BUCUREȘTI

OMAGIU MARELUI EROU

BUCUREȘTI

OMAGIU MARELUI EROU

Succesele obținute dovedesc
forța clasei muncitoare
din capitala patriei noastre,
a sutelor de mii de muncitori
și specialiști
din întreprinderile bucureștene,
înalta lor răspundere patriotică
și spiritul revoluționar
de care sînt animați,
hotărîrea fermă de a face totul
pentru înfăptuirea
în cele mai bune condiții
a politicii partidului,
a Programului de edificare
a societății socialiste
multilateral dezvoltate
în patria noastră.

NICOLAE CEAUȘESCU

Tovarășul Nicolae Ceaușescu,
tovarășa Elena Ceaușescu,
în mijlocul comuniștilor
din Capitală,
participînd la una din
conferințele organizației
de partid
a municipiului București
◀

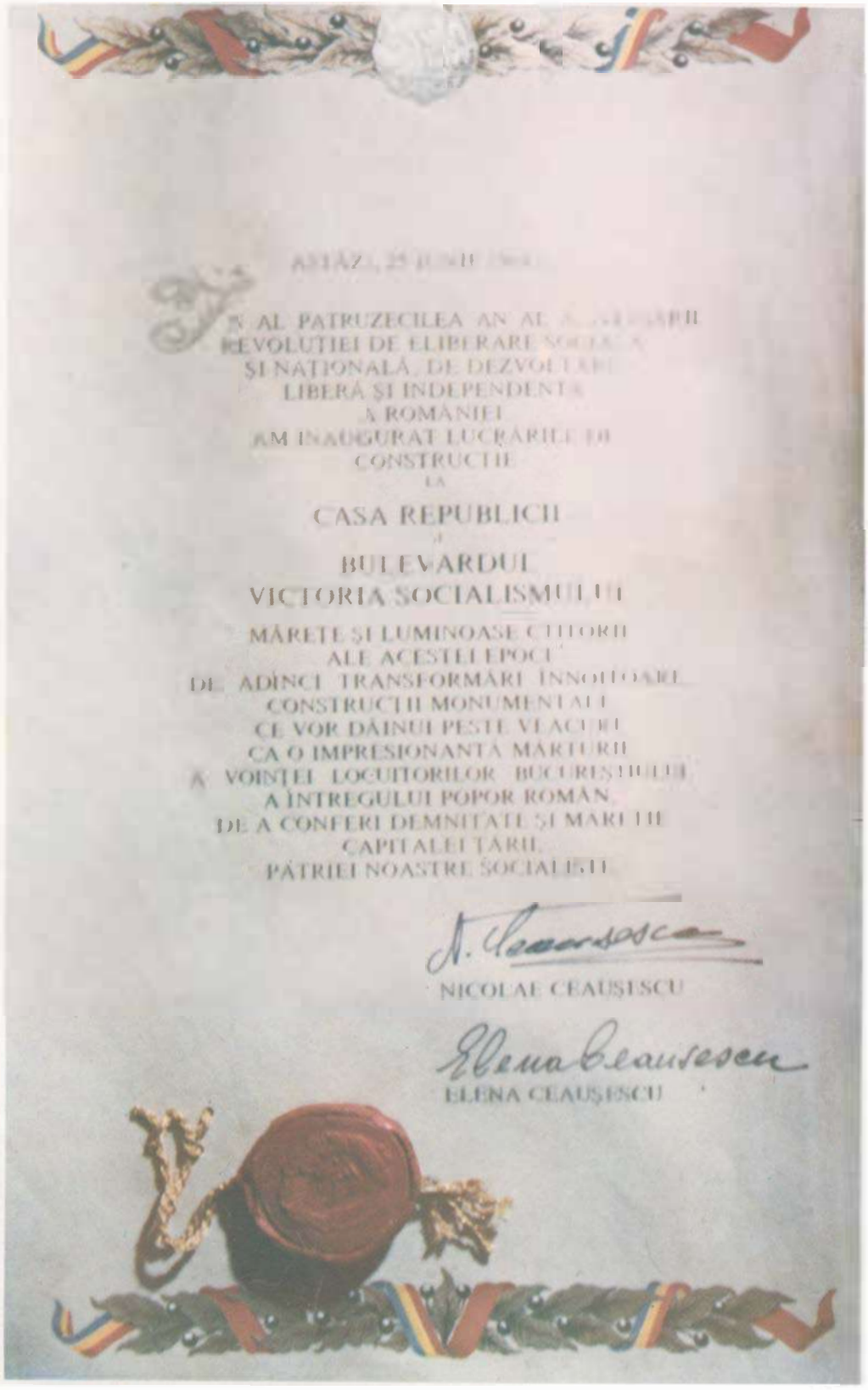

Moment pentru istorie: 25 iunie 1984.
Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu
semnînd pergamentul așezat la temelia Casei Republicii și inaugurînd
lucrările de construcție a acestui monumental edificiu
și a Bulevardului Victoria Socialismului

Din adîncul inimilor, vibrantă recunoștință
tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu

BUCUREȘTI

OMAGIU MARELUI EROU

Cuvînt înainte

Timpul istoric pe care-l străbate țara, în înaintarea ei viguroasă spre orizonturile de lumină ale societății comuniste, își decantează valorile ce-i conferă inconfundabila distincție și măreție, purtîndu-și cu noblețe și demnitate permanența faptelor, gîndurilor și simțămintelor înalte prin care toți cei ce muncesc și trăiesc pe aceste locuri străbune aduc cea mai aleasă cinstire bravului bărbat ce și-a dedicat cu strălucire gîndirea și lucrarea-i temerară edificării noului destin al României pe temelia de granit a voinței și vocației creatoare a întregii națiuni.

La sărbătorirea a peste cinci decenii și jumătate de eroică activitate revoluționară, patriotică și a celei de a 70-a aniversări a zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a unei vieți pilduitor consacrată triumfului idealurilor libertății și dreptății sociale, independenței și suveranității patriei, cauzei socialismului și păcii, poporul nostru, într-o unitate de monolit în jurul Partidului Comunist Român, cu profund respect și nemărginită dragoste, aduce un vibrant omagiu strălucitului său fiu și genial conducător. Acest fierbinte omagiu dă expresie celor mai alese sentimente de stimă și recunoștință față de militantul comunist dîrz și neînfricat, patriotul înflăcărat, gînditorul revoluționar de excepție, omul politic vizionar, proeminentă personalitate a vieții politice internaționale, a cărui operă de inestimabilă valoare teoretică și practică ridică pe noi culmi glorioasele tradiții de luptă ale poporului, clasei muncitoare și partidului nostru și constituie chezășia împlinirii țelurilor supreme ale națiunii române și afirmării plenare a rolului său constructiv în comunitatea mondială.

Învestit în anul 1965 și reales la congresele ulterioare ale partidului, prin voința unanimă a comuniștilor, a întregului popor, în suprema funcție de conducere a partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a deschis orizonturi nebănuite creației materiale și spirituale a societății românești, ferm angajată pe drumul inaugurat de revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, care a înscris România într-o nouă eră a istoriei sale. În deceniile care au trecut de la actul crucial din august 1944, prin eforturile eroice ale poporului, țara noastră a cunoscut mari prefaceri revoluționare în toate domeniile.

Sintetizînd rezultatele acestui proces, în Raportul prezentat la cea de a 5-a Conferință Națională a Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu aprecia că « *România a depășit înapoierea în care se afla datorită politicii claselor exploatatoare și dominației imperialiste, devenind o țară industrial-agrară, cu o industrie modernă, puternică, organizată pe baza celor mai noi cuceriri ale tehnicii și științei contemporane, cu o agricultură socialistă în plin progres, cu o puternică dezvoltare a științei, învățămîntului, culturii, a bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor* ». Pe drumul transformării radicale a tuturor domeniilor vieții societății românești, Congresul al IX-lea al partidului a definit cu magistrală rigoare științifică liniile directoare ale unei etape distincte în devenirea socialistă a țării, care avea să marcheze, prin munca și lupta unită a întregii națiuni, împliniri fără precedent în toate sferele existenței sale, o revigorare politică, socială și morală de dimensiuni ce-i conferă atributele unei epoci de adevărată renaștere și înflorire națională, denumită, pe drept cuvînt, EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU.

Sub înrîurirea gîndirii inspirate și acțiunii cutezătoare ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au început atunci, în anul 1965, a fi efectuate reevaluări și schimbări profunde, de substanță în toate domeniile vieții economice și sociale prin care s-a dat cîmp liber afirmării principiilor proprii de înaintare a țării noastre pe magistrala progresului și civilizației. În acest fel s-a conturat în practică și a căpătat expresie teoretică una din cele mai reprezentative experiențe pe terenul dezvoltării economice, al integrării științei, învățămîntului și culturii cu producția bunurilor materiale, al abordării relațiilor sociale și edificării unui nou tip de raporturi interumane, al încorporării a tot ce e mai înaintat și mai valoros în domeniul nemărginit al cunoașterii în opera de făurire a unei noi condiții a colectivității naționale și personalității fiecăruia dintre membrii ei. Această bogată și originală experiență avea să se constituie într-o prețioasă contribuție la tezaurul materialismului dialectic și istoric, al teoriei și practicii universale a socialismului științific, demonstrînd cu puterea faptelor trăinicia edificării noii orînduiri cu poporul și pentru popor, necesitatea inexorabilă a întemeierii acestei opere pe fundamentul de neclintit al înfăptuirii principiilor de libertate și dreptate socială, independență și suveranitate națională.

Raportat la scara istoriei, răstimpul ce ne desparte de forumul comunist din 1965, care a validat opțiunea învestirii tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă în partid, este relativ scurt, dar prin conținutul vastelor programe elaborate, prin impresionantul lor relief economic, social și spiritual, prin măreția dată noului chip al patriei, este mult mai dens decît îl indică numărul anilor scurși, formînd o epocă fără precedent în întreaga istorie a societății din spațiul care leagă armonios crestele Carpaților de undele Dunării și valurile Mării Negre. Momentul inaugural al acestei epoci focalizează sentimente înălțătoare, deoarece el marchează începutul desprinderii categorice de formulele învechite, renunțarea la tendința repetării mecanice a unor teze depășite sau infirmate de viață, precum și la concepțiile și viziunile simpliste despre socialism, la confortul intelectual al șabloanelor în abordarea realității și în acțiune, apropierea de spiritul viu al gîndirii social-politice revoluționare, situarea pe terenul analizei științifice și realiste a fenomenelor sociale și, prin consecință, conturarea unei imagini noi asupra socialismului, imagine izvorîtă din confruntarea cu viața, cu infinita bogăție și diversitate a realității. Cel de al IX-lea Congres al comuniștilor români are marele merit că, așa cum aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu, « *a rupt cu hotărîre cu concepțiile vechi, dogmatice, rigide, luînd atitudine fermă împotriva a tot ceea ce nu mai*

corespundea noilor condiții economico-sociale, promovînd cu curaj noul în toate domeniile de activitate ».

Retrospectiva epocii deschise în memorabilul an 1965 relevă, prin forța convingătoare a faptelor, că prefacerile înnoitoare ce aveau să o consacre drept perioada cea mai rodnică în înfăptuiri din întreaga istorie a patriei nu puteau fi concepute decît prin dialectica luptei, gîndirii și acțiunii revoluționare, revitalizarea tuturor demersurilor creatoare ale societății, desfășurate pe un larg front constructiv în scopul ridicării reale și statornice a națiunii noastre, în libertate și independență, la înălțimea nobilelor sale deziderate de progres și civilizație socialistă. Este, totodată, indubitabil adevărul că necesitatea acestor înnoiri izvora dintr-o realitate și o perspectivă care priveau rolul și sarcinile partidului nostru comunist în procesul de transformare a condiției poporului român, de unde și imperativul transformării și perfecționării partidului însuși, ca una din premisele de însemnătate hotărîtoare pentru îndeplinirea misiunii istorice asumate de a călăuzi făurirea unui nou destin al patriei.

Prin ampla deschidere efectuată de Congresul al IX-lea al partidului s-au creat condiții pentru începerea și desfășurarea unei opere constructive de o amplitudine și cutezanță cum nu a cunoscut niciodată istoria multimilenară a patriei, avînd ca semn emblematic spiritul revoluționar, în care știința și arta politică se îmbină armonios, în acord cu cerințele legilor obiective ale dezvoltării sociale și, totodată, pe deplin adecvat tradițiilor, aspirațiilor și idealurilor poporului român. Sub înrîurirea viziunii și a stilului de lucru proprii tovarășului Nicolae Ceaușescu, spiritul revoluționar, care include cutezanță și realism, rigoare și calcul, hotărîre și luciditate, forță și încredere izvorîte din cunoașterea profundă a realității, a dinamicii și orizonturilor devenirii ei, a fost ridicat la rangul de principiu fundamental al conștiinței sociale, politice și morale, al muncii în numele progresului accelerat al națiunii. Întregii vieți a societății românești i s-a imprimat, începînd de atunci, un suflu proaspăt și dinamic, concretizat în procesul amplu de revigorare a gîndirii și practicii revoluționare, cu impact considerabil asupra asigurării condițiilor pentru punerea în valoare a potențialului de creație al comuniștilor, al clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, al tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, uniți în convingerea de nestrămutat în triumful cauzei înfloririi României socialiste, libere și independente.

Caracteristica acestei perioade istorice, ale cărei grandioase izbînzi sînt strîns legate de ilustra personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, o reprezintă afirmarea cu exemplară cutezanță revoluționară a unui ansamblu de teze, idei, concepte și opțiuni care au antrenat schimbări esențiale de optică asupra căilor de soluționare a problemelor edificării noii orînduiri, promovarea largă a spiritului creator, consecvent dialectic în analiza drumului parcurs, în studierea temeinică a realităților din fiecare etapă, fără a fi ocolite lipsurile și neajunsurile, jalonarea cu claritate a direcțiilor dezvoltării intensive a societății românești pe temeiul aplicării consecvente a politicii de industrializare socialistă și de modernizare a întregii economii, prin alocarea unei treimi din venitul național pentru fondul de dezvoltare, concomitent cu transpunerea neabătută în viață a cerințelor noului mecanism economico-financiar, a principiilor autoconducerii și autogestiunii, spre a se asigura creșterea răspunderii colectivelor de oameni ai muncii — în calitatea lor de proprietari și producători — pentru administrarea părții din avuția națională încredințată spre folosință, pentru întărirea continuă a proprietății socialiste, baza perfecționării și înfloririi tot mai puternice a societății noastre. Prin conceptele, tezele și ideile elaborate sau dezvoltate, tovarășul Nicolae Ceaușescu, strălucit materialist și

dialectician, a conferit teoriei și practicii revoluționare o nouă vitalitate. Vasta și profunda sa operă, cuprinzînd zeci de volume, clarifică probleme fundamentale din sfera politicii și ideologiei, filozofiei, economiei politice, istoriei, sociologiei, eticii și altor discipline și domenii, oferind un minunat exemplu de îmbinare armonioasă a teoriei cu practica, demonstrînd că ideile valoroase, izvorîte din cunoașterea profundă a realității, din examinarea științifică a complexității și dinamismului ei, pe baza aplicării adevărurilor generale la condițiile concrete, specifice de timp și loc, acționează ca adevărate modelatoare a acesteia, reprezintă o puternică forță motrice a progresului social-istoric. În același timp, opera conducătorului partidului și statului nostru degajă un puternic elan ofensiv împotriva tendințelor de a considera anumite concepte din patrimoniul materialismului dialectic și istoric, al socialismului științific drept tipare imuabile în care ar putea fi încorsetată realitatea după dorințe și aprecieri subiective. Vasta creație a tovarășului Nicolae Ceaușescu este, deopotrivă, rodul meditației originale și profunde asupra complexității lumii contemporane, al studierii legilor obiective ale vieții sociale și al acțiunii lor transformatoare. Soluțiile avansate sînt elaborări întemeiate pe analiza și generalizarea riguroasă a experienței trecute și prezente, pe îmbinarea organică a teoriei cu practica socială, aceasta din urmă fiind izvorul și, concomitent, destinația rezolvărilor teoretice date problemelor mersului înainte al societății în actuala etapă istorică.

Conținutul novator și mesajul însuflețitor al operei social-politice științifice a secretarului general al partidului nostru este determinant pentru climatul de efervescență ideologică și politică, de afirmare a creativității pe toate planurile, instaurat în anii ce au urmat Congresului al IX-lea al partidului, climat care a generat un nou și eficient mod de gîndire și acțiune, un stil dinamic de conducere și organizare a societății în acord cu cerințele obiective ale dezvoltării, ceea ce a înrîurit hotărîtor desfășurarea întregului proces de edificare socialistă multilaterală a țării, elocvent ilustrat de realizările dobîndite în propășirea economico-socială, în întărirea independenței și suveranității patriei.

Conștiința națională a receptat cu satisfacție și a consacrat definitiv adevărul axiomatic că remarcabilele succese obținute pe calea direcționată de Congresul al IX-lea al partidului au la bază vasta operă teoretică și clocotitoarea activitate practică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, tot așa cum imaginea patriei noastre socialiste și înalta apreciere de care se bucură astăzi pe toate meridianele, prestigiul și influența cuvîntului său în concertul națiunilor își găsesc o strălucită întruchipare în gîndul și fapta președintelui României. Exprimînd sintetic acest adevăr, Rezoluția Congresului al XIII-lea al partidului arată: *«Strălucit militant revoluționar și patriot înflăcărat, care și-a dedicat, cu eroism și pilduitoare dăruire, întreaga viață și activitate împlinirii idealurilor supreme de libertate și independență ale națiunii noastre, triumfului revoluției socialiste, înfloririi necontenite a patriei, colaborării și păcii în lume, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus o contribuție hotărîtoare la fundamentarea Programului partidului, la elaborarea și înfăptuirea neabătută a politicii interne și externe a partidului și statului, la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, la afirmarea puternică a prestigiului internațional al României, constituind pentru toți comuniștii, pentru toți oamenii muncii un exemplu însuflețitor de a acționa cu și mai mare energie și cutezanță revoluționară în slujba cauzei nobile a ridicării țării noastre pe noi trepte de progres și civilizație»*.

În viziunea științifică, profund novatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, societatea socialistă pe care o făurim în patria noastră se înfățișează ca un puternic complex economico-social, structurat coerent, în care componentele economice, politice, ideo-

logice, științifice, cultural-educative, etice, umaniste se întrepătrund într-un proces unitar, în centrul căruia se află omul, ridicarea nivelului său de trai material și spiritual — țelul suprem al politicii partidului, rațiunea și esența construirii noii orînduiri —, a orizontului său de cunoaștere, a conștiinței sale revoluționare, patriotice, afirmarea deplină a personalității umane. Teza de excepțională valoare principială și practică, promovată consecvent de secretarul general al partidului, a făuririi socialismului cu poporul și pentru popor, asigură participarea tuturor fiilor patriei la conducerea societății, la elaborarea și înfăptuirea, în strînsă unitate, a tuturor obiectivelor dezvoltării economico-sociale. Această viziune de înaltă încărcătură umanist-revoluționară, limpede sintetizată în conceptul de excepțională valoare teoretică și practică, de societate socialistă multilateral dezvoltată, fundamentat și elaborat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, își găsește o magistrală confirmare în însăși evoluția României din ultimele două decenii.

Intervalul istoric în care au avut loc cinci din cele treisprezece congrese ale partidului nostru comunist demonstrează elocvent că societatea românească a străbătut în acest timp cea mai relevantă etapă a construcției socialiste, în care dezvoltarea se întemeiază pe o amplă fundamentare științifică, de natură să asigure depășirea — desigur, nu fără eforturi — a greutăților și contradicțiilor inerente unui asemenea proces revoluționar, înfăptuirea obiectivelor programate. În această perioadă s-au dezvoltat într-un ritm fără precedent forțele de producție, determinînd o considerabilă creștere a potențialului economic național, edificator, în acest sens, fiind faptul că din 1965 pînă în 1985 produsul social al țării a crescut de la 328,7 miliarde lei la 1.324 miliarde lei, iar valoarea fondurilor fixe de la 460,4 la peste 2.776 miliarde lei. În industrie au fost obținute impunătoare performanțe care întrunesc însușiri de autentice monumente ale muncii, științei, tehnicii și inventivității românești. Dacă în 1965 producția industrială înregistrase, față de nivelul anului 1950, o creștere de aproape 6,5 ori, după două decenii era de 40 de ori mai mare. Agricultura — a doua ramură de bază a economiei naționale — progresează pe coordonatele noii revoluții agrare, prin înfăptuirea căreia crește substanțial producția vegetală și animală — care în 1987 a fost de circa 2,5 ori mai mare decît în 1965 —, au loc adînci prefaceri în viața satului, în modul de viață și conștiința țărănimii. Creșterea de aproape 4,5 ori a venitului național a asigurat îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale populației prin sporirea veniturilor celor ce muncesc, extinderea construcțiilor de locuințe, dezvoltarea rețelei instituțiilor de ocrotire a sănătății, învățămînt, social-culturale și altele. Se integrează activității productive și acționează ca puternici factori de accelerare a progresului tehnic, de creștere a eficienței, cercetarea științifică, învățămîntul și cultura — domenii conduse cu înaltă competență de tovarășa Elena Ceaușescu, militant de frunte al partidului și statului, eminentă personalitate a științei și tehnicii românești, savant de largă recunoaștere internațională. Organizarea vieții social-politice se distinge prin instituirea unui amplu și original sistem al democrației socialiste muncitorești revoluționare, unic în felul său, deschis unei continue perfecționări, care oferă largi posibilități de participare a tuturor cetățenilor la conducerea treburilor obștești, a societății și statului. Fizionomia morală a omului este tot mai mult înnobilată de însușiri superioare, bazate pe conștiința nouă, înaintată, capabilă să dinamizeze prezentul și să-și apropie, după criterii științifice, viitorul. Toate acestea alcătuiesc un tablou inconfundabil care atestă că țara s-a angajat ferm și se află în ascensiune pe cel mai cutezător drum, în care, hotărîndu-și eforturile, și-a cumpănit măsura pentru a nu aștepta viitorul ca pe o simplă întîmplare, ci pentru a-l modela după ritmul propriilor sale trebuințe și posibilități.

România socialistă de astăzi, cu noul și dinamicul ei peisaj economico-social și arhitectural-urbanistic, cu grandioasele ctitorii ale acestei epoci de istorie și pentru istorie, care vor vorbi, prin vremi, despre vocația constructivă a unei întregi națiuni, se înfățișează lumii ca o țară a muncii și hărniciei, a echității și frăției tuturor fiilor ei, demonstrînd grăitor capacitatea creatoare a unui popor numărînd 23 de milioane de oameni, liber și unit, ale cărui energii au fost pe deplin descătușate în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, a cărui demnitate este asigurată și consolidată mereu de înțeleapta politică promovată de partid, de secretarul său general.

Perioada istorică prefațată de învestirea tovarășului Nicolae Ceaușescu la cîrma destinelor naționale — act de puternică rezonanță, de înaltă conștiință politică —, în care identitatea poporului român a dobîndit confirmări de o extraordinară anvergură, este nu numai epoca unor mari ctitorii, economice și sociale, a noii revoluții agrare, a realizării unui original sistem al democrației muncitorești revoluționare, ci și a unei politici de largă și permanentă deschidere internațională, consacrată făuririi unei lumi a păcii și înțelegerii între popoare, politică promovată cu o claritate și o angajare umanistă care i-au conferit României și președintelui ei un înalt prestigiu pe toate meridianele. Datorită tezelor, conceptelor, inițiativelor și acțiunilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, România a îndemnat și îndeamnă la o angajare curajoasă, pe drumuri încă nedefrișate, la înlăturarea obstacolelor, a concepțiilor și mentalităților anacronice, la soluționarea prin rațiune a celor mai complicate probleme și situații din raporturile interstatale. Profund principială și constructivă, politica externă românească, strălucit fundamentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimă cu pregnanță năzuințele poporului nostru de pace și cooperare internațională aflate în consens cu interesele legitime ale tuturor popoarelor. Datorită președintelui Nicolae Ceaușescu, prezența României în dialogul politic mondial, în încercările de depășire a momentelor dificile, în identificarea de noi abordări și soluții — dezarmarea, libertatea popoarelor, progresul omenirii, rezolvarea pe cale pașnică, prin tratative a conflictelor, a diferendelor dintre state, edificarea unei noi ordini economice internaționale — este dintre cele mai active. Promovînd o asemenea politică, al cărei inspirator este tovarășul Nicolae Ceaușescu, România socialistă are recunoscută autoritatea morală de a cere să se acționeze pentru o lume a dreptății și echității, în care popoarele să se dezvolte în libertate și independență, să se afle la adăpost de orice ingerință, pentru democratizarea relațiilor internaționale și întemeierea raporturilor dintre state pe egalitate și respect reciproc, pentru schimbarea cursului evenimentelor spre triumful rațiunii.

Conceptele, tezele, ideile elaborate, aprecierile și soluțiile formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu — unanim apreciate pentru bogatul conținut și marea valoare practică — asupra cerințelor, căilor și direcțiilor de acțiune în scopul înnoirii revoluționare continue a societății românești, cît și pentru rezolvarea justă a problemelor majore generate de complexitatea proceselor și fenomenelor din lumea contemporană, atestă că opere mari, ce luminează cu adevărat căile vieții, realizează numai personalitățile care îmbină armonios teoria cu practica socială, concluziile desprinse din analiza științifică a experienței trecute și prezente cu descifrarea vizionară a tendințelor evoluției social-istorice.

Între argumentele de dimensiuni istorice ce ilustrează cu strălucire trăsăturile de esență ale perioadei actuale a devenirii societății românești decisiv marcată de gîndirea

și acțiunea dinamizatoare a secretarului general al partidului sînt și realitățile Capitalei țării, aflată în plin proces de transformare și modernizare, pentru a deveni un oraș modern în cel mai autentic sens al termenului, demn de timpul eroic pe care-l trăim.

Bucureștiul, străveche așezare omenească din spațiul carpato-danubiano-pontic, a devenit de multă vreme cel mai important oraș al patriei, oferind o istorie fascinantă prin transformările pe care le-a cunoscut de-a lungul istoriei, prin modul în care — datorită locuitorilor săi — a înfruntat vicisitudinile de care a fost încercat, a făcut față numeroaselor calamități ce s-au abătut asupra lui, a depășit evenimentele complexe și dificile în vîltoarea cărora a fost de atîtea ori cuprins. Vestigiile istorice descoperite în diferite locuri din actualul perimetru al orașului atestă locuirea acestei zone din cele mai vechi timpuri de oameni avînd îndeletniciri specifice comunităților legate de vetrele lor — agricultura, creșterea vitelor, pescuitul, prelucrarea pieilor, olăritul — și care prin negoț, la început, apoi prin alte tipuri de schimburi și-au dezvoltat legături întinse cu civilizațiile din sudul Dunării. Dezvoltarea așezărilor situate în spațiul care va deveni la un moment un apreciabil centru urban a fost favorizată de faptul că acesta a oferit condiții prielnice pentru viața comunității umane. Favorizată de existența mai multor cursuri de apă, presărată cu lacuri bogate în pește, cuprinzînd codri întinși și porțiuni de pămînt bun pentru agricultură, zona în care Bucureștiul s-a înfiripat ca așezare i-a asigurat posibilități de afirmare ca un centru important al teritoriului pe care a avut loc etnogeneza poporului român. Punct de legătură între Carpații meridionali și Dunăre, loc de încrucișare a unor principale căi comerciale din sud-estul european, localitate de tranzit și popas al convoaielor negustorești din regiunile de peste munți în drumul lor spre centrele de dincolo de Dunăre și viceversa, Bucureștiul a devenit un punct de atracție pentru tot mai mulți oameni avînd cele mai diferite îndeletniciri. Datorită protecției oferite de codrii și apele din jurul său, Bucureștiul a avut și o valoare strategică, îndeplinind un rol de seamă în lupta antiotomană, astfel încît în timpul domniei lui Vlad Țepeș a devenit cea mai puternică cetate din sistemul punctelor fortificate din Cîmpia Română.

Trecutul pe care-l conservă Bucureștiul se relevă ca o istorie frămîntată dar eroică atestînd o continuitate specifică locurilor de viețuire a neamului românesc, o istorie strîns legată de formarea, devenirea și afirmarea poporului nostru, a statului său național unitar, a statului român socialist. De la o modestă așezare, Bucureștiul s-a ridicat la rangul de cetate importantă pentru apărarea Țării Românești a Munteniei spre a ajunge la un moment dat unul din cele mai de seamă orașe din sud-estul Europei, nu numai prin faptul că oferea posibilități de dezvoltare a legăturilor economice din zona Balcanilor și Asiei Mici cu Europa Centrală și de Apus, ci și pentru că ajunsese să constituie o bază sigură a mișcării de eliberare a popoarelor din sud-estul continentului european de sub dominația otomană. Această din urmă ipostază este remarcată mai ales în secolul al XIX-lea, cînd Bucureștiul deține rolul de frunte, atît în desfășurarea revoluțiilor românești, cît și a luptei de emancipare a grecilor, bulgarilor, sîrbilor și altor popoare balcanice de sub dominația Porții, încît Marx aprecia că la 1848 orașul era un centru important al mișcării revoluționare din această parte a Europei. După ce, în 1859, devine capitală a Principatelor Unite și apoi a statului național român modern, Bucureștiului i se consacră și rolul de centru politic al națiunii române, fiind punct de pornire și de dirijare a luptei de eliberare și unire politică a tuturor provinciilor românești într-o singură entitate statală, luptă care a triumfat în memorabilul an 1918. Aici s-a constituit primul partid politic al clasei muncitoare, a fost făurit Partidul Comunist Român, s-au desfășurat puter-

nice acțiuni revoluționare care au marcat viața social-politică a țării în perioada interbelică și au avut și un puternic ecou internațional. Este elocvent în această privință faptul că în București a avut loc prima mare ridicare la luptă împotriva fascismului după ce acesta își instaurase dictatura în Germania. În Bucureștiul acelor vremi aspre și-a început și desfășurat lupta revoluționară în care s-a călit militantul comunist ce avea să devină cel mai de seamă conducător al partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mereu în primele rînduri ale eroicei lupte, conduse de partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu avea să se impună, prin îndrăzneala și spiritul de sacrificiu pentru cauza partidului și poporului, prin calitățile de organizator și militant politic revoluționar, ca un permanent și luminos exemplu. În București s-a desfășurat, într-un moment în care fascismul își întinsese dominația asupra mai multor popoare, una din cele mai mari acțiuni antirăzboinice și antifasciste — cea de la 1 Mai 1939 — în organizarea și conducerea căreia un rol determinant l-a avut luptătorul comunist Nicolae Ceaușescu, alături de care s-a aflat Elena Petrescu (Ceaușescu). De aici, din București, a fost direcționată și condusă de partidul nostru mișcarea de rezistență națională împotriva dictaturii antonesciene și dominației hitleriste.

Bucureștiul a fost centrul pregătirii și conducerii insurecției armate din august 1944, care a marcat victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din România, ce s-a împletit organic cu lupta eroică dusă în continuare de armata română pentru eliberarea completă a teritoriului patriei și, mai departe, în Ungaria, Cehoslovacia și Austria, aducînd o prețioasă contribuție, alături de armata sovietică și celelalte armate aliate, la victoria finală asupra Germaniei fasciste. Masele populare din București s-au aflat în fruntea luptei revoluționare, conduse de încercatul Partid Comunist Român, care a dus la cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea și celelalte forțe sociale progresiste, prin instaurarea guvernului revoluționar-democratic de la 6 martie 1945, act istoric ce și-a avut desăvîrșirea în proclamarea Republicii la 30 decembrie 1947, momentul inițial al trecerii la revoluția socialistă. Apoi Bucureștiul și-a îndeplinit cu cinste rolul de principal centru politic și administrativ, cetate a industriei, științei și culturii românești, oraș înscris, odată cu întreaga țară, pe coordonatele civilizației socialiste, simbolizînd conștiința unității, continuității, demnității și eroismului poporului român în eforturile consacrate edificării celei mai drepte societăți potrivit intereselor și năzuințelor sale.

În perioada socialistă de dezvoltare a României, Bucureștiul, altădată oraș al unor puternice contraste, al interferenței unor influențe diferite și contradictorii care-i dezvăluiau urmele vitregiilor prin care a trecut, dar și ale efectelor rînduielilor nedrepte care au apăsat multă vreme țara noastră, a cunoscut transformări spectaculoase sub toate aspectele, afirmîndu-și tot mai mult trăsăturile de metropolă modernă, de capitală a unui stat ce înaintează ferm pe calea civilizației socialiste.

Ca și pe tot cuprinsul patriei, pe baza concepției profund științifice a tovarășului Nicolae Ceaușescu vizînd adîncirea și amplificarea procesului de industrializare — orientare fundamentală a dezvoltării economico-sociale, în perioada deschisă de Congresul al IX-lea al partidului — în Capitală a fost edificată o industrie modernă, competitivă, un ritm înalt cunoscînd subramurile purtătoare ale progresului tehnic — construcția de mașini, electronica, electrotehnica, mecanica fină, producția de mijloace de automatizare, chimia de sinteză fină. Ilustrativ pentru saltul realizat în dezvoltarea economică a municipiului este faptul că în 1987 valoarea producției industriale a fost de 5,8 ori mai mare față de cea obținută în 1965. Potrivit indicațiilor secretarului general al partidului, municipiului

București i-a fost integrat Sectorul agricol Ilfov, a cărui contribuție la buna aprovizionare a Capitalei este în continuă creștere.

Odată cu puternica sa dezvoltare economico-socială, Capitala parcurge un proces amplu și înnoitor, de transformări fără precedent în edificarea arhitectural-urbanistică, structurate într-o concepție profund științifică, pe baza unui vast program de sistematizare și modernizare, ce se realizează din inițiativa și cu contribuția hotărîtoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu. Dacă în urmă cu mai bine de două decenii Capitala mai păstra numeroase urme dezolante ale stării sale din trecut, cînd reprezenta o sinteză a tarelor și contradicțiilor orînduirii burghezo-moșierești din România, noile cartiere construite în ultima vreme — fiecare dintre acestea echivalînd cu un oraș — i-au dat o nouă înfățișare. În cele peste o jumătate de milion de apartamente construite în ultimii 23 de ani s-au mutat peste 1,2 milioane locuitori. Extinderea construcțiilor de locuințe, dezvoltarea și diversificarea rețelei de desfacere a mărfurilor și serviciilor publice, numeroasele artere de circulație și pasaje rutiere date în exploatare, importantele obiective social-culturale ce se realizează în București și în așezările Sectorului Agricol Ilfov, impresionantele ctitorii ale acestor ani de măreție, cum sînt metroul, monumentalele ansambluri arhitectonice ale noului centru politico-administrativ, mîndra înfățișare a Dîmboviței, a întregii zone riverane acesteia, construcția viitorului port București constituie obiective de anvergură, prefigurînd trăsăturile calitativ noi ale Bucureștiului de astăzi și de mîine. Cu deosebită satisfacție și mîndrie patriotică, comuniștii, toți locuitorii Capitalei au primit aprecierea cuprinsă în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională: « *În Capitala patriei noastre s-au înfăptuit ample lucrări de modernizare și sistematizare — noul centru politico-administrativ, metroul, amenajarea rîului Dîmbovița. Pînă în anul 1990 vom încheia modernizarea Bucureștiului, astfel încît el să devină un centru, o capitală modernă a României socialiste* ».

Bucureștiul s-a afirmat și se afirmă ca o puternică citadelă spirituală, a dezvoltării impetuoase a științei, învățămîntului și culturii, care, potrivit concepției secretarului general al partidului, reprezintă factori fundamentali ai întregii dezvoltări, ai făuririi cu succes a noii orînduiri sociale. Transpunînd în viață orientările tovarășului Nicolae Ceaușescu, a cunoscut și cunoaște un puternic avînt cercetarea originală, gîndirea științifică proprie, care se implică ferm în promovarea rapidă a progresului tehnic, învățămîntul de toate treptele, care se îmbină organic cu cercetarea și producția, literatura și arta care, prin creații de valoare, contribuie la îmbogățirea vieții spirituale a maselor populare, la modelarea profilului omului nou prefigurat de partid, constructor înflăcărat și apărător neînfricat al socialismului și comunismului pe străbunul pămînt al României. De altfel, omul nou — produs firesc al transformării condițiilor vieții materiale, ca și al intensei activități politico-educative desfășurate pe coordonatele stabilite în Programul ideologic al partidului — se afirmă tot mai pregnant cu munca, traiul, aspirațiile și idealurile sale, izvorîte din raportarea permanentă la cerințele realității, prin fapte pilduitoare în efortul de dezvoltare și înfrumusețare a Capitalei, efort integrat operei de construcție și creație ce se înfăptuiește în întreaga țară.

În anii de după cel de-al IX-lea Congres al partidului, Bucureștiul și-a manifestat tot mai activ vocația de gazdă ospitalieră a numeroase reuniuni internaționale — congrese, conferințe, consfătuiri, seminarii —, ca și loc al genezei unor răsunătoare inițiative și acțiuni dedicate promovării cauzei păcii și prieteniei între popoare, progresului științei și cunoașterii umane, îmbogățirii spiritualității înaintate, triumfului înaltelor idealuri ale umanității.

În paginile lucrării de față autorii s-au străduit să înfățișeze aspectele esențiale ale amplului proces de transformare a capitalei României socialiste în epoca cea mai bogată în împliniri din îndelungata istorie a poporului nostru. Lucrarea se dorește a fi o expresie a vibrantului omagiu pe care locuitorii Bucureștiului îl aduc, la sărbătorirea a peste 55 de ani de pilduitoare activitate revoluționară, patriotică și a celei de a 70-a aniversări a zilei de naștere, ctitorului de geniu al noului destin al patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, strălucitul inspirator și strateg al cutezătoarelor programe de dezvoltare multilaterală și armonioasă a țării, în procesul ridicării ei necontenite spre piscurile cele mai înalte de progres și civilizație.

Acestui modest semn de prețuire și recunoștință pentru minunatele împliniri care, în anii ce au trecut de la istoricul Congres al IX-lea al partidului, se înalță măreț și durabil, schimbînd radical înfățișarea țării, locuitorii municipiului București îi asociază cele mai fierbinți sentimente de stimă și devotament, angajamentul ferm de a munci fără preget pentru transpunerea neabătută în viață a politicii interne și externe a partidului și statului, a obiectivelor stabilite de cel de-al XIII-lea Congres și cea de a cincea Conferință Națională a partidului, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Profund recunoscători pentru minunatele înfăptuiri ce au conferit și conferă neîncetat noi valențe amplei opere de înnoire a Capitalei, care, așa cum subliniază secretarul general al partidului, va trebui să devină *« un oraș modern, demn de epoca societății socialiste multilateral dezvoltate, să constituie o mîndrie a întregului nostru popor »*, comuniștii, toți oamenii muncii din municipiul București — răspunzînd grijii ce o poartă tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, înfloririi armonioase a celui mai de seamă oraș al României socialiste — vor acționa cu întreaga lor pricepere și energie pentru realizarea grandioaselor obiective economico-sociale și edilitar-urbanistice menite să ducă peste secole mărturia eroismului acestui timp de măreațe împliniri socialiste, pentru creșterea contribuției lor la dezvoltarea generală a țării.

Cu adîncă și nobilă vibrație, deopotrivă cu întreaga națiune, toți locuitorii Capitalei adresează, după datina strămoșească, tovarășului Nicolae Ceaușescu înflăcărate urări de sănătate și fericire, de viață îndelungată și rodnică, spre gloria scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

CONSTANTIN OLTEANU

BUCUREȘTI

istorie măreață
din măreața istorie
a patriei

ALES RESPECT FAŢĂ DE «CEA DINTÎI CARTE A NAŢIEI»

Să deschidem, cum îndemna un mare patriot şi cărturar, « *cea dintîi carte a naţiei* ». Să deschidem *cartea de istorie*, în acest moment de mare vibraţie patriotică de la început de nou an, cînd partidul, întregul popor, cu dragoste profundă şi aleasă preţuire, cinstesc *cea de-a 70-a aniversare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu* şi aduc un călduros omagiu îndelungatei sale activităţi revoluţionare, desfăşurate continuu, cu strălucire, timp de peste cinci decenii şi jumătate, pentru progresul multilateral al patriei, pentru socialism şi pace.

Să deschidem, deci, cartea de istorie, în acest moment aniversar, în care ţara îşi sărbătoreşte eroul — aşa cum întotdeauna, de-a lungul unei tumultuoase existenţe, au fost cinstiţi, pe aceste meleaguri străjuite de Carpaţi, de Dunăre şi de Marea Neagră, bravii înaintaşi; acei conducători încercaţi ce s au ridicat la înălţimea marilor evenimente ale trecutului şi au luptat cu abnegaţie şi dăruire totală pentru unitatea patriei, pentru progresul ei, pentru libertate şi independenţă. La loc de aleasă cinstire, în paginile cele mai luminoase ale istoriei noastre naţionale, sînt înscrise faptele celui mai strălucit dintre conducătorii ce s-au ridicat din rîndurile poporului, de-a lungul secolelor şi mileniilor — secretarul general al partidului nostru, preşedintele ţării, înflăcărat patriot şi revoluţionar, genial strateg al noului destin al patriei noastre socialiste, personalitate proeminentă a vieţii internaţionale contemporane, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

În gîndirea, în opera teoretică a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, problematica istoriei naţionale ocupă un loc major, esenţial; însemnătatea ce i se acordă derivă din adevărul, adesea subliniat de secretarul general al partidului, că nimic nu se poate construi ignorînd trecutul, marile sale lecţii, patrimoniul de experienţă al celor ce ne-au premers. Cu alte cuvinte, în măreaţa operă de construcţie ce se desfăşoară azi în ţara noastră trebuie avute mereu în vedere învăţămintele istoriei, acestea punînd în evidenţă atît ceea ce a slujit mersului înainte pe calea progresului şi civilizaţiei, cît şi factorii care au frînat împlinirea aspiraţiilor supreme ale poporului. În această viziune, trecutul nu mai apare rupt de prezent, ci într-o firească continuitate cu acesta, constituind însăşi temelia pe care se înalţă prezentul şi viitorul. Totodată, trecutul nu este înţeles ca un balast, ca o povară, ci ca răstimpul în care s-au plămădit trăsăturile distinctive ale poporului nostru, modul său de a fi, de a gîndi şi a simţi. În acest cadru, secretarul general al partidului a subliniat cu deosebită forţă faptul că avem un trecut cu care ne putem mîndri, că în aceste părţi ale lumii poporul nostru a fost un factor de progres, de civilizaţie, că el s-a ridicat şi a luptat cu neasemuit eroism pentru triumful unor înalte principii, astăzi larg acceptate în viaţa internaţională — dreptul la viaţă de sine stătătoare, la dezvoltare liberă şi independentă, pacea, prietenia, întrajutorarea, buna vecinătate. Cu exemplară rigoare ştiinţifică s-au subliniat dimensiunile eroice ale trecutului naţional, faptul că aflat în « calea răutăţilor », la « poarta furtunilor », poporul român a dus o îndelungată luptă pentru păstrarea fiinţei sale etnice, pentru libertatea gliei străbune, pentru unitate, înfruntînd netemător armiile unor mari imperii şi regate. Poporul român a găsit mereu în sine, în marea sa iubire pentru vatra străbună, în neostoita sa sete de libertate şi dreptate, în voinţa sa de unitate, uriaşe resurse de tărie care au făcut ca el să biruiască mari vitregii şi vicisitudini ale istoriei, rămînînd mereu el însuşi, stăpîn al meleagurilor pe care s-a plămădit cu multă vreme în urmă. Greutăţile pe care a trebuit să le înfrunte, obstacolele pe care a trebuit să le depăşească, bătăliile pe

care a fost nevoit să le poarte, prețul greu pe care l-a plătit în această necurmată luptă n-au dezarmat poporul român, nu l-au îngenuncheat, nu l-au făcut să-și plece capul, ci i-au oțelit brațul, i-au întărit cugetul, i-au călit voința de a apăra ceea ce mereu el a socotit a fi bunurile sale cele mai de preț, mai presus decît viața însăși: libertatea, ființa de neam, limba și legea strămună, dreptul de a-și orîndui viața conform legitimelor sale interese.

Analizînd coordonatele definitorii ale vieții și luptei poporului român, secretarul general al partidului a relevat ideea de mare actualitate că oricît de grele ar fi împrejurările vremurilor, oricît de puternice forțele ce se împotrivesc împlinirii legitimelor idealuri ale unui popor, acesta va triumfa mai devreme sau mai tîrziu în dreapta sa luptă dacă în acest scop el nu precupețește nici un sacrificiu, dacă își strînge într-un singur și tare mănunchi toate energiile și puterile sale.

Cu înaltă rigoare științifică tovarășul Nicolae Ceaușescu a relevat în opera sa teoretică trăsăturile și momentele fundamentale ale istoriei naționale. A fost pus astfel în evidență faptul că poporul român are rădăcinile adînc înfipte în vatra pe care o locuiește astăzi, vatră de străveche civilizație, de îndelungă creație istorică. Într-adevăr, aici au trăit strămoșii direcți ai românilor, geto-dacii, făuritori ai unei strălucite civilizații și apărători dîrji și demni ai pămîntului natal. Conviețuirea lor cu romanii, după transformarea unei părți a Daciei în provincie romană, împletirea civilizației lor cu cea romană au dus la plămădirea unui popor nou, păstrător al celor mai înalte virtuți ale dacilor și romanilor, popor care vreme de două milenii avea să împlinească un zbuciumat, eroic și glorios destin istoric — poporul român. Popor care a rămas să viețuiască statornic în spațiul carpato-danubiano-pontic — înfrățit cu codrii falnici ai Carpaților, cu dealurile și cîmpiile, cu rîurile limpezi — aidoma unui uriaș stejar de nesmuls. Înfruntînd vicisitudini fără număr, poporul român a fost factorul care a asigurat permanent, neîntrerupt dezvoltarea și progresul acestor meleaguri, scutul de nebiruit de care s-au zdrobit poftele și ambițiile de cucerire ale unor preaputernici ai vremurilor.

O altă idee de mare valoare pe care opera teoretică a secretarului general al partidului o reliefează, ca o caracteristică esențială a istoriei românești, o constituie împletirea strînsă, organică a luptelor pentru dreptate socială cu cele pentru apărarea libertății naționale, pentru înfăptuirea unității politice. Prin aceasta se conferă dimensiuni mai profunde marilor bătălii sociale desfășurate pe pămîntul românesc pentru edificarea unei lumi mai bune și mai drepte, a echității și justiției sociale, punîndu-se totodată în lumină faptul că poporul român nu a năzuit niciodată să cucerească teritorii ce nu-i aparțineau, ci a luptat cu ardoare, cu îndîrjire doar pentru a apăra ceea ce era al său, ceea ce i se cuvenea după drept și dreptate.

În abordarea și interpretarea problemelor istorice, secretarul general al partidului a cerut stăruitor să fie eliminate aprecierile conjuncturale, elementele subiective, schemele preconcepute. Judecata istorică trebuie guvernată doar de dorința relevării adevărului obiectiv, a înfățișării trecutului așa cum a fost, cu luminile și umbrele lui. Asemenea cerințe își dovedesc deosebita lor valoare metodologică dat fiind că în unele zone ale lumii se încearcă încă poleirea unui trecut de tristă amintire, a unor practici politice pe care le-a repudiat însăși viața, aruncîndu-le la coșul de gunoi al istoriei. Se manifestă încă nostalgii după mari imperii, alcătuite prin jaf și anexiuni, prin dezmembrări arbitrare ale popoarelor și menținute prin forța armelor și teroare polițienească. Se preamărește rolul civilizator, progresist al unor imperii care au asuprit și ținut în înapoiere economică întinse zone ale globului. Se încearcă justificarea unor situații inechitabile din trecut, împărțirea în mai multe părți a unor state, fragmentarea unor popoare. Toate acestea înseamnă abdicarea de la istorie ca știință, ca disciplină de cercetare, al cărei țel fundamental îl reprezintă căutarea adevărului în reconstituirea vieții înaintașilor.

Pornind de la realitățile fundamentale ale dezvoltării societății românești, secretarul general al partidului a formulat teza privind istoria unică și unitară a poporului român. Acest concept teoretic se întemeiază pe faptul că de milenii dezvoltarea social-economică pe aceste meleaguri este creația istorică, opera unuia și aceluiași popor; un popor care, deși cu trupul brăzdat secole la rînd de nedrepte și nefirești hotare politice, s-a știut și s-a simțit mereu o unică ființă, o unică familie Un popor care avea aceeași origine, aceeași limbă, aceleași datini și obiceiuri, același port; un popor însuflețit de aceleași idealuri, de aceleași aspirații, resimțind aceleași nevoi și trebuințe; un popor legat prin mii și mii de fire de pămîntul său; un popor între ai cărui fii, fie aceștia din oricare dintre țările românești — Transilvania, Muntenia, Moldova, Dobrogea —, se stabiliseră strînse legături economice, politice, sociale, culturale, demografice, legături care sudaseră și mai mult întregul și întăriseră încrederea în triumful idealului de unitate și libertate; un popor avînd aceleași structuri politice și social-economice, de străveche obîrșie, creator al unei arte și culturi inconfundabile, purtînd distinctă pecetea felului său de a simți și a gîndi. Numai privită din această perspectivă unitară, istoria românească poate fi înțeleasă în ceea ce are

ea esențial, dezvăluindu-și acea autentică coloană fără sfîrșit care este lupta pentru independență și unitate națională, efortul spre unirea tuturor românilor între fruntariile aceluiași stat românesc neatîrnat. Dintr-un asemenea unghi de vedere, actul de la 1 Decembrie 1918 apare cu adevărat așa cum a fost: pregătit de o întreagă istorie, realizat printr-o îndelungată luptă și jertfă, rod al consecvenței cu care un popor întreg și-a urmărit realizarea dreptelor sale idealuri. Iar o asemenea imagine, singura conformă cu adevărul istoric, constituie prin ea însăși o înaltă cinstire adusă celor care au făurit Marea Unire, aducîndu-i Bucureștiului aura patriotică, înflăcărată de Marea Capitală a României Unite.

DOVEZI GRĂITOARE ALE CONTINUITĂȚII

Istoria Bucureștiului este, în sinteză, însăși istoria poporului român. Nici una din localitățile aflate pe pămîntul românesc nu a reprezentat cu atîta forță esența devenirii neîntrerupte a societății autohtone din cele mai îndepărtate timpuri pînă în zilele noastre, precum orașul de pe rîul Dîmbovița. În urma unor susținute cercetări arheologice, extinse în ultimele decenii, se poate afirma că teritoriul bucureștean a cunoscut o străveche și permanentă locuire umană. Cele mai vechi mărturii semnalate în cartierele Bucureștii Noi, Pantelimon, pe dealul Mihai Vodă au o vechime de circa 150.000—100.000 ani. De atunci, din epoca pietrei cioplite, omul nu a mai părăsit niciodată aceste locuri, proces similar întregului spațiu locuit de români. S-a creat astfel o civilizație unitară, proprie, în măsură să se dezvolte continuu, să asimileze și să difuzeze valori materiale și spirituale. La baza acestei civilizații a stat capacitatea de a folosi condițiile naturale favorabile, de a perfecționa neîntrerupt uneltele de producție, de a practica, alături de ocupațiile tradiționale, meșteșuguri dătătoare de progres. Agricultori și crescători de vite, oamenii epocii străvechi din centrul Cîmpiei Române au fost și buni meșteșugari și mari iubitori ai frumosului. Decorul așternut pe vasele de lut, obiectele de artă plastică, în fruntea cărora se află « Zeița de la Vidra », vas antropomorf de o inestimabilă valoare științifică, obiectele de podoabă de la Cernica — Căldăraru executate din os, piatră, cochilii de scoică sau din cupru dovedesc măiestria oamenilor epocii neolitice. Deși subsolul bucureștean nu deține minereuri, preocupările pentru obținerea și folosirea metalelor în vederea executării de unelte și arme de apărare se vădesc încă din epoca bronzului și continuă în prima parte a epocii fierului. În perioada Latène se constată pe teritoriul Capitalei existența unei aglomerări de așezări umane. Cercetările întreprinse au permis identificarea a peste 20 de vetre de sate geto-dacice distribuite pe toate cursurile de ape care scaldă pămîntul bucureștean. Ele ocupă malurile scunde, dar și boturile de deal fără a beneficia decît de condițiile naturale de apărare. Singura așezare geto-dacică din raza Bucureștiului fortificată de om a fost aceea de pe dealul Radu Vodă. Precum întregul neam geto-dacic, și locuitorii din bazinul mijlociu al Argeșului au intrat în contact cu civilizația greacă și, apoi, cu cea romană. În așezările de la Dămăroaia, Cățelu Nou, Bragadiru, Tînganu ș.a. s-au găsit amfore cu care negus-

« Zeița de la Vidra », vas antropomorf datînd din epoca neolitică

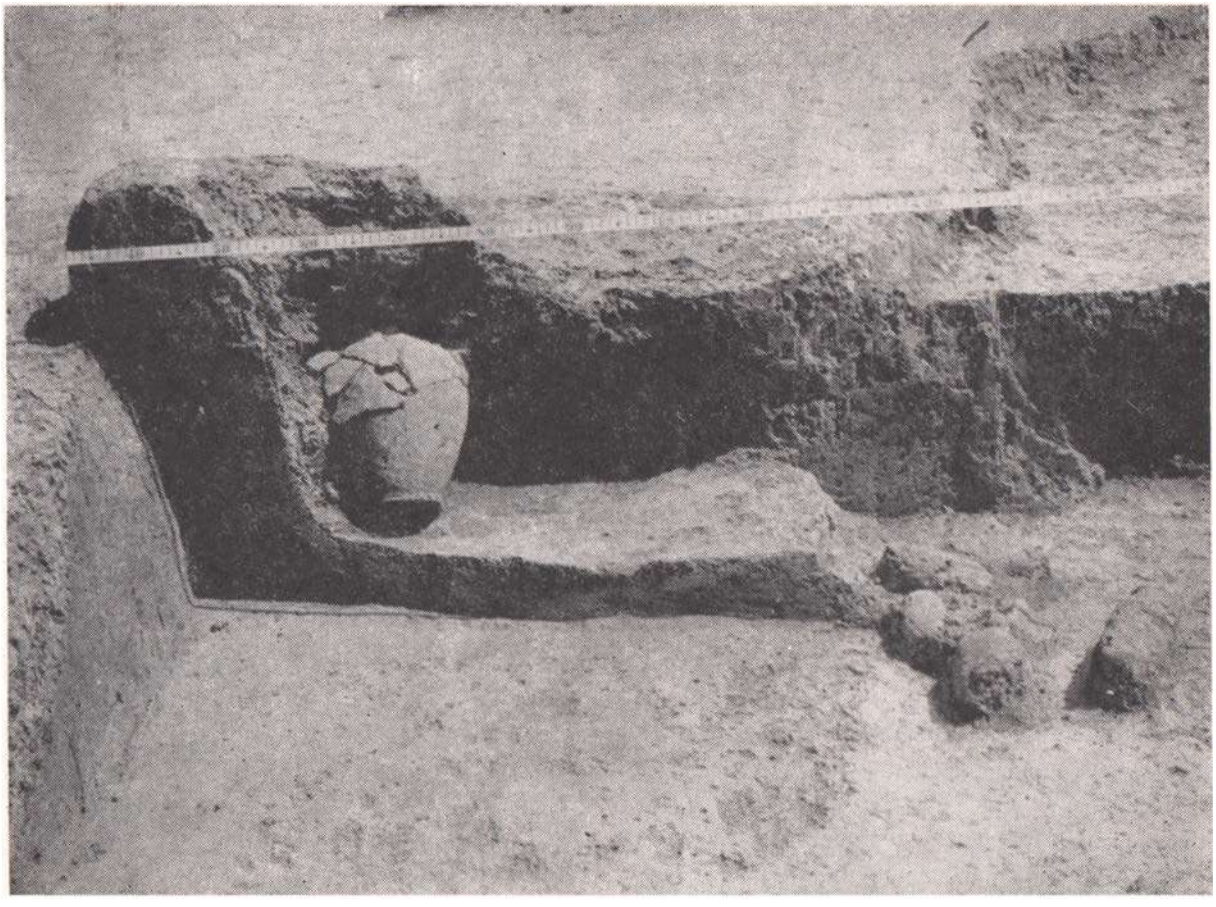

Vas de lut
descoperit la Străulești, într-un cuptor din sec. V—VI

torii transportau vin și ulei, ceramică, opaițe, monede, podoabe și arme care ilustrează schimbul de valori între geto-daci și centrele grecești, cît și cu cele din Imperiul roman. Sînt semnalate importante descoperiri monetare, precum tezaurele de la Pipera, Cățelu Nou, Militari, Vîrteju, Popești-Leordeni, Plumbuita, Dealul Piscului alcătuite din emisiuni locale, grecești sau romane. Cel mai important tezaur din acest spațiu a fost găsit pe malul lacului Herăstrău și datează din sec. I e.n., fiind alcătuit din monede, fibule, brățări din sîrmă groasă de argint, un vas din argint și două talere care redau chipurile unor căpetenii locale. Prima dovadă a scrisului la București se păstrează pe un fragment de inscripție romană săpată pe o placă din bronz. Dăinuirea permanentă a elementului autohton geto-dacic aflat în stadiul corespunzător asimilării influenței romane a făcut ca și pe aceste meleaguri să se realizeze simbioza daco-romană generatoare a poporului român și a limbii române. Numeroase așezări plasate pe malurile Dîmboviței, Colentinei, Ciorogîrlei, Sabarului, Argeșului, ca și pe văile din zona de nord, se constituie ca dovezi ale unei locuiri temeinice pe tot parcursul mileniului I e.n. În pofida năvălirii populațiilor migratoare, locuitorii acestor sate, apărate de codrii Vlăsiei, și-au continuat viața contribuind la dezvoltarea civilizației autohtone. Amplele cercetări desfășurate îndeosebi în ultimele decenii au permis scoaterea la lumină a unor valoroase izvoare materiale privind existența populației daco-romane din centrul Cîmpiei Române. În actualul cartier Străulești a fost descoperită o așezare din sec. II—IV e.n. alcătuită din locuințe de suprafață și semiîngropate, gropi de cereale, cuptoare de ars vase care vădesc practicarea unui meșteșug specific populațiilor stabile, un inventar bogat alcătuit din unelte, podoabe, monede, vase din ceramică ș.a. Alte cuptoare de ceramică s-au semnalat la Fundeni, Crîngași, Șindrilița, toate dovedind caracterul stabil al colectivităților autohtone din acea vreme. Săpăturile recente de la Vitan-Bîrzești au confirmat puternica împle-

tire a culturilor materiale dacică și romană, găsindu-se aici atît obiecte de factură provincial-romană, cît și piese tipice civilizației dacice. Acest proces de incontestabilă continuitate, identificat prin dovezi materiale semnalate de asemeni la Curtea Veche, în cartierul Militari de pe malul actualului lac Dîmbovița, la Bragadiru, în zona noului lac Mihăilești, dovedește că teritoriul bucureștean se înscrie în vatra de formare a poporului român. Puternica locuire a populației daco-romane din sec. II—IV a permis dăinuirea colectivităților autohtone și în veacurile imediat următoare. În nouă din cele cincisprezece așezări din sec. V—VII cercetate pînă acum s au identificat mărturii ale practicării agriculturii, creșterii vitelor și meșteșugului în fier, bronz, argint. S-au găsit creuzete, tipare din piatră, linguri-căuș, pensete de giuvaergiu, fibule-model și alte obiecte. Preocuparea pentru obținerea și utilizarea metalelor a asigurat nu numai realizarea de produse, ci și menținerea unor meserii care, în secolele următoare, mai puțin amenințate de primejdii, vor da noi impulsuri dezvoltării societății românești.

Numai pe teritoriul orașului de astăzi sînt precizate peste treizeci de așezări din sec. IX—XI, alte aglomerări anunțîndu-se pe văile Pociovalîștea, Vlăsia, Snagov, în jurul Lacului Căldărușani. Cea mai importantă așezare din această epocă se găsește pe malul stîng al Dîmboviței, în zona Pieții Unirii. Tot aici s-au descoperit monede bizantine emise în sec. XI—XIII. Se poate presupune că încă din perioada feudalismului timpuriu ființa un tîrg înfiripat pe terenul ce va deveni nucleul orașului medieval. Consolidarea acestui tîrg s-a produs în secolul al XIV-lea, în condițiile constituirii unui stat românesc independent, condus de Basarab I și apoi de către succesorii săi. Procesul respectiv a fost indisolubil legat de sporirea numărului așezărilor rurale din această parte a Cîmpiei Române. Documente emise pînă în 1626 dovedesc că numai pe teritoriul municipiului de astăzi au existat 41 sate, unele dintre ele devenite cartiere ale orașului, altele stingîndu-se în secolele XVII—XIX. Importanța economică și socială a zonei a determinat domnia să acorde o atenție sporită Bucureștiului. Încă de la mijlocul sec. al XIV-lea s-a construit aici o cetățuie menită să supravegheze drumurile care uneau orașele de reședință cu porturile dunărene de la Giurgiu și Durostorum. Un document adus recent în fața specialiștilor afirmă că însuși Basarab I a ridicat în « pădurea cea mare » a Bolintinului un ansamblu arhitectonic. În mod sigur oștenii Marelui Mircea Voievod au poposit și la București în drumurile lor pentru apărarea pămîntului românesc. La București ființa deja către mijlocul veacului al XV-lea un centru urban aflat în atenția domniei. Voievozii familiei

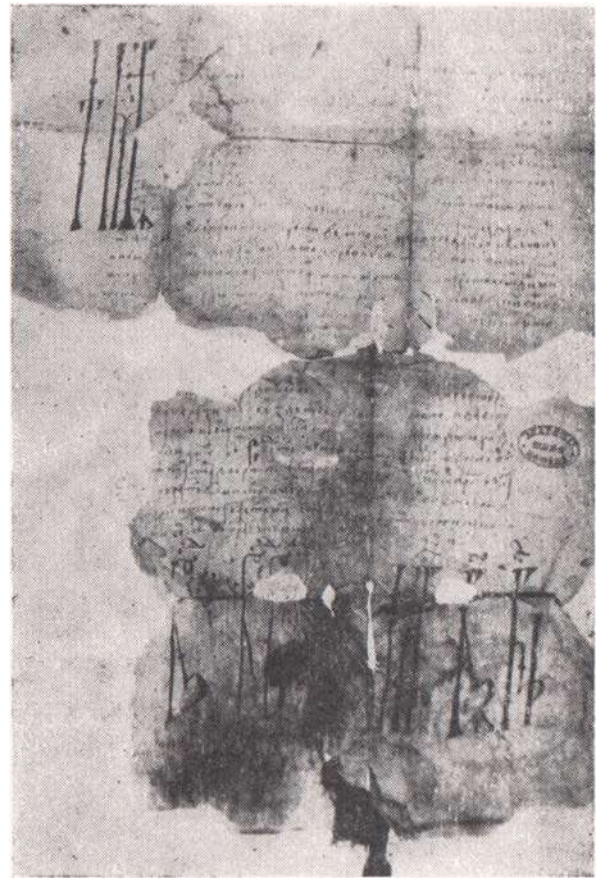

Hrisovul din 20 septembrie 1459 în care este atestat numele orașului București

Drăculeștilor, descinzînd direct din Marele Mircea Voievod, erau stăpînitori de moșii în zona bucureșteană. Dezvoltarea economică a localității, poziția strategică corespunzătoare mai bunei supravegheri a hotarelor sudice amenințate de armatele sultanului, interesele personale ale domnitorului l-au determinat pe Vlad Țepeș să includă în rîndul orașelor de reședință și Bucureștiul. Hotărîrea sa a fost luată în condițiile pregătirii războiului de apărare din vara anului 1462. Încă din 1458—1459 voievodul acordase o atenție sporită orașului de pe Dîmbovița. Peste fundațiile vechii cetăți, afectată de una din intervențiile otomane din prima jumătate a secolului al XV-lea, meșterii lui Vlad Țepeș au construit o nouă cetate, în care domnitorul s-a aflat în fiecare din anii dinaintea marii confruntări cu sultanul Mehmed al II-lea Fatih, cuceritorul Constantinopolului. Din noua sa reședință Vlad Țepeș a emis mai multe hrisoave, cel mai important fiind dat la 20 septembrie 1459, cînd aflăm cea mai veche atestare cunoscută pînă în prezent a numelui BUCUREȘTI.

Geneza și numele orașului au preocupat un număr însemnat de oameni de știință, cărturari, literați, români și străini. Cele mai vechi însemnări îi aparțin lui Giacomo di Pietro Luccari, care afirmă, în lucrarea sa apărută la Veneția în 1605, că « Negru Vodă a întemeiat orașul Cîmpulung și a tras cîteva întărituri de cărămidă arsă la București, Tîrgoviște, Cetatea de Floci și Buzău ». Dintre toate aceste localități numai la București a fost descoperită cetățuia din cărămidă datînd însă de la mijlocul secolului al XIV-lea. Prima știre despre un fondator al Bucureștiului cu numele Bucur apare în cartea învățatului brașovean Johann Filstich, scrisă în prima jumătate a secolului al XVIII-lea. Este cea mai veche atestare a legendei personajului patronim, care a fost consemnată de numeroși oaspeți străini ajunși la București în sec. XVIII—XIX. Printre ei se află Blesius Kleiner, prezent în capitala Țării Românești în 1761, călătorul francez August Legarde (1812), consulul britanic la București W. Wilkinson, autor al unei cărți tipărită la Londra în 1820, elvețianul François Recordon, secretar domnesc care vorbește despre un Bucur începătorul de așezare, R. Walsh, în accepțiunea căruia Bucur era un boier, Raoul Perrin care informa în 1839 pe parizieni că orașul de pe Dîmbovița a fost înființat « de Bucur, un negustor bogat » ș.a. În decursul secolelor XVII—XIX s-au dat și alte explicații privind începuturile și numele marelui oraș, ceea ce denotă interesul pe care Bucureștiul îl stîrnea oaspeților străini. Unele atari explicații, între care se încadrează și cea emisă de Evlya Çelebi, sînt pur fanteziste. Mai aproape de adevăr se află însă un alt călător, Iacovenko, care îl consideră ca întemeietor al orașului-capitală pe Mircea cel Mare. O notă aparte fac însemnările lui Nicolae Horga din Seleuș, unde se indica drept începător și patronim al orașului un anume Bucur, feciorul lui Leic Vodă, de la care vine numele București. Frantz Iosif Sulzer consideră că numele marelui oraș își are originea în cuvintele « bucurie, bucuros, a bucura, deci București ».

Documentele vechi arată că denumirea de București a fost purtată de mai multe localități aflate în județele Vîlcea, Teleorman, în zona Tecucilor sau pe apa Moldovei. Există un sat București și lîngă Brad, în Munții Apuseni. La rîndul lor, toponime precum « Movila lui Bucur », « Bucura », « Măgura lui Bucur », « Dealul Bucurei » ș.a. sînt răspîndite pe întregul teritoriu românesc, precum și în sudul Dunării. Faptul este explicabil căci cuvîntul « Bucur » face parte din moștenirea lingvistică traco-geto-dacă. Așa cum o dovedesc studiile lingvistice de specialitate BUCUR stă și la originea numelui capitalei Republicii Socialiste România. Cînd și-a luat acest nume orașul de pe malul Dîmboviței este greu de precizat. Cert este faptul că în sec. XIV—XV se folosea și numele de Cetatea Dîmboviței pentru cea dintîi fortăreață a domniei de la București, dar și pentru cea ridicată de Vlad Țepeș. Nucleul viitoarei metropole s-a aflat pe fîșia de teren de pe malul stîng al rîului de la întîlnirea acestuia cu pîraiele Bucureștioarei. Construcțiile domnești au fost dintotdeauna la Curtea domnească, numită către sfîrșitul secolului al XVIII-lea și Curtea Veche. Ridicarea castrului lui Vlad Țepeș și rezervarea unui mare spațiu cerințelor domnești au produs prima transformare edilitar-urbanistică la București. În jurul terenului domnesc, delimitat cu palisade din trunchiuri mari de copac, s-au amenajat ulițele și cartierele meșteșugarilor și negustorilor. Se abandona cursul apei procedîndu-se la structurarea unei noi vetre de locuire împinsă cu cîteva sute de metri spre nord de albia Dîmboviței. Încă din secolul al XV-lea orașul a căpătat o formă semicirculară care se va completa în secolele următoare prin extinderea locuirii și pe malul drept al

Subsolurile Palatului domnesc în care se păstrează vestigiile cetățuii din secolul al XIV-lea și zidurile cetății lui Vlad Țepeș

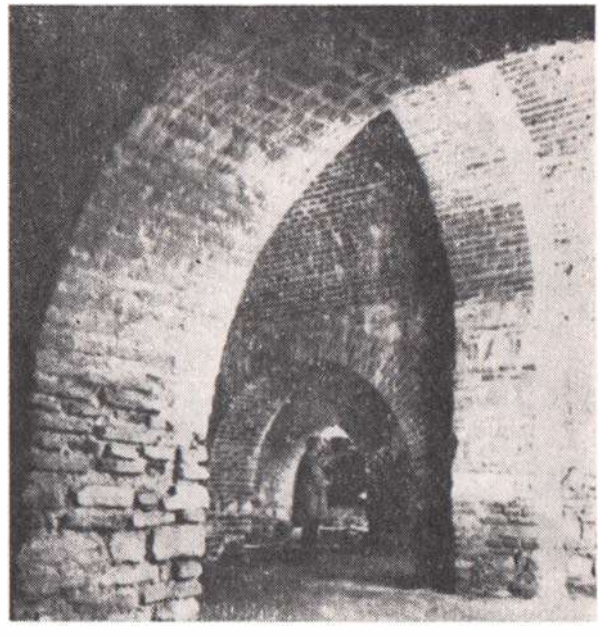

rîului. Pe parcursul întregului ev mediu punctul central al urbei bucureștene a fost Curtea domnească, de unde porneau principalele drumuri care se îndreptau spre cele patru puncte cardinale.

Orașul București a fost un important nod de comunicație, ce asigura legături cu Transilvania, Moldova, Dobrogea, Oltenia și prin aceasta cu

Banatul, facilitînd schimbul produselor Orientului cu cele ale Europei centrale și nordice. Documente emise în sec. XV confirmă calitatea de piață de mare interes ce revenea orașului de pe Dîmbovița. Negustorii și meșteșugarii bucureșteni, al căror număr creștea constant, întreținеau însemnate relații comerciale cu orașele transilvane și îndeosebi cu Brașovul, cu orașele porturi de la Dunăre, sau cu Lipsca, Viena, Istanbul, Brusa, Izmir ș.a. Încă din sec. XVI orașul București a depășit caracterul local al tranzacțiilor comerciale devenind un centru urban cu important rol în sud-estul Europei. Faptul acesta s-a completat în mod strălucit cu afirmarea pe plan politic european a orașului de reședință. La sfîrșitul secolului Bucureștiul a devenit locul pregătirii și declanșării războiului antiotoman în care era angajat practic întregul popor român. Evenimentele din noiembrie 1594, cînd, la București, Mihai Viteazul a pedepsit corpul otoman de supraveghere și pe creditorii stanbulioți, au culminat cu istorica victorie de la Călugăreni din 13/23 august 1595 și au prefațat marele act al Unirii Țării Românești cu Transilvania și Moldova sub sceptrul domnitorului de la București și Tîrgoviște.

Deși de scurtă durată, fapta lui Mihai Viteazul a dovedit legitimitatea și putința înfăptuirii UNIRII, deziderat preluat de toți marii voievozi ai românilor. Depășind puternicul sinistru provocat de ostașii lui Sinan Pașa în toamna tîrzie a anului 1595, orașul București a intrat în secolul al XVII-lea în plină acțiune de refacere. Atunci, ca de atîtea ori, elementul hotărîtor l-au constituit masele populare, meșteșugarii grupați în cartiere după specificul îndeletnicirii lor.

Practic, pînă la 1659, cînd s-a stabilit ca Bucureștiul să rămînă capitala unică a Țării, domnia se retrăgea în momentele de grea cumpănă la Tîrgoviște. De fiecare dată plecarea sau sosirea domnului antrena și retragerea sau revenirea marilor boieri, a negustorilor de frunte, a căpeteniilor bisericești. Permanent au rămas la București meșteșugarii, exceptîndu-i pe cei domnești, în general în număr restrîns, negustorii de rînd, micii slujbași, intelectualitatea legată de școlile ex stente și mai tîrziu de micile instituții spitalicești și de cultură ș.a. Toți aceștia au alcătuit baza socială care a asigurat devenirea constantă a orașului și tot lor li se datorează ridicarea unor edificii reprezentative. Cărămidarii, zidarii, stucatorii, tîmplarii bucureșteni sînt cei ce au construit monumentele arhitectonice ale acestui oraș. Unele dintre ele au avut un pronunțat profil economic, fiind indisolubil legate de activi-

Vedere generală a Bucureștiului, litografie din 1688

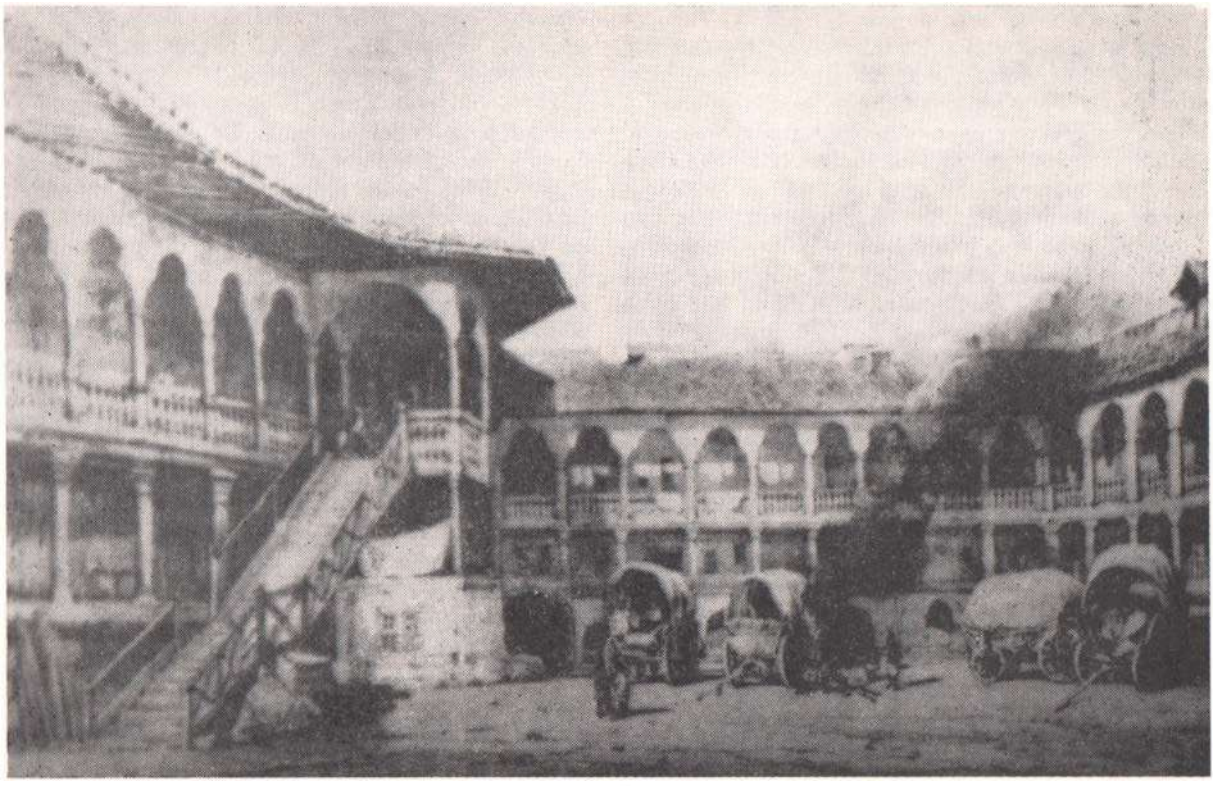

Hanul Manuc

tatea comercială. Bucureștiul a concentrat cel mai mare număr de hanuri existente în țară în sec. XVII—XIX. Hanurile Șerban Vodă, Sf. Gheorghe Nou cu cele circa 200 încăperi ale sale, Hanul Constantin Vodă, urmate la începutul veacului al XIX-lea de Hanul lui Manuc în care sînt înglobate construcții ale Curții Vechi, Hanul cu Tei, Hanul Gabroveni ș.a. erau integrate în circuitul de mărfuri europene sau orientale. Ele se găseau la nivelul stabilimentelor de acest gen din țările occidentale sau din marile orașe ale Imperiului otoman. Trăinicia cu care au fost zidite aceste edificii, cît și ingeniozitatea realizării lor, constituie dovezi elocvente ale capacității meșterilor locali. Un exemplu remarcabil în acest sens îl oferă Hanul Manuc, în care sînt contopite cel puțin trei etape de construcție armonizate într-un edificiu unitar.

Pe continua devenire a orașului București și-au pus amprenta cîțiva dintre domnitorii evului de mijloc, multe din inițiativele lor fiind legate de Curte. Astfel, Mircea Ciobanu este cel care a transformat cetatea în palat voievodal. Aproape un veac mai tîrziu, Matei Basarab (1632—1654) a reluat preocuparea pentru înfățișarea orașului, durînd și aici, ca și în Moldova și dincolo de munți, monumente de mare valoare în fruntea cărora se situează palatul de pe malul Dîmboviței. Construcțiile datorate meșterilor lui Matei Basarab, Grigore Ghica, Șerban Cantacuzino (1678—1688) definesc stilul arhitectonic românesc cunoscut sub denumirea de « stil brîncovenesc ». În acest stil, Constantin Brîncoveanu (1688—1714) a împodobit orașul și împrejurimile lui cu monumente ce impresionează prin echilibru și frumusețe. Este vorba de palatul Curții, mult extins, de palatul Mogoșoaia inaugurat în octombrie 1702, ansamblul arhitectonic Sf. Gheorghe Nou, lăcașul din incinta Academiei de la Sf. Sava, instituție de învățămînt superior la nivel european, și de altele. În timpul lungii domnii a lui Constantin Brîncoveanu, orașul București a devenit, grație preocupărilor directe ale domnitorului, un adevărat centru de legătură între toți românii și de afirmare a drepturilor acestui popor pe plan internațional. În București, ca și în Tîrgoviște, s-au purtat tratative cu soli ai Moldovei și Transilvaniei și au fost primite delegații ale unor puternice țări din Europa. Orașul București a fost vizitat de contele Luigi Marsigli, reprezentant al Curții vieneze, lordul Paget, ambasador al Marii Britanii la Istanbul, Constantin Mavrocordat, diriguitorul politicii ex-

terne a Sublimei Porți, de oameni politici ruși, de trimiși ai popoarelor din Balcani, veniți să solicite ajutorul voievodului român, sau de înalți ierarhi ai ortodoxiei. Pe drept cuvînt se poate spune că orașul București era cel mai important centru al politicii Europei de sud-est îndreptată împotriva Imperiului otoman. Situația aceasta nu a scăpat neobservată dregătorilor din Istanbul care au determinat ducerea în captivitate a lui Constantin Vodă Brîncoveanu și a familiei sale și apoi uciderea domnitorului și a celor patru fii ai săi în fața palatului Tapkapî Sarai, în ziua de 15 august 1714. În 1716 Poarta a introdus și în Țara Românească regimul fanariot caracterizat prin creșterea exploatării maselor producătoare de la orașe și sate, fapt care a determinat o sporire a rezistenței populare.

Evenimentele social-politice din secolul al XVIII-lea plasează orașul București în fruntea bătăliei pentru drepturile sociale și naționale ale poporului român. Aici s-au dat primele riposte noului regim fanariot, nepopular chiar de la începuturile lui.

După cum revoluția condusă de Horia, Cloșca și Crișan din 1784 a avut un efect moral pe întregul teritoriu românesc, și dincolo de acesta, tot așa evenimentele politice și sociale de la București s-au răsfrînt asupra tuturor românilor și cu precădere a acelora din Țara Românească și Moldova. Rezultatele repetatelor ridicări bucureștene au îndreptățit delegații țării la tratativele de pace de la Focșani și București, încheiate în 1774 la Kuciuk-Kainargi, să ceară independența și unirea Munteniei cu Moldova sub garanția Austriei, Rusiei și Prusiei. Cu toate acestea, partea de nord a Moldovei, denumită Bucovina, a fost ruptă din trupul țării și încorporată Imperiului habsburgic. Idealurile de independență și unitate ale românilor aveau să fie exprimate și în alte împrejurări, cum s-a întîmplat în iulie 1791, cu ocazia discuțiilor purtate pentru încheierea păcii de la Șiștov. Iar în 1806, Constantin Ipsilanti, care a domnit succesiv în Moldova și Țara Românească, nutrea convingerea posibilității reconstituirii unui regat al Daciei.

Începutul de veac XIX a fost pentru București și țară extrem de agitat. În 1802 a avut loc puternica manifestare a sărăcimii bucureștene în timpul căreia Curtea domnească a fost ocupată și jefuită. Tot atunci un puternic cutremur, urmat, în 1804, de un incendiu iscat în zona Colței au transformat în moloz și cenușă numeroase clădiri. Însuși Turnul Colței, cea mai înaltă construcție datorată lui Mihai Cantacuzino din anul 1715, a pierdut nivelul superior, rămînînd din el doar baza și două caturi inferioare. În 1806 a izbucnit un nou război ruso-turc, cu tot cortegiul de lupte și de ocupații. Armistițiul și apoi semnarea păcii la București, în salonul Hanului Manuc, fostul tribunal criminalicesc, în ziua de 16 mai 1812, au adus încetarea luptelor. În temeiul tratatului semnat, teritoriul dintre Prut și Nistru, denumit Basarabia, a intrat în componența Imperiului rus. La sfîrșitul aceluiași an și-a început domnia Ion Gheorghe Caragea (1812—1818), unul dintre cei mai avizi domni fanarioți înscăunați la București. În cei șase ani de domnie el a jefuit peste 40 de milioane de piaștri, fugind apoi în Europa centrală. De silnica lui domnie se leagă și ciuma izbucnită în 1813 și care a făcut peste 70.000 de victime. A fost cea mai cumplită epidemie de ciumă din istoria poporului nostru. Nici succesorul său, bătrînul Alecu Suțu, nu s-a arătat mai binevoitor cu românii. Camarila sa a înspăimîntat orașele, satele și județele. Însuși vodă a confiscat moșia tîrgoviștenilor, aceștia ridicîndu-se cu pîră la divan. Mai bine de 300 locuitori ai fostei reședințe de pe lalomița, decăzută atunci la stadiul unui orășel, însoțiți de bucureșteni, au manifestat, în 1819, pe străzile Capitalei cerîndu-și dreptatea. Le-a fost promisă, dar nu acordată. De fapt, întreaga țară gemea sub măsurile abuzive, datorită cheltuielilor enorme făcute în timpul războaielor, a jafurilor la care în special orașele și satele oltene fuseseră supuse de către cetele prădalnice ale pașalei rebele de la Vidin, Pasvan Oglu. Ieșirea din această situație nu putea fi asigurată decît printr-o ridicare a celor mulți, a tuturor celor care se considerau a fi patrioți, indiferent de starea lor socială, într-un cuvînt a națiunii române.

În realitățile românești de la începutul secolului al XIX-lea se conturau tot mai clar cîteva trăsături fundamentale, unele dintre ele în evidentă contradicție. Pe deoparte era dezvoltarea economico-socială datorată claselor și categoriilor producătoare de valori materiale și spirituale și care, precum iarba care străpunge crusta iernii întîrziate, șubrezeau regimul fanariot și relațiile feudale. Din aceste eforturi s-a consolidat noua clasă burgheză care a preluat conducerea luptei pentru unitate și libertate a tuturor românilor. De cealaltă parte constatăm poziția tot mai retrogradă a feudalității, alterată acum prin infuzia de elemente provenite din Levant, precum și politica tot mai insistentă a Austriei și Rusiei de a îngloba teritoriul sau părți din teritoriul românesc. Insistent și tot mai hotărîtor s-a consolidat factorul ideologic slujit de cărturarii de dincolo și de dincoace de Carpați, din operele lor degajîndu-se mesajul de unitate și libertate pentru toți românii. Continuatori ai cronicarilor din secolul al XVII-lea, intelectualii munteni și moldoveni, ca și fruntașii Școlii Ardelene, au dovedit prin studiile lor istorice, lingvistice și etnografice vechimea poporului român,

sorgintea sa comună, dreptul legitim de a trăi într-una şi aceeaşi patrie. Banul Mihai Cantacuzino, Dumitrache Medelniceru, Chesarie de Rîmnic, Dionisie Eclesiarhul, toţi şezători în Bucureşti, Samuel Micu, Petru Maior, Gheorghe Şincai au aşternut pagini care au avut un puternic ecou în cele mai diverse pături ale naţiunii române. La rîndul său învăţămîntul superior în limba română, iniţiat de Gheorghe Asachi la Iaşi, în 1813, şi de Gheorghe Lazăr la Sf. Sava din Bucureşti, în 1818, a contribuit la formarea unei generaţii de intelectuali, negustori, militari, slujbaşi de stat cu vederi progresiste mai apropiate de interesele maselor largi. Spectacolele de teatru cu piese în limba română prezentate în mai 1815 la Braşov de către trupa lui Johann Gerger, ca şi cele de la Iaşi, din decembrie 1816, organizate din iniţiativa lui Gheorghe Asachi sînt contemporane cu cele ale teatrului bucureştean ale cărui începuturi se leagă de preocupările meritorii ale domniţei Ralu Caragea, fiica domnitorului.

În primele decenii ale secolului al XIX-lea se acumulaseră suficiente argumente pentru a susţine năzuinţa românilor de a alcătui o naţiune unită. Opoziţia vehementă a celor trei mari imperii, nuanţată de interesele fiecăruia, a constituit o barieră însemnată care a produs unele întîrzieri ale actului pregătit şi dorit de către toţi românii.

RĂDĂCINI ADÎNCI ALE MIŞCĂRII REVOLUŢIONARE, DEMOCRATICE ŞI MUNCITOREŞTI DIN CAPITALĂ

Revoluţia de la 1821 condusă de Tudor Vladimirescu a marcat un moment de cotitură în lupta pentru libertate şi dreptate socială, pentru afirmarea drepturilor naţionale ale poporului român.

Programul revoluţiei, planul de ridicare a poporului la luptă pentru « dreptate şi slobozenie » au fost concepute la Bucureşti, iar locuitorii Capitalei au fost martori şi participanţi încă de la început la marile momente.

În noaptea de 18 spre 19 ianuarie 1821, Tudor a plecat din Bucureşti, cu o ceată de arnăuţi, spre nordul Olteniei, unde îşi pregătise din timp o bază de rezistenţă. La 23 ianuarie, el a lansat la Padeş proclamaţia prin care făcea cunoscute orientările programatice ale acţiunii sale şi prin care chema poporul să se răscoale împotriva nedreptăţilor, a boierimii reacţionare şi a regimului fanariot. Sub imboldul marii chemări, masele de ţărani şi orăşeni, intelectuali s-au înrolat sub steagul revoluţiei constituind Adunarea Norodului.

La începutul lunii martie, armata revoluţionară alcătuită din 16.000 de oameni s-a îndreptat spre Bucureşti, pentru a controla acest centru politic al statului, fapt ce era de natură să influenţeze întregul teritoriu dintre Carpaţi şi Dunăre. Cînd a ajuns în apropierea Capitalei, Tudor a lansat, din Bolintin, prima sa proclamaţie către populaţia din Bucureşti, prin care o chema să vină « la un glas şi într-o unire cu creştinescu norod, ce este pornit numai pentru dreptate », cei care s-ar fi împotrivit devenind « vrăşmaşi ».

Proclamaţia a fost adusă la cunoştinţa locuitorilor Capitalei de către oamenii lui de încredere, asistaţi de panduri.

La 21 martie 1821 Tudor Vladimirescu, în fruntea a 3.000 de panduri, şi-a făcut intrarea solemnă în Bucureşti pe Calea Rahovei. A fost întîmpinat de mii de locuitori: meşteşugari, negustori, ţărani din jurul Capitalei, profesori şi elevi ai Şcolii de la « Sf. Sava ».

Din martie şi pînă în mai 1821, Tudor Vladimirescu a exercitat de fapt cîrmuirea ţării, sprinjindu-se pe oastea sa şi pe încrederea pe care i-au acordat-o masele populare, care îl numeau « Domnul Tudor », în persoana sa văzînd o schimbare radicală. O preocupare de căpetenie a lui Tudor a fost să restabilească « drepturile poporului », să realizeze « dobîndirea dreptăţilor patriei ». Făgăduielile de a reduce impozitele şi de a apăra ţăranii de asuprirea boierilor i-au atras ataşamentul şi concursul maselor populare şi i-au permis întărirea oastei. De la Bucureşti conducătorul revoluţiei s-a adresat moldovenilor — « unii ce sîntem de un neam şi de o lege » — şi a cerut Porţii Otomane respectarea « dreptăţilor strămoşeşti », adică a prevederilor vechilor tratate încheiate încă de Mircea şi Bogdan al III-lea, fiul lui Ştefan cel Mare, pe baza cărora ambele ţări româneşti îşi păstraseră o largă autonomie statală.

La început, Tudor şi-a coordonat acţiunea cu aceea a Eteriei condusă de Alexandru Ipsilanti. Dezavuarea celor două mişcări revoluţionare de

către guvernul ţarist şi intervenţia armatei otomane l-au determinat pe conducătorul revoluţiei române să se retragă din Capitală împreună cu pandurii săi, la 15 mai 1821, şi să se îndrepte spre Oltenia, unde intenţiona să organizeze rezistenţa.

În drum, sub pretextul unei explicaţii cu şeful Eteriei, Tudor a fost ridicat din tabăra de la Goleşti de către trimişi ai lui Ipsilanti. Dus la Tîrgovişte, Tudor Vladimirescu a fost «asasinat în mod mîrşav», după cum se exprima Karl Marx.

Moartea lui Tudor a lipsit revoluţia de conducerea unică, fermă şi cutezătoare pe care el o asigurase politic şi militar.

Revoluţia de la 1821 — act de puternică afirmare a naţiunii — a zguduit din temelie edificiile vechiului regim, marcînd începuturile epocii moderne în istoria României.

«Ne plecăm cu adîncă smerenie — sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cuvîntarea la marea adunare populară din Capitală, dedicată împlinirii a 150 de ani de la eveniment — **şi cinstim memoria celor ce au condus această mare bătălie, a luptătorilor de la 1821, care s-au ridicat cu hotărîre în numele idealurilor sacre ale poporului nostru».**

Revoluţia de la 1821 a exercitat o însemnată înrîurire asupra dezvoltării conştiinţei naţionale a poporului român. Sentimentul naţional care l-a însufleţit pe Tudor, identificarea patriei cu masele populare şi încercarea sa de a stabili cu Moldova o acţiune comună pentru cîştigarea dreptăţilor sociale şi naţionale, ecoul evenimentelor dincolo de Carpaţi reliefează conştiinţa de sine a naţiunii române, năzuinţa ei la o viaţă proprie în condiţii de libertate, independenţă şi unitate.

Activitatea desfăşurată de forţele înaintate pentru promovarea idealurilor unităţii, independenţei şi progresului şi-au găsit expresie în numeroase memorii, proiecte de reformă, în constituirea unei «opoziţii naţionale», antifeudale, a unor societăţi «secrete», în apariţia celor dintîi gazete în limba română — «Curierul românesc» (Bucureşti, 1829), «Albina românească» (Iaşi, 1829), «România» (Bucureşti, 1838), «Gazeta Transilvania» (Braşov, 1838), «Magazin istoric pentru Dacia» (Bucureşti, 1845) — care prin însuşi titlul lor indicau un program.

Continuare firească a evenimentelor de la 1821, revoluţia de la 1848 a marcat unul din momentele culminante şi hotărîtoare ale exprimării aspiraţiilor seculare ale poporului român.

Tudor Vladimirescu la Bucureşti

«Plămădită în condiţii asemănătoare, desfăşurîndu-se în aceeaşi perioadă, proclamînd ţeluri comune, revoluţia de la 1848 a avut un caracter unitar — sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu. **Faptul că pe steagul revoluţionar din toate aceste provincii erau înscrise aceleaşi idealuri supreme — desfiinţarea servituţilor feudale, eliberarea ţărănimii iobage, cucerirea de libertăţi democratice, scuturarea dominaţiei străine şi realizarea unităţii şi independenţei naţionale — ilustrează comunitatea de interese şi aspiraţii ce-i unesc pe fiii aceluiaşi popor, în pofida hotarelor despărţitoare, artificiale şi vremelnice».**

La revoluţia de la 1848 masele populare din Bucureşti au avut o contribuţie esenţială prin participarea lor la cele mai însemnate momente.

Revoluţia a izbucnit cu deosebită vigoare la 11 iunie, cînd populaţia Capitalei şi ţăranii din comunele învecinate au aclamat guvernul provizoriu alcătuit la 9 iunie, la Izlaz, în fostul judeţ Romanaţi. Sub presiunea evenimentelor, domnitorul Gheorghe Bibescu a sancţionat programul revoluţiei, după care, la 13 iunie, a abdicat şi a plecat în Transilvania. La 15 iunie, guvernul provizoriu, din care făceau parte Ion Heliade Rădulescu, Ştefan Golescu, Cristian Tell, Gheorghe Magheru, Gheorghe Scurtu, mitropolitul Neofit (preşedinte), iar ca secretari Nicolae Bălcescu, C. A. Rosetti, Al. G. Golescu, a depus jurămîntul pe cîmpia de la Filaret, de atunci numită Cîmpia Libertăţii; evenimentul acesta a marcat de fapt preluarea puterii politice de către revoluţionari.

Potrivit obiectivelor programatice, guvernul a instituit drapelul naţional, avînd înscrisă deviza

« Dreptate—Frăție », și a decretat desființarea rangurilor civile, eliberarea tuturor arestaților politici, desființarea cenzurii, a pedepsei « degradatoare cu bătaia » și a pedepsei cu moartea. Deoarece apărarea cuceririlor revoluției era o problemă de mare însemnătate, guvernul revoluționar a luat măsuri pentru înființarea gărzii naționale și a unui corp de dorobanți și panduri voluntari, sub comanda lui Gheorghe Magheru. La scurt timp după declanșarea revoluției a apărut ziarul « Pruncul român », redactat de C.A. Rosetti, apoi ziarul « Poporul suveran », care au militat entuziast pentru realizarea sarcinilor revoluției și apărarea ei.

Dejucînd cele două comploturi ale reacțiunii care a încercat să lovească în revoluție și să-și salveze privilegiile, masele populare din București au dat o ripostă hotărîtă elementelor contrarevoluționare. Consolidarea guvernului revoluționar a îndreptățit speranțele în amplificarea prefacerilor politice și sociale, în înfăptuirea obiectivelor generale, naționale.

Asupra regimului revoluționar de la București, care a reprezentat pentru românii de pretutindeni nucleul de concentrare a esenței revoluției române în ansamblul ei, s-a îndreptat dușmănia Porții otomane și a Rusiei țariste.

Sub amenințarea intervenției cu forța armată, Imperiul otoman, sprijinit de Rusia, a impus înlocuirea guvernului provizoriu cu o locotenență domnească. Măsura aceasta arbitrară n-a înlăturat regimul revoluționar din București; mai mult, entuziasmul militant al maselor a crescut. La 6 septembrie, în cadrul unei « ceremonii funebre », a fost ars exemplarul oficial al Regulamentului organic — simbolul Puterii protectoare — și al Arhondologiei, simbolul privilegiilor feudale.

Intervenția trupelor otomane, care au intrat în București în ziua de 13 septembrie 1848, sprijinită de trupele țariste care au trecut Milcovul două zile mai tîrziu, a constituit factorul hotărîtor al înăbușirii revoluției. Într-un efort suprem, masele bucureștene, împreună cu ostașii din garnizoană (compania de pompieri întărită de un detașament al oștirii), au încercat să împiedice pătrunderea trupelor străine; lupta care s-a angajat la poalele dealului Cotroceni, precum și în Dealul Spirii, s-a soldat cu numeroși morți de o parte și de alta. Unii din fruntașii revoluției de la București vor ajunge în Transilvania, unde vor sprijini as-

Bătălia din Dealul Spirii purtată de pompieri și de ostașii din cazarma de infanterie împotriva armatei otomane la 13 septembrie 1848

piratiile fraților de peste Carpați, militînd totodată pentru înfrățirea în luptă a românilor cu ungurii împotriva Imperiului habsburgic.

Deși înfrîntă, **« revoluția de la 1848** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **a avut consecințe profunde asupra evoluției ulterioare a poporului român. Ea a zdruncinat puternic întregul edificiu social-feudal, a dat un mare impuls dezvoltării societății pe calea capitalismului, a deschis drumul unor mari prefaceri și transformări în structura societății, al înfăptuirii unor idealuri fundamentale ale poporului nostru. Ea a aprins flacăra spiritului revoluționar în țările române, a dezvoltat și mai puternic conștiința de sine a poporului român, convingerea locuitorilor celor trei state românești asupra necesității unității lor naționale în cadrul frontierelor aceluiași stat ».**

Deschiderea divanului ad-hoc în 1857 la București în prezența reprezentanților tuturor claselor sociale

Primirea entuziastă făcută de către bucureșteni domnitorului Alexandru Ioan Cuza

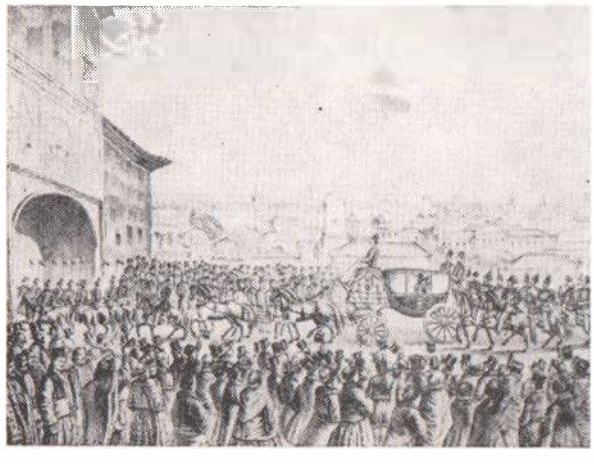

Bogata moștenire ideologică și culturală a revoluției de la 1848—1849, puternicele tradiții democratice și idealurile de unire și libertate națională au fost preluate, amplificate și ridicate pe trepte noi, în deceniul următor, de către forțele progresiste române. În aceste condiții, Unirea Moldovei și a Munteniei a devenit unul dintre cele mai arzătoare obiective pentru ființa națională și progresul țării. Ea s-a impus în programul de lucru al Congresului de pace de la Paris, care punea capăt războiului Crimeei.

În conformitate cu hotărîrea acestui organism de a fi consultat poporul român, s-au constituit în cele două capitale — București și Iași — adunările ad-hoc, adevărate parlamente democratice, reprezentative.

Întruniți la București, în octombrie 1857, delegații aleși pentru divanul ad-hoc din Muntenia au adoptat în unanimitate moțiunea cuprinzînd cele patru puncte: « Unire, autonomie, prinț străin, constituție ». Un corespondent străin aflat în acel timp la București nota că în seara acelei zile « tot orașul era iluminat. Speranța și bucuria se manifestau puternic pretutindeni ».

În pofida voinței de unitate a poporului român, exprimată în unanimitate în adunările ad-hoc, Conferința de la Paris, care și-a ținut lucrările în mai—august 1858, a fost de acord cu unirea celor două principate, în sensul că se prevedea o Comisie Centrală pentru alcătuirea legilor de interes comun și o curte de casație, ambele cu sediul la Focșani, dar cîte un domnitor la Iași și la București și două armate. În aceste condiții înfăptuirea efectivă a Unirii urma să fie, înainte de toate, rodul străduințelor românești.

Dubla alegere a colonelului Alexandru Ioan Cuza — la 5 ianuarie 1859 ca domnitor al Moldovei și la 24 ianuarie ca domnitor al Țării Românești — a exprimat voința națiunii de a se ajunge la o reală unitate.

Zeci de mii de locuitori din București și țărani din comunele învecinate prezenți în jurul clădirii unde avea loc ședința Adunării elective au dat impuls înfăptuirii neamînate a marelui act național. Victorie remarcabilă a maselor de țărani, patrioți, meșteșugari, lucrători și tîrgoveți, a cărturarilor progresiști, Unirea din 1859 a marcat punerea temeliilor statului național român modern.

Primirea noului ales în București, în ziua de 8 februarie 1859, s-a transformat într-o manifestație sărbătorească. Locuitori ai Capitalei și din împrejurimi, înșiruiți de o parte și de alta a drumului, l-au așteptat cu emoție. În sunetele muzicii, ale clopotelor și aclamațiilor entuziaste ale mulțimii, Al. I. Cuza s-a îndreptat spre locul de depunere a jurămîntului.

Orașul București la jumătatea secolului al XIX-lea, acuarelă de epocă

La 24 ianuarie 1862, zi cu puternice rezonanțe în istoria poporului român, s-a deschis la București primul parlament al României, orașul de pe malurile Dîmboviței devenind « Capitala României ». Această calitate a marcat recunoașterea rolului pe care l a avut populația orașului în lupta pentru unitatea și independența națională și, în același timp, consacrarea faptului că în conștiința locuitorilor tuturor meleagurilor românești Bucureștiul devenise simbolul unirii și independenței, centrul politico-administrativ, economic, comercial și cultural, spre care gravitau interesele vitale ale tuturor românilor. Vorbind despre această alegere, marele om de stat și reformator Mihail Kogălniceanu spunea: « Orașul București este de seculi făcut pentru ca să fie Capitala României. Nicăierea, în nici un alt oraș al României, nu există un centru de lumini mai mare, un popor cu aspirațiuni mai naționale și mai liberale, un spirit public mai neatîrnat în București este un popor cu inima română, cu un interes viu pentru tot ce este al țării, cu o ură neîmpăcată pentru abuz și despotism ».

În anii care au urmat Unirii din 1859, România a cunoscut un ansamblu de reforme care au cuprins în rețeaua lor viața social-economică, politică și culturală. Adoptarea numelui de România, numirea reprezentanților diplomației românești în numeroase capitale ale Europei, pentru a marca și pe această cale existența unui stat român cu atribute de independență, precum și reforma agrară, reforma administrativă, reforma fiscală, reforma electorală, secularizarea averilor mănăstirești, reforma școlară, cu noi și moderne așezăminte de învățămînt, știință și cultură, reforma armatei, cu un singur comandament și stat major, reforma judecătorească, pregătirea reformei constituționale au deschis drum larg mersului înainte al națiunii române, au creat premisele viitoarelor realizări ale poporului nostru pe calea progresului.

Secole de jertfe și de eforturi neîntrerupte consacrate unității, libertății și progresului patriei au condus în mod obiectiv la remarcabilul eveniment istoric al proclamării independenței de stat a României.

Cînd, în primăvara anului 1877, a devenit limpede inevitabilitatea unei confruntări militare ruso-turce, principele Carol, primul ministru Ion C. Brătianu, membrii guvernului s-au pronunțat pentru cooperare cu Rusia. În urma tratativelor

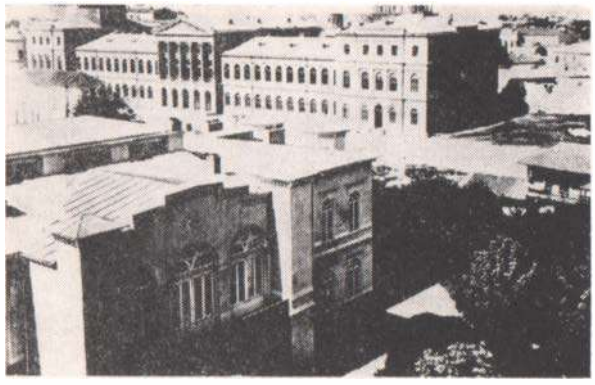

Clădirea Universității București și Palatul Șuțu (azi sediul Muzeului de istorie și artă al municipiului București) la jumătatea secolului al XIX-lea

purtate la Livadia, în Crimeea, la 4 aprilie 1877 s-a semnat la București o convenție româno-rusă prin care se permitea armatei ruse trecerea pe teritoriul României spre Balcani. La rîndul său, guvernul rus se obliga să mențină și să apere integritatea teritorială a României și să respecte drepturile politice ale statului român.

La 9 mai, în urma interpelării făcute în Camera deputaților de către Nicolae Fleva, referitor la raporturile României cu Poarta otomană, Mihail Kogălniceanu, ministrul de externe, a rostit în aplauzele mulțimii: « sîntem o națiune liberă și independentă ». Deputații au votat moțiunea prin care Adunarea lua act că războiul între România și Turcia, ruperea legăturilor cu Poarta și independența absolută a României au primit o consacrare oficială.

> « **Proclamarea independenței** — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — **a pus capăt oricărei dependențe politice față de puterile străine, a afirmat în mod răspicat caracterul de sine stătător al națiunii noastre, deschizînd o eră nouă în existența poporului român, în dezvoltarea României pe calea progresului și civilizației ».**

Proclamarea independenței s-a făcut, așa cum atestă mărturiile vremii, « în cea mai mare înfrățire (...) deputații fraternizau cu tribunele ». Mulțimea, care asistase la Cameră, atît în tribune, cît și în curte și pe dealul Mitropoliei, scria Constantin Bacalbașa, « se revarsă spre centrul capitalei. Drapelele sînt arborate, valurile mulțimii străbat orașul, studenții manifestă cu cîntece patriotice, se aude răsunînd „Deșteaptă-te române". Și pînă tîrziu în noapte poporul capitalei, fericit, petrece ».

În timpul războiului de independență (1877—1878) populația Capitalei a răspuns fără ezitare chemării guvernului de a susține războiul, atît cu resurse umane, cît și cu diferite materiale: aprovizionarea ostașilor de pe front cu alimente și îmbrăcăminte, colectarea de fonduri pentru dotarea și echiparea armatei cu cele necesare, procurarea de materiale și medicamente pentru îngrijirea răniților. Cea mai de preț contribuție pe care a dat-o orașul București în războiul de independență a fost însă jertfa de sînge; un sfert din ofițerii căzuți la datorie au fost locuitori ai Capitalei.

Presa timpului, precum și alte mărturii, evocă aportul material și moral al locuitorilor Capitalei rămași la locurile lor de muncă, prestațiile la care au participat, măsurile pentru aprovizionarea frontului cu cele necesare.

Aflate la începuturile organizării lor, mișcarea muncitorească și mișcarea socialistă au socotit independența ca o imperioasă necesitate pentru progresul țării și pentru însăși desfășurarea luptei revoluționare a clasei muncitoare. Astfel, cercurile socialiste au salutat lupta pentru independență ca pe un act just, progresist și au participat direct și activ la toate acțiunile pentru susținerea războiului. « Azi — se scria în ziarul „Socialistul" — e timpul cînd românii, în avîntul și entuziasmul suvenirilor trecute, iau armele pentru a-și apăra independența ».

Verigă importantă în succesiunea evenimentelor care au contribuit la edificarea României moderne, formarea statului național român apoi dobîndirea independenței sale depline, au avut un puternic impact asupra structurilor economice și sociale ale societății românești.

Palatul Poștei la 1900

Sub auspiciile independenței și ca urmare a unor măsuri stimulative, dezvoltarea industriei s-a accelerat, agricultura și-a lărgit producția, s-au dezvoltat căile de transport și comunicație. Potrivit gradului de progres economic a avut loc o creștere a volumului comerțului exterior, procurînd statului resursele necesare intensificării procesului de modernizare a instituțiilor, întăririi armatei și dezvoltării industriei. În 1880 a fost înființată la București Banca Națională a României, care a constituit o importantă pîrghie în viața economică a statului român. În acest context, Capitala a cunoscut succese fără precedent marcate în plan economic, social, edilitar-urbanistic și demografic. Datele statistice ale anului 1878 relevă că Bucureștiul avea o populație de 177.302 locuitori, devenind astfel unul dintre cele mai mari orașe din sud-estul european, un centru social-politic important, a cărui industrie în plină dezvoltare a constituit treptat premisa creșterii numerice și calitative a proletariatului. Este semnificativ faptul că dacă în anul 1895 existau în București 115 fabrici, dintre care 102 beneficiau de prevederile legii din 1887 pentru încurajarea industriei, în anul 1902 numărul lor s-a ridicat la 178.

Extinderea relațiilor capitaliste, procesul de dezvoltare a industriei au comportat sporirea rolului burgheziei în viața economică și politică, de altminteri interesată direct în creșterea industriei, a comerțului și transporturilor, a științei și tehnicii.

Începuturile organizării muncitorilor din București au fost marcate de constituirea, la mijlocul secolului al XIX-lea, a Casei de ajutor a obștii calfelor de șepcari, în 1855, urmată la scurt timp de Casa de ajutor și prevedere a lucrătorilor tipografi (1858).

Un moment important în dezvoltarea organizării muncitorilor l-a reprezentat înființarea, în 1872, la București a « Asociației generale a tuturor lucrătorilor din România », avînd ca organ de presă « Lucrătorul român », eveniment care a marcat începutul organizării de clasă a proletariatului român.

O dată cu apariția mișcării muncitorești și pe fondul tradițiilor democratice și progresiste din țara noastră au luat ființă cercurile socialiste la București și în alte orașe, care aveau drept scop răspîndirea socialismului științific prin intermediul propagandei orale, precum și prin diversele ziare și publicații ale întregii mișcări muncitorești și socialiste, apărute în Capitală, cum au fost « Emanciparea », 1883; « Drepturile omului », 1885, 1888, 1889; « Munca » 1890—1894 ș.a., la care au colaborat C. Dobrogeanu-Gherea, Constantin Mille, Constantin și Anton Bacalbașa, Zamfir Arbore ș.a. În unele din aceste publicații au fost

Foișorul de foc la sfîrșitul secolului al XIX-lea

tipărite, pentru prima dată în limba română, părți din « Capitalul » lui Karl Marx; în 1892 a fost realizată prima ediție a « Manifestului Comunist », în traducerea lui Panait Mușoiu.

Procesul de întrepătrundere a mișcării socialiste cu mișcarea muncitorească și clarificările care au avut loc în funcție de necesitățile dezvoltării au impulsionat activitatea de organizare politică a clasei muncitoare. Drept urmare, au luat ființă, începînd din 1887, cercuri muncitorești la București, Iași și în alte orașe, care s-au transformat ulterior în cluburi muncitorești.

Activitatea socialiștilor români, desfășurată mai bine de două decenii, pentru organizarea proletariatului, pentru formarea și dezvoltarea conștiinței lui de clasă, pentru răspîndirea ideilor marxiste și asimilarea teoretică și practică a realităților românești, a constituit premisa înființării partidului revoluționar muncitoresc.

Întrunirea Congresului de constituire a partidului a fost anunțată la adunarea clubului muncitoresc din Bucuresti, la 2 mai 1892, apoi a fost publicat în « Munca » proiectul de program al partidului, fiind supus astfel dezbaterii generale.

Congresul și-a desfășurat lucrările în zilele de 31 martie — 3 aprilie 1893, în sala « Sotir » din Piața Amzei din Capitală, locul bine cunoscut al atîtor adunări și manifestări muncitorești.

Lucrările Congresului, la care au participat delegații reprezentînd cluburile, cercurile și organizațiile sindicale din principalele orașe și centre muncitorești, au fost urmărite cu un profund interes de muncitori, de către opinia publică, Congresul fiind considerat — așa cum scria I. L. Caragiale — « evenimentul cel mai important al anului ».

Congresul a discutat și aprobat programul și statutul partidului. În ultima zi a fost ales Consiliul general al partidului.

« Crearea Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România în 1893 — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **a deschis era organizării politice a clasei muncitoare la scară națională, a afirmat cu putere rolul clasei muncitoare ca forța socială cea mai progresistă în dezvoltarea națiunii noastre pe calea progresului și civilizației ».**

Socialiștii români au considerat — iar programul adoptat la congresul de făurire a partidului a confirmat acest lucru — că teoria socialismului științific nu reprezintă o învățătură imuabilă, ci un sistem teoretic viu, capabil în permanență a se primeni și îmbogăți sub impulsul realităților în continuă transformare, tactica partidului urmînd să fie adecvată permanent realităților social-istorice ale țării.

Cu această nestrămutată convingere s-au aplecat militanții mișcării muncitorești spre cerințele și nevoile specifice ale țării. N-a fost problemă de fond care privea prezentul și viitorul țării în care partidul clasei muncitoare să nu-și fi afirmat punctul său de vedere: de la cerința dezvoltării industriei și a soluționării drepte a problemei agrare țărănești, pînă la imperativul unei reale reînnoiri democratice, al realizării unității statale

Piața de Flori
în a doua jumătate a secolului al XIX-lea

depline, al apărării independenței și suveranității țării. Capitală a statului român, Bucureștiul a fost totodată locul de unde s-a asigurat conducerea unitară a mișcării revoluționare, muncitorești. Astfel, în cadrul congreselor care s-au ținut în Capitală, ca și în cadrul altor acțiuni, s-au dezbătut numeroase probleme de primă importanță, bunăoară continuarea la nivel superior a organizării politice și profesionale; conducerea acțiunilor greviste; îndrumarea activității sindicale; pregătirea campaniilor pentru obținerea votului universal și alegerea de deputați în parlament; constituirea de cluburi socialiste la sate; dezvoltarea relațiilor internaționale ale partidului muncitoresc.

Progresele pe linia organizării profesionale a muncitorilor, precum și intensificarea mișcării greviste, au pus la ordinea zilei convocarea unei Conferințe, care și-a desfășurat lucrările în august 1906 în sala Cercului socialist « România muncitoare » din București. Cu acest prilej s a hotărît centralizarea organizatorică a mișcării muncitorești și socialiste, crearea Comisiei Generale a Sindicatelor din România și adoptarea Statutului general al sindicatelor.

Parte integrantă a mișcării muncitorești din România, mișcarea de tineret a fost permanent în atenția socialiștilor, a partidului clasei muncitoare. Manifestîndu-se la început sub forma unor asociații și cercuri studențești, cum au fost « Societatea studenților mediciniști români din București » (1875) sau mai tîrziu Cercul ucenicilor din Capitală (1908), mișcarea de tineret a evoluat către o organizare mai cuprinzătoare, îndeplinind un rol important în lupta împotriva exploatării și asupririi, pentru drepturi și libertăți democratice.

De la tribuna Congreselor partidului social-democrat, prin intermediul presei proprii, precum și cu ajutorul broșurilor de propagandă, socialiștii români au respins politica de cucerire a marilor puteri, precum și măsurile de oprimare și desnaționalizare a românilor din teritoriile subjugate. Ei au susținut dreptul imprescriptibil al poporului român, ca de altfel al tuturor popoarelor, de a-și făuri unitatea național-statală.

În acest sens, ei au cultivat în permanență legăturile dintre românii din toate teritoriile românești, conștiința unității naționale, considerînd cu deplin temei că aceleași interese și dureri îi apropiau, că același scop le încălzea inimile, că același grai le înlesnea înțelegerea. Aceste sentimente au făcut ca militanții socialiști să organizeze un intens schimb de idei, de publicații, de scrisori și să participe reciproc la Congresele și Conferințele care au avut loc în această perioadă. Astfel, delegați ai socialiștilor români de la București — Constantin Mille, I. C. Frimu, Alexandru Constantinescu, Gheorghe Cristescu ș.a. — au participat la conferințele și congresele secției române a P.S.D. din Transilvania, după cum de fiecare dată soseau în București delegați transilvăneni, bucovineni, printre care Ioan Crețu, Aurel Cristea, George Grigorovici, sau trimiteau mesaje de salut.

În România mișcarea pentru unirea tuturor provinciilor istorice cu « țara » era din zi în zi tot mai puternică și se manifesta sub toate aspectele: politic, cultural, artistic, religios etc. Mișcarea era deosebit de activă în provinciile asuprite, unde românii considerau că « soarele » pentru ei « de la București răsare ». Capitala statului român era centrul mobilizator și polarizator al întregii mișcări naționale.

O puternică afirmare a conștiinței naționale, precum și a aspirațiilor de unire a tuturor românilor, a constituit-o grandioasa manifestație prilejuită de expoziția de la București din vara anului 1906, la care au luat parte un mare număr de români din Transilvania, Banat și Bucovina, societăți corale, asociații studențești etc. « România cu Bucureștii — scria „Tribuna" în acele zile — este astăzi pentru noi, și pentru toți românii, izvorul de viață dătătoare. Principatele au fost destinate să facă România și Bucureștiul a fost lăsat să fie centrul, focarul vieții românești ».

Un rol important în cultivarea idealului de unitate națională l-a avut Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor (Liga culturală) înființată la București în 1890.

Principalele mijloace de activitate ale « Ligii » au fost înființarea de biblioteci, tipărirea de cărți avînd conținut patriotic, editarea de publicații, informarea presei și instituțiilor politice și culturale străine cu privire la situația românilor din teritoriile românești aflate sub dominație străină, constituirea unui fond pentru sprijinirea activității politice și culturale a românilor de peste hotare. În felul acesta, a contribuit cu importante sume la tipărirea unor documente ale mișcării naționale române, a unor lucrări ale cărturarilor din teritoriile asuprite, a subvenționat școli, asociații culturale, a trimis ajutoare unor reviste și ziare, publiciștilor și oamenilor politici români aflați în închisori.

« Liga culturală » a atras în activitatea sa personalități de frunte ale culturii românești: istoricii A. D. Xenopol, V. A. Urechia, Grigore Tocilescu, Dimitrie Onciul, Nicolae Iorga — ales secretar al acestei societăți în 1908 și 1914 —, Vasile Pârvan; scriitori și artiști: Alexandru Odobescu, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, Alexandru Vlahuță, I. L. Caragiale, George Coșbuc, Ion Slavici, Șt. O. Iosif, Octavian Goga, Aristița Romanescu, Constantin Nottara ș.a.; savanți și profesori: Spiru Haret,

dr. C. I. Istrati, Victor Babeș, I. Cantacuzino, Gheorghe Marinescu, C. Rădulescu-Motru, P. P. Negulescu, Ovid Densușianu, Gh. Bogdan-Duică ș.a.; ziariști și publiciști: Vintilă C. A. Rosetti, George Ranetti ș.a. La această organizație au aderat și personalități politice de prestigiu cum au fost Take Ionescu, Nicolae Filipescu, Constantin Dissescu ș.a.

Procesul de la Cluj înscenat în 1894 memorandiștilor a stîrnit un val de indignare în toată țara. Prin Apelul către toate « corpurile învățate » din lume (academii, institute, asociații și societăți culturale) semnat de « Liga culturală » și « Academia Română » se aduceau la cunoștință persecuțiile, măsurile de desnaționalizare la care erau supuși românii din Transilvania și Ungaria.

Necesitatea istorică inexorabilă, reclamată de legile obiective ale evoluției societății românești, impunea cu stringență încheierea procesului de făurire a statului național unitar. Acest deziderat avea să-și capete împlinirea prin acțiunea hotărîtă a maselor populare, a întregii națiuni, în procesul amplelor transformări care au avut loc pe plan intern și internațional la începutul secolului al XX-lea.

Declanșarea primului război mondial în vara anului 1914 a pus în fața poporului român probleme de o importanță covîrșitoare pentru însăși ființa sa.

> **« Problema care a frămîntat profund clasele sociale, masele populare din România** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **era făurirea statului național unitar — aspirație seculară a poporului român, necesitate legică a dezvoltării societății românești ».**

Intrarea României în război în vara anului 1916 a reprezentat un act legitim, izvorît din necesitatea desăvîrșirii unității naționale, războiul în care se angajase țara noastră căpătînd astfel, de la început, un caracter național și popular.

În anii de neutralitate, oameni politici, patrioți, presa, diversele asociații, cum erau « Liga culturală », « Federația unionistă », « Acțiunea națională », au desfășurat o amplă propagandă pentru războiul de întregire. Congresul românilor de peste hotare, care s-a ținut la 15 martie 1915 în București, a cerut guvernului român « să grăbească liberarea fraților de sub stăpînirea austro-ungară amenințați cu exterminarea ». Într-un discurs, care a avut o amplă rezonanță, Nicolae Filipescu declara: « Să nu mai așteptăm. Cerem domnului prim-ministru să ordone formațiunea de luptă și trompetul să sune asaltul » ! Și, adresîndu-se regelui Ferdinand: « Mărirea ce ți-o urăm, sire, este: Să te încoronezi la Alba Iulia, sau să mori pe cîmpia de la Turda ! ».

Pînă la 25 septembrie 1916 armata română a eliberat o parte însemnată a Transilvaniei, populația întîmpinînd cu bucurie și entuziasm pe ostașii români. Ofensiva victorioasă a fost însă oprită datorită dificultăților intervenite în urma nerespectării de către aliații României a obligațiilor asumate. Sub presiunea puternică a forțelor inamice, armata română, deși a opus o rezistență eroică, a fost nevoită să se retragă; circa două treimi din teritoriul național a căzut în mîinile ocupanților. La 26 noiembrie/5 decembrie 1916, trupele Puterilor Centrale au intrat în București.

În Capitală, ca și pe întregul teritoriu cotropit, ocupanții au introdus un regim de teroare, au săvîrșit violențe și abuzuri, au ucis oameni pașnici, au rechiziționat întreaga producție de cereale și animalieră, produsele petroliere, instalațiile industriale, tot felul de obiecte de metal, pînă și obiecte de uz casnic și personal.

Populația s-a împotrivit armatelor cotropitoare, autorităților de ocupație; formele de luptă au constat în nesupunerea la mobilizările forțate pentru muncă, incendierea sau atacarea unor sedii inamice, distrugerea sistemelor de comunicații, diferite manifestări de protest. Astfel, la « Atelierele C.F.R. Griviția », precum și la Uzina electrică Grozăvești, muncitorii au încetat lucrul și au ieșit în stradă, manifestînd împotriva regimului de dominație. Socialiștii români au organizat o demonstrație de stradă a femeilor muncitoare din București împotriva abuzurilor comandamentului german și ale autorităților de ocupație, cerînd aprovizionarea cu pîine și plata ajutoarelor bănești familiilor mobilizaților. Autoritățile au încercat să reprime manifestația. Au avut loc ciocniri cu militari ai trupelor de ocupație.

Pe fundalul creșterii nemulțumirilor și stării de spirit revoluționare, membri ai partidului socialist, rămași în teritoriul ocupat, au trecut la organizarea unor grupuri ilegale care aveau menirea să conducă acțiunile de rezistență împotriva cotropitorilor.

Victoriile repurtate de armata română în vara anului 1917 la Mărăști, Mărășești și Oituz au dejucat planurile de subjugare completă a Româ-

Ostași români pe frontul de la Mărășești, în războiul de reîntregire a neamului, 1917

niei, au salvat existența statului român, întărind încrederea națiunii în propriile ei forțe.

> **« Victoria de la Mărășești** — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — **a reprezentat o contribuție importantă la înfrîngerea militarismului german, un moment hotărîtor în lupta pentru eliberarea patriei noastre, pentru înfăptuirea idealului de unitate națională ».**

Prăbușirea țarismului în februarie 1917 și victoria Revoluției socialiste din Rusia, precum și înfrîngerile suferite de coaliția Puterilor Centrale, au stimulat mai mult ca oricînd lupta de eliberare a maselor populare. Rînd pe rînd, cehii, slovacii, polonezii, croații, slovenii, finlandezii și-au proclamat independența ori și-au întregit statele naționale.

Sub loviturile marilor mișcări național-revoluționare, imperiul dualist austro-ungar s-a dezagregat. În această mișcare a popoarelor se înscrie și lupta românilor pentru desăvîrșirea unității național statale, care s-a realizat prin proclamarea unirii Basarabiei la 27 martie 1918, Bucovinei la 28 noiembrie 1918 și a Transilvaniei la 1 decembrie 1918.

Realizarea Marii Uniri, din 1918, a fost încununarea firească a năzuințelor de veacuri ale poporului român de a se reuni în cadrul unui singur stat, înfăptuirea visului pentru care au luptat și s-au jertfit multe generații de înaintași, de la marii noștri voievozi pînă la revoluționarii de la 1848 și militanții socialiști. După cum se subliniază în Programul Partidului Comunist Român, « Realizarea acestui deziderat istoric vital a fost rodul luptei maselor largi populare, a muncitorimii, țărănimii, intelectualității, a cercurilor înaintate ale burgheziei, a principalelor clase și pături ale societății, opera întregului popor, a întregii națiuni ». La scurt timp după Marea Adunare de la Alba Iulia, o delegație, din care făceau parte Miron Cristea, Iuliu Hossu, Al. Vaida-Voievod, Vasile Goldiș, a fost însărcinată de Marele Sfat să prezinte șefului statului român, regele Ferdinand, actul Unirii.

Populația Capitalei a făcut o primire sărbătorească delegației; în ședința festivă, prilejuită de

Calea Victoriei
în deceniul al patrulea al secolului al XX-lea

acest eveniment, Vasile Goldiș arăta: « Unirea tuturor românilor într-un singur stat a trebuit să vie, s-a înfăptuit prin suferințe și sacrificii . . . Fericiți sîntem noi, Românii de azi, că prin noi istoria săvîrșește actul măreț al unirii tuturor românilor într-un singur stat ».

Făurirea statului național unitar român a consfințit și a ridicat pe o treaptă mai înaltă comunitatea statornicită de-a lungul veacurilor între toate provinciile românești, a realizat cadrul național și economico-social pentru dezvoltarea mai rapidă a forțelor de producție, a permis înmănuncherea în granițele aceluiași stat a energiilor și capacităților creatoare ale întregului popor, afirmarea tot mai puternică a mișcării muncitorești revoluționare, a tuturor forțelor înaintate ale societății. Dînd o înaltă apreciere Unirii, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că aceasta a creat

> **« premise pentru dezvoltarea intensă a forțelor de producție, pentru accelerarea progresului economic și cultural al țării. În același timp, aceasta a avut ca urmare creșterea forțelor proletariatului, ale mișcării muncitorești, revoluționare, intensificarea luptei democratice ».**

Devenit capitala României întregite în granițele firești, Bucureștiul — principalul centru administrativ-politic al țării — a cunoscut în anii care au urmat Unirii o semnificativă dezvoltare economică, socială, politică, științifică, culturală. Începînd din 1919, corpurile legiuitoare, alese pe baza votului universal, au adoptat însemnate reforme și măsuri menite să înscrie țara, mai amplu, pe traiectorii moderne: reforma agrară, reforma administrativă, etatizarea bogățiilor subsolului, legea minelor, legea energiei, legea privitoare la comercializarea și controlul întreprinderilor economice ale statului ș.a. În 1923, a fost modificată Constituția, dîndu-i-se un pronunțat caracter burghezo-democratic.

Realizarea statului național unitar, precum și cerințele transformării democratice a societății românești, în ansamblul ei, au făcut imperios necesară unificarea pe scară națională a mișcării muncitorești, a tuturor forțelor politice înaintate ale țării. În acest scop, Comitetul Executiv Provizoriu al Partidului Socialist din România și Comisia Generală Provizorie a Sindicatelor s-au adresat tuturor organizațiilor socialiste, chemîndule « să formeze un singur bloc socialist, un singur partid proletar, care să ducă înainte lupta clasei muncitoare din noua Românie spre realizarea idealului ei socialist ».

O semnificație deosebită pe linia unificării mișcării muncitorești în cadrul statului național unitar a avut Conferința partidului socialist din 23—26 mai 1919, desfășurată în București, la lucrările căreia au participat delegați de pe întregul teritoriu al României. Măsurile organizatorice adoptate și care aveau menirea să grăbească unificarea mișcării socialiste la nivel național au prevăzut constituirea, în luna decembrie a aceluiași an, a Consiliului general al partidului, organul reprezentativ al întregii mișcări socialiste din România.

O dată cu procesul de clarificare ideologică și politică, în rîndurile mișcării muncitorești și socialiste și-a făcut loc ideea — care s-a constituit într-o fermă convingere — că transformarea partidului socialist în partid comunist impune profunde schimbări în viața internă și în structura partidului existent, adoptarea principiilor centralismului democratic, stabilirea obiectivelor sale fundamentale în strînsă legătură cu trebuințele concret istorice ale mișcării revoluționare. Cristalizarea ideii potrivit căreia partidul comunist urma să ia ființă nu prin sciziunea partidului socialist, ci prin preluarea a tot ce era pozitiv în experiența și tradiția lui, a avut o mare importanță, a marcat situarea pe un plan superior a unității mișcării revoluționare.

Într-o atmosferă de înaltă responsabilitate politică, la 8 mai 1921 au început, în Capitală, lucrările Congresului general al partidului socialist, căruia i-a revenit sarcina de a consfinți unificarea mișcării muncitorești și de a proclama transformarea partidului socialist în Partidul Comunist Român. Lucrările Congresului s-au desfășurat în primele două zile în încăperile redacției ziarului « Socialismul » din strada Academiei 37, deoarece sediul socialist fusese sigilat de către autorități în timpul grevei generale din octombrie 1920. Ca urmare a protestelor și puternicelor manifes-

tații desfășurate de muncitorii Capitalei, începînd din ziua de 10 mai lucrările s-au reluat la sediul partidului din strada Sf. Ionică nr. 12 (azi str. 13 Decembrie), care între timp fusese desigilat de către autorități.

După cîteva zile de ample dezbateri, într-un «entuziasm de nedescris», după cum relata «Socialismul», s-a trecut, în seara zilei de 11 mai, la vot. Congresul a hotărît transformarea partidului socialist în Partidul Comunist Român; un număr de delegați, reprezentînd 428 mandate, s-au pronunțat pentru afilierea necondiționată la Internaționala a III-a — comunistă, iar alții, reprezentînd 111 mandate, pentru afilierea cu rezerve. A doua zi delegații care au votat pentru afilierea fără rezerve au fost arestați din ordinul guvernului condus de generalul Al. Averescu.

Făurirea Partidului Comunist Român a răspuns unei necesități adînc resimțite de mișcarea muncitorească din țara noastră, nevoii ca aceasta să-și asigure forța politică aptă s-o mobilizeze, s-o conducă și să i inspire lupta eliberatoare în noile condiții istorice.

> «**Partidul Comunist** — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu —, **continuatorul direct al mișcării revoluționare, socialiste, al partidului clasei muncitoare făurit în 1893, a dus mai departe și a ridicat pe un plan superior, în noile condiții ale dezvoltării României, lupta de eliberare socială și națională**».

Un moment important în care s-au reliefat încă o dată și cu putere țelurile Partidului Comunist Român, locul ce-i revenea în mod legitim în viața

Zona Pieții Unirii în 1935

politică a țării, l-a constituit procesul din 1922 cunoscut în istorie sub denumirea de « Procesul din Dealul Spirii ». Cercurile conducătoare burgheze urmăreau să « convingă » opinia publică de faptul că Partidul Comunist n-ar fi o forță politică izvorîtă dintr-o necesitate lăuntrică, firească, a istoriei, ci emanația unor factori străini de interesele naționale.

Făcînd un aspru rechizitoriu carențelor și esenței regimului politic burghez și înfierînd în-

În condițiile aspre ale ilegalității, comuniștii și-au adaptat tactica potrivit cerințelor impuse de această situație, au căutat forme noi, variate, de îmbinare a activității ilegale cu cea legală în scopul menținerii și dezvoltării legăturilor cu masele, afirmării intereselor lor în viața social-economică și politică. Activitatea în sindicate, în diferite organizații democratice, de masă, cum au fost Blocul Muncitoresc Țărănesc, Liga contra terorii,

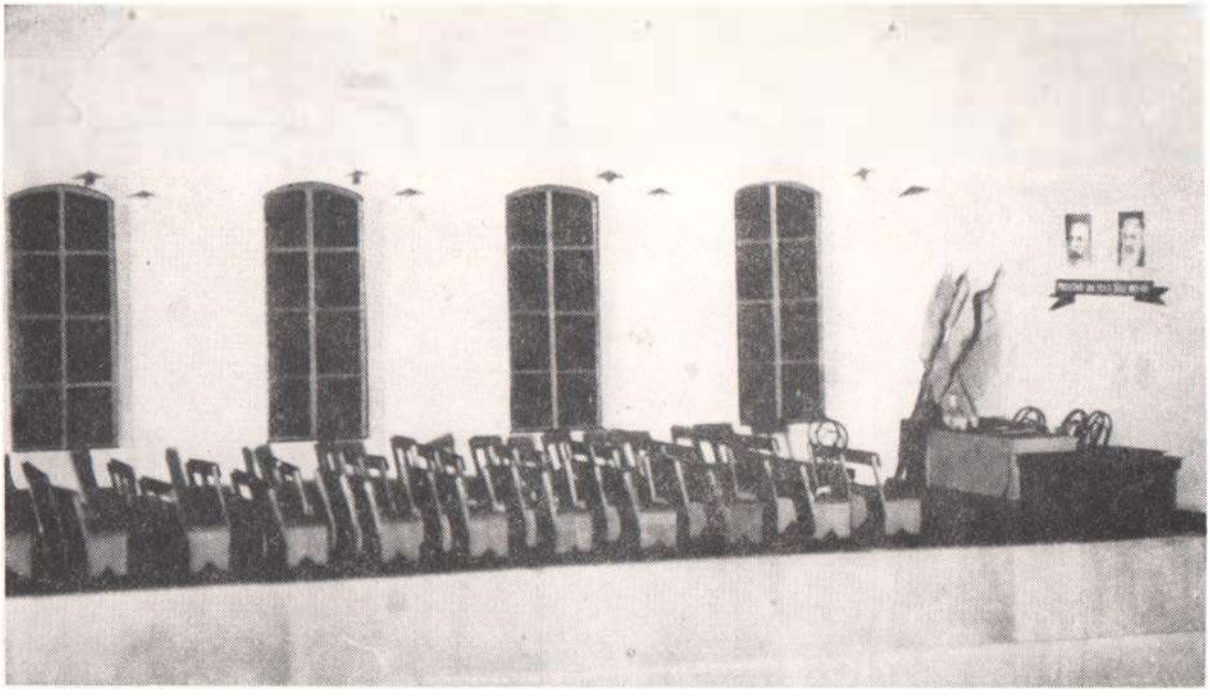

Sala în care s-a luat, în mai 1921, istorica hotărîre de făurire a P.C.R.

scenarea la care era supus Partidul Comunist Român, militanții aflați pe banca acuzării, printre care Gh. Cristescu, Al. Dobrogeanu-Gherea, Dumitru Grofu, Constantin Mănescu, Ion Olteanu, Elek Kobloș, Mihail Macavei, Ion Grecea, au exprimat hotărîrea partidului, a tuturor membrilor săi de a lupta neabătut pentru apărarea intereselor clasei muncitoare, ale tuturor celor ce muncesc.

Nevoiți să accepte existența Partidului Comunist, clasele dominante au recurs într-o măsură crescîndă la constrîngeri, prin încălcarea prevederilor democratice constituționale. Împrejurarea că P.C.R., la cererea Internaționalei Comuniste, adoptase lozinca autodeterminării pînă la despărțirea de stat a unor teritorii locuite în covîrșitoare majoritate de români a fost folosită de guvernul liberal pentru a trece, în 1924, la scoaterea partidului comunist în afara legii.

comitetele de șomeri, a însemnat pentru partid o valoroasă modalitate de realizare a politicii de colaborare cu alte organizații, cu personalități politice și culturale, democratice.

Un rol important în sprijinirea activității partidului l-au avut organele de presă legale sau ilegale, multe avîndu-și redacțiile în Capitală: « Socialismul », care în anii 1921—1924 a fost organul central al partidului comunist, « Lupta de clasă », revista teoretică a C.C. al P.C.R. (reapărută în 1926 după o întrerupere de cîțiva ani), revista « Cultura proletară », cotidianul politic « Facla », al cărui director era N. D. Cocea, « Viața muncitoare », « Înainte », « Deșteptarea », « Tineretul socialist », « Apărătorul proletar » ș.a.

Adîncirea continuă a crizei economice, care a atins o cotă maximă în anul 1932, a ascuțit într-un grad înalt antagonismele dintre muncă și capital,

dintre masele muncitoare și cei care stăpîneau mijloacele principale de producție. În aceste împrejurări, practica revoluționară a determinat aplicarea unor mijloace și metode noi de organizare și îndrumare a luptei revoluționare.

O importanță deosebită a avut formarea comitetelor de acțiune, a comitetelor de grevă, a comitetelor de întreprindere, toate alcătuite din comuniști, socialiști, social-democrați și muncitori care nu erau membri ai unui partid sau altul. Pe baza unor asemenea comitete în numeroase întreprinderi și localități s-a format Frontul Unic Muncitoresc. În martie 1932, în Capitală a fost format Comitetul Central de acțiune al muncitorilor ceferiști.

Viguroasele lupte desfășurate de muncitorii petroliști din Valea Prahovei, în ianuarie, și de muncitorii ceferiști de la «Atelierele C.F.R. Griviția», din București, în zilele de 15—16 februarie 1933 au constituit punctul culminant al bătăliilor de clasă ale proletariatului român în perioada crizei economice.

«Luptele muncitorești din 1933 — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — **au constituit un eveniment de importanță epocală în mișcarea muncitorească revoluționară din România. Ele au ridicat pe o treaptă nouă formele de luptă, au dus la creșterea mai puternică a rolului clasei muncitoare în organizarea luptelor maselor populare, ale întregului popor, au deschis o nouă etapă de lupte, în care Partidul Comunist Român a avut rolul conducător hotărîtor».**

UN TÎNĂR REVOLUȚIONAR ÎN VÎLTOAREA BĂTĂLIILOR DE CLASĂ, ÎN FRUNTEA MARILOR ACȚIUNI ANTIFASCISTE DIN CAPITALĂ

După făurirea statului național unitar România, în procesul consolidării economice și politice a țării, Capitala a avut un rol decisiv prin activitatea partidelor și grupărilor politice, a autorității de stat pentru accelerarea progresului economic și social. Viața politică impulsionată de lupta pentru adoptarea și aplicarea reformei agrare, reformei financiare, reformei administrative, adoptarea noii Constituții, a cunoscut prin activitatea Partidului Comunist Român, făurit la 8 mai 1921, nu numai constituirea unei opoziții ferme, dar și o vitalizare a sensului luptei pentru progres, pentru afirmarea statului național unitar. În această luptă se va angaja în rîndurile muncitorilor Capitalei din fragedă tinerețe tovarășul Nicolae Ceaușescu, identificîndu-se cu idealurile și lupta poporului român pentru o viață omenească, pentru o țară fericită, pentru o societate întemeiată pe dreptate și omenie, așa cum au visat-o cei mai buni fii ai săi de-a lungul istoriei.

Pilduitoarea biografie revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, lupta sa eroică, dăruirea fără de seamăn cu care a acționat în condițiile aspre ale ilegalității, împotriva exploatării și nedreptății, pentru apărarea intereselor fundamentale ale poporului, se constituie în trainici pivoți ai ascensiunii acestei istorii.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a născut în anul Marii Uniri, la 26 ianuarie 1918, la Scornicești, străveche așezare românească din județul Olt, situată pe valea rîului Plapcea și atestată de multe secole în hronicele vremii, în casa modestă a familiei Alexandra și Andruța Ceaușescu. A trudit din greu încă de mic copil, cunoscînd asemenea multor copii nevoiași exploatarea moșierilor, pentru asigurarea unor condiții de viață din cele mai modeste. În sufletul său încolțise de atunci revolta împotriva nedreptății, a celor ce trăiau din munca istovitoare a celor săraci și nevoiași.

Era în anul 1929, cînd la vîrsta de 11 ani tovarășul Nicolae Ceaușescu este nevoit să părăsească locurile copilăriei. Ajuns la București, caută zile în șir pe la diferiți patroni să fie angajat ca ucenic pentru a-și cîștiga existența. Școala luptei de clasă era fabrica, uzina, atelierul, strada. Perioada venirii în Capitală a tînărului Nicolae Ceaușescu are ca trăsătură caracteristică creșterea avîntului revoluționar — dominantă a vieții social-politice a României din perioada crizei economice 1929—1933.

Pe acest fundal se desfășurau în acea perioadă mari bătălii ale muncitorilor metalurgiști, textiliști, ceferiști, numeroase acțiuni ale maselor populare asuprite. Tînărul Nicolae Ceaușescu a muncit

din greu în diverse ateliere și fabrici din București, aici avînd să descifreze sensurile puternicelor manifestații și greve muncitorești și să se alăture cu trup și suflet mișcării revoluționare.

«Am luptat în rîndurile mișcării revoluționare — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — **făcîndu-mi datoria de soldat credincios al partidului, de fiu devotat al poporului, făcînd totul pentru cauza bunăstării și fericirii națiunii noastre».**

Încă din anul 1930, la vîrsta de 12 ani, participa activ la viața și lupta tineretului sindical revoluționar, fiind nu numai martor, ci și participant activ la marile desfășurări de forțe muncitorești, la grevele și demonstrațiile, la mitingurile protestatare ale lucrătorilor din București organizați în sindicatele revoluționare. Acestea i-au dat tînărului lucrător sentimentul încrederii depline în clasa muncitoare, avînd o influență hotărîtoare asupra formării sale ca neobosit luptător pentru cauza eliberării sociale și naționale.

La începutul anului 1933, cînd hitlerismul a fost instaurat în Germania și pericolul ciumei brune începe să amenințe, treptat, și România, acțiunile revoluționare de clasă, antifasciste iau o mare amploare. În primele rînduri ale acestor acțiuni populare s-a aflat și tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În anul 1933 intră în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist, remarcîndu-se de la început prin spiritul său revoluționar, abnegația și dăruirea pentru cauza clasei muncitoare. O confirmare a stimei și încrederii de care se bucura printre muncitori, fiind încă destul de tînăr, o constituie alegerea sa, în iunie 1933, ca delegat al tineretului democrat din București la Conferința luptătorilor antifasciști din România, prilej cu care, deși avea doar 15 ani, a fost ales membru al Comitetului Național Antifascist.

La scurt timp a fost creat și Comitetul Național Antifascist al Tineretului, organism ce întruchipa spiritul patriotic și democratic al muncitorilor tineri, hotărîrea lor de a lupta energic împotriva pericolului fascist și revizionist, pentru pace și înțelegere între popoare. În rîndurile acestei largi organizații, aflîndu-se în conducerea Comitetului Național Antifascist în vara și toamna anului 1933, în condițiile unor puternice lupte de clasă care au avut loc în București și în alte centre ale țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a organizat și condus acțiuni ale tineretului și mișcării antifasciste.

Militantul revoluționar Nicolae Ceaușescu susținea cu strălucire primele examene la cea mai exigentă școală — școala luptătorilor revoluționari. Este arestat și deferit Parchetului Tribunalului Ilfov la 23 noiembrie 1933 sub grava acuzație de «incitare la grevă și răspîndirea de afișe împotriva ordinii publice». A fost eliberat ca urmare a protestelor semnate de numeroși muncitori, apărute în ziarele democratice și progresiste ale vremii. Înfruntările cu forțele de ordine i-au oțelit și mai mult voința și dîrzenia, spiritul revoluționar.

În cursul anului 1934, manifestîndu-se activ în conducerea Comitetului Național Antifascist, militantul comunist Nicolae Ceaușescu a fost arestat în repetate rînduri și înaintat spre a fi judecat de Tribunalul Militar al Corpului II Armată, fiind acuzat de activitate revoluționară printre muncitori, pentru participarea sa constantă la întrunirile organizate în Capitală de Comitetul Național Antifascist, pentru activitatea desfășurată în vederea apărării integrității teritoriale a țării, independenței și suveranității naționale. La 27 iunie 1934 tînărul Nicolae Ceaușescu a fost arestat la Craiova, unde venise ca reprezentant al tineretului pentru a depune mărturie în favoarea conducătorilor luptelor ceferiștilor și petroliștilor din ianuarie—februarie 1933. Interogat de poliție, tînărul comunist nu s-a lăsat intimidat, a declarat fără reținere că venise la Craiova din proprie inițiativă, ca unul ce participase la strîngerea de semnături pe memoriile de protest și de solidaritate pe care le aducea cu sine, fiind «delegat de către organizațiile muncitorești din Capitală să meargă la Craiova, pentru a depune aceste proteste și a face declarații favorabile ceferiștilor de la Grivița». Autoritățile de la Craiova aveau să alerteze împotriva sa Ministerul de Interne căruia-i semnalau următoarele: «Vă semnalăm în vederea luării măsurilor de rigoare pe comunistul Nicolae Ceaușescu, că făcîndu-se vinovat de aducerea de adeziuni de solidaritate a muncitorilor cu ceferiștii condamnați în procesul de rebeliune a fost deferit Parchetului Tribunalului din Craiova și apoi pus în libertate, după care s-a întors în Capitală». Aceasta însemna în limbajul autorităților respective urmăriri și persecuție necontenită. Lanțul arestărilor continuă și la 26 august 1934 a fost judecat din nou de Consiliul de Război al Corpului II Armată pentru difuzarea de «manifeste revoluționare și pentru acțiuni împotriva statului». O lună mai tîrziu, la 20 septembrie 1934, la sediul de pe strada Foișor nr. 9 din București a avut loc o importantă întrunire a Comitetului Național Antifascist. Pretextînd că întrunirea se ținea fără autorizația prealabilă a Prefecturii de Poliție, organele represive au devastat sediul și i-au arestat pe participanți. După ce i-au trecut în fișe calificativul «agitator comunist periculos», autoritățile polițienești au dispus «expulzarea comunistului Nicolae Ceaușescu» și trimiterea lui «la urmă»,

sub escortă pînă în satul natal. În pofida interdicției, a măsurilor de supraveghere, tînărul militant al partidului comunist nu s-a împăcat cu domiciliul forțat. La scurt timp revine în București și se încadrează cu aceeași energie și devotament în activitatea revoluționară.

Experiența sa bogată în domeniul luptei antifasciste se va evidenția mereu nu numai în București, ci și în numeroase alte localități din județele Argeș, Prahova, Dîmbovița, Mehedinți. Era prezent cu sfatul și cu fapta, pretutindeni unde nevoile partidului erau mai mari, organiza, mobiliza și pregătea pentru luptă cadre noi de tineri comuniști, militanți antifasciști. Participant la ședințele din 1935 ale organizației județene Mehedinți a U.T.C. ținute în casa conspirativă din strada Virtuții din Drobeta-Turnu Severin, în calitate de instructor pentru Oltenia al Uniunii Tineretului Comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu a îndrumat activitatea revoluționară de tineret pe făgașul luptei antifasciste, fapt care explică contribuția efectivă a tineretului revoluționar în campania alegerilor parlamentare parțiale din acest județ, organizată și condusă de P.C.R. în lunile ianuarie—februarie ale anului următor, campanie în care, unite, forțele democratice antifasciste au dobîndit o victorie de prestigiu. În aceste împrejurări, conținutului tematic al ședințelor conspirative îi era imprimat accentul pe care îl punea tovarășul Nicolae Ceaușescu pe necesitatea realizării unității de acțiune muncitorești și antifasciste, indicațiile sale privind îmbinarea muncii în condiții de conspirativitate cu folosirea posibilităților legale oferite de activitatea organizațiilor de masă și cu caracter cultural existente în diferite zone. În anul 1935 tovarășul Nicolae Ceaușescu îndeplinește succesiv funcțiile de secretar al organizației Uniunii Tineretului Comunist din București, al Comitetului Regional Oltenia și al Comitetului Regional Prahova.

Sarcinile de mare răspundere politică pe linia organizării și educării tineretului din regionalele Oltenia și Valea Prahovei ale U.T.C. au fost exemplar îndeplinite în ciuda nenumăratelor greutăți. Deplasările repetate la Craiova, Turnu Severin, Rîmnicu Vîlcea, Pitești, Ploiești, Tîrgoviște ș.a. asigurau un contact permanent cu masele de tineri muncitori, țărani, intelectuali și militari, organele de conducere U.T.C. și ale altor organizații de masă democratice și progresiste. Pretutindeni, prin curajul, dîrzenia și abnegația înflăcăratului comunist Nicolae Ceaușescu se organizau noi celule U.T.C., se iniția și se desfășura o susținută și rodnică activitate politică de propagandă și cultură. Au fost întreprinse măsuri concrete pentru redactarea, tipărirea și difuzarea literaturii comuniste, păstrîndu-se cu strictețe regulile conspirativității. În diferite centre muncitorești au fost instalate tipografii ilegale.

În zeci de case și locuri de întruniri se desfășurau aprinse discuții cu tinerii, cărora le vorbea îndrumătorul lor despre luptele la care urmau să participe. Uteciștii ascultau cuvintele calde de îmbărbătare — adevărate lecții politico-ideologice ale secretarului U.T.C. care aveau darul de a captiva atenția celor prezenți, de a-i mobiliza la noi și înflăcărate acțiuni. Tinerii uteciști descifrau sensul real al lucrurilor, înțelegeau necesitatea luptei organizate în front comun cu tinerii socialiști și social-democrați, pentru înfăptuirea idealurilor de adevăr și dreptate, pentru realizarea marelui deziderat programatic al comuniștilor — eliberarea socială și națională, întemeierea unei noi orînduiri sociale în măsură să asigure înflorirea materială și spirituală a țării și poporului.

Participarea sa directă la cele mai însemnate manifestări ale tineretului oferea siguranța înfăptuirii multiplelor sarcini care reveneau organizațiilor U.T.C. În acei ani furtunoși, de luptă și înfruntare cu aparatul de represiune polițienesc, comuniștii și uteciștii s-au situat de fiecare dată în fruntea acțiunilor, fiind urmați exemplar de numeroși alți tineri și vîrstnici, care vedeau în ei pe adevărații purtători ai năzuințelor și destinelor patriei și poporului român.

În anul 1936, la 15 ianuarie, tovarășul Nicolae Ceaușescu este arestat în comuna Ulmi, județul Dîmbovița, unde participase la o ședință ilegală a organizației U.T.C. Este deferit împreună cu alți militanți revoluționari Consiliului de Război al corpului V Armată Brașov. Peste ani, unul din tovarășii de luptă, relevînd extraordinara tărie de caracter, dîrzenia cu care secretarul general al partidului a înfruntat forțele represive în timpul procesului din 1936, arăta: « Era mai tînăr decît majoritatea celor arestați, dar prin abnegația și dîrzenia sa constituia un exemplu și un imbold pentru fiecare dintre noi în privința comportării în fața justiției burgheze. Ne-a arătat atunci, „pe viu", ce înseamnă a-ți păstra demnitatea de revoluționar ».

Procesul s-a desfășurat în zilele de 27 mai — 5 iunie 1936 în fața Tribunalului Militar din Brașov, fiind inculpați numeroși tineri comuniști și uteciști, militanți antifasciști, arestați în comuna Ulmi și în alte centre ale județelor Prahova și Dîmbovița în ianuarie 1936.

Opinia publică românească a urmărit cu însuflețire desfășurarea procesului. Numeroase publicații de mare tiraj, între care « Dimineața », « Adevărul », « Zorile », « Kronstadter Zeitung », « Gazeta Transilvaniei » ș.a. și-au trimis corespondenți de presă care au relatat despre înscenarea judiciară,

despre modul în care acuzații s-au ridicat împotriva pericolului ce-l reprezenta fascismul pentru țara noastră. Deosebit de sugestiv este reportajul intitulat « Impresii de la un proces », apărut sub semnătura scriitorului Eugen Jebeleanu în revista « Cuvîntul liber ». Profund impresionat de dăruirea revoluționară a celor judecați, autorul reportajului creionează un admirabil portret documentat al tînărului comunist Nicolae Ceaușescu care s-a aflat în fruntea întregului grup de militanți comuniști și antifasciști. « Ceaușescu — nota autorul — e un copil. Dar un copil cu o inteligență de o maturitate surprinzătoare. Are 19 ani, dar a văzut și a pățit ca pentru 90 ». Chipul neînfricatului tînăr revoluționar era astfel conturat în ziarul « Arena », apărut la București la 6 iunie 1936: « Fiu de țăran, ieșit din popor, acest tinerel intrat în viață la o vîrstă fragedă, începe să știe că trebuie să vreie. Și își revendică mereu ale lui vreri. Ieri la București, la Craiova, apoi la Pitești și în Valea Prahovei în căutare și efectuare de lucru își spunea tovarășilor de muncă, a lui și a lor durere, a lui și a lor dorinți ».

În apărarea luptătorilor revoluționari judecați în procesul de la Brașov au fost citați peste 180 de martori, dovadă a amplei mișcări de solidaritate ce s-a dezvoltat în sprijinul celor implicați în acest proces.

Curajul, dîrzenia și principialitatea politică de care au dat dovadă militanții comuniști și antifasciști, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, judecați de Consiliul de Război al Corpului V Armată din Brașov, în mai—iunie 1936, au imprimat acestui proces un ecou larg în cadrul opiniei publice democrate și au stimulat mișcarea de solidaritate cu militanții revoluționari întemnițați.

În centrul atenției completului de judecată s-a aflat conducătorul grupului de acuzați, militantul revoluționar Nicolae Ceaușescu, care cu hotărîre și curaj a respins acuzațiile formulate de autorități, a demascat totodată abuzurile la care fuseseră supuși acuzații în timpul arestului.

Un moment important în desfășurarea procesului, în afirmarea rolului și personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu în determinarea unei atitudini intransigente a celor judecați în fața justiției militare, îl constituie solidarizarea sa cu unul dintre acuzați care a fost condamnat la 15 zile închisoare și evacuat din sala de dezbateri.

Pentru atitudinea sa de solidaritate tovărășească, militantul revoluționar Nicolae Ceaușescu a fost judecat imediat și condamnat la 6 luni închisoare. În ultima zi a procesului, procurorul, invocînd « crimele » și « culpele » politice cuprinse în Ordinul de dare în judecată, insistă în mod special asupra faptului că Nicolae Ceaușescu era « membru activ și bun propagandist comunist și antifascist cunoscut de mult timp ca atare de către organele Siguranței și Justiției ». Alături de tovarășii cu care împărtășise calvarul zilelor de proces, comunistul Nicolae Ceaușescu a fost condamnat, în ziua de 5 iunie 1936, la 2 ani închisoare, 2 000 lei amendă și un an interdicție de a părăsi satul natal. Se adăugau, de asemeni, cele 6 luni de închisoare la care fusese condamnat pentru atitudinea de solidaritate cu tovarășul condamnat în timpul judecării procesului.

La 15 august 1936, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu alți militanți comuniști și antifasciști condamnați în procesul de la Brașov au fost trecuți dincolo de porțile ferecate ale Doftanei. Lupta revoluționară, viața în colectivele din închisori și lagăre — așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu —

« au constituit o înaltă școală de pregătire politico-ideologică, de educare și formare în spiritul principiilor eticii și echității socialiste și comuniste. Activiștii revoluționari, comuniștii, puneau mai presus de orice interesele maselor populare, lupta împotriva asupritorilor, ei renunțau la tot, împărțind de multe ori între ei ultima bucată de pîine, dar ținînd sus steagul luptei revoluționare. În mod deosebit aș dori să menționez viața organizată în închisori, în spiritul principiilor eticii comuniste, care a dat tărie și forță tuturor celor închiși să reziste prigoanei, înfometării, mizeriei și să țină sus steagul luptei revoluționare, să nu se plece nici un moment în fața claselor exploatatoare ».

La Doftana, unde se aflau întemnițați numeroși militanți comuniști și antifasciști, neînfricatul luptător revoluționar Nicolae Ceaușescu, purtător al înaltelor idealuri ale clasei muncitoare, a desfășurat o bogată activitate de partid, cu un profund conținut și semnificație politică. De aceea, comuniștii i-au încredințat munca de secretar al unei celule a P.C.R. « Tovarășul nostru secretar — avea să scrie despre tovarășul Nicolae Ceaușescu unul dintre militanții ceferiști închis și el la Doftana — era un om curajos, matur și dîrz, ducea la bun sfîrșit și cu promptitudine sarcinile ce i se încredințau. Îmi aduc și azi aminte cum, plimbîndu-mă în jos și în sus prin celula mea, mă gîndeam cu admirație la felul cum își manifesta sentimentul simțului datoriei și la energia cu care își îndeplinea sarcinile ».

La 8 decembrie 1938, abia ieșit din Doftana, luptătorul comunist Nicolae Ceaușescu se încadrează noilor condiții de activitate cu entuziasm și abnegație specifice revoluționarului călit în

**Marea demonstrație antifascistă,
antirăzboinică și antirevizionistă de la 1 Mai 1939,
în care tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu
au avut un rol hotărîtor**

asprele bătălii de clasă. Din însărcinarea partidului, îndrumă activitatea din breslele de muncitori, militînd pentru ca aceasta să aibă un pronunțat caracter revoluționar, să promoveze interesele generale și specifice ale oamenilor muncii, și, în același timp, începe munca pentru reorganizarea Uniunii Tineretului Comunist.

În aceste împrejurări ale situației internaționale a României, amenințată de agresiunea statelor fasciste și revizioniste, militantul comunist Nicolae Ceaușescu, adresîndu-se tineretului, îi arăta acestuia că nu se poate mărgini la o activitate culturală și sportivă. El mobiliza masele de tineri la înfăptuirea unității de acțiune a clasei muncitoare ca factor de catalizare a poporului român într-un front unic național de luptă împotriva primejdiei fasciste și de război, pentru libertate și independența țării. În timpul acestor acțiuni, ardoarea, devotamentul, spiritul de sacrificiu al tovarășului Nicolae Ceaușescu s-au îmbinat cu deosebite calități organizatorice, capacitate de analiză, discernămînt și viziune de perspectivă în aplicarea liniei strategice și tactice a partidului.

Impresionantele valori revoluționare ale activității tovarășului Nicolae Ceaușescu, prestigiul de care se bucura vajnicul luptător comunist în rîndurile militanților partidului, ale muncitorilor, sînt ilustrate cu putere de amploarea deosebită a demonstrației antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939 din Capitală.

În șirul acțiunilor demonstrative desfășurate în România cu ocazia sărbătoririi zilei de 1 Mai se detașează, ca un moment deosebit, de o pregnantă importanță, marea manifestație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939 din București, întrunirile și alte acțiuni muncitorești organizate în principalele orașe din România.

« Creșterea avîntului mișcării antifasciste din România — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — **se oglindește în valul acțiunilor de luptă care au avut loc în această perioadă, în marile demonstrații antifasciste la 1 Mai 1939 sub semnul împotrivirii poporului nostru Germaniei fasciste, pentru libertăți democratice, pentru apărarea independenței țării ».**

Organizarea de către Partidul Comunist Român a manifestațiilor de la 1 Mai 1939 s-a desfășurat în condiții interne și externe complexe. La 10 februarie 1938 se instaurase regimul carlist, fapt ce a dus la o restrîngere a drepturilor și libertăților cetățenești. Pe plan extern aveau loc evenimente de o deosebită gravitate, determinate de politica agresivă și revizionistă promovată de statele fasciste și, în primul rînd, de Germania hitleristă. Anexarea Austriei, accentuarea politicii expansioniste a Germaniei naziste în sud-estul Europei după Conferința de la München, cotropirea Cehoslovaciei, în urma căreia trupele hitleriste au ajuns la granița României, au creat pericole grave pentru independența și integritatea teritorială.

Pe baza unei ample analize a noilor evenimente, conducerea Partidului Comunist Român a avertizat poporul român asupra creșterii pericolelor externe ce planau asupra României și, mai ales, asupra pericolului unui atac iminent hitleristo-horthyst. În acest sens, în articolul « Nori grei deasupra României », publicat în « Scînteia », organul central de presă al C.C. al P.C.R., se arăta: « România, după München, e mai mult ca oricînd, după fericita expresie a lui Iorga, o țară pîndită. Și pîndită nu numai de corbii de pradă ai revizionismului maghiar, ci și de sălbateca fiară, îmbătată de sîngele jertfelor sfîșiate, care este fascismul german. Nori grei se strîng deasupra țării noastre. Existența ei liberă este amenințată ».

În contextul internațional cînd marile puteri au adoptat o atitudine conciliatoare față de politica de revizuiri teritoriale, față de pretențiile expansioniste ale Axei fasciste și ale acoliților acesteia care vizau direct integritatea teritorială a României, hotărîrea poporului român de a apăra prin orice sacrificii și prin orice mijloace suveranitatea națională, linia politică realistă a Partidului Comunist Român de mobilizare în jurul acestui obiectiv fundamental a tuturor forțelor naționale, profund antifasciste, s-a concretizat în numeroase documente și acțiuni de masă. În fața evenimentelor de o deosebită gravitate petrecute în imediata apropiere a granițelor României în primăvara anului 1939, P.C.R. a mobilizat masele populare la sprijinirea măsurilor luate de guvernul român pentru întărirea capacității de apărare și de rezistență a țării împotriva eventualelor agresiuni fasciste externe. Astfel, într-un apel al C.C. al P.C.R. din 17 martie 1939, condamnînd cotropirea Cehoslovaciei de către Reichul nazist, se adresa o vibrantă chemare întregului popor de a se opune oricărei acțiuni cotropitoare. « Trupele de asalt ale lui Hitler au învadat Cehoslovacia și se găsesc la granița țării noastre. Întregul popor să se pună în stare de alarmă. P.C.R. declară: comuniștii vor lupta cu arma în mînă în primele rînduri. Uniți-vă cu toții într-un singur front puternic contra lui Hitler ». Se dădea glas înaltului patriotism al comuniștilor, hotărîrii lor de a se situa în fruntea forțelor naționale capabile să împiedice încălcarea brutală a independenței și suveranității naționale a țării.

Organizarea puternicelor demonstrații antifasciste de la 1 Mai 1939 se înscrie astfel în efortul comuniștilor de a avertiza asupra pericolului fascist, de a mobiliza întregul popor român la lupta hotărîtă antifascistă, pentru apărarea intereselor naționale majore. În lumina acestor coordonate ale activității Partidului Comunist Român și a celorlalte forțe revoluționare, a stării de spirit patriotice și antifasciste a maselor largi populare se evidențiază legătura organică între amploarea și caracterul demonstrațiilor de la 1 Mai 1939 și întreaga muncă politico-organizatorică desfășurată de comuniști pentru transformarea acestora într-o înaltă formă de exprimare a celor mai importante aspirații de libertate și pace ale maselor muncitoare, ale întregului popor.

Pentru ziua de 1 Mai 1939, guvernul urmărea imprimarea unui caracter oficial manifestațiilor, de adeziune la regimul monarhic, dar și de exprimare a solidarității naționale într-un moment cînd poporul român își vedea grav amenințată existența sa liberă și independentă. Autoritățile vremii au aprobat ca la 1 Mai 1939 în București să se desfășoare Congresul general al breslelor, întrunirile reprezentanților funcționarilor și meseriașilor din întreaga țară, precum și demonstrația de stradă. În alte 84 de localități s-au autorizat întruniri în săli și serbări cîmpenești.

Este meritul Partidului Comunist Român, al Organizației de partid a Capitalei care, printr-o vastă muncă de organizare și propagandă, au reușit să transforme acțiunile autorizate în puternice manifestații de protest împotriva regimului de dictatură regală, împotriva pericolului fascismului și războiului, pentru salvgardarea independenței și suveranității naționale a României. Un rol determinant în perioada pregătirii a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu, care în repetate rînduri făcuse dovada dîrzeniei și intransigenței sale revoluționare, a tactului și a viziunii politice largi, a înaltelor

calități organizatorice. La organizarea demonstrației o contribuție esențială a avut din partea organizației de tineret a Capitalei tovarășa Elena Petrescu (Ceaușescu).

Comisia de organizare a desfășurat o rodnică și multilaterală activitate atît în București, cît și la nivelul întregii țări. Potrivit indicațiilor C.C. al P.C.R., comisia s-a preocupat ca printre delegații la Congresul breslelor să fie aleși muncitori comuniști, socialiști și social-democrați care să asigure afirmarea spiritului de combativitate revoluționară în cadrul lucrărilor Congresului și al altor acțiuni organizate cu acel prilej. Au fost adoptate măsuri de întărire a muncii ilegale în vederea evitării arestării unor militanți comuniști operate în mod frecvent de autorități în preajma zilei de 1 Mai. Desfășurarea evenimentelor de la 1 Mai 1939 sub semnul unității de acțiune între comuniști, socialiști și social-democrați a constituit o încununare a vastei activități politice, organizatorice și propagandistice a Partidului Comunist Român, alături de care s-au aflat numeroși reprezentanți ai Partidului Social-Democrat.

În dimineața zilei de 1 Mai 1939 Capitala României a căpătat o înfățișare neobișnuită; mii de muncitori din București și din provincie se îndreptau spre sălile stabilite pentru desfășurarea lucrărilor Congresului breslelor și a întrunirilor muncitorilor, meseriașilor și funcționarilor. Atmosfera ce domina sălile de congres și întruniri purta amprenta chemărilor și obiectivelor politice ale Partidului Comunist Român, concretizate în lozincile patriotice, antifasciste și antirăzboinice arborate de participanți. « Deasupra capetelor mulțimii relata ziarul „Scînteia" — muncitorii conștienți înalță pancarte antifasciste: Să apărăm granițele țării împotriva agresorului hitlerist ! Trăiască independența națională a țării ! Jos fascismul ! Amnistie pentru deținuții antifasciști ! » Vorbitorii, în marea lor majoritate, au subliniat importanța zilei de 1 Mai ca zi de luptă pentru apărarea intereselor celor ce muncesc, pentru pace, democrație și libertate.

Tribuna Congresului breslelor a fost folosită de președintele Consiliului de Miniștri, Armand Călinescu, care, în cuvîntul său, definind trăsăturile esențiale ale politicii României în contextul evenimentelor internaționale, declara: « Cînd se va schița de undeva o încercare de atingere a teritoriului nostru, ea se va izbi de cea mai hotărîtă și cea mai neclintită rezistență. Această politică nu este numai politica guvernului sau politica unui grup de oameni, aceasta este politica țării, este politica națională ». Apreciind atitudinea muncitorimii față de mobilizarea parțială din martie 1939, ca și hotărîrea Congresului de a contribui cu valoarea unei zile de muncă la fondurile de înzestrare a armatei, primul ministru al țării arăta: « Gestul muncitorimii va avea răsunet dincolo de aceste ziduri, el dovedește că națiunea, fără deosebiri sau ezitări, s-a rostit: România trebuie apărată ».

La 1 Mai 1939 Capitala a asistat la desfășurarea uneia dintre cele mai impunătoare manifestații cînd, așa cum relata ziarul « Scînteia », « mii și mii de muncitori, meseriași, funcționari și intelectuali patrioți, antifasciști și-au unit glasurile și brațele pentru a constitui împreună o adevărată înfrățire de luptă antifascistă ». Manifestanții s-au pronunțat cu hotărîre împotriva oricărei politici de concesii față de statele fasciste revizioniste, pentru o politică de alianță cu țările democratice. Pretutindeni ei au scandat: « Vrem respectarea granițelor ! Trăiască integritatea teritorială a României ! Să ținem piept agresorului ! Vrem rezistență față de plănuitul atac al puterilor fasciste ! Nu vrem război ! Vrem alianță cu țările democratice ! ». S-a făcut încă o dată dovada că muncitorii știau să răspundă cu entuziasm atunci cînd este vorba de arătat simțămintele și de manifestat pentru un ideal care nu este numai al muncitorilor, ci al întregii națiuni. În încheierea manifestației, care potrivit programului a avut ca punct final Parcul Libertății, demonstranții au depus o coroană de flori la Mormîntul Eroului Necunoscut, în semn de recunoștință pentru cei care s-au jertfit în lupta pentru unitatea și independența țării și ca expresie a angajamentului lor solemn de a păstra această nobilă tradiție, de a nu precupeți nimic pentru salvarea patriei. Ca principal organizator al marii demonstrații patriotice, antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939 din București, tovarășul Nicolae Ceaușescu evoca astfel desfășurarea evenimentelor:

« În București peste douăzeci de mii de cetățeni au manifestat în stradă împotriva Germaniei hitleriste și, ca simbol al hotărîrii de luptă pentru apărarea patriei, au depus coroane de flori la Mormîntul Eroului Necunoscut ».

Comuniștii au primit din partea Comisiei de organizare instrucțiuni de a continua acțiunile revoluționare în după-amiaza zilei de 1 Mai, în cadrul serbării cîmpenești organizate pe stadionul muncii din București. Și aici a dominat aceeași atmosferă patriotică, antifascistă și antirăzboinică.

Demonstrația de masă din București, întrunirile și adunările din provincie au dovedit că lozincile Partidului Comunist Român au fost urmate de mase, înscriindu-se ca « o bună trecere în revistă a forțelor muncitorești, meșteșugărești, a femeilor și tineretului contra fascismului ». Ele au dovedit « o creștere serioasă a activității politice a maselor

și o creștere a influenței și capacității Partidului Comunist de mobilizare a maselor la lupta în front unic».

Marea demonstrație antifascistă și antirăzboinică de acum 49 de ani s-a înscris în patrimoniul istoriei poporului român, a istoriei Partidului Comunist ca unul din momentele de vîrf ale luptelor revoluționare din răstimpul dintre cele două războaie mondiale. Marea manifestație populară de la 1 Mai 1939 a fost o încununare a luptelor de clasă din acea perioadă, demonstrînd hotărîrea fermă a clasei muncitoare, a poporului român de a se opune fascismului, de a asigura libertatea și integritatea patriei.

Numărîndu-se printre puținele manifestări din Europa care au avut loc în condițiile cînd fascismul era în ofensivă, după München, manifestările revoluționare de la 1 Mai 1939 din România au avut un larg ecou peste hotare, cotidienele de mare tiraj din diferite țări publicînd relatări și comentarii în care erau relevate amploarea și semnificația demonstrației muncitorilor din București în lupta generală antifascistă a poporului român. Astfel ziarul «Izvestia» din 4 mai 1939 și ziarul britanic «Daily Herald» din 2 mai 1939 informau că la demonstrațiile de 1 Mai din București au participat 20 000 de muncitori. Demonstrația a decurs sub lozincile antifasciste. Revista «Rundschau» din 25 mai 1939, editată în Elveția, aprecia că «manifestațiile de 1 Mai din București și din provincie au relevat intensificarea activității antifasciste a maselor, o creștere a influenței Partidului Comunist. Numeroase pancarte exprimau necesitatea apărării independenței și integrității țării, cereau abrogarea tratatului economic cu Germania, alianța cu Franța, Marea Britanie și Uniunea Sovietică».

De asemenea, la Congresul pentru pace, democrație și apărarea demnității umane, ținut la Paris în zilele de 13—14 mai 1939, România a fost obiectul unor călduroase manifestații de simpatie. Congresul a adoptat o rezoluție specială intitulată «Integritatea și independența României. Amenințarea Germaniei hitleriste. România în frontul păcii», în care se aprecia că demonstrația de la 1 Mai 1939 din București reprezenta «o dovadă că poporul român se raliază la mișcarea antifascistă și că voința sa este de a lupta, în mod real, împotriva agresorului».

Demonstrația antifascistă de la 1 Mai 1939 a fost un serios semnal pe care România l-a adresat Europei, întregii lumi pentru unirea eforturilor în vederea împiedicării dezlănțuirii conflagrației mondiale de către Germania hitleristă și acoliții ei, a înfățișat conștiinței progresiste internaționale imaginea unui popor profund atașat idealurilor de libertate și independență națională.

Marea demonstrație antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939 se înscrie ca unul din momentele importante care a evidențiat rolul maselor populare ca forță hotărîtoare a societății. Clasa muncitoare, într-o deplină unitate de gîndire și acțiune, a demonstrat în această zi pe străzile Capitalei sub imperativul celor mai stringente nevoi ale poporului român, afirmîndu-se încă o dată ca forță națională fundamentală capabilă să-și asume răspunderea pentru salvgardarea intereselor supreme ale țării. În anii luptei împotriva pericolului fascist Uniunea Tineretului Comunist și-a îmbogățit necontenit experiența, și-a perfecționat metodele de muncă, a înlăturat în mare parte sectarismul, dovedind putința de a face față unor împrejurări complexe ale luptei revoluționare, de a ține pasul cu evoluția evenimentelor. Tocmai într-un moment de importante succese, precum cele obținute de Comitetul Național Antifascist în București și în alte centre ale țării, într-un moment cînd pentru P.C.R. era deosebit de necesară organizația comunistă de tineret, cînd asupra țării se abăteau vremuri grele, activitatea U.T.C. a încetat. Fără a cunoaște temeinic situația organizației comuniste de tineret din țara noastră, unele cadre din conducerea de atunci a P.C.R. au aplicat mecanic o rezoluție a Congresului al VI-lea al Internaționalei Comuniste a Tineretului din ianuarie 1936, care de fapt a dus la desființarea organizațiilor comuniste de tineret. Cei mai activi tineri, cadrele de bază ale U.T.C. și-au păstrat fizionomia lor revoluționară, au acționat în ilegalitate, ținînd legătura cu Partidul Comunist, aplicînd directivele sale, au participat la acțiunile muncitorești care au avut loc în Capitală în anii 1937—1939, au acționat pentru apărarea libertăților democratice.

În anii 1938—1939 mulți tineri din Capitală, avînd în frunte pe comuniști, au activat în cadrul breslelor, pentru apărarea intereselor clasei muncitoare, pentru obținerea unor revendicări economice și politice. La începutul anului 1939, P.C.R. a inițiat constituirea de cercuri culturale ale tineretului muncitor pe lîngă breslele de muncitori, ca importante forme organizatorice prin intermediul cărora se putea desfășura activitatea legală a comuniștilor în rîndurile tinerilor muncitori și ucenici din unitățile industriale și comerciale.

Constituite în spiritul frontului unic, al unității de acțiune a tineretului muncitor, cercurile reuneau tineri comuniști, socialiști, social-democrați. În cadrul lor, fruntașii tineretului revoluționar, între care s-au remarcat militanții Nicolae Ceaușescu și Elena Petrescu (Ceaușescu), au discutat modalitățile de organizare a tinerilor muncitori,

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Petrescu (Ceaușescu) în anii marilor bătălii de clasă împotriva exploatării, a pericolului fascist, pentru salvgardarea integrității teritoriale a patri

de participare la mișcarea politică generală antifascistă și antirăzboinică a clasei muncitoare, a întregului popor. O prețioasă contribuție a adus tineretul muncitor din cercurile culturale la organizarea acțiunilor antifasciste și antirăzboinice, care au reprezentat, sub raport organizatoric și al desfășurării, expresia realizării în practică a frontului unic muncitoresc.

La începutul anului 1939, P.C.R., analizînd activitatea în rîndurile tineretului, a apreciat că dizolvarea Uniunii Tineretului Comunist a fost o greșeală și a adoptat o serie de măsuri în vederea refacerii organizației de tineret. Activitatea de reorganizare a Uniunii Tineretului Comunist a fost încredințată unei Comisii centrale în fruntea careia a fost desemnat de conducerea partidului militantul comunist Nicolae Ceaușescu. Concluziile și învățămintele desprinse din analiza campaniei politice pentru pregătirea și desfășurarea marii demonstrații antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939 din București, prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul Comisiei de refacere a organizației tineretului comunist, au stat la baza activității întreprinse ulterior în această direcție. Lucrările Conferinței de reorganizare a U.T.C. s-au desfășurat în București. Conferința a analizat activitatea nemijlocită desfășurată pentru reorganizarea în noile condiții a U.T.C., a trasat sarcinile imediate și de perspectivă ce reveneau organizației.

Ca o recunoaștere a maturității politice și a devotamentului față de cauza clasei muncitoare prin care s-a afirmat în mișcarea revoluționară, antifascistă, a contribuției esențiale la reorganizarea U.T.C., tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost ales secretar al Uniunii Tineretului Comunist.

Primul document semnat de Comitetul Central al U.T.C. ales la Conferința de reorganizare a fost un apel adresat tineretului în care se arăta: «Tineri muncitori, pe voi vă cheamă Uniunea Tineretului Comunist în primele rînduri ale luptei, în fruntea tineretului din România. La luptă pentru drepturile și libertățile profesionale, culturale și politice ale tineretului exploatat».

Reorganizată, Uniunea Tineretului Comunist s-a avîntat cu mai multă abnegație în activitatea de mobilizare și organizare a tineretului muncitor

pentru salvgardarea intereselor maselor muncitoare, ale poporului român în condiții devenite atît de grele în urma extinderii agresiunii hitleriste, a creșterii primejdiei revizioniste, care atentau la independența și la existența națională a statului și poporului român.

În perioada anilor 1938—1940, tovarășa Elena Petrescu (Ceaușescu) a participat activ, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la numeroase acțiuni revoluționare, antifasciste, inițiate și conduse de partidul comunist, afirmîndu-se ca un militant revoluționar de nădejde, profund devotat cauzei partidului, clasei muncitoare, poporului.

Îmbinînd în mod strălucit activitatea practică de organizare, îndrumare și propagandă, în perioada 26 iunie — 26 iulie 1939 tovarășul Nicolae Ceaușescu a urmat cursurile școlii de cadre a P.C.R., organizată ilegal într-o casă conspirativă din Ploiești.

Hotărîrea cu care își urma drumul revoluționar, bogata sa activitate i-au atras numeroase judecări în contumacie — 22 martie 1939, 16 martie 1940. Instaurarea regimului de dictatură militaro-fascistă în septembrie, aderarea României la politica Axei, împingerea României împotriva voinței poporului în războiul hitlerist contra U.R.S.S. a însemnat pentru toate forțele progresite și democratice, și în primul rînd pentru P.C.R., începutul unei perioade de înăsprire la maximum a represiunii anticomuniste și antidemocratice.

Urmărit continuu de organele represive, la 22 august 1939, prin sentința nr. 2696 a Tribunalului Militar al Corpului II Armată din București, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost condamnat în contumacie la 3 ani închisoare, la 3 ani interdicție, 20.000 lei amendă și 5.000 lei cheltuieli de judecată. Tovarășul Nicolae Ceaușescu n-a putut fi arestat de către organele poliției și Siguranței Statului decît în vara anului 1940, la 29 iulie, într-o casă conspirativă a partidului situată în str. Bibescu Vodă nr. 19. Este judecat de urgență și condamnat la 3 ani închisoare. Începe calvarul altor ani de închisoare pentru cauza propășirii României. A făcut mai întîi carantina obligatorie a Văcărești-lor, apoi a fost trimis la închisoarea de la Jilava (1 august 1940 — 20 februarie 1942), urmată de detenția la Caransebeș (21 februarie 1942 — 21 iulie 1943), apoi de la 9 august 1943 la 4 august 1944, prin ordinul nr. 31050 al Ministerului de Interne, tovarășul Nicolae Ceaușescu, caracterizat « comunist notoriu », a fost deținut în Lagărul de internați politici de la Tg.Jiu. În conducerea organizației de partid din lagăr, alături de alte cadre de bază ale partidului comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus o contribuție însemnată la elaborarea liniei politice și tactice a organizației de partid din lagăr, la pregătirea acțiunilor ce aveau să culmineze cu declanșarea la 23 August 1944 a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă.

CITADELA REVOLUȚIEI DIN AUGUST 1944

Capitala patriei, loc de desfășurare a celor mai importante evenimente din viața României primei jumătăți a secolului XX, a fost inima fierbinte și creierul, « cartierul general » al mișcării de rezistență națională în anii celui de-al doilea război mondial. La București a fost pregătită minuțios sub conducerea partidului comunist revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, evenimentul cel mai important al mișcării de rezistență națională, episod strălucit al îndelungatei lupte a poporului român pentru independență și suveranitate națională, pentru integritatea vetrei străbune. Așa cum apreciază tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, revoluția din august 1944

« a inaugurat o etapă nouă în istoria patriei, a deschis calea înfăptuirii idealurilor și năzuințelor de dreptate și libertate ale poporului român, a cuceririi depline a independenței și suveranității naționale, a afirmării României ca națiune liberă și demnă în rîndul națiunilor lumii ».

În împrejurările internaționale complexe ale fazei de început a celui de-al doilea război mondial, statul și națiunea română au traversat o perioadă dramatică, fiind pusă în cumpănă independența națională și integritatea teritorială a vetrei străbune. În vara anului 1940 României i-au fost impuse importante cesiuni teritoriale. La 30 august 1940, sub presiunea marilor puteri fasciste, Germania nazistă și Italia mussoliniană, a fost smulsă din trupul patriei, prin odiosul dictat de la Viena, partea de nord-vest a țării, care a fost anexată de Ungaria horthystă. Ulterior, sub presiunea acelorași mari puteri fasciste, la cîrma statului a fost instituită dictatura antonescian-o-legionară de extremă dreaptă, iar în octombrie 1940 au intrat în țară trupe ale Wehrmachtului cu

misiuni de ocupație militară. În aceste condiții, statul român fiind lipsit de prerogativele deciziei proprii în probleme de politică externă, armata română a fost antrenată în războiul agresiv declanșat de Germania nazistă împotriva Uniunii Sovietice la 22 iunie 1941.

În fața acestei situații de o complexitate deosebită națiunea română s-a angajat cu hotărîre într-o amplă mișcare de rezistență, ale cărei obiective fundamentale au fost redobîndirea independenței și suveranității naționale, eliberarea nord-vestului țării răpit samavolnic prin dictatul fascist de la Viena, instituirea unui regim politic de drepturi și libertăți democratice, ieșirea României din războiul antisovietic și alăturarea ei la coaliția Națiunilor Unite.

În mișcarea de rezistență s-au angajat toate clasele sociale, cele mai diverse categorii și pături ale societății românești, proletariatul aflîndu-se în fruntea luptei întregii națiuni. Forța politică principală, care a organizat și condus rezistența antifascistă, a fost Partidul Comunist Român; acesta a stabilit cu clarviziune strategia de ansamblu a desfășurării luptei națiunii pentru atingerea obiectivelor istorice care îi stăteau în față.

Bucureștiul a constituit centrul mișcării de rezistență națională, de unde Partidul Comunist Român a emis și a transmis tuturor forțelor politice, patriotice, democratice, antihitleriste, întregului popor român, principalele sale documente programatice — *Punctul nostru de vedere* (10 septembrie 1940), *Circulara C.C al P.C.R.* (ianuarie 1941), *De la regimul legionar la dictatura militară* (26 februarie 1941), *Lupta poporului român pentru libertate și independență națională* (6 septembrie 1941) etc. — care prevedeau lupta comună a tuturor forțelor patriotice ale țării, în cadrul Frontului Național Unic, pentru doborîrea dictaturii antonesciene, scoaterea țării din războiul hitlerist, întoarcerea armelor împotriva adevăratului dușman al poporului român — Germania nazistă —, pentru redobîndirea adevăratei independențe și suveranități a României. Alături de cele peste 20 de ziare centrale și regionale, partidul comunist a tipărit, în cei patru ani ai dictaturii antonesciene, în tipografiile sale conspirative din București, 57 manifeste, 27 broșuri și 27 apeluri și buletine informative. Ca și în celelalte zone ale țării, mișcarea de rezistență a populației Capitalei a îmbrăcat forme diverse, de la simple nemulțumiri, conflicte de muncă, greve, sabotaj, neprezentare la încorporare și mobilizare pînă la conflicte cu militari germani.

Relevînd poziția Partidului Comunist Român, a clasei muncitoare în acele momente de cumpănă pentru istoria noastră națională, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază:

«Poziția fermă a Partidului Comunist Român, organizarea luptei active împotriva războiului, a activității de sabotare a mașinii militare fasciste, hitleriste, organizarea luptei de partizani au făcut ca Partidul Comunist Român să cîștige poziții importante în viața politică, să fie respectat și să poată realiza, împreună cu cele mai diverse forțe politice, patriotice, naționale, un puternic front împotriva războiului, a hitlerismului».

O importanță deosebită a acordat partidul comunist acțiunii de atragere a armatei în cadrul mișcării de rezistență. Pe această linie au fost multiplicate legăturile cu generalii și ofițerii superiori din comandamente și unități, mulți dintre ei fiind atrași în pregătirea actului istoric de la 23 August 1944. În București, din comandamentele superioare ale armatei au colaborat nemijlocit cu reprezentanții partidului comunist în pregătirea unei acțiuni hotărîte pentru salvarea țării numeroși generali și ofițeri patrioți care au contribuit la elaborarea planului politico-militar al revoluției. Concomitent au fost organizate grupe de patrioți la Comandamentul Militar al Capitalei și la alte unități dislocate în București, precum Regimentul pionieri aero, Regimentul 3 transmisiuni aero ș.a. care trebuiau să contribuie la procurarea de armament și muniție pentru proiectata ridicare generalizată la luptă împotriva ocupanților. Activitatea partidului comunist în acest domeniu a fost facilitată de faptul că armata română, la fel ca întregul popor, împărtășea aceeași stare de spirit, era animată de aceeași vie dorință de a salva patria. Relevînd rolul major al armatei în vasta coaliție de forțe politice, naționale, democratice realizată de partidul comunist în vederea declanșării revoluției, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază:

«O deosebită însemnătate au avut legăturile partidului comunist cu cadre de comandă ale armatei, cu ofițerii și generalii patrioți care au colaborat activ la pregătirea militară a insurecției».

Preconizînd utilizarea pe plan larg a potențialului combativ al clasei muncitoare, partidul comunist a accelerat acțiunea de organizare în clandestinitate a formațiunilor de luptă patriotice, care trebuiau să devină în timpul înfruntării cu inamicul nuclee de polarizare a efortului militar popular. La 22 iunie 1944, Comandamentul F.L.P. menționa că la întreprinderile bucureștene C.F.R. Griviția, Malaxa, Lemaitre și S.T.B. existau 16

grupe și 22 echipe patriotice, iar la 5 august 1944 același comandament făcea referiri la 160 de asemenea formațiuni. În aceeași perioadă, un reprezentant comunist preciza că numai în București partidul contează pe ridicarea la luptă a peste 10.000 de muncitori.

Dovedindu-se un adevărat stat major de luptă al națiunii, Partidul Comunist Român a intensificat acțiunea de realizare a frontului unic național de luptă pentru salvarea țării, condiție hotărîtoare a victoriei revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă. Înfrîngînd, cu tact și suplețe, rezervele și orientările contradictorii ale forțelor politice burgheze, partidul comunist și-a dus la bun sfîrșit misiunea prevăzută în strategia globală a rezistenței naționale de a grupa pe aceeași platformă toate forțele politice naționale interesate în salvarea țării de la o adevărată catastrofă istorică.

În această acțiune politică un rol fundamental l-a avut realizarea în mai 1944 a Frontului Unic Muncitoresc, care grupa pe aceeași platformă de luptă partidele politice ale clasei muncitoare, partidul comunist și cel social-democrat. Pe această bază s-a constituit în iunie 1944 Blocul Național Democratic, organism pluripartid, care cuprindea marile partide politice ale țării — Partidul Comunist, Partidul Social-Democrat, Partidul Național-Țărănesc și Partidul Național-Liberal. Programul de luptă al acestuia cuprindea în esență obiectivele luptei poporului român pentru independență și suveranitate națională, stabilite de partidul comunist încă de la începutul mișcării de rezistență.

O atenție primordială a acordat partidul comunist pregătirii minuțioase din punct de vedere politic și militar a declanșării revoluției de eliberare. Activitatea pe aceste coordonate s-a desfășurat atît în București, cît și în provincie, în Capitala țării stabilindu-se, firesc, orientările fundamentale. Un rol important în acest sens l-a avut consfătuirea desfășurată în noaptea de 13/14 iunie 1944 în București între reprezentanții partidului comunist, ai palatului regal și ai comandamentului suprem, în cadrul căreia a fost adoptat planul insurecției, ca moment de început al revoluției de eliberare, propus de comuniști. În perioada următoare, în cadrul diferitelor întruniri desfășurate în diverse case conspirative din Capitală, au fost analizate probleme importante ale pregătirii revoluției, între care amintim: modalitățile de răsturnare a regimului antonescian, componența noului guvern, conținutul documentelor ce urmau să fie difuzate în cursul revoluției, momentul dezlănțuirii acesteia etc.

« Realizarea Frontului Unic Muncitoresc, a Frontului Democratic, cît și contactele cu armata și Comandamentul Suprem, precum și cu alte forțe naționale — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu —, **au creat condițiile necesare trecerii la înfăptuirea insurecției armate, la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antiimperialistă și antifascistă ».**

În cadrul pregătirilor pentru declanșarea revoluției s-a stabilit ca acțiunea insurecțională să se desfășoare pe întreg teritoriul național. Concomitent, considerente de ordin politic, militar, economic, demografic au condus la hotărîrea justă ca revoluția să înceapă și să fie condusă din București, unde se aflau organele principale de conducere ale Partidului Comunist Român și un puternic detașament al clasei muncitoare, gata oricînd să sprijine prin luptă acțiunea eroică a unităților militare. Pregătirea acțiunii militare în Capitală s-a făcut pe baza unui plan unitar pentru definitivarea căruia au fost analizate și rezolvate, în numeroase ședințe conspirative, o serie de probleme, începînd cu modalitatea arestării lui Ion Antonescu pînă la cele mai mici detalii privind lupta împotriva unităților hitleriste. Au fost astfel precizate obiectivele germane care trebuiau să fie blocate și cucerite, indicîndu-se pentru fiecare numărul grupelor de militari și al formațiunilor de luptă patriotice, necesare pentru anihilarea acestora; s-au procurat date asupra efectivelor române și germane dislocate în oraș și în apropierea lui; s-au recunoscut obiectivele germane în vederea întocmirii planului de acțiune pentru unitățile sau subunitățile ce urmau să le neutralizeze; a fost asigurată muniția necesară în depozitele aflate în jurul Capitalei; au fost elaborate ordinele de operații necesare, dispozițiunile pentru paza și apărarea instituțiilor publice etc. Deoarece numărul de obiective ce trebuiau ocupate sau blocate și atacate era prea mare față de forțele avute la dispoziție, iar raportul de forțe era inițial favorabil hitleriștilor, s-a recurs la soluția justă ca obiectivele să fie împărțite pe două urgențe, după importanța lor politico-militară. Obiectivele de urgența întîi urmau să fie blocate simultan, apoi atacate cu majoritatea forțelor și mijloacelor; ulterior trebuiau blocate și atacate cele din urgența a doua.

Pentru a ușura conducerea și coordonarea acțiunilor, Capitala a fost împărțită în două comandamente (de Nord și de Sud), fiecăruia repartizîndu-i-se un număr de obiective inamice care trebuiau blocate, atacate, ocupate și apoi apărate. În rezerva Comandamentului Militar al Capitalei au fost lăsate subunități și unități necesare pentru a interveni la nevoie în sectorul amenințat. Pregătirea

concretă, în vederea ocupării obiectivelor stabilite, s-a efectuat din timp prin exerciții de alarmare, folosindu-se pretextul că acestea sînt executate în conformitate cu planul oficial al Comandamentului Militar al Capitalei de asigurare a « ordinii interne în caz de tulburări ».

Toate aceste măsuri prevăzute în planul militar al desfășurării revoluției în Capitală reprezintă un exemplu de organizare minuțioasă, cu simț de prevedere, a importantei acțiuni politico-militare care urma să fie declanșată. Blocarea de la început o obiectivelor hitleriste, măsurile preconizate pentru împiedicarea deplasării inamicului în interiorul orașului, precum și cele privind interzicerea pătrunderii din exterior a unor noi forțe germane, au urmărit să împiedice dușmanul să se regrupeze și să acționeze organizat. S-au creat astfel condiții favorabile nimicirii pe părți a forțelor hitleriste. Concomitent, partidul comunist a intensificat activitatea de mobilizare a populației bucureștene și a militarilor din oraș, insistînd asupra necesității înfrîngerii rapide a trupelor hitleriste și a apărării cu arma în mînă a tuturor întreprinderilor industriale spre a împiedica jefuirea sau distrugerea lor de către inamic.

Una din problemele cardinale ale strategiei de acțiune a partidului comunist în acele împrejurări istorice a fost stabilirea momentului optim al declanșării revoluției. Pentru aceasta s-a procedat la o analiză profundă a situației interne și internaționale, astfel încît lupta de eliberare a poporului român să fie declanșată într-un context favorabil, care să-i asigure biruința. Din punct de vedere intern, această analiză a arătat că în vara anului 1944 situația revoluționară se maturizase complet. Așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu,

> **« politica antinațională promovată de dictatura militaro-fascistă, jefuirea țării de către Germania au creat o stare deosebit de gravă în economia românească, generînd totodată un puternic val de nemulțumire generală împotriva guvernului lui Antonescu și a hitlerismului. Se cristaliza tot mai puternic în conștiința maselor populare necesitatea imperioasă a ridicării la luptă pentru oprirea cursului nefast al evenimentelor istorice în care fusese antrenată România, împotriva adevăratului vrăjmaș al intereselor noastre naționale, Germania fascistă ».**

Deopotrivă, analiza efectuată a evidențiat cursul favorabil al evenimentelor politico-militare pe plan internațional, caracterizat tot mai mult de victoriile obținute de coaliția Națiunilor Unite. Tovarășul Nicolae Ceaușescu arată, în acest sens, că

> **« situația internațională se dezvoltă în mod favorabil, ca urmare a marilor victorii obținute de Uniunea Sovietică, a succeselor celorlalte țări ale coaliției antihitleriste, care dădeau lovituri grele dușmanului pe diferite fronturi. În același timp, un rol important a avut debarcarea trupelor anglo-americane pe coasta de vest a Europei, precum și intensificarea luptei generale a popoarelor împotriva cotropitorilor fasciști ».**

Pe fondul existenței în interior a unei puternice efervescențe revoluționare a întregii națiuni și în împrejurările desfășurării cu succes a ofensivei sovietice începute la 20 august 1944 pe frontul din Moldova, Partidul Comunist Român, în colaborare cu celelalte forțe din sistemul de alianțe făurit de el, a luat hotărîrea declanșării revoluției la 23 august 1944. În după-amiaza acestei zile, în București au fost arestați principalii exponenți ai regimului dictatorial în frunte cu mareșalul Ion Antonescu. Imediat s-a instaurat un nou guvern, expresie a voinței politice a partidelor din Blocul Național Democratic. Pentru prima dată în istoria țării la guvernare participa partidul comunist, fapt care urma să aibă o importanță hotărîtoare în procesul dinamic al adîncirii revoluției, în antrenarea maselor largi populare, pe baricadele acesteia. La chemarea partidului comunist, armata română a întors, în întregimea ei, armele împotriva Germaniei naziste. România s-a alăturat, cu întregul său potențial militar, uman și economic, coaliției antihitleriste. La chemările mobilizatoare ale partidului comunist și ale noilor foruri de decizie statală, masele largi populare, într-o impresionantă unitate de voință și acțiune cu armata, au început imediat lupta împotriva hitleriștilor, acțiunea căpătînd un caracter generalizat la scara întregului teritoriu aflat sub autoritatea guvernului de la București.

Vestea răsturnării dictaturii antonesciene și a întoarcerii armelor împotriva Reichului nazist a produs un mare entuziasm în rîndurile întregului popor român. « Știrea marilor evenimente petrecute aseară — consemna la 24 august ziarul „România liberă", a cărei această primă ediție a fost tipărită la București — s-a răspîndit în cîteva clipe în toată Capitala [...]. Cînd s-a anunțat oficial, străzile au căpătat dintr-o dată un aspect pe care nopțile de întuneric ale orașului nu l-au cunoscut niciodată. O însuflețire extraordinară domnea pretutindeni. Grupuri de cetățeni se îndreptau spre centru [...]. Urale repetate au salutat vestea eliberării țării. Pînă noaptea tîrziu au răsunat în Capitală strigătele care salutau actul de eliberare a poporului ».

În scurt timp, Capitala țării, în care, încă din noaptea de 23 spre 24 august 1944, trupele române și formațiunile de luptă patriotice s-au angajat cu hotărîre, cu un înalt elan patriotic, în lupta împotriva forțelor hitleriste, a devenit scena unor aprige confruntări.

Acțiunea trupelor române (aproximativ 7000 de militari) s-a declanșat aproape simultan, în noaptea de 23 spre 24 august 1944, în urma transmiterii la unități a indicativelor « Pajura » și « Stejar — extremă urgență » (parole convenționale de alarmare a trupelor, respectiv de intrare în dispozitiv de luptă), cînd majoritatea obiectivelor germane au fost încercuite. Concomitent, gărzile militare române de la principalele instituții de stat și puncte de interes politic și strategic au fost alarmate, iar unele întărite. Echipe de transmisioniști au tăiat legăturile cu fir ale hitleriștilor, punînd încă de la început comandamentele germane din București în imposibilitatea de a coordona acțiunea centralizată a forțelor pe care le aveau la dispoziție (8000 de militari în Capitală și aproape 6000 în împrejurimi), ușurînd în zilele următoare executarea de către forțele revoluționare a unor îndrăznețe manevre pe linii interioare în plan tactic pentru încercuirea și lichidarea pe părți a inamicului din Capitală. În acest timp, alte unități și subunități române se consolidau în teren la barierele principale ale orașului pentru a zdrobi eventualele încercări în forță ale trupelor hitleriste din exterior de a pătrunde în oraș și a înăbuși revoluția.

Ilustrînd atenția cu totul deosebită pe care conducerea acțiunilor militare a acordat-o atît lichidării rapide a tuturor rezistențelor hitleriste din interiorul Capitalei și împrejurimile imediate, cît și interzicerii afluirii de noi trupe germane spre București, Marele Stat Major român a luat măsurile operative necesare pentru aducerea neîntîrziată în zonă a noi forțe pentru a le angaja în luptă « din mișcare ». Ulterior, pornindu-se de la dispunerea fracționată și neomogenă a trupelor hitleriste atît în interiorul orașului, cît și în împrejurimi, forțele române au fost structurate pe « detașamente tactice » cu compunere diversă, care în timpul luptelor, în funcție de necesități, au fost restructurate, comasate, deplasate dintr-o parte în alta a zonelor de luptă.

Ostași români în apărarea Bucureștiului, în august 1944

Lupte extrem de înverșunate s-au dat pentru cucerirea sediilor Misiunii militare germane pentru armata aerului (în clădirea Prefecturii Ilfov) și Misiunii militare pentru armata de uscat (în localul Școlii Superioare de Război), la podul Herăstrău, în cartierul Rahova, precum și în zona localităților Băneasa și Otopeni, unde se aflau numeroase trupe germane, bine înarmate și instruite. În multe locuri s-a luptat pentru fiecare stradă, pentru fiecare casă sau etaj. Pentru a înfrînge rezistența eroică a militarilor români, a formațiunilor de luptă patriotice și a populației civile, aviația hitleristă a bombardat cu sălbăticie Capitala avariind multe clădiri, între care și Teatrul Național, omorînd femei, copii și bătrîni. Cu toată împotrivirea puternică a hitleriștilor, trupele române din Capitală, sprijinite de formațiunile de luptă patriotice, de întreaga populație, folosind cu iscusință tactica manevrării și încercuirii forțelor inamice, au lichidat, pînă la 26 august, rezistențele germane din București, iar pînă în dimineața zilei de 28 august și pe cele din împrejurimile Capitalei. Acționînd deseori în situații de inferioritate numerică, militarii români au luptat cu elan și dăruire, mulți dintre ei sacrificîndu-și viața pentru eliberarea deplină a Capitalei. Între cei dintîi care și-au jertfit viața în lupta hotărîtă împotriva trupelor hitleriste pentru libertatea Bucureștiului, citadela revoluției, s-au aflat locotenentul Gheorghe Dumitrescu (avansat post-mortem la gradul de căpitan), sergentul-major Constantin Lădaru, sergenții Stan Anton, Dumitru Paraschiv, soldații Nicolae Pascu, Hariton Bolnavu ș.a. Numeroși luptători ai formațiunilor de luptă patriotice, alți cetățeni ai Capitalei s-au avîntat fără șovăire alături de militari în acțiunea de nimicire și dezarmare a trupelor germane, dînd dovadă de « un deosebit dispreț și curaj față de moarte ». Între eroii acestor lupte s-au numărat premilitarii Constantin Staicu și Stan Anghel, primul fiind ucis în lupte, iar al doilea grav rănit. Edificatoare fapte de arme au săvîrșit la « porțile » dinspre nord ale Capitalei militarii din escadronul comandat de locotenentul Gheorghe Smărăndescu, tunarii conduși de locotenentul Constantin Georgescu și de sublocotenentul Virgil

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu la mitingul din Piața Universității de la sfîrșitul lunii august 1944, adresînd maselor populare înflăcărata chemare « Totul pentru front, totul pentru victorie ! »

Călăgeanu și mulți alți militari români care au luptat împotriva inamicului cotropitor pînă la ultimul cartuș.

O contribuție deosebită la obținerea victoriei au adus-o formațiunile de luptă patriotice, care la acea dată numărau circa 2000 de oameni. Paralel cu participarea, sub diverse forme, la sprijinirea luptei unităților militare, acestea au desfășurat și acțiuni de sine stătătoare sau au îndeplinit variate misiuni precum depistarea cuiburilor de rezistență inamică, stingerea incendiilor, înlăturarea dărîmăturilor provocate de bombardamente, paza prizonierilor, a întreprinderilor industriale, a sediilor P.C.R., a bunurilor și trofeelor capturate de la inamic. Concomitent, masele muncitoare din Capitală, ca de altfel și cele din restul țării, au desfășurat o intensă activitate în întreprinderi pentru asigurarea producției, pentru aprovizionarea populației și armatei cu cele de trebuință. Elogiind patriotismul de care au dat dovadă locuitorii Bucureștiului în acele zile istorice, ziarul « Universul » din 30 august 1944 relata: « Exemplul pe care îl dă populația Capitalei noastre este întremător. Cu căminele sfărîmate, cu avutul părăduit, trăind zile și nopți fără întrerupere sub trăsnetul împrăștietor de moarte al bombelor dușmane, populația bucureșteană de toate treptele și de toate vîrstele nu numai că nu s-a lăsat intimidată de urgia loviturilor, dar, acolo unde s-a ivit ocazia, a dat sprijin real, am putea spune ostășesc, acțiunii

de dezarmare a trupelor germane, care atacau din case și din adăposturile unde se baricadaseră. Acești bravi cetățeni, însuflețiți de sentimentul civic și patriotic, și-au dat seama că nu vom putea fi pe deplin stăpîni în casa noastră și pe destinele noastre atît timp cît vom avea lîngă noi prezența supărătoare a ostașului hitlerist care cu cît va fi mai repede lichidat, cu atît ne vom apropia de ceasul mîntuirii noastre definitive».

Prin luptele eroice ale trupelor române și formațiunilor de luptă patriotice, sprijinite activ de întreaga populație bucureșteană, la București a fost obținută între 23 și 28 august 1944 o strălucită izbîndă asupra trupelor hitleriste. Au fost capturați circa 7000 de militari inamici, între care s-au aflat șapte generali, 536 ofițeri și 1282 subofițeri, numeroși alți hitleriști fiind uciși sau răniți pe cîmpul de luptă. Din rîndurile luptătorilor români au căzut eroic la datorie sau au fost răniți circa 1400 soldați, subofițeri și ofițeri. «După 5 zile și 5 nopți de lupte foarte îndîrjite — se consemna în comunicatul Marelui Stat Major difuzat în ziua de 28 august 1944 —, trupele din Capitală au reușit să înfrîngă pe deplin încercarea perfidă a conducerii Germaniei de a pune stăpînire pe Capitala țării. În prezent Capitala este complet deblocată și viața normală restabilită».

Apreciind modul exemplar în care militarii români și-au îndeplinit datoria patriotică în timpul luptelor din București și împrejurimi, Comitetul Central al Partidului Comunist Român preciza următoarele într-un manifest adresat armatei: «Ofițeri, subofițeri și ostași români! Lupta voastră eroică a sfărîmat în cîteva zile stăpînirea nemților și slugilor lor din țară. Bucureștiul, capitala noastră, a fost eliberată de năpîrcile nemțești [...] datorită luptei voastre vitejești și ajutorului ce v-au dat formațiunile patriotice înarmate [...]. Întregul popor român înconjoară cu dragoste lupta voastră plină de elan și jertfă, căci lupta voastră este lupta întregului popor pentru libertate, independență și o viață mai bună».

Cu ocazia revenirii în Capitală a unor unități care au luptat la Tunari, Băneasa, Otopeni și în alte locuri din vecinătatea orașului, populația le-a făcut o primire entuziastă. «Pe întregul parcurs al Căii Victoriei — relata ziarul „România Liberă" la 31 august 1944 — oastea română eliberatoare a fost viu ovaționată de populație [...]. Această manifestație s-a transformat într-o largă și grandioasă demonstrație populară, democratică și antihitleristă, manifestîndu-se puternic legătura frățească dintre armată și popor». La mitingurile organizate cu acest prilej au luat cuvîntul militanți ai partidului comunist care au elogiat faptele de arme ale militarilor români și au asigurat armata de tot sprijinul poporului în lupta eroică pe care o ducea pentru eliberarea deplină a teritoriului național de sub ocupația hitleristo-horthystă, pentru zdrobirea definitivă a fascismului.

În acele zile hotărîtoare pentru succesul revoluției române, Bucureștiul a reprezentat centrul activității guvernamentale, locul în care au fost luate cele mai importante decizii pentru conducerea luptelor insurecționale, a întregii activități antihitleriste. Un rol important în impulsionarea elanului trupelor și cetățenilor din București și din țară, în informarea opiniei publice privind desfășurarea operațiilor militare din România și de pe alte fronturi de luptă l-au avut posturile de radio din București, precum și organele de presă ca «România Liberă», «Libertatea», «Viitorul», «Dreptatea», «Ardealul», «Timpul», «Universul», «Ecoul» ș.a. Acestea au subliniat permanent eroismul populației bucureștene, al trupelor române, au informat despre desfășurarea revoluției în celelalte zone ale țării, despre ecoul avut de lupta românească pentru libertate în întreaga lume.

Înfrîngerea trupelor germane în Capitală încă de la 26 august 1944, cînd «cele mai înaintate coloane ale armatelor sovietice, care acționează în România, se află la 150 km de București» — așa cum sublinia «România Liberă» la 27 august 1944 — a influențat în mod pozitiv desfășurarea luptelor insurecționale în celelalte zone ale țării, a ridicat elanul de luptă al întregii armate române, al tuturor locuitorilor patriei pentru obținerea victoriei totale.

Victoria revoluției în București a avut un amplu ecou internațional, numeroase agenții de presă, posturi de radio și ziare din țările aliate evidențiind importanța ei. Astfel, la 27 august 1944 postul de radio Londra a transmis că «în România frontul german s-a prăbușit. Trupele române luptă împotriva forțelor germane pretutindeni. Capitala a fost curățată. O puternică armată germană, aflată în pădurea Tunari, care se pregătea să atace Bucureștiul, a fost respinsă și încercuită». Iar în ziua următoare, postul de radio Moscova a anunțat că «Bucureștiul, capitala României, a fost complet curățat de trupele germane care încercau să pună mîna pe oraș. Viața la București și-a reluat cursul normal».

Victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă în București a fost preludiul biruinței depline a acesteia în întreaga țară. Pînă la 31 august 1944, forțele militare și populare românești au nimicit sau capturat trupele hitleriste de pe circa 150 000 km pătrați din teritoriul național, au capturat efective ale inamicului, echivalente cu 6 divizii ale Wehrmachtu-

lui, și importante trofee de război. Concomitent, armata română a deschis un nou front în Transilvania și Banat — circa 900 de km lungime — de pe aliniamentul căruia va declanșa ofensiva de eliberare deplină a teritoriului național.

Victoria obținută de națiunea română în august 1944 a avut consecințe ample militar-strategice, politice și logistice asupra desfășurării de ansamblu a războiului împotriva Reichului hitlerist, contribuind la scurtarea acestuia cu 200 de zile. De la 23 August 1944 pînă la 12 mai 1945 armata română, sprijinită de întregul popor, a luptat cu eroism și abnegație pentru obținerea victoriei definitive asupra fascismului.

« Timp de aproape 9 luni — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — **armata română, cu un efectiv de peste o jumătate de milion de ostași, a luptat cot la cot cu glorioasa armată roșie, dînd grele jertfe de sînge, atît pentru eliberarea vestului teritoriului țării ocupat de trupele fascisto-horthyste, cît și a teritoriului Ungariei și Cehoslovaciei, a unei părți din teritoriul Austriei, pînă la cucerirea victoriei totale asupra Germaniei hitleriste. Această luptă a fost susținută de efortul întregului popor, care a răspuns fără preget chemării partidului comunist: Totul pentru front, totul pentru victorie! Vitejia armatei române în marile încleștări cu mașina de război germană, contribuția României la războiul antifascist s-au bucurat de o caldă și binemeritată apreciere din partea întregii opinii publice internaționale. Este cunoscută aprecierea făcută în acea perioadă că, prin forțele armate și potențialul cu care a participat la lupta împotriva Germaniei, România a ocupat locul al patrulea, după primele țări ale coaliției antihitleriste. »**

ÎN LUMINOȘII ANI AI SOCIALISMULUI

Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă a deschis calea înfăptuirii revoluției democratice, a revoluției socialiste și a trecerii la construirea socialismului, a asigurat condițiile necesare marilor transformări revoluționare. Poporul român a obținut, sub conducerea Partidului Comunist Român, realizări epocale în dezvoltarea generală a țării.

Cel de-al doilea război mondial a lăsat răni adînci în economia țării și a Capitalei. Numai în perioada aprilie — august 1944, au fost distruse sau avariate în Capitală 157 întreprinderi și ateliere industriale. După terminarea războiului, situația economică a orașului București a fost deosebit de grea. Industria era dezorganizată, numeroase întreprinderi nu lucrau din lipsă de materii prime și de fonduri, iar altele funcționau cu un potențial redus.

Reorganizată și întărită imediat după victoria revoluției din august 1944, organizația P.C.R. a Capitalei, corespunzător condițiilor de legalitate și sarcinilor mari ce îi reveneau, și-a axat activitatea pe cuprinderea și rezolvarea tuturor problemelor impuse de situația deosebit de complexă din acel moment. Au fost reconstituite organizațiile de partid din întreprinderi, instituții de stat și din alte unități; au fost create numeroase organizații noi, numărul membrilor de partid din Capitală ajungînd, la 1 septembrie 1945, la 64 616. În ciuda încercărilor partidelor politice burgheze de a împiedica orientarea oamenilor muncii spre P.C.R., în organizația de partid a Capitalei au intrat, în primul rînd, muncitori, oameni ai muncii care în anii ilegalității au activat în organizațiile obștești, revoluționare, intelectuali înaintați.

Activitatea politică a organizației de partid a Capitalei a luat o mare extindere. Cadre de partid, avînd munci de răspundere la nivelul Capitalei, au desfășurat o intensă acțiune de explicare în rîndul maselor largi a poziției P.C.R. față de evenimentele interne și externe, față de problemele ce priveau cu acuitate toate domeniile vieții economico-sociale.

Pentru accentuarea procesului revoluționar din țara noastră, de o semnificație deosebită a fost publicarea de către Partidul Comunist Român, la 25 septembrie 1944, a Proiectului de Platformă a F.N.D., propus ca bază de colaborare a tuturor forțelor politice democratice din țară. Organizația de partid a Capitalei, masele largi și-au exprimat cu căldură adeziunea la acest proiect de platformă.

După constituirea, la 12 octombrie 1944, a Consiliului Național al Frontului Național Democratic, largă coaliție de forțe sociale și politice, care milita pentru înfăptuirea unor profunde transformări democratice, revoluționare în viața economică și politică a țării, Capitala a devenit arena de

desfășurare a unor mari manifestații populare în sprijinul coaliției realizate. Torente de demonstranți s-au revărsat pe străzile Bucureștiului, participanții cerînd instaurarea unui guvern democratic. « Vrem guvern F.N.D. » a devenit principala lozincă ce concentra în acele momente toate aspirațiile.

În focul marilor bătălii politice, economice și sociale care s-au intensificat spre sfîrșitul lunii februarie 1945, forțele democratice au repurtat o biruință strălucită. Sub presiunea luptelor populare, generalul Rădescu a fost silit să demisioneze din funcția de prim-ministru în ziua de 28 februarie 1945.

La 6 martie 1945, sute de mii de cetățeni din București și împrejurimi au manifestat pe străzile orașului cu hotărîrea neclintită de a impune instaurarea unui guvern cu adevărat democratic. În acel moment, din însărcinarea organizației P.C.R. a Capitalei, formațiunile patriotice cu efective de mii de oameni se aflau în stare de mobilizare, așteptînd ordinele de luptă. În aceste împrejurări, în istorica zi de 6 martie 1945 a fost instaurat guvernul revoluționar muncitoresc țărănesc de largă concentrare democratică, în frunte cu dr. Petru Groza. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu,

« acesta a fost un eveniment esențial în dezvoltarea cu succes a revoluției democrat-populare, în transformarea revoluționară a societății românești ».

După venirea la putere a acestui guvern, cursul revoluției a intrat într-o nouă fază, în care clasa muncitoare avea să folosească puterea de stat pentru zdrobirea definitivă a reacțiunii, pentru aplicarea și lărgirea drepturilor și libertăților cucerite, pentru desăvîrșirea transformărilor economice și sociale cu caracter burghezo-democratic și pregătirea condițiilor trecerii la etapa revoluției socialiste.

În zilele de 16—21 octombrie 1945 s-a ținut la București, în sala de festivități a liceului « Mihai Viteazul », Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Conferința a stabilit măsurile ce se impuneau pentru creșterea rolului partidului, pentru întărirea unității clasei muncitoare, pentru realizarea reconstrucției naționale, a reformelor revoluționare, indicînd ca linie de perspectivă dezvoltarea industriei — bază sigură a progresului societății românești, a întăririi independenței țării. În fruntea conducerii partidului a fost ales Gheorghe Gheorghiu-Dej. Conferința Națională l-a ales pe tovarășul Nicolae Ceaușescu membru al Comitetului Central al P.C.R. Pe baza programului elaborat de Conferința Națională, mii de locuitori ai Capitalei, atașați noului guvern, au trecut cu hotărîre la înlăturarea urmărilor războiului, au participat voluntar la descongestionarea străzilor blocate de ruine, la refacerea căilor ferate și a drumurilor publice. În anul 1946, prin munca plină de abnegație a muncitorilor, au fost repuse în funcțiune Atelierele C.F.R. « Grivița », care suferiseră distrugeri mari în urma bombardamentelor din 1944, precum și alte întreprinderi.

« O victorie strălucită a partidului nostru — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **a fost cîștigarea alegerilor din noiembrie 1946; acestea au demonstrat cu putere că partidul dobîndise prin politica sa — ce exprima interesele vitale ale națiunii noastre — adeziunea imensei majorități a populației țării, reliefînd, totodată, voința maselor largi populare de a continua drumul dezvoltării democratice, revoluționare a societății noastre, de a instaura în România un regim nou, de libertate, dreptate și echitate socială și națională. »**

Instaurarea Republicii, la 30 Decembrie 1947, a reprezentat una dintre cele mai mari cuceriri ale poporului român, marcînd trecerea întregii puteri politice în mîinile clasei muncitoare în alianță cu țărănimea și cu celelalte categorii de oameni ai muncii. În piața din fața Palatului Republicii, pe străzile orașului, pretutindeni, manifestațiile au luat caracterul unor mari sărbători populare. Proclamarea Republicii a constituit unul dintre cele mai importante momente ale luptei oamenilor muncii, sub conducerea Partidului Comunist, pentru transformarea revoluționară a României, a marcat trecerea la făurirea noii societăți. Rolul hotărîtor în obținerea acestor istorice izbînzi l-a avut unitatea de acțiune a clasei muncitoare, încununată la Congresul al VI-lea al partidului, din 21—23 februarie 1948, prin elaborarea unei politici unitare, în concordanță cu condițiile concrete din țară, cu voința poporului român de a edifica o societate în care să-și găsească împlinirea cele mai înalte aspirații ale sale. Acționînd pentru transpunerea în viață a acestei politici, organizația de partid a Capitalei a asigurat mobilizarea largă a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii din unitățile bucureștene, în vederea înfăptuirii neabătute a măsurilor adoptate la nivel național pentru dezvoltarea economico-socială a țării. După naționalizarea, la 11 iunie 1948, a principalelor mijloace de producție, sub conducerea organizațiilor de partid, oamenii muncii din Capitală și-au concentrat eforturile pentru realizarea sarcinilor prevăzute în primele planuri pe anii 1949 și 1950, precum și a primului plan cincinal din istoria țării, 1951—1955. Ca urmare a politicii de industrializare socialistă, în Capitală au fost construite noi întreprinderi, au fost modernizate spațiile de producție existente. În cursul celui de al doilea plan cincinal (1956—1960), al cărui prin-

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul alegătorilor (noiembrie 1946)

...pal obiectiv a fost făurirea economiei socialiste unitare, oamenii muncii din Capitală s-au dovedit la înălțimea exigențelor timpului, realizînd exemplar și depășind, an de an, sarcinile ce le-au revenit în toate domeniile de activitate.

În urma sporirii volumului de investiții, au fost puse în funcțiune importante întreprinderi și unități de producție noi, s-a trecut la realizarea unor complexe obiective în domeniul dezvoltării edilitare și urbanistice, obținîndu-se concomitent succese de seamă în înflorirea învățămîntului, științei și culturii, în ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc.

În toată această perioadă, îndeplinind înalte funcții în conducerea unor sectoare ale economiei, a armatei, a partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus o contribuție importantă la elaborarea și înfăptuirea întregii politici de edificare a noii orînduiri, la întărirea continuă a partidului, la strîngerea legăturilor sale cu masele populare, afirmîndu-se ca un strălucit conducător politic, cu mare experiență și capacitate organizatorică, adînc încrezător în puterile și energiile creatoare ale poporului din rîndurile căruia s-a ridicat, profund devotat cauzei libertății și demnității patriei. Alegerea sa, în anul 1965, în fruntea partidului a consacrat, astfel, voința unanimă și opțiunea politică fundamentală a întregului partid, a întregului popor.

În amplul proces de modernizare și dezvoltare continuă a Capitalei și a întregii țări, o etapă distinctă a marcat Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, desfășurat între 19—24 iunie 1965 la București. Istoricul Congres l-a ales în fruntea partidului pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Congresul al IX-lea a imprimat un suflu nou societății românești, caracterizată printr-un dinamism fără precedent, amplificat mereu de Congresele al X-lea, al XI-lea, al XII-lea și al XIII-lea, de Conferințele Naționale ale partidului.

Marea Adunare Națională a adoptat la 21 august 1965 noua lege fundamentală a țării, Constituția Republicii Socialiste România, document istoric ce consemna transformările petrecute în structura societății noastre noi.

În anii care au trecut de la Congresul al IX-lea, au avut loc prefaceri profunde în toate domeniile vieții economice, politice și sociale, progrese grandioase în dezvoltarea României pe calea socialismului, această perioadă fiind cea mai fertilă în realizări înnoitoare din întreaga noastră istorie. În obținerea tuturor acestor victorii, rolul hotărîtor

a revenit secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui activitate în fruntea partidului și statului și-a pus în mod decisiv amprenta asupra noii deveniri socialiste a patriei.

Bogata activitate desfășurată de secretarul general al P.C.R. pe tărîmul gîndirii social-politice, al generalizării teoretice a practicii revoluționare, contribuția sa determinantă la elaborarea și fundamentarea unor teze și concepte de mare valoare teoretică și practică, a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism au îmbogățit patrimoniul cunoașterii științifice și creației istorice a epocii noastre, pe care o numim cu mîndrie « Epoca Nicolae Ceaușescu ».

În perioada istorică a revoluției și construcției socialiste, Bucureștiul a cunoscut adînci prefaceri care au transformat capitala României socialiste într-o metropolă a cărei dezvoltare exprimă dinamismul, amploarea, complexitatea realizărilor obținute de întreaga țară în anii socialismului.

Aceste mari înfăptuiri, fără precedent în multiseculara istorie a orașului, ce au cunoscut dimensiuni de o amplă desfășurare în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, sînt indisolubil legate de numele celui mai iubit fiu al poporului român, secretarul general al partidului, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ctitorul noului București, ca și al măreților înfăptuiri din întreaga noastră patrie. Orientările și îndrumările sale, preocuparea și grija sa statornică pentru dezvoltarea multilaterală a orașului au o importanță hotărîtoare pentru împlinirea noului destin al Capitalei și al oamenilor ei în noul ev socialist.

Realizările obținute în dezvoltarea și modernizarea Capitalei, în înfăptuirea unor proiecte îndrăznețe, de mare anvergură, scot în evidență potențialul tehnic și de creație, vocația de constructori a harnicilor locuitori ai urbei. Dezvoltarea impetuoasă a orașului, aspirațiile justificate ale locuitorilor săi ne dau dreptul să considerăm Bucureștiul, așa cum aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu

« un oraș modern, demn de epoca societății socialiste multilateral dezvoltate ».

BUCUREȘTI
capitală politică a țării

BORNA DE AUR A UNEI GRANDIOASE EPOCI

București — capitala politică a țării. Iată o măreață și glorioasă aură a capitalei patriei ce o așază, cu profundă statornicie și respect, în sufletele tuturor fiilor țării — de la nordul răsfirat în străbuna glie a dacilor liberi și pînă la marea cea mare, de la dulcea suflare a Bucovinei și pînă la brîul de argint al Dunării. Istoria ne-a adus prin timp un adagiu pornit din adîncul inimii: « Pentru tot românul soarele răsare la București », sublimă rezonanță a aspirației tuturor românilor la unitate națională și libertate socială. Și tot istoria — istoria anilor socialismului și, cu deosebire, istoria a cărei bornă de aur se numește « Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român », congres deschizător de epocă nouă — împodobește azi cu noi și multiple înțelesuri acest adagiu de amplă expresivitate. Toți acești ani încărcați de fapte măreție au definit sensul nou al alesului respect pe care toți fiii țării îl poartă capitalei patriei. În cei 23 de ani de cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu se află în fruntea partidului și a țării istoria a concentrat atîta inițiativă și faptă măreață lansată de aici către țară și către lume încît nu mai sînt necesare alte argumente pentru a defini generosul atribut al Bucureștiului, acela de « capitală politică a țării ». Filele istoriei umplute mai repede ca oricînd de izbînzi strălucite ale unui popor ce-și urmează neclintit conducătorul rămîn pentru toate generațiile ce vor veni dovezi grandioase ale strălucirii unui timp adunat într-o măreață epocă — « Epoca Nicolae Ceaușescu ».

În conștiința națiunii române, personalitatea puternică a tovarășului Nicolae Ceaușescu se împletește în mod dialectic cu magistrala sa activitate revoluționară pentru împlinirea idealurilor supreme ale întregului popor, de independență și suveranitate, de progres și civilizație socialistă, în epoca cea mai glorioasă a istoriei patriei noastre, deschisă de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. Avem mîndria și fericirea de a fi contemporani cu această epocă. De a fi, poporul întreg și fiecare cetățean al patriei, sub conducerea Partidului Comunist Român, autorii noii istorii a României. Prezentul nostru măreț, înfăptuit de oameni pentru oameni, proiecția cutezătoare a viitorului, prefigurată în programele dezvoltării economico-sociale a țării pînă în anul 2000, au puternic imprimate marca personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, ctitor de țară nouă și de epocă nouă.

Un om pentru istorie: tovarășul Nicolae Ceaușescu. Un eminent revoluționar. Un înflăcărat patriot. Un strălucit conducător politic ce a unit în jurul său întregul popor, în opera măreață de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul străbun al patriei. De ziua nașterii sale, drept omagiu suprem, națiunea întreagă dă vibrantă expresie hotărîrii ferme de a-i urma cuvîntul însuflețitor și fapta cutezătoare, de a munci cu dăruire și abnegație pentru ridicarea patriei pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație.

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, deschizător de nouă epocă, s-a desfășurat în capitala Republicii Socialiste România — București. Atunci, în vara anului 1965, de la tribuna marelui Congres al comuniștilor români, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat întregului popor înflăcăratul îndemn de a se cunoaște mai bine pe sine, de a-și evalua mai bine priceperea și forța, de a-și înfăptui în mod exemplar rosturile în societatea noastră socialistă și în lumea contemporană, de a scruta cu realism și cu lucidă demnitate viitorul. Au trecut, de atunci, mai bine de două decenii. România a parcurs, din 1965 și pînă în prezent, o perioadă de profunde înnoiri în toate domeniile de activitate economică și social-politică. Azi, după mai mult de două decenii de la acel măreț eveniment al țării întregi, desfășurat în Capitală — Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român — tezele, ideile, orientările, indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu se regăsesc în toate glorioasele înfăptuiri ce alcătuiesc noul chip al României socialiste. Iar

istoria, noua istorie a patriei, scrisă în acești ani eroici de după 1965, a confirmat cît de înțeleaptă s-a dovedit a fi alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului — alegere primită cu vie satisfacție de toți oamenii muncii din patria noastră, de întregul popor.

Să deschidem în continuare « cea dintîi carte a națiiei ». București — 1974. O zi însorită de primăvară. În Capitală s-au desfășurat lucrările Marii Adunări Naționale. A fost înfăptuit, astfel, un nou act istoric, un nou act pentru istorie: forul suprem legislativ al țării, dînd expresie voinței întregii națiuni, acordului legitim al conștiinței întregului popor, a ales pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de stat — ca întîiul președinte al Republicii Socialiste România. În memoria timpului, această istorică învestitură s-a înscris ca o puternică reafirmare a alesei prețuiri, a deosebitei stime pe care poporul român le nutrește față de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Au trecut anii. București — capitala politică a țării — a fost locul de desfășurare al atîtor mari evenimente ale noii istorii a României. Au urmat Congresul al X-lea al partidului, Congresul al XI-lea, Congresul al XII-lea și Congresul al XIII-lea, s-au desfășurat Conferințele Naționale, la fiecare cinci ani din 1967 și pînă în prezent. Fiecare în parte și în ansamblul lor, toate aceste înalte forumuri comuniste au dat viață unor cuprinzătoare programe de transformări revoluționare inspirate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a căror transpunere în fapt se realizează prin munca rodnică a întregului popor.

București — capitala politică a țării. De aici, la inițiativa secretarului general al partidului nostru, a pornit către țară ideea care avea să cunoască o largă extindere în toate planurile vieții economico-sociale: instituirea și promovarea fermă a democrației muncitorești revoluționare socialiste. În capitala patriei s-au constituit primele consilii ale oamenilor muncii și tot aici s-au desfășurat primele adunări generale ale oamenilor muncii. Apoi, tot în Capitală s-a constituit Consiliul Național al Oamenilor Muncii și a fost organizat primul Congres al Oamenilor Muncii. Fiecare din aceste momente marcau o nouă treaptă de dezvoltare pentru întreaga viață economico-socială a Capitalei, pentru întreaga țară. Și de fiecare dată, în fruntea tuturor acestor acțiuni de adîncă rezonanță în viața politică a țării s-a aflat inițiatorul lor, revoluționarul neobosit, conducătorul nostru iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a proclamat drept crez fundamental ideea că socialismul se construiește cu poporul și pentru popor.

București — capitala politică a țării. Larga deschidere a României către lume, către buna înțelegere între popoare, către pace, colaborare și prietenie își trage izvorul nesecat de inițiative de aici, din capitala patriei. Congresul al IX-lea al partidului a deschis largi orizonturi afirmării României pe marea scenă a lumii. Diplomați și ziariști străini, aflați în Sala Palatului atunci, în zilele Congresului, aveau să remarce ideile noi expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind evoluțiile din viața internațională și poziția țării noastre în sprijinul rezolvării marilor probleme ale momentului, ținîndu-se seama de interesele tuturor popoarelor. De la București, o voce lucidă, făcînd dovada unei deosebite capacități de analiză științifică, materialist-dialectică a evoluțiilor și tendințelor de pe arena internațională, impunea prin temeritatea propunerilor pentru reașezarea raporturilor dintre state în spirit de dreptate și echitate, pentru depășirea vrăjmășiilor menținute atîta vreme sub pîcla războiului rece, astfel ca popoarele să se poată simți în mai mare securitate, să poată conlucra în voie, spre binele fiecăruia și spre binele tuturor. Era vocea unei personalități de excepție: secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care adresa, de aici, din București, chemarea către toate popoarele lumii, către toți oamenii politici la o conlucrare egală, pașnică, la o conlucrare pătrunsă de respectul reciproc. Iar un semn cu adînci semnificații al acestei politici de amplă deschidere planetară îl constituie zecile și sutele de vizite efectuate de șefi de state și de guverne, de conducători de partid de pe toate meridianele globului, aici, în capitala României socialiste, precum și impresionantul calendar al vizitelor făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu în țări de pe toate continentele. Capitală politică a țării, Bucureștiul a fost întotdeauna bucuros de oaspeți, bucuros de a se ști punte trainică în stabilirea de relații de colaborare cu toate țările lumii. Să amintim aici argumentele unui bilanț edificator: dacă în 1965, anul Congresului al IX-lea al partidului, țara noastră avea relații diplomatice și economice cu 67 de state, astăzi România are relații cu 155 de state.

București — capitala politică a țării. Aici s-au desfășurat, în toamna anului 1984, lucrările Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român. Au fost adoptate programele de dezvoltare economico-socială a României în perioada 1986—1990 și, în perspectivă, pînă în anul 2000, menite să asigure edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea patriei spre comunism — măreață operă revoluționară inspirată și organizată de Partidul Comunist Român, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, care de peste două decenii conduce cu strălucire partidul, țara, poporul.

Realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Congresul al XIII-lea, în funcția supremă de secretar

general al Partidului Comunist Român, apoi reînvestirea ca președinte al României, în primăvara anului 1985, evenimente desfășurate în capitala țării, sînt înalte acte politice prin care s-a dat vibrantă expresie cugetului și simțirii întregii națiuni, voinței ferme a poporului român de a-l avea, în continuare, în fruntea partidului și a țării, pe marele erou al poporului, pe patriotul înflăcărat ce și-a contopit viața și idealurile cu viața și idealurile națiunii.

PROIECTE ÎNDRĂZNEȚE PENTRU MĂREȚIA ROMÂNIEI SOCIALISTE

De aici, din capitala patriei, o întrebare pentru conștiință, o întrebare al cărei răspuns luminează sensul unei epoci unice în existența multimilenară a patriei, epocă intrată în istorie cu numele omului politic vizionar ce i-a dat prin gîndirea și fapta sa revoluționară identitate deplină, « Epoca Nicolae Ceaușescu ».

Deci. Ce înseamnă România de azi? În primul rînd o țară a muncii, a construcției în toate planurile activității materiale și spirituale, o țară care se zidește pe sine în sensul cel mai firesc al istoriei sale și al idealului său suprem. Proces deloc lin, care exclude *ab initio* comoditatea în gîndire, spiritul rutinier, dogmele. Declanșarea lui, la Congresul al IX-lea al P.C.R., poartă amprenta de neconfundat a originalității în gîndire, a crezului politic ferm, a curajului politic ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, luptătorul revoluționar care și-a asumat sarcina de crucială responsabilitate patriotică de a descătușa energiile unei națiuni, de a oferi poporului său șansa viitorului liber, demn și prosper.

De aici, de la București, de la tribuna Congresului al IX-lea, prindeau contur, în cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, liniile de forță din care se va întemeia sub ochii noștri, prin munca noastră, prin viața noastră de fiecare zi, prin uriașa desfășurare de voință și acțiune a unui popor unit în jurul partidului său comunist, proiectul României contemporane, ca țară socialistă independentă și suverană, demnă și egală în rîndul țărilor lumii, ca țară a prezentului și viitorului.

Un proiect deschis, dinamic, îmbogățit în permanență în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, un proiect care primește în cadrul marilor forumuri ale partidului ce au urmat Congresului al IX-lea noi și esențiale aprofundări prin activitatea teoretică și practică a genialului arhitect al doctrinei politice românești, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Contribuție desfășurată în permanență în planul dezvoltării echilibrate, armonioase a întregii țări, sub aspect economic, social, urbanistic dar și, în egală măsură, în planul conștiinței, al formării omului nou.

Spunea, în acest sens, secretarul general al partidului:

> **« Întreaga activitate politico-educativă, culturală trebuie să aibă drept scop formarea unui om cu înalte calități moral-politice, încrezător în forțele poporului, ale societății, hotărît de a-și aduce întreaga contribuție la înfăptuirea Programului partidului, la dezvoltarea generală a patriei, de a fi întotdeauna la datorie și de a acționa ca adevărat revoluționar în toate împrejurările! ».**

În temeiul acestei concepții, al bogăției de idei și teze elaborate de secretarul general al partidului, noul profil al constructorului societății socialiste și comuniste se identifică pe deplin cu o personalitate complexă, cu un ansamblu armonios de valori. Lui nu i se cere, azi, doar să muncească pentru a deveni un bun specialist. Sau doar să dobîndească o înaltă pregătire politică. Sau doar să manifeste preocupări pentru lărgirea orizontului științific și cultural. Sau doar să fie model de comportare morală, de principialitate, de autoexigență și responsabilitate. I se cere mult mai mult, să întrunească toate aceste calități, să realizeze unitatea organică între cunoștințe, idei, comportament și acțiune, să fie adevărat revoluționar în pas cu spiritul timpului în care trăim și al societății pe care o făurim. Omul nou, așa cum este definit în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, așa cum îl prefigurează ilustra sa personalitate, este cu adevărat un revoluționar al zilelor noastre, un om care privește cutezător spre ziua de mîine, care acționează din dragoste nemărginită față de partid, față de țară și popor.

Deci, ce este România de azi? O țară care edifică socialismul, cea mai dreaptă dintre orînduiri, prin oameni, pentru oameni. Ca o expresie de supremă atitudine morală, definită ca atare prin conceptul umanismului socialist, revoluționar.

MARILE FORUMURI ALE COMUNIŞTILOR, ALE DEMOCRAŢIEI MUNCITOREŞTI REVOLUŢIONARE DESFĂŞURATE ÎN CAPITALA PATRIEI ÎN ANII «EPOCII NICOLAE CEAUŞESCU»

1965

CONGRESUL AL IX-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (19—24 iulie)

1967

CONFERINŢA NAŢIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (6—8 decembrie)

1969

CONGRESUL AL X-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (6—12 august)

1972

CONFERINŢA NAŢIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (19—21 iulie)

1974

SESIUNEA MARII ADUNĂRI NAŢIONALE: TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU A FOST ALES PREŞEDINTE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA (29 martie)

CONGRESUL AL XI-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (25—28 noiembrie)

1975

SESIUNEA MARII ADUNĂRI NAŢIONALE: TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU A FOST REALES PREŞEDINTE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA (18 martie)

1976

PRIMUL CONGRES AL EDUCAŢIEI POLITICE ŞI CULTURII SOCIALISTE (2—4 iunie)

1977

PRIMUL CONGRES AL ŢĂRĂNIMII (18—20 aprilie)

PRIMUL CONGRES AL OAMENILOR MUNCII (11—13 iulie)

CONFERINŢA NAŢIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (7—9 decembrie)

1979

CONGRESUL AL XII-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (19—23 noiembrie)

1980

SESIUNEA MARII ADUNĂRI NAŢIONALE: TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU A FOST REALES PREŞEDINTE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA (29 martie)

1981

CONGRESUL AL II-LEA AL ŢĂRĂNIMII (19—21 februarie)

CONGRESUL AL II-LEA AL OAMENILOR MUNCII (24—26 iunie)

1982

CONGRESUL AL II-LEA AL EDUCAŢIEI POLITICE ŞI CULTURII SOCIALISTE (24—25 iunie)

CONFERINŢA NAŢIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (16—18 decembrie)

1984

CONGRESUL AL XIII-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (19—22 noiembrie)

1985

SESIUNEA MARII ADUNĂRI NAŢIONALE: TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU A FOST REALES PREŞEDINTE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

PRIMUL CONGRES AL ŞTIINŢEI ŞI ÎNVĂŢĂMÎNTULUI (28—29 noiembrie)

1986

CONGRESUL AL III-LEA AL OAMENILOR MUNCII (4—6 septembrie)

CONGRESUL AL III-LEA AL ŢĂRĂNIMII (29—31 mai)

1987

CONGRESUL AL III-LEA AL EDUCAŢIEI POLITICE ŞI CULTURII SOCIALISTE (17—18 august)

CONFERINŢA NAŢIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (14—16 decembrie)

Programul Partidului Comunist Român, document de inestimabilă valoare teoretică și practică, elaborat sub directa îndrumare a secretarului general al partidului, subliniază:

« Umanismul socialist concepe omul ca ființă socială, aflată în strînsă legătură și interdependență cu semenii săi, cu masele largi populare. El se întemeiază pe relații de colaborare și stimă reciprocă între toți membrii societății, pe interzicerea oricărei exploatări și asupriri, pe egalitate, pe libertatea omului de a acționa în mod conștient pentru afirmarea personalității sale, pentru făurirea propriului său viitor. Umanismul socialist presupune realizarea fericirii personale în contextul făuririi fericirii întregului popor. În mijlocul maselor largi, populare personalitatea nu se pierde, ci se afirmă tot mai puternic, o dată cu afirmarea întregii națiuni ».

Un concept susținut de întregul sistem al democrației noastre socialiste, conținut ca atare în noua Constituție a țării, în Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste. Aplicarea sa nestrămutată în toate domeniile vieții materiale și spirituale este singura în măsură să garanteze înfăptuirea exemplară a măreților obiective ale edificării comuniste a patriei.

Ca o inimă care trimite în permanență impulsurile generoase ale acestui spirit al construcției către întreaga țară, prin marile forumuri desfășurate aici, dar în același timp și ca un rezonator atent « la tot ce devine în Patrie », Bucureștiul a consemnat în cronica politică a acestor ani eroici o multitudine de manifestări care converg prin a contura în lumina dragostei și încrederii unui întreg popor portretul unei epoci și a ctitorului său, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

De peste două decenii, tovarășul Nicolae Ceaușescu se află în fruntea partidului și a statului nostru. De 23 de ani, poporul român trăiește într-o epocă nouă, urmînd cu fierbinte devotament un conducător erou.

Toți acești ani sînt ei înșiși martori a numeroase momente de referință pentru întreaga istorie a patriei. Sînt anii în care aici, în capitala patriei, a fost adoptat Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism — luminînd cu putere drumul spre noul destin al patriei, spre viitor. Sînt anii în care, încununînd magistral o epocă de mari realizări, de avînt revoluționar, cel de-al XIII-lea Congres al partidului a trasat liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României în actualul cincinal și, în perspectivă, pînă la orizontul 2000. Aceste evenimente, care sînt ale întregii țări, au dat noi străluciri istoriei municipiului București, rolului său de capitală politică a României.

Sînt anii în care rodesc ideile, concepțiile novatoare proprii « *Doctrinei Ceaușescu* » — izvorul teoretic al măreților înfăptuiri de după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. În temeiul acestei doctrine de esență revoluționară, în societatea românească s-au produs transformări înnoitoare radicale, de ordin politic, social și economic. Au fost redimensionate pe temelii noi, realiste și mobilizatoare, în deplină concordanță cu legitățile dezvoltării sociale, cu evoluția lumii contemporane, căile de acțiune pentru înscrierea fermă a României pe coordonatele progresului economico-social. Secretarul general al partidului a elaborat, din perspectiva legilor generale ale construcției socialiste, într-o viziune istorică originală, profund științifică, teze și concluzii de importanță vitală pentru edificarea noii societăți în patria noastră. Spiritul înnoitor al acestor teze și concluzii a pus puternic în lumină gîndirea creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, capacitatea sa pătrunzătoare de a înțelege, caracteriza și soluționa probleme economice, politice și ideologice cardinale pentru dezvoltarea în continuare a țării noastre pe calea socialismului.

De la Congresul al IX-lea și pînă în prezent România a străbătut mai multe etape, timp în care a depășit în numeroase privințe caracteristicile unei țări în curs de dezvoltare și a intrat pe făgașul progresului multilateral, atît pe planul economiei, științei, învățămîntului și culturii, cît și pe acela al nivelului de trai. Urmează, acum, o etapă nouă, în care, așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, se va trece, pînă la sfîrșitul actualului cincinal, la stadiul de țară mediu dezvoltată din punct de vedere economic și social, iar pînă în anul 2000 la acela de țară multilateral dezvoltată din toate punctele de vedere. Din opera social-politică a secretarului general al partidului se desprinde un amplu tablou al cerințelor impuse de realizarea acestor fundamentale obiective. Un tablou ce situează în prim-plan, în spiritul istoricelor documente ale Congresului al XIII-lea, problemele calității și productivității muncii, ale eficienței economice, în general, ale trecerii de la dezvoltarea extensivă la dezvoltarea intensivă. Un tablou al unei activități uriașe în centrul căreia se află partidul, ca exponent politic al poporului, avînd rolul istoric de a asigura progresul continuu al patriei. « Doctrina Ceaușescu » este izvorul viu al cutezătoarelor proiecte de viitor.

« Doctrina Ceaușescu » — o veritabilă doctrină nouă ce abordează cu forță de pătrundere fenomene și probleme ale vieții interne a țării și

ale lumii contemporane. Ea ilustrează concepția superioară despre lume, societate și oameni a secretarului general al partidului, știința sa de a raporta în permanență tezele generale la realitățile sociale concrete, de a defini, printr-o armonioasă îmbinare a teoriei cu practica, un program cuprinzător de acțiune creatoare, în deplină concordanță cu tot ce a adus nou știința modernă, cu toate progresele cunoașterii, cu dinamica realității însăși.

« Doctrina Ceaușescu » se întemeiază pe o filozofie politică activă, novatoare. În spiritul materialismului dialectic și istoric, al umanismului revoluționar, al gîndirii progresiste social-politice românești, această doctrină revoluționară a înarmat partidul, întregul popor cu un veritabil program de construcție pe plan material și spiritual, program ce și-a găsit o strălucită materializare în ceea ce numim Carta noastră fundamentală — *Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.*

În lumina « Doctrinei Ceaușescu », la nivelul întregii noastre societăți dobîndește un rol de cea mai mare însemnătate activitatea ideologică și politico-educativă, al cărei înalt țel este dezvoltarea conștiinței revoluționare, a spiritului revoluționar. Munca pe acest plan determină o cît mai bună înțelegere a legilor generale ale dezvoltării, în vederea aplicării lor creatoare la condițiile concrete din România. Ea asigură dezbaterea aprofundată, prin forme specifice, a schimbărilor ce se produc în structura socială, relevînd rolul și raporturile dintre clasele societății noastre, modul de producție socialist, dezvoltarea forțelor de producție și perfecționarea continuă a relațiilor sociale și de producție din țara noastră. O atenție deosebită se acordă tezelor fundamentate de partidul nostru, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la creșterea rolului conducător al partidului în procesul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism, al statului socialist, la raportul dialectic dintre partid și stat, la relația organică dintre socialism și democrație, la rolul națiunii și modul de rezolvare a problemei naționale în socialism etc. În același timp, pe planul activității ideologice se manifestă poziția fermă împotriva teoriilor care încearcă să minimalizeze rolul partidului, al statului, al proprietății socialiste în procesul de făurire a socialismului și comunismului. Actualitatea acestor probleme este cu tărie subliniată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în a cărei concepție s-a dovedit a fi fundamentală cerința ca partidul să se înnoiască mereu, să-și perfecționeze activitatea, pentru a putea determina, mai departe, schimbări profunde în întreaga societate. Partidul a fost chemat să înfrîngă inerții. Să activizeze oameni ce se obișnuiseră, în etapele premergătoare Congresului al IX-lea, să stea comozi în « fotoliul » conformismului social. Acolo unde mai dăinuia delăsarea, a fost întronată hărnicia. Unde se manifesta tendința de idealizare, a fost repus în drepturi adevărul. Unde se instalase toleranța, a fost redobîndită exigența. Perfecționarea activității partidului a fost orientată cu precădere în direcția creșterii capacității sale de a privi realitatea din perspectiva unei concepții înaintate, revoluționare. A fi revoluționar, în concepția partidului nostru, a secretarului său general, înseamnă a avea perspectiva clară a unei realități mai bune. A ști ce trebuie să faci, cum trebuie să acționezi. Înseamnă a avea ca ideal schimbarea în acest sens a realității existente. A acționa în sensul legilor obiective ale dezvoltării sociale. A contribui la mersul ascendent al istoriei, la progresul societății.

Ideea permanenței spiritului revoluționar, a acțiunii lui ca factor de schimbare în profunzime a realităților, de regenerare socială se asociază în modul cel mai firesc cu imperativul promovării noului.

Lumea, în totalitatea ei, a păsit într-o nouă etapă a dezvoltării, a progresului și civilizației. Societatea omenească are, acum, în actuala etapă, de rezolvat noi probleme cu privire la căile dezvoltării forțelor de producție, la diviziunea internațională a muncii, la raporturile economice între națiuni. Se afirmă, totodată, pe plan mondial, o nouă revoluție tehnico-științifică. Desigur, acest proces, al dezvoltării în continuare a societății omenești, este revoluționar. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, procesul marilor transformări revoluționare nu s-a încheiat și, practic, nu se va încheia niciodată. Pentru că întotdeauna — preciza secretarul general al partidului nostru —

« omenirea va trece la noi și noi etape ale procesului sau ale diverselor procese revoluționare concepute într-un proces unic revoluționar, de progres continuu al întregii societăți omenești, al fiecărui popor ».

În acest proces complex, în noua etapă de dezvoltare, de afirmare a progresului și civilizației, au intrat și țările socialiste; a intrat și România. S-a ajuns, în lumea contemporană, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, la o puternică acumulare socialistă, atît din punctul de vedere al forțelor de producție, al științei și culturii, cît și din acela al practicii și experienței sociale. Viața, istoria au dovedit că în societatea socialistă au fost întăptuite progrese de neconceput în alte orînduiri. Se impune, acum, în noua etapă, în temeiul acumulărilor

dobîndite, al legităților dezvoltării sociale, să fie intensificate înnoirile socialiste, să se asigure perfecționarea în continuare a societății socialiste pe cale revoluționară. Continuitatea procesului revoluționar se dovedește a fi, deci, o legitate obiectivă a construcției socialiste. Complexitatea acestui proces, cerințele și exigențele lui impun așezarea, la temelia tuturor prefacerilor revoluționare din noua societate, a principiilor socialismului științific; și impun, în același timp, dezvoltarea a înseși acestor principii, îmbogățirea lor neîncetată cu uriașele cuceriri ale științei și practicii construcției socialiste din fiecare țară, ale luptei revoluționare a popoarelor.

În România, trecerea la înfăptuirea obiectivelor noii etape a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism evidențiază, cu și mai multă forță, actualitatea concepției novatoare, profund științifice a tovarășului Nicolae Ceaușescu, promovată cu deosebită consecvență în întreaga perioadă ce a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, despre continuitatea procesului revoluționar. Dacă, azi, România se mîndrește cu o industrie modernă, cu o agricultură înaintată, cu progresul, fără precedent, în economie, în știință, învățămînt și cultură, cu edificii impunătoare, ce înscriu în memoria timpului marile prefaceri înnoitoare din anii « Epocii Nicolae Ceaușescu », toate acestea s-au produs prin munca rodnică a întregului nostru popor, sub înțeleapta conducere a Partidului Comunist Român, într-un complex proces revoluționar ce nu a încetat nici o clipă. Și care nu va înceta nici de aici înainte, ci se va intensifica. Drumul spre viitor este luminat de cerința continuității procesului revoluționar, a amplificării lui, a manifestării lui în gîndire, în acțiunea practică de edificare a noii societăți, în întreaga viață economico-socială a țării. Iar rolul de generator al ideilor revoluționare, al faptelor revoluționare îl are partidul nostru comunist. El este centrul vital al întregii națiuni. De la el emană și trebuie să emane întotdeauna clarviziunea în elaborarea programelor de dezvoltare economică și socială a țării, atît în prezent, cît și în viitor, în activitatea practică pentru îndeplinirea lor exemplară. El dinamizează forțele creatoare ale poporului.

« În acest proces larg revoluționar, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, **își are locul și se afirmă cu putere forța partidului — de conducător politic al întregii activități ».**

Acest larg proces revoluționar îi cuprinde pe toți membrii partidului, cuprinde întregul popor, cărora le revine îndatorirea istorică de a avea o contribuție tot mai activă la dezvoltarea generală a societății noastre socialiste.

Toate domeniile muncii și vieții poporului, industria, agricultura, întreaga economie națională, știința, învățămîntul și cultura, activitatea generală de dezvoltare a țării sînt cuprinse în desfășurarea procesului revoluționar. Participarea poporului la conducerea societății se integrează, de asemenea, în acest vast proces constructiv, realitatea unei astfel de participări fiind garantată de sistemul democrației socialiste, revoluționare. Însuși omul, cu modul lui de a gîndi, de a munci, conștiința lui se dezvoltă pe cale revoluționară. Secretarul general al partidului sublinia că, în noua etapă, este nevoie de revoluționari care să-și însușească temeinic uriașele cuceriri ale științei, ale tehnicii. De oameni cu o înaltă concepție revoluționară și cu spirit de răspundere pentru prezentul și viitorul patriei. De patrioți care să înțeleagă bine că mai presus de toate sînt interesele generale ale poporului, cauza socialismului, prosperitatea, libertatea și suveranitatea țării.

OMUL NOU — O MARE OPERĂ CONSTRUCTIVĂ, O MARE CUCERIRE

Istoria a consemnat, în paginile sale atît de elocvente, marile înfăptuiri ale poporului român, dobîndite sub conducerea partidului, în toți anii de după 23 August 1944, dar cu deosebire în « Epoca Nicolae Ceaușescu », inaugurată de Congresul al IX-lea. Iar chipul radical înnoit al capitalei patriei este unul din marile argumente ce pot fi rostite în acest sens. Și cum înfăptuirile nu pot fi despărțite de oameni, paginile istoriei acestor ani glorioși evocă eroismul, abnegația, devotamentul, patriotismul revoluționar ce s-au dovedit a fi trăsături esențiale pentru milioanele de oameni crescuți în rîndurile partidului, pentru milioane și milioane de constructori ai socialismului, care au trasat, prin munca lor, prin voința lor, noul chip al patriei. Tuturor revoluția socialistă le-a schimbat în mod fundamental destinul, i-a determinat să gîndească și să acționeze potrivit noului lor statut de făuritori de istorie, de participanți activi la conducerea

societăţii, la ridicarea ei pe trepte tot mai înalte de progres şi civilizaţie.

Înnoirea omului a fost dintotdeauna o cerinţă legică, o necesitate obiectivă. Pentru că fiecare pas înainte făcut în istorie spre progres, spre dezvoltare s-a dovedit a fi rezultatul acţiunii unor oameni noi. Dar condiţiile materiale, sociale şi spirituale cu care s-a confruntat omenirea, de-a lungul existenţei sale, înainte ca o bună parte a lumii să fi trecut la construcţia socialismului, nu le-au dat oamenilor şansa de a se înnoi în masă şi deodată. Deseori oamenii noi, luminaţi au fost prezenţe singulare în mari colectivităţi. Şi chiar dacă mase mari de oameni au făcut dovada voinţei de a întruchipa condiţia umană spre care ei aspirau, împrejurările specifice orînduirilor bazate pe exploatare le-au pus în imposibilitatea de a ajunge la ţelul dorit.

Partidul şi-a propus, aşa cum a afirmat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, să perfecţioneze produsul cel mai înalt al naturii. Să perfecţioneze omul. Pentru prima oară în istoria ţării, acest proces a fost conceput şi se realizează la nivelul întregii naţiuni române. Desigur, nu e vorba de a uniformiza omul. Pentru că oamenii sînt diferiţi şi rămîn diferiţi — prin trăsături fizice, prin preocupări, prin înclinaţii profesionale, prin stări sentimentale. A făuri însă, la nivelul întregii naţiuni, omul nou înseamnă, mai întîi, în concepţia partidului nostru şi în practica edificării societăţii socialiste multilateral dezvoltate, să se asigure o bază obiectivă pentru revoluţionarea conştiinţelor tuturor oamenilor, pentru modificări fundamentale în modul lor de viaţă, în munca lor, în existenţa lor. Şi înseamnă, totodată, să se înfăptuiască perfecţionarea relaţiilor sociale în general, să se asigure participarea activă a maselor de cetăţeni la viaţa politică a ţării, la soluţionarea problemelor de stat, la organizarea şi conducerea producţiei, la autoconducerea muncitorească.

S-au conturat, la nivelul maselor, al întregului popor, un nou mod de a munci şi de a gîndi, de esenţă revoluţionară, o nouă fizionomie umană, ce îşi demonstrează într-un fel edificator superioritatea faţă de vechile tipare de comportament social şi de atitudine morală, atît în maniera concretă de manifestare şi afirmare a personalităţii, cît şi în ceea ce priveşte năzuinţele, idealurile. Toate acestea sînt realităţi incontestabile. Dar drumul spre edificarea omului nou nu s-a încheiat. Desigur, noua construcţie umană încorporează atît însuşirile proprii societăţii noastre socialiste, cît şi valorile perene durate de poporul român în decursul întregii sale existenţe. Nu au fost însă lichidate, din conştiinţa socială, din comportamentul uman, toate tarele trecutului. Pe acest tărîm, lupta noului împotriva vechiului implică angajarea într-o operă complexă, pentru a cărui înfăptuire se cer a fi îndeplinite o serie de condiţii, cum sînt continuitatea, spiritul de răspundere, competenţa în munca de educaţie, cunoaşterea temeinică a psihologiei umane, afirmarea pasiunii creatoare în căutarea acelor modalităţi şi forme de acţiune care să aibă o influenţă pozitivă reală asupra comportamentului oamenilor. O operă la a cărei împlinire participă nu numai educatorii de profesie, ci întreaga noastră societate, prin formele ei specifice.

DEMOCRAŢIA MUNCITOREASCĂ REVOLUŢIONARĂ ÎN ACŢIUNE

Sînt vii în memoria noastră imaginile desprinse din numeroasele vizite de lucru pe care secretarul general al partidului le-a făcut în zeci şi zeci de unităţi economice, sociale, ştiinţifice şi culturale din Capitală, profundul dialog purtat cu oamenii muncii. Cu toate aceste prilejuri, tovarăşul Nicolae Ceauşescu s-a referit pe larg la necesitatea de a îmbina, în întreaga viaţă economico-socială, spiritul creator, iniţiativa, omenia comunistă şi exigenţa revoluţionară. Această împletire se realizează în mod optim în cadrul democraţiei socialiste revoluţionare, sistem ce asigură participarea întregului popor la conducerea societăţii, a tuturor domeniilor de activitate, a tuturor întreprinderilor şi instituţiilor. Desigur, în acest sistem complex şi dinamic, un rol de cea mai mare însemnătate revine Partidului Comunist Român.

Nu se poate concepe socialismul fără o largă democraţie revoluţionară. Dar nu se poate concepe nici democraţia socialistă fără puternica afirmare a rolului conducător al partidului. În sistemul democraţiei socialiste revoluţionare, în activitatea de autoconducere şi autogestiune, în munca de conducere colectivă se repartizează sarcini specifice pentru diferite organisme. Este firesc să se procedeze aşa, pentru că şi în acest cadru diviziunea muncii reprezintă o condiţie esenţială a eficienţei. Dar în unirea eforturilor tuturor acestor organisme, în conducerea activităţii lor, care nu se poate desfăşura la întîmplare, rolul hotărîtor revine

Partidului Comunist Român. Autoconducerea, autonomia, care înseamnă creşterea răspunderii fiecărui colectiv de oameni ai muncii, aşa cum a reafirmat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, nu pot fi concepute fără întărirea rolului conducător al partidului. De aici, importante răspunderi, de cea mai mare însemnătate, revin organelor şi organizaţiilor de partid.

A conduce împreună cu oamenii muncii, pentru oamenii muncii, este condiţia fundamentală pentru a asigura dezvoltarea în continuare a ţării, perfecţionarea tuturor domeniilor de activitate. Pentru angajarea plenară a tuturor energiilor creatoare ale întregului popor în îndeplinirea integrală a sarcinilor prezente şi de perspectivă. Pentru valorificarea superioară a resurselor de iniţiativă, de gîndire novatoare, de înaltă responsabilitate socială a tuturor oamenilor muncii.

La nivelul întregii ţări, s-a dat formă activă tezei revoluţionare a rolului maselor în făurirea istoriei, prin instituţionalizarea congreselor şi consfătuirilor naţionale, a adunărilor generale şi consiliilor oamenilor muncii, prin trecerea fermă la autoconducere şi autogestiune economico-financiară. Toate aceste forme de activizare politică a maselor, ce sînt consultate frecvent de către partid, de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu personal, cu prilejul numeroaselor vizite de lucru pe care le întreprinde în Capitală şi în toată ţara, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, al dezbaterilor pe marginea proiectelor unor importante hotărîri referitoare la prezentul şi viitorul patriei, toate aceste modalităţi de stimulare a iniţiativei cetăţeneşti conferă un conţinut superior democraţiei muncitoreşti revoluţionare. Pentru că ea nu este doar o democraţie a drepturilor şi libertăţilor, ci şi o democraţie a înaltelor răspunderi sociale. O democraţie al cărei sistem, în procesul perfecţionării sale neîncetate, implică muncă, implică o matură responsabilitate pentru soarta proprietăţii socialiste, pentru valorificarea deplină a tuturor resurselor naţionale.

O expresie concretă, grăitoare a stilului nou de muncă, legat de viaţă, profund democratic şi revoluţionar, promovat cu exemplară consecvenţă de secretarul general al partidului, o constituie şi vizitele de lucru desfăşurate sistematic în capitala ţării. Ele au o mare importanţă practică, vin în sprijinul colectivelor de muncă bucureştene prin nepreţuite orientări, insuflă încredere în capacitatea de creaţie a tuturor oamenilor muncii. Cunoscînd direct cerinţele şi posibilităţile, analizînd aprofundat condiţiile, tovarăşul Nicolae Ceauşescu imprimă, cu ocazia fiecărei vizite de lucru în municipiul Bucureşti, un curs novator în toate domeniile de activitate.

Comuniştii, oamenii muncii din Capitală poartă o nețărmurită recunoştinţă conducătorului partidului şi statului pentru repetatele vizite de lucru care au produs, la fel ca pretutindeni, schimbări hotărîtoare în organizarea şi rezultatele producţiei. Realizările obţinute ilustrează impulsul dinamizator dat dezvoltării şi modernizării Capitalei, care cunoaşte prefaceri economico-sociale şi edilitare structurale.

Din succinta trecere în revistă a principalelor concepte novatoare, profund originale ce structurează o doctrină politică pe care lumea contemporană s-a obişnuit s-o numească, cu respect şi netăgăduită admiraţie, « Doctrina Ceauşescu », rezultă limpede modul în care România, poporul său îşi pregătesc viitorul. Pentru că aceste concepte sînt caracterizate, în primul rînd, prin dinamica lor reală, prin verificarea continuă în practica socială, prin capacitatea de mobilizare a tuturor energiilor naţiunii pentru înfăptuirea programelor de dezvoltare a ţării. Hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului ce prefigurează dezvoltarea economico-socială a României în perioada 1986—1990 şi, în perspectivă, pînă în anul 2000, reprezintă, în acest sens, reperele ferme ale unei deveniri căreia îi sîntem martori şi participanţi direcţi. « Trăim momente de care depinde locul ce îl va avea România în marea familie a ţărilor socialiste, a tuturor naţiunilor lumii » — sublinia la Congresul al XIII-lea tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Sîntem într-un punct din care, iată, se vede, sub un arc de certitudine, de frumuseţe deplină, viitorul. Un viitor care va fi nu doar al dezvoltării economice multilaterale, sub semnul revoluţiei ştiinţifice şi tehnice, ci, în primul rînd, al înfloririi multilaterale a personalităţii umane. Un viitor care va număra printre caratele sale afirmarea unui mod nou, revoluţionar de a munci, de a gîndi, de a crea. Spiritul Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, spiritul întemeietor al unei noi accepţii a destinului românesc, devenit spirit tutelar al unei epoci întregi, constituie chezăşia acestei măreţe împliniri. Cum chezăşie ne este prezenţa în fruntea partidului şi a ţării, a conducătorului care dă, prin întreaga sa gîndire şi activitate, strălucire, adevăr şi durată acestui timp de glorii al patriei şi al cărui nume se va înscrie întotdeauna printre numele marilor eroi şi ctitori de istorie românească, secretarul general al partidului, preşedintele României socialiste, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

UN SUSȚINUT ȘI RODNIC DIALOG CU OAMENII MUNCII DIN CAPITALA PATRIEI

VIZITELE DE LUCRU ALE SECRETARULUI GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, EFECTUATE ÎN CAPITALĂ LA UNITĂȚI ECONOMICO-SOCIALE ȘI CULTURALE ÎN PERIOADA 1965—1987

1965

Întîlnire cu oameni de știință (9 mai)

La Expoziția industrială austriacă (13 mai)

Întîlnire cu oameni de cultură și artă (20 mai)

La Conferința organizației de partid a orașului București (12 iunie)

La Expoziția construcției economice a R. P. Chineze (2 octombrie)

Întîlnire cu oameni de știință și cadre de conducere din aparatul de stat și din economie (7 decembrie)

Spectacol de gală prezentat de formațiile finaliste la bienala de teatru « I.L. Caragiale » (23 decembrie)

1966

Deschiderea Muzeului de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România (6 mai)

Adunarea solemnă consacrată sărbătoririi centenarului Academiei R. S. România (26 septembrie)

Sărbătorirea « Zilei Recoltei ». Au fost efectuate vizite la expoziția-tîrg de la Halele Obor, la Pavilionul expoziției realizărilor economiei naționale din Piața Scînteii (2 octombrie)

Deschiderea festivă a anului universitar. Au fost vizitate: Facultatea de geologie-geografie, Facultatea de limbă și literatură română, Facultatea de fizică, A.S.E., Laboratorul de calcul economic și cibernetică economică, Institutul agronomic, Institutul politehnic, Academia de studii social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. Adunarea festivă la Sala Palatului (3 octombrie)

1967

De « Ziua Recoltei », la expoziția din cartierul Floreasca (1 octombrie)

În industrie au fost vizitate întreprinderile: « 23 August », Fabrica de mașini-unelte și agregate, « Grivița Roșie », « Dacia » (14 noiembrie)

1968

La Expoziția realizărilor cooperației meșteșugărești (14 martie)

La Expoziția retrospectivă de pictură și sculptură de la Sala Dalles (15 aprilie)

La Întreprinderea de confecții și tricotaje (30 aprilie)

Sărbătorirea « Zilei pionierilor » — Vernisajul Expoziției « Tinere speranțe » (9 iunie)

La Expoziția elevilor din liceele de specialitate și școlile profesionale și tehnice (28 iunie)

La Expoziția « Revoluția de la 1848 oglindită în arta plastică » (1 iulie)

La întreprinderi industriale: Întreprinderea « Vulcan », Fabrica de stofă de mobilă, Întreprinderea de tricotaje « Tricodava », Fabrica de nasturi (5 septembrie)

Aniversarea centenarului Filarmonicii « George Enescu » (13 septembrie)

Inaugurarea noului an universitar. Vizite de lucru la A.S.E., Institutul botanic al Facultății de biologie, Institutul politehnic, Institutul de arhitectură, Facultatea de chimie. Miting în Piața Universității (1 octombrie)

Sărbătorirea « Zilei Recoltei » în Piața Obor (6 octombrie)

La Expoziția industrială suedeză (15 octombrie)

La Expoziția industrială britanică (25 octombrie)

1969

La Expoziția industrială elvețiană (29 aprilie)

La Expoziția industrială cehoslovacă (30 aprilie)

La Expoziția industrială iugoslavă (23 mai)

La Întreprinderea de reparat material aeronautic de la Băneasa (5 august)

La deschiderea Expoziției « România 1969 » (10 august)

La Combinatul poligrafic « Casa Scînteii » (25 septembrie)

Deschiderea festivă a noului an universitar. Inaugurarea primului edificiu al noului Institut politehnic. Vizite la Institutul agronomic, Universitatea Bucureşti, Institutul de petrol, gaze şi geologie, Centrul de calcul economic şi cibernetică. Miting în Piaţa Romană (1 octombrie)

Sărbătorirea « Zilei Recoltei » — Piaţa Obor (5 octombrie)

În întreprinderi industriale — Întreprinderea de utilaj chimic « Griviţa Roşie », Întreprinderea de maşini grele, Fabrica de cabluri şi materiale izolante, Întreprinderea « 23 August » (8 noiembrie)

Pe şantiere ale construcţiilor de locuinţe în cartierele Titan, Pantelimon; Întreprinderea de prefabricate pentru construcţii « Granitul » (12 noiembrie)

1970

La Academia de studii social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. (11 martie)

La Institutul de fizică atomică (6 mai)

Inaugurarea noului an universitar. Vizite la Facultatea de construcţii civile şi industriale, Spitalul clinic de pediatrie « Emilia Irza », Institutul politehnic. Adunarea festivă la Sala Palatului (1 octombrie)

La Întreprinderea de cinescoape şi I.O.R., Institutul pentru mecanica fluidelor şi construcţii aero-spaţiale (9 octombrie)

Inaugurarea Tîrgului Internaţional Bucureşti (11 octombrie)

La Întreprinderea de maşini-unelte şi agregate (23 decembrie)

La Întreprinderea de pompe, Întreprinderea « Mecanică Fină », « Electroaparataj » şi Fabrica de articole de sticlărie Bucureşti (24 decembrie)

1971

La Întreprinderea de motoare şi compresoare « Timpuri Noi », Întreprinderea de maşini grele, Întreprinderea « Vulcan », « Autobuzul », « Steaua Roşie » şi « Semănătoarea » (21 ianuarie)

La Întreprinderea « Electrotehnica », Întreprinderea de maşini electrice Bucureşti, Întreprinderea « Automecanica », Fabrica de elemente de automatizare, Întreprinderea « Electronica », Întreprinderea de piese radio şi semiconductori Băneasa (29 ianuarie)

La adunarea generală a reprezentanţilor oamenilor muncii de la Întreprinderea « 23 August » (15 februarie)

La Întreprinderea de panificaţie « Titan », Fabrica « Antrefrig », Fabrica de preparate şi conserve din carne « Mistreţul », « Abatorul », Fabrica de produse zaharoase Bucureşti, Fabrica de bere « Rahova », Întreprinderea de industrializare a laptelui « Militari » (22 februarie)

Întîlnire cu lucrători şi cadre de conducere din industriile metalurgică şi constructoare de maşini — la Complexul expoziţional Piaţa Scînteii. Vizită la Întreprinderea de piese de radio şi semiconductori Băneasa (16 aprilie)

Întîlnire cu lucrători şi cadre de conducere din domeniul construcţiilor industriale — la Complexul expoziţional Piaţa Scînteii (23 aprilie)

La Expoziţia de artă plastică consacrată semicentenarului partidului (27 mai)

Pe şantierul Teatrului Naţional (5 iulie)

La Expoziţia « Realizări şi perspective ale industriei uşoare româneşti » (8 iulie)

La Întreprinderea « 23 August » — 50 de ani de existenţă a întreprinderii (22 septembrie)

În şcoli de toate gradele — Liceul industrial energetic, Liceul « Gheorghe Şincai », Liceul « Dimitrie Cantemir », Şcoala generală nr. 56, Grupul şcolar « 23 August », Grupul şcolar profesional şi tehnic al Ministerului Industriei Uşoare (30 septembrie)

Inaugurarea noului an de învăţămînt universitar. Se vizitează: Universitatea Bucureşti, Conservatorul « Ciprian Porumbescu », Institutul politehnic, unde a avut loc mitingul de deschidere (1 octombrie)

La sărbătorirea « Zilei Recoltei » — Piaţa Obor (3 octombrie)

1972

La întreprinderi industriale: Întreprinderea de utilaj chimic « Griviţa Roşie », Întreprinderea de piese de radio şi semiconductori, Uzinele mecanice de utilaj chimic, Întreprinderea de maşini grele Bucureşti (1 martie)

La Fabrica de mezeluri şi conserve din carne din Popeşti-Leordeni, Secţia anexă de preparare a produselor din carne, lapte, legume, fructe a I.A.S. « 30 Decembrie », Fabrica de conserve din legume şi fructe de la Buftea şi Întreprinderea de ambalaje metalice şi piese de schimb pentru industria alimentară — Buftea (31 mai)

La « Expoziţia de autoutilare în agricultură şi industria alimentară » şi la Combinatul apicol — Băneasa (20 septembrie)

La Spitalul şi policlinica « 23 August », date nu de mult în folosinţă, şi la noua clădire a Teatrului Naţional (19 octombrie)

1973

La Întreprinderile « Semănătoarea », « Electromagnetica », Fabrica de confecții și tricotaje, Întreprinderea de mașini grele (23 ianuarie)

La Institutul de cercetări tehnologice pentru construcții de mașini, Institutul politehnic (23 ianuarie)

La Întreprinderea « Griviția Roșie », Întreprinderea « Electronica », Fabrica de calculatoare, Filatura de lînă pieptănată București, Fabrica de mașini-unelte și agregate, Întreprinderea « Electroaparataj », Fabrica de elemente pentru automatizări (24 ianuarie)

La Institutul central de cercetări chimice, Institutul de cercetări metalurgice, Institutul de cercetări și proiectări mașini-unelte și agregate (24 ianuarie)

La Întreprinderea « Vulcan » (15 februarie)

La Institutul « Proiect »-București (15 februarie)

La Uzina mecanică de utilaj chimic din Berceni, Întreprinderea de prefabricate « Progresul » și Fabrica de beton celular autoclavizat (31 mai)

La Expoziția « Produse și tehnologii noi în construcția de mașini » (13 iulie)

La Expoziția de mostre a industriei alimentare, supermagazinul din Piața Unirii, magazinul « Fortuna » (14 iulie)

1974

La Întreprinderea « Autobuzul », Șantierul marii săli publice și a parcului de agrement din Capitală, Întreprinderea de aparate electrice de măsură și control industriale, Întreprinderea de calculatoare electronice, Uzina de utilaj chimic « Griviția Roșie » (23 martie)

La Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, la inaugurarea Expoziției « Mulțumim din inimă partidului », consacrată împlinirii unui sfert de veac de la constituirea organizației de pionieri din România (15 iunie)

La Întreprinderea pentru mecanizarea construcțiilor industriale și la șantierul de pe Dealul Piscului (17 iunie)

Inaugurarea Centrului național de fizică — București și vizite la Institutul central de cercetări chimice, Institutul de cercetări și proiectări electronice, Institutul central de cercetări pentru construcția de mașini, Institutul de cercetări și proiectări tehnologice pentru sectoarele calde, Institutul de cercetări și proiectări tehnologice pentru construcția de mașini, Institutul de cercetări și proiectări de echipamente termoenergice (22 octombrie)

La Expoziția organizată la Palatul Sporturilor și Culturii (sînt examinate schițele de sistematizare a Bucureștiului în perspectiva următoarelor decenii), Institutul central de biologie, Institutul central de cercetări metalurgice, Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea (23 octombrie)

1975

La Întreprinderea « 23 August » (4 ianuarie)

La Întreprinderea « Republica », Filatura românească de bumbac, Întreprinderea « Autobuzul », Institutul de cercetări pentru industria electrotehnică (25 februarie)

La Întreprinderea « Vulcan », Întreprinderea de confecții și tricotaje, « Griviția Roșie », « Automatica » și « Electronica », la Întreprinderea de piese de radio și semiconductori — Băneasa, Institutul de cercetări pentru tehnica de calcul (28 februarie)

La Institutele Academiei de studii social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. — 30 de ani de la constituire (28 martie)

Pe unul din loturile stațiunii experimentale a Institutului agronomic « N. Bălcescu » au fost examinate noi sisteme de mașini și echipamente destinate agriculturii (20 septembrie)

1976

La ICECHIM, Institutul central de cercetări pentru electronică, electrotehnică, automatică, mașini-unelte și mecanică fină, Institutul central de cercetări pentru construcții de mașini, Centrul național de fizică (18 martie)

La Tîrgul Internațional de primăvară — TIBCO-76 (14 mai)

La Întreprinderea de utilaj chimic « Griviția Roșie » și Întreprinderea de piese și semiconductori — Băneasa (20 mai)

La Tîrgul de mostre din Capitală (10 august)

Inaugurarea magazinului « Unirea » (2 septembrie)

Inaugurarea noului an de învățămînt. Se vizitează: Institutul agronomic, Liceul de mecanică « 23 August », Grupul școlar al M.I.U., Liceul industrial de chimie, Institutul politehnic (15 septembrie)

Inaugurarea noului edificiu de învățămînt al Academiei de studii social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. (1 octombrie)

Inaugurarea Tîrgului Internațional București (16 octombrie)

La Întreprinderea « Electronica » și Întreprinderea de cabluri și materiale electroizolante (29 octombrie)

Pe platforma industrială Militari. Au fost vizitate o expoziție de produse a industriei de materiale de construcții, Fabrica de panouri mari prefabricate și beton celular autoclavizat, șantierul unor blocuri,

precum și o expoziție cu produse de pielărie, marochinărie, încălțăminte de sport de la Palatul Sporturilor și Culturii (12 noiembrie)

La o expoziție de elemente de construcție de la Întreprinderea de prefabricate din Militari (17 noiembrie)

A examinat în cadrul unei cuprinzătoare expoziții, la Complexul din Piața Scînteii, introducerea unor tehnologii și materiale de eficiență mai ridicată în construcții (9 decembrie)

Dialog de lucru cu specialiștii consacrat problemelor privind îmbunătățirea gradului de confort și calității mobilei la unul din blocurile de pe șoseaua Colentina (20 decembrie)

La Expoziția consacrată noutăților în domeniul construcțiilor și materialelor de construcții (21 decembrie)

S-au analizat, în cadrul unei vizite de lucru, probleme de primă însemnătate pentru perfecționarea activității industriei ușoare la o expoziție organizată la Palatul Sporturilor și Culturii (22 decembrie)

1977

La Complexul expozițional din Piața Scînteii a analizat importante aspecte ale muncii pentru înfăptuirea măsurilor stabilite de conducerea partidului privind creșterea eficienței producției și investițiilor în unele ramuri ale economiei naționale (28 ianuarie)

La Întreprinderea «Electroaparataj», Întreprinderea de pompe, I.P.R.S. Băneasa, Complexul expozițional din Piața Scînteii (2 februarie)

La Complexul expozițional din Piața Scînteii (10 februarie)

La Întreprinderea de cabluri și materiale electroizolante și Centrala electrotermică București-Vest unde se ducea lupta pentru lichidarea urmărilor seismului (8 martie)

În cadrul unei vizite au fost analizate probleme privind reluarea activității productive la Întreprinderea textilă «Viscofil» și la «Danubiana» (9 martie)

Vizită în unități economice și instituții afectate de cutremur (10 martie)

La întreprinderi și zone afectate de calamitate: Centrala electrotermică București-Vest, Întreprinderea «Vulcan» și două unități de morărit și panificație (12 martie)

A analizat, împreună cu specialiștii, probleme ale reconstrucției, sistematizării și modernizării unor zone centrale ale Capitalei (25 martie)

Inaugurarea complexului comercial «Bucur-Obor» (22 aprilie)

Inaugurarea magazinului «Premial» (29 aprilie)

Inaugurarea «Expoziției de carte și mijloace de informare și educare a maselor» (25 mai)

Spectacolul de gală al laureaților Festivalului Național «Cîntarea României» — prima ediție — la Stadionul «23 August» (11 iunie)

Vizite la Expoziția republicană de artă populară, artă plastică și fotografică de amatori, Expoziția republicană de pictură și sculptură a artiștilor plastici profesioniști. A luat parte la spectacolul dedicat «Zilei pionierilor» (18 iunie)

Vizită de lucru pe șantierele metroului bucureștean (19 octombrie)

1978

La adunarea generală a oamenilor muncii de la I.M.G.B. (16—17 februarie)

Deschiderea Expoziției creației științifice și tehnice (3 aprilie)

Inaugurarea «Expoziției de carte și mijloace de informare și educare a oamenilor muncii» (13 mai)

La Întreprinderea «Turbomecanica», Întreprinderea de mașini electrice, Întreprinderea de reparat material aeronautic, Întreprinderea de electronică și aparatură de măsură și control, Fabrica de cinescoape, Întreprinderea de calculatoare electronice și Întreprinderea societății mixte româno-americane «Romcontrol Data», Institutul național de motoare termice, Institutul de mecanica fluidelor și construcții aerospațiale (24 iunie)

La Tîrgul de mostre de bunuri de consum (19 august)

Inaugurarea «Muzeului colecțiilor de artă» și vizitarea expoziției «Mărturii ale dragostei, prețuirii și adîncii recunoștințe manifestate de întregul partid și popor față de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul aniversării a 60 de ani» (21 august)

Spectacolul festiv organizat cu prilejul finalei competiției sportive naționale «Daciada» — ediția 1978 —Stadionul «23 August» (23 septembrie)

Inaugurarea Tîrgului Internațional București (5 octombrie)

A analizat, în cadrul vizitei făcute la expoziția organizată pe platforma industrială Militari, importante probleme ale stimulării progresului tehnic în construcții (13 octombrie)

La Expoziția consacrată reducerii consumurilor de materii prime și energie și valorificării resurselor secundare (8 decembrie)

Vizită la patru unități industriale: Optica Română, Întreprinderea de mașini-unelte și agregate, Înteprinderea de mecanică fină și Întreprinderea de prelucrare a maselor plastice (26 decembrie)

1979

Vizită de lucru și participarea la adunarea generală a oamenilor muncii de la Întreprinderea «23 August» (13—14 februarie)

La inaugurarea Tîrgului Internaţional de primăvară şi Salonul Internaţional al chimiei (4 mai)

La Întreprinderea de avioane, Întreprinderea « Automatica », Fabrica de prefabricate — Militari, Întreprinderea « Electrotehnica » şi cîteva şantiere de construcţii de clădiri (31 mai)

La Institutul central de chimie, Institutul central de biologie, Institutul de cercetare pentru industria electrotehnică, Expoziţia unităţilor de cercetări din domeniul construcţiilor de maşini (7 iunie)

Participarea, la Palatul Sporturilor şi Culturii, la manifestarea consacrată celei de-a XXX-a aniversări a Organizaţiei Pionierilor, Zilei pionierilor şi Anului internaţional al copilului (22 iunie)

Inaugurarea pasajului rutier Bucur-Obor şi vizita de lucru la Întreprinderea de pompe « Aversa » (25 iulie)

Spectacolul de gală al laureaţilor Festivalului Naţional « Cîntarea României », ediţia a II-a (Sala Palatului) (18 august)

La Expoziţiile artiştilor amatori şi profesionişti distinşi în cadrul Festivalului Naţional « Cîntarea României », ediţia a II-a (20 august)

A inaugurat Expoziţia realizărilor economiei naţionale şi Expoziţia tehnică internaţională (4 octombrie)

Amplu dialog de lucru la Complexul expoziţional din Piaţa Scînteii (4 decembrie)

A inaugurat oficial Metroul bucureştean (19 decembrie)

1980

La Întreprinderile: I.M.U.A.B., « 23 August », « Republica » şi Filatura de lînă pieptănată (28 februarie)

La Întreprinderea mecanică de utilaj chimic, « Vulcan », Întreprinderea de maşini grele şi Întreprinderea « Danubiana » (29 februarie)

La Întreprinderile: « Timpuri Noi », « Automecanica » şi « Autobuzul » (17 aprilie)

La Complexul expoziţional din Piaţa Scînteii (22 aprilie)

La Întreprinderea « Semănătoarea », Institutul de cercetări, proiectări şi inginerie tehnologică pentru mecanizarea agriculturii (23 aprilie)

La Întreprinderea chimică « Victoria » (10 iunie)

La Filatura întreprinderii textile « Aurora » (20 iunie)

A inaugurat Tîrgul Internaţional Bucureşti (9 octombrie)

Pe terenurile C.A.P. Otopeni a analizat probleme privind mecanizarea lucrărilor agricole (28 octombrie)

A analizat în cadrul unei expoziţii la Complexul din Piaţa Scînteii stadiul tipizării în construcţii (24 decembrie)

1981

A examinat, la Complexul expoziţional din Piaţa Scînteii, cu cadre de conducere din ministere, economişti, cu specialişti, stadiul acţiunii de tipizare a produselor industriale (4 februarie)

La Întreprinderile « 23 August » şi « Turbomecanica » (12 februarie)

A participat la adunarea generală a oamenilor muncii de la Întreprinderea « 23 August » (13 februarie)

S-a întîlnit, la I.C.P.I.T.M.A., cu specialiştii din domeniul mecanizării agriculturii, în cadrul unei expoziţii (7 martie)

La Întreprinderea de testare a reproducătorilor şi producere de material seminal congelat Balotesti, Institutul de cercetări pentru nutriţia animalelor Balotesti, Staţiunea centrală de cercetare agricolă Balotesti, Institutul de cercetări pentru creşterea taurinelor Corbeanca, Staţiunea centrală de cercetare pentru creşterea porcilor Periş (21 aprilie)

La Întreprinderile « Automecanica », « 23 August », I.M.U.A.B., « Electronica », Întreprinderea de cinescoape, I.P.R.S. Băneasa, Centrul de cercetări ştiinţifice şi inginerie tehnologică pentru semiconductoare (3 iunie)

La Ferma zootehnică Pantelimon, « Arenele Romane » din Parcul Libertăţii (6 iunie)

La noul pod Grant (29 iulie)

La Întreprinderea de fibre artificiale « Viscofil », Fabrica de confecţii şi tricotaje, Întreprinderea de fire şi ţesături din fibre de sticlă şi Întreprinderea « Griviţa Roşie » (21 august)

La Întreprinderea de pompe « Aversa » şi la « Tricodava » (10 octombrie)

A inaugurat Tîrgul Internaţional Bucureşti — 1981 (15 octombrie)

La Expoziţia republicană a creatorilor populari, artiştilor amatori şi profesionişti laureaţi ai Festivalului Naţional « Cîntarea României » 1979—1981 (16 decembrie)

Spectacolul de gală al laureaţilor Festivalului Naţional « Cîntarea României », ediţia 1979—1981 (Sala Palatului) (16 decembrie)

A inaugurat cel de-al doilea tronson al metroului bucureştean (28 decembrie)

1982

La Institutul de cercetări, proiectări şi inginerie tehnologică pentru mecanizarea agriculturii la Băneasa (29 ianuarie)

La Întreprinderea de utilaj chimic « Griviţa Roşie », Întreprinderea textilă « Dacia », zona Uranus a Capitalei, Întreprinderea « Autobuzul », I.M.G.B., Întreprinderea « Republica », Întreprinderea « Aversa », Întreprinderea de prelucrare a maselor plastice şi Întreprinderea « Electronica » (7 august)

A analizat pe un lot din perimetrul Sectorului Agricol Ilfov stadiul realizării utilajelor complexe necesare extinderii mecanizării agriculturii (18 august)

Deschiderea noului an de învăţămînt. Se vizitează Institutul Agronomic, Institutul central de cercetări metalurgice, Liceul industrial nr. 2, Institutul Politehnic. Marea adunare populară a avut loc pe platforma Institutului Politehnic (16 septembrie)

Întreprinderea de maşini electrice, Întreprinderea de aparate şi utilaje pentru cercetare (16 septembrie)

La Întreprinderea de avioane (20 septembrie)

A inaugurat Tîrgul Internaţional Bucureşti—1982 (6 octombrie)

În unităţi producătoare de pîine şi produse de panificaţie: Întreprinderea « 23 August » din Calea Plevnei şi Întreprinderea de pîine şi biscuiţi Berceni (15 octombrie)

La Pavilionul de mobilă din Parcul Herăstrău şi la Întreprinderea de cercetare şi producţie de materiale semiconductoare a Institutului central de chimie (18 octombrie)

La Întreprinderea de maşini-unelte şi agregate (19 octombrie)

La Institutul de cercetare ştiinţifică şi inginerie tehnologică pentru maşini-unelte şi agregate, Institutul de cercetare ştiinţifică şi inginerie tehnologică pentru echipamente energetice şi maşini de ridicat, Institutul de cercetări ştiinţifice, inginerie tehnologică şi proiectare pentru sectoarele calde, Institutul de cercetare ştiinţifică şi inginerie tehnologică pentru construcţiile de maşini (19 octombrie)

La complexul hotelier « Bucureşti » de pe Calea Victoriei (19 octombrie)

Pe terenurile I.A.S. Afumaţi şi la Institutul de cercetări, proiectări şi inginerie tehnologică pentru mecanizarea agriculturii de la Băneasa a examinat soluţiile adoptate în realizarea unor maşini moderne, destinate creşterii gradului de mecanizare în agricultură (29 octombrie)

La Pavilionul din Parcul Herăstrău a analizat cu specialiştii din cercetare, proiectare şi producţie modul în care se îndeplinesc măsurile privind reproiectarea mobilierului (13 noiembrie)

La Întreprinderea avicolă de stat Buftea (8 decembrie)

În cadrul unor expoziţii din incinta Palatului Sporturilor şi Culturii şi într-unul din pavilioanele din Piaţa Scînteii a analizat, împreună cu cadre de conducere şi alţi specialişti din industria uşoară şi industria materialelor de construcţii, măsurile şi soluţiile preconizate pentru reducerea consumului de materii prime şi materiale, de combustibil şi energie, pentru aplicarea largă a tehnologiilor moderne (10 decembrie)

Întîlnirea de lucru cu cadre de conducere şi specialişti din domeniul industrializării lemnului şi materialelor de construcţii, în cadrul unei expoziţii de profil organizată într-unul din pavilioanele Complexului expoziţional din Piaţa Scînteii (28 decembrie)

1983

La unităţi ale industriei alimentare: Întreprinderea de preparate şi conserve din carne Bucureşti, Întreprinderea de pîine şi biscuiţi Berceni (8 ianuarie)

A făcut o vizită de lucru şi a participat la adunarea generală a oamenilor muncii de la Întreprinderea « 23 August » (2 februarie)

Întîlnire de lucru, la Complexul expoziţional din Piaţa Scînteii, cu cadre de conducere şi specialişti din cercetare, proiectare şi producţie din industria chimică şi industria metalurgică (9 februarie)

Întîlnire de lucru la Complexul expoziţional din Piaţa Scînteii cu cadre de conducere din ministerele industriei construcţiilor de maşini, de maşini-unelte, electrotehnică şi electronică. cu specialişti din cercetare şi proiectare, din sectoarele productive ale acestor ramuri (3 martie)

La Întreprinderea de panouri mari pentru construcţii de locuinţe « Granitul », Şantierul ansamblului de locuinţe Berceni — Olteniţei, Întreprinderea de prefabricate din beton « Progresul », Unitatea Bragadiru a Întreprinderii de prefabricate Militari, Întreprinderea de prefabricate Militari (8 aprilie)

La expoziţia organizată într-un pavilion al Complexului expoziţional din Piaţa Scînteii au fost examinate noi soluţii de perfecţionare a producţiei de panouri prefabricate pentru construcţiile de locuinţe (31 martie)

A examinat, pe platoul Complexului expoziţional din Piaţa Scînteii, unele soluţii privind reducerea consumurilor şi utilizarea de noi combustibili în transporturi şi agricultură (3 mai)

La Institutul de cercetări chimice, Institutul naţional de creaţie ştiinţifică şi tehnică — INCREST, Institutul naţional de motoare termice şi Institutul central de cercetări pentru maşini-unelte, electrotehnică şi electronică (9 iunie)

Expoziția organizată la Complexul expozițional din Piața Scînteii, unde a examinat mașini și utilaje destinate realizării lucrărilor din Programul național de irigații, desecări și combatere a eroziunii solului (9 iulie)

La cel de-al treilea tronson al primei magistrale a metroului bucureștean (19 august)

La I.A.S. Afumați și Institutul de cercetări pentru legumicultură și floricultură de la Vidra a analizat, în cadrul unei întîlniri de lucru cu specialiștii din domeniul construcțiilor de mașini agricole și din agricultură, modul în care au fost transpuse în practică indicațiile privind realizarea unor mașini moderne, complexe, destinate recoltării integrale a porumbului, pentru mecanizarea altor lucrări (15 septembrie)

Întîlnirea de lucru, la Complexul expozițional din Piața Scînteii, cu cadre de conducere din domeniul industriei bunurilor de consum, precum și din alte ministere și organe centrale (19 septembrie)

A inaugurat Tîrgul Internațional București — 1983 (5 octombrie)

1984

La Întreprinderea de țevi « Republica », Întreprinderea « 23 August », Întreprinderea de mașini-unelte și agregate, Întreprinderea de motoare Diesel, Întreprinderea de mașini grele București, Întreprinderea « Semănătoarea », Întreprinderea de utilaj chimic « Griviția Roșie » (27 aprilie)

La Institutul național de motoare termice (27 aprilie)

A analizat, în cadrul unei întîlniri de lucru, care a avut loc la Institutul de cercetări, proiectări și inginerie tehnologică pentru mecanizarea agriculturii de la Băneasa — București, modul în care se înfăptuiesc sarcinile privind modernizarea sistemei de tractoare și mașini agricole necesare sporirii gradului de mecanizare a tuturor lucrărilor din agricultură (5 mai)

La Întreprinderea de ventilatoare, Întreprinderea de fabricație și montaj ascensoare (29 mai)

A analizat, la Complexul expozițional din Piața Scînteii, cu cadre de conducere și specialiști din unele ministere economice, centrale industriale, institute de cercetări și întreprinderi, probleme fundamentale, de stringentă actualitate, ale economiei noastre naționale (5 iunie)

A continuat, la Complexul expozițional din Piața Scînteii, analiza privind modul în care se acționează de către ministere, centrale industriale, institute de cercetări, unități productive pentru îmbunătățirea calității produselor, creșterea competitivității lor pe piață externă, reducerea consumurilor de materii prime, combustibili și energie, ridicarea continuă a eficienței economice în întreaga activitate (7 iunie)

A analizat, în incinta Complexului expozițional din Piața Scînteii, în continuarea unui amplu și rodnic dialog de lucru cu cadre de conducere și specialiști din economie, probleme fundamentale ale ridicării calității producției, ale creșterii eficienței economice (8 iunie)

Inaugurarea lucrărilor de construcții la « Casa Republicii » și bulevardul « Victoria Socialismului » (25 iunie)

A inaugurat în Capitală Expoziția « Dezvoltarea economică și socială a României », impresionantă imagine a capacității creatoare a poporului nostru, a amplelor transformări revoluționare din anii socialismului, îndeosebi în perioada deschisă de Congresul al IX-lea al partidului (20 august)

A inaugurat cea de a X-a ediție a Tîrgului Internațional București (1 octombrie)

La Întreprinderea de piese radio și semiconductori — Băneasa, Întreprinderea de calculatoare electronice, Întreprinderea « Aversa », Întreprinderea de mecanică fină, Întreprinderea « 23 August », Întreprinderea textilă « Dacia », Întreprinderea de utilaj chimic « Griviția Roșie », Întreprinderea de confecții și tricotaje București, Întreprinderea « Vulcan », Întreprinderea « Timpuri Noi » (1 noiembrie)

La Centrul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru semiconductori, Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru electronică (1 noiembrie)

1985

La Întreprinderea « 23 August », Întreprinderea de țevi « Republica », Întreprinderea de prefabricate din beton « Granitul », Întreprinderea « Tricodava », Întreprinderea « Turbomecanica » (4 martie)

La șantierul complexului comercial « 23 August », șantierul unui mare complex agroalimentar (cartierul Pantelimon) și șantierul « Complexului de sănătate Socului » (14 martie)

La o expoziție care a prezentat rezultatele obținute de industria construcțiilor de mașini și chimică în înfăptuirea indicațiilor secretarului general al partidului privind îmbunătățirea continuă a calității produselor, extinderea tipizării, reducerea consumurilor materiale (6 mai)

A examinat, în cadrul unei expoziții organizate la Complexul din Piața Scînteii de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, realizările obținute în domeniul utilizării surselor noi și refolosibile de energie în agricultură (7 mai)

La Întreprinderea de utilaj chimic « Griviția Roșie », Întreprinderea de fabricație și montaj ascensoare (7 iunie)

Inaugurează expoziția organizată cu prilejul finalei celei de a V-a ediții a Festivalului național « Cîntarea României » și a participat la spectacolul omagial consacrat zilei de 23 August și împlinirii a două decenii de la Congresul al IX-lea al partidului (19 august)

La Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru mașini și utilaje agricole de la Băneasa a avut loc o întîlnire de lucru cu cadre de conducere și specialiști din cercetare și producție din domeniul mecanizării agriculturii și construcției de mașini (5 septembrie)

A inaugurat Tîrgul Internațional București — 1985 (19 octombrie)

La Întreprinderea « 23 August » și Întreprinderea de confecții și tricotaje « București » (5 decembrie)

1986

La uzina de țevi sudate și Întreprinderea de țevi « Republica » (3 ianuarie)

A examinat, în cadrul unei expoziții organizate la Complexul din Piața Scînteii, modul cum se acționează în diferite ramuri ale economiei naționale pentru modernizarea produselor și tehnologiilor, pentru reducerea consumului de materii prime, materiale, combustibili și energie pe anul 1986 și pe întregul cincinal (8 ianuarie)

A inaugurat o nouă linie a metroului bucureștean cuprinsă între I.M.G.B. și Piața Unirii (24 ianuarie)

La Întreprinderea de mașini grele « București » și Fabrica de pe platforma Berceni a Întreprinderii « Vulcan » (5 aprilie)

Inaugurează noul Palat al pionierilor și șoimilor patriei din Parcul Tineretului (28 iunie)

La Întreprinderea de utilaj chimic « Grivița Roșie », Întreprinderea de aparate și utilaje pentru cercetare (5 septembrie)

Deschiderea noului an de învățămînt. Se vizitează: Institutul agronomic, Liceul industrial « Grivița Roșie », Facultatea de electrotehnică a Institutului Politehnic, expoziția « Dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului românesc în „Epoca Nicolae Ceaușescu" » (15 septembrie)

A inaugurat Tîrgul Internațional București (8 octombrie)

La Întreprinderea « Autobuzul », principala unitate producătoare de mijloace de transport în comun din țara noastră (29 octombrie)

A examinat, în cadrul unei expoziții amenajate la Complexul expozițional din Piața Scînteii, modul în care se acționează pentru realizarea sistemei de mașini necesare înfăptuirii programului de irigații, desecări și combatere a eroziunii solului (7 noiembrie)

La Întreprinderea « Autobuzul » (7 decembrie)

1987

La Întreprinderea « 23 August » și Întreprinderea de țevi « Republica » (5 februarie)

La Întreprinderea « Vulcan », Întreprinderea de mașini grele și Fabrica de pe platforma industrială Berceni a Întreprinderii « Vulcan » (11 februarie)

În cadrul unei expoziții special amenajate la Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru mașini și utilaje agricole a analizat stadiul îndeplinirii sarcinilor privind realizarea unor mașini agricole moderne, de mare randament (14 februarie)

La expoziția națională de creație tehnico-științifică a tineretului — în holul Palatului Sporturilor și Culturii (21 martie)

La Întreprinderea de prefabricate din beton Militari a analizat modul în care se acționează pentru îmbunătățirea activității unităților de producție, proiectare și construcții. Analiza a continuat pe un șantier de construcții de locuințe din cartierul Drumul Taberei (8 aprilie)

Pe șantierul amenajării rîului Argeș pentru irigații, navigație și alte folosințe (22 aprilie)

La Întreprinderea de prefabricate din beton Militari a continuat analiza privind perfecționarea activității din domeniul prefabricatelor pentru construcții (23 aprilie)

La Complexul comercial agroindustrial « Unirea » (6 iunie)

Pe șantierele pasajelor rutiere Unirea și Lujerului și pe șantierul Întreprinderii pentru amenajarea complexă și exploatare a rîului Dîmbovița (6 iunie)

Pe șantierul de amenajare a rîului Argeș pentru navigație, irigații și alte folosințe (12 iunie)

Pe raza comunei Snagov a examinat o serie de mașini agricole, agregate și echipamente moderne destinate aplicării celor mai eficiente tehnologii de cultură (11 iulie)

Deschiderea expoziției republicane organizate cu prilejul încheierii celei de-a VI-a ediții a Festivalului național « Cîntarea României » (18 august)

Pe șantierul de amenajare a rîului Argeș pentru navigație, irigații și alte folosințe (20 august)

A inaugurat Tîrgul Internațional București—1987 (18 octombrie)

A inaugurat o nouă linie a metroului bucureștean cuprinsă între Piața Unirii și platforma industrială Pipera (25 octombrie)

La Întreprinderea «23 August», Întreprinderea de utilaj chimic «Grivița Roșie» și Întreprinderea de confecții și tricotaje București (10 decembrie)

UN MARE OM DE STAT, STRĂLUCIT PROMOTOR AL IDEALURILOR PĂCII ŞI PROGRESULUI

MĂRTURII DE ÎNALTĂ STIMĂ ŞI PREŢUIRE, APRECIERI ELOGIOASE PE TOATE MERIDIANELE

« Comuniştii bulgari, poporul bulgar cunosc bine viaţa dumneavoastră, de fiu credincios al poporului român şi al Partidului Comunist Român. Comuniştii bulgari, oamenii muncii bulgari vă cunosc ca pe un renumit militant al mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, unul din marii prieteni ai ţării noastre. »

TODOR JIVKOV
secretar general al C.C. al P.C.B.,
preşedintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

« Preşedintele Ceauşescu este un preşedinte al cărui prestigiu nu se limitează la dimensiunea ţării sale; este o personalitate mondială, a cărei activitate se identifică cu lupta pentru independenţă şi autodeterminare a tuturor popoarelor, pentru egalitate între ţările mari şi mici, pentru neintervenţia nici unui stat în treburile interne ale altui stat. Oriunde există luptă pentru independenţă naţională, pentru autodeterminarea unui popor, preşedintele Ceauşescu se va găsi, întotdeauna, ca sprijinitor ! »

ANDREAS PAPANDREU
prim-ministru al Republicii Elene

« Dăm o deosebită apreciere rolului activ jucat de România prietenă, sub conducerea preşedintelui Nicolae Ceauşescu, clarviziunii şi modului global în care acţionează pentru pace, pentru ca popoarele să trăiască în relaţii de frăţie şi înţelegere, conştienţi că fiinţa umană este ameninţată în momentul de faţă de cele mai grave şi mai diverse pericole şi că se impune să acţionăm împreună pentru salvarea acesteia. »

MOHAMED HOSNI MUBARAK
preşedintele Republicii Arabe Egipt

« Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, eminent conducător al poporului român, militant de seamă al mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, desfăşoară o amplă activitate internaţională ca militant pentru pacea lumii. »

KIM IR SEN
secretar general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea,
preşedintele R.P.D. Coreene

« Echilibrul pe care reprezentanții României îl aduc întotdeauna în cadrul diferitelor reuniuni internaționale, raporturile la scară mondială pe care le are președintele Nicolae Ceaușescu — reliefate de contactele sale cu prilejul vizitelor în străinătate, ca și ale unor șefi de state în țara dumneavoastră — arată că în viața internațională șeful statului român are un rol prețios, mereu crescînd. Apreciez că rolul președintelui Nicolae Ceaușescu în viața internațională va fi, în continuare, pozitiv, deoarece se bucură de înalt prestigiu, de considerație universală. »

GIULIO ANDREOTTI
ministrul de externe al Italiei

« M-a impresionat personalitatea președintelui Ceaușescu și rămîn cu impresii deosebite despre cel ce se află la conducerea României, țară dornică să-și dezvolte cooperarea cu alte națiuni. România depune eforturi susținute pentru consolidarea păcii și înțelegerii, inclusiv prin numeroasele ccntacte directe care duc la dezvoltarea colaborării bilaterale, a colaborării internaționale. »

MARGARET THATCHER
prim-ministru al guvernului Marii Britanii

« Salut pe președintele Ceaușescu ca pe un important om de stat care luptă pentru cauza păcii internaționale, a dezarmării și destinderii. Titlurile onorifice, premiile pentru pace și numeroasele distincții ce i-au fost acordate sînt o dovadă clară a stimei înalte, internaționale de care se bucură. »

AGATHA BARBARA
președintele Republicii Malta

« Poziția adoptată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de guvernul și poporul român, a fost permanent pozitivă și de aceea cald apreciată de mișcările de eliberare din Africa și de S.W.A.P.O. îndeosebi. Ajutorul material considerabil primit din partea României a reprezentat pentru noi un important sprijin pentru a continua lupta pentru eliberare națională »

SAM NUJOMA
președintele S.W.A.P.O.

« Admir foarte mult activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu pe arena internațională. Șeful statului român a făcut binecunoscute lumii pozițiile țării sale. A făcut să răsune cu autoritate vocea unei națiuni suverane. Consider ca fiind de mare importanță ideile, contribuția personală a președintelui României la edificarea unei noi ordini economice internaționale ».

DR. RAFAEL CALDERA
senator, fost președinte al Venezuelei

« Președintele Nicolae Ceaușescu se impune azi ca o mare personalitate politică. Renumele domniei sale depășește granițele României și ale Europei, dobîndind dimensiuni mondiale. »

GHEORGHIOS MAVROS
președintele Partidului Uniunea de Centru din Grecia

« Rezonanța mondială a programului român pentru pace, admirația și respectul arătate de opinia publică de pe toate meridianele, de oamenii politici, de presa internațională, față de acțiunile ferme și consecvente ale președintelui Ceaușescu pentru construirea unei lumi eliberate de spectrul războiului se constituie într-o impresionantă realitate. »

BHARADWAJ RAMCHANDRA
deputat în parlamentul indian

« Concepția novatoare, realistă a șefului statului român cu privire la realizarea unei lumi mai bune și mai drepte se reflectă practic în întreaga operă, în toate documentele la elaborarea cărora a luat parte, adoptate pe plan bilateral sau multilateral. »

HUGO ADRIAENSENS
președintele grupului parlamentar de prietenie
Belgia — România

« Aflat la cîrma țării de peste două decenii, președintele Nicolae Ceaușescu a făcut din România nu numai o țară liberă și suverană, ci și una din cele mai dinamice societăți contemporane. Sub raportul progresului economic, ultimele două decenii pot fi socotite pe drept cuvînt „Ora României". Istoria va trebui să consemneze formidabila combustie morală ce a alimentat acest proces fără precedent, materializînd aspirațiile de veacuri ale unui popor. Marele merit al președintelui Ceaușescu este de a fi înțeles spiritul poporului său și de a-l fi ridicat la rangul de politică națională. »

MICHAEL D. PAHIS
editorul revistei « Greece's Weekly »

« Din fragedă tinerețe, viața și activitatea dumneavoastră au fost strîns legate de lupta clasei muncitoare din România. Ați fost urmărit de organele de represiune și întemnițat în repetate rînduri. Ca secretar al Organizației de Tineret și apoi în conducerea de partid și de stat a României socialiste, ați acționat cu consecvență, din toate puterile, pentru binele poporului dumneavoastră. »

ERICH HONECKER
secretar general al C.C. al P.S.U.G.,
președintele Consiliului de Stat al R.D.G.

« Noi ne-am exprimat atașamentul deplin față de politica președintelui Nicolae Ceaușescu, politică ce se caracterizează prin hotărîre și angajament față de marile cauze ale omenirii, politică ce slujește cauza păcii internaționale și militează susținut pentru înfăptuirea dezarmării generale și în primul rînd a dezarmării nucleare. Această politică are la bază concepția temeinic fundamentată potrivit căreia războaiele, conflictele armate reprezintă grave pericole și enorme piedici pe calea popoarelor spre progres și prosperitate. »

HUSSEIN EL HUSSEINI
președintele Adunării Naționale a Republicii Libaneze

« Guvernul și poporul român, România se bucură de mult respect la Națiunile Unite ca țară care acordă o enormă importanță păcii, securității și înțelegerii. Politica promovată de președintele Nicolae Ceaușescu e foarte bine cunoscută și apreciată. Acțiunile Excelenței Sale, eforturile sale la scară planetară, relațiile pe care le întreține cu conducătorii altor țări i-au permis o viziune cu adevărat universală a problemelor internaționale. Și experiența sa personală se reflectă, desigur, în politica României la O.N.U. și în alte organisme internaționale. »

XAVIER PEREZ DE CUELLAR
secretar general al O.N.U.

« Am constatat cu multă bucurie că România a obținut succese foarte mari în cele două decenii de cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu este secretar general al P.C.R. Acum aproape 20 de ani, în 1965, la puțin timp după alegerea sa în această înaltă funcție de partid, am vizitat țara dumneavoastră, iar cu prilejul actualei vizite am observat schimbări foarte mari. Am văzut că în acești ani s-au petrecut profunde transformări și s-au obținut realizări de mare prestigiu. Sînt convins că sub îndrumarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, pe baza programului adoptat de marele forum al comuniștilor români, prin efortul unit al clasei muncitoare și al harnicului dumneavoastră popor, Directivele Congresului al XIII-lea vor fi pe deplin transpuse în viață. »

WAN LI
membru al Biroului Politic și
al Secretariatului C.C. al P.C. Chinez,
vicepremier al Consiliului de Stat

« Bucureștiul este un loc de întîlnire a marilor idei. Acest lucru se datorează muncii președintelui Nicolae Ceaușescu. Cred că președintele României este una din personalitățile internaționale cele mai importante din lume și vă felicit pentru că îl aveți în fruntea țării. Președintele Nicolae Ceaușescu acționează pentru ca lumea să învețe ce înseamnă coexistența, ce înseamnă destinderea, ce înseamnă un dialog permanent cu statele. Și pentru toate acestea — succese interne și prestigiu internațional — președintele Nicolae Ceaușescu este marea mîndrie națională a României. »

DANIEL ODUBER QUIROS
Președintele Directoratului Politic Național
al Partidului Eliberării Naționale
din Costa Rica, fost
președinte al țării

« Președintele Ceaușescu, prin înțelegerea atît de profundă a marilor probleme ale lumii, poate contribui și contribuie la soluționarea problemelor globale cele mai arzătoare ale omenirii. »

RICHARD NIXON
fost președinte al S.U.A.

« Am spus de multe ori și aș dori să subliniez încă o dată cu satisfacție: atribuirea medaliei de aur a păcii „Frédéric Joliot Curie" președintelui Nicolae Ceaușescu reprezintă o nouă recunoaștere a marelui rol pe care România socialistă îl îndeplinește în cadrul luptei pentru pace, pentru dezarmare, pentru independență națională, pentru dreptate, pentru progres

social. Este, în același timp, o strălucită recunoaștere pe plan internațional a rolului personal remarcabil al președintelui Nicolae Ceaușescu în promovarea acestor mari cauze ale omenirii. Făcînd o trecere în revistă a marilor probleme care confruntă astăzi lumea, putem afirma că România exercită un rol deosebit de pozitiv în realizarea înțelegerii și conlucrării între state. Iată de ce, atribuirea acestei medalii de aur președintelui Nicolae Ceaușescu trebuie privită ca un act ce emană de la popoarele lumii, din partea tuturor popoarelor lumii, în semn de înaltă apreciere a politicii de pace a României, a președintelui Nicolae Ceaușescu.»

ROMESH CHANDRA
președintele Consiliului Mondial al Păcii

«România contemporană, președintele ei, au un rol prodigios în cadrul eforturilor spre înfăptuirea unei dezarmări reale și efective. Sînt convins că această contribuție a României se va dovedi deosebit de valoroasă în eforturile de realizare a înțelegerii și conlucrării între state, indiferent de organizarea lor politică și socială. Sînt convins că va veni ziua cînd, ca încununare a unor acțiuni laborioase, marile alianțe militare vor fi dizolvate și în locul diviziunii lumii, în locul echilibrului bazat pe forță, se va instaura un sistem de relații internaționale în cadrul căruia toate țările lumii vor face front comun împotriva pericolului agresiunii, împotriva acelora care vor încerca să se opună idealului dezarmării. Iar cînd această zi va veni — și sînt convins că ea va veni — România va putea fi mîndră că și-a îndeplinit un mare rol, cu bună-credință și succes.»

PHILIP NOEL-BAKER
laureat al premiului Nobel pentru pace

«Întregul proces de transformare a României într-o țară în continuă dezvoltare industrială este indisolubil legat de gîndirea și activitatea președintelui Ceaușescu. Locul și rolul important al țării dumneavoastră în relațiile internaționale contemporane n-ar putea fi înțelese fără curajul și intuiția omului de stat care este președintele României. El este unul dintre pionierii destinderii. Efortul consecvent pe care-l depune în favoarea dialogului și a întăririi încrederii și înțelegerii între toate țările, indiferent de căile lor de dezvoltare și de pozițiile lor în problemele internaționale, constituie o contribuție prețioasă la afirmarea principiilor coexistenței pașnice și active în lumea contemporană. Și trebuie acordată o importanță deosebită efortului angajat de președintele Ceaușescu în favoarea stabilirii de raporturi bazate pe egalitate în mișcarea muncitorească internațională.»

DR. RANKO PETKOVICI
editor al volumului
«Scrieri alese ale președintelui Nicolae Ceaușescu»
apărut în Iugoslavia

«Călătoria prin țară, contactele directe cu oamenii, contactele cu arta folclorică românească, cu muzeele din București și din Bucovina mi-au dat o imagine mult mai pregnantă, mai izbitoare a frumuseții, a însușirilor sufletului românesc. Am cunoscut astfel mai profund poporul român, i-am admirat multiplele sale virtuți, i-am admirat unitatea, i-am admirat ospitalitatea. Sînt trăsături pe care noi, grecii, le stimăm în mod deosebit.»

ACADEMICIAN CONSTANTIN TSATSOS
fost președinte al Republicii Elene

« Am avut posibilitatea să cunoaștem importante realizări ale poporului român în ultimii 40 de ani din istoria României, fapte exemplare, succese extraordinare, România a intrat într-o etapă de real avînt. Are o industrie modernă, cu tehnologie avansată, cu ramuri de vîrf. Toate acestea, ca și politica internațională a României, care o proiectează pe plan mondial ca pe o țară cu o poziție limpede și fermă în favoarea independenței și demnității naționale, merită încrederea tuturor popoarelor și țărilor. Consider că aceasta se datorează în mod fundamental orientărilor trasate de președintele Nicolae Ceaușescu. »

JULIO GARRET AYLLON
președintele Senatului Bolivian

« România deține în concertul națiunilor un loc remarcabil, conferit atît de trecutul său istoric, cît și de realitățile sale actuale. România de astăzi trezește pretutindeni un viu interes, dorința de a se ști cît mai multe despre politica sa, despre politica celui care se află în fruntea sa, președintele Nicolae Ceaușescu. Țara dumneavoastră are imensa șansă de a avea un conducător energic, dinamic, cu năzuințe și acțiuni nobile și bune. Președintele României are inițiative strălucite, valoroase, în privința extinderii și consolidării colaborării și păcii în lume. »

LOUIS NAGEL
directorul Editurii « Nagel » din Franța, care a editat o suită de volume dedicate României, președintelui Nicolae Ceaușescu

« Republica Socialistă România este un exemplu deosebit de concludent că a fi activ în politica externă nu este numai o prerogativă a marilor puteri, că aceasta nu depinde de mărimea teritoriului sau a numărului de locuitori, ci de interesul sincer și de preocuparea Partidului Comunist Român, ale guvernului român, ale președintelui Nicolae Ceaușescu pentru soluționarea problemelor majore ale lumii contemporane. Politica externă a României socialiste este deosebit de activă. România a prezentat o serie de inițiative importante în diferite forumuri internaționale, inclusiv în cadrul O.N.U. »

I. S. NOVOPAȘIN
Candidat în științe filozofice
Academia de științe a U.R.S.S.

« Apreciez că România este o țară cu o conducere care se pronunță pentru o poziție independentă, fermă pentru propuneri de înghețare a armamentului nuclear, de reducere a forțelor militare, a bugetelor militare. Și astfel, impresia mea este cea a unei națiuni care are propria sa atitudine, o conducere cu o concepție proprie, o reală dorință de a-și aduce contribuția originală la rezolvarea problemelor mondiale. România și-a cîștigat aprecierea reprezentanților americani, angajați în negocieri multilaterale, prin propunerile sale serioase privind dezarmarea. În ce mă privește, sînt încurajat, impresionat de eforturile în acest sens ale țării dumneavoastră. »

PROF. WILLIAM LEWIS
(S.U.A.)

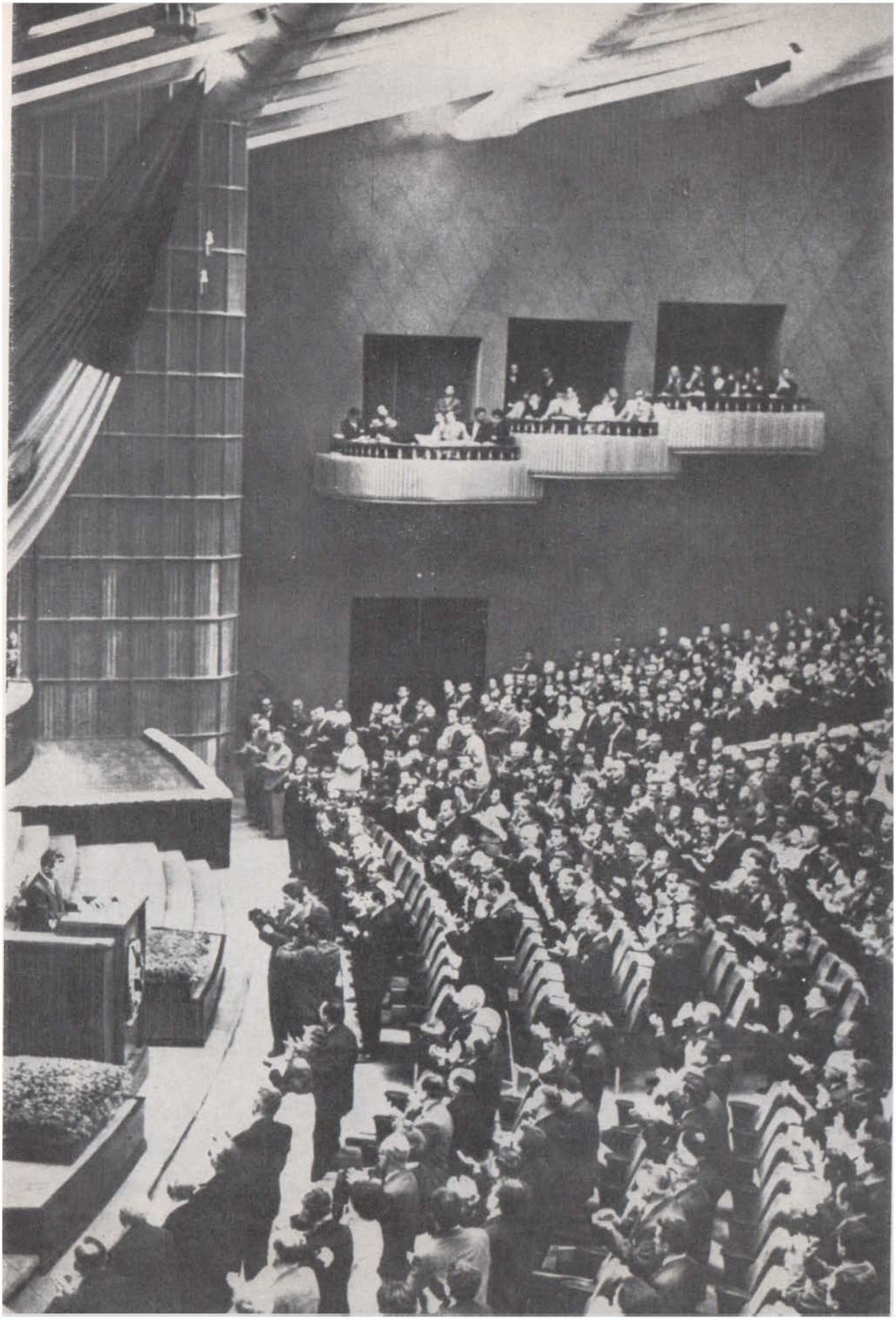

Tovarășul Nicolae Ceaușescu la tribuna Congresului al IX-lea al partidului,
borna de aur din istoria modernă a României

La împlinirea a două decenii de la istoricul Congres,
în Capitala patriei — amplă și vibrantă manifestare cultural-artistică,
expresie a hotărîrii întregului popor de a înfăptui mărețul program al partidului

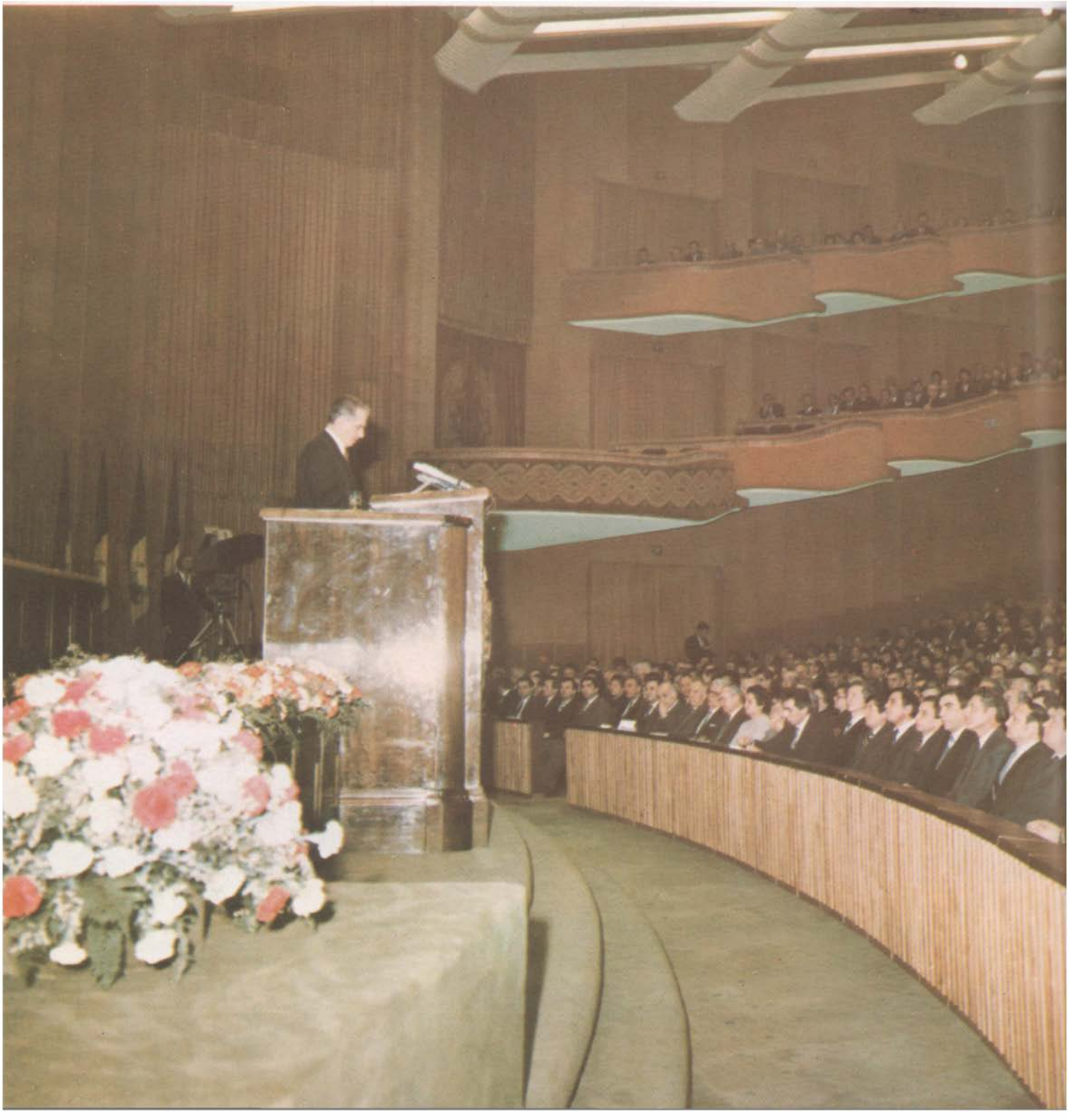

Între 14—16 decembrie 1987, s-au desfășurat, la București lucrările marelui forum al comuniștilor, Conferința Națională a P.C.R.

Vizitele de lucru
efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu,
în unități economico-sociale din Capitală —
memorabile momente de manifestare
a recunoștinței fierbinți față de partid,
față de cel mai iubit fiu al poporului român

Împreună cu poporul
și pentru popor —
esența definitorie
a grandioasei opere
de edificare a noii orînduiri
socialiste și comuniste,
expresia
angajării revoluționare
pentru înfăptuirea
minunatelor programe
de ridicare a patriei
pe culmi tot mai înalte
de progres și civilizație

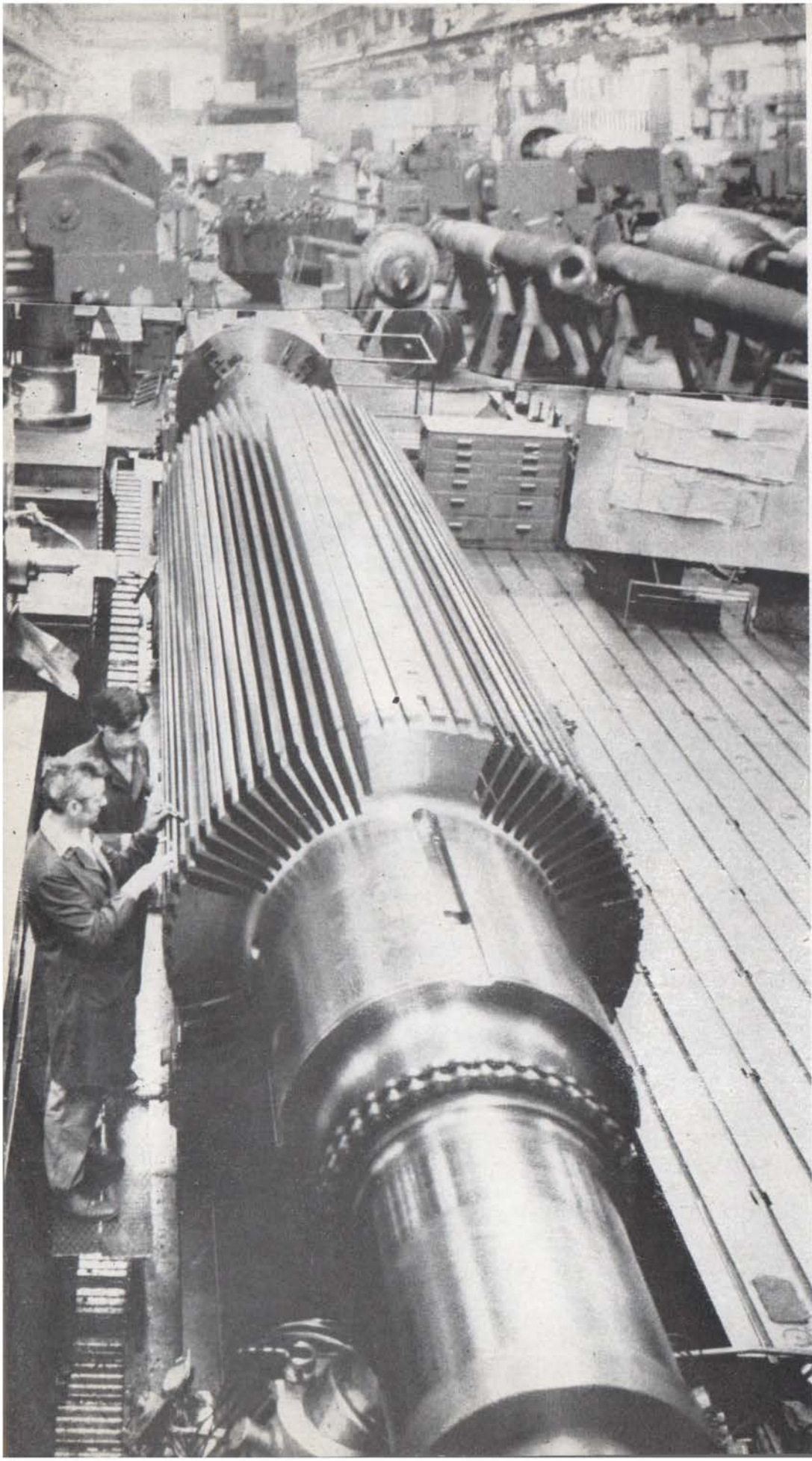

O realitate definitorie
a economiei Capitalei și,
deopotrivă, a întregii țări:
modernele
platforme industriale —
create îndeosebi
în perioada inaugurată
de Congresul al IX-lea
al partidului,
ilustrînd elocvent justețea
și realismul
concepției clarvăzătoare
a tovarășului Nicolae Ceaușescu
privind dezvoltarea
unei industrii dinamice
și competitive —
au devenit puternice cetăți
ale muncii și creației,
capabile să soluționeze
cerințele tot mai complexe
ale economiei naționale,
adevărați piloni
de forță ai independenței,
progresului
și prosperității patriei

La Întreprinderea « Republica » s-a diversificat producția de țevi pentru industriile energetică, petrolieră și minieră, precum și pentru agricultură

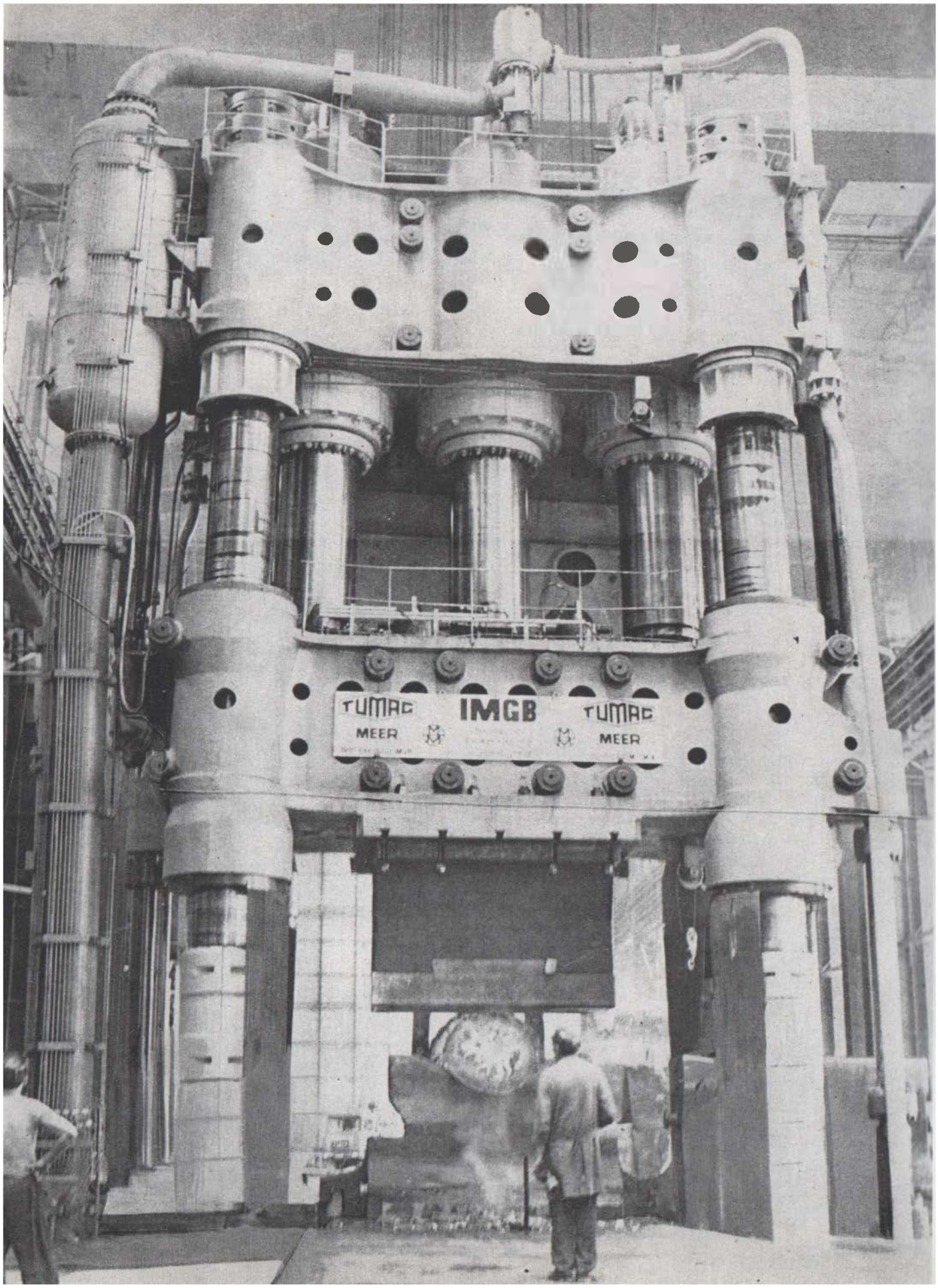
TUMAC
MEER
IMGB
TUMAC
MEER

Realizarea presei de 12 000 t.f. de la Întreprinderea de mașini grele, precum și a altor utilaje complexe, cu un grad înalt de mecanizare și automatizare demonstrează că forțele proprii trebuie să fie puse mereu mai bine în valoare

Produse de înalt nivel tehnic, comparabile cu cele mai bune performanțe pe plan mondial, prin afirmarea tot mai puternică a concepției originale

Încă o coloană de forță a energeticii bucureștene — Centrala electrică de termoficare « Progresul ». Construcțiile de mașini reprezintă ramura emblematică a industriei Capitalei. Familia constructorilor de motoare și-a adăugat încă o marcă de prestigiu — Întreprinderea de motoare diesel.
« Danubiana » — locul de naștere a anvelopelor pentru cele mai diferite tipuri de autovehicule

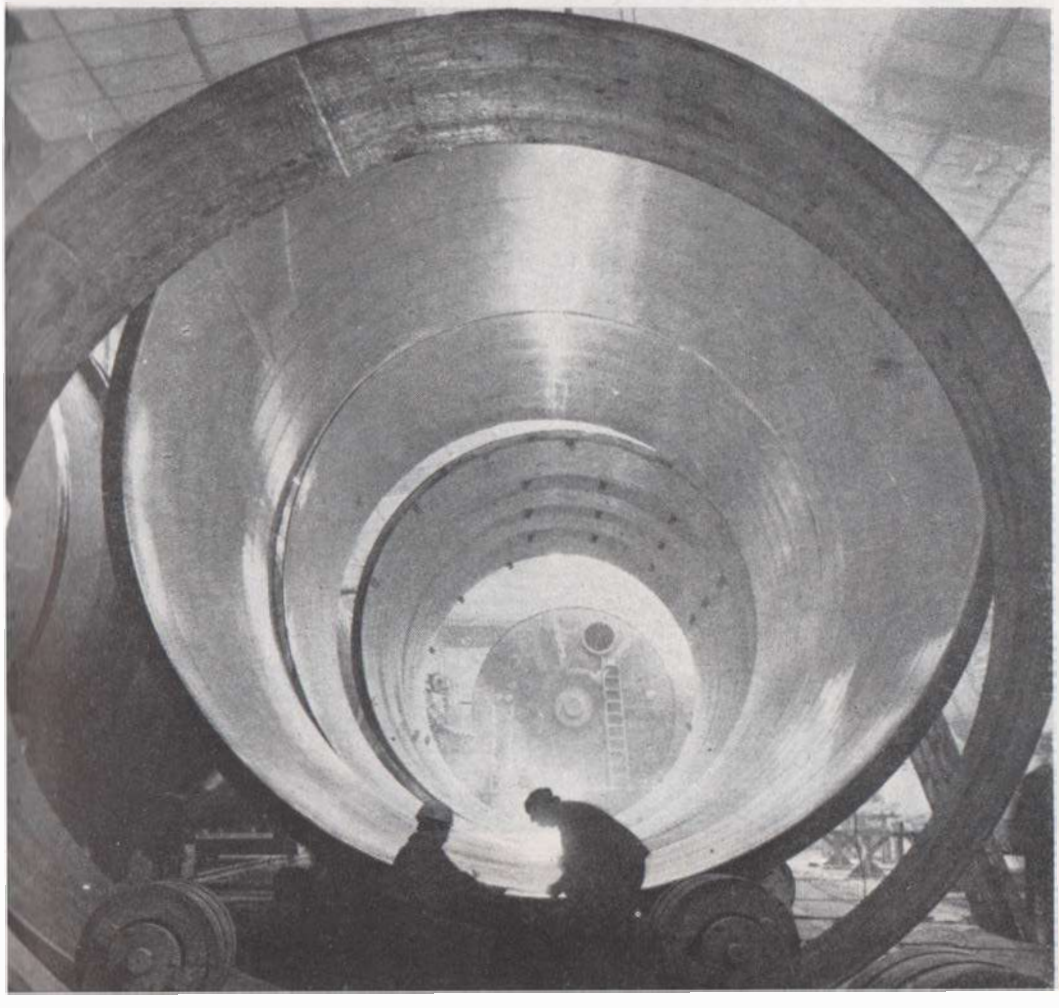

Secvențe caracteristice
din două mari unități industriale
ale Capitalei:
Întreprinderea « 23 August »,
unde se realizează,
între altele,
utilaje tehnologice complexe
pentru modernizarea platformelor
industriale ale țării
sau pentru export,
și întreprinderea de utilaj chimic
« Grivița Roșie », binecunoscută,
prin giganticele sale reactoare,
atît în țară cît și peste hotare

Härnicia dintotdeauna a mîinilor de aur
ce au ştiut să dea la iveală produse
înrudite cu arta
şi avantajele tehnicii moderne
îşi dau rodnică întîlnire pe magistrala
unei calităţi noi, superioare a muncii.
Linii tehnologice de înaltă productivitate
la Întreprinderea de încălţăminte « Dîmboviţa »
şi la Întreprinderea de confecţii şi tricotaje Bucureşti

Sentimente de ales respect și profundă recunoștință
tovarășului Nicolae Ceaușescu, conducătorul înțelept, clarvăzător al partidului și poporului
pe drumul civilizației socialiste

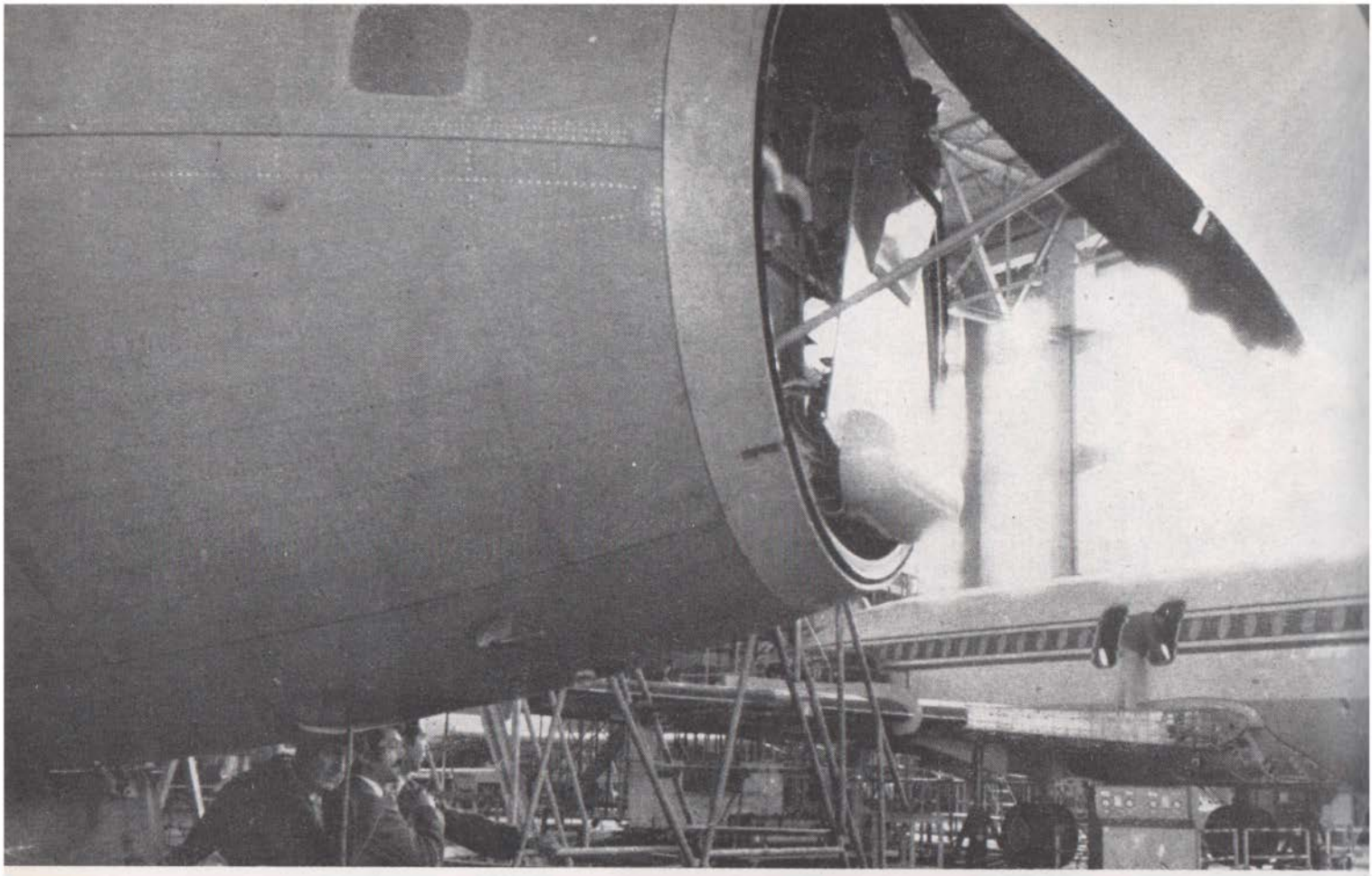

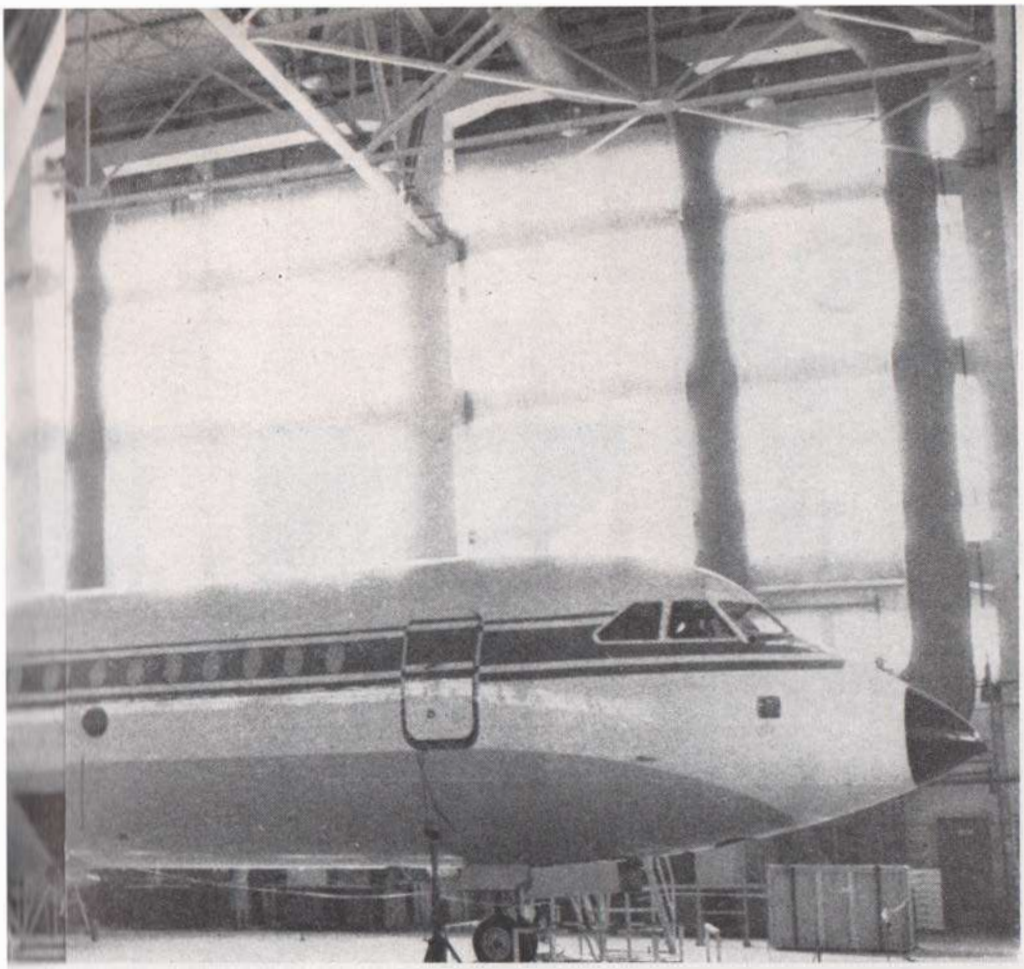

Aeronautică și microelectronică.
Două universuri înscrise sub însemnele rigorii,
preciziei și gîndirii cutezătoare.
Ipostaze ale înaltului profesionalism
la Întreprinderea de avioane, Întreprinderea « Conect » și
Întreprinderea de calculatoare electronice

Dialogul rodnic
cu făurarii bunurilor materiale și spirituale—
punct de pornire spre noi orizonturi
și izbînzi ale muncii creatoare

Broderii în metal,
într-una din secțiile Întreprinderii « Vulcan »

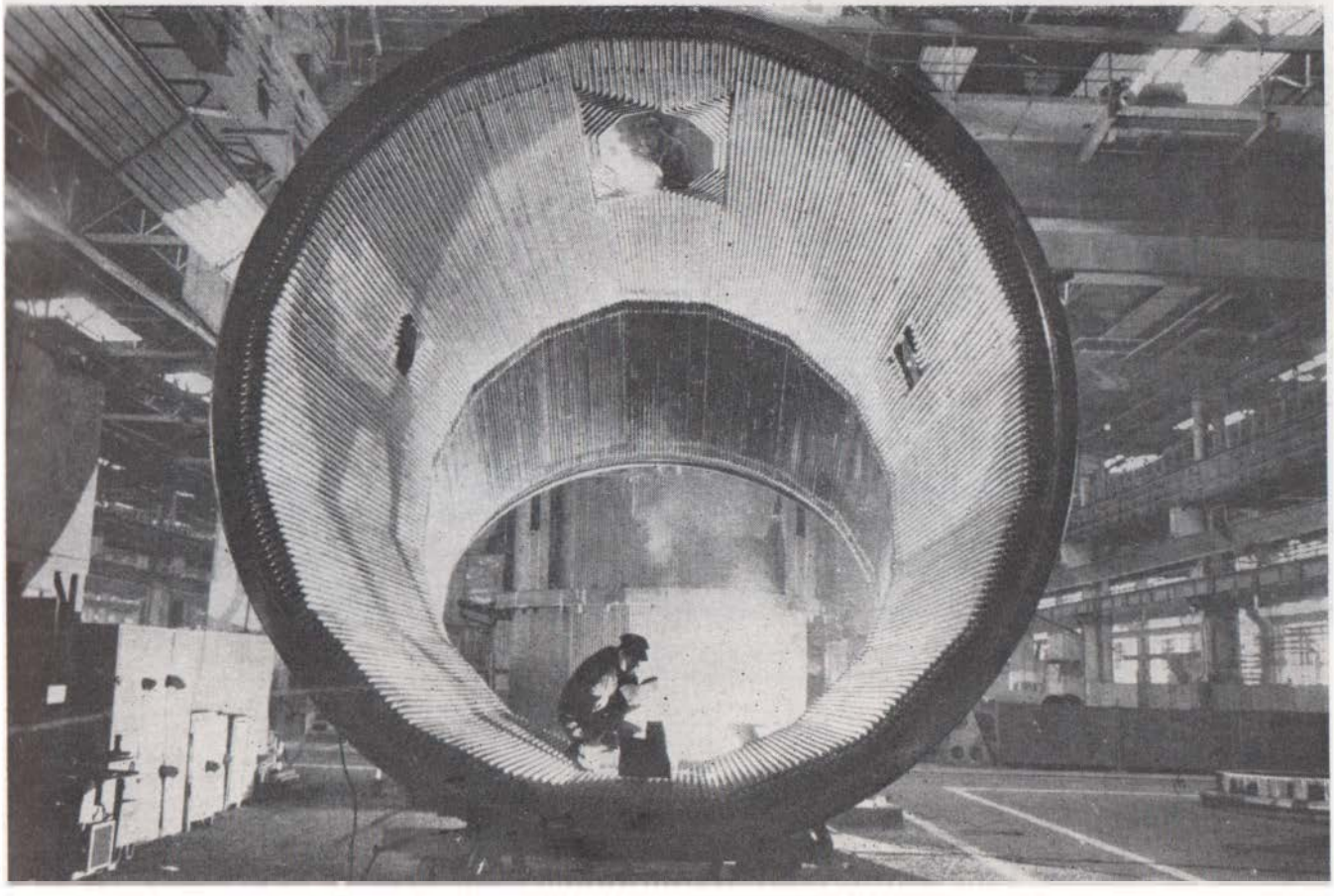

Vedere generală a zonei industriale Dudești

Marile eforturi făcute de partidul și statul nostru
pentru modernizarea continuă a industriei și a celorlalte sectoare ale economiei
implică orientarea hotărîtă a întregii forțe productive
pe calea dezvoltării intensive, a întăririi laturilor calitative,
de eficiență în toate domeniile.
Alte semnificative momente din timpul nenumăratelor vizite de lucru
ale tovarășului Nicolae Ceaușescu
în întreprinderi și pe șantiere bucureștene

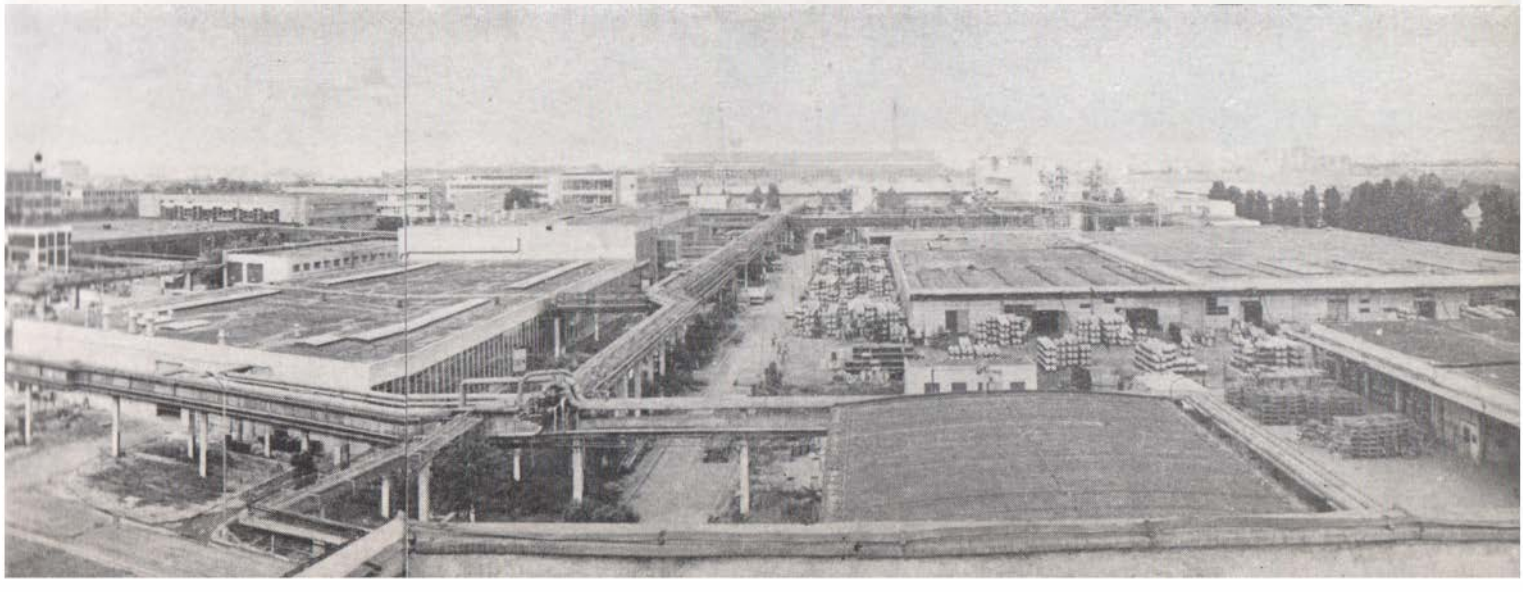

Fierbinte omagiu
marelui strateg al noului destin al țării

O reprezentativă bijuterie în beton și sticlă
pentru noua condiție umană a muncii

În mijlocul tinerilor brigadieri,
pe şantierul viitoarei magistrale albastre de pe rîul Argeş care va face
ca Bucureştiul să devină port la Dunăre şi la Marea Neagră

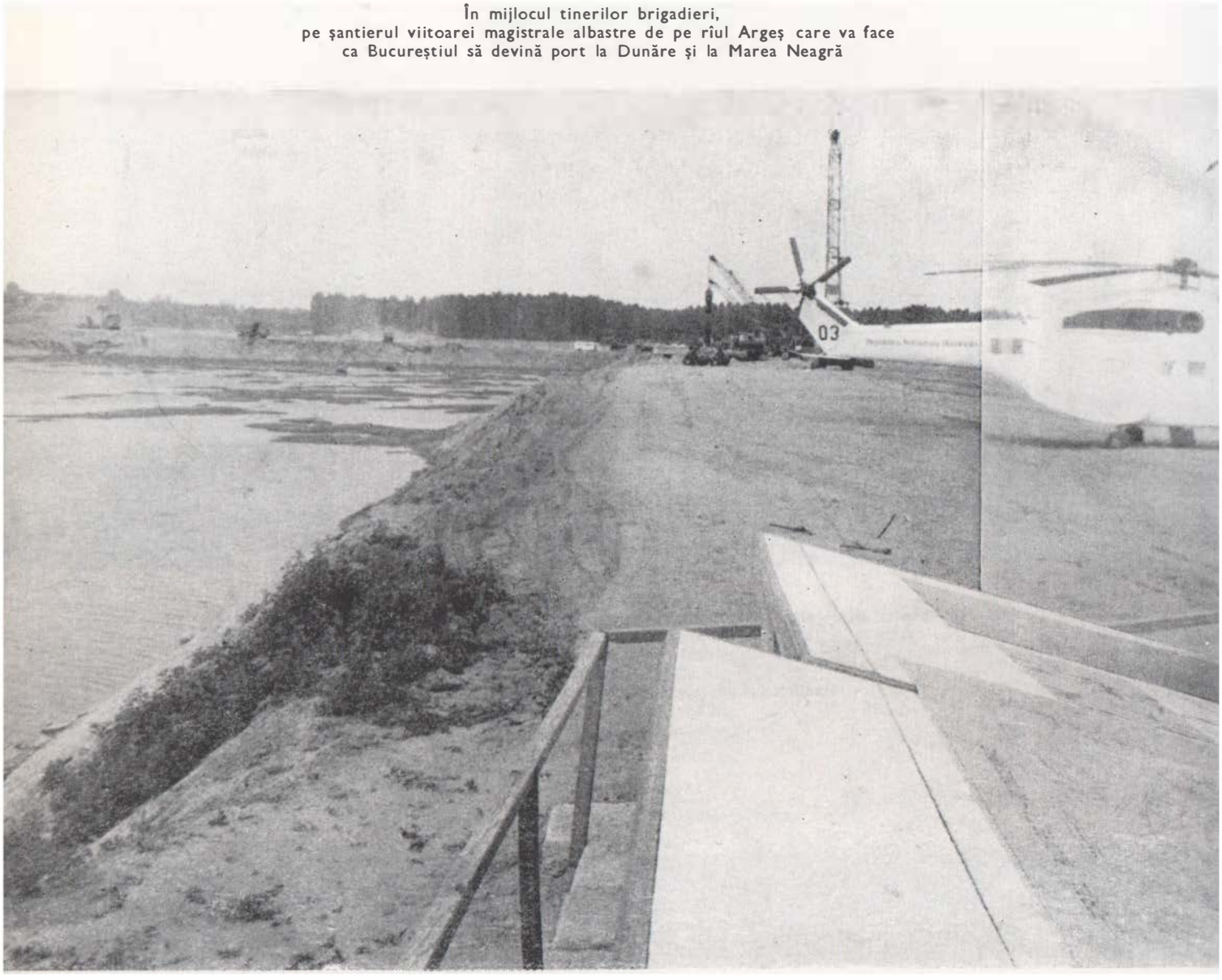

Înaintea pasionantei curse pentru pîinea țării

La Institutul de biologie pentru nutriția animalelor de la Balotești
se descifrează noi taine ale zootehniei

Noua revoluție agrară
impune realizarea de mașini agricole cu înalte performanțe tehnice și funcționale, capabile să asigure cu succes mecanizarea lucrărilor pentru obținerea de recolte mari, sigure și stabile

Culturi de legume la Întreprinderea de sere Popești

Lucrări de îmbunătățiri funciare în Sectorul Agricol Ilfov

BUCUREȘTI
capitală a economiei moderne

O CONCEPȚIE ORIGINALĂ, REVOLUȚIONARĂ PRIVIND CONTRIBUȚIA CAPITALEI LA DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ A ȚĂRII

În definirea prefacerilor structurale petrecute în întreaga țară în anii de aur ai « Epocii Nicolae Ceaușescu » la loc central, cu valențe profund înnoitoare, pulsînd ca o inimă neobosită spre toate sferele și domeniile existenței, trebuie situată economia. Alături de oamenii muncii din întreaga țară, bucureșteanul are sentimentul tonic de a fi durat, în glorioșii ani de după Congresul al IX-lea al partidului, magistrale edificii ale muncii, care, prin amploarea și complexitatea lor fără seamăn, depășesc fruntariile timpului, constituind cea mai viguroasă și elocventă expresie a forței de creație a unui popor hotărît să-și făurească în demnitate destinul liber și luminos pe care și-l dorește. Sînt trainice și luminoase ctitorii care poartă amprenta personalității și concepției de o excepțională forță novatoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a știut să dea noi și complexe dimensiuni vocației constructive, hărniciei și inteligenței creatoare ale bucureștenilor — fii destoinici în marea familie a poporului.

Bucureștiul își trage seva tinereții și prosperității din sutele de fabrici și uzine, din zecile și sutele de șantiere de construcție, din zecile și sutele de laboratoare în care se plămădesc ideile științei, din revărsarea mănoasă a cîmpiilor ce îl îmbrățișează. El își definește personalitatea și destinul economic în perfectă simbioză cu ale întregii țări, ducînd mai departe, cu mîndrie, zestrea hărniciei lăsată de înaintași, trasînd mereu noi linii de forță ale unei economii puternice, așezate la temelia progresului continuu spre culmile civilizației socialiste.

Privind în oglinda timpului, multă vreme viața economică a cetății lui Bucur, așezată, nu întîmplător, la intersecția marilor drumuri de legătură între Țara Românească, Transilvania și Moldova, a fost strîns legată de producția agricolă, pentru ca, o dată cu dezvoltarea forțelor de producție, să dobîndească un profil tot mai larg, îndeosebi ca urmare a apariției și înfloririi meșteșugurilor și meseriilor, a intensificării schimburilor comerciale. Apoi, pe măsura diversificării meseriilor, a producției manufacturiere, în economia Bucureștiului a crescut continuu ponderea activităților prelucrătoare, întemeiate pe promovarea progresului tehnic și adîncirea proceselor de specializare a forței de muncă. Spre sfîrșitul secolului trecut, industria, cu toate disproporțiile pe care le prezenta, imprima o serie de trăsături specifice geografiei economice a Bucureștiului. Ca urmare, în deceniile începutului acestui secol, orașul se impunea cu autoritate drept principalul centru economic al țării, cu o industrie formată din cîteva zeci de unități mai mari sau mai mici — « Malaxa », Atelierele « Grivița », Arsenalul armatei, Atelierele de aviație ș.a. Într-o țară dominată de obsesia înapoierii economice, Bucureștiul anului 1938 realiza peste 18 la sută din producția industrială a României.

Puternic marcată de caracteristicile dezvoltării capitaliste, industria Capitalei și, în general, economia ei erau dominate de evoluții palide și stagnări, de proiecte întîmplătoare și de multe ori fără finalitate. Resursele materiale, tehnice și umane importante pe care le deținea economia Bucureștiului nu puteau fi valorificate superior, iar industria nu putea dinamiza progresul economic și social al țării.

Un asemenea obiectiv putea fi înfăptuit numai în condițiile trecerii puterii economice și politice în mîinile poporului, sub conducerea partidului comunist. În perioada inaugurată de victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, toate forțele au fost concentrate spre refacerea economiei grav afectată de urmările războiului, iar în urma naționalizării de la 11 iunie 1948, s-au creat

premise pentru organizarea pe baze noi a întregii activități economice. Au început să fie reprofilate o serie de întreprinderi vechi și s-au construit din temelii unități industriale noi: Întreprinderea de confecții și tricotaje, Întreprinderea de motoare electrice, Combinatul poligrafic « Casa Scînteii ». Un prim bilanț optimist avea să fie înregistrat la sfîrșitul anului 1950 cînd industria bucureșteană realiza o producție cu 76 la sută mai mare decît în 1938.

Au urmat ani de muncă încordată, ani în care oamenii muncii din Capitală, alături de întregul popor, au înregistrat succese răsunătoare. Cincinal după cincinal recordurile obținute în dezvoltarea și modernizarea economiei Bucureștiului aveau să fie depășite. De peste 12 ori a fost mai mare producția anului 1965 decît cea a anului 1938, iar structura acesteia era radical modificată, ramurile moderne pentru acel timp începînd să prindă contur.

Anul 1965 fixează borna de aur în edificarea celor mai complexe și cuprinzătoare ctitorii economice în Capitala patriei și pe întreg cuprinsul țării. Prefacerile înnoitoare pe care în anii care au trecut de atunci le-a cunoscut Bucureștiul ilustrează cu putere justețea hotărîrilor Congresului al IX-lea al partidului, a tuturor congreselor care au urmat — chintesență a opțiunilor,înțelepciunii și voinței întregului popor pentru definirea drumului propriu de dezvoltare economico-socială.

Încercînd să conturăm un tablou sintetic al impresionantelor prefaceri fundamentale calitative petrecute în economia Capitalei în ultimii 23 de ani, identificăm cu fiecare pas, cu fiecare nouă ctitorie sau treaptă de progres viziunea științifică și spiritul revoluționar, cutezător ce caracterizează întreaga activitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, preocuparea sa statornică de zi cu zi, ceas de ceas pentru a imprima dezvoltării economiei bucureștene un suflu nou. Cunoscînd

DINAMICA PRODUCȚIEI INDUSTRIALE A CAPITALEI

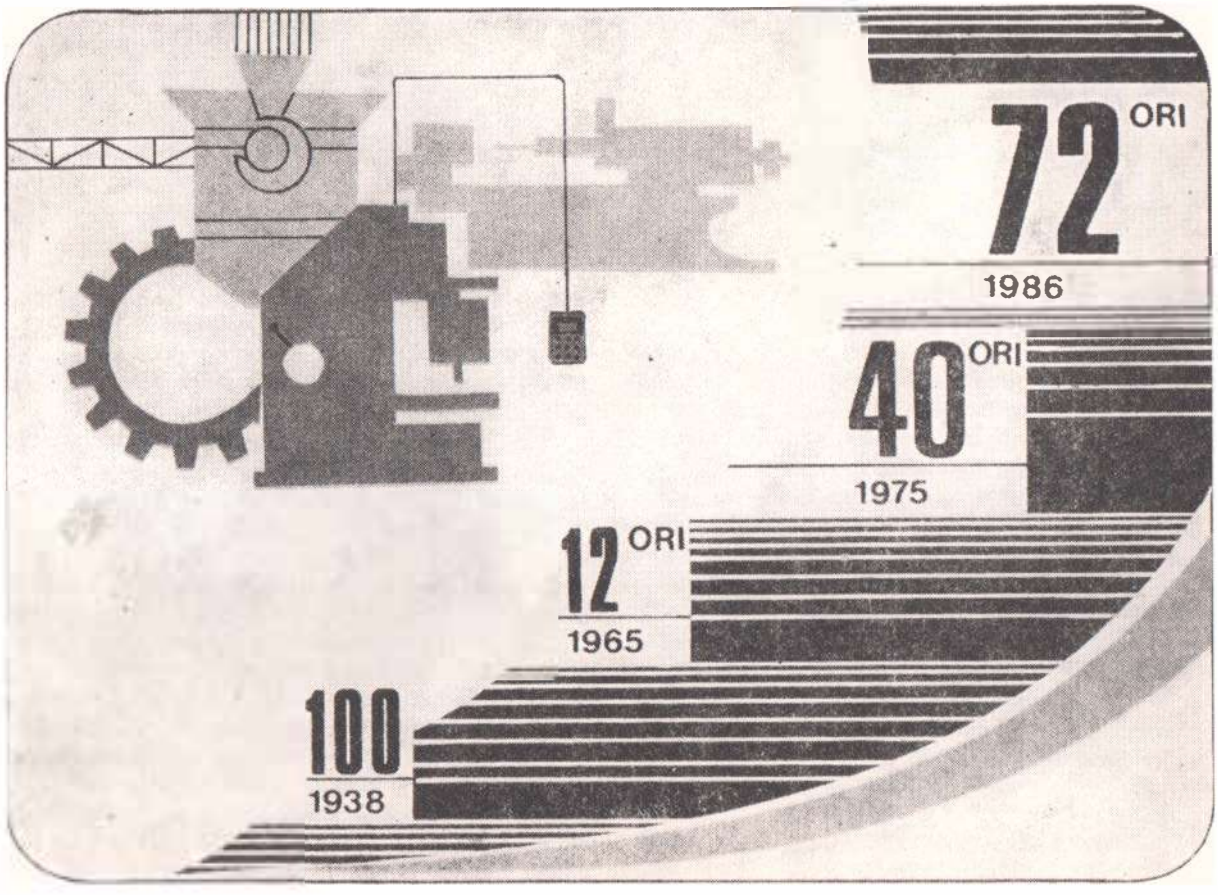

ca nimeni altul marele potențial productiv de care dispune Capitala, apreciind în repetate rînduri entuziasmul și spiritul de abnegație manifestat de comuniști, de toți locuitorii acestei mîndre cetăți de pe Dîmbovița, secretarul general al partidului a direcționat cu clarviziune științifică, revoluționară dezvoltarea economiei în toate componentele ei, îngemănînd-o neslăbit și profund cu progresul fără precedent al științei, a stimulat ca niciodată și ca nimeni altul interesul și preocuparea pentru înalta eficiență și competitivitate, pentru prestigiul ei. Dacă am răsfoi, fie și numai în treacăt, filele impresionantului dialog de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii muncii din unitățile economice ale Capitalei, am redescoperi, în toată măreția lor, spectaculoasele prefaceri ale fabricilor și uzinelor bucureștene, ale întregii sale economii, liniile definitorii ale unei concepții unitare de lungă perspectivă asupra procesului dinamic și complex de edificare a unei industrii și a unei economii moderne, capabile să contribuie din plin și eficient la progresul multilateral al patriei. Analizînd cu înaltă competență și exigență revoluționară problemele majore ale activității economice în zecile și sutele de dialoguri purtate cu oamenii muncii, cu cetățenii Capitalei patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a căutat în permanență și a găsit drumul cel mai larg spre sufletul oamenilor, stîrnindu-le ambițiile creatoare, entuziasmul în muncă, dorința de a nu precupeți nimic pentru realizarea obiectivelor propuse.

> **«Am convingerea** — se adresa tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna uneia din numeroasele conferințe ale organizației municipale de partid la care a participat — **că organizațiile de partid, comuniștii și toți oamenii muncii din Capitală își vor îndeplini, cu tot entuziasmul și abnegația, îndatoririle de mare răspundere ce le au, că vor face totul, printr-o exemplară organizare a muncii, prin valorificarea capacităților creatoare să crească contribuția Bucureștiului la dezvoltarea generală a țării, la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, la ridicarea bunăstării poporului, la întărirea suveranității și independenței patriei noastre».**

În contextul concepției generale a Partidului Comunist Român despre dezvoltarea generală a societății românești pe calea socialismului și comunismului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fundamentat, pe baza unei profunde cunoașteri a realităților bucureștene și a posibilităților de progres tehnico-științific, economic-social și cultural-artistic, o concepție originală, științifică, coerentă și de largă deschidere istorică cu privire la rolul și locul Capitalei în dezvoltarea economico-socială a patriei. În fundamentarea acestei concepții s-a ținut seama de faptul că Bucureștiul devenise cu mult timp în urmă principalul centru economic al României, în care se concentrase o mare parte a producției industriale a țării, ca și de ceea ce trebuie să fie și poate fi economia Capitalei într-o țară socialistă multilateral dezvoltată.

Reflectînd poziția deosebită a Bucureștiului în economia națională a României — în trecut, în prezent și în viitor — secretarul general al partidului sublinia în Expunerea sa în fața Marii Adunări Naționale referitoare la îmbunătățirea organizării administrative a teritoriului patriei:

> **«Municipiul București, Capitala Republicii Socialiste România, va avea organizare proprie, corespunzătoare rolului său de principal centru politic, economic, cultural și științific al țării».**

Coordonatele esențiale ale concepției secretarului general al partidului cu privire la rolul și locul Capitalei în dezvoltarea economico-socială a patriei se află într-o strînsă interdependență cu cele ale concepției sale privitoare la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism. În multe privințe, de la măsuri privind organizarea și conducerea activității întreprinderilor sau promovarea unor structuri economice noi pînă la acțiuni de anvergură privind modernizarea proceselor de producție, extinderea automatizării, cibernetizării și robotizării, economia Capitalei a devenit un vast «laborator de lucru» al secretarului general al partidului care a urmărit pas cu pas cum prind contur o seamă dintre ideile novatoare, care după examenul riguros al practicii aveau să fie generalizate în întreaga economie.

Putem afirma, cu îndreptățită mîndrie, că întreaga dezvoltare a Capitalei în ultimii 23 de ani a evoluat potrivit coordonatelor strategice și obiectivelor concrete expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu imediat după Congresul al IX-lea al partidului și continuu adaptate condițiilor și cerințelor noi impuse de viață.

În cadrul acestei strategii, secretarul general al partidului a acordat o atenție deosebită făuririi unei capitale moderne, armonios structurată economic și social-edilitar, capabilă să ofere locuitorilor săi condiții tot mai bune de muncă și viață, o înaltă civilizație socialistă. Iar esențialul pentru înfăptuirea obiectivelor propuse, arăta secretarul general al partidului, îl constituie dimensionarea optimă a economiei Capitalei, pe criterii care să asigure promovarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, valorificarea superioară a resurselor atrase în circuitul economic, o înaltă eficiență

PONDEREA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI ÎN PRODUCȚIA INDUSTRIALĂ A ȚĂRII ÎN 1986

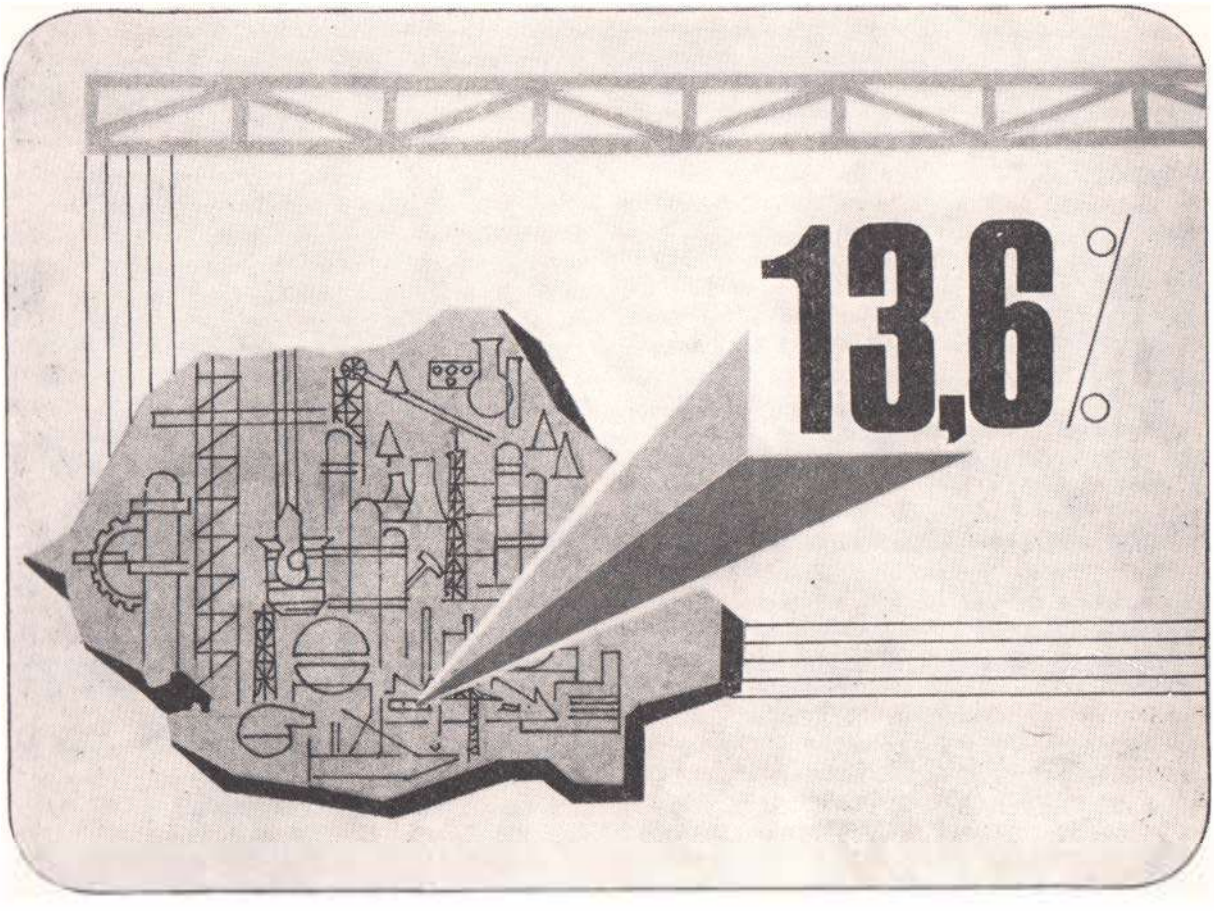

economică. În concepția secretarului general al partidului, economia Capitalei este chemată să îndeplinească un rol important în procesul de dezvoltare și modernizare a forțelor de producție ale țării, asigurînd un puternic efect de antrenare asupra progresului susținut și multilateral al tuturor zonelor și localităților patriei.

Industria a fost și rămîne sarcina dominantă în economia Capitalei. Dar ce schimbări radicale a traversat ea în ultimii 23 de ani? Zeci și zeci de fabrici noi, dotate cu utilaje moderne de înaltă tehnicitate, zeci și zeci de uzine cu stagiu apreciabil în industria Capitalei și-au păstrat doar numele pentru că au fost restructurate din temelii, o uriașă forță productivă, puternic diversificată, capabilă să satisfacă cele mai înalte exigențe ale beneficiarilor interni și externi — iată doar cîteva din liniile de forță ale noii industrii bucureștene. Practic putem afirma că în anii « Epocii Nicolae Ceaușescu » Capitala a trăit un nou și fundamental proces de industrializare. În concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu dezvoltarea și modernizarea industriei Capitalei a fost și este concepută ca un puternic factor de restructurare economică, menit să asigure un echilibru dinamic și optim între resursele materiale și de forță de muncă și posibilitățile de valorificare a lor, între ramurile tradiționale și cele « de vîrf », purtătoare ale celor mai noi cuceriri ale progresului tehnic, să valorifice din plin și cu maximă operativitate realizările cercetării științifice, să ofere în permanență garanția atingerii unei înalte eficiențe și competitivități. Concludent în acest sens este faptul că ponderea industriei construcțiilor de mașini în industria Capitalei a crescut de la 34,2 la sută în 1965 la 44,1 la sută în 1986.

În anii socialismului și îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, industria Capitalei — îndeosebi construcțiile de mașini și chimia — a jucat un rol de maximă însemnătate în industrializarea țării, multe unități industriale din București fiind considerate fie stații-pilot, fie ateliere ale

mecanicului șef pentru subramuri întregi ale industriei românești. Astăzi, industrializarea socialistă, realizată cu contribuția însemnată a Capitalei, a contribuit din plin la dezvoltarea economico-socială generală a României, la făurirea, dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale a societății noastre socialiste, reprezentînd un principal pivot al progresului multilateral al patriei socialiste.

Un loc central în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu privind locul și rolul Capitalei în economia întregii țări îl ocupă teza de largă rezonanță cu privire la trecerea de la dezvoltarea extensivă la cea calitativ-intensivă. Subordonată în permanență procesului de făurire a unei economii naționale moderne, armonios structurată în profil de ramură și teritorial, dezvoltarea și modernizarea economiei Capitalei a trecut, mai întîi, prin procese extensive de mari proporții, în urma cărora s-a creat un puternic și modern potențial tehnico-productiv, în ramuri și sectoare de activitate cu rol hotărîtor pentru progresul și prosperitatea poporului nostru. Pe această bază solidă a devenit posibilă trecerea la dezvoltarea intensivă a economiei Capitalei, urmărindu-se obiectivul de anvergură fără precedent privind ridicarea nivelului tehnic și competitiv al produselor, creșterea susținută a productivității muncii, reducerea substanțială a cheltuielllor materiale de producție. În cîmpul activității economice toate aceste orientări și acțiuni trebuie să-și găsească reflectarea în ridicarea mai puternică a eficienței întregii activități economice. În concepția secretarului general al partidului nostru trecerea de la dezvoltarea extensivă la cea intensivă — așa cum o atestă din plin experiența din ultimii ani a economiei Capitalei — are drept conținut realizarea unor transformări de substanță în raporturile și proporțiile economice, în conținutul întregii activități productive, prin care factorii calitativi de eficiență se constituie în principalul motor al creșterii economice, aducînd contribuția principală la sporirea venitului național.

Prin însuși profilul său complex, potrivit orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, economia Capitalei are menirea să ofere tuturor localităților și zonelor țării nu numai un sprijin prețios în satisfacerea necesităților de consum productiv și neproductiv, ci și un exemplu edificator, demn de urmat în ceea ce privește gradul de înzestrare tehnică a muncii, de eficiență și competitivitate în valorificarea resurselor naturale și umane. În acest sens economia Capitalei a fost și este considerată model de referință pentru toată țara.

Din experiența ultimelor decenii rezultă că municipiul București, toți oamenii muncii din Capitală s-au străduit să se situeze la înălțimea acestor exigențe. Cîștigarea înaltului titlu de « Erou al Muncii Socialiste » de către organizația municipală de partid pentru rezultatele deosebite obținute în întrecere reprezintă un argument concludent în acest sens.

Desigur, în amplul proces de dezvoltare și modernizare a întregii economii naționale, partidul nostru a conceput pe baze realiste, etice și reciproc avantajoase un schimb de activități între toate zonele și localitățile patriei dirijat unitar cu ajutorul planului național unic și subordonat în permanență apropierii la un înalt nivel de eficiență și împliniri a condițiilor de muncă și viață a tuturor locuitorilor. În cadrul acestui schimb reciproc de activități, economia Capitalei este concepută de secretarul general al partidului să reprezinte nucleul de la care emană forța propulsoare a mișcării de la inferior la superior, de la simplu la complex a fiecărei zone și localități în parte, a sistemului economic în ansamblul său.

Va rămîne înscrisă drept una dintre cele mai profunde și de anvergură acțiuni economico-organizatorice desfășurate după Congresul al IX-lea al partidului modernizarea producției. « 23 August», Întreprinderea de mașini grele, Întreprinderea « Vulcan » și Întreprinderea « Grivița Roșie » — iată doar cîteva din marile citadele ale economiei Capitalei care au devenit, sub directa îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, adevărate unități-etalon în privința organizării tehnologice, a nivelului tehnic al produselor și al eficienței. Iar aliatul de bază în amplul proces al modernizării l-a constituit și-l constituie, în concepția secretarului general al partidului, promovarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. Pornind de la această cerință fundamentală, afirmată cu putere în ultimii ani, tovarășul Nicolae Ceaușescu a militat și acționat cu fermitate în direcția creării unei puternice rețele de cercetare științifică, structurată rațional în raport de necesitățile modernizării activității de producție din Capitală, dar și de exigențele promovării progresului tehnic în întreaga economie națională. Puternica îngemănare a științei și cercetării cu necesitățile modernizării producției pe criterii de eficiență și competitivitate în economia Capitalei reprezintă o elocventă expresie a caracterului original, creator al politicii partidului nostru într-un domeniu hotărîtor pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism.

Numărul institutelor de cercetare ştiinţifică, potenţialul tehnic şi uman de care dispun acestea constituie factorii obiectivi care să transforme ştiinţa şi cuceririle ei într-o adevărată forţă de producţie pentru dezvoltarea pe baze intensive a economiei Capitalei, a întregii economii naţionale. În concepţia preşedintelui Nicolae Ceauşescu, Municipiul Bucureşti ocupă, şi trebuie să ocupe şi mai mult în viitor, un loc de o deosebită importanţă în progresul general al economiei noastre naţionale, în realizarea programelor speciale de ridicare a nivelului tehnic şi calitativ al produselor, de creştere a productivităţii muncii, de economisire a resurselor energetice şi de materii prime, de valorificare superioară a acestora, în genere de trecere la dezvoltarea economică de tip intensiv. Prin toate acestea, oamenii muncii din Capitală — muncitori specialişti, ingineri, tehnicieni, cercetători ştiinţifici etc. — prin nivelul lor de pregătire pot constitui o premisă de excepţională importanţă pentru promovarea noii revoluţii tehnico-ştiinţifice, pentru realizarea de produse la nivelul celor mai bune rezultate pe plan mondial.

Potrivit hotărîrilor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român au fost trasate coordonate calitativ noi în dezvoltarea Municipiului Bucureşti, asigurînd un cîmp larg perfecţionării activităţii economice şi social-culturale din Capitală. Bucureştiul va contribui, prin rezultatele sale, la lărgirea bazei energetice a ţării, la promovarea fermă a produselor de înalt nivel tehnic şi calitativ, la intensificarea cercetării ştiinţifice şi tehnice, la utilizarea resurselor refolosibile, la creşterea eficienţei economice în toate domeniile de activitate.

În perioada 1986—1990 Municipiul Bucureşti va realiza importante sporuri economice, încadrîndu-se în mod armonios în dezvoltarea generală a economiei naţionale.

DINAMICA PRINCIPALILOR INDICATORI AI DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE ÎN CINCINALUL 1986—1990

Indicatori	**1990/85 (%)**
Producţia marfă industrială	165,3
Producţia globală agricolă	140,4
Export	159,8
Productivitatea muncii în industrie	169,0
Desfacerea de mărfuri cu amănuntul prin comerţul socialist	115,3

Forţa de muncă în calitatea de principală forţă de producţie a societăţii, structura ei şi nivelul ei de calificare şi competenţă se situează în permanenţă în atenţia secretarului general al partidului, care aşază la temelia progresului economic susţinut al Capitalei şi al întregii ţări pregătirea profesională a tuturor oamenilor muncii, formarea lor multilaterală pentru a fi capabili să-şi manifeste din plin spiritul creator în producţia nemijlocită de valori materiale şi spirituale.

Concepută într-o viziune sistemică, închegată, de înaltă funcţionalitate şi eficienţă, economia Capitalei s-a dezvoltat armonios, urmînd permanent îmbinarea echilibrată a criteriilor economice cu cele de ordin social şi ecologic. Nimic nu s-a întreprins în anii de după Congresul al IX-lea în economia Capitalei fără o riguroasă fundamentare ştiinţifică, fără o gîndire adîncă a fiecărui nou pas spre modernizare, spre eficienţă şi competitivitate. Mîndri de tot ce au înfăptuit, mîndri de zestrea economică de o impresionantă valoare pe care au dobîndit-o prin munca lor, oamenii muncii din Capitala patriei privesc cu profundă recunoştinţă spre secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, ctitorul Noului Bucureşti, omul, revoluţionarul, patriotul care a definit strălucit obiectivul fundamental ce-i însufleţeşte pe toţi cei ce trăiesc şi muncesc aici, pe toţi fiii ţării: *O capitală modernă, printr-o economie modernă l*

ROD AL OPŢIUNII PROFUND ŞTIINŢIFICE DE DEZVOLTARE. INDUSTRIA — DINAMICĂ, EFICIENTĂ ŞI COMPETITIVĂ

Bucureştiul a fost şi rămîne cel mai puternic centru industrial al ţării. Dar şi în acest domeniu cifrele aşezate în arhiva istoriei oferă prilejul unor constatări care nu pot să nu stîrnească interesul şi admiraţia. Se spune că cifrele nu guvernează lumea, dar arată cum este guvernată. Iată de ce, în acest capitol consacrat uneia dintre cele mai profunde prefaceri ale « Epocii Nicolae Ceauşescu » — aceea a industriei Capitalei — vom apela cît mai des la cifre sugestive, cu convingerea că prin intermediul lor vom putea înfăţişa sintetic şi sugestiv rodul unei opţiuni profund ştiinţifice şi al unei politici consecvent revoluţionare a partidului nostru — industrializarea socialistă pe baza celor mai noi cuceriri ale revoluţiei tehnico-ştiinţifice.

Iată două comparaţii care nu mai necesită comentarii în plus: dacă în 1965 producţia industrială a Capitalei era de 12 ori mai mare decît în 1938, în 1987 aceasta a ajuns să fie de 74,6 de ori mai mare ! Întreaga producţie industrială a Bucureştiului anului 1965 se realizează în prezent în numai 53 de zile !

Sînt argumente limpezi că şi capitala patriei, în pas cu întreaga ţară, a intrat în glorioşii ani de după Congresul al IX-lea al partidului într-o vie şi directă confruntare cu timpul, propunîndu-şi planuri îndrăzneţe şi înfăptuindu-le neabătut sub permanenta şi apropiata îndrumare a secretarului general al partidului.

Ales în fruntea partidului şi a statului într-un moment cînd ţara trecea la consolidarea noii orînduiri socialiste, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a adus o contribuţie remarcabilă la definirea noilor opţiuni şi direcţii ale dezvoltării, desfăşurînd o activitate laborioasă pentru elaborarea şi transpunerea în viaţă a strategiei înfăptuirii societăţii socialiste multilateral dezvoltate în România. În această perspectivă profund revoluţionară, calităţile strălucite de conducător ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu, spiritul său creator, clarviziunea şi profunzimea gîndirii sale dialectice, receptivitatea faţă de tot ceea ce este nou şi înaintat, capacitatea de a previziona cursul dezvoltării istorice şi de a mobiliza energiile creatoare ale întregului popor au dat în ultimii 23 de ani impulsuri hotărîtoare de o anvergură şi complexitate nemaiîntîlnite procesului de făurire a unei industrii moderne deopotrivă în Bucureşti şi pe întreg cuprinsul patriei. Prin opera sa teoretică s-a cristalizat şi aplicat în viaţă o strategie superioară, originală privind dezvoltarea în ritm accentuat şi modernizarea industriei Capitalei, s-au corectat erori, s-au înlăturat obstacole pe acest drum, s-a asigurat dezvoltarea armonioasă a ramurilor moderne şi îndeosebi a celor purtătoare de progres tehnic.

Chipul de azi al industriei bucureştene, înfăţişarea ei modernă vorbesc de la sine despre realismul şi justeţea liniei strategice trasate de secretarul general al partidului privind industrializarea socialistă, despre eforturile eroice ale oamenilor muncii din Capitală consacrate înfăptuirii în cele mai bune condiţii a sarcinilor propuse, a vastelor şi complexelor programe de modernizare şi dezvoltare a industriei.

Pentru a înţelege mai bine mutaţiile fundamentale petrecute în industria Bucureştiului în anii de după Congresul al IX-lea al partidului să aruncăm o privire în statistica timpului. Aşadar, ce producea industria Capitalei în anul 1965 (cînd concentra peste 18 la sută din producţia industrială a întregii ţări), care era structura ramurilor industriale şi care erau dimensiunile forţelor de producţie din industrie?

Simpla enumerare a produselor fabricate în 1965 în întreprinderile bucureştene este în măsură să sugereze, pe de o parte, nivelul tehnic şi tehnologic şi, pe de alta, nivelul competitiv: oţel, laminate finite pline, cazane de abur industriale, motoare cu combustibil, vagoane de marfă şi cisternă, autovehicole, anvelope, obiecte de sticlărie, aparate de radio, produse textile, confecţii, încălţăminte, produse alimentare, produse din tutun ş.a. Cît priveşte structura producţiei industriale este de reţinut faptul că industria constructoare de maşini ocupa o pondere de 34,2 la sută, urmînd în ordine chimia (14,5 la sută), industria textilă (11,4 la sută), industria alimentară, metalurgia, materiale de construcţii ş.a. În sfîrşit pentru a contura cît mai exact tabloul industriei bucureştene din anul 1965 mai amintim că valoarea fondurilor fixe în cele 226 de întreprinderi era de 15 miliarde lei, iar numărul muncitorilor ajunsese la 252 200.

Pornind de la analiza lucidă a structurii şi nivelului de competitivitate ale industriei bucu-

reştene de la jumătatea deceniului al şaptelea s-a ajuns la concluzia realistă că ea nu corespunde înaltelor exigenţe impuse de dezvoltarea forţelor de producţie pe plan mondial, ale cuceririlor ştiinţei şi tehnicii, orientarea tradiţionalistă în activitatea industrială urmînd să fie curmată curînd printr-un program de amplă perspectivă şi mare complexitate.

Ce au însemnat, concret, anii de după Congresul al IX-lea al partidului pentru industria bucureşteană? Pentru a putea realiza o comparaţie de sinteză cu anul 1965 în cîteva elemente esenţiale, vom înfăţişa cîteva date privind producţia fizică a întreprinderilor, structura producţiei industriale şi forţa productivă a industriei bucureştene. Pe lîngă unele produse existente şi în anul 1965, dar realizate azi la parametri calitativi şi competitivi superiori (oţel, motoare electrice, cazane cu abur, anvelope, produse ale industriei uşoare, chimice şi alimentare), industria bucureşteană produce azi: locomotive pentru linii magistrale, turbogeneratoare de 50 MW — 900 MW, echipamente pentru centrale atomonucleare, cazane energetice cu o capacitate de pînă la 1035 tone abur pe oră, strunguri carusel de pînă la 16000 mm, combine multifuncţionale autopropulsate, autobuze, troleibuze, maşini-unelte cu comandă program, centre de prelucrare, motoare pentru avioane, avioane, utilaje tehnologice complexe pentru chimie, metalurgie, industria alimentară ş.a., centrale telefonice automate, echipamente pentru telecomunicaţii, produse de mecanică fină şi optică, instalaţii de automatizare, componente electronice integrate, televizoare, calculatoare electronice într-o gamă diversificată, circuite integrate pe scară largă ş.a.

Simpla enumerare a acestor produse reprezentative azi nu numai pentru industria bucureşteană, ci şi pentru industria întregii ţări este în măsură să creeze imaginea saltului uriaş pe care l-a făcut, pe planul competitivităţii, cel mai puternic centru industrial al patriei, salt care defineşte parametrii unei industrii radical înnoite şi modernizate potrivit orientărilor şi indicaţiilor directe ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu. Firesţe, pentru realizarea acestui salt impresionant au fost create şi condiţiile tehnice, tehnologice, organizatorice adecvate, întreprinderile vechi fiind complet reutilate, iar cele noi dotate cu maşini şi utilaje de cel mai înalt nivel tehnic. Faţă de 1965 fondurile fixe din industria bucureşteană au crescut de peste şapte ori, ajungînd în anul 1987 la 110 miliarde lei. În acelaşi timp a sporit şi numărul muncitorilor, ajungînd la 405 041.

Care sînt, de fapt, principalele trăsături definitorii ale remodelării structurale şi calitative a industriei Capitalei în lumina orientărilor şi sarcinilor stabilite de secretarul general al partidului?

Dinamismul pronunţat, propriu evoluţiei întregii industrii româneşti în anii construcţiei socialismului, constituie o caracteristică esenţială şi pentru puternica industrie a municipiului Bucureşti. Ca urmare a multiplelor mutaţii cantitative şi calitative survenite în activităţile industriale ale Capitalei, se constată o amplă şi rapidă dezvoltare reflectată într-o fortificare puternică a industriei pe parcursul celor două decenii ce au urmat Congresului al IX-lea. În această perioadă, caracterizată prin complexe transformări în toate domeniile de activitate, se produce un intens proces de concentrare a industriei, reflectat de evoluţiile opuse ale celor doi indicatori definitorii pentru acest proces: numărul de întreprinderi şi numărul mediu al personalului muncitor. Astfel, în condiţiile sporirii substanţiale a producţiei pe ansamblul industriei bucureştene se constată în perioada 1965—1986 o diminuare a numărului de întreprinderi cu circa 3 la sută, concomitent cu amplificarea numărului personalului muncitor cu 58,7%, ceea ce are ca urmare dublarea numărului mediu de personal muncitor pe o întreprindere, cu multiple consecinţe pozitive în toate domeniile de activitate productivă, pe planul organizării şi eficienţei.

În conformitate cu strategia Partidului Comunist Român, cu indicaţiile secretarului general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, procesul de concentrare a industriei bucureştene a fost mai puternic în industria de stat faţă de cea cooperatistă. Demnă de reliefat este diminuarea absolută a procentelor referitoare la industria locală: primul indicator — număr de întreprinderi, a scăzut de peste 7 ori, iar cel de al doilea — număr de personal — de circa 3,5 ori. Explicaţia acestui fenomen, cu numeroase semnificaţii politice, economice şi sociale, rezidă în programul industriei locale, în ceea ce priveşte gama şi calitatea produselor fabricate, nivelul tehnic, dimensiunea şi importanţa întreprinderilor pentru economia naţională, care a avut ca urmare trecerea celei mai mari părţi din întreprinderile respective în cadrul industriei republicane.

Expresie a politicii ştiinţifice de industrializare socialistă, procesul de concentrare a producţiei industriale s-a manifestat în acelaşi timp şi în cadrul unităţilor cooperatiste. Edificator, în acest sens, este faptul că personalul ce lucrează în industria cooperatistă a crescut din 1965 cu circa 79% — în condiţiile menţinerii relativ constante a numărului de unităţi.

O ilustrare mai pregnantă a intensității și complexității procesului de concentrare a industriei Capitalei rezultă din gruparea întreprinderilor în funcție de numărul de muncitori din cadrul lor. Spre exemplu, în ultimele două decenii, au dispărut întreprinderile cu mai puțin de 100 muncitori, triplîndu-se în schimb numărul celor în care lucrează peste 2000 muncitori.

EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNTREPRINDERI ÎN PERIOADA 1965—1986 GRUPATE DUPĂ NUMĂRUL MUNCITORILOR

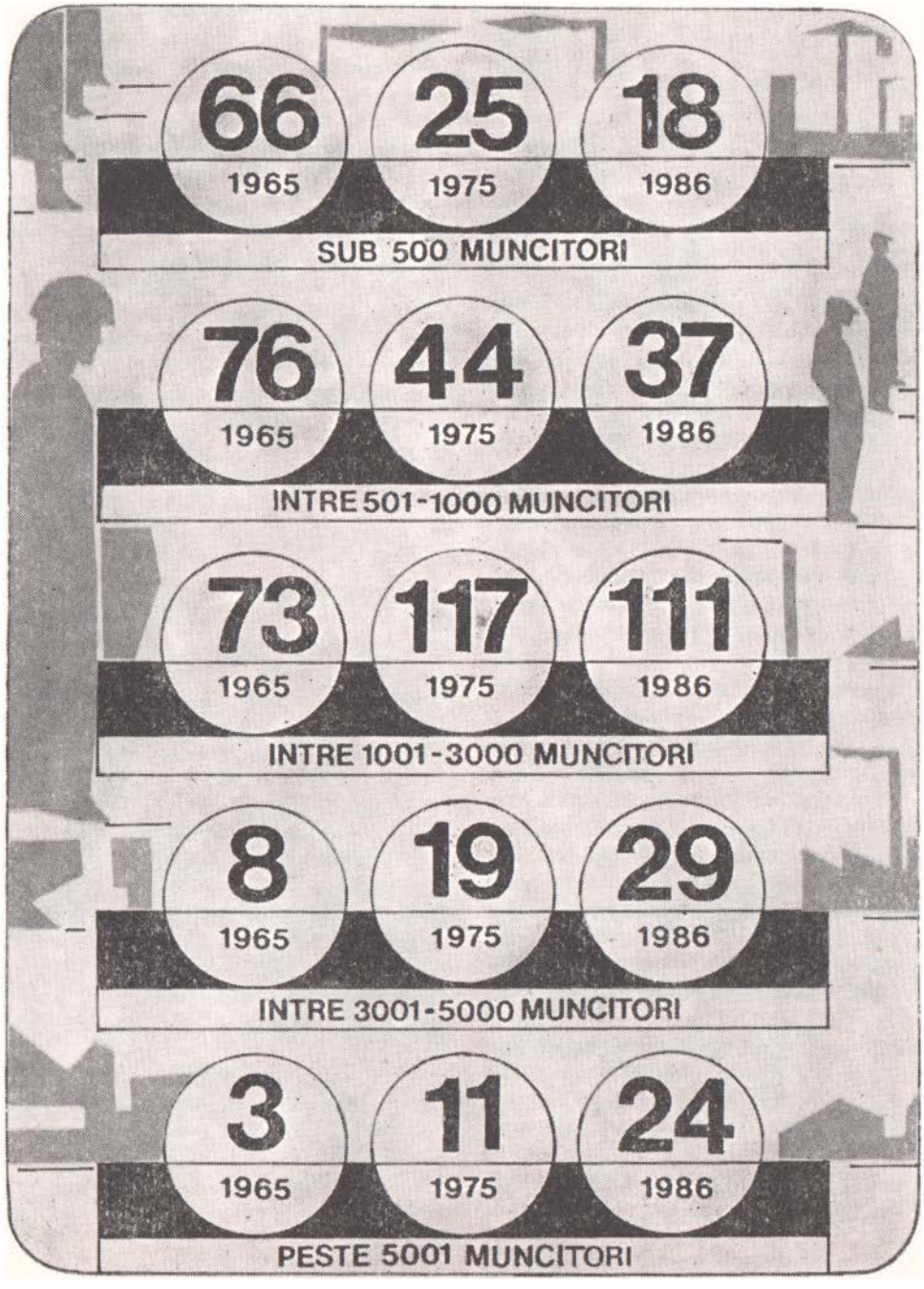

CONCENTRAREA PRODUCȚIEI INDUSTRIALE

Numărul întreprinderilor și al personalului muncitor după forma de proprietate și subordonarea întreprinderilor

Categorii de industrie	*Numărul întreprinderilor*			*Numărul mediu al personalului muncitor*		
	1965	**1975**	**1986**	**1965**	**1975**	**1986**
Industrie-total	226	216	219	298 137	441 727	474 993
Industria de stat	195	186	187	272 797	402 208	429 705
— de subordonare republicană	180	166	184	254 315	368 548	424 551
— de subordonare locală	15	20	3	18 482	33 660	5 154
Industria cooperatistă	31	30	32	25 340	39 519	45 288

Pe fondul amplificării gradului de concentrare al producției, se constată sensibile schimbări în ceea ce privește structura pe ramuri a industriei. Relevante pentru această mutație, fundamentată pe concepția novatoare a președintelui Nicolae Ceaușescu, sînt informațiile referitoare la trei elemente definitorii pentru activitatea industrială: numărul de întreprinderi, numărul mediu al personalului muncitor și valoarea fondurilor fixe.

Care sînt principalele modificări în structura pe ramuri a industriei Capitalei, în « Epoca Nicolae Ceaușescu », determinate de aplicarea politicii științifice a partidului de industrializare?

EVOLUȚIA STRUCTURII PRODUCȚIEI INDUSTRIALE PE RAMURI

Ramurile industriale	*Anii*			
	1938	**1965**	**1975**	**1986**
Construcții de mașini și prelucrare a metalelor	18,8	34,2	47,6	44,2
Chimie	5,5	14,5	11,4	12,0
Energie electrică și termică	1,2	1,6	1,4	3,0
Metalurgie feroasă	3,1	2,3	2,3	2,7
Metalurgie neferoasă	0,9	1,5	1,8	2,9
Materiale de construcții	0,7	2,2	2,0	2,1
Exploatare și prelucrare a lemnului	3,9	2,5	1,7	1,4
Celuloză și hîrtie	0,2	0,5	0,3	0,5
Sticlă, porțelan, faianță	0,2	0,4	0,5	1,0
Textilă	18,1	11,4	9,5	8,3
Confecții	9,7	7,5	5,9	4,1
Pielărie, blănărie și încălțăminte	6,0	3,5	2,6	3,5
Alimentară	25,2	12,4	9,9	10,9
Săpunuri, cosmetice	1,6	0,9	0,6	0,7
Poligrafie	3,6	3,3	0,7	0,9
Alte ramuri	1,3	1,3	1,8	1,8

În primul rînd, subliniem că industria constructoare de mașini și prelucrarea metalului deține cea mai mare pondere în ansamblul industriei bucureștene, expresie a accentului acordat acestui sector de bază al industriei, avînd în vedere condițiile favorabile existente în Capitală. Astfel,

Bucureștiul a devenit cel mai mare și mai modern producător de mijloace de producție din țară.

În al doilea rînd, se constată că industriile chimică, textilă, confecții și pielărie, blănărie și încălțăminte au înregistrat diminuări ale ponderilor în totalul industriei, deși ca valori absolute au cunoscut mari progrese, în consens cu opțiunile strategice ale partidului de creare a unei puternice industrii, capabilă să asigure mijloacele de producție necesare unei rapide dezvoltări și, concomitent, creșterea nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii.

În al treilea rînd, în contextul politicii de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării și de dezvoltare prioritară în Capitală a ramurilor generatoare de progres științifico-tehnic, în interiorul fiecărei ramuri și subramuri, ca și în profilul întreprinderilor, au avut loc schimbări structurale, industria bucureșteană căpătînd un profil cît mai apropiat de cerințele valorificării superioare, optime a potențialului ridicat de muncă și creație al detașamentelor muncitorești și de specialiști de care dispune.

Capătă o semnificație aparte faptul că și în București — cu o industrie puternic dezvoltată — mutațiile reliefate în anii « Epocii Nicolae Ceaușescu » s-au reflectat în dinamica accentuată a producției industriale obținute pe ansamblul Capitalei. Așa cum se poate lesne observa din datele statistice, ritmul de creștere al producției industriale a fost impresionant atît pentru ultimii

PONDEREA VOLUMULUI DIFERITELOR PRODUSE FABRICATE ÎN CAPITALĂ ÎN PRODUCȚIA SIMILARĂ PE ANSAMBLUL ȚĂRII

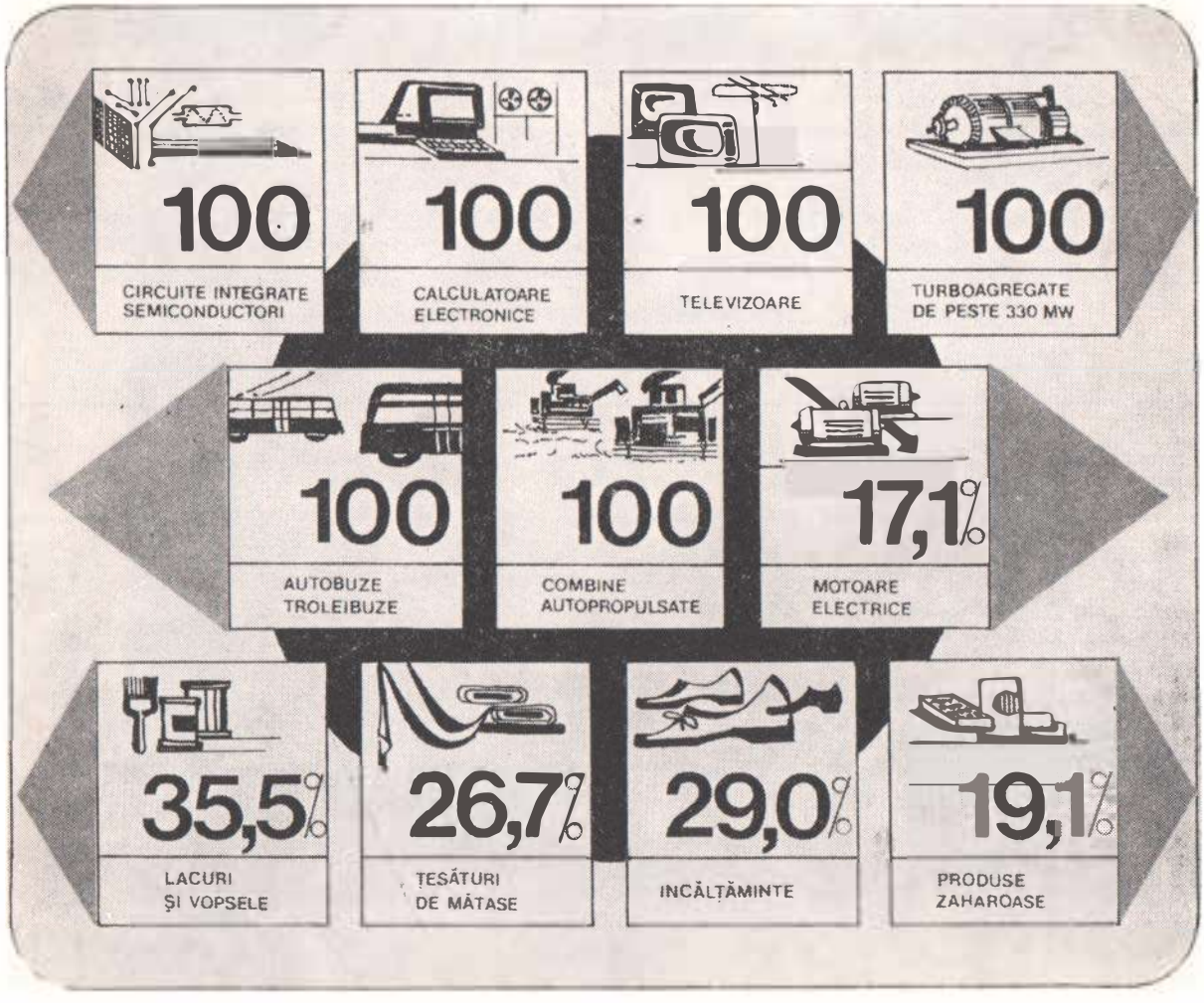

DINAMICA PRODUCȚIEI INDUSTRIALE

Evoluțiile producției industriale față de anul	**1938**	**1950**	**1965**	**1970**	**1975**	**1980**	**1986**
1938	100	176	12 ori	22 ori	40 ori	57 ori	72 ori
1950		100	708	12 ori	23 ori	33 ori	41 ori
1965			100	173	319	462	580
1970				100	184	267	335
1975					100	145	182
1980						100	126

23 de ani, cît și pentru întreaga perioadă din anii construcției socialiste. O singură cifră — creșterea producției industriale de 72 ori în perioada 1938-1986 — este mai mult decît elocventă. Cu toată această impresionantă creștere a producției, ponderea industriei bucureștene în ansamblul economiei naționale s-a diminuat într-o anumită măsură — de la 18,3%, în 1938, la 18,1% în 1965 și 13,6% în 1985. Explicația principală a acestei situații o reprezintă politica de repartizare rațională a industriei în cadrul economiei naționale, care a avut ca rezultat atragerea în circuitul economiei naționale a tuturor județelor țării, valorificarea superioară a resurselor naturale, pe acest fond înregistrîndu-se o scădere relativă a ponderii centrelor industriale tradiționale în frunte cu Bucureștiul, deși, așa cum am arătat, acestea au progresat absolut, de asemenea în ritm foarte rapid.

Reflectare a politicii de industrializare socialistă, de dezvoltare accentuată a ramurilor generatoare și propagatoare de progres științifico-tehnic, dinamica industriei Capitalei a avut parametri diferiți de la o ramură la alta. Preocuparea prioritară a partidului pentru dezvoltarea cu precădere a sectorului producător de mijloace de producție se exprimă prin faptul că industriile constructoare de mașini și de prelucrare a metalului au înregistrat în perioada 1938—1986 creșteri excepționale de 339 ori, urmate de chimie, care și-a sporit producția de « numai » peste 282 ori. În schimb, ramurile producătoare de bunuri de consum, în special industriile alimentară și ușoară, cele mai dezvoltate în perioada interbelică, deși s-au dezvoltat accelerat, au obținut creșteri reduse, de 11 ori, respectiv de 26 ori, dar la fel de impresionante dacă avem în vedere nivelul și dimensiunile lor inițiale.

Concluzii și constatări asemănătoare, revelatoare pentru progresele deosebite obținute de industria Capitalei în « Epoca Nicolae Ceaușescu », se desprind și din analiza dinamicii producției industriale în interiorul ramurilor. Astfel, ca urmare a transpunerii în viață a concepției novatoare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la industrializarea socialistă se constată că s-a accelerat în această perioadă ritmul dezvoltării ramurilor industriale de vîrf, producătoare de mijloace de producție. Ne referim, în primul rînd, la industriile electronică, electrotehnică, mecanică fină și optică ce nu existau în perioada antebelică — și care și-au amplificat producția în ritmuri mereu accelerate de la un cincinal la altul. Consecința acestor dinamici diferite o constituie modificarea structurii pe ramuri a producției industriale.

Principala concluzie care se degajă din examinarea globală a structurii pe ramuri a industriei bucureștene constă în producerea unor sensibile îmbunătățiri calitative, în 1965 față de 1938 și, în special, în 1986 față de 1965, reflectare sintetică a aplicării strategiei partidului de dezvoltare accelerată și de modernizare a industriei în pas cu exigențele revoluției tehnico-științifice contemporane. Această structură pe ramuri a industriei Capitalei oferă numeroase argumente prin care se demonstrează caracterul științific al politicii industriale a partidului, cu deosebire în ultimele două decenii. Ponderea mare a industriei construcțiilor de mașini și de prelucrare a metalelor — aproape jumătate din totalul industriei —, iar în cadrul acesteia poziția predominantă a electronicii și electrotehnicii constituie dovezi concrete ale saltului imens înregistrat de industria românească în anii construcției socialismului și îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului. În acest mod s-au fructificat superior resursele de muncă de înaltă calificare, tradițiile industriale ale municipiului București, puternica suprastructură din proiectare și cercetarea științifică, învățămîntul superior, edificate în anii socialismu-

STRUCTURA PRODUCŢIEI INDUSTRIALE A CAPITALEI ÎN ANII 1965 ŞI 1986

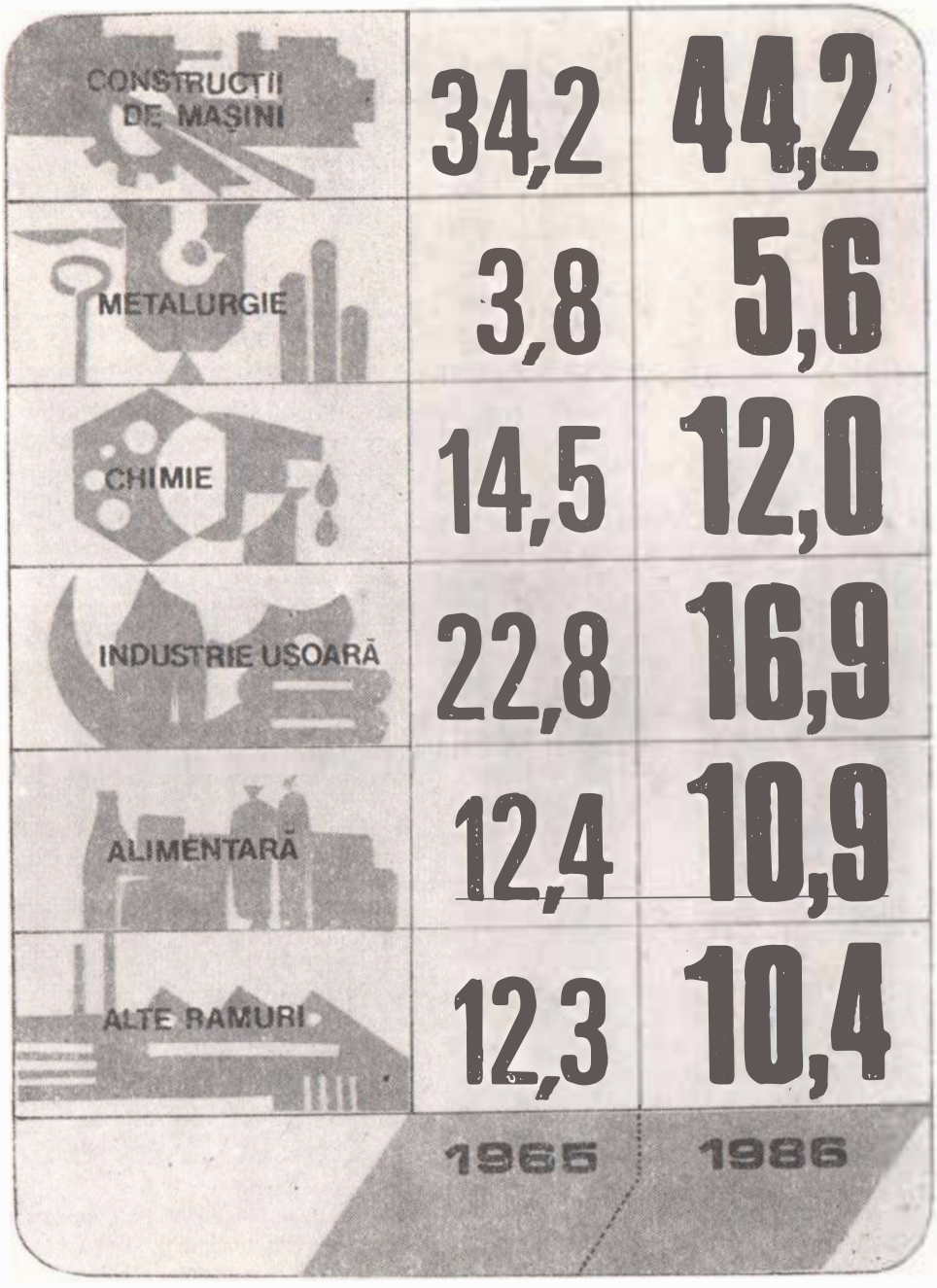

lui şi strîns legate de cerinţele majore ale producţiei.

Noi şi semnificative elemente suplimentare referitoare la marile progrese obţinute oferă investigarea analitică a producţiei industriale a Capitalei la nivelul principalelor produse fabricate. La unele aspecte ne-am referit înainte. Aici relevăm faptul că o concluzie edificatoare pentru amploarea schimbărilor structurale rezidă în faptul că Bucureştiul a devenit un mare producător de produse sau grupe de produse inexistente în nomenclatorul său de fabricaţie în 1938 şi multe

dintre ele nici în 1965: mijloace de automatizare — 4174 mil. lei în 1986; utilaj tehnologic pentru industria chimică și de prelucrare a țițeiului — 32986 tone în 1986; combine autopropulsate pentru recoltat păioase și porumb — 5657 bucăți în 1986; mașini electronice de calcul — 761 bucăți în 1986 și multe altele, lista lor completă ridicîndu-se la cîteva sute.

La numeroase categorii de produse din majoritatea ramurilor industriale, creșterile cele mai substanțiale au fost înregistrate în perioada 1965—1986. Între acestea, amintim generatoarele electrice de la 21702 KVA la 216690 KVA, cazanele cu aburi industriale de la 595 tone abur/oră, la 2010 tone abur/oră, mijloacele de automatizare de la 145 milioane lei la 4174 milioane lei, televizoarele de la 101 mii bucăți la 530 mii bucăți, anvelopele de la 789 mii bucăți la 1551 mii bucăți, țesăturile de mătase și tip mătase de la 19712 mii mp la 36850 mii mp, produsele zaharoase de la 33267 tone la 63499 tone.

Unul din elementele definitorii ale concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu privind dezvoltarea și modernizarea industriei Capitalei îl constituie creșterea continuă a eficienței economice atît la nivelul fiecărei întreprinderi, cît și pe ansamblul municipiului, obiectiv întru totul întemeiat dacă avem în vedere eforturile financiare și materiale deosebite care s-au făcut pentru dotarea cu mijloace moderne a unităților industriale bucureștene. Este o realitate esențială că mijloacele pentru dezvoltarea în continuare, inclusiv pentru ridicarea nivelului de trai, pot fi asigurate numai desfășurînd o activitate de înalt randament economic, precum și faptul că în prezent s-a acumulat o vastă experiență de organizare și conducere economică care poate asigura pretutindeni valorificarea deplină a posibilităților de creștere a eficienței economice. Pornind de la aceste cerințe cardinale subliniate de secretarul general al partidului în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, obiectivul fundamental al întregii

DINAMICA PRODUCȚIEI INDUSTRIEI ELECTRONICE ȘI ELECTROTEHNICE

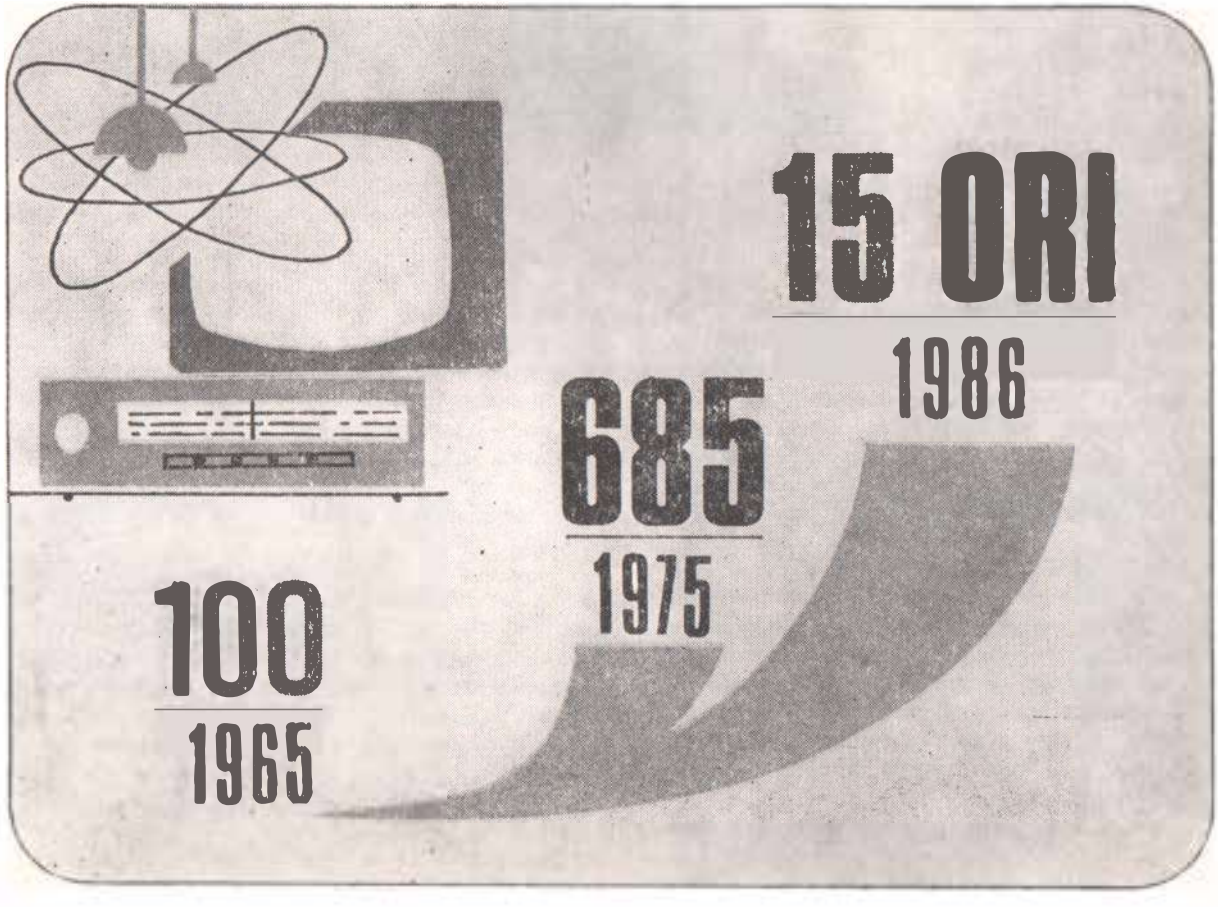

DINAMICA PRODUCȚIEI INDUSTRIEI CHIMICE

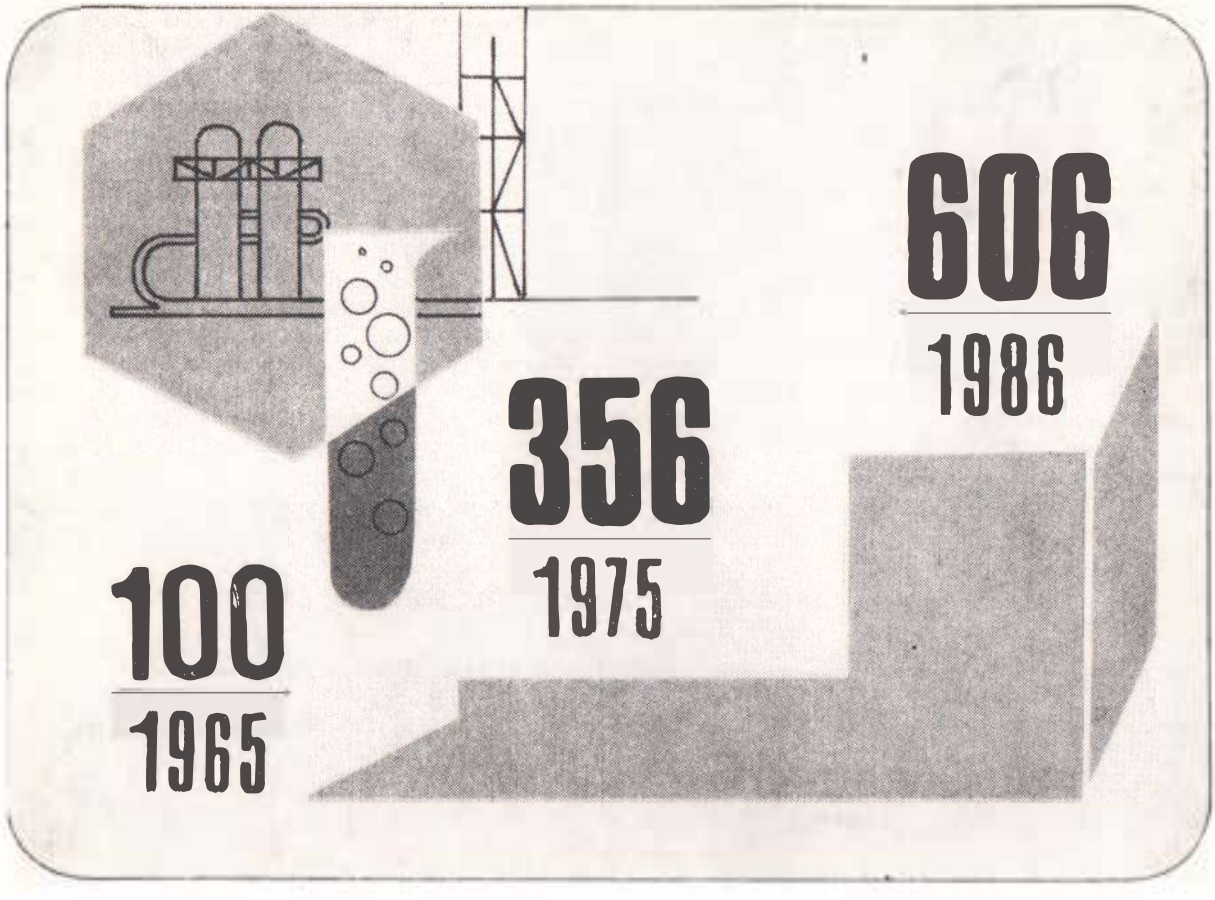

activități din industria Capitalei l-a constituit atingerea unor cote mereu sporite de eficiență prin fructificarea operativă a cuceririlor științei și tehnologiei moderne, organizarea științifică a producției și a muncii, extinderea mecanizării și automatizării, valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor, reducerea substanțială a costurilor de producție și, îndeosebi, a cheltuielilor materiale. Toate aceste elemente fundamentale ale înaltei eficiențe și-au găsit o vie expresie, cu fiecare an, în rezultatele obținute. Dacă ne referim, bunăoară, la productivitatea muncii, aceasta a fost în 1986 de peste patru ori mai mare față de 1965. În același timp, pentru randamentul productiv al muncii este sugestiv faptul că în toți anii de după Congresul al IX-lea al partidului productivitatea medie pe om al muncii din industria Capitalei a fost continuu superioară productivității medii a muncii înregistrată pe ansamblul industriei republicane.

Conform prevederilor, în cincinalul 1986—1990, productivitatea muncii, ca formă fundamentală de exprimare a eficienței economice, urmează să crească, în industria Capitalei, într-un ritm mediu de peste 10%, pe seama acestei creșteri trebuind să se obțină întregul spor al producției industriale. În cadrul unor întreprinderi industriale bucureștene reprezentative, productivitatea muncii, în actualul cincinal, față de 1985, va crește în ritmuri superioare mediei pe Capitală (la Întreprinderea « 23 August », Întreprinderea « Republica », « I.M.G.B. », « Grivița Roșie », Întreprinderea de confecții, Întreprinderea de prelucrare a lemnului Pipera).

De o mare însemnătate în procesul de creștere a productivității muncii sînt valorificarea, în toate ramurile și în toate întreprinderile, a capacității creatoare a oamenilor muncii, receptarea și asimilarea rapidă în activitatea economică respectivă a invențiilor și inovațiilor, care duc la ușurarea eforturilor, la economisirea muncii, la o calitate superioară a produselor și la eficiență sporită. De asemenea, este importantă și preocuparea pentru apropierea condițiilor de producție din întreprinderile ce aparțin aceleiași ramuri și, pe această bază, posibilitatea apropierii nivelului

DINAMICA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII PE O PERSOANĂ ÎN INDUSTRIE, PE RAMURI

1985 — în procente — față de:

	1965	1975	1980
MUNICIPIUL BUCUREȘTI	424	197	135
Orașul București	416	192	127
Sectorul Agricol Ilfov	432	182	142
Energie electrică și termică	127	45	32
Metalurgie feroasă	200	116	109
Metalurgie neferoasă	287	172	89
Constr. de mașini și prelucrarea metalelor	586	210	136
Chimie	375	165	107
Materiale de construcții	507	244	128
Exploatarea și prelucrarea lemnului	270	161	118
Celuloză și hîrtie	413	218	149
Sticlă, porțelan și faianță	284	91	87
Textilă	330	168	117
Confecții	426	197	159
Pielărie, blănărie și încălțăminte	316	177	138
Alimentară	216	154	119
Săpunuri și cosmetică	300	215	189
Poligrafie	272	138	101

și ritmului înalt de creștere a productivității muncii.

Cît privește un alt factor determinant al asigurării unei înalte eficiențe economice, în contextul dezvoltării intensive a industriei — nivelul tehnic și calitativ al producției —, considerăm că modalitatea cea mai expresivă de prezentare a acestuia este dată de creșterea continuă a exportului. Produsele industriei bucureștene sînt exportate și apreciate în peste 150 de țări ale lumii, practic în toate țările cu care România întreține relații economice. Sînt de notat, pentru bunele aprecieri din partea partenerilor externi, o serie de produse fabricate în Capitala patriei: locomotive diesel hidraulice, utilaje tehnologice, autobuze și troleibuze, televizoare, calculatoare și componente electronice, confecții, anvelope, tricotaje, încălțăminte, lacuri și vopsele.

În procesul dezvoltării economice intensive a industriei bucureștene, organele și organizațiile de partid, organele autoconducerii muncitorești din întreprinderile industriale bucureștene antrenează un sistem de factori, în cadrul cărora se acordă o mare atenție și cointeresării materiale a oamenilor muncii, perfecționării formelor de retribuire. Și pe această cale, se stimulează interesul celor ce muncesc pentru folosirea integrală a timpului de lucru, valorificarea deplină și eficientă a capacității lor creatoare, gospodărirea rațională a resurselor materiale și sporirea rentabilității. În lumina hotărîrilor partidului nostru, a orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, s-a acționat ferm pentru extinderea muncii în acord global, corelarea strictă a veniturilor primite de fiecare lucrător cu rezultatele obținute, cu aportul la dezvoltarea producției. Ponderea acordului global pe bază de norme de timp și de producție și norme de personal și de servire a fost de 97,3% în anii 1984 și 1985 și 97,8% în anul 1986, procente incomparabile cu oricare din perioadele precedente.

Activitatea susținută pe care o desfășoară colectivele de oameni ai muncii din industria Capitalei pe linia accentuării rolului factorilor de creștere a eficienței economice se oglindește și în preocuparea lor pentru reducerea consumurilor specifice de materii prime, materiale, combustibil și energie și pentru îmbunătățirea utilizării fondurilor fixe (mașini, utilaje, instalații, suprafețe de producție) prin întreținerea în bune condițiuni

DINAMICA INDUSTRIEI CONSTRUCȚIILOR DE MAȘINI ȘI PRELUCRĂRII METALELOR

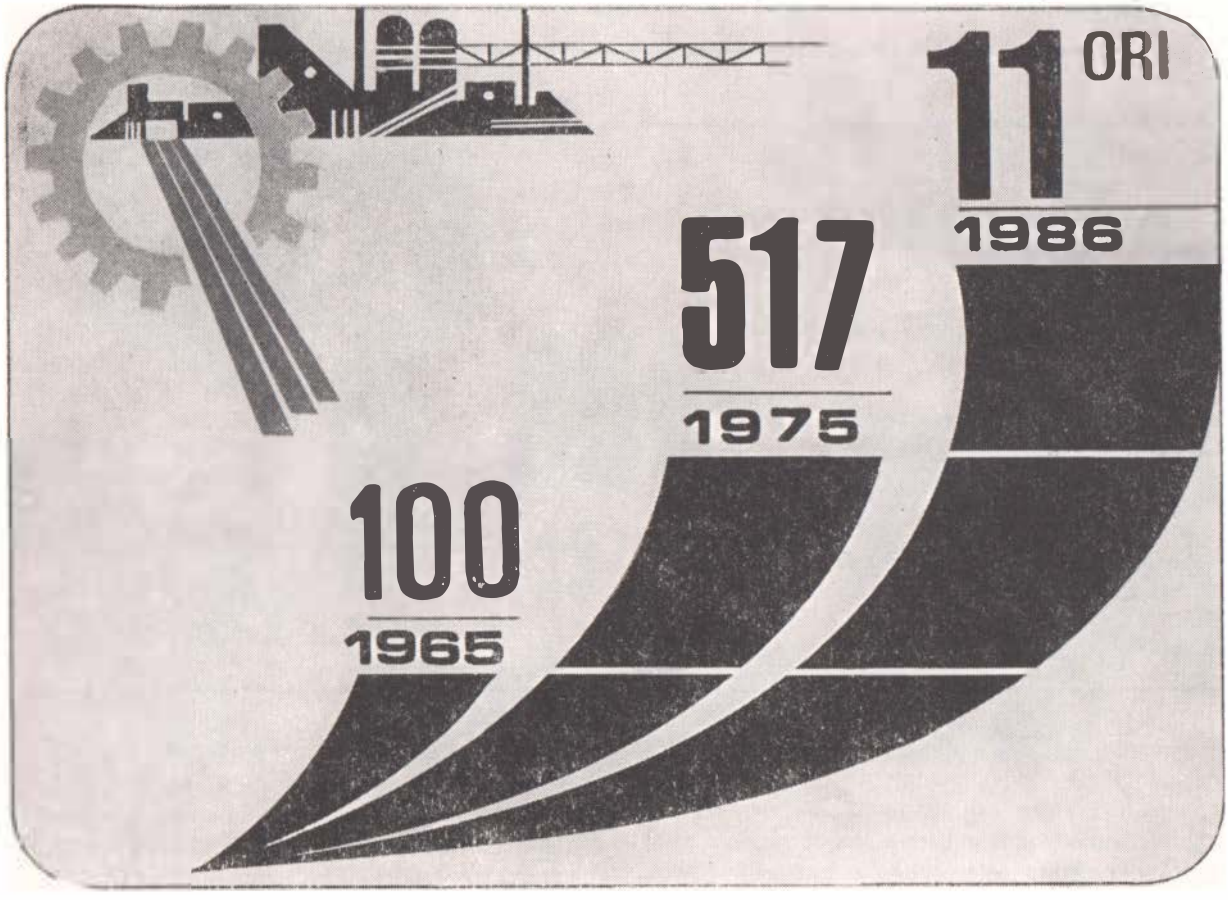

a acestora, desfășurarea ritmică a producției și folosirea lor la nivelul parametrilor proiectați.

Referitor la fondurile fixe ale industriei municipiului București, menționăm faptul că, în anul 1986, valoarea totală a acestora a fost de 117 026 milioane lei, față de 15 404 milioane lei în anul 1965; aceasta înseamnă că aproape 90% din fondurile fixe ale industriei bucureștene au fost create în perioada de după Congresul al IX-lea al partidului, perioada celor mai mari înfăptuiri în economia Capitalei, ca și a întregii țări.

Evoluția pozitivă a utilizării capacităților de producție ale unor importante unități industriale bucureștene se observă în datele înscrise în tabelul din pagina alăturată.

Elementele prezentate demonstrează că din punct de vedere dimensional, structural și al eficienței, industria Capitalei — cea mai mare citadelă industrială a României — a atins niveluri ridicate, avînd contribuții majore, decisive în cvasitotalitatea domeniilor, la buna funcționare a economiei naționale. Trecerea României în etapa dezvoltării preponderent intensive impune însă remodelarea în continuare a industriei Capitalei, corespunzător orientărilor strategice stabilite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XIII-lea al partidului pentru dezvoltarea economiei naționale. În dezvoltarea și perfecționarea activității industriale bucureștene trebuie pornit de la importantele acumulări realizate, în special în perioada de după 1965, în ceea ce privește pregătirea cadrelor, crearea și consolidarea unor ramuri și subramuri generatoare de progres științifico-tehnic, realizarea unei importante suprastructuri econo-

CREȘTEREA GRADULUI DE UTILIZARE A CAPACITĂȚILOR DE PRODUCȚIE

Întreprinderea	**1980**	**1986**
Semănătoarea	90,9	95,1
I.M.G.B.	93,2	97,8
Timpuri Noi	96,2	99,6
Electronica	89,6	98,0
I.M.U.A.B.	94,9	95
Mecanică Fină	89,6	95,3
I.M.U.C.	77,7	98,0
Pompe	93,2	96,7
Metalica	93,8	95,3
Conect	98,8	99,2
Echipamente periferice	79,7	95,9
Automatica	95,1	98,7
F.E.A.	89,8	90,1
Electroaparataj	89,6	98,7

DINAMICA PRODUCȚIEI INDUSTRIEI UȘOARE

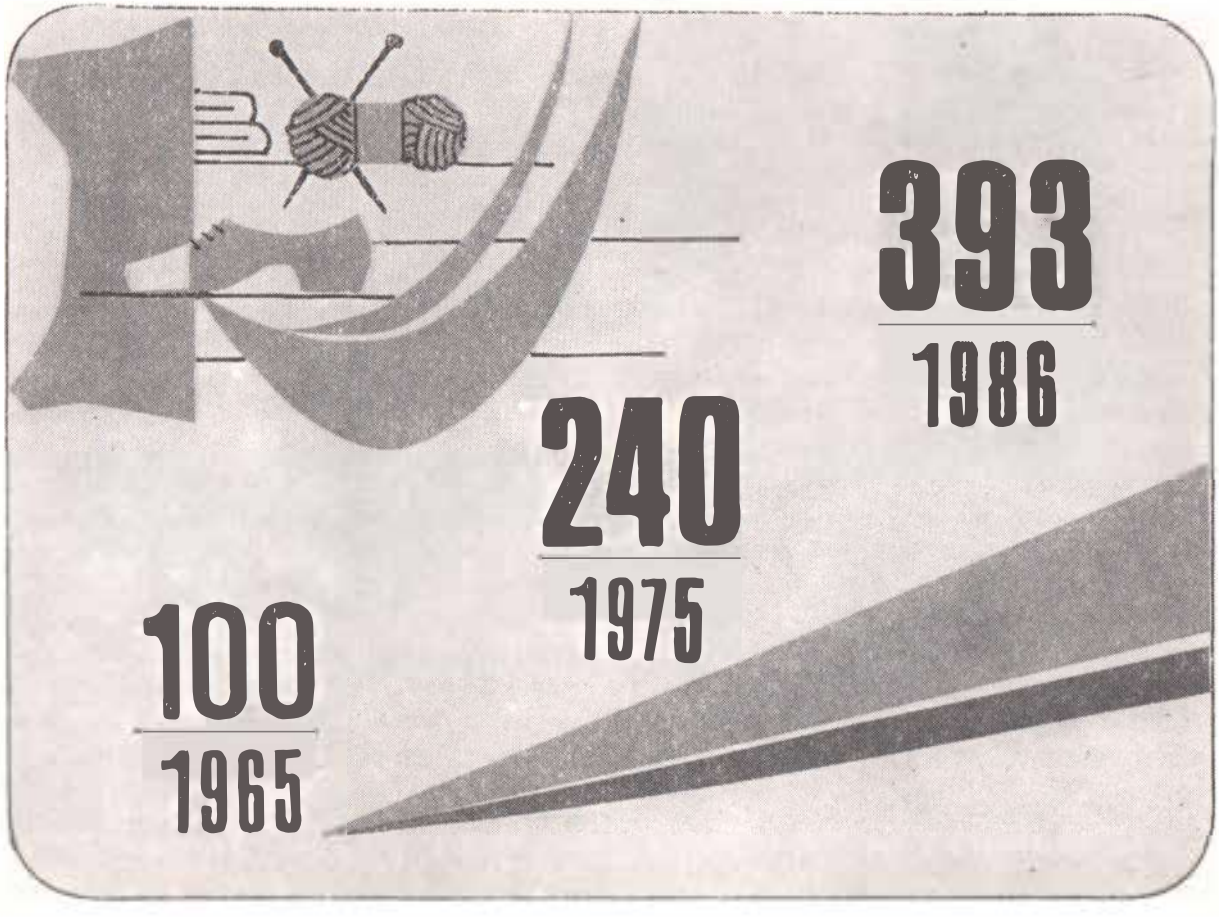

DINAMICA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII ÎN INDUSTRIE

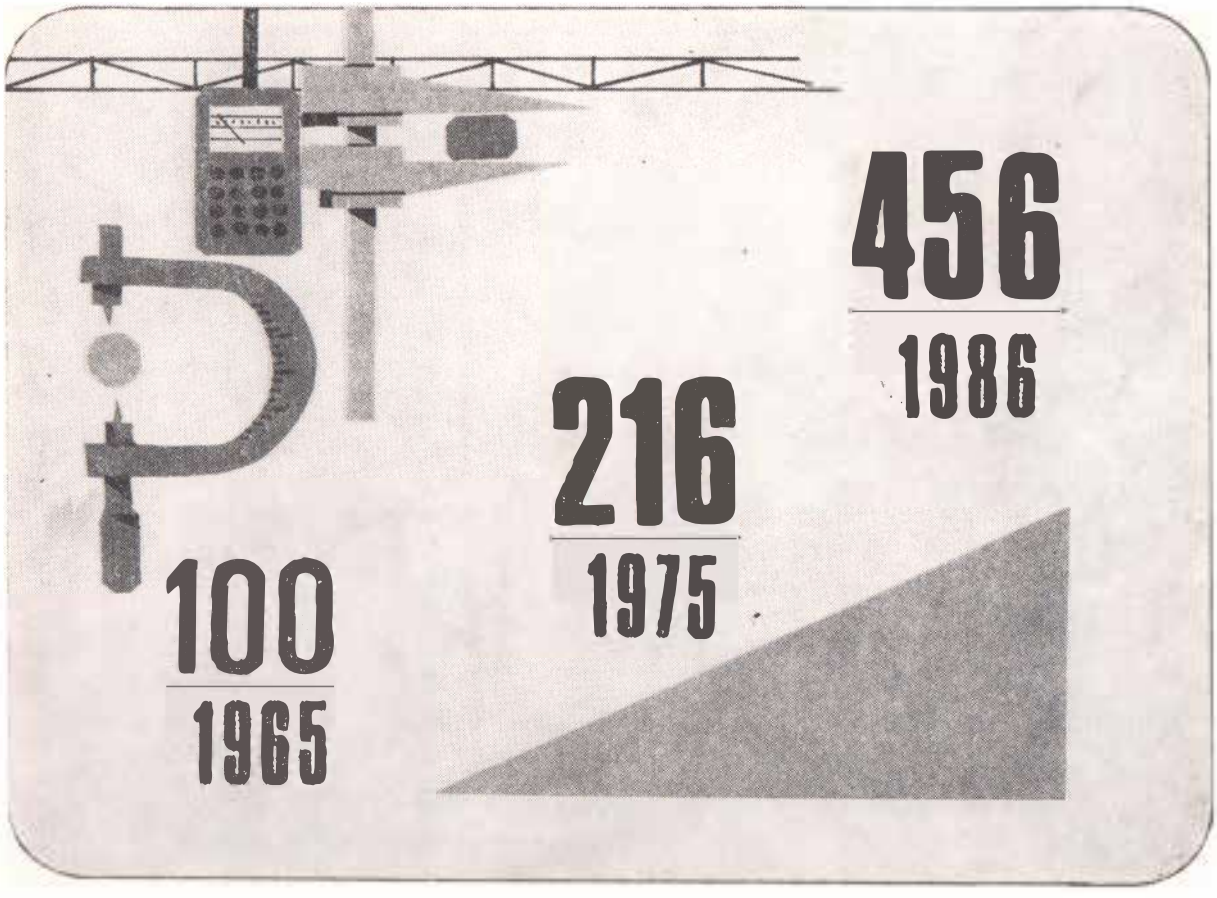

mice capabile să servească în condiții superioare industria.

Așa cum a subliniat în numeroase rînduri secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, modernizarea structurii industriei în următorii ani are în vedere o mai rapidă dezvoltare și o mai intensă perfecționare în subramurile industriale de vîrf în frunte cu electronica, electrotehnica, mecanica fină, chimia de sinteză ș.a. Planurile și programele de acțiune adoptate în acest sens pentru industria Capitalei au în vedere creșterea substanțială cantitativă și calitativă a produselor acestor ramuri pe baza extinderii automatizării, mecanizării complexe, cibernetizării, robotizării etc. astfel încît competitivitatea să crească substanțial.

Progresele în aceste ramuri generatoare de tehnică de vîrf destinată tuturor ramurilor economiei naționale vor avea multiple efecte pozitive propagate la scara întregii țări prin utilajele și echipamentele automatizate, informatizate, cibernetizate etc., pe care le vom produce și furniza.

Modernizarea în continuare a structurii industriei Capitalei se va realiza prin acțiuni complexe, menite să asigure diminuarea relativă și, pentru anumite produse sau grupe de produse, și absolută, a subramurilor industriale intens energofage și materiofage, evoluție începută în ultimul deceniu. Totodată, modificările structurale preconizate, avînd o temeinică fundamentare științifică, vor fi însoțite de acordarea unei atenții deosebite ridicării nivelului tehnic al produselor industriale fabricate în București. Potrivit sarcinilor stabilite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în conformitate cu obiectivele fixate de Congresul al XIII-lea al

partidului de a asigura fabricarea, în 1990, a 92—95% din produse la nivel mondial și a 2—5% peste nivelul mondial, Capitala este chemată să aducă o importantă contribuție pe măsura importantului său potențial științific și tehnic. Existența a numeroase întreprinderi dotate cu tehnică de nivel mondial în ultimii ani, fondul valoros de cadre calificate, format și perfecționat de-a lungul a numeroase decenii de activitate industrială, zecile de institute de cercetări și proiectări din Capitală, cu mici excepții cele mai mari din țară în domeniile lor, activitatea celui mai mare centru universitar al țării, apropierea de organele de decizie și sinteză macroeconomică constituie numai cîteva din elementele care conferă certitudine aportului Bucureștiului la înnoirea și modernizarea produselor la nivelul mobilizator prevăzut în documentele de partid și de stat.

În remodelarea industriei Bucureștiului, potrivit concepției președintelui Nicolae Ceaușescu, un rol în continuă creștere îl vor avea o serie de acțiuni care vizează factorii calitativi ai activității. Între acestea, menționăm, în primul rînd, activitatea de modernizare a producției declanșată în 1986 din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, acțiune ce va continua cu intensitate sporită pînă la sfîrșitul actualului cincinal și prin care se urmărește introducerea de noi metode și tehnici de organizare, raționalizarea sistemelor organizatorice din cadrul compartimentelor de producție și la nivelul conducerii unităților, informatizarea crescîndă a proceselor de fundamentare, adoptare și

PONDEREA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI ÎN PRODUCȚIA INDUSTRIEI UȘOARE A ÎNTREGII ȚĂRI ÎN 1986

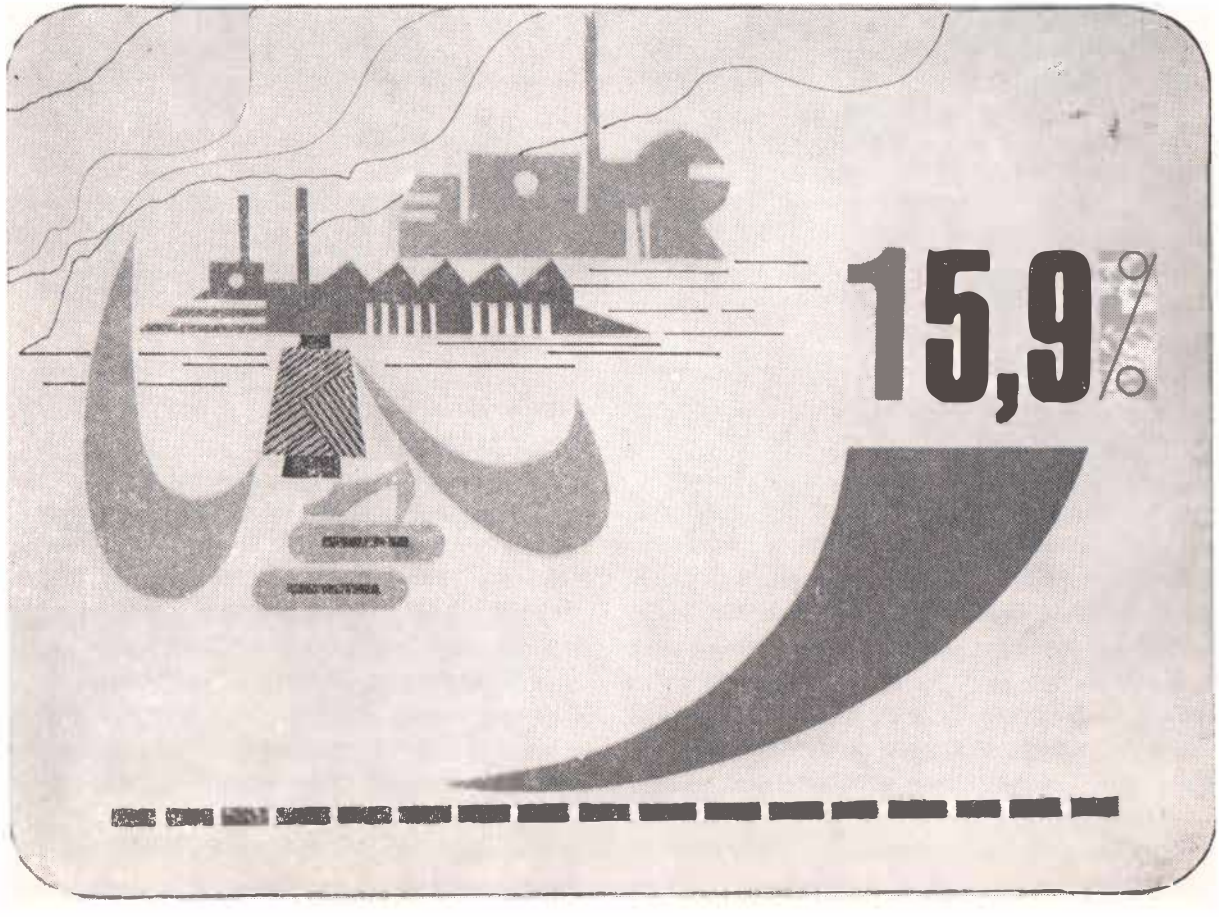

PONDEREA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI ÎN PRODUCȚIA INDUSTRIEI CHIMICE A ÎNTREGII ȚĂRI ÎN 1986

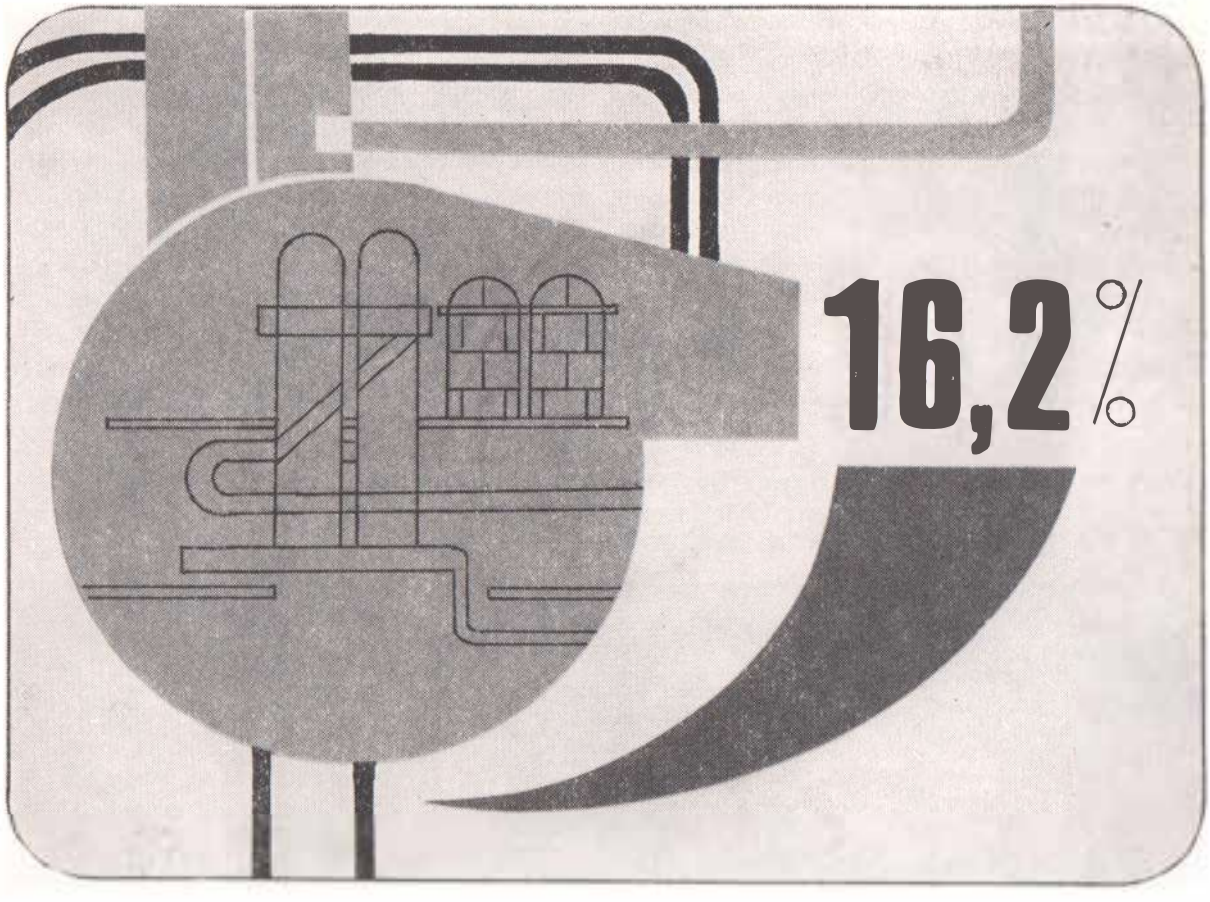

aplicare a soluțiilor de modernizare a producției, dezvoltarea autoconducerii la nivelul înaltelor exigențe ale perioadei actuale ș.a.

Un alt element căruia i se acordă o importanță crescîndă în această etapă îl constituie pregătirea cadrelor, întrucît, așa cum sublinia secretarul general al partidului, nivelul de pregătire al cadrelor condiționează realizarea obiectivelor planificate, pentru anii următori, anticipîndu-se o intensificare a eforturilor pe acest plan. Pentru aceasta se va apela la o gamă mai largă de modalități organizatorice de pregătire a personalului muncitor. În cadrul lor, metodele active și celelalte metode moderne vor juca un rol din ce în ce mai important, cunoștințele, metodele, tehnicile vor fi adaptate într-o măsură crescîndă la cerințe actuale și viitoare ale practicii industriale, corespunzător exigențelor dezvoltării predominant intensive.

Întreaga strategie și ansamblul acțiunilor de remodelare a industriei bucureștene sînt subordonate obiectivului creșterii accelerate a eficienței economice. Pornind de la conținutul dezvoltării intensive, eficiența va fi abordată sistemic, luînd în considerare multiplele sale fațete, dependența sa de factorii financiari, tehnici, științifici, umani, juridici, comerciali. Mecanismul economic perfecționat, autoconducerea, autogestiunea și autofinanțarea vor constitui, într-o măsură mai mare decît în trecut, componente permanente și prioritare ale activității de perfecționare și de sporire a eficienței industriei, de modernizare a structurii

PONDEREA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI ÎN PRODUCȚIA INDUSTRIEI CONSTRUCȚIILOR DE MAȘINI ȘI A PRELUCRĂRII METALELOR A ÎNTREGII ȚĂRI ÎN 1986

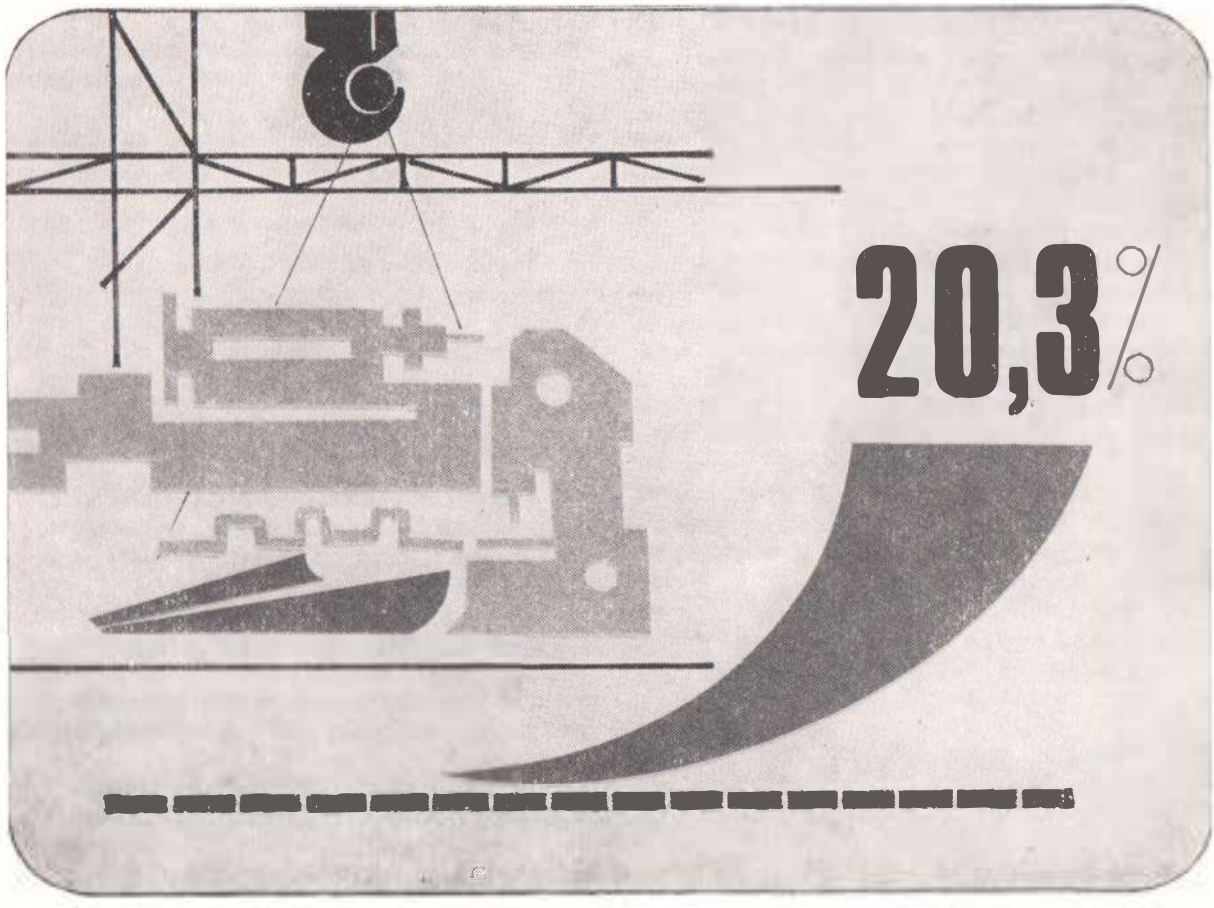

sale corespunzător cerințelor dezvoltării intensive și revoluției științifico-tehnice contemporane.

Rezultanta evoluțiilor stabilite în spiritul indicațiilor de o inestimabilă valoare ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a constituit-o și o va constitui realizarea în cadrul Capitalei a unei industrii mereu moderne, cu o structură optimă, capabilă să satisfacă o mare parte din necesitățile economiei naționale și ale populației, să fabrice produse cu un nivel calitativ ridicat, competitive pe piața internațională.

CITADELE-EMBLEMĂ ALE INDUSTRIEI CAPITALEI

Întreprinderea 23 AUGUST. Este cea mai mare unitate din industria Capitalei, avînd un număr de 20 275 oameni ai muncii. A beneficiat în repetate rînduri de indicaţiile directe ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu privind dezvoltarea şi modernizarea producţiei. Secretarul general al partidului a făcut aici numeroase vizite de lucru şi a participat la trei adunări generale ale oamenilor muncii. Unitate cu vechi tradiţii, a cunoscut în ultimele două decenii restructurări radicale atît în privinţa dotării tehnice şi tehnologice, organizării fluxurilor de producţie, cît şi în privinţa structurii fabricaţiei. În perioada 1965—1986 producţia marfă a crescut de 6 ori. În prezent, produce locomotive pentru linii magistrale, motoare cu ardere internă, compresoare, utilaje tehnologice. Este o unitate etalon pentru modernizarea producţiei, multe din soluţiile tehnologice şi organizatorice aplicate aici în premieră pe ţară sînt generalizate în alte unităţi. Exportă produse în 42 ţări.

Întreprinderea de maşini grele. A intrat în funcţiune în anul 1965. Este dotată cu mijloace de producţie de cea mai înaltă tehnicitate şi beneficiază de un eşalon muncitoresc şi de specialişti de cea mai înaltă calificare. Numărul personalului muncitor se ridică la 14 381 oameni ai muncii. Produce turbogeneratoare de 50—900 MW, coloane de sinteză, echipamente pentru centrale atomo-nucleare.

Întreprinderea de utilaj chimic GRIVIŢA ROŞIE. A luat fiinţă prin reprofilarea vechilor ateliere de reparaţii vagoane şi locomotive. Uzina a fost complet modernizată, iar profilul de fabricaţie a fost adaptat cerinţelor majore ale economiei şi ale exportului. Aici se realizează în prezent instalaţii tehnologice de cea mai mare complexitate pentru chimie. Produsele uzinei se exportă în 23 ţări.

Întreprinderea VULCAN. Unitate cu vechi tradiţii, cunoaşte în ultimele două decenii o dezvoltare şi o modernizare fără precedent. Puternicul detaşament muncitoresc de aici format din 8 575 oameni ai muncii produce cazane energetice cu o capacitate de pînă la 1 035 tone abur/oră, utilaje, tehnologice, unităţi de pompaj ş.a.

Întreprinderea SEMĂNĂTOAREA. Este una din unităţile de bază pentru dezvoltarea şi modernizarea agriculturii noastre. Creată în anii socialismului, în locul fostei « Pirotehnica », întreprinderea şi-a schimbat de mai multe ori nomenclatorul produselor realizate. De la maşini-unelte agricole simple, de la semănători, uzina a ajuns să producă azi combine autopropulsate, alte maşini agricole apreciate atît în ţară cît şi peste hotare.

Întreprinderea de maşini-unelte şi agregate. Produce de la începutul deceniului al şaptelea, fiind dotată cu maşini şi utilaje de mare complexitate şi precizie. Îşi aduce o contribuţie substanţială la sporirea şi ridicarea nivelului tehnic şi competitiv al producţiei de maşini-unelte a ţării — domeniu în care România se situează între primele zece ţări ale lumii. Aici se fabrică: strunguri carusel de pînă la 16 000 mm, maşini orizontale de alezat şi frezat, maşini de frezat longitudinale cu portal, maşini de rectificat, maşini-unelte cu comandă-program şi afişaj de cote, centre de prelucrare.

Întreprinderea AUTOBUZUL. Produce autobuze de mare capacitate, microbuze, autoutilare şi troleibuze. Produsele uzinei se exportă în 21 ţări.

Întreprinderea de motoare Diesel. Utilată cu mijloace de producţie de înaltă tehnicitate, produce autospeciale şi motoare Diesel cu puteri cuprinse între 360—1 000 CP.

Întreprinderea TURBOMECANICA. Realizată la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, produce motoare de mare complexitate și tehnicitate pentru aeronave.

Întreprinderea de avioane. Este principala unitate de acest tip care a relansat, din inițiativa secretarului general al partidului, producția de avioane din România. Pe lîngă alte tipuri de avioane, aici se realizează avionul « Rombac 1-11 », țara noastră situîndu-se printre cele șase țări ale lumii care fabrică produse de o asemenea complexitate și dificultate tehnică.

Întreprinderea de mașini electrice. Specializată în fabricația de motoare electrice asincrone, grupuri de sudură și grupuri electrogene, comparabile prin performanțele lor cu cele mai bune produse realizate pe plan mondial. Producția uzinei se înnoiește complet la fiecare 6—7 ani. Exportă produse în 12 țări.

Întreprinderea AUTOMATICA. Își aduce o contribuție de bază la programul privind extinderea automatizării și robotizării producției. Aici se realizează instalații de automatizare pentru mașini-unelte cu comandă-program, instalații de reglare automată a proceselor rapide, echipamente în sisteme unificate de reglare automată, instalații automate echipate cu elemente logice tranzistorizate.

Întreprinderea de cinescoape. Intrată în funcțiune în anul 1965, este profilată pe fabricarea tuburilor-cinescop, echipamente de telecomunicații și tehnica vidului.

Întreprinderea de calculatoare electronice. Este una dintre cele mai moderne unități industriale din țară. A început producția în 1970 și realizează în prezent o gamă diversificată de mijloace ale tehnicii de calcul: calculatorul electronic « Felix 256 », minicalculatorul « Coral 101 ».

Întreprinderea ELECTRONICA. Unitate de bază a industriei electronice românești, azi este binecunoscută și apreciată atît în țară, cît și peste hotare. Produsele sale realizate la nivel competitiv mondial sînt exportate în 26 țări, printre care: R.F.G., Anglia, S.U.A. R. S. Cehoslovacia, R. P. Polonă. Aici se fabrică o gamă largă de televizoare alb-negru și, din anul 1983, a început producția televizoarelor color.

Întreprinderea MICROELECTRONICA. Este și ea o creație a « Epocii Nicolae Ceaușescu». A intrat în funcțiune în anul 1981, beneficiind de una dintre cele mai avansate tehnologii practicate în lume în acest domeniu. Produce circuite integrate pe scară largă.

Întreprinderea de piese radio și semiconductori. Intrată în funcțiune la jumătatea deceniului al șaptelea, este singura unitate de acest gen din țară. Realizează componente electronice, circuite integrate, tranzistoare, diode, tiristoare, condensatori, cablaje. În cea mai mare parte, produsele sînt destinate unor unități specializate din țară, iar o altă parte se exportă în 13 țări, printre care: S.U.A., Franța, R.F.G., R.D.G., R. P. Polonă, R. P. Ungară.

Întreprinderea ELECTROMAGNETICA. Și-a schimbat și modernizat de cîteva ori producția în ultimele două decenii, fiind singura unitate de acest gen din țară, specializată în producția de centrale telefonice automate și echipamente de telecomunicații. Produsele întreprinderii sînt exportate în 15 țări.

Întreprinderea ELECTROAPARATAJ. Se află constant, în ultimii ani, între unitățile fruntașe ale industriei noastre electrotehnice aplicînd tehnologii moderne și metode suple de organizare și conducere a producției. Aici se realizează o gamă diversificată de aparataje de joasă tensiune, mijloace de automatizare electrotehnice pentru industria minieră, pentru cea constructoare de mașini, pentru transporturi și agricultură.

Întreprinderea ELECTROTEHNICA. Unitate cu tradiție în industria bucureșteană, s-a specializat în producția de aparate Roentgen, acționări cu tiristoare pentru motoare de curent continuu. Unitate de bază a industriei Capitalei, întreprinderea s-a dezvoltat și modernizat într-un ritm fără precedent în ultimii ani.

Întreprinderea INDUSTRIA OPTICĂ ROMÂNĂ. Este una din unitățile unicat din industria noastră care își desfășoară activitatea în București. Dispunînd de un personal de înaltă calificare, întreprinderea produce aparatură optică de mare complexitate și, în ultimii ani, aparate de fotografiat.

Întreprinderea REPUBLICA. Își face simțită prezența practic în toate ramurile și sectoarele economiei. Modernizată structural din punct de vedere tehnologic, întreprinderea produce o gamă largă de laminate finite pline și țevi din oțel,

prăjini de foraj de mare adîncime, tubulatură pentru instalații energetice.

Întreprinderea POLICOLOR. Creație a « Epocii Nicolae Ceaușescu », este una dintre cele mai moderne și apreciate întreprinderi bucureștene în țară și peste hotare. Pusă în funcțiune în anul 1968, întreprinderea produce: lacuri și vopsele pe bază de rășini sintetice și nitroceluloză, cerneluri poligrafice, rășini sintetice.

Întreprinerea de medicamente. A cunoscut în ultimele două decenii o modernizare radicală a producției. Produce medicamente sub formă de comprimate, drajeuri, capsule, soluții apoase în fiole, soluții perfuzabil și catgut.

Întreprinderea DANUBIANA. Are o marcă de fabricație bine apreciată de zeci și zeci de milioane de beneficiari din țară și de peste hotare. Produce anvelope și camere de aer pentru autovehicule și tractoare.

Întreprinderea de prelucrare a maselor plastice. Produce, după tehnologii moderne, din anul 1975, p.v.c., polietilenă, polistiren, polipropilenă și diverși alți polimeri, diverse bunuri de consum din mase plastice și piese pentru industria construcțiilor de mașini și industria electrotehnică.

Întreprinderile producătoare de fire și țesături din bumbac, lînă sau mătase, aflate în număr mare în industria Capitalei, au fost reconstruite sau modernizate în ultimele două decenii. Produsele lor sînt exportate în zeci și zeci de țări de pe toate meridianele lumii. Cîteva nume reprezentative: **Dacia, Filatura română de bumbac, Industria bumbacului, Aurora, Suveica, Țesătoriile reunite, Mătasea populară, Select, Flamura roșie, Postăvăria română, Textila Griviţa, Filatura de lînă pieptănată.**

Întreprinderile producătoare de tricotaje și confecții asigură o prezență de prestigiu a industriei Capitalei în producția națională a acestei subramuri. Multe din aceste întreprinderi livrează la export 80—90 la sută din producția realizată. Cîteva nume reprezentative: **Întreprinderea de confecții și tricotaje, Tricodava, Tricotajul roșu, Crinul, Tînăra gardă.**

Întreprinderile producătoare de încălțăminte împlinesc structura complexă, reprezentativă a industriei Capitalei. Unitățile din acest domeniu — **Progresul, Flacăra roșie, Dîmboviţa, Carmen** — sînt noi sau complet modernizate în ultimii ani.

RĂSPUNDERE PATRIOTICĂ PENTRU PREZENT ŞI VIITOR. UN PROGRAM DE INVESTIŢII FĂRĂ PRECEDENT

Bucureştiul constituie nucleul care tezaurizează o reprezentativă chintesenţă de realitate socialistă contemporană: din anul 1965 capitala patriei s-a dezvoltat în ritmuri nemaicunoscute, adăugînd, cu fiecare an, noi şi durabile edificii în industrie, în agricultură, în ştiinţă şi învăţămînt, în domeniul edilitar-gospodăresc, în ocrotirea sănătăţii. Toate — pentru om, pentru îndeplinirea vocaţiei sale constructive, pentru afirmarea geniului său creator ! Toate pentru progresul susţinut al oraşului — emblemă a României socialiste, pentru prosperitatea întregii ţări ! Toate pentru om, pentru bunăstarea şi fericirea lui !

Evocînd uriaşa epopee a muncii din anii « Epocii Nicolae Ceauşescu » la loc de cinste, la loc de temelie trebuie aşezată vasta şi neobosita activitate desfăşurată pe sutele de şantiere de construcţii ale Capitalei pentru împlinirea unui program de investiţii de o anvergură fără precedent, program structurat pe baze ştiinţifice după o strategie clarvăzătoare a secretarului general al partidului. Privind Bucureştiul de azi la înălţimea marilor ctitorii ale acestei glorioase epoci vedem reflectîndu-se în el imaginea patriei socialiste înfloritoare. Puternic implicat în prefacerile revoluţionare ale întregii ţări, în procesul complex şi dinamic de făurire a unei economii moderne şi competitive, Bucureştiul este şi va rămîne în continuare cel mai puternic centru economic al ţării, întinerit mereu prin forţa revitalizatoare a investiţiilor, prin munca neobosită a oamenilor.

În concepţia economică a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, promovarea fermă a unei politici susţinute de investiţii constituie unica alternativă pentru orice ţară care vrea cu adevărat să se înscrie pe orbita civilizaţiei, să progreseze rapid şi multilateral. **« Trebuie să fim conştienţi** — sublinia secretarul general al partidului — **de faptul că istoria va reţine, iar generaţia noastră va fi judecată nu atît după ce s-a consumat la un moment dat în societate, ci mai ales pentru ce s-a făcut pentru a asigura un viitor fericit naţiunii noastre. Nu trebuie să uităm nici un moment că pentru a făuri un destin luminos poporului nostru, pentru a întări independenţa ţării, pentru a construi cu succes societatea socialistă multilateral dezvoltată şi comunismul trebuie să asigurăm mijloacele necesare creşterii în ritm înalt a forţelor de producţie, înflorirea întregii economii socialiste, sporirea avuţiei noastre naţionale ».**

Pe temelia unei asemenea opţiuni hotărîte, Capitala patriei a beneficiat şi beneficiază de fonduri de investiţii materializate în programe de construcţii de o amploare fără precedent în toate domeniile vieţii economico-sociale.

O retrospectivă asupra programului de investiţii împlinit în anii de după Congresul al IX-lea al partidului pune în evidenţă o serie de date care atestă, în primul rînd, înaltul dinamism, creşteri impresionante, de la an la an, ale fondurilor de investiţii alocate Capitalei. Desigur, un asemenea dinamism a presupus eforturi materiale, tehnice şi organizatorice deosebite. De la organizarea unei vaste reţele de institute de proiectări, la constituirea şi dotarea unor unităţi de construcţii specializate, de la pregătirea unor cadre de ingineri şi tehnicieni, la formarea unor întregi eşaloane de constructori. Şi în acelaşi timp, pentru înfăptuirea programului de investiţii mereu mai cuprinzător cu fiecare an, cu fiecare cincinal a fost necesar un impresionant efort al zecilor de întreprinderi

din Capitală și al multor întreprinderi din țară pentru producerea și livrarea la termen a materialelor de construcții, a utilajelor și agregatelor, a mașinilor necesare. Prin înaltul dinamism al investițiilor capitala patriei nu face excepție de la regula aplicată cu consecvență de partidul nostru în ultimii ani în toate zonele și județele țării, trezite la o viață nouă printr-un efort constructiv fără precedent. În Capitală, însă, comparațiile cu alte perioade capătă dimensiuni impresionante ținînd seama de volumul mare al investițiilor. Astfel, dacă în perioada 1950—1965 volumul investițiilor realizate în București a însumat 53,3 miliarde lei, în perioada 1966—1986 acest volum a ajuns la peste 420 miliarde lei, media anuală fiind de peste 6 ori mai mare.

FONDURILE DE INVESTIȚII ÎN PERIOADA 1961—1985

Perioada	*Volumul investițiilor (milioane lei)*	*Media anuală a investițiilor (milioane lei)*
1961—1965	29 768	5 954
1966—1970	52 874	10 575
1971—1975	76 210	15 242
1976—1980	122 558	24 512
1981—1985	134 269	26 854

CREȘTEREA VOLUMULUI TOTAL AL INVESTIȚIILOR

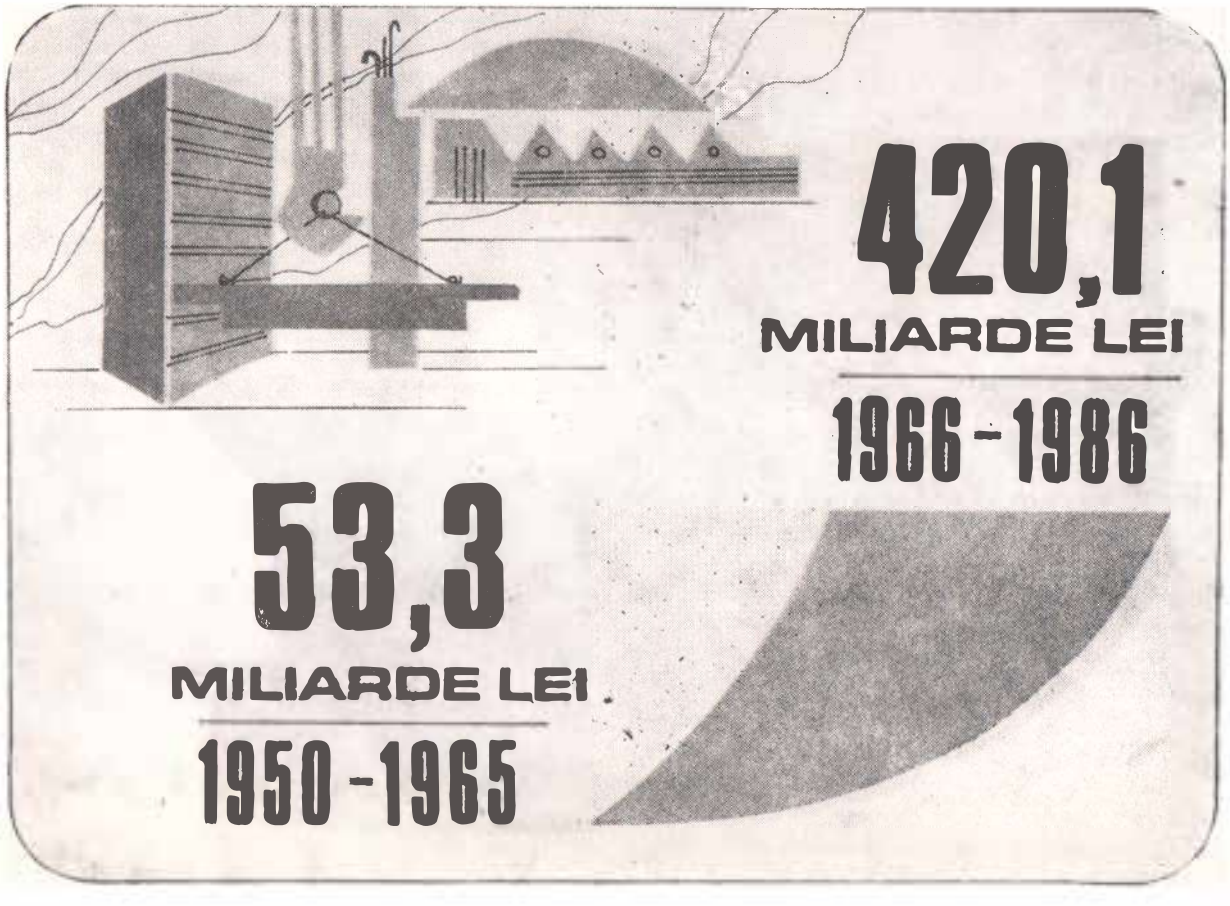

Semnificative sînt și concluziile ce pot fi trase din analiza structurii investițiilor pe ramuri de activitate. Și în această privință Capitala a beneficiat din plin de orientările și indicațiile prețioase ale tovarășului Nicolae Ceaușescu. Concentrarea investițiilor în sectoarele productive, construirea de noi obiective și modernizarea prin reutilarea completă a celor existente, stabilirea unui echilibru permanent între diferitele ramuri ale industriei și între acestea și diferitele ramuri ale economiei Capitalei, crearea unei economii specifice, reprezentative pentru o Capitală modernă — iată tot atîtea direcții majore de acțiune în repartizarea judicioasă a investițiilor pe diverse ramuri și domenii de activitate. Elocvent, în acest sens, este faptul că, în medie, peste o treime din fondurile de investiții din ultimele două decenii au fost alocate dezvoltării bazei tehnice de producție a industriei, urmînd în ordine transporturile și construcțiile. Important este că, practic, în principalele sectoare ale producției materiale investițiile au înregistrat creșteri substanțiale de la un cincinal la altul, prin modul de repartizare a fondurilor de investiții corectîndu-se anumite disproporții care au apărut la un moment dat.

Anii de intens efort constructiv în economia Capitalei au confirmat, încă o dată, că numai finalizarea operativă a lucrărilor de investiții, materializarea fondurilor alocate în mijloace materiale, în fonduri fixe sau în obiective cu caracter social-cultural poate da măsura reală a justeței politicii partidului de alocare sistematică a unei însemnate părți din venitul național pentru fondul de dezvoltare. Simpla lectură a creșterilor de-a dreptul spectaculoase pe care le-au înregistrat fondurile fixe din principalele ramuri productive duce la concluzia că, practic, în prezent economia Capitalei dispune de o bază tehnică materială radical înnoită, că mijloacele tehnice din dotarea unităților economice bucureștene se situează la nivelul exigențelor revoluției tehnico-științifice contemporane, fiind capabile să asigure obținerea unor înalte performanțe tehnice și economice.

EVOLUȚIA FONDURILOR FIXE PE SUBRAMURILE INDUSTRIALE ALE MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

1960 = 100

	Anii				
	1965	**1970**	**1975**	**1980**	**1986**
Industria republicană	157	271	474	773	11,4 ori
Energie electrică și termică	152	250	423	517	652
Metalurgie feroasă	107	176	396	837	13 ori
Metalurgie neferoasă	166	282	626	12,60 ori	20,5 ori
Construcții de mașini și prelucrarea metalelor	162	336	672	12,11 ori	19,3 ori
din care:					
electrotehnică și electronică	194	549	10,9 ori	17,63 ori	20,4 ori
Chimie	237	381	649	950	13,8 ori
Materiale de construcții	199	458	590	13,9 ori	11,4 ori
Exploatarea și prelucrarea lemnului	305	340	455	839	980
Sticlă, porțelan, faianță	118	20 ori	21,6 ori	40,6 ori	67,0 ori
Textilă	134	211	294	437	511
Confecții	142	178	405	448	436
Pielărie, blănărie, încălțăminte	137	162	212	353	409
Alimentară	113	178	179	293	455
Poligrafie	151	191	234	271	331

Analiza corelației dintre personalul angajat și înzestrarea muncii cu fonduri fixe duce la concluzia că pînă în 1965 dezvoltarea a avut un caracter preponderent extensiv (mai ales pe seama angajării unor lucrători). După 1965 pînă în 1980 s-au interferat factori extensivi cu cei intensivi. A urmat apoi, în perioada 1981—1985, o acțiune de dotare deosebită a muncii, mai ales pe planul automatizării și cibernetizării. Este cum nu se poate mai sugestiv pentru relevarea uriașului efort de investi-

ții din economia Capitalei faptul că, în prezent, fiecărui bucureștean angajat îi revin în medie 239 358 lei fonduri fixe, ceea ce constituie o mîndrie, dar și o responsabilitate pentru a fi utilizate intensiv. Cu toate că indicele de creștere a productivității muncii este superior celui al ridicării numărului personalului, ceea ce denotă un aspect calitativ pozitiv, indicele dotării este mai mare decît cel al productivității. Aceasta înseamnă că fondurile fixe pot și trebuie să fie folosite la nivelul potențialului existent, utilizarea acestora avînd încă și în prezent unele laturi și caracteristici de natură extensivă. În spiritul sarcinilor stabilite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în viitor colectivele din economia Capitalei vor acționa cu hotărîre pentru ca fondurile fixe din industria bucureșteană să fie utilizate la întreaga lor capacitate, creîndu-se posibilitățile amortizării lor integrale și deci a realizării unui proces reproductiv mai activ în acest domeniu.

Gradul de înnoire și nivelul tehnic al fondurilor fixe — iată un alt rezultat direct al politicii de investiții științifice promovate ferm în economia Capitalei în anii « Epocii Nicolae Ceaușescu ». Ca urmare a creării de noi întreprinderi, a dezvoltării și modernizării celor existente, asistăm la un proces continuu de înnoire a fondurilor fixe în industria bucureșteană. În acest context, luînd în considerare și amortizarea lor, cca 90% din volumul fondurilor fixe din industria republicană bucureșteană sînt create în ultimii 20 de ani, ceea ce demonstrează o grijă deosebită pentru ridicarea nivelului lor tehnic. Totodată, peste 60% din volumul fondurilor fixe au o « vîrstă » mai mică de 10 ani și prin aceasta industria bucureșteană asigură premise superioare de adaptabilitate a bazei sale tehnice la cerințele programului tehnic mondial.

DINAMICA FONDURILOR FIXE ÎN INDUSTRIE

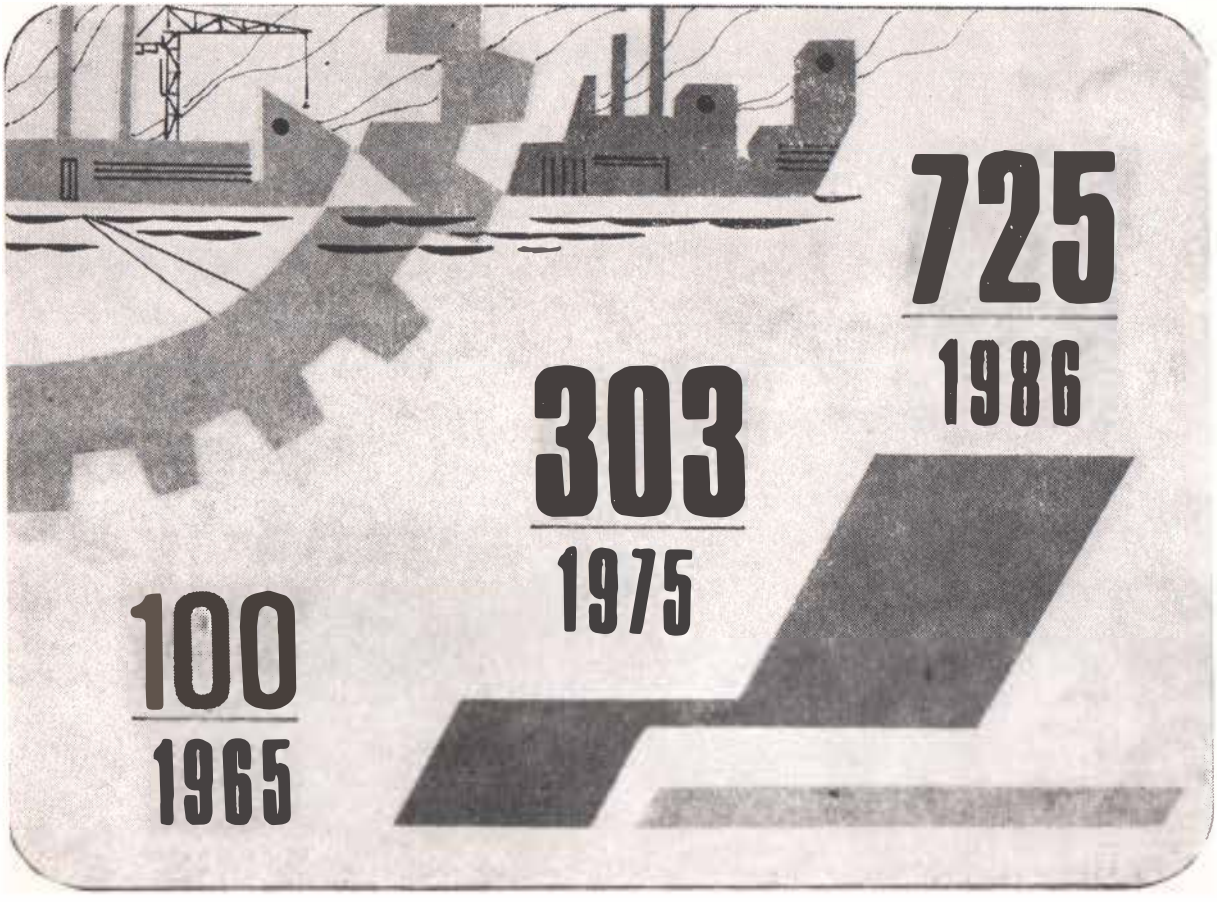

Continuînd desprinderea unor semnificații de largă rezonanță pe terenul activității de investiții în Capitală, să relevăm cîteva aspecte majore ale efortului investițional asupra omului, asupra forței de muncă. În spiritul indicațiilor și sarcinilor trasate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, investițiile finalizate în economia Capitalei au avut și au efecte de proporții asupra condițiilor de muncă și, implicit, asupra randamentului muncii. Munca rudimentară, munca fizică excesivă a dispărut treptat din întreprinderile bucureștene, la locul de muncă, muncitorul din fabricile și uzinele Capitalei beneficiind, azi, de o dotare cu cele mai moderne mijloace mecanizate, automatizate și cibernetizate. Ca urmare, efortul financiar și material pentru crearea unui nou loc de muncă a crescut continuu și substanțial, dar acestui efort i-a urmat îndeaproape și un rezultat scontat, productivitatea muncii a înregistrat creșteri pe măsura noilor condiții create.

CORELAȚIA DINTRE GRADUL DE DOTARE CU FONDURI FIXE ȘI CREȘTEREA PRODUCTIVITĂȚII

	Anii					
	1960	**1965**	**1970**	**1975**	**1980**	**1986**
Fonduri fixe ce revin la un muncitor din industrie lei/muncitor	49 760	61 006	88 778	116 858	187 666	289 240
Dinamica înzestrării — %	100	122,6	178,41	234,84	377,14	581,27
Dinamica productivității muncii — %	100	120	146,3	215,8	313,3	410,2
Dinamica personalului angajat — %	100	127,85	151,44	194,32	203,43	208,20

Un ridicat grad al înnoirii fondurilor fixe s-a produs în perioada 1965—1975 cînd s-au creat întreprinderi noi în diverse ramuri moderne (mașini-unelte, electrotehnică, electronică). Acest nivel de reînnoire înseamnă o dublare a înzestrării industriei bucureștene în mai puțin de 6 ani și jumătate. Pe ansamblul ramurii construcțiilor de mașini, gradul de reînnoire mediu anual în ultimii 21 de ani este 8,85, ceea ce indică posibilitățile extinse de introducere a progresului tehnic și de preîntîmpinare a procesului de îmbătrînire a utilajelor și mașinilor necesare tuturor ramurilor economiei naționale (la cca 11,30 ani a existat, în medie, posibilitatea dublării volumului fondurilor fixe). Se cuvine subliniat că în subramura construcțiilor de mașini, gradul de reînnoire a fondurilor fixe se menține la un nivel ridicat (33,22%), ceea ce înseamnă o perioadă medie de introducere a progresului tehnic de aproape 3 ani, încadrîndu-se în media mondială a timpului de apariție a uzurii morale.

Este de asemenea pozitiv faptul că și alte subramuri producătoare de mijloace de producție din economia Capitalei au un grad de reînnoire ridicat, cum ar fi: chimia, metalurgia feroasă și neferoasă, energia electrică. La această din urmă subramură (energia) gradul de reînnoire este ridicat în perioada 1965—1975 cînd s-au construit 3 mari termocentrale, sporind producția de energie cu 4 686,6 mil.kwh — asigurînd astfel posibilități net superioare pentru electrificarea, mecanizarea și automatizarea proceselor de producție.

Creșterea accentuată a nivelului tehnic al fondurilor fixe din economia Bucureștiului este demonstrată elocvent de extinderea accentuată a automatizării. Această nouă direcție care definește tot mai mult activitatea de investiții s-a dovedit a fi, pe de o parte, absolut necesară — fără automatizare complexă nu poate fi concepută azi desfășurarea, în condiții competitive, a activității economice — și, pe de altă parte, pe deplin posibilă, Capitala și economia națională dispunînd de fabrici și uzine capabile să producă azi cele mai complexe mijloace de automatizare. Sînt argumente majore care explică de ce secretarul general al partidului a trasat, în repetate rînduri, oamenilor muncii din Capitală sarcina de a acționa hotărît pentru extinderea automatizării, în vederea creș-

terii susținute a productivității muncii, a competitivității întregii activități economice.

«Ca să ne putem compara cu alte țări trebuie să asigurăm o importantă creștere a productivității muncii — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în fața adunării generale a oamenilor muncii de la Întreprinderea «23 August». **Aceasta presupune o activitate susținută în direcția bunei organizări a producției și a muncii, mecanizării lucrărilor, automatizării proceselor de producție, introducerii tehnologiilor noi. Pe baza unui asemenea complex de mecanizare și automatizare, de reorganizare a fluxului tehnologic se va putea realiza creșterea rapidă a productivității muncii. Subliniez că toate acestea nu trebuie să ducă la sporirea efortului fizic, ci a efortului de gîndire, de inteligență, la o organizare rațională a producției și a muncii pe baza mecanizării și automatizării».**

Dezvoltarea ramurii energiei electrice a amplificat posibilitățile automatizării proceselor de producție — fenomen pus în evidență de creșterea puterii instalate ce revine la 100 muncitori de peste 2,32 ori în ultimii 20 ani. Totodată, consumul de energie pe muncitor crește cu 202,6% în perioada 1965—1986, în condițiile în care în principala ramură a industriei bucureștene (construcțiile de mașini) scade simțitor ponderea cheltuielilor energetice în total costuri.

INDICATORI AI AUTOMATIZĂRII ÎN INDUSTRIA CAPITALEI

Indicatori	*Anii*				
	1965	**1970**	**1975**	**1980**	**1986**
Putere instalată care deservește producția (MW)	627	1 084	1 628	2 160	2 602
Puterea instalată la 100 muncitori KW	248	353	412	479	576
Consumul de energie electrică pe muncitor KWh	3 785	6 163	6 509	6 788	7 669

Înfăptuirea amplului program de investiții în anii de după Congresul al IX-lea al partidului ar fi fost de neconceput fără dezvoltarea și modernizarea activității în domeniul construcțiilor, ramură de bază în economia Capitalei. Este semnificativ faptul că în această perioadă rolul și ponderea construcțiilor în ansamblul economiei bucureștene au crescut continuu, creîndu-se unități de construcții cu un grad înalt de specializare, capabile să realizeze sarcinile sporite ce le revin din programele de investiții stabilite. Astfel, au fost organizate unități de construcții specializate pentru obiective industriale, agricole, pentru lucrări în domeniul transporturilor, pentru locuințe și alte obiective social-culturale, precum și unități profilate pentru anumite tipuri de lucrări: elemente de instalații, structuri prefabricate din beton, construcții metalice.

În prezent în municipiul București funcționează peste 50 unități de construcții, care pe baza măsurilor adoptate de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din februarie 1984, au fost transformate în puternice antreprize, cu întreaga activitate organizată în acord global. Și în acest domeniu Capitala își îngemănează acțiunile cu cele ale întregii țări: 31 de antreprize specializate în lucrări hidrotehnice, de montaje energetice, transporturi și altele cu brigăzi complexe sînt răspîndite pe întreg cuprinsul țării.

Crearea de unități specializate pe genuri de lucrări a permis creșterea continuă a productivității muncii pe șantiere și, pe această bază, sporirea volumului lucrărilor de construcții-montaj, scurtarea termenelor de execuție. Cu justificată mîndrie se poate afirma că la ora actuală, rod al formării și dezvoltării unor puternice unități de construcții în București, dotate cu mijloace tehnice moderne și cu detașamente muncitorești și de specialiști cu o înaltă calificare, nu există lucrare de construcții-montaj, oricît de dificilă sau de complexă ar fi, care să nu poată fi executată în timp record, competitiv pe plan mondial, și în condiții de bună calitate. Un exemplu, din sutele și sutele de acest

fel posibile: structurile de beton și planșeele noului pasaj « Unirea » au fost executate, pe baza unor soluții originale, în numai 35 de zile, față de circa doi ani cît durează în medie o asemenea lucrare.

Noile antreprize de construcții din București au fost dotate cu mașini și utilaje moderne — excavatoare hidraulice pe pneuri, pe șenile, rulouri compresoare, stații automate și semiautomate de preparare a betoanelor, instalații automate de prepararea structurilor asfaltice ș.a. — iar pentru realizarea unui volum sporit de locuințe au fost puse în funcțiune adevărate « fabrici de case »; totodată, în poligoane speciale se realizează astăzi, după metode de tip industrial, secțiuni complexe de construcții, care nu necesită decît operații de montaj. În ansamblu, activitatea de construcții s-a apropiat tot mai mult de industrie prin folosirea pe scară largă a elementelor prefabricate, prin promovarea tehnologiilor moderne, a materialelor noi și prin promovarea metodelor moderne de conducere și organizare.

Fie și numai o sumară trecere în revistă a principalelor linii directoare ale unui efort de investiții fără precedent în istoria Capitalei este în măsură să dea dimensiunea impresionantă a uriașului efort constructiv desfășurat în toate domeniile vieții economico-sociale ale Bucureștiului. Generațiilor anilor de început ai construcției socialismului le rămîn neșterse amintirile entuziasmului declanșat pretutindeni pentru refacerea economiei și așezarea pietrelor de temelie ale viitoarelor edificii ale muncii poporului liber și unit. Se înălțau atunci Întreprinderea de confecții și tricotaje, Întreprinderea de motoare electrice, Combinatul poligrafic. Și alături de ele se înălțau blocurile din Floreasca și Ferentari, din zona Gării de Nord; apoi noi șantiere dădeau contur altor și altor fabrici și uzine, altor și altor blocuri și apoi cartiere de locuințe, școli, spitale, institute de cercetări.

Șantierul, construcțiile, investițiile fac parte din biografia acestei cetăți. Congresul al IX-lea al partidului avea să aducă acel aer tonifiant nebănuit de nimeni, avea să lanseze programe de construcție care la început uimeau, apoi stîrneau interesul și captau entuziasmul. Fabricile și uzinele existente au început să fie modernizate și dezvoltate, altele noi, zeci și zeci, se îngemănau în largi și complexe platforme industriale. Nu mai construim blocuri dispersate, ci cartiere, orașe întregi în marele oraș din inima țării. Acum Capitala construiește în continuare. Vocația construcției nu are margini pentru bucureșteni. Construcțiile fac parte din biografia lor. În cele peste două decenii de muncă și împliniri, în glorioasa « Epocă Nicolae Ceaușescu », bucureșteanul a simțit pasiunea pentru construcții, a simțit-o și a înnobilat-o cu hărnicia sa. Așa se face că într-o perioadă cînd totul părea a fi așezat pentru mult timp, la inițiativa și sub conducerea directă a marelui ctitor de țară nouă, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Bucureștiul a devenit un imens șantier. Un șantier de proporții nemaiîntîlnite și nebănuite vreodată. Se extind și se modernizează în continuare fabrici și uzine, se nasc, parcă peste noapte, noi cartiere, noi ansambluri de locuințe. După ce Balta Albă, Drumul Taberei, Griviția, Ștefan cel Mare, Berceni, Militari au devenit veterane între cartierele Capitalei, altele noi — Titulescu, Mihai Bravu, Moșilor, Sălaj, Turda, 1 Mai, Crîngași, Aviației — au modificat structural numeroase zone, dînd chip nou unor locuri uitate de vreme. Acum bucureștenii construiesc un nou centru civic, au făurit canalul unei Dîmbovițe întinerite într-un ritm impresionant.

Niciodată, nici un alt oraș din țară nu a cunoscut lucrări de construcții de o asemenea complexitate avansată, pe care și le pot îngădui doar țări cu o reală forță economică: fabrici și uzine, institute, școli și spitale, noi cartiere, metrou, centru civic, noua cale a Dîmboviței cu cele 10 noi poduri. Toate presupun eforturi mari, toate presupun hărnicie și dăruire, presupun resurse materiale și financiare, presupun investiții, presupun pricepere. Și putem spune că viața, anii luminoși ai « Epocii Nicolae Ceaușescu » ne-au învățat cum să obținem și cum să stăpînim această zestre. Între zecile de mii de constructori inimoși ai noului București, în fruntea lor gata oricînd, mereu neobosit, să ofere o idee, un sfat, o soluție, gata oricînd să dea aripi unor visuri tot mai îndrăznețe, îl vedem întotdeauna pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, ctitorul modernei capitale a patriei, ctitorul României moderne.

SECTORUL AGRICOL ILFOV PE COORDONATELE NOII REVOLUŢII AGRARE

De cîţiva ani, o componentă de bază a puternicei economii a Capitalei o constituie agricultura. Preocuparea permanentă, directă a tovarăşului Nicolae Ceauşescu pentru asigurarea tuturor condiţiilor materiale, tehnice şi organizatorice pentru valorificarea deplină a uriaşului potenţial productiv de care dispune municipiul nostru se regăseşte şi în lansarea şi materializarea ideii de a crea o puternică centură agrară în jurul Bucureştiului, parte integrantă a economiei Capitalei, menită să asigure o bună aprovizionare a populaţiei, îndeosebi cu produse agro-alimentare proaspete.

Desigur, şi această iniţiativă originală, verificată în practică, se circumscrie concepţiei profund ştiinţifice a secretarului general al partidului nostru privind politica de repartizare echilibrată, armonioasă a forţelor de producţie pe întreg cuprinsul patriei. Potrivit acestei concepţii, politica de optimizare a dezvoltării economico-sociale pe plan teritorial are drept obiectiv şi formarea profilului economic al tuturor judeţelor şi zonelor ţării. În concepţia partidului nostru, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, acest proces are un caracter extrem de complex, fiind determinat de volumul, structura şi calitatea resurselor de muncă, de condiţiile naturale, tradiţiile, posibilităţile organizării legăturilor interzonale în domeniul aprovizionării şi desfacerii, de alte necesităţi social-politice şi ecologice, evitîndu-se astfel orice copiere mecanică a fizionomiei economiei naţionale la nivelul fiecărui judeţ sau zone economice. În acest context, se are în vedere încadrarea organică a fiecărei zone a ţării în ansamblul economiei naţionale, formarea unei astfel de configuraţii a ramurilor şi subramurilor care să asigure o structură raţională, optim diferenţiată a producţiei materiale, o dezvoltare proporţională şi eficientă, în măsură să valorifice superior resurse de muncă socială şi cadrul natural, să creeze condiţii optime de muncă şi de viaţă întregii populaţii.

În raport de condiţiile economico-sociale şi naturale, municipiul Bucureşti se înscrie printre zonele ţării cu un pronunţat caracter industrial, în care predomină ramurile de vîrf. În vederea asigurării populaţiei Capitalei cu produse agro-alimentare în stare proaspătă şi în diferite stadii de prelucrare industrială, din iniţiativa tovarăşului Nicolae Ceauşescu s-a hotărît, din raţiuni economice şi sociale, înfiinţarea Sectorului Agricol Ilfov, în subordinea municipiului Bucureşti. Încă din 1981, ca urmare a vizitelor făcute de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în unităţi agricole şi de cercetare ştiinţifică din raza Sectorului Agricol Ilfov, pe baza unei minuţioase analize, a dialogului de lucru cu lucrătorii ogoarelor şi cu oamenii de ştiinţă, au fost fundamentate măsuri privind introducerea largă a cuceririlor ştiinţei, tehnicii şi tehnologiei agrare, au fost elaborate programe de dezvoltare în perspectivă a agriculturii municipiului Bucureşti, a întregii zone de aprovizionare a Capitalei.

Punînd la baza dezvoltării agriculturii realizările de vîrf ale ştiinţei şi tehnicii agricole, secretarul general al partidului nostru a conceput dezvoltarea forţelor de producţie din cadrul sectorului ca model de conlucrare, de integrare organică a ştiinţei, învăţămîntului şi producţiei. Drumul ascendent parcurs de agricultura municipiului Bucureşti, integrată organic în economia dinamică a Capitalei, îşi găseşte expresia în transformarea unităţilor agricole în puternice baze de producţie agricolă, care pun la dispoziţia populaţiei şi a industriei cantităţi tot mai mari de produse şi materii prime, contribuind în proporţie crescîndă la înfăptuirea prevederilor programelor de autoconducere şi autoaprovizionare în profil teritorial. Deşi dispune numai de 0,8% din suprafaţa agricolă a ţării şi de 1,2% din cea arabilă, agricultura Capitalei participă cu 3,1% la producţia globală agricolă a ţării. În măsură crescîndă îşi aduce contribuţia la aprovizionarea pieţei Capitalei cu produse vegetale şi animale. Dacă în 1981 furniza pentru consumul Capitalei 29% din necesarul de legume, 2% din cel de carne, 4% din cel de lapte şi 2% din cel de ouă, în 1987 gradul de acoperire a acestor necesităţi ale programului de autoaprovizionare se ridică la legume — 76%, la ouă — 54,5%, la carne — 44,2%, la lapte — 36,6 la sută.

În Sectorul Agricol Ilfov îşi desfăşoară activitatea 8 consilii unice agroindustriale de stat şi cooperatiste — Mogoşoaia, Periş, Grădiştea, Ştefăneşti, Popeşti, Vidra, Măgurele şi Ciorogîrla. În componenţa lor sînt cuprinse 8 staţiuni pentru mecanizarea agriculturii, 43 cooperative agricole de producţie, 5 întreprinderi agricole de stat, 3 întreprinderi avicole de stat, un I.S.C.I.P., 3 unităţi producătoare de legume în sere, 3 asociaţii economice intercooperatiste şi o asociaţie economică de stat şi cooperatistă. Pe teritoriul sectorului îşi desfăşoară activitatea 24 unităţi de cercetare ştiinţifică şi alte unităţi de stat cu profil agricol, unităţi industriale de prelucrare a produselor

agricole și de prestări de servicii pentru agricultură, precum și două licee agroindustriale.

Baza de pornire pentru dezvoltarea și modernizarea agriculturii din jurul Capitalei o constituie fondul funciar aflat la dispoziția unităților agricole. Ca urmare a acțiunii de arondare a noi comune la Sectorul Agricol Ilfov, suprafața totală de care dispune se ridică în prezent la 182 034 hectare față de 152 099 în anul 1981. Pe baza prevederilor « Programului național pentru asigurarea unei producții agricole sigure și stabile », prin creșterea potențialului productiv al pămîntului, mai buna organizare și folosire în mod unitar a terenului agricol, a întregii suprafețe a țării, realizarea irigațiilor pe circa 55—60% din suprafața arabilă, a lucrărilor de desecări și combaterea eroziunii solului, elaborate din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca o expresie a înaltei răspunderi față de generațiile viitoare, precum și a « Programului cu privire la organizarea teritoriului și creșterea fertilității solurilor în perioada 1986—1990 », aprobat la plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor din februarie 1986, organele de partid și de stat din municipiul București au îndrumat și sprijinit unitățile agricole în utilizarea rațională a fondului funciar, organizarea teritoriului și înfăptuirea lucrărilor de îmbunătățiri funciare. Evoluția structurii de folosință a fondului funciar al Sectorului Agricol Ilfov este elocventă.

În lumina sarcinilor stabilite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în perioada 1981—1986, ca urmare a arondărilor făcute, precum și a amplelor lucrări de redare în circuitul economic a noi suprafețe de teren, suprafețele agricole și arabile au crescut cu 26 250 hectare și respectiv cu 25 875 hectare. Pe seama lucrărilor de îmbunătățiri funciare efectuate în anii 1981—1986, a defrișării unor vii și livezi îmbătrînite și a unor pășuni slab productive s-au introdus în cultură 1 748 hectare. În anul 1987, suprafața agricolă a municipiului București a crescut cu încă 4 590 hectare, din care 4 040 hectare prin măsuri de organizare și sistematizare a teritoriului.

SUPRAFAȚA TOTALĂ ȘI AGRICOLĂ DUPĂ MODUL DE FOLOSINȚĂ

— hectare —

Categorii de folosință	*Anii*			
	1981	**1983**	**1985**	**1986**
Suprafața totală din care:	152 099	152 099	169 542	182 034
— agricolă	95 202	97 055	111 842	122 648
— fond forestier	25 178	25 109	24 897	25 555
— alte suprafețe	31 719	29 935	32 803	33 831
Suprafața agricolă din care:	95 202	97 055	111 842	122 648
— teren arabil	88 604	90 456	104 892	116 142
— pășuni și fînețe naturale	2 529	2 603	2 701	2 505
— vii și pepiniere viticole	1 378	1 265	1 432	1 337
— livezi și pepiniere pomicole	2 691	2 731	2 817	2 664

Notă: datele se referă la structura teritorial-admi istrativă a anului respectiv.

În aceste condiții, ponderea suprafețelor agricole și arabile în suprafață totală a crescut de la 62,6% în 1981 la 67,4% în 1986 și respectiv de la 58,3% la 63,8%, ceea ce a permis mai buna structurare a producției agricole.

Suprafața agricolă amenajată pentru irigat se ridica la începutul anului 1986 la 58 182 hectare față de numai 18 412 hectare în 1981, reprezentînd 47,4% din totalul suprafeței agricole. Suprafața arabilă irigată însumează 52 760 hectare, cu 35 852 hectare mai mult decît în 1981, cuprinzînd 95,7% din suprafața agricolă irigată. Pentru a asigura cresterea capacității productive a pămîntului și utilizarea rațională și eficientă a fondului funciar, în vederea obținerii unor producții înalte, sigure și stabile, în actualul cincinal se desfășoară ample lucrări de îmbunătățiri funciare, extinderea irigațiilor și desecărilor ocupînd locul principial. La sfîrșitul anului 1987 suprafața amenajată pentru irigat a cuprins 68 400 hectare în perioada 1986—1990 pe o suprafață de 11 000 hectare se vor executa lucrări de amendare a solului, lucrările de scarificare se vor desfășura pe 42 000 hectare, din care 4 000 hectare au fost deja realizate, iar cele de subsolaj pe 51 000 hectare, din care 7 000 hectare au fost realizate în 1986.

Cea mai mare parte din suprafața agricolă este deținută de cooperativele agricole, ponderea acesteia ridicîndu-se în 1986 la 58,7%, urmată de unitățile agricole de stat cu 29,4%, din care întreprinderile agricole de stat cu 17,4%, gospodăriilor producătorilor particulari revenindu-le 1,4%.

În structura suprafeței arabile a Sectorului Agricol Ilfov, în anul 1986 terenul agricol reprezenta 94,7%, pășunile și fînețele 2,4%, viile 1,1%, iar livezile 2,2%. În structura culturilor, poziția dominantă o au cerealele pentru boabe, cu 56,9%, urmată de plante de nutreț, cu 15,9%.

EVOLUȚIA STRUCTURII CULTURILOR ÎN PERIOADA 1981—1987

	1981	1983	1985	1987
Suprafața cultivată — total	85 122	89 723	104 983	118 123
din care:				
Cereale pentru boabe	50 079	48 410	60 979	65 412
din care:				
— grîu — secară	14 235	13 972	19 159	23 329
— orz — orzoaică	11 443	10 980	14 953	14 957
— porumb	23 444	23 094	25 907	26 755
Leguminoase pentru boabe	1 052	976	1 200	1 305
Plante uleioase	9 420	8 048	10 460	13 408
Plante pentru industrializare	1 091	832	1 324	1 398
Cartofi, legume, pepeni	9 847	10 467	10 255	11 919
din care:				
— legume	8 336	8 928	8 030	9366
Plante de nutreț	11 221	17 184	17 663	19 549
Alte culturi	2 412	3 806	3 102	5 123

Condițiile favorabile din zonă și specificul tehnologiilor de producție explică locul deținut de cerealele pentru boabe, iar dezvoltarea sectorului zootehnic ponderea relativ ridicată a plantelor de nutreț. Realizarea programelor de autoaprovizionare impune anumite modificări în structura culturilor, în direcția sporirii suprafețelor cultivate cu legume și amplasarea lor în apropierea surselor de apă. Extinderea legumiculturii este favorizată de existența pe teritoriul Sectorului Agricol Ilfov a Institutului de cercetări pentru legumicultură și floricultură — Vidra, unitate ce pune la dispoziția agriculturii acestei zone a Capitalei soiuri de legume cu înalte calități biologice, tehnologii perfecționate de cultivare pentru valorificarea superioară a condițiilor naturale și a potențialului genetic al materialului săditor. În cadrul fitotronului se efectuează ample studii de genetică și de biologie pentru producerea de plante rezistente la boli și la condițiile de mediu, de creare a instrumentelor de combatere a dăunătorilor și bolilor pe cale biologică.

Creșterea gradului de integrare a agriculturii în ansamblul dezvoltării economice a Capitalei, potrivit sarcinilor subliniate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, se realizează printr-un proces susținut de modernizare a tuturor elementelor bazei tehnico-materiale a unităților agricole.

Efortul investițional a fost orientat cu prioritate spre realizarea programului de îmbunătățiri funciare, în special de extindere a irigațiilor, mecanizarea complexă, chimizarea, dezvoltarea și modernizarea zootehniei, dezvoltarea cercetării științifice.

În perioada 1981—1986 au fost alocate agriculturii Capitalei fonduri de investiții însumînd peste 5,9 miliarde lei, investițiile la 100 hectare agricole fiind în 1986 de 1,3 ori mai mari față de 1981. Efortul investițional susținut s-a materializat în dezvoltarea puternică a bazei tehnico-materiale a agriculturii, valoarea fondurilor fixe crescînd cu 58%, la 100 hectare revenind peste 2 500 000 lei.

Agricultura municipiului București a fost înzestrată cu un număr însemnat de tractoare, mașini, utilaje și instalații diversificate și cu înalte performanțe tehnico-economice, care au permis mecanizarea în mare măsură a producției agricole vegetale și animale. Pe un tractor fizic revenea în 1986 o suprafață arabilă de 42 ha, iar pe o combină autopropulsată 88 de hectare cultivate cu cereale, ceea ce reflectă un înalt grad de înzestrare tehnică, mult superioară mediei pe țară. Cantitatea de îngrășăminte chimice utilizate a înregistrat creșteri continue, în 1986 revenind la un hectar 173 kg substanță activă. Programul de fertilizare mixtă

DINAMICA PRODUCȚIEI MEDII LA HECTAR LA PRINCIPALELE CULTURI

organo-minerală stabilit pentru această zonă prevede sporirea cantităților de îngrășăminte naturale în vederea creșterii capacității productive a fondului funciar și a multiplicării efectelor pozitive ale extinderii irigațiilor și a folosirii îngrășămintelor chimice asupra sporirii producției agricole. Importante măsuri se iau pentru combaterea bolilor dăunătorilor, atît pentru folosirea unor cantități sporite de insecto-fungicide, cît și pe cale biologică, prin utilizarea realizărilor de vîrf ale științei agricole în acest domeniu. Se acordă astfel o atenție deosebită protecției mediului înconjurător, prevenirii poluării atmosferei, a apei și pămîntului din zona Capitalei.

CREŞTEREA GRADULUI DE ÎNZESTRARE TEHNICO-MATERIALĂ A UNITĂŢILOR AGRICOLE

	Anii			
	1981	1983	1985	1986
Tractoare fizice	1 900	2 035	2 693	2 799
Cultivatoare mecanice	490	384	510	538
Semănători mecanice	473	369	547	621
Combine autopropulsate pentru recoltat cereale păioase	312	319	511	584
Combine autopropulsate pentru recoltat porumb	141	122	181	178
Suprafaţa arabilă pe un tractor fizic (ha)	47	44	39	42
Suprafaţa de cereale pe o combină autopropulsată (ha)	111	110	87	88

În strînsă legătură cu dezvoltarea şi perfecţionarea bazei tehnico-materiale, un rol hotărîtor în procesul intensificării producţiei îl are factorul uman. Legic, pe măsura creşterii gradului de înzestrare tehnică a muncii, a creşterii productivităţii muncii, populaţia ocupată în agricultură s-a redus absolut şi relativ, ea fiind absorbită de dezvoltarea puternică a industriei Capitalei, precum şi a unităţilor industriale şi de prestări de servicii din localităţile rurale.

În anul 1986, populaţia ocupată în agricultură era de 39 700 persoane, ceea ce reprezintă 12,2% din populaţia stabilă a Sectorului Agricol Ilfov. În cooperativele agricole de producţie au lucrat 26 635 cooperatori, revenind pe un cooperator 2,7 hectare agricole. Din totalul cooperatorilor care au participat la muncă, ponderea bărbaţilor a fost de 46%.

Pentru a preîntîmpina consecinţele generate de manifestarea unor fenomene negative în domeniul forţei de muncă din agricultură, cum sînt reducerea nejustificată a numărului braţelor de muncă, accentuarea feminizării şi a gradului de îmbătrînire, Comitetul municipal de partid şi Comitetul de partid al Sectorului Agricol Ilfov au luat măsuri de a asigura conlucrarea dintre unele unităţi industriale şi unele cooperative agricole de producţie. Circa 40 000 de oameni care muncesc în unităţi economice din Capitală, dar care domiciliază pe teritoriul Sectorului Agricol Ilfov, participă la lucrările agricole, acestora repartizîndu-li-se în acord global suprafeţe de teren în unităţile din localitatea de reşedinţă.

Creşterea gradului de ocupare a forţei de muncă în producţia agricolă constituie o preocupare importantă, actuală şi de perspectivă pentru factorii de răspundere din municipiul Bucureşti. Prin programele de dezvoltare intensivă a producţiei, prin extinderea industriilor mici şi a serviciilor în mediul rural şi în oraşele cu profil agro-alimentar din Sectorul Agricol Ilfov, se va asigura îmbunătăţirea structurii de vîrstă şi sex, creşterea gradului de ocupare în activităţi agricole şi agro-industriale. Pe această bază vor creşte veniturile provenite din munca agricolă, se vor crea condiţii pentru utilizarea concomitentă a lucrătorilor în activităţi agricole şi neagricole în mediul rural şi se va stabiliza forţa de muncă activă.

Agricultura municipiului Bucureşti dispune de un număr însemnat de specialişti cu studii superioare care prin activitatea lor contribuie la accentuarea caracterului intensiv al producţiei, aduc o contribuţie deosebită la promovarea noilor tehnologii, la perfecţionarea conducerii şi organizării producţiei şi a muncii, la aplicarea fermă a principiilor noului mecanism economic. În anul 1986 şi-au desfăşurat activitatea 1102 specialişti cu studii superioare, dintre care 453 ingineri agronomi şi horticultori, 290 ingineri zootehnişti, 225 medici veterinari, 133 ingineri mecanici şi 304 economişti. Acestora li se adaugă cadre didactice din învăţămîntul superior agronomic şi economic, oameni de ştiinţă şi cercetători din institutele şi staţiunile de pe raza municipiului Bucureşti, care îndrumă şi sprijină unităţile agricole în vederea generalizării celor mai recente cuceriri ale ştiinţei agricole, a modernizării producţiei, accentuării caracterului său intensiv, a creşterii eficienţei economice în domeniul agriculturii.

Un rol important în folosirea raţională a forţei de muncă din mediul rural, în stabilizarea acesteia, îl au Consiliile unice agro-industriale şi Consiliile populare care coordonează şi îndrumă

activități de cooperare în producție sau asociere și integrare agroindustrială. Prin programul de pregătire a forței de muncă din agricultură se va asigura necesarul de personal calificat pentru activitățile complexe și marea varietate de meserii solicitate de specificul producției agroindustriale în această zonă.

Pornind de la baza tehnico-materială modernă, de la măsurile luate pentru asigurarea forței de muncă necesare, importante sînt rezultatele practice obținute. Astfel, comparativ cu anul 1981, în 1986 producția globală a crescut cu 136%, cea vegetală cu 221%, iar cea animală cu 42%. Prin extinderea suprafețelor cultivate și mai buna folosire a bazei tehnico-materiale de care dispun unitățile agricole, producția agricolă vegetală la principalele produse a înregistrat an de an sporuri.

PRODUCȚIA AGRICOLĂ VEGETALĂ A PRINCIPALELOR CULTURI

— tone —

	Anii			
	1981	**1983**	**1985**	**1986**
Cereale boabe	153 724	179 314	237 584	478 784
din care				
— grîu — secară	39 497	28 743	46 464	79 873
— orz — orzoaică	38 866	27 328	35 145	74 568
— porumb	73 883	122 663	154 929	323 139
Leguminoase boabe	532	914	1 496	2 368
din care				
— fasole	245	806	1 021	1 478
Floarea soarelui	8 191	8 525	15 444	22 857
Soia	2 820	5 788	3 999	11 321
Sfeclă de zahăr	17 857	14 550	28 258	52 534
Cartofi	8 634	17 254	19 317	46 900
Legume	162 100	193 864	205 937	291 780

În perioada 1981—1985 producția de cereale boabe a crescut cu 54,6%, din care cea de porumb cu 109,7%, la leguminoase cu 181,2%, din care la fasole cu 316,7%, la floarea soarelui cu 88,5%, la sfecla de zahăr cu 58,2%, la cartofi cu 122,6%, iar la legume cu 27,0%. Aceste creșteri însemnate au permis livrarea la fondul de stat a unor cantități importante de produse vegetale și satisfacerea nevoilor de consum productiv și individual al unităților și membrilor cooperatori.

Pe lîngă extinderea suprafețelor cultivate cu aceste culturi, contribuția hotărîtoare la obținerea acestor producții o are sporirea producției medii la hectar, care cu toate oscilațiile legate de condițiile nefavorabile din anumiți ani au înregistrat o tendință generală de creștere, la unele produse situîndu-se cu mult deasupra mediei pe țară.

CREȘTEREA PRODUCȚIEI MEDII LA HECTAR LA PRINCIPALELE PRODUSE AGRICOLE VEGETALE

— kg. —

Cultura	**1981**	**1983**	**1985**	**1986**
Grîu	2 775	2 057	2 611	3 337
Orz	3 396	2 489	2 549	5 070
Porumb boabe	2 993	4 564	6 325	11 476
Floarea soarelui	1 588	1 903	2 499	2 875
Soia	717	1 648	1 175	2 758
Sfeclă de zahăr	19 863	19 020	27 341	42 534
Cartofi de toamnă	7 883	14 571	16 868	32 439
Legume	19 446	21 714	26 017	19 431

DINAMICA PRODUCŢIEI TOTALE DE LEGUME

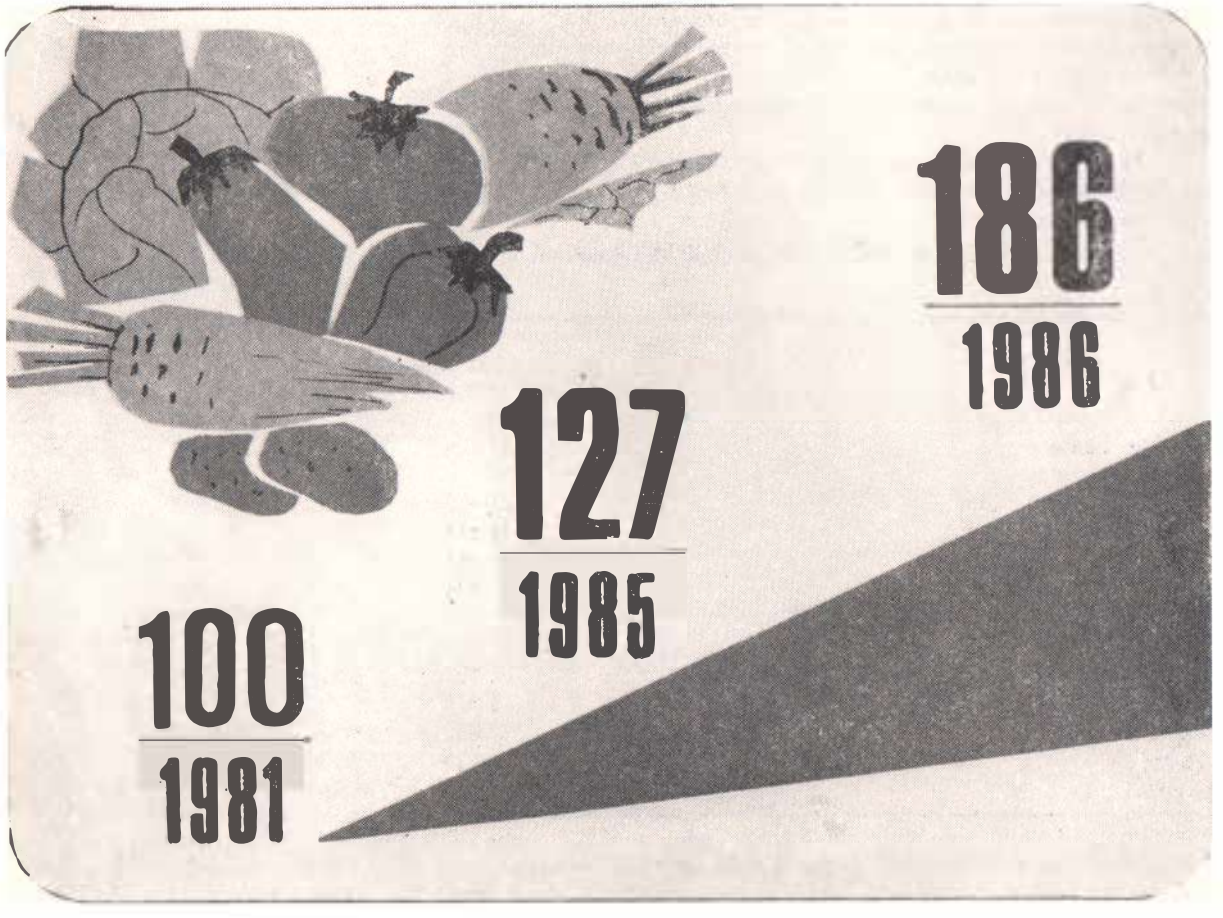

Rezultatele obținute în producția vegetală au fost răsplătite de către conducerea de partid și de stat prin conferirea Meritului agricol clasa I în anul 1983, clasa a II-a în anii 1981 și 1984 și clasa a III-a în anii 1982 și 1985. În anul 1986 li s-au conferit înaltul titlu de Erou al Noii Revoluții Agrare C.A.P. Jilava, pentru producțiile de porumb și floarea soarelui, C.A.P. Ciolpani, pentru producția de floarea soarelui, I.A.S. Popești-Leordeni și C.A.P. Berceni pentru producțiile de porumb.

Anul 1987 se poate spune că a fost un an de vîrf pentru producția Sectorului Agricol Ilfov, cu toate condițiile climatice nefavorabile. Astfel, un număr de 12 unități agricole au obținut înaltul titlu de Erou al Noii Revoluții Agrare, titlu acordat și organizației de partid a Sectorului Agricol Ilfov pentru rezultatele obținute în producția de cereale.

Producțiile mari obținute într-o serie de unități agricole reliefează însemnate resorturi de progres ale agriculturii Capitalei. Valorificarea lor, prin generalizarea experienței pozitive în toate unitățile agricole, conjugate cu intensificarea eforturilor tuturor organelor Sectorului Agricol Ilfov creează condiții pentru obținerea pe ansamblul agriculturii municipiului București, a titlului de Erou al Noii Revoluții Agrare.

Aplicînd cu fermitate măsurile stabilite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, o evoluție pozitivă a cunoscut și sectorul zootehnic, care a sporit sistematic cantitatea de produse pentru a răspunde în proporție crescîndă solicitărilor populației Capitalei. Ansamblul de măsuri luate în ultima perioadă privind dezvoltarea bazei furajere prin extinderea suprafețelor ocupate cu plante de nutreț și creșterea producției la hectar, folosirea reziduurilor industriale (borhot, tărîțe etc.) au asigurat mărirea efectivului de animale și ameliorarea calitativă a structurii lor. La sfîrșitul anului 1985, numărul de bovine se cifra la 65 260 capete, față de numai 50 734 la începutul anului 1982, cel de ovine a crescut în aceeași perioadă cu circa 30 000 capete, cel de porcine cu aproape 82 000 capete, iar efectivul de păsări cu peste 2,1 milioane. Densitatea la 100 ha la porcine și păsări este peste media pe

țară. În prezent se intensifică preocupările unităților agricole pentru sporirea efectivului de bovine, de vaci de lapte și de ovine, asigurîndu-se condiții de creștere a gradului de acoperire a nevoilor populației Capitalei cu produse de origine animală. La începutul anului 1987 efectivul de bovine se va ridica la 99 825 capete, din care 38 095 vaci și juninci, iar cel al ovinelor și caprinelor va atinge 157 700 capete.

Punerea în valoare a condițiilor naturale din zonă necesită sporirea efectivului de animale din gospodăriile populației care permite aprovizionarea pieții Capitalei cu cantități tot mai mari de produse. În anul 1986, gospodăriile populației dispuneau de 11 428 capete bovine, 58 316 capete porcine, de 54 989 capete ovine, 770 282 păsări, față de numai 6 245 capete bovine, 25 372 capete porcine, 35 126 capete ovine și 538 834 păsări în 1981.

Intensificarea procesului de ameliorare a raselor de taurine, de introducere a tehnologiilor de creștere și exploatare a bovinelor este sprijinită de Institutul de cercetare și producție pentru creșterea bovinelor — Balotești ce-și desfășoară activitatea pe teritoriul Sectorului Agricol Ilfov. Rezultatele cercetătorilor efectuate prin intermediul zootronului și în domeniul biotehnologiilor sînt răspîndite în producția zootehnică a unităților agricole din Sector. De un real folos pentru îmbunătățirea activității în zootehnie este și utilizarea de către unitățile agricole a rezultatelor cercetării științifice în domeniul geneticii, reproducției și fiziologiei digestiei la animale, obținute de Institutul de biologie și nutriție animală.

Concomitent cu sporirea efectivului de animale și îmbunătățirea structurii lor, pe baza aplicării celor mai avansate metode de îngrijire, a crescut și producția medie pe animal, care a contribuit la obținerea unor sporuri însemnate de produse animale. Producția medie de lapte a crescut de la 2.327 l în 1981 la 2.923 l în 1986, cea de ouă de la 202 bucăți la 215 bucăți. Pe această bază producția de carne total a crescut cu 38,3%, cea de

DINAMICA PRODUCȚIEI DE LAPTE

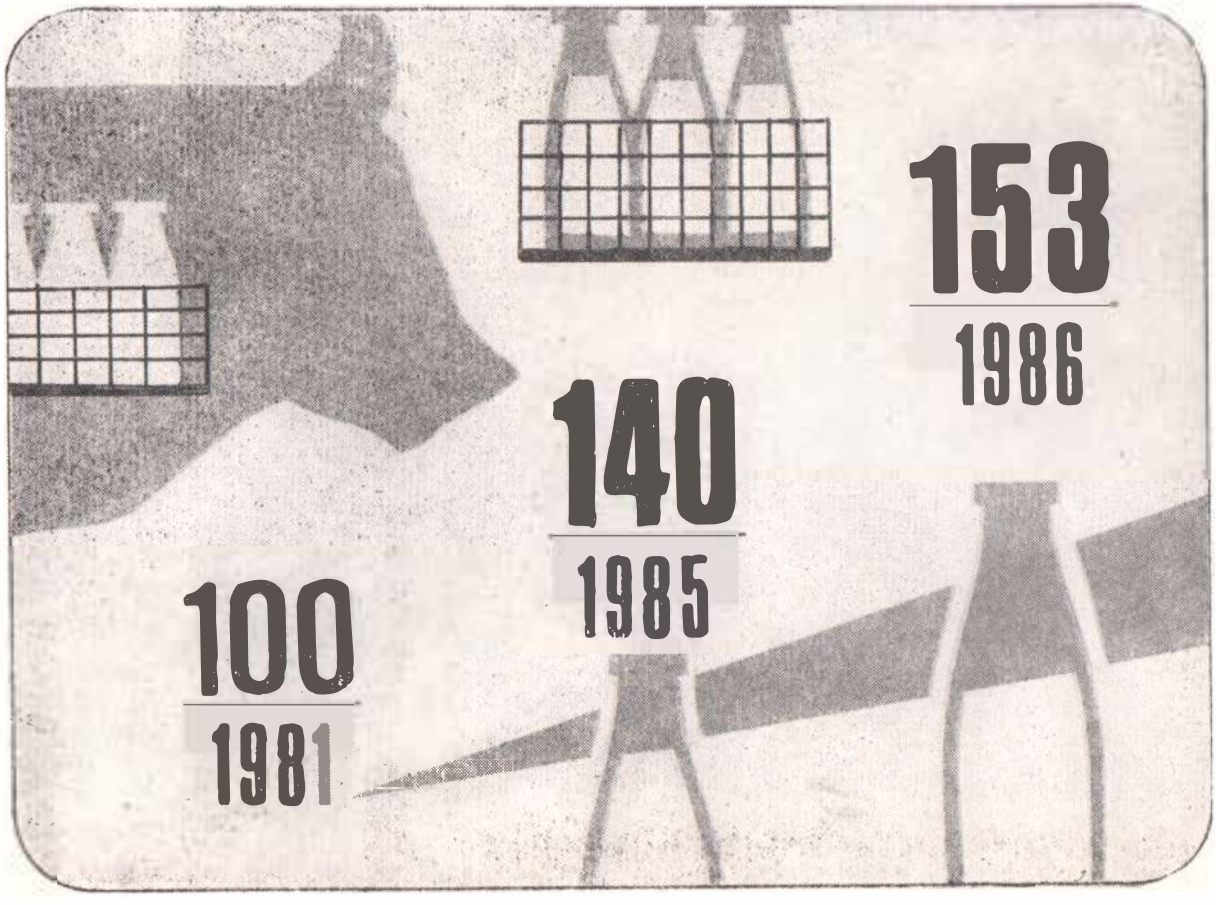

lapte cu 21,1%, cea de ouă cu 42,3%, iar cea de lînă cu 6,6%, creșteri ce s-au concretizat în furnizarea unor cantități sporite de produse agroalimentare la fondul central și pe piața Capitalei.

În această etapă, activitatea din agricultura Capitalei este orientată spre realizarea obiectivului central al noii revoluții agrare, spre creșterea substanțială a producției agricole în toate unitățile

DINAMICA PRODUCȚIEI ANIMALE LA PRINCIPALELE PRODUSE

	1981	1983	1985	1986
Carne — total (tone)	42 222	49 497	58 522	68 204
din care				
— bovine	6 862	4 871	6 176	7 722
— porcine	24 225	30 038	35 998	41 503
— păsări	9 040	13 909	14 301	16 699
Lapte — total (hl)	465 000	525 300	652 744	709 333
Ouă (mii buc.)	259 603	322 763	377 601	440 901
Lînă (tone)	181	139	205	235

agricole, în condiții de înaltă eficiență economică. Realizarea măsurilor înscrise în programele speciale aprobate de plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor din februarie 1986 privind folosirea rațională a fondului funciar, creșterea capacității productive a pămîntului, utilizarea eficientă a fondurilor de producție, a tuturor factorilor de producție și a muncii, aplicarea fermă a principiilor noului mecanism economic va asigura obținerea unor producții agricole mari și stabile, eficiente, ceea ce va spori contribuția agriculturii municipiului București la asigurarea cantităților de produse necesare economiei Capitalei, la îmbunătățirea aprovizionării populației cu o diversitate de produse vegetale și animale.

BUCUREŞTI

capitală a ştiinţei avansate

O CONCEPȚIE ORIGINALĂ PRIVIND ROLUL ȘI LOCUL ȘTIINȚEI CA PUTERNICĂ FORȚĂ ÎN DEZVOLTAREA SOCIETĂȚII

Lumea contemporană este marcată în mod deosebit de o dezvoltare vertiginoasă, în ritmuri exponențiale, a științei. Se poate spune pe drept cuvînt că trăim în mijlocul unei epoci definită de o adevărată explozie a informației științifice și tehnologice, care determină implicit mutații cantitative și calitative în toate laturile societății, în toate domeniile dezvoltării economice și sociale. Procesul este deosebit de complex, reliefînd în același timp aprofundarea deosebit de minuțioasă a unor domenii ale cunoașterii științifice, dar și spectaculoase realizări în contextul cercetării multi și interdisciplinare. Se cuvine subliniată totodată tendința manifestată pe plan mondial de orientare și stimulare a activității de creație tehnico-științifică spre acele domenii vital necesare dezvoltării societății în paralel cu efortul de a se scurta, pe cît posibil, drumul între elaborarea conceptuală și aplicația practică, înțelegîndu-se din ce în ce mai clar ideea că cercetarea științifică trebuie să-și asume și responsabilitatea implicării în finalizarea actului creator. Dacă într-o anumită perioadă istorică marile descoperiri științifice și invenții tehnologice erau apanajul activității unor cercetători solitari, astăzi nu se mai poate concepe creația științifică și tehnică decît în cadrul unor sisteme complexe de cercetare și proiectare de tip industrial, reunind colective largi de oameni de știință ce își subordonează activitatea în mod concertat pe baza unui program de cercetare, spre obiective bine definite, în concordanță cu disponibilitățile și necesitățile economice ale societății.

Sînt elemente care s-au cristalizat și s-au evidențiat de-a lungul timpului, care au devenit repere fundamentale ale actualei revoluții științifice și tehnologice, dar care nu erau deloc vizibile acum două-trei decenii cînd se manifestau într-o fază incipientă.

Este meritul incontestabil al Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a fi sesizat cu mai bine de două decenii în urmă importanța științei în dezvoltarea unei societăți ce-și propunea atingerea unor ritmuri înalte de creștere, prefigurînd totodată măsurile necesare în vederea realizării obiectivelor propuse. Încă de la Congresul al IX-lea al partidului — moment de o importanță istorică pentru destinele patriei noastre — tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia rolul hotărîtor al științei, definită ca puternică forță în dezvoltarea societății, ca resursă vitală a devenirii noastre socialiste, schițînd un program amplu și complex de implicare a creației științifice și tehnologice românești în dezvoltarea socialistă multilaterală a patriei noastre. Înfăptuirea exemplară a acestui impresionant obiectiv al progresului tehnico-științific a călăuzit întreaga dezvoltare economico-socială a Capitalei în anii care au urmat.

> **«Știința, care stă la baza construcției socialismului, trebuie să-și aducă contribuția tot mai activă la întărirea continuă a forței economice a patriei, la dezvoltarea întregii societăți»** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al IX-lea al partidului, adăugînd: **«O contribuție esențială a sporirii eficienței muncii științifice este îmbinarea armonioasă a cercetării fundamentale cu cea aplicativă. Preocuparea insuficientă față de un aspect sau altul duce inevitabil la îngustarea orizontului de cercetare, la stagnarea progresului științific».**

Exprimînd cu statornicie sufletească profunda admirație și respectuoasa recunoștință la adresa

îndelungatei activităţi revoluţionare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, se cuvine să relevăm geniala sa concepţie potrivit căreia în România de astăzi ştiinţa se bucură de un statut privilegiat, confirmînd totodată, prin nenumărate realizări ce încorporează o înaltă investiţie de inteligenţă ştiinţifică şi tehnologică, justeţea politicii partidului şi statului nostru în acest domeniu.

În cadrul strategiei originale, profund ştiinţifice, adaptată particularităţilor de dezvoltare istorică a patriei noastre, enunţată de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu pentru prima dată la Bucureşti, de la înalta tribună a celui de-al IX-lea Congres al partidului, o teză fundamentală, definitorie pentru dezvoltarea noastră independentă, într-o evoluţie marcată de mobilizarea tuturor resurselor interne disponibile, o constituie necesitatea abordării cu curaj şi prin efort propriu a domeniilor cercetării ştiinţifice de vîrf, prioritare pentru dezvoltarea societăţii noastre. În condiţiile în care pe plan mondial era acreditată ideea că ţara noastră, cu o industrie înapoiată şi o agricultură rudimentară, nu ar fi capabilă să facă faţă exigenţelor cercetării ştiinţifice moderne, asumarea responsabilităţii de către Partidul Comunist Român, în viziunea originală conturată de către secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de a stimula şi valorifica potenţialul românesc de creaţie tehnico-ştiinţifică a reprezentat un act încărcat de un profund patriotism, generator de resurse nebănuite. Astăzi este limpede pentru oricine — şi realitatea confirmă această opţiune justă — că numai printr-un sistem propriu de cercetare ştiinţifică, prin abordarea cu curaj şi prin efort propriu a celor mai vitale probleme pentru dezvoltarea economico-socială a ţării se poate făuri o societate armonios dezvoltată, care să răspundă aspiraţiilor de progres ale poporului. Mai mult decît atît, România, prin politica sa consecventă de încredere în capacităţile proprii de dezvoltare, în resursele creatoare ale poporului, a demonstrat că cercetarea ştiinţifică şi proiectarea tehnologică de vîrf nu sînt apanajul naţiunilor cu tradiţie în domeniu, că şi ţările mici şi mijlocii pot şi trebuie să-şi dezvolte sisteme proprii de cercetare, capabile să rezolve complexele probleme care le ridică evoluţia societăţii. Iată că ne putem mîndri astăzi cu un sistem puternic şi complex de cercetare ştiinţifică, după cum sublinia secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la Congresul Ştiinţei şi Învăţămîntului, capabil să abordeze orice zonă a cunoaşterii ştiinţifice:

« În anii socialismului am realizat puternice unităţi de cercetare în toate domeniile în care lucrează peste 200 de mii oameni cu o înaltă pregătire ştiinţifică, tehnică şi profesională. Acum dispunem de o puternică bază umană, tehnică şi materială care ne permite să ne angajăm în cercetarea celor mai complexe probleme ».

În acest context trebuie subliniată preocuparea secretarului general al partidului pentru dezvoltarea echilibrată a tuturor ramurilor ştiinţei. Un accent deosebit a fost pus pe ştiinţele tehnice, dar în acelaşi timp s-au dezvoltat cercetările în domeniul istoriei, ştiinţelor economice, filozofiei, medicinei, biologiei, geografiei etc. O atenţie specială a fost acordată cercetărilor ştiinţifice menite să contribuie la dezvoltarea agriculturii noastre socialiste în cadrul conceptului mai larg al noii revoluţii agrare.

O altă teză fundamentală a concepţiei secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în planul creaţiei tehnico-ştiinţifice, aplicată cu bune rezultate în Capitală, o reprezintă ideea de activitate de tip industrial, cu dezvoltare planificată, ce trebuie să caracterizeze şi acest domeniu. În condiţiile definirii unor repere concrete de dezvoltare social-economice subordonate obiectivului principal al socialismului şi comunismului — ridicarea continuă a nivelului de civilizaţie materială şi spirituală a întregului nostru popor — secretarul general al partidului a relevat necesitatea obiectivă de a se preciza şi pentru cercetarea ştiinţifică sarcini concrete şi termene precise de realizare. Nici o societate, şi cu atît mai mult o societate ca a noastră, care şi-a propus ritmuri înalte de creştere şi o concentrare a eforturilor creatoare spre rezolvarea problemelor prioritare cu care se confruntă, nu-şi mai poate permite o dezvoltare întîmplătoare a cercetării ştiinţifice, o cercetare ştiinţifică fără o orientare precisă. În acest sens au fost elaborate pentru frontul cercetării ştiinţifice obiective precise, în concordanţă cu nevoile dezvoltării noastre social-economice, şi a fost pus la punct un sistem stimulativ de onorare a muncii depuse în planul creaţiei tehnico-ştiinţifice în funcţie de rezultatele obţinute. Astfel, cercetarea ştiinţifică românească, fundamentată pe baza unor contracte economice realizate între institutele de cercetare sau de învăţămînt superior şi beneficiarii din economie, răspunde într-o măsură mult sporită necesităţilor dezvoltării noastre social-economice, demonstrîndu-şi virtuţile sale de factor de bază în obţinerea unor ritmuri înalte de creştere economică.

În acest context s-au conturat noi responsabilităţi ale institutelor de cercetare ştiinţifică şi proiectare tehnologică, ale oamenilor de ştiinţă. Potrivit concepţiei novatoare promovată activ de secretarul general al partidului, tovarăşul

Nicolae Ceaușescu, rolul științei trebuie să se manifeste nu numai prin elaborarea de noi soluții tehnologice pentru dezvoltarea în perspectivă a diferitelor sectoare ale vieții economico-sociale, ci și prin participarea nemijlocită a cercetătorilor la îndeplinirea sarcinilor de plan ce revin unităților de producție în fiecare perioadă. În acest sens, sarcina unităților științifice, a fiecărui cercetător este nu numai de a studia și de a concepe soluții tehnice avansate, ci și de a contribui direct, printr-o colaborare strînsă cu întreprinderile, la aplicarea lor efectivă, cu rezultate maxime în practică, astfel încît cercetarea se va putea considera încheiată numai în momentul în care conceptele, soluțiile și tehnologiile elaborate au fost introduse și larg aplicate în producție, în viața economico-socială.

Conceptul de integrare a cercetării științifice și proiectării tehnologice în ansamblul activității social-economice a condus, în afara orientării tematice a planurilor de creație tehnico-științifică, și la necesitatea remodelării structurilor organizatorice existente. Din inițiativa secretarului general al partidului și pe baza experienței acumulate la Institutul de cercetări chimice din București — ICECHIM, s-a trecut la o vastă reorganizare a sistemului de cercetare științifică prin crearea institutelor centrale de cercetări — structuri capabile să concentreze cele mai valoroase forțe creative din diverse domenii științifice și să conducă la înlăturarea unor paralelisme ce se manifestau în planul cercetării științifice și care implicau eforturi, cheltuieli inutile.

În sfîrșit, pentru o coordonare riguroasă a planurilor de cercetare științifică și pentru racordarea tematicii acestora în permanență la problemele tot mai complexe ridicate de dezvoltarea societății, au fost create organisme centrale cu atribuții pe linie de partid și de stat — Consiliul Național al Științei și Învățămîntului și Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie — conduse cu înaltă competență de către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu.

Desemnarea tovarășei Elena Ceaușescu în fruntea acestor organisme — devenite veritabile avanposturi ale depistării și promovării noului — a constituit un puternic impuls dat progresului științei și tehnologiei, iar rezultatele, asigurate printr-o capacitate organizatorică exemplară, ca și prin strădania și devotamentul lucrătorilor din acest domeniu, mai uniți ca oricînd în jurul partidului, al secretarului său general, n-au întîrziat să apară, cu efecte pozitive în viața de zi cu zi a țării, a poporului.

O latură de uriașă însemnătate teoretică și practică a demersului novator, profund dialectic, al secretarului general al partidului a reprezentat-o integrarea cercetării cu învățămîntul și producția. Întreaga această relație, de maximă importanță pentru destinul națiunii, a fost abordată dintr-un unghi nou, în unitățile specifice din București, tovarășul Nicolae Ceaușescu relevînd că în afara unei asemenea interdependențe este de neimaginat o economie dinamică, modernă. Prin legarea cît mai strînsă a învățămîntului și cercetării de producție, nevoile economiei Capitalei și ale economiei naționale au fost satisfăcute într-o măsură mai mare, pe o arie cît mai întinsă, formîndu-se totodată un detașament omogen de specialiști cu o consistentă pregătire profesională și o înaltă conștiință civică.

O contribuție de primă însemnătate în transpunerea în viață a acestui concept îl are tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu. Îmbinînd în mod magistral munca de concepție cu cea organizatorică, a mobilizat plenar marele potențial științific al Capitalei și al întregii țări pentru a sluji cu promptitudine și eficiență amplul proces de modernizare a economiei, pentru dinamizarea aplicării rezultatelor cercetării în diferitele domenii ale vieții social-economice.

O permanență a activității secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — aceea a democratizării continue a tuturor laturilor societății noastre socialiste multilateral dezvoltate — se regăsește și în planul cercetării științifice și tehnologice prin crearea unui cadru de largă dezbatere și participare la decizie în care să se poată analiza experiența pozitivă și să se stabilească cele mai adecvate măsuri pentru creșterea eficienței muncii depuse. Avem în vedere Congresul Științei și Învățămîntului, plenarele și consfătuirile pe probleme ale cercetării științifice din diverse domenii de activitate — adevărate forumuri care, reunind cele mai reprezentative cadre din frontul cunoașterii științifice, au descătușat energiile creatoare ale oamenilor de știință, canalizîndu-le spre obiectivele majore ale devenirii noastre socialiste și comuniste. O importanță cu totul deosebită a avut-o practica întîlnirilor cu cercetătorii și vizitele de lucru ale secretarului general al partidului în institutele de cercetare științifică și proiectare tehnologică, prin care, în cadrul unui dialog deschis și exigent, se conturau cele mai eficiente soluții de realizare a promovării cît mai rapide a progresului științific și tehnic în viața economico-socială, demonstrîndu-se totodată atenția și grija statornică acordată creației științifice și tehnologice de către conducerea superioară de partid.

După cum se știe, o preocupare permanentă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a constituit-o imprimarea, în

toate sectoarele de activitate, a unui climat serios şi angajant de autodepăşire, de găsire a unor modalităţi de ridicare pe noi trepte superioare a activităţii desfăşurate. Cu deosebire perioada de după Congresul al XII-lea al partidului a fost caracterizată, pentru frontul cercetării ştiinţifice, de obiectivul major de trecere la o nouă calitate, superioară. În viziunea secretarului general al partidului acumulările de ordin cantitativ realizate în cercetarea ştiinţifică şi tehnologică, pe baza dezvoltării extensive a bazei materiale şi a experienţei dobîndite, impuneau realizarea unui salt calitativ nu numai în planul cercetării ştiinţifice propriu-zise, dar şi în contextul implicării acesteia în viaţa economico-socială. Chintesenţă a acestei viziuni novatoare, «Programul-directivă de cercetare ştiinţifică, dezvoltare tehnologică şi de introducere a progresului tehnic pe perioada 1981—1990 şi direcţiile principale pentru anul 2000», adoptat la Congresul al XII-lea al partidului, precum şi programele de modernizare în vederea promovării în întreaga activitate economico-socială a celor mai avansate cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, adoptate după cel de-al XIII-lea Congres al P.C.R., marchează noi trepte ale afirmării tot mai viguroase a ştiinţei în societatea noastră, legarea ei tot mai strînsă de cerinţele complexe ale progresului societăţii noastre.

Din perspectiva gîndirii revoluţionare a secretarului general al partidului, omul nou, constructor al socialismului şi comunismului, trebuie să posede nu numai alese virtuţi politice şi morale, ci să fie stăpîn pe cele mai înalte cuceriri ale ştiinţei, ale cunoaşterii umane. Astfel de concepţii plasează la loc de frunte deschiderea de drumuri noi, nebătute, prin refuzul şablonului şi al rutinei, după cum prevede şi asimilarea, tradusă în condiţiile noastre, a soluţiilor propuse de alţii, îmbogăţirea cunoştinţelor într-un sens care implică racordarea lor la direcţiile şi tendinţele tehnologiilor şi industriilor moderne, de vîrf.

Iată de ce, în întreaga reţea de cercetare ştiinţifică din Capitală, o atenţie deosebită este acordată ridicării permanente a pregătirii politice şi profesionale a cadrelor ce lucrează în cercetarea ştiinţifică, astfel încît acestea să manifeste pasiune înflăcărată pentru adevărul ştiinţific, pentru descifrarea tainelor materiei şi transformarea acesteia, activitatea lor să se caracterizeze prin cutezanţă revoluţionară, prin dorinţa nestrămutată de a contribui tot mai activ la promovarea noului în toate domeniile de activitate, la înfăptuirea programului partidului de dezvoltare economico-socială a patriei, la afirmarea viguroasă a ştiinţei româneşti pe plan mondial.

Procesul amplu de modernizare a tuturor sectoarelor de activitate realizat ca urmare a promovării celor mai avansate cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii trebuie să conducă la rezultate care să ateste finalitatea efortului de investiţie de inteligenţă ştiinţifică şi tehnică, preconizat de hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, de orientările şi indicaţiile tovarăşului Nicolae Ceauşescu.

În spiritul concepţiei secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, privind promovarea hotărîtă şi pe scară largă a progresului ştiinţific şi tehnologic în toate sferele de activitate social-economică, în toate unităţile economico-sociale din Capitală un accent deosebit se pune pe mobilizarea largă a tuturor oamenilor muncii la acest complex proces. În viziunea secretarului general al partidului, potrivit căreia socialismul se construieşte cu poporul şi pentru popor, iar în edificarea noii orînduiri rolul hotărîtor îl au masele de oameni ai muncii, este necesară o amplă şi conştientă participare a tuturor oamenilor muncii, în funcţie de posibilităţi, la dezvoltarea creativităţii şi înfăptuirea măsurilor preconizate. Sesizînd disponibilităţile creatoare în plan ştiinţific şi tehnologic ale poporului nostru, conducerea partidului şi statului nostru a iniţiat un vast sistem de valorificare a potenţialului creator al oamenilor muncii. Din iniţiativa secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, s-a declanşat o largă mişcare de masă privind stimularea creaţiei ştiinţifice şi tehnice integrată organic în cadrul Festivalului naţional «Cîntarea României». Realizînd în permanenţă, prin forme adecvate şi diferenţiate pentru diferite categorii socio-profesionale, o polarizare a atenţiei şi o stimulare a preocupărilor în domeniul creaţiei tehnico-ştiinţifice, Festivalul naţional «Cîntarea României» se constituie într-un cadru larg de valorificare a inteligenţei ştiinţifice şi tehnice a tuturor locuitorilor Capitalei, a poporului nostru. De la o ediţie la alta a festivalului se poate constata o creştere calitativă, o participare mai substanţială a oamenilor muncii bucureşteni la procesul de modernizare a economiei naţionale, de promovare a progresului ştiinţific şi tehnologic, de îmbogăţire a patrimoniului spiritual naţional, demonstrîndu-se, fără putinţă de tăgadă, oportunitatea şi eficienţa acestei largi mişcări, subliniată de altfel cu prisosinţă şi la Congresul al III-lea al educaţiei politice şi culturii socialiste.

În amplul efort al întregului nostru popor de ridicare pe noi culmi de progres şi civilizaţie a societăţii socialiste multilateral dezvoltate, concepţia clarvăzătoare, profund realistă şi de înaltă rigoare ştiinţifică a secretarului general al partidului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, pe linia promovării ştiinţei ca puternică forţă dinamiza-

toare a tuturor laturilor vieţii economico-sociale s-a dovedit în permanenţă ghid fundamental şi îndreptar de acţiune mobilizînd resursele creatoare ale tuturor oamenilor muncii din Capitală, demonstrîndu-şi în timp înalta valoare teoretică şi practică.

IMPRESIONANTĂ OPERĂ ŞTIINŢIFICĂ, IZVOR NESECAT DE IDEI PENTRU PERFECŢIONAREA ACTIVITĂŢII ECONOMICE, SOCIALE ŞI POLITICE

Întreaga activitate a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, are la bază o vastă concepţie ştiinţifică de natură filozofică, economică şi social-politică. Se poate afirma că nu există domeniu al activităţii teoretice care să nu beneficieze de contribuţia hotărîtoare a ideilor, tezelor şi conceptelor de inestimabilă valoare spirituală ale secretarului general al partidului. Contribuţia sa teoretică, confirmată în mod strălucit de practică, constituie un element de referinţă pentru literatura de specialitate pe plan internaţional, fiind deosebit de apreciată de oamenii de ştiinţă de peste hotare.

O trăsătură fundamentală ce caracterizează gîndirea ştiinţifică a secretarului general al partidului o constituie cunoaşterea profundă, nemijlocită şi obiectivă a realităţii, premisă esenţială în realizarea operei sale ştiinţifice. Printr-o neobosită şi dinamică activitate, tovarăşul Nicolae Ceauşescu vine în contact din fragedă tinereţe cu vitregiile sistemului de exploatare capitalistă, cunoscînd pe viu privaţiunile clasei muncitoare lovită din plin de criza economică mondială interbelică. Încadrîndu-se în mişcarea revoluţionară, are ocazia, dovedind o adîncă sete de cunoaştere, să acumuleze pe plan teoretic, mai ales în perioada de detenţie — închisorile devenind prin grija partidului comunist adevărate universităţi politice — şi să dobîndească experienţa organizatorică în marile confruntări de clasă ce au avut loc în preajma declanşării celui de-al doilea război mondial. Perioada premergătoare Revoluţiei de eliberare naţională şi socială, antifascistă şi antiimperialistă de la 23 August 1944 îl familiarizează cu metodele muncii în ilegalitate, contribuind din plin, pe plan teoretic şi practic, la reorganizarea mişcării de tineret condusе de partid, la identificarea celor mai eficiente metode şi mijloace de luptă pentru unirea tuturor forţelor revoluţionare şi progresiste din România în vederea salvgardării democraţiei, independenţei şi suveranităţii ţării. Fiind în permanenţă în contact direct cu masele, tovarăşul Nicolae Ceauşescu reuşeşte să identifice încă din această perioadă aspiraţiile cele mai profunde ale poporului nostru, îşi cristalizează o concepţie ştiinţifică proprie, originală, în spiritul adevărurilor universal valabile ale materialismului dialectic şi istoric privind lupta de eliberare socială şi naţională în condiţiile concrete ale României, pentru realizarea unui viitor luminos şi demn.

Participant activ la complexul proces de democratizare a ţării declanşat prin victoria Revoluţiei de la 23 August, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, prin însărcinările de mare răspundere încredinţate de partid, prin spiritul său neobosit de căutare a adevărului, a esenţialului, cunoaşte direct, nemijlocit domeniile de bază ale făuririi noii orînduiri, fiind în permanenţă în miezul activităţii revoluţionare. În această perioadă, în paralel cu munca politică şi cu o energie şi o capacitate de asimilare rar întîlnite, îşi desăvîrşeşte pregătirea teoretică şi de specialitate urmînd cursurile speciale ale Academiei Militare, absolvind Academia de Studii Economice din Bucureşti şi Academia de studii social-politice de pe lîngă Comitetul Central al P.C.R. Demonstrînd perspicacitate politică, simţ al realităţii, gîndire novatoare, credinţa de nezdruncinat în respectul normelor fundamentale ale vieţii de partid, preocupîndu-se totodată de perfecţionarea continuă a activităţii organizaţiilor de partid şi ridicarea rolului conducător al partidului, în 1965, recunoscîndu-i-se bogata experienţă şi calităţile de militant revoluţionar, i se încredinţează cea mai înaltă şi de răspundere funcţie pe linie de partid. Perioada ce urmează istoricului Congres al IX-lea al partidului, pe drept cuvînt numită « Epoca Nicolae Ceauşescu », este caracterizată prin înfăptuirea vastei sale opere ştiinţifice, în plan practic constituindu-se ca cea mai fertilă şi înfloritoare epocă din istoria ţării noastre. În toată această perioadă, secretarul general al partidului şi-a continuat cu şi mai multă energie activitatea de analizare a realităţii, fiind în permanenţă, prin vizite de lucru, în mijlocul oamenilor

muncii, realizînd un dialog viu în cadrul forurilor democratice ale ţării. În acest context se poate spune că nu există zonă a ţării, nu există categorie socio-profesională cu care secretarul general al partidului să nu fi venit în contact, cunoscînd astfel pe viu modul în care se realizează măsurile adoptate, reuşind să descifreze pe baza datelor concrete, de pe teren, evoluţia fenomenelor social-politice.

În acelaşi timp, din iniţiativa secretarului general al partidului au fost create noi structuri democratice ale vieţii social-politice din ţara noastră care conferă garanţia cunoaşterii directe, fără intermediari, a activităţii de la nivelele de bază ale societăţii, realizîndu-se o analiză realistă, în funcţie de situaţia concretă, mereu dinamică a evoluţiei societăţii. În această orientare se regăseşte ideea, subliniată de nenumărate ori de secretarul general al partidului, că numai pe baza studierii obiective a realităţii, printr-un contact nemijlocit cu faptele se pot adopta cele mai eficiente măsuri.

Analiza atentă a realităţii este însoţită în permanenţă, în opera teoretică a secretarului general al partidului, de investigarea aprofundată a celor mai noi cuceriri în planul cunoaşterii ştiinţifice. Abordînd într-un spirit de analiză critică, obiectivă acumulările de ordin teoretic ce se manifestă pe plan mondial, opera ştiinţifică a tovarăşului Nicolae Ceauşescu capătă noi dimensiuni şi valenţe precum şi un grad sporit de generalizare teoretică. Permeabilă la toate ideile novatoare, revoluţionare, gîndirea ştiinţifică a secretarului general al partidului a respins întotdeauna cu consecvenţă şi principialitate comunistă orice încercare de abatere de la normele universal valabile ale materialismului dialectic şi istoric, ale socialismului ştiinţific. Această natură dialectică a operei sale, deschisă spre concepte şi idei noi, revoluţionare impuse de evoluţia mereu ascendentă şi dinamică a vieţii şi societăţii, dar consecventă şi principială în axiomatica sa fundamentală, i-a conferit înalta sa valoare, confirmată strălucit în practică.

O altă trăsătură fundamentală a gîndirii teoretice, caracteristică vastei opere ştiinţifice a secretarului general al partidului, o reprezintă spiritul revoluţionar, novator, în permanentă căutare a adevărului, care nu admite anchilozarea gîndirii, dogma. În cuvîntarea la Academia de Ştiinţe a R.S.R., cu prilejul alegerii sale ca membru şi preşedinte de onoare al acestui înalt forum ştiinţific al ţării, moment de înaltă preţuire a întregii sale activităţi pe plan teoretic şi practic, tovarăşul Nicolae Ceauşescu rostea o adevărată mărturisire de credinţă în acest sens:

« În întreaga activitate am pornit de la concepţia revoluţionară despre lume şi societate — materialismul dialectic şi istoric — de la socialismul ştiinţific, de la înţelegerea justă a legităţilor general valabile şi am acţionat pentru aplicarea lor creatoare la realităţile şi condiţiile din ţara noastră. Tocmai datorită faptului că partidul nostru a înţeles că materialismul dialectic şi istoric, socialismul ştiinţific nu constituie dogme, ci ştiinţe în acţiune pentru înnoirea continuă a societăţii, a lumii, ştiinţe care dau o perspectivă nouă, şi permanent nouă, perfecţionării forţelor de producţie, relaţiilor sociale, înaintării continue a lumii, a societăţii, spre noi şi noi culmi de progres şi civilizaţie. Meritul partidului nostru este acela — sau poate în primul rînd acela — că a înţeles aceasta în condiţiile cînd, pe plan internaţional, se insista mult pentru a se menţine socialismul în anumite cătuşe, care îl împiedicau să-şi pună în valoare forţa şi capacitatea sa. Înlăturînd dogmele, şablonismul de orice fel, considerînd socialismul ca o forţă politică de acţiune, partidul nostru a descătuşat — aşa cum am menţionat — energiile poporului nostru, a contribuit la afirmarea prestigiului şi forţei socialismului în întreaga lume".

Aplicînd creator adevărurile generale ale materialismului dialectic şi istoric la condiţiile concrete ale României, opera ştiinţifică a tovarăşului Nicolae Ceauşescu aduce o contribuţie de inestimabilă valoare la înnoirea şi dinamizarea gîndirii revoluţionare, la îmbogăţirea cu noi idei, teze şi concepte a tezaurului socialismului ştiinţific. Întemeindu-se pe valorificarea în spirit revoluţionar a celor mai bune tradiţii ale gîndirii social-politice româneşti, pe însuşirea critică a contribuţiei înaintate a teoriei şi practicii pe plan mondial, pe o profundă cunoaştere a realităţilor din ţara noastră, opera teoretică a secretarului general al partidului conturează o soluţie originală, de înaltă valoare ştiinţifică privind dezvoltarea multilaterală, armonioasă şi în ritmuri înalte a societăţii socialiste româneşti.

Pornind de la studiul atent al fenomenelor şi tendinţelor ce se manifestă în evoluţia societăţii noastre, pe baza generalizării experienţei acumulate pe plan mondial, şi actualizînd în permanenţă formele clasice de înţelegere a unor fenomene, opera teoretică a tovarăşului Nicolae Ceauşescu relevă, într-o nouă lumină, tezele socialismului asupra raportului dialectic dintre general şi particular, naţional şi internaţional în procesul revolu-

ției și construcției socialismului, aducîndu-și o contribuție de seamă la studiul contradicțiilor în societate și modul de rezolvare a acestora, la definirea conținutului epocii contemporane și a mutațiilor fundamentale ce au loc în raportul de forțe pe plan mondial.

În același spirit de analiză lucidă, de elevată ținută științifică este abordat, fără prejudecăți, într-un chip novator, revoluționar contextul relațiilor economice, sociale și politice pe plan internațional, conceptualizîndu-se și promovîndu-se teze noi, cu o deosebită importanță în relațiile internaționale pentru stabilirea unui climat sănătos de coexistență pașnică și a unor relații economice echitabile, ceea ce a condus la o largă deschidere internațională a politicii partidului și statului nostru, la ridicarea la cote fără precedent în istorie a prestigiului de care se bucură România în lume.

Opera științifică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, un element fundamental și de referință al tezaurului culturii noastre naționale, se structurează tematic pe patru planuri principale. Concepția politică care a stat și stă la baza făuririi societății socialiste în România după Congresul al IX-lea al partidului este prezentată în seria de volume sub genericul «*România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste*» (vol. 1—3), cuprinzînd perioada 1965—1968, și «*România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*» (vol. 4—29) pentru perioada 1968—1987, apărute în Editura Politică, București. Tot la această editură au fost tipărite patru volume de opere alese ale tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Ideile, tezele și conceptele filozofice ale secretarului general al partidului sînt cuprinse în seria de volume «*Din gîndirea filozofică a președintelui României, Nicolae Ceaușescu*». Abordînd o serie de teme de mare actualitate în această ramură a culturii spirituale ce-și propune să realizeze o concepție generală despre lume și viață, seria de volume dedicate gîndirii filozofice tratează probleme cum ar fi concepția materialist-dialectică, ca bază ideologică a politicii și activității partidului nostru, afirmarea personalității reale a omului nou în societatea socialistă, rolul conștiinței înaintate în construirea noii societăți, forțele motrice ale progresului social în epoca contemporană, aspecte ale conceptelor de general și particular, național și internațional în revoluția și construcția socialistă, rolul statului, al organizațiilor obștești în contextul participării maselor la conducere în sistemul democrației socialiste, civilizația socialistă ca etapă superioară de dezvoltare socială etc.

Lucrările dedicate problematicii economice, apărute sub titlul «*Din gîndirea economică a președintelui României, Nicolae Ceaușescu*», cuprind atît dezbaterea unor probleme teoretice principale, a unor trăsături caracteristice concepției originale de realizare a structurilor economice în societatea socialistă românească multilateral dezvoltată, cît și problematica unei noi ordini economice mondiale, reclamată de actuala situație internațională. Fără a încerca să epuizăm vasta tematică a acestei serii amintim ca probleme abordate revoluția tehnico-științifică și progresul tehnic, corelația finanțe-prețuri-monedă, situația economică a capitalismului mondial în perioada sa de criză, comerțul exterior și cooperarea economică internațională, precum și problematica afirmării și întăririi independenței economice a României, noul mecanism economico-financiar și al autoconducerii, aspecte ale cointeresării materiale și morale, cît și ale dezvoltării în profil teritorial în societatea noastră, dezvoltarea și modernizarea industriei și transformările calitative actuale în economia românească etc.

În alte 34 de volume grupate sub genericul «*Din gîndirea social-politică a președintelui României, Nicolae Ceaușescu*» este abordată o vastă gamă de aspecte ale activității de transpunere în viață, potrivit condițiilor concrete ale României socialiste, a principiilor general valabile ale materialismului dialectic și istoric, ale socialismului științific, un loc aparte ocupîndu-l problematica relațiilor politice internaționale. Sînt tratate problemele legate de rolul conducător al partidului în etapa actuală, rolul și atribuțiile sindicatelor, ale organizațiilor de tineret, de masă și obștești în înfăptuirea politicii partidului, rolul presei în opera de edificare a socialismului. Pe fondul intensificării activității ideologice și politico-educative, a educației revoluționare materialist-științifice se relevă creșterea conștiinței socialiste a maselor, a spiritului revoluționar. Sînt abordate teme vizînd umanismul socialist, democrația muncitorească revoluționară, dezvoltarea învățămîntului, științei și culturii la noi în țară, soluționarea problemei naționale în România, precum și aspecte ale politicii de pace, prietenie și colaborare a României, lichidarea subdezvoltării, a decalajelor dintre state prin instaurarea unei noi ordini economice internaționale, democratizarea relațiilor internaționale, soluționarea pe cale pașnică a diferendelor dintre state etc.

Meritele științifice ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, atestate de vasta sa operă teoretică cu profunde implicații în viața socială, politică și economică a țării noastre, cu o puternică rezonanță pe plan mondial au fost consacrate prin acordarea titlului de doctor în economie al Academiei de Studii Economice din București, doctor în științe politice al Academiei de studii social-politice de pe lîngă Comitetul Central al P.C.R. și «Doctor Honoris Causa» al Universității din București.

Ca semn de înalt omagiu și deplină recunoștință la adresa deosebitei sale contribuții în sfera cunoașterii științifice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost ales președinte de onoare al Academiei R. S. România, președinte de onoare al Academiei de Științe Sociale și Politice.

Opera științifică a tovarășului Nicolae Ceaușescu este binecunoscută și peste hotare, fiind apreciată ca o contribuție remarcabilă în circuitul mondial de valori spirituale. Peste 160 de volume apărute în diverse limbi străine în 30 de țări ale lumii din Europa, America de Nord și de Sud, Asia și Africa prezintă gîndirea științifică originală a secretarului general al partidului, experiența României socialiste în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Personalități științifice și politice de prestigiu pe plan mondial au prefațat sau au prezentat opiniei publice internaționale ideile, tezele și conceptele originale promovate cu consecvență de președintele României socialiste, contribuind astfel la recunoașterea largă a meritelor sale ca inițiator al unei gîndiri novatoare, revoluționare puse în slujba progresului și prosperității societății umane. Spicuind din remarcabila listă de apariții pe plan mondial consacrate prezentării operelor tovarășului Nicolae Ceaușescu amintim antologia de texte «I Rumania ke o ighetis tis» prefațată de C. Tsatsos și C. Caramanlis (Grecia), seria de volume «Scritti Scelti» prefațate de Luigi Longo, Carlo Salinari și Nicolo Teti (Italia), lucrările «Ceaușescu, România ve Türk-Romen Iliskileri» cu o prefață de prof. Bedrettin Tuncel (Turcia), «About Nationalities Question. An Original Revolutionary Conception, an Example of a Profound Settlement in Romania. Enrichment of the International Theory and Practice» cu un cuvînt înainte de prof. dr. Lokesh Chandra și un capitol introductiv de prof. dr. R. N. Trivedi (India), «Momentos da historia do povo romeno reflectidos na Obra do presidente Nicolae Ceaușescu» cu o prefață de prof. Atico Vilas-Boas da Mota (Brazilia), «Nicolae Ceaușescu. România and the World. Speeches and Writings» cu o prefață de John Bourchier (Australia), «La philosophie de la paix vue par le Président Nicolae Ceaușescu» cu o prefață de Anne-Marie Lizin (Belgia), «Nicolae Ceaușescu, Dirasa wathaiqiyya haula Ar-rais Ar-Rumaniyy» de Abdul Fattah Abdul Hamid (Kuweit), «Nicolae Ceaușescu. Izbrana Dela Sovremenih Drzavnika» cu o prefață de Dimce Belovski (R. S. F. Iugoslavia), «Nicolae Ceaușescu, Xuan-ji» (R. P. Chineză) și altele.

Înalta apreciere pe plan internațional a operei științifice și a activității tovarășului Nicolae Ceaușescu este atestată nu numai prin editarea unui impresionant număr de lucrări în numeroase limbi străine, nu numai prin comentarii elogioase în revistele de specialitate sau publicații de mare tiraj, ci și prin conferirea unui număr de peste 130 de înalte distincții, ordine și medalii, dintre care foarte multe din partea unor instituții științifice internaționale și naționale de înalt prestigiu academic. Astfel, președintele României socialiste este «Doctor Honoris Causa» al unor numeroase universități cum ar fi: Universitatea Centrală din Quito (Ecuador), Universitatea Arabă din Beirut (Liban), Universitatea din Buenos-Aires (Argentina), Universitatea din Nisa (Franța), Universitatea Filipinelor, Universitatea din Yucatan (Mexic), Universitatea din Teheran (Iran). Recunoscut ca personalitate științifică de talie mondială, tovarășului Nicolae Ceaușescu i s-au conferit o serie de înalte distincții internaționale, precum Medalia de aur pentru anul 1975 a Institutului de Înalte Sinteze din Nisa (Franța), Diploma de onoare și Premiul internațional al relațiilor diplomatice pe anul 1982 ale Institutului de Relații Diplomatice din Bruxelles, Medalia de aur specială clasa I «Leonardo da Vinci» și placheta de aur a Institutului de Relații Internaționale din Roma, titlul de Președinte de onoare și Medalia de aur cu eșarfă și placheta Institutului din Paris pentru problemele unei noi ordini economice internaționale, Medalia de aur «Norbert Wiener» a Organizației Mondiale pentru Sisteme Generale și Cibernetică (W.O.G.S.C.), Diploma de membru de onoare, Diploma de merit și Medalia de merit ale Academiei anversane (Italia), Medalia jubiliară a Uniunii Medicale Balcanice, Placheta de argint a Universității din Kuweit etc.

Întreaga operă științifică a tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie pentru toți oamenii de știință din România un exemplu de rigoare și profunzime științifică, de înaltă competență profesională și responsabilitate comunistă onorînd tradiția cercetării științifice românești și consacrînd-o pe plan internațional printr-o contribuție de o inestimabilă valoare teoretică și practică.

UN VAST LABORATOR DE CREAŢIE

Dacă la acest moment sărbătoresc, putem spune că civilizaţia nouă, socialistă, făurită şi în curs de făurire pe pămîntul României este a ştiinţei şi a progresului tehnologiei, aceasta se datorează intuiţiei şi gîndirii revoluţionare ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu, care a conferit activităţii respective, pentru prima dată în istoria patriei, statutul ferm şi responsabil al unei întreprinderi naţionale de hotărîtoare însemnătate.

România socialistă, ţară angajată astăzi într-un vast program de transformări economice şi sociale, se situează printre primele state în lume în ceea ce priveşte potenţialul uman şi material, raportat la populaţia şi puterea economică a ţării, angrenat în cercetarea şi creaţia tehnico-ştiinţifică, opţiune ce corespunde tezei de o deosebită importanţă teoretică şi practică a secretarului general al partidului potrivit căreia ştiinţa este una din principalele surse ale dezvoltării economice şi sociale.

O puternică şi semnificativă concentrare a acestui potenţial de creaţie tehnico-ştiinţifică se regăseşte în Bucureşti, care, pe drept cuvînt, poate fi denumit o adevărată citadelă a ştiinţei şi creaţiei tehnologice. Aici, în Bucureşti, s-a dezvoltat şi s-a cristalizat ideea unirii tuturor forţelor de cercetare ştiinţifică dintr-un anumit domeniu în cadrul institutelor centrale de cercetări după exemplul Institutului Central de Chimie.

Într-adevăr, tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu s-a angajat cu toate forţele în realizarea unui proiect care a dobîndit ulterior o valoare de exemplu pentru întreaga concepţie de organizare a cercetării ştiinţifice româneşti. Este vorba de integrarea organică a cercetării şi ingineriei chimice, precum şi a învăţămîntului superior de chimie cu dezvoltarea industriei chimice naţionale.

Astfel, Institutul de cercetări chimice din Bucureşti, creat în anul 1971, a asimilat în sfera sa de activitate şi domeniul proiectării de profil, precum şi realizarea de piloţi tehnologici, de unităţi destinate fabricării unor produse speciale, de mare fineţe şi valoare, devenind sub conducerea tovarăşei Elena Ceauşescu Institutul Central de Chimie care coordonează şi activitatea de cercetare ştiinţifică desfăşurată la catedrele de specialitate din domeniul tehnologiei chimice şi al ingineriei chimice din învăţămîntul superior.

Astăzi, Institutul Central de Chimie, unitate de cercetare cu o înaltă forţă-etalon, prin valoroasele sale rezultate cunoscute şi recunoscute peste hotare, reuneşte 18 institute şi centre de cercetare din întreaga ţară. Este suficient să amintim de puternicele colective de cercetare din cadrul Institutului de cercetări chimice, Institutului de energetică chimică şi biochimică, Institutului de cercetări pentru prelucrarea cauciucului şi maselor plastice, Institutului de cercetări şi proiectări pentru epurarea apelor reziduale, Institutului de cercetări pentru pesticide, Institutului de cercetare, inginerie tehnologică, proiectare şi producţie pentru industria anorganică şi metale neferoase, precum şi cele din cadrul Centrului de cercetări de chimie-fizică, Centrului de cercetări pentru coloranţi, Centrului de cercetări pentru materiale plastice sau Centrului de chimie organică pentru a ne da seama de amploarea şi diversitatea tematică a activităţii bucureştene a acestui mare şi valoros institut central. Se poate spune, pe drept cuvînt, că nu există întreprindere sau combinat chimic în întreaga ţară care să nu poarte amprenta cercetării ştiinţifice realizate în cadrul Institutului Central de Chimie. În domeniul chimiei, datorită realizării în premieră, prin înfiinţarea Institutului Central de Chimie, a unei structuri originale de optimizare a cercetării ştiinţifice şi de legarea ei de necesităţile vitale ale economiei naţionale, cercetarea ştiinţifică românească a eliminat într-o foarte mare măsură importul de licenţă, demonstrînd capacitatea societăţii noastre de a-şi asigura fondul de inteligenţă tehnică din resurse proprii.

Generalizarea acestei structuri la cele mai importante domenii ale cercetării ştiinţifice, în matematică, fizică, biologie, energetică, construcţii de maşini, metalurgie etc., iar în alte sectoare de activitate fiind create academii de profil, a condus la realizarea unui salt calitativ, cu urmări benefice pentru dezvoltarea economiei noastre naţionale. Astfel în Bucureşti îşi desfăşoară activitatea — după modelul Institutului Central de Chimie — Institutul Central de Cercetări Energetice, Institutul Central de Cercetări Metalurgice, Institutul Central pentru Construcţii de Maşini, Institutul Central pentru Utilaj Greu, Institutul Central pentru Industria Electrotehnică, Institutul Central de Cercetări şi Proiectări în Construcţii, Institutul Central de Biologie, Institutul Central de Matematică, Institutul Central de Cercetări Economice şi Institutul Central de Fizică, avînd în mare măsură, în Bucureşti, principalele forţe de creativitate ştiinţifică şi tehnologică. Dacă mai adăugăm la acestea academiile de ştiinţă, institutele sau centrele de cercetări în domeniul istoriei, filologiei, medicinei şi altele realizăm imaginea unui oraş cu un puternic potenţial de cercetare, un adevărat centru ce focalizează principalele forţe ale creaţiei ştiinţifice tehnologice româneşti.

Viaţa ştiinţifică a Bucureştiului este caracterizată printr-un larg schimb de experienţă realizat

în cadrul sesiunilor de comunicări științifice, simpozioanelor și congreselor naționale organizate de institutele centrale de cercetare științifică sau de profil, de academiile de știință. Diversitatea și amploarea acestor manifestări, ce atrag specialiști de înaltă competență profesională, este greu de descris. Practic nu există domeniu al cunoașterii științifice care să nu fie abordat în cadrul acestor manifestări dovedind larga arie de preocupări a cercetătorilor români: de la tradiționale microsimpozioane organizate de ICECHIM sau Simpozionul național de robotică pînă la Sesiunea anuală de comunicări a Institutului Central de Fizică cu tema « Progrese în fizică », de la teme cum ar fi « Geografia habitatului și dezvoltarea social-economică » sau « Limbajul creației artistice populare » la « Consolidarea dinamică intensivă a terenurilor slabe la fundarea construcțiilor pentru transporturi » sau « Realizări și perspective energetice » ce conturează eforturile complexe ale institutelor de cercetare științifică bucureșteană de a pune în dezbatere teme majore pentru dezvoltarea noastră social-economică. Multitudinea aspectelor abordate, precum și insistența spre orientarea tematicii în direcția obiectivelor-cheie conturate de dezvoltarea societății noastre socialiste, racordarea efortului creator la nevoile imediate și de perspectivă ale dezvoltării noastre economice și sociale demonstrează cu prisosință că activitatea de cercetare științifică bucureșteană răspunde într-o măsură sporită exigențelor formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a se pune nemijlocit în slujba economiei naționale, de a se constitui ca un puternic factor al dezvoltării societății noastre socialiste.

Trebuie menționat faptul că în București activează principalele edituri cu profil științific și tehnic din România: Editura Academiei R.S.R., Editura Științifică și Enciclopedică, Editura Medicală și Editura Tehnică, iar alte edituri, cum ar fi Editura Militară, Albatros și Ceres publică cu regularitate rezultate ale efortului de creație științifică și tehnică din întreaga țară și din București. Lucrări științifice monumentale, cum sînt « Progrese în chimia și tehnologia polimerilor », « Istoria gîndirii și creației științifice și tehnice românești » (Editura Academiei R.S.R.), « Enciclopedia de chimie » (4 volume), « Istoria culturii și civilizației » (Editura Științifică și Enciclopedică), « Ingineria prelucrării hidrocarburilor » (3 volume), « Lexicon de termodinamică și mașini termice » (3 volume), (Editura Tehnică), corpusuri de documente privind epoca lui Mihai Viteazul, revoluția română de la 1848, unirea de la 1859 și 1918, 23 August 1944 ș.a., « Dicționar enciclopedic de zootehnie » (Editura Ceres), scrise de autori sau colective de autori bucureșteni, reeditări ale unor lucrări științifice de valoare ale unor prestigioși oameni de știință români și străini conturează o elevată atmosferă de înaltă și fertilă spiritualitate. Prin bogata și diversa rețea de librării și biblioteci din care nu lipsește cartea de știință și tehnică Bucureștiul se remarcă nu numai ca un oraș cu bogate tradiții și aspirații culturale dar și ca o citadelă cu o intensă preocupare în compartimentul cel mai dinamic al culturii — știința și tehnologia. De altfel este semnificativ faptul că, urmare a atenției deosebite acordate de conducerea partidului și statului acestui domeniu, datorită fondurilor uriașe destinate acestei activități, numărul mediu al personalului muncitor în domeniul științei la nivelul Capitalei a sporit în ultima perioadă ajungînd de la 25 200 persoane în anul 1965 la 64 900 persoane în 1985.

Creația științifică și tehnică bucureșteană se regăsește nu numai în lucrările cu caracter teoretic, ci mai cu seamă este inclusă în marile ctitorii ale « Epocii Nicolae Ceaușescu », în toate realizările economico-sociale ale perioadei actuale. Să luăm spre exemplificare realizarea metroului bucureștean. După cum se știe, datorită condițiilor speciale de sol și a problemelor puse de existența unor puternice izvoare de apă freatică, realizarea unui metrou în capitala țării a fost serios întîrziată pînă în momentul în care cercetarea științifică a găsit soluții necesare rezolvării acestor grele condiții. Trebuie subliniat faptul că rezolvările tehnologice aplicate în construcția metroului bucureștean impun această realizare, prin ingeniozitatea și complexitatea soluțiilor elaborate, printre primele realizări, din punct de vedere al dificultății, din lume în acest sens. Astfel, s-au realizat lucrări combinate la suprafață și în subteran, la adîncimi extrem de diferite, în sol nisipos sau rocă dură prin scăderea artificială a pînzei de apă freatică sau prin înghețarea solului, unele soluții aplicate fiind în premieră la noi în țară sau pe plan mondial. Întregul proiect și realizarea metroului atestă o înaltă stăpînire din partea cercetării științifice românești a teoriei privind construcțiile subterane, precum și capacitatea de lucru de înaltă clasă, cu atît mai mult cu cît timpul de realizare a lucrării a constituit un adevărat record.

La aceasta se poate adăuga monumentala lucrare a canalului Dunăre—Marea Neagră care a implicat o proiectare reunind cercetările în domeniul realizării ecluzelor, al transporturilor navale, irigațiilor, al energeticii ținînd cont că o dată cu această lucrare s-a gîndit și amplasarea centralei energetice nucleare de la Cernavodă, al construcțiilor de poduri, precum și cercetări în domeniul ecologiei sistemului zonei imediat apropiate cana-

lului, atît în ceea ce priveşte suprafaţa agricolă, cît şi sistemul Dunăre—Marea Neagră. Este important să subliniem că la această monumentală realizare atît în domeniul concepţiei cît şi în cel al realizării propriu-zise au fost antrenate institute de cercetări ştiinţifice bucureştene, ample forţe în domeniul construcţiilor hidraulice şi de transporturi din Bucureşti, astfel încît se poate spune pe drept cuvînt că şi această ctitorie a «Epocii Nicolae Ceauşescu» poartă amprenta gîndirii creative a frontului cercetării ştiinţifice bucureştene. Exemplele ar putea continua, căci practic nu există lucrare de proporţii realizată în aceşti ultimi 23 de ani, caracteristici pentru ampla dezvoltare economico-socială a patriei, care să nu includă aportul cercetării ştiinţifice bucureştene.

Institutele de cercetare ştiinţifică din Bucureşti pot raporta însă şi o altă serie de realizări care se includ în realităţile economiei Capitalei, acest puternic centru industrial care se constituie ca o verigă importantă în cadrul economiei naţionale. Întreprinderile Capitalei, pe baza aplicării cercetării ştiinţifice bucureştene, cunosc de la an la an o considerabilă modernizare a fluxului de producţie şi a produselor realizate. Acest fenomen reprezentativ pentru actuala perioadă decurge din hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, care, potrivit iniţiativei secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a hotărît un amplu proces de modernizare a economiei naţionale. Sub directa conducere a tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu în întreaga ţară şi în mod implicit şi în Bucureşti se desfăşoară, cu aportul nemijlocit al cercetării ştiinţifice, una dintre cele mai ample şi cuprinzătoare acţiuni, menite să genereze mutaţii radicale, profunde de ordin organizatoric, tehnic şi tehnologic în toate unităţile productive. Aşa cum subliniază tovarăşa Elena Ceauşescu,

«Înfăptuirea obiectivelor de cercetare ştiinţifică şi tehnică stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului va avea profunde influenţe pozitive asupra întregii dezvoltări economice şi sociale, va contribui în mod hotărîtor la realizarea de noi progrese pe calea lichidării deosebirilor esenţiale dintre munca fizică şi intelectuală, la apropierea condiţiilor de muncă şi de viaţă de la sate de cele de la oraşe, la înflorirea deplină a personalităţii umane, la ridicarea necontenită a nivelului de trai, material şi spiritual, al poporului».

Înfăptuirea acestor programe — concepute la nivel de ramură, minister, centrală şi întreprindere — necesită promovarea şi aplicarea pe scară largă a celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii contemporane. O trecere în revistă a acestui proces de modernizare în ceea ce priveşte situaţia din Capitală este edificatoare. Astfel, dacă în tot cincinalul 1971—1975 s-au asimilat 1038 de maşini, utilaje şi aparate noi şi 143 materiale şi bunuri de consum reprezentînd noutăţi în domeniu, în 1986, deci numai într-un singur an, s-au asimilat 598 de maşini, utilaje şi aparate, 131 materiale noi, 178 bunuri cu caracter de noutate. În ceea ce priveşte asimilarea de tehnologii noi, complexe, superioare, cele mai multe răspunzînd şi exigenţelor impuse de actuala criză energetică şi de materii prime pe plan internaţional, dacă în tot cincinalul 1976—1980 s-au asimilat 217 tehnologii noi, în 1986, într-un singur an, numărul acestora s-a ridicat la 273. Aceste cifre semnificative atestă aportul cercetării ştiinţifice bucureştene, modul în care organele şi organizaţiile de partid au înţeles să transpună în practică orientările şi indicaţiile secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de a modela o industrie modernă în concordanţă cu cele mai noi realizări ale ştiinţei şi tehnicii contemporane.

Printre realizările tehnico-ştiinţifice de real prestigiu din Capitală, multe soluţionînd importante nevoi majore proprii, altele contribuind la ridicarea nivelului tehnic şi calitativ al produselor şi creşterea competitivităţii lor pe piaţa externă, se numără diverse produse şi tehnologii moderne. Astfel, între echipamentele şi instalaţiile noi produse în Capitală, cu valoare emblematică din punct de vedere al realizării de calitate şi nivel tehnic, amintim: turboagregatul de 50 MW echipat cu turbină cu aburi cu contrapresiune, realizat la Întreprinderea de Maşini Grele Bucureşti, maşina de rectificat în coordonate cu doi montanţi şi maşina de rectificat ghidaje, realizată la Întreprinderea de Maşini-Unelte şi Agregate Bucureşti, şi sisteme de conducere pentru roboţi industriali fabricate la Întreprinderea «Automatica», liniile şi celulele flexibile realizate în cadrul ICSIT-Titan, pompa monoetajată în consolă pentru procesele grele şi pompa submersibilă antiacidă pentru ape de mină, precum şi pompa monoetajată cu rotor diagonal realizată la Întreprinderea de Pompe. La acestea putem adăuga instalaţiile cu laser cu bioxid de carbon pentru tratamentul termic al roţilor dinţate aferente reductoarelor unităţilor de pompaj construite la Întreprinderea «Vulcan», compresorul cu infrastructură foarte uşoară pentru gaze de sondă, precum şi grupul electrogen G.E. 245 cu motor MB 836 la 1000 rot/minut fabricat la Întreprinderea «23 August». Şirul produselor care pot exemplifica răspunsul creaţiei ştiinţifice şi tehnice al Capitalei la necesităţile economiei con-

tinuă cu combina autopropulsată de recoltat cereale păioase tip C-126 realizată la Întreprinderea « Semănătoarea », cu microcalculatorul de proces şi alfanumeric color DAF 2020 C şi unitatea de memorie externă cu bandă magnetică fabricată la Întreprinderea de Echipamente Periferice, precum şi alte produse care şi-au găsit o largă utilitate pe piaţa internă sporind productivitatea muncii şi eficienţa economică a proceselor industriale în care au fost înglobate. Se pot da exemple semnificative şi din domeniul unor tehnologii cu performanţe superioare implementate, ca rezultat al cercetării ştiinţifice bucureştene, în economia naţională. Astfel, un exemplu de tehnică de vîrf într-un domeniu care a devenit clasic la ora actuală îl constituie tehnologia de fabricare a prăjinilor de foraj cu racorduri sudate din oţeluri economice realizată la Centrala de prelucrări metalurgice, procedeul de înlocuire a pieselor de turbină din bronz cu piese din oţel sau fontă cu strat de bronz realizat prin depunere electrolitică urmată de difuzie termică aplicat la Întreprinderea de Maşini Grele, precum şi prelucrarea modernă prin deformare plastică la rece cu sisteme de ştanţe şi matriţe din elemente modulate realizată la Întreprinderea « Tehnometal ».

La acestea se pot adăuga procedeul de sudare automată cu CO_2 la prese şi răcitoare de aer, implementat la Întreprinderea de Utilaj Chimic « Griviţa Roşie », sau tehnologia de testare a plăcilor cu cablaje imprimate echipate la Întreprinderea de Elemente de Automatizare, precum şi procedeul de recuperare a căldurii de la cuptoarele rotative de topire a aliajelor neferoase realizat la Întreprinderea de Maşini Electrice din Bucureşti. Sînt numai cîteva exemple din numeroasele realizări de prestigiu care dovedesc nu numai capacitatea creativă a frontului cercetării ştiinţifice bucureştene dar şi efortul acestuia de a se racorda împreună cu învăţămîntul la nevoile şi necesităţile producţiei. Este evident că, în acest context, prin scurtarea la minimum posibil a ciclului cercetare-proiectare-producţie şi introducerea cu maximă operativitate a celor mai de vîrf cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii în procesele social-economice s-a redus continuu volumul importurilor de licenţe şi în acelaşi timp s-a realizat o îmbunătăţire substanţială a productivităţii muncii şi a eficienţei economice.

Realizări de prestigiu s-au obţinut şi în conlucrarea strînsă a cercetării ştiinţifice cu cadrele din învăţămîntul superior, obţinîndu-se rezultate ce se înscriu la nivelul priorităţilor internaţionale. Ca un exemplu din multele care pot fi date şi în acest domeniu, să luăm doar industria de tehnică de calcul, unde, ca urmare a acestei conlucrări şi a receptivităţii maxime a factorilor de producţie, s-au realizat o serie de echipamente moderne de calcul cum ar fi seria de microcalculatoare tip Coral, M 216, Felix PC, care ating performanţe similare cu cele mai bune calculatoare de acest gen din lume. Evident, aceste realizări n-ar fi fost posibile fără aportul cercetării ştiinţifice în domeniul microelectronicii, al materialelor semiconductoare, al tehnologiilor de realizare a materialelor de înaltă puritate care au furnizat elemente capabile să susţină aceste performanţe.

Cu prilejul Congresului Educaţiei Politice şi Culturii Socialiste, secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, releva importanta contribuţie adusă de masele de oameni ai muncii pe linia creaţiei ştiinţifice şi tehnice în cadrul Festivalului naţional « Cîntarea României ». În spaţiul Capitalei bilanţul celei de a 6-a ediţii a acestui fertil festival al muncii şi creaţiei a scos în evidenţă capacitatea creativă valorificată în întreprinderi, pe şantiere, în şcoli şi facultăţi. Organizaţiile de tineret, de sindicat şi femei, ale inginerilor şi tehnicienilor au raportat realizări superioare ediţiei precedente atestînd atmosfera de emulaţie şi efervescenţă creatoare cultivată în rîndul tuturor oamenilor muncii din Capitală pentru realizarea amplelor programe de modernizare a întregii economii naţionale.

Aceste rezultate reprezintă totodată şi o garanţie a justeţei politicii partidului şi statului nostru, a concepţiei secretarului general al partidului privind mobilizarea tuturor resurselor umane pentru înfăptuirea programului partidului de dezvoltare social-economică a patriei.

Fără îndoială că succesele deosebite înregistrate pe frontul de creaţie ştiinţifică bucureşteană au fost posibile ca urmare a contribuţiei decisive în coordonarea şi stimularea întregii activităţi de către Consiliul Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului şi Comitetul Naţional pentru Ştiinţă şi Tehnologie, conduse cu înaltă competenţă ştiinţifică, cu profundă responsabilitate politică de către tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu. Cercetarea ştiinţifică bucureşteană a avut şi are şansa istorică de a beneficia de îndrumarea nemijlocită a secretarului general al partidului cu prilejul nenumăratelor vizite de lucru în institutele de cercetare şi proiectare, precum şi cu ocazia analizelor efectuate în întreprinderi pentru verificarea stadiului de implementare a soluţiilor elaborate pe planşetele cercetătorilor şi proiectanţilor. Vasta şi energica activitate a secretarului general al partidului, preocuparea sa constantă de a sprijini cele mai îndrăzneţe soluţii ştiinţifice şi tehnologice, atenţia şi grija sa pentru implementarea acestora cît mai rapid în producţie au constituit un sprijin moral preţios pentru cercetarea ştiinţifică bucureşteană, care mobilizîndu-şi efortu-

rile a înţeles să se situeze în permanenţă la nivelul exigenţelor formulate de conducerea partidului. Bilanţul tuturor succeselor realizate în perimetrul Capitalei şi în întreaga ţară de creaţia ştiinţifică şi tehnică bucureşteană trebuie raportat şi la condiţiile minunate asigurate prin grija partidului şi statului nostru, personal a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, cercetării ştiinţifice şi tehnologice.

Bucureştiul de astăzi se prezintă ca o puternică citadelă a ştiinţei, implicată în toate domeniile cercetării ştiinţifice şi tehnologice cu rezultate ce se situează la nivelul performanţelor mondiale, confirmînd, prin exemplul său, justeţea politicii partidului şi statului nostru, teza fundamentală a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de a considera ştiinţa drept o puternică forţă de producţie, un factor determinant al dezvoltării noastre economice şi sociale.

LARGĂ RECUNOAŞTERE INTERNAŢIONALĂ A ŞTIINŢEI ŞI TEHNICII ROMÂNEŞTI, A CREAŢIEI TEHNICO-ŞTIINŢIFICE BUCUREŞTENE

De-a lungul timpului, istoria confirmă, începînd de la necunoscutul autor popular al unor realizări tehnice şi continuînd cu strălucite personalităţi din toate domeniile vieţii ştiinţifice, contribuţia majoră pe care poporul nostru a adus-o şi o aduce patrimoniului ştiinţific universal, lărgirii orizontului de cunoaştere al umanităţii. Alături de setea de libertate naţională definitorie caracterului românesc, de dorinţa de echitate socială, una dintre performanţele fiinţei naţionale multimilenare a poporului nostru o constituie setea de cunoaştere, de inovare, capacitatea sa creatoare cu valenţe multiple, constructive, îndreptată spre progres şi prosperitate, spre îmbunătăţirea continuă a condiţiilor de muncă şi viaţă.

Niciodată în istoria patriei noastre, ca în anii construcţiei socialismului, potenţialul creator al poporului nu a fost pe deplin eliberat, mobilizat şi canalizat pentru a participa în mod conştient la vasta operă de construcţie a unei societăţi noi, de făurire a unui viitor luminos, în concordanţă cu cele mai nobile aspiraţii ale poporului nostru.

Datorită indicaţiilor, grijii şi atenţiei permanente manifestate de secretarul general al partidului, cercetarea ştiinţifică şi ingineria tehnologică bucureşteană, alături de cea a întregii ţări, au abordat, în ultimii ani, cu curaj probleme şi domenii de vîrf ale cunoaşterii ştiinţifice, aducînd o contribuţie tot mai însemnată la îmbogăţirea patrimoniului ştiinţific universal şi la dobîndirea unui binemeritat prestigiu internaţional.

Putem afirma că a devenit o tradiţie ca oamenii de ştiinţă şi proiectanţii bucureşteni să se situeze statornic în primele rînduri ale creatorilor de nou, bucurîndu-se de numeroase aprecieri şi obţinînd multe distincţii pe plan naţional şi internaţional.

Istoriceşte vorbind, Bucureştiul a fost primul oraş din lume iluminat cu petrol, aici a fost realizat primul muzeu tehnic din Sud-Estul Europei de către prof. dr. ing. Dimitrie Leonida şi tot aici a fost realizat unul dintre primele muzee în aer liber de etnografie şi folclor din lume, Muzeul satului, prin strădania lui Dimitrie Gusti. O altă prioritate ştiinţifică mondială o constituie realizarea la Bucureşti a primului film documentar ştiinţific de către profesorul Gheorghe Marinescu. Tot aici au fost construite şi experimentate primele avioane de concepţie originală realizate în România şi în Sud-Estul european de către Aurel Vlaicu, mort prematur într-un zbor ce încerca să unească Bucureştiul cu fraţii de peste Carpaţi, în 1913.

Sînt, desigur, meritorii şi incontestabile toate realizările înaintaşilor, dar ele sînt totuşi modeste faţă de realizările cercetătorilor din institutele de specialitate şi învăţămînt superior din zilele noastre. Rezultatele activităţii lor creatoare pot fi întîlnite nu numai în Bucureşti sau pe întreg cuprinsul ţării, ci pe toate meridianele globului. Să evidenţiem cîteva dintre ele.

De o largă recunoaştere internaţională se bucură lucrările teoretice ale savanţilor români. Sînt binecunoscute numeroasele diplome şi medalii, titluri de doctor honoris causa, precum şi traducerile în limbi străine ale operelor din domeniul chimiei macropolimerilor, ce atestă înaltă apreciere pe plan mondial a activităţii ştiinţifice a tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu, savant de reputaţie internaţională, care şi-a adus şi îşi aduce o contribuţie inestimabilă la patrimoniul mondial al spiritualităţii ştiinţifice.

Produsele româneşti din domeniul industriei chimice, ce încorporează inteligenţă ştiinţifică proprie, au fost în ultima perioadă în atenţia specialiştilor cucerind trofee valoroase în confruntările

internaționale. Astfel, la Salonul invențiilor — Eureka-Bruxelles 1983 — produsele românești au fost distinse cu 7 medalii de aur, 3 de vermeil, 3 de argint și marele premiu al juriului și al presei acordat lucrării « Tehnologie și soluție de obținere a cauciucului regenerat din pneuri uzate » realizată de un colectiv din cadrul Institutului Central de Chimie.

O scurtă trecere în revistă a distincțiilor obținute de produsele românești, realizate în principal în București, la diverse tîrguri internaționale este revelatoare pentru străduința cercetării științifice de a încorpora în aceste produse cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane, precum și pentru a demonstra competitivitatea pe plan internațional a forței de creativitate a poporului nostru.

Dacă în 1983, România a participat la 21 de manifestări internaționale, obținînd la Leipzig, Brno și Plovdiv 14 medalii din care 3 de aur, în 1984 participarea la 25 de manifestări expoziționale printre care la Cairo, Hanovra, Leipzig, Luanda, Moscova, Bagdad, Budapesta și Plovdiv a adus României 17 medalii, iar în 1986, în cele 30 de participări la manifestări externe la Cairo, Tripoli, Paris, Alger, Moscova, Djakarta, Milano etc., România a cucerit 22 de diplome și medalii.

Aceste realizări trebuie privite și prin prisma ridicării continue a nivelului de exigență la care sînt supuse produsele expuse în cadrul tîrgurilor internaționale în contextul unei acerbe concurențe pe piața mondială.

Un alt mesager al competenței științifice și tehnologice bucureștene și, în general, românești peste hotare îl reprezintă vastele construcții industriale realizate de România în diverse țări. Uzinele și combinatele chimice livrate sau construite de către specialiștii români, pe baza rezultatelor cercetării științifice românești, în țări ca India, Irak, Pakistan, Iran, Libia, Algeria, Siria etc., marea lor majoritate obținute prin contracte la licitații internaționale în condițiile unei concurențe cu cele mai prestigioase firme din domeniile respective pe plan mondial, nu fac decît să ne demonstreze aprecierile de care se bucură realizările științifice și tehnologice bucureștene, implicit cercetarea științifică românească pe plan mondial. Ele constituie totodată repere ale voinței poporului nostru de a conlucra pe plan internațional pentru stabilirea unei noi ordini economice internaționale bazată pe principii de echitate, de respect și avantaj reciproc, pe deplina egalitate în drepturi, neamestecul în treburile interne, respectarea cu strictețe a independenței și suveranității fiecărui stat, principii promovate cu consecvență de către președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Este evident că aprecierile de care se bucură România socialistă pe plan mondial în domeniul științei și tehnologiei, succesele repurtate de cercetarea științifică bucureșteană în confruntările internaționale rezidă în unitatea organică dintre politica internă și externă a partidului nostru, în larga investiție de încredere acordată de către partidul nostru, personal de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, capacității creatoare a frontului cercetării științifice românești.

GAZDĂ A UNOR PRESTIGIOASE MANIFESTĂRI ŞTIINŢIFICE INTERNAŢIONALE

România socialistă se bucură astăzi în lume de un binemeritat prestigiu. Politica sa economică de valorificare a resurselor materiale și umane în folosul propriei societăți, atitudinea de largă deschidere către arena internațională, prin realizarea unor multiple dialoguri pe plan politic, cultural și științific, eforturile de promovare a principiilor de pace și progres pe plan internațional sînt tot atîtea motive pentru o largă recunoaștere și o binemeritată apreciere din partea opiniei publice mondiale. Este firesc deci ca în contextul amplelor relații de prietenie realizate de România socialistă pe plan internațional cu toate forțele iubitoare de pace și progres, în condițiile promovării principiilor de echitate și respect reciproc pe toate meridianele, de folosire a cuceririlor științifice și tehnologice în folosul societății, acțiunile de natură științifică inițiate în țara noastră să se bucure de o deosebită atenție și o largă apreciere. Această audiență își are sorgintea și în înaltul nivel atins de cercetarea științifică românească, în interesul manifestat de oamenii de știință din întreaga lume de a cunoaște preocupările și rezultatele cercetării științifice românești, de a cunoaște modul în care aceasta răspunde nevoilor societății noastre.

În ultima perioadă în România, în capitala sa, București, s-au desfășurat o serie de evenimente științifice cu caracter internațional, cu o largă participare, atestînd preocupările partidului și statului nostru de a promova schimbul nestingherit de informații științifice și tehnologice în vederea ridicării nivelului de civilizație al tuturor popoarelor. Este semnificativ să remarcăm că tematica acestor manifestări internaționale de prestigiu s-a axat pe problemele majore și, totodată, actuale ale dezvoltării științei și tehnicii pe plan mondial, a promovat principii unanim acceptate de forțele progresiste de pe întreaga planetă privind

folosirea echitabilă, în scopuri pașnice, a patrimoniului inteligenței științifice universale. Aceste evenimente au constituit în același timp momente de referință și exemple pentru modul în care consideră partidul și statul nostru să se treacă de la vorbe la fapte și în domeniul științei și tehnologiei și totodată o dovadă a capacității și virtuților creative ale poporului nostru valorificate prin politica de dezvoltare intensivă a tuturor sectoarelor de activitate.

Din multiplele manifestări cu caracter internațional organizate în capitala României care s-au bucurat de o largă apreciere putem da ca exemple Al XV-lea Congres Internațional de științe istorice (1980), la care au participat peste 2200 de istorici din aproape 60 de țări ale lumii, Conferința internațională « Apa și ionii în sistemele biologice » organizată în 1984, « Conferința internațională privind magnetismul pământurilor rare și actinidelor » organizată în 1983, a 5-a Conferință internațională de sisteme de comandă și informatică în 1983, sau Simpozionul organizat sub egida ONU în 1983 cu tema « Recuperarea resurselor energetice secundare » sau al 29-lea simpozion IUPAC MACRO'83. La acestea se poate adăuga al 29-lea Congres al Asociației Internaționale de Bronhopneumologie organizat în 1980, al 4-lea Simpozion internațional de mecanisme și metode de proiectare asistate de calculator SYROM '85.

Un moment remarcabil în viața științifică a Capitalei l-a constituit al XVI-lea Congres internațional de istorie a științei desfășurat sub înaltul patronaj al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu în 1981.

Având ca titlu tematic « Știință și tehnologie, umanism și progres », congresul — organizat sub auspiciile Uniunii internaționale de istorie și filozofie a științei (Divizia de istoria științei IUHPS/DHS) și Academiei Republicii Socialiste România (sub egida UNESCO) — a constituit un cadru adecvat pentru prezentarea și dezbaterea problemelor legate de stadiul cercetărilor în domeniul istoriei științei și tehnicii, de progresul științific și tehnologic, de manifestarea unei tendințe mai generale în care se înscriu oamenii de știință progresiști din întreaga lume și, în același timp, de reflectarea concepției fundamentale a politicii țării noastre în domeniul științei și tehnicii.

Participarea unui număr de 1 115 oameni de știință din 50 de țări cu comunicări legate de tematica congresului a prilejuit un schimb util de opinii între specialiștii care se ocupă cu știința și cu istoria științei. Dezbaterile care au avut loc au adus o contribuție importantă în sprijinul păcii și colaborării internaționale, subliniind rolul pe care trebuie să-l aibă știința pentru o lume mai dreaptă și mai bună.

Cercetarea științifică românească, punînd accentul pe creșterea tot mai importantă a contribuției sale la realizarea marilor obiective de dezvoltare economico-socială a țării, actuale și de perspectivă, a pledat în cadrul acestui prestigios congres pentru lărgirea și intensificarea cooperării cu alte state în domeniul științei și tehnologiei pe principiile deplinei egalități în drepturi, avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne, respectului riguros al independenței și suveranității fiecărui stat, pentru a se putea ajunge la o distribuire mai echitabilă a eforturilor, în conformitate cu cerințele noii ordini economice internaționale, cu progresul omenirii în general.

De o largă audiență și participare s-au bucurat pe plan mondial congresele naționale de chimie desfășurate sub înaltul patronaj al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu.

Astfel, al doilea Congres național de chimie, desfășurat la București, reunind circa 1 500 de specialiști români și peste 60 de oameni de știință din 18 țări ale lumii, a atestat cu prisosință afirmarea pe plan mondial a chimiei românești. În cadrul lucrărilor au fost prezentate peste 630 de comunicări și circa. 400 de postere, grupate în 8 secțiuni și mai multe mese rotunde care acoperă domeniile cele mai importante ale chimiei moderne: polimeri, chimie organică, petrochimie și carbochimie, cataliză și catalizatori, energetică chimică și biochimică, biotehnologii, electrochimie, chimie fizică și analitică etc.

Bucureștiul a fost totodată și gazdă a numeroase participări din partea unor firme străine în cadrul tradiționalului Tîrg Internațional București. Manifestare de prestigiu pe plan mondial, Tîrgul Internațional București, aflat în anul 1987 la a XIII-a ediție, oferă o largă platformă de confruntare a competenței tehnice a diverselor produse, remarcîndu-se în permanență calitățile din ce în ce mai elevate ale produselor românești. Participarea firmelor străine de-a lungul edițiilor acestui tîrg vine să confirme interesul deosebit manifestat de producătorii din străinătate la adresa tehnicii românești. Astfel, dacă în 1985 au participat 463 de firme străine și organizații comerciale din 35 de țări, în 1986 la Tîrgul Internațional București au participat 500 de firme și organizații străine din 36 de țări.

Bucureștiul, capitala României socialiste, se înscrie cu cinste în circuitul mondial de valori științifice ca o gazdă primitoare, dobîndindu-și în special în ultimele două decenii un binemeritat prestigiu prin acțiunile de largă rezonanță internațională, afirmîndu-se ca o puternică citadelă a științei aflată mereu în slujba omului, a civilizației și a progresului societății. Aceasta reprezintă încă una din marile împliniri ale epocii de măreață glorie din istoria poporului nostru, în care știința a fost așezată la temelia progresului — «Epoca Nicolae Ceaușescu».

BUCUREȘTI

capitală a învățământului modern

UN SUFLU NOU PE TOATE PLANURILE INSTRUCTIV-EDUCATIVE

Imaginea modernei metropole care este azi Bucureștiul — capitala României socialiste —, o imagine plină de dinamism și vigoare, edificatoare pentru tot ceea ce efortul creator al oamenilor a înscris în anii construcției noii orînduiri în cronica acestei multiseculare vetre de istorie, de existență și conștiință națională, îndreptățește mai mult ca oricînd recunoașterea unei inconfundabile identități a orașului de pe malurile Dîmboviței, dată de calitatea pe care acesta și-a afirmat-o peste ani, anume de citadelă a spiritualității românești, între lăcașurile căreia școala a ocupat și ocupă un loc de prim rang.

Este aproape imposibil și, fără îndoială, greu de acceptat o incursiune cu caracter retrospectiv care să pună în evidență devenirea capitalei noastre în timp, ce ar lăsa la o parte destinul instituțiilor și edificiilor de învățămînt bucureștene, tradițiile prestigioase perpetuate de la o generație la alta, prin neodihna, prin truda generoasă a slujitorilor școlii, a celor care au sorbit lumina cărții și și-au înnobilat gîndul și sufletul contribuind apoi, la rîndul lor, prin faptele și năzuințele ce i-au înaripat, la propășirea țării, la propulsarea ei necontenită pe culmi mereu mai înalte de civilizație și progres.

Mărturiile materiale și certitudinile istorice care ne-au parvenit de la înaintași și care în procesul neîntrerupt al dezvoltării Capitalei au îmbogățit o prețioasă zestre spirituală și-au aflat fireasca și indestructibila comuniune cu tot ceea ce exprimă realitatea emblematică, tulburătoare a Bucureștiului zilelor noastre. O comuniune care își trage seva din simbioza necesară între tradiție și modernitate, între permanență și înnoire. O comuniune ce conferă Bucureștiului demnitatea superioară nu numai a unei vetre de istorie glorioasă, ci și a unei vetre de lumină, a unui focar de spiritualitate, prin care acesta se alătură marilor capitale ale lumii.

Anii care au trecut de la înfăptuirea victorioasă a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, strălucit arc peste timp aureolînd mărețele înfăptuiri și împliniri revoluționare ale poporului, dar mai cu seamă perioada de profunde prefaceri și inegalabile realizări în toate domeniile vieții economice și sociale, perioadă gravată cu litere de aur în conștiința contemporanilor și a viitorimii, purtînd numele ctitorului său de geniu — « Epoca Nicolae Ceaușescu » — au determinat și în biografia Capitalei redimensionări nebănuite și transformări structurale. Efigiile noului ev socialist sînt vizibile la tot pasul. Și ele nu pot fi circumscrise doar procesului de creștere și renovare urbană, efortului edilitar prin care chipul Capitalei a devenit practic de nerecunoscut, păstrîndu-și totuși anumite linii numai ale sale. Este vorba de un proces mai adînc și poate mai puțin sesizabil la prima vedere, prin care școala bucureșteană — indiferent că ne referim la învățămîntul general, liceal sau universitar — s-a integrat pulsului trepidant al marelui oraș, adăugînd noi și semnificative valențe vocației dintotdeauna a Capitalei de a polariza și iradia valori, cultură, civilizație.

Congresul al IX-lea al partidului — care și-a desfășurat istoricele lucrări în capitala patriei noastre — congres ce a marcat o adevărată piatră de hotar în istoria poporului român și devenirea revoluționară a României, a înscris și în viața Capitalei, în învățămîntul bucureștean, benefice mutații. Un suflu radical nou și proaspăt s-a făcut simțit neîntîrziat pe toate planurile activității instructiv-educative desfășurate la scara Capitalei și acest suflu s-a dovedit a fi adevărata efigie a ceea ce avea să urmeze, efigia unei epoci identificîndu-se cu gîndirea și fapta neobosită a celui mai iubit și stimat fiu al poporului, revoluționar și patriot înflăcărat, eminent conducător politic, ctitor și făuritor de noi destine, personalitate proeminentă a lumii contemporane — tovarășul Nicolae Ceaușescu.

O VIZIUNE REVOLUŢIONARĂ, PROFUND ŞTIINŢIFICĂ PRIVIND MENIREA SOCIALĂ A ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

În deplină consonanţă cu teza de inestimabilă valoare conform căreia socialismul se construieşte cu poporul şi pentru popor, cu oamenii şi pentru oameni, în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, din iniţiativa şi sub nemijlocita îndrumare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu învăţămîntul românesc, principal factor de cultură şi civilizaţie al naţiunii, s-a afirmat cu putere în calitate de forţă motrice a progresului multilateral al patriei socialiste, evidenţiind prin contribuţia sa specifică justeţea ideii, accentuată mereu de către secretarul general al partidului, potrivit căreia o cultură şi o civilizaţie de factură superioară se edifică numai şi numai cu poporul şi pentru popor, cu oamenii şi pentru oameni.

Însăşi conceperea socialismului şi comunismului ca tip de orînduire socială, ca tip de civilizaţie, în care omul eliberat de servituţile exploatării accede la statutul de făuritor conştient al propriului său destin, în acord cu propria sa esenţă umană ireductibilă, deci însuşi efortul de plămădire a unui om nou cu o personalitate pregnantă, armonioasă, multilateral dezvoltată, se întemeiază cu necesitate pe recunoaşterea locului şi rolului învăţămîntului, alături de ştiinţă şi cultură, în formarea şi modelarea conştiinţei noi socialiste, care la rîndul ei devine un resort, un catalizator al mersului înainte al societăţii.

În concepţia revoluţionară a partidului nostru, a secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, dialectica raportului între teorie şi practică, între cunoaşterea aprofundată a legităţilor şi tainelor naturii, a tendinţelor obiective ce guvernează desfăşurarea proceselor sociale, dezvoltarea societăţii în ansamblul ei şi acţiunea transformatoare a factorului uman conştient s-a bucurat, pe bună dreptate, de o atenţie deosebită, examinarea minuţioasă a tuturor laturilor şi conexiunilor vizate furnizînd gîndirii şi praxisului revoluţionar noi repere şi temeiuri în măsură să contribuie la îmbogăţirea patrimoniului de idei al socialismului ştiinţific, la consolidarea şi afirmarea în realitate a superiorităţii de esenţă a socialismului faţă de toate orînduirile sociale care l-au precedat. Procesul cunoaşterii umane este infinit, după cum infinită, inepuizabilă este capacitatea omului de a scruta natura, cosmosul, de a pătrunde în intimitatea propriei sale gîndiri, a universului relaţiilor cu semenii săi. Şi ceea ce este cu adevărat important: cunoaşterea umană nu reprezintă un scop în sine, nu-şi este suficientă sieşi. Ea s-a dezvoltat în strînsă legătură cu nevoile şi imperativele societăţii, în raport cu cerinţele practicii, ale progresului, potenţînd, prin achiziţiile şi cuceririle sale, practica socială însăşi, cursul progresului istoric al omenirii.

Este cît se poate de revelator faptul că, în numeroase rînduri, secretarul general al partidului accentua asupra acestui adevăr fundamental, cuvintele sale, rostite la forumul larg democratic al spiritualităţii noastre noi, cel de al III-lea Congres al Educaţiei Politice şi Culturii Socialiste, fiind întru totul pilduitoare:

«Este necesar să facem totul pentru ca ştiinţa şi cultura, educaţia politică, activitatea ideologică, să constituie permanent o puternică forţă a dezvoltării economico-sociale. Trebuie să nu uităm nici un moment că făurirea noii orînduiri sociale, asigurarea progresului continuu al patriei noastre nu se pot realiza decît pe baza celor mai noi cuceriri ale ştiinţei, tehnicii şi culturii, ale cunoaşterii umane în general».

Societatea socialistă pe care o construim reprezintă tocmai materializarea generosului proiect în care s-au contopit şi cristalizat cele mai nobile aspiraţii ale omenirii către o orînduire a dreptăţii şi libertăţii depline, a respectului şi demnităţii condiţiei umane. Această societate nu este rodul unei gîndiri utopice, ci al efortului gigantic de transformare din temelii a realităţii pe baza unei concepţii deopotrivă ştiinţifice şi revoluţionare, ştiinţifică în structura şi substanţa ei pentru că este consecvent revoluţionară şi cu adevărat revoluţionară, pentru că încorporează, în demersul practic pe care îl iniţiază, o integratoare viziune ştiinţifică. Omul nou, constructorul conştient şi devotat al societăţii socialiste şi comuniste, este în primul rînd nu obiectul pasiv, inert, ci subiectul activ al propriei sale deveniri. Este posesorul unui vast bagaj de cunoştinţe în toate domeniile, al unei culturi generale, ştiinţifice şi profesionale cu largi deschideri, iar nivelul cunoştinţelor sale, orizontul său cultural, departe de a reprezenta o pură şi gratuită performanţă intelectuală, dobîndesc cuvenita consistenţă şi valorizare în acord cu spiritul epocii în care trăim, la

confluența cu practica socială. Școala constituie o pîrghie decisivă a asimilării de către noile generații a cuceririlor științei, ale cunoașterii umane, promovării valorilor ce asigură coeziunea și ascensiunea unei societăți. Tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia cu deplină îndreptățire în această privință:

«Deci, școala, învățămîntul, constituie unul din factorii hotărîtori în educația și formarea conștiinței revoluționare a tineretului, în dezvoltarea spiritului patriotic, a dragostei de muncă, de adevăr, de dreptate, a hotărîrii de a acționa în toate împrejurările ca revoluționari, de a servi întotdeauna cauza socialismului, a patriei, a progresului economic și social».

instruire ca atare, organizarea, conținutul, metodele de predare a cunoștințelor, sistemul pregătirii și perfecționării personalului didactic, elaborarea și aplicarea unei politici eficiente în domeniul educației și învățămîntului înregistrînd restructurări importante atît în Capitală, cît și în întreaga țară, mutații calitative ce vizează situarea consecventă, neabătută a învățămîntului în spiritul prevederilor Programului partidului, al hotărîrilor, indicațiilor și orientărilor stabilite, cu nemijlocitul aport al secretarului general al partidului, pe liniamentele progresului accelerat al societății românești.

Un impresionant proces de modernizare și înnoire pe multiple planuri s-a declanșat și s-a desfășurat sub semnul calității și eficienței într-un

CREȘTEREA NUMĂRULUI CADRELOR DIDACTICE

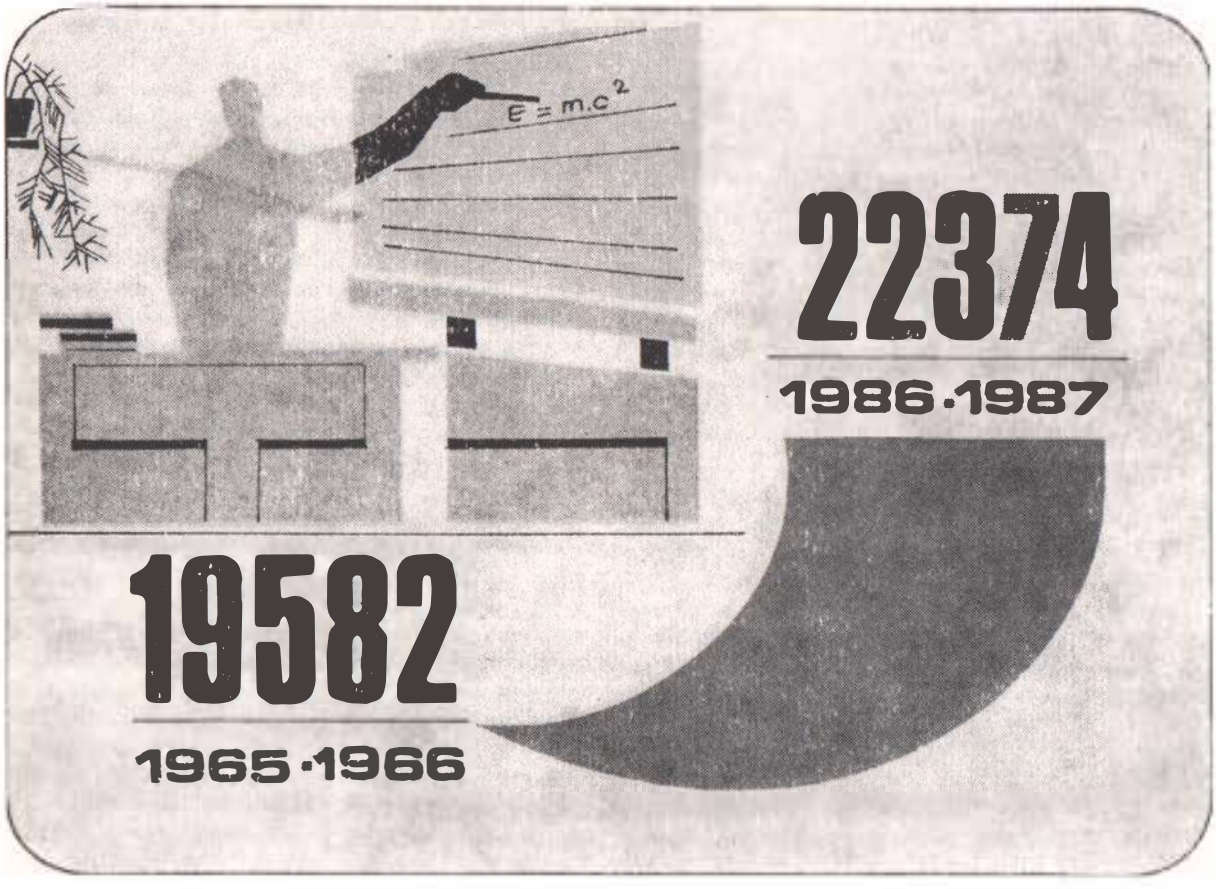

Iată de ce, în întreaga perioadă ce are ca punct de plecare și moment de referință Congresul al IX-lea al partidului, problemelor școlii românești le-a fost acordată o statornică atenție de către partidul și statul nostru, personal de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, baza materială, procesul de

răstimp relativ scurt, transformarea revoluționară a concepției despre locul și rolul școlii în viața societății implementîndu-se armonios, organic cu preocupările de ordin practic, organizatoric, de perfecționare a activității instructiv-educative, a funcționării rețelei unităților de învățămînt la

nivel național, în structură teritorială, în consens cu cerințele economiei naționale, ale dezvoltării societății.

Este meritul determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi promovat o concepție și o politică privind dezvoltarea învățămîntului în concordanță cu țelurile și obiectivele fundamentale ale procesului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, de a fi imprimat concepției și politicii urmate cu consecvență în toată această perioadă un caracter unitar și dinamic, în pas cu schimbările produse în societatea românească și pe plan mondial, spirit revoluționar, permanentă apetență pentru nou.

Dezvoltarea bazei materiale a învățămîntului, extinderea, organizarea, reorganizarea și modernizarea volumului și profilului rețelei școlare și universitare au atins cote impresionante, astfel încît prin sistemul de învățămînt de care dispune România socialistă se situează în rîndul țărilor cu vechi și recunoscute tradiții în acest domeniu.

Ceea ce în urmă cu numai cîteva decenii părea o sarcină aproape insurmontabilă — lichidarea neștiinței de carte — a devenit de mult o amintire a unui trecut pe care abia ni-l putem închipui. Generalizarea învățămîntului de 10 ani — din inițiativa și sub îndrumarea directă a secretarului general al partidului — certifică fără echivoc una dintre realitățile cotidiene ale societății românești actuale, reprezentînd o opțiune și un standard pe care puține țări și le-au putut permite, România înscriindu-se și din acest punct de vedere în eșalonul țărilor cu un învățămînt dezvoltat, planificat în raport cu cerințele prioritare și de perspectivă ale economiei, ale progresului multilateral al societății.

Astăzi putem vorbi cu legitimă satisfacție și mîndrie atît în București, cît și în întreaga țară, nu numai de numărul impresionant al unităților de învățămînt de toate gradele, ci și de calitatea deosebită a echipamentului școlar, de înaltul nivel de pregătire profesională a personalului didactic, de extinderea și îmbunătățirea profilului rețelei școlare și universitare, inclusiv a unităților de învățămînt în limbile naționalităților conlocuitoare. Totodată, accentuarea continuă a exigențelor de ordin științific privind predarea și însușirea cunoștințelor, legarea tot mai strînsă a învățămîntului cu practica și cercetarea au contribuit din ce în ce mai mult la creșterea rolului și eficienței învățămîntului românesc, a contribuției sale la dezvoltarea generală a societății. O permanentă grijă a fost acordată corelării corespunzătoare cu cerințele pregătirii, orientării și utilizării forței de muncă, în special a contingentelor de tineri muncitori, specialiști etc. cu programele de dezvoltare economico-socială a țării, de sistematizare a tuturor localităților, de repartizare judicioasă a investițiilor și amplasare a noilor obiective economice și sociale pe întreg teritoriul patriei. Și nu este cîtuși de puțin lipsit de semnificație faptul că din acest punct de vedere Capitala a beneficiat de grija atentă și statornică a partidului și statului, a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Datorăm secretarului general al partidului concepte și orientări novatoare, de inestimabilă valoare, dispunem de un cadru organizatoric instituțional, inclusiv juridic, fundamentat prin Legea educației și învățămîntului, ceea ce oferă garanția că școala românească poate și trebuie să se afirme ca un factor decisiv al progresului societății noastre socialiste pe măsura înaltei investiții de încredere de care se bucură.

Legătura necesară, indispensabilă a învățămîntului cu viața, cu producția socială, în ultimă instanță cu practica nemijlocită a construirii noii orînduiri revine, cum este și firesc, ca un laitmotiv, ca un element central al întregii viziuni novatoare a partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, obiectivul fundamental constituindu-l integrarea organică a învățămîntului cu producția și cercetarea, domenii de cea mai mare importanță pentru asigurarea progresului accelerat, multilateral al României în prezent și în perioada următoare. Această integrare sau mai exact triada învățămînt—producție—cercetare nu este un simplu deziderat sau cuvînt de ordine, ci este o cerință imanentă activității economico-sociale, o condiție sine qua non a însuși procesului de perfecționare a învățămîntului și cercetării, a situării producției pe traiectul mereu ascendent al calității și eficienței sporite. Este vorba de o integrare complexă și profundă, care se realizează pe întreg parcursul procesului instructiv-educativ, incluzînd atît practica elevilor și studenților în întreprinderi productive, în atelierele din cadrul instituțiilor de învățămînt, cît mai ales încadrarea rapidă și cu bune rezultate a absolvenților liceelor și facultăților în activitatea unităților economice și sociale. În același timp, contactul nemijlocit și conlucrarea tot mai strînsă a învățămîntului cu activitatea de cercetare potențează deopotrivă orientarea energiilor creatoare din școli și facultăți spre problemele cardinale legate de promovarea progresului tehnic și științific și implementarea celor mai noi cuceriri ale revoluției științifice și tehnice contemporane în producție, în economie, în viața socială. Cercetătorii înșiși își confruntă și verifică ipotezele, teoriile, rezultatele obținute atît în contextul activității productive cît și în perimetrul asimilări

cunoștințelor teoretice, al valorificării lor cît mai fructuoase în folosul întregii societăți. Cadrele din producție au posibilitatea să împărtășească din experiența lor bogată, să contribuie la educarea elevilor și studenților în cultul muncii și respectului față de făuritorii bunurilor materiale, să coopereze direct cu cercetătorii, conexîndu-și preocupările cu aceștia în direcția creșterii productivității muncii, modernizării și perfecționării tehnologiilor, sporirii eficienței economice. Tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia:

«Întărind conlucrarea școlilor de toate gradele cu întreprinderile economice și institutele științifice, vom asigura ca învățămîntul, cercetarea și producția să formeze un tot unitar, inseparabil — cerință esențială a dezvoltării societății moderne, cu atît mai mult a societății socialiste și comuniste».

Secretarului general al partidului îi datorăm, de asemenea, orientarea școlii românești în direcția aplicării principiului politehnizării, astfel încît absolvind cursurile liceului sau facultății, toți tinerii să aibă un orizont profesional, tehnic și științific cît mai larg, o calificare complexă, multilaterală, ceea ce va crea posibilitatea trecerii de la o activitate la alta, corespunzător cerințelor dinamice ale producției, ale dezvoltării sociale, schimbărilor rapide ce se produc în viața societății.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat și insistă în permanență asupra atenției ce trebuie să fie acordată învățămîntului profesional — acest rezervor de cadre calificate, necesare economiei naționale — plecîndu-se de la considerentul, impus de practică, de imperativele înfăptuirii exemplare a sarcinilor de producție, potrivit căruia însușirea temeinică a tehnicii avansate în diferite ramuri ale industriei, ale economiei, dezvoltarea capacității tinerilor muncitori de a stăpîni și folosi cu randament maxim utilajul modern reprezintă tot atîtea premise hotărîtoare ale creșterii eficienței producției, ale unei noi calități a produselor și a muncii. În acest sens și în București o pondere din ce în ce mai mare este acordată învățămîntului seral și fără frecvență, diverselor forme de pregătire profesională organizate la locul de muncă, oamenii muncii care lucrează direct în producție avînd posibilități sporite de a-și ridica gradul de cultură generală, calificarea profesională și tehnică.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a dovedit a fi de-a lungul anilor promotorul hotărît al ideii perfecționării permanente a pregătirii tuturor cadrelor, a întregului personal muncitor din economia națională. Din inițiativa secretarului general al partidului s-a trecut la organizarea unui sistem atotcuprinzător de împrospătare și perfecționare a cunoștințelor profesionale ale oamenilor muncii de toate categoriile, pe baza unor programe de reciclare care cuprind milioane de oameni anual.

Desigur, educarea prin muncă și pentru muncă a tinerelor generații constituie o sarcină permanentă de mare răspundere a școlii, a cadrelor didactice, a organelor și organizațiilor de partid și U.T.C. din unitățile de învățămînt. Dar trebuie subliniat faptul că partidul nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la problemele educării și formării tinerelor generații pentru muncă și viață, nu au nici un moment în vedere o pregătire unilaterală, strict delimitată, ci o educație multilaterală, care să contribuie la modelarea unei personalități armonios dezvoltate a tinerilor, a celor chemați să rezolve în viitor sarcini de mare complexitate și înaltă responsabilitate.

Secretarul general al partidului reliefa în cuvinte vibrante tocmai această menire a frontului nostru educațional, a slujitorilor școlii românești:

«Educația și cultura înaintată, revoluționară presupun cunoștințe vaste, multilaterale, în toate domeniile, bazate pe concepția revoluționară despre lume și viață — materialismul dialectic și istoric —, pe idealurile nobile ale socialismului științific. În asemenea condiții, educația politică, culturală, constituie, asemenea soarelui, un adevărat astru care emană căldură și luminează omenirii calea spre noi orizonturi, spre înțelegerea vieții și lumii înconjurătoare, a dialecticii naturii și societății, a legăturilor obiective ale dezvoltării economico-sociale».

Numai o astfel de educație, o astfel de cultură asigură omului condițiile adevăratei libertăți, nu numai în plan spiritual, ci și în cîmpul relațiilor sociale, numai în această postură, eliberat de prejudecăți și mentalități învechite, de tarele misticismului și obscurantismului, fiecare membru al societății se poate afirma plenar ca subiect conștient, făuritor al propriilor destine, al propriului viitor.

Munca reprezintă spațiul generos al împlinirii omului, măsura vocației și potențialului său creator. Înțelegînd în profunzime rostul muncii — și aceasta este una din sarcinile de căpetenie ale școlii de a cultiva în conștiința tinerei generații dragostea și respectul față de muncă — omul poate și trebuie să-și aducă contribuția activă la efortul general al societății, la dezvoltarea economico-socială a țării, la creșterea continuă a gradului de civilizație, a nivelului de trai material și spiritual al

celor ce muncesc. Acest rost al muncii este indisolubil legat de însuși rostul existenței celui ce nu-și disimulează mîndria de a fi om, reprezentant autentic al societății noastre socialiste, constructor devotat al noii orînduiri pe pămîntul străbun al patriei. Aceste rosturi sînt strîns și definitiv împletite pentru că, dezvoltînd puternic în conștiința fiecărui fiu al României socialiste dragostea și atașamentul față de patrie și popor, trăsăturile definitorii moral-politice ale patriotismului revoluționar, se activizează de fapt resorturile dăruirii și abnegației, ale hotărîrii sale de a munci acolo unde o cer interesele supreme ale societății, ale puterii de a învinge orice opreliști și greutăți, rămînînd întotdeauna credincios partidului și poporului care l-au format și i-au încredințat misiunea de a face totul pentru prosperitatea și progresul națiunii socialiste.

Totodată școala are îndatorirea de a forma și educa tinerele generații în spiritul cunoașterii și prețuirii trecutului eroic de luptă al poporului, a trudei și jertfei înaintașilor pentru apărarea ființei naționale, a libertății, independenței, suveranității și integrității țării, pentru dreptate socială, pentru înlăturarea exploatării și făurirea unei societăți a deplinei egalități și echități, a respectului față de om. În această lumină apar și mai puternic reliefate, demne de laudă și mîndrie realizările epocale ale poporului, obținute sub conducerea Partidului Comunist Român în anii construcției socialiste, cu precădere în epoca de aur a națiunii noastre socialiste — « Epoca Nicolae Ceaușescu », dobîndind o intensă strălucire perspectivele dezvoltării pe mai departe a țării, ascensiunea României pe trepte superioare de civilizație și progres.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat întotdeauna, în mod semnificativ, asupra sentimentului de răspundere ce trebuie să-l însuflețească pe fiecare cetățean al patriei socialiste, în munca și viața sa de zi cu zi, atunci cînd se implică în activitatea de producție, în gospodărirea judicioasă a mijloacelor materiale încredințate fiecărui colectiv de oameni ai muncii, contribuind la sporirea proprietății socialiste, a avuției naționale. De la cea mai fragedă vîrstă copiii și asemenea lor toți tinerii patriei, intrînd sub incidența procesului instructiv-educativ pot și trebuie să fie crescuți și modelați în conformitate cu principiile, normele și valorile proprii societății în care trăim, în spiritul eticii și echității socialiste, sădind în conștiința și sufletul lor convingeri și motivații ferme, astfel încît prin atitudinile și comportamentul lor să se dovedească adevărați revoluționari, adevărați patrioți, luptători neobosiți pentru cauza socialismului, progresului și păcii. Învățămîntul din țara noastră are, prin concepția, prin orientările și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, privilegiul rar de a dispune de un îndreptar prețios, jalonînd cu claritate drumul pe care îl are de urmat, în lumina tradițiilor mai vechi sau de dată recentă, școala românească în întregul ei.

Învățămîntul, știința și cultura din patria noastră beneficiază de înalta și competenta îndrumare a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent militant al partidului și statului nostru, savant de largă recunoaștere internațională, care în calitate de președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului aduce o contribuție valoroasă la înflorirea și propășirea noii noastre spiritualități socialiste. În cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor Congresului Științei și Învățămîntului, tovarășa Elena Ceaușescu preciza:

« Învățămîntul românesc reprezintă astăzi un sistem complex, închegat de pregătire profesională, bazat pe o concepție unitară, științific fundamentată, în deplină concordanță cu cerințele de progres ale societății noastre. Prin organizare, cuprindere și conținut, prin așezarea lui pe temelii revoluționare, învățămîntul de toate gradele asigură necesarul de cadre pentru economia națională, precum și pentru toate celelalte domenii ale vieții sociale și culturale ».

Iar pentru a-și îndeplini în cele mai bune condiții menirea, pentru a furniza an de an economiei, societății noastre, cadrele, specialiștii, muncitorii cu înaltă calificare de care este atîta nevoie, școala românească are datoria de a ține pasul în permanență cu ritmul alert al schimbărilor provocate de accelerarea revoluției științifice și tehnice contemporane, de transformările ce au loc în țara noastră și în întreaga lume.

În contextul preocupărilor legate de asigurarea perfecționării permanente a conținutului și structurilor procesului de învățămînt, de asimilarea neîntîrziată a tot ceea ce este nou în gîndirea și practica universală, tovarășa Elena Ceaușescu releva importanța ce trebuie acordată însușirii cunoștințelor de bază din disciplinele fundamentale — matematica, fizica, chimia, biologia — la care se adaugă științele sociale, precum și alte discipline recunoscute prin înrîurirea educativă ce o au asupra tinerilor, precum limba și literatura română, istoria, geografia patriei. Finalitatea educativă profund umanistă a învățămîntului nu poate fi realizată decît în condițiile în care școala asigură absolvenților un vast orizont cultural și științific, o bună, temeinică pregătire profesională, o capacitate sporită de a se adapta din mers schimbărilor

ce se produc în sfera tehnicii, a tehnologiilor din toate ramurile economiei.

Nu putem vorbi de înfăptuirea programelor de dezvoltare economico-socială, de înscrierea hotărîtă pe direcţiile de perspectivă ce se deschid către anul 2000 fără luarea în considerare a potenţialului uman creator de care dispunem, fără înţelegerea profundă, prin prisma practicii, a învăţămîntului — ca principal factor de progres, ca vector decisiv al accelerării progresului.

Instituţiile şi unităţile de învăţămînt din capitala patriei noastre, în care se concentrează forţe considerabile de cadre didactice, elevi, studenţi şi care dispun de bază materială modernă sînt chemate să contribuie la afirmarea unei noi calităţi, superioare, în activitatea de instruire şi educare multilaterală a tinerei generaţii, tocmai în virtutea disponibilităţilor uriaşe ce se cer a fi mai bine puse în valoare.

Sarcinile de onoare, dar şi de înaltă răspundere ce revin învăţămîntului românesc în procesul extrem de dinamic al trecerii spre un stadiu superior de dezvoltare în care calitatea, eficienţa, racordarea fără întîrziere la nou reprezintă tot atîtea direcţii de acţiune, reflectînd, totodată, şi acei parametri în funcţie de care progresul devine o performanţă de fiecare zi.

BAZA MATERIALĂ AMPLĂ, COMPLEXĂ ŞI FUNCŢIONALĂ A ÎNVĂŢĂMÎNTULUI BUCUREŞTEAN

Dacă ar fi să apelăm la graiul sec dar adesea concludent al cifrelor şi comparaţiilor statistice, cu greu ne-am putea stăpîni uimirea şi admiraţia pentru tot ceea ce s-a petrecut într-un interval relativ scurt de timp în fizionomia învăţămîntului bucureştean, pentru uriaşul salt calitativ produs în ceva mai mult de două decenii, transformările survenite completînd prin forţa lor de organizare imaginea dinamică şi tulburătoare a capitalei noastre de care vorbeam la începutul acestui capitol.

Într-un oraş în care s-a construit şi se construieşte enorm, peste noapte apărînd noi cartiere şi clădiri zvelte, artere largi, parcuri şi nenumărate spaţii comerciale, darea în folosinţă a unei şcoli, a unei grădiniţe sau a altui tip de dotare destinată învăţămîntului aproape că trece neobservată.

Cu toate acestea, dacă avem răbdarea de a proceda la o sumară trecere în revistă a caracteristicilor reţelei de unităţi de învăţămînt din Bucureşti — de la cele în care se realizează cuprinderea preşcolarilor şi pregătirea lor pentru procesul de învăţare din şcoala generală, pînă la cele destinate studenţilor — vom constata fără dificultate cum acumulările cantitative au permis apariţia unor mutaţii calitative ce îşi pun amprenta asupra stadiului de dezvoltare la care a ajuns şcoala românească în ansamblul ei şi învăţămîntul bucureştean, în speţă.

În Capitală s-au înălţat numeroase şcoli, extinzîndu-se şi modernizîndu-se totodată cele existente. Pe parcursul a numai două decenii numărul sălilor de clasă a crescut în ritm susţinut, de la 2 771, în 1965, la 5 228, în 1986. Zonele reziden-

ţiale nou construite au fost în primul rînd cele care au beneficiat de investiţiile făcute în domeniul învăţămîntului, astfel încît referindu-se la noua zestre edilitară a Capitalei nu putem să nu trecem la loc de cinste echipamentele şcolare implantate în aceste zone, elocventă expresie a grijii partidului pentru cei mai tineri locuitori ai Bucureştiului, pentru ridicarea continuă a nivelului de trai material şi spiritual al oamenilor muncii din primul municipiu al ţării.

La fel de spectaculoasă este şi apariţia pe harta Capitalei a noi şi impunătoare spaţii destinate învăţămîntului superior: Institutul Politehnic, Institutul de construcţii, platforma Măgurele, extinderea Academiei de Studii Economice, a Institutului de arhitectură şi altele.

Astfel, numărul amfiteatrelor şi sălilor de curs a sporit de la 213 în 1965, la 339 în prezent, iar cel al sălilor de seminar de la 565 la 699. Totodată, a crescut numărul locurilor în internatele de elevi de la 12 807, în 1965, la 20 889 în 1986, în vreme ce numărul locurilor din căminele studenţeşti este cu aproape o dată şi jumătate mai mare decît în 1965, 24 661 faţă de 10 291.

Referindu-ne cu titlu de exemplu numai la una din strălucitele ctitorii ale «Epocii Nicolae Ceauşescu», Institutul Politehnic bucureştean, se cuvine să arătăm că, inaugurată la 15 septembrie 1966 în prezenţa secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, noua casă a acestui prestigios lăcaş de învăţămînt a devenit în mod firesc, într-un timp extrem de scurt, un veritabil simbol al modernizării şcolii superioare româneşti.

CREȘTEREA NUMĂRULUI SĂLILOR DE CLASĂ

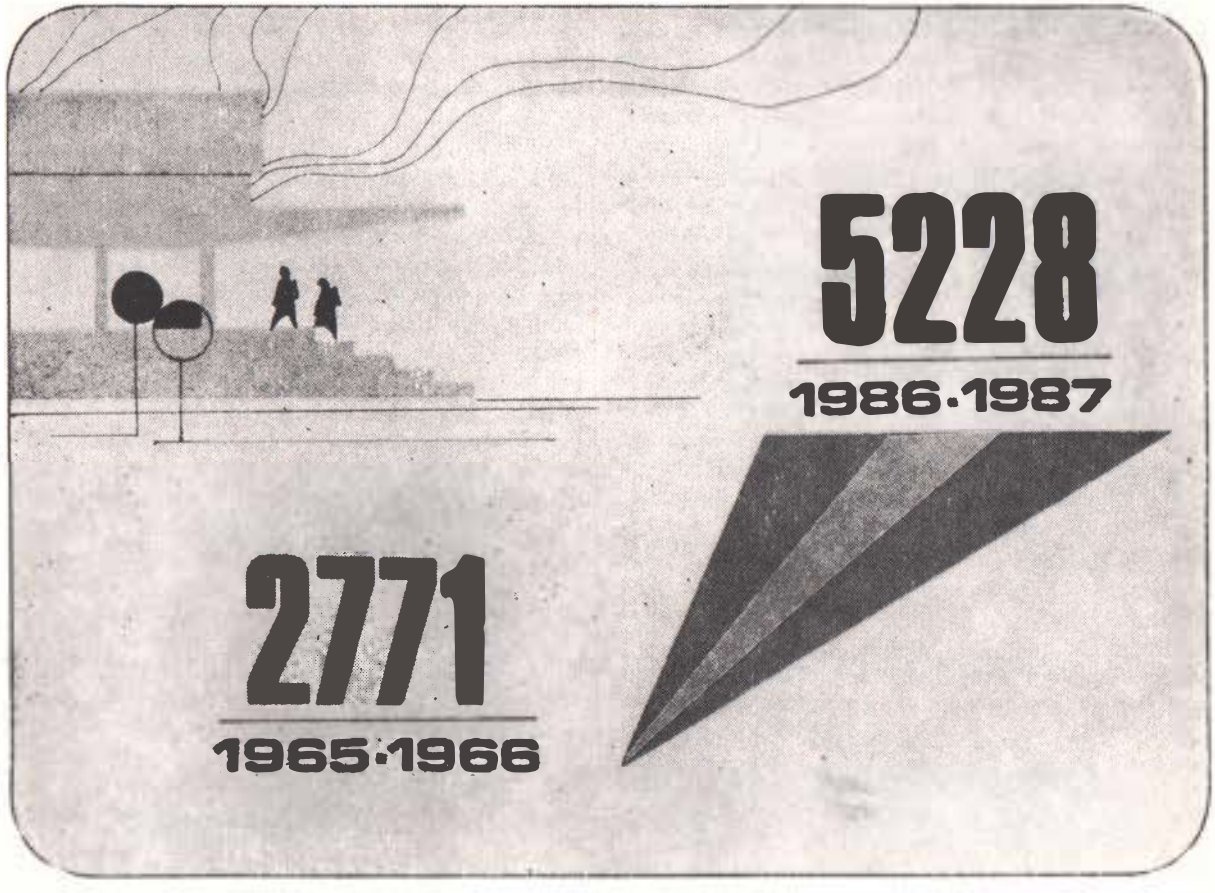

Veritabilă citadelă a învățămîntului tehnic superior din țara noastră, Politehnica bucureșteană echivalează, prin dimensiuni, cu un adevărat oraș. Suprafața zonei pe care se întinde Institutul Politehnic București (IPB) ocupă 50 de hectare, suprafața desfășurată a clădirilor totalizînd o arie de aproximativ 400.000 mp. Sînt cuprinse aici clădirile a 8 facultăți din 12 cîte are Politehnica, dar și spații cu caracter social, respectiv 27 cămine cu 10 520 locuri, 3 cantine, un complex comercial, o bază sportivă și unități prestatoare de servicii.

Cei peste 25 300 studenți ai politehnicii au la dispoziție aproape 200 de laboratoare și 8 secții de microproducție, o bibliotecă centrală cu 16 filiale de profil, exclusiv bibliotecile catedrelor cu un fond de circa 1 290 000 volume etc., valoarea fondurilor fixe destinate activităților de cercetare-proiectare și producție ridicîndu-se la circa 1 miliard de lei.

Din 1966 pînă în prezent peste 67 000 de specialiști au absolvit Institutul Politehnic din Capitală, ceea ce înseamnă că fiecare al 3-lea cadru din industrie și cercetare s-a format în acest lăcaș de învățămînt.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a vizitat în mai multe rînduri Institutul Politehnic din București, prezența sa constituind de fiecare dată un prilej rodnic de bilanț și reafirmare a angajării cadrelor didactice și studenților de a face din I.P.B. un avanpost al gîndirii tehnice și științifice românești. Cu ocazia deschiderii anului de învățămînt 1982—1983, luînd cuvîntul la marea adunare populară desfășurată pe platoul din fața sediului central al Institutului Politehnic București, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta:

« Am vizitat astăzi Institutul agronomic și Institutul politehnic. Am constatat cu multă satisfacție, în aceste mari centre de învățămînt agricol și tehnic — ceea ce, de altfel, se poate constata în toate celelalte institute și universități din București și din întreaga țară — nivelul înalt al dotării, al pregătirii cadrelor,

legarea mai strînsă a învățămîntului cu cercetarea și producția. Într-adevăr, putem spune că astăzi învățămîntul nostru acționează cu toată hotărîrea și cu înaltă responsabilitate pentru a-și îndeplini îndatoririle de onoare față de patrie, față de popor, față de partid, pentru a asigura o strînsă legătură cu cercetarea, cu producția, formarea și pregătirea tineretului pentru muncă, pentru viață».

Și Institutul Politehnic bucureștean s-a înscris viguros, cu toate energiile pe care le concentrează, pe drumul trasat de secretarul general al partidului în circuitul promovării noului pe calea marii performanțe. Din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu în cadrul Politehnicii bucureștene au luat ființă Facultatea de Automatică (1968), Facultatea de Aeronave (1970), iar prin fuzionarea facultăților de chimie și inginerie chimică, în 1974 s-a constituit Institutul Național de Chimie. Acestea și încă multe altele sînt numai o parte din dovezile grăitoare ale preocupării statornice cu care partidul, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu înconjoară învățămîntul bucureștean, sporindu-i neîncetat baza materială, conferindu-i un statut de primă mărime în tumultuoasa viață a Capitalei, un loc aparte în peisajul înnoit al Bucureștiului.

Revenind la nivelul comparațiilor statistice pe care încercăm să le oferim cu privire la starea actuală a învățămîntului bucureștean, se impune să arătăm că populația școlară, raportată la cea a locuitorilor municipiului, a sporit cu peste șase procente — de la 17,5% (319 587 elevi și studenți) în 1965, la 23,7% (530 244 elevi și studenți) în 1986, numărul elevilor din învățămîntul primar și gimnazial ridicîndu-se de la 175 245 la 261 420, iar cel al elevilor din liceu de la 40 408 în 1965, la 123 176 în 1986. Totodată, a crescut numărul elevilor din învățămîntul profesional și de maiștri, de la 23 633 la 37 828, iar cel al preșcolarilor de la 19 940 la 47 000. Copiii, elevii și studenții Capitalei, inclusiv cei din Sectorul Agricol Ilfov, se pregătesc astfel, în prezent, în 366 gră-

CREȘTEREA NUMĂRULUI TOTAL AL ELEVILOR DIN CAPITALĂ

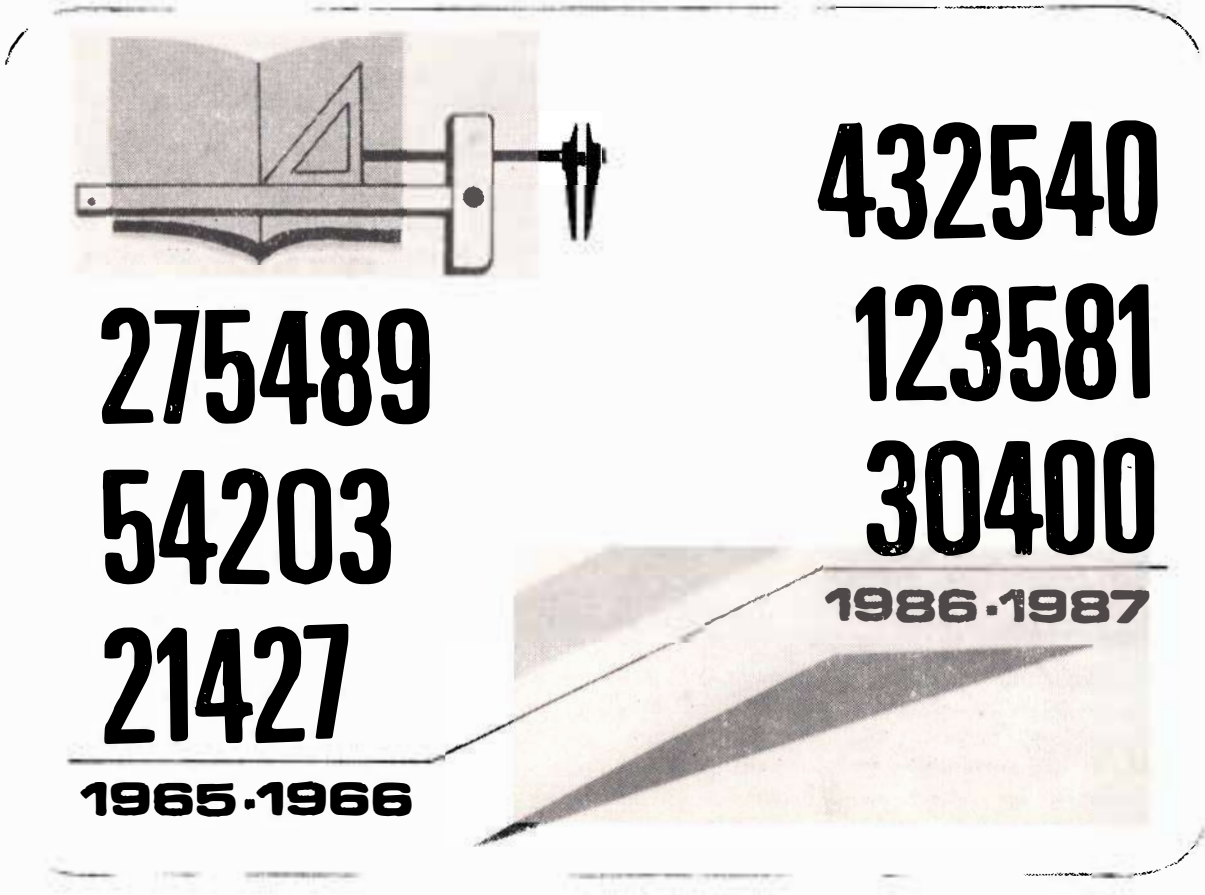

diniţe, 51 şcoli primare, 250 şcoli gimnaziale, 86 licee (industriale — cele mai multe, cuprinzînd circa 90% din numărul total al elevilor —, agro-industriale şi silvice, economice, sanitare, de matematică-fizică, de filologie-istorie şi pedagogie), în 55 şcoli profesionale, 34 şcoli de maiştri şi 12 institute de învăţămînt superior. În total, în 853 unităţi de învăţămînt, faţă de cele 597, din anul şcolar 1965—1966. De altfel de pe băncile liceelor, ale şcolilor profesionale şi de maiştri, ale facultăţilor din Capitală în anul 1986 s-au îndreptat spre diverse locuri de muncă circa 100 000 de absolvenţi, faţă de numai 29 439 în anul 1965.

Nu putem, ajunşi aici, să nu consemnăm între reprezentativele edificii destinate procesului instructiv-educativ al celor mai fragede vlăstare, un edificiu emblematic, pentru grija părintească pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu o poartă celor mai tineri locuitori ai Capitalei: Palatul pionierilor şi şoimilor patriei, construit în frumosul Parc al Tineretului, în vecinătatea altei impozante construcţii ridicate în anii Epocii de aur a României socialiste. Vădind o concepţie arhitectonică modernă, beneficiind de numeroase spaţii funcţionale şi multiple facilităţi datorită cărora pionierii şi şoimii bucureşteni au posibilitatea să descifreze tainele cunoaşterii, să-şi pună în valoare înclinaţiile şi aptitudinile tehnico-aplicative şi artistice, adăpostind o superbă sală de spectacole, Palatul se constituie într-o minunată efigie a noii tinereţi a Capitalei.

Fără a avea, desigur, pretenţia de a consemna toate construcţiile minunate înălţate prin efortul generos al partidului şi statului nostru, prin preocuparea deosebită a celui ce este părintele drag şi prietenul apropiat al tuturor tinerilor şi copiilor patriei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, facem menţiunea că spaţiilor vaste destinate procesului de învăţămînt propriu-zis li se adaugă internatele, căminele şi cantinele, terenurile de sport, complexele şi bazele tineretului, oraşelul copiilor, toate configurînd în peisajul Capitalei dimensiunile unei politici din care răzbate grija pentru om, răspunderea faţă de viitorul naţiunii noastre socialiste.

Şi ce poate fi mai vibrant, mai dătător de încredere pentru cei care îşi împlinesc nobila vocaţie de educare şi formare a tinerelor generaţii, pentru cei care acum, pe băncile şcolilor şi facultăţilor se pregătesc cu asiduitate să devină constructorii, specialiştii de mîine, ce vor înălţa prin munca lor avîntată ctitoriile viitorului comunist, decît hotărîrea nestrămutată de a face totul, aşa cum le-o cere secretarul general al partidului, pentru binele patriei socialiste şi fericirea poporului.

De la înalta tribună a Forumului naţional al tineretului din mai 1985 tovarăşul Nicolae Ceauşescu adresa tuturor tinerilor şi copiilor României un mobilizator şi înflăcărat îndemn:

« Faceţi totul, dragi prieteni şi copii, pentru a folosi minunatele condiţii de viaţă, muncă şi învăţătură pe care vi le asigură societatea socialistă, pentru a vă însuşi cele mai temeinice şi mai noi cunoştinţe din toate domeniile! Pregătiţi-vă pentru muncă şi viaţă, pentru a fi prezenţi întotdeauna acolo unde poporul, patria o vor cere!».

Municipiul Bucureşti — capitala patriei noastre socialiste — ca dealtfel orice localitate mai mare sau mai mică de pe cuprinsul ţării oferă tinerelor generaţii toate condiţiile materiale, întreg climatul propice formării şi educării, studiului, pregătirii pentru muncă şi viaţă de care copiii şi tinerii, şoimi ai patriei, pionieri şi utecişti, preşcolari, elevi şi studenţi beneficiază din plin.

Şi aceste condiţii nu privesc numai reţeaua unităţilor de învăţămînt, care prin proporţiile sale probează consecvenţa unei politici pe care partidul şi statul nostru o stabilesc şi o urmează neabătut şi cu hotărîre. Aceste condiţii privesc deopotrivă perimetrul extrem de vast al producţiei, potenţialul modelator al muncii, al colectivelor muncitoreşti în care tinerii intră, se confruntă cu problemele reale ale practicii, maturizîndu-se, împlinindu-se ca personalităţi. Aceste condiţii se reflectă şi în chipul întinerit al capitalei noastre, care a fost, este şi nu încetează să fie un vast şantier, care se mîndreşte cu edificii durabile şi unice, însemne ale unei uriaşe metropole ce simbolizează frenezia construcţiei socialiste acolo unde se simţea nevoia stringentă a înnoirii, cerute de pulsul puternic al epocii de gigantice prefaceri pe care o trăim.

Tinerii Capitalei trăiesc ei înşişi într-o realitate incandescentă a anilor « Epocii Nicolae Ceauşescu », ce îşi exercită atracţia şi influenţa asupra lor aidoma unei şcoli extinsă la scara unui întreg oraş.

Ei trăiesc însă într-o vatră încărcată de istorie, pe care se sprijină toate construcţiile prezentului şi viitorului.

BUCUREȘTI

capitală
a noii urbanistici

O VIZIUNE ORIGINALĂ ŞI NOVATOARE ASUPRA SISTEMATIZĂRII ŞI MODERNIZĂRII ORAŞULUI

Una dintre posibilele imagini emblematice ale Bucureștiului ultimelor două decenii este aceea a unui vast și fremătător șantier, aflat într-o permanentă și impetuoasă devenire. S-a construit și se construiește în luminoșii ani ai « Epocii Nicolae Ceaușescu » pe fronturi ample, de largă anvergură, se construiește armonios și trainic în capitala țării, se construiește în ritmuri vii, dinamice, impuse de însuși pulsul trepidant al existenței marelui oraș. Integrat profund, asemeni întregii țări, într-o operă de o ardoare constructivă fără precedent, cel mai de seamă centru politic, economic, științific și cultural al României a cunoscut în anii socialismului și, cu deosebire, în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, transformări fundamentale, cu adevărat revoluționare, menite să-i confere o nouă și inegalabilă strălucire. Metamorfoza urbanistică, fără precedent, care, într-un răstimp istoric scurt, a schimbat din temelii peisajul Capitalei se oglindește în remarcabile realizări în domeniul sistematizării, în noi și impunătoare ansambluri de locuințe, în marile obiective social-culturale și edificii monumentale pentru învățămînt, știință, sănătate, sport și turism, în dotările tehnico-edilitare moderne, în rețele de transport capabile să asigure locuitorilor săi un grad de confort urban în continuă creștere.

Pentru a descifra sensurile devenirii orașului-capitală, demersurile întreprinse în vederea ridicării Bucureștiului la altitudinea și condiția de oraș socialist modern, este necesară o incursiune, oricît de succintă, în marea sa epopee constructivă.

Orașul moștenit imediat după cea de-a doua conflagrație mondială se caracteriza printr-o arie centrală restrînsă, cuprinzînd doar cîteva bulevarde moderne, doar cîteva străzi și nuclee rațional construite, înecate însă într-o uriașă întindere de cartiere și mahalale cu un predominant aspect semirural, lipsite de canalizare, de apă curentă, de electricitate și pavaje. Făcîndu-se ecoul convingerii spiritelor lucide ale vremii, în urmă cu cîteva decenii, un arhitect de talent, profesorul G. M. Cantacuzino, sintetiza în însemnările sale: « La București trei orașe se suprapun, nu ca în săpăturile de la Histria, sub pămînt, ci, vizibil, la lumina soarelui, în orice cartier: Bucureștiul arhaic, cu case tăcute, străzi liniștite, grădini umbrite și părăsite, oraș patriarhal fără pretenții, care și-a avut rostul și frumusețea, pe urmă orașul dezordonat și vulgar al bogăției pripite, cu toate stilurile, cu toate pretențiile, cu toate variațiile neîndreptățite și, în sfîrșit, răsărind ici-colo, singur și temerar, orașul de mîine cu case moderne și luminoase, cu bulevarde largi, parcuri și piețe, orașul care apucă cu siguranță pe calea progresului, punînd premisele unei adevărate capitale ».

Oricît de trist ar părea, adevărul nu poate fi escamotat pînă în anul 1944 nu poate fi vorba de o concepție științific fundamentată privind organizarea și folosirea rațională a teritoriului municipiului București. Orașul s-a extins anarhic, la întîmplare, zonele sale periferice luînd o deosebită amploare. Majoritatea construcțiilor erau realizate din materiale ușor deteriorabile, lipsite de confort, fără dotări și echipamente tehnico-edilitare adecvate. Contrastele dintre centru și periferiile sale erau accentuate de amplasarea fără discernămînt a întreprinderilor industriale, atîtea cîte existau și de multe ori puternic poluante, în inima unor cartiere deosebit de aglomerate. Așa a găsit Bucureștiul acel moment de răscruce din istoria patriei. Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, care, deschizînd orizonturile generoase ale socialismului, avea să schimbe fundamental destinele întregii țări.

De la aceste realități a pornit vastul proces de reconstrucție, modernizare și dezvoltare a Bucureștiului. Iar începutul, ca orice început, agravat de moștenirea primită, nu a fost lipsit de dificultăți. Tributar unei mecanizări reduse și unui imens consum de manoperă, ritmul construcțiilor de locuințe abia dacă atingea, în perioada 1950—1955, circa 750 apartamente anual. Chiar și în

aceste grele condiții, obiectivul prioritar consta în satisfacerea nevoilor de locuințe și de locuri de muncă. O serie de periferii sînt asanate, iar primele cartiere de locuințe apar în Ferentari, Floreasca, bd. Muncii, Bucureștii Noi și Pajura.

În anii '60, ritmul construcțiilor în Capitală se intensifică considerabil. Sistematizarea orașului, problemele sale edilitare beneficiază, într-o măsură sporită, de posibilitățile de progres oferite de creșterea forțelor de producție și repartizarea lor echilibrată pe întreg teritoriul țării. Corelată direct cu dezvoltarea planificată a economiei naționale, dezvoltarea urbană devine mai armonioasă, mai unitară, în timp ce construcțiile de locuințe își pun în evidență accentuatul lor caracter de masă. Este inițiată edificarea unor mari ansambluri de locuințe, situate pe terenuri slab construite sau libere din zonele perimetrale ale Capitalei. Capătă, un prim și viguros contur cartierele Titan, Drumul Taberei și Berceni-Sud, transformate în adevărate laboratoare în care sînt experimentate metode perfecționate de execuție, cu randamente superioare. Prefabricarea și industrializarea lucrărilor cîștigă teren, impunîndu-se ca metode sigure și avantajoase de realizare a unui număr impresionant de apartamente.

Tot în această perioadă sînt trasate noi artere — Calea Griviței, bd. Eroilor, Șoseaua Colentina — și piețe reprezentative pentru fizionomia viitoare a orașului — Piața Gării de Nord, Piața Sălii Palatului. Sînt completate, prin « plombe », fronturile construite ale unor artere existente pe bd. Magheru — bd. Bălcescu — bd. 1848 și este definit cadrul arhitectural-urbanistic al Pieței Romană, Rosetti, Kogălniceanu.

Cronica de istorie nouă a anilor care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului a reținut o și mai viguroasă înflorire, într-un orizont calitativ nou, a operei de modelare continuă a Bucureștiului, a înscris în pagini memorabile o întreagă constelație de împliniri socialiste în capitala patriei noastre. Mărețul drum străbătut de România în toți acești ani, ritmurile accelerate ale dezvoltării sale pot fi lesne recunoscute și măsurate în evoluția impetuoasă a orașului-matcă, cînd Capitala reînnoindu-se profund, în datele sale esențiale, a devenit practic un nou și mare oraș.

Toate aceste înfăptuiri care au conferit un atît de mîndru chip Bucureștiului, asigurîndu-i un loc de prim rang în uriașul proces înnoitor al țării, sînt indestructibil legate de gîndirea clarvăzătoare și acțiunea prodigioasă a secretarului general al partidului, președintele Republicii, constituind emblematice ctitorii ale acestei perioade de glorie a țării, intrată în conștiința națiunii drept « Epoca Nicolae Ceaușescu ». Orientările și îndrumările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, grija sa statornică și preocuparea sa neobosită pentru dezvoltarea multilaterală a primului oraș al țării exercită o influență hotărîtoare pentru împlinirea noului destin al Capitalei și al locuitorilor ei în evul socialist al României. Monumentala epopee constructivă a Bucureștiului este hrănită de luminoasele tradiții, de flacăra vie a marilor idealuri pentru care au luptat dintotdeauna partidul nostru și conducătorul său, grija pentru om, pentru sporirea avuției naționale, vocația de ctitori pentru tot ceea ce este spre fericirea și binele omului.

De-a lungul acestei perioade, cea mai fertilă și bogată în împliniri din întreaga istorie a țării, bucureștenii au fost, direct sau indirect, martorii așezării de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a pietrei de temelie a unor impresionante și durabile ctitorii. Geografia edilitar-urbanistică s-a întregit cu magistrale ample, flancate de fronturi largi de locuințe și magazine, cu autentice « orașe ale orașului », cum sînt Crîngași, Mihai Bravu, Ștefan cel Mare, Dorobanți, Titulescu, Olteniței, Tineretului, Băneasa, 1 Mai, Moșilor, Păcii, Armata Poporului, Văcărești și multe, multe altele. Au fost finalizate integral, prin asigurarea cu dotări social-culturale — cinematografe, complexe și artere comerciale — marile ansambluri de locuințe Titan, Drumul Taberei și Berceni Sud. Adăugîndu-și noi lucrări de artă, adevărate bijuterii în oțel și beton — pasajele denivelate Obor, Muncii, Electronicii, Podul Grant, Piața Victoriei, Mărășești, Piața Unirii, Lujerului — zestrea urbanistică a orașului și-a gravat noi însemne pe frontispiciul ei, a căpătat un plus de prospețime.

Și sub alte aspecte edilitare, orașul s-a înscris pe viguroasele coordonate ale dezvoltării în ritmuri socialiste. Pe lîngă masiva extindere a rețelei de apă potabilă, a rețelei de canalizare, a celei de termoficare și de gaze naturale, dezvoltarea rețelei electrice și a celei telefonice constituie argumente vii, concludente ale necontenitei ridicări a nivelului de trai al populației Capitalei.

Noul edificiu al Teatrului Național, Palatul Sporturilor și Culturii, piețele agroalimentare Socului, Unirii și Aviației, casele de sănătate Socului și Șerban Vodă, magazinele universale Bucur Obor, Unirii și Titan, hotelurile Modern, Nord, Dorobanți, Intercontinental și București, spitalele Fundeni și Municipal, Spitalul de copii Berceni, Spitalul oncologic Fundeni, alte zeci de obiective social-culturale, de sănătate, sport și comerț își pun pregnant pecetea asupra imaginii dinamice a Bucureștiului contemporan.

« Capitala patriei noastre își schimbă pe zi ce trece înfățișarea: noile construcții industriale și social-culturale transformă Bucureștiul într-un oraș modern care oglindește în mod strălucit marile realizări obținute de poporul român pe calea construirii socialismului », definea tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu exactitate și vigoare plastică, personalitatea renăscută a marelui oraș, neîntreruptul efort constructiv consacrat întineririi și înfrumusețării lui. Eforturi al căror inițiator strălucit și promotor permanent a fost și este secretarul general al partidului.

Nenumăratele vizite de lucru efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu pe șantiere bucureștene, dialogul său fructuos cu constructorii și proiectanții, consfătuirile și întîlnirile dedicate examinării proiectelor și machetelor viitoarelor construcții, indicațiile și orientările date pentru continuarea și aprofundarea studiilor au permis fundamentarea, pe baza unor principii directoare riguroase, a unei concepții unitare, de largă perspectivă, menite să confere capitalei patriei toate atributele unui oraș socialist modern, care să stea cu mîndrie alături de cele mai frumoase metropole ale lumii.

Un moment de referință, cu largi semnificații pentru existența universului citadin complex al primului oraș al țării, l-a marcat data de 19 decembrie 1979. În această zi, după aproape cinci ani de muncă eroică și tenace, s-a împlinit un mai vechi vis al bucureștenilor: tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, inaugurează oficial primul tronson al magistralei I a Metroului.

« Cu prilejul încheierii lucrărilor primei magistrale a metroului bucureștean adresez cele mai calde felicitări tuturor muncitorilor, constructorilor, proiectanților, militarilor, tuturor celor care au contribuit la realizarea acestui măreț obiectiv edilitar—urbanistic ce evidențiază cu strălucire eforturile creatoare și nivelul înalt al dezvoltării științei și tehnicii românești », făcea cu acest prilej secretarul general al partidului urarea-îndemn spre noi reușite care să afirme tot mai mult în lume geniul constructiv al poporului nostru. Această monumentală operă s-a născut și se întrupează din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, îndemnul său a catalizat energiile, a stimulat capacitatea de creație, mîndria și patriotismul ca această complexă, dificilă și mult năzuită lucrare să fie în întregime românească, să emane gîndirea și talentul constructiv românesc, să fie realizată numai și numai cu puterile noastre.

Aureolată de istoria sa multiseculară, cu adînci rezonanțe în conștiința întregului popor, capitala țării este, în egală măsură, orașul unei noi istorii, care se scrie acum, sub ochii noștri. Stadiul actual al remodelării Bucureștiului a atins însăși inima așezării și se desfășoară într-o arie care cuprinde mărturii privind istoria suprapunerii a peste cinci secole de existență, păstrate atît prin clădiri, monumente și vestigii arhitecturale, cît și prin urmele adînc ascunse în pămîntul vetrei orașului, multe dintre ele necunoscute. La 25 iunie 1984 a fost inaugurată, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, o etapă de importanță excepțională în amplul proces de sistematizare și dezvoltare urbanistică a Bucureștiului. Este vorba de ridicarea unui monumental Centru politico-administrativ al Capitalei și al întregii țări, care prin edificiile, monumentele, ansamblurile de clădiri pe care le încorporează constituie o largă deschidere spre cele mai înalte trepte de civilizație a acestui prezent încadrat în mărețe înfăptuiri socialiste. Începută în anul Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român și în anul 40 al libertății noastre, această monumentală operă arhitectonică, rod al gîndirii cutezătoare a secretarului general al partidului, este menită — așa cum menționează pergamentul pus la temelia ei — să dureze peste veacuri « *ca o impresionantă mărturie a voinței locuitorilor Bucureștiului, a întregului popor român, de a conferi demnitate și măreție capitalei țării, patriei noastre socialiste* ».

Desigur, din această sumară trecere în revistă a vastului program urbanistic bucureștean, prin forța lucrurilor incompletă, nu pot lipsi lucrările de amenajare complexă a rîului Dîmbovița, reper major în geografia Capitalei, iar prin ritmul cu adevărat impresionant în care a fost realizată, un model de referință al experienței avansate. Planșele și machetele elaborate cu puțin timp în urmă poartă acum marca strălucitoare a realității parcă născută a doua oară; limpede și curată, Dîmbovița trece triumfală în noua ei albie pe sub noile sale poduri, migălite cu artă de bijutier. Aflat într-o permanentă ofensivă înnoitoare, Bucureștiul își admiră acum, în apa de claritatea cleștarului, chipul său înfloritor, împodobit cu noi valori și frumuseți, încă o dată înnobilat în demnitatea sa de oraș modern al epocii socialiste.

Imaginea complexă și dinamică a Bucureștiului contemporan oferă fiecărui bucureștean, fiecărui cetățean al României socialiste satisfacții patriotice, trăite din plin, la cea mai înaltă tensiune. Iar fiecare asemenea realizare a fost marcată de sentimentul însuflețitor, de legitimă mîndrie că opera s-a împlinit cu brațele și cu mintea noastră,

întrupare a geniului constructiv românesc. Conștiință sădită și stăruitor cultivată de partid, de secretarul său general, generatoare de încredere în forțele proprii, în capacitatea prodigioasă a poporului de a construi pentru prezent și, deopotrivă, pentru istorie.

Puterea care a mobilizat această inepuizabilă forță de creație, hrănind și împlinind aspirația spre parametri tot mai înalți de civilizație și, totodată, mîndria patriotică de a ne construi destinul cu brațele și cu mintea noastră, după propria noastră voință, este Partidul Comunist Român, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul de a cărui energie inepuizabilă, revoluționară, pătrunsă de suflul uman fierbinte, primenitor, de înflăcărat patriotism, se leagă toate zidirile luminoase ale acestei epoci.

Nenumărate sînt ipostazele înnoitoare în care ni se prezintă strălucita confirmare a viziunii novatoare, plină de originalitate și îndrăzneală, așezată de președintele țării la baza întregii concepții de sistematizare și modernizare a Capitalei. Ținînd seama de cele mai valoroase tradiții ale arhitecturii românești, promovînd în toate structurile orașului elementele și tendințele caracteristice epocii socialiste contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu a asigurat, prin orientările și indicațiile formulate, prin activitatea neobosită desfășurată, soluții optime și eficiente de rezolvare a problemelor complexe ale dezvoltării celui mai mare oraș al țării. Evaluînd rezultatele înregistrate în vastul proces de remodelare a Bucureștiului, secretarul general al partidului a relevat cu pregnanță necesitatea adîncirii și perfecționării sale necontenite:

> **« Tot ceea ce realizăm, și din punct de vedere constructiv, dar și arhitectural, să fie la un nivel tot mai înalt, spre a asigura și condiții tot mai bune de locuit, dar și de a da înfățișare frumoasă și demnă capitalei noastre. Să facem astfel ca, într-adevăr, Bucureștiul să constituie un oraș model din punct de vedere arhitectural pentru toate orașele patriei ».**

Aceste orientări de largă perspectivă pun, totodată, în lumină coordonatele majore ale concepției creatoare și integratoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu privind dezvoltarea multilaterală, prezentă și viitoare, a capitalei României socialiste.

Cutezanța inițierii unor transformări structurale cu adevărat revoluționare dețin în gîndirea și acțiunea secretarului general al partidului rolul fundamental, propulsor în marile prefaceri menite să asigure Capitalei o nouă și înfloritoare existență. Dezvoltarea impetuoasă, preponderent intensiv-calitativă a economiei naționale și, în cadrul ei, a municipiului București, marile realizări obținute, alături de întregul popor, de puternicul detașament al oamenilor muncii din Capitală au creat — în viziunea tovarășului Nicolae Ceaușescu — condițiile necesare pentru trecerea la o nouă calitate a muncii și a vieții.

Procesul de creștere urbană nu se mai poate limita doar la criterii cantitative, la simple juxtapuneri sau înlocuiri de construcții, echipamente și dotări în structura actuală a Capitalei. Dimpotrivă, el impune trecerea de la forma evolutivă la forma revoluționară de dezvoltare a marelui oraș. Activitatea de construcție urbană trebuie să ducă la înlocuirea trăsăturilor învechite, specifice orașului depășit istoricește, cu trăsături noi, viabile, originale, proprii unui oraș demn de societatea socialistă modernă.

În marile ansambluri de locuințe, înfrățite prin artere largi și moderne, sistematizarea riguroasă a părții vechi a tîrgului de odinioară, construirea în zona centrală a unui oraș practic nou, cu noi piețe și noi bulevarde, dotarea echilibrată a întregii suprafețe a Capitalei formează, din această perspectivă, un tot unitar, un exemplu strălucit de sistematizare științifică.

Aplicarea riguroasă a principiilor științifice ale unei sistematizări raționale și moderne a Capitalei reprezintă, practic, o altă dimensiune majoră a orientărilor și indicațiilor formulate cu stăruință de secretarul general al partidului. Pornind de la adevărul că valorificarea și dezvoltarea pe o treaptă superioară a personalității Bucureștiului, că proiectarea și realizarea unor ansambluri de locuințe confortabile, a unor obiective social-culturale și edilitare expresive, judicios alcătuite, constituie pentru fiecare caz în parte probleme noi, de creație majoră, tovarășul Nicolae Ceaușescu a îndemnat în permanență pe edilii Capitalei — arhitecții, proiectanții și constructorii — să acorde o maximă atenție amplasării raționale a obiectivelor economice, în corelare cu zonele de locuințe; scurtării distanțelor de parcurs; închegării și realizării unui sistem de artere de circulație în cadrul unei rețele majore, orientată pe folosirea în principal a tramei stradale existente, redimensionată și îmbunătățită cu lucrări de artă specifice unei exploatări eficiente.

Larga perspectivă, necesitatea ca monumentala metamorfoză urbanistică și edilitară să aibă un caracter elastic și dinamic, adaptată condițiilor în continuă transformare în timp, este o altă idee-forță în viziunea tovarășului Nicolae Ceaușescu. În repetate rînduri, conducătorul partidului și statului nostru a relevat că tot ceea ce se construiește în actuala etapă trebuie să fie frumos și trainic,

să-și păstreze nealterată valabilitatea și în cadrul societății de mîine, să se înscrie în relații spațiale și compoziționale față de clădirile învecinate, să se armonizeze cu peisajul natural și construit, să poarte toate atributele unei deschideri hotărîte spre viitor.

Iar edificarea Centrului politico-administrativ al țării sau amenajarea complexă a rîului Dîmbovița ilustrează una din trăsăturile principale ale personalității Bucureștiului: aceea că anticipează, prin viața și evoluția sa, la o scară care impresionează profund, toate prefacerile revoluționare din ființa întregii țări.

Creșterea susținută a eficienței tuturor lucrărilor de investiții, indiferent de natura lor, răzbate în permanență din indicațiile și sarcinile trasate de secretarul general al partidului. Prezent pe marile șantiere bucureștene, tovarășul Nicolae Ceaușescu a afirmat stăruitor necesitatea economisirii terenului, reducerii cheltuielilor de construcții și exploatare, folosirii unor materiale noi, cu caracteristici superioare, reducerii hotărîte a duratelor de execuție a lucrărilor. În frecventele dialoguri de lucru purtate cu arhitecții și proiectanții noilor obiective bucureștene, s-a insistat asupra cerințelor ca toate soluțiile adoptate să asigure rezolvarea optimă, multicriterială, a problemelor complexe care intervin în organizarea și structura unităților urbanistice.

Din toate aceste deziderate se poate lesne descifra înaltul umanism socialist de care este străbătută, ca un fir roșu, întreaga concepție, intim legată de exemplara sa viață și activitate, a secretarului general al partidului asupra devenirii patriei noastre socialiste. Grija pentru om, pentru crearea unor condiții optime de muncă și viață, pentru satisfacerea cît mai deplină a cerințelor multilaterale și sporite ale întregului popor sînt tot atîtea dovezi grăitoare ale încrederii sale neclintite în triumful măreților idealuri ale socialismului și comunismului. Și sînt, totodată, suportul tonic al certitudinii întregii noastre națiuni că, urmîndu-i cu însuflețire fapta și împlinindu-i cu fermitate gîndul, va urca cu pas hotărît pe cele mai înalte trepte de civilizație ale viitorului.

DRUM PRIN «ORAȘELE» BUCUREȘTIULUI

București. . . capitala României socialiste trăiește din plin, în ritmuri trepidante, timpul ei de pace și de inegalabile construcții. Macaralele care împînzesc cerul orașului sînt oglinda fidelă a prezentului și, totodată, a viitorului. Ca într-o reacție în lanț, vasta geneză, benefică și stimulatoare a impulsionat inteligența și spiritul de inițiativă, a antrenat practic pe toți locuitorii săi într-o uriașă muncă de creație, de modelare a unui adevărat oraș socialist modern.

Este opera marilor construcții, în care orice proiect cutezător și orice călătorie în viitor au devenit pe deplin realizabile. Este epoca uriașei capacități de creație a unui popor liber, independent, stăpîn pe destinul său. Epoca de neasemuit avînt în care întregul nostru popor, strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, o numește din adîncul inimii, după numele ctitorului ei, « Epoca Nicolae Ceaușescu ».

La confluența dintre milenii, Bucureștiul îmbracă o haină complet reînnoită și își împodobește chipul cu ctitorii monumentale, însuflețind și îndemnînd generațiile de azi și generațiile de mîine la continuarea și îmbogățirea strălucitei opere a unei strălucite epoci.

Tonică și reconfortantă este astăzi imaginea plină de tinerețe a Bucureștiului socialist. Dezvoltîndu-se armonios, după un plan de sistematizare bine conceput și riguros înfăptuit, Capitala își acordă noile sale dimensiuni la exigențele sporite de confort și bunăstare, adăugînd an de an zestrei sale urbanistice noi cartiere de locuințe, noi edificii de învățămînt, cultură și sănătate.

Replică cutezătoare și ambițioasă, străbătută de patosul celui mai autentic umanism, la dezinteresul, frizînd cinismul vechilor clase conducătoare ale societății românești antebelice. « Oraș al secolului XX înconjurat de sărăcie medievală » — spunea un vizitator străin despre Bucureștiul acelor timpuri. . . « Pentru cartierele mărginașe, locuite de muncitori, de lume nevoiașă, planul director de sistematizare (1919—1939 — n.n.) a făcut prea puțin sau nimic. Ca și înainte, atenția s-a concentrat spre centru », comenta cu amărăciune presa vremii.

Au trecut peste patru decenii de atunci. Orașul — nu mai constituie demult o noutate acest lucru — s-a schimbat radical. În configurarea aspectului său arhitectural prezent și viitor asigurarea unor condiții cît mai bune de locuit pentru oamenii muncii a reprezentat, în chipul cel mai firesc, preocuparea polarizatoare, dominantă. În 1946 au început să apară în București primele șantiere ce-aveau să ridice, în cartierele mărginașe, blocurile de locuințe pentru muncitori. Iar fostele mahalale au început să fie denumite « orășele ».

DINAMICA CONSTRUCȚIEI DE LOCUINȚE

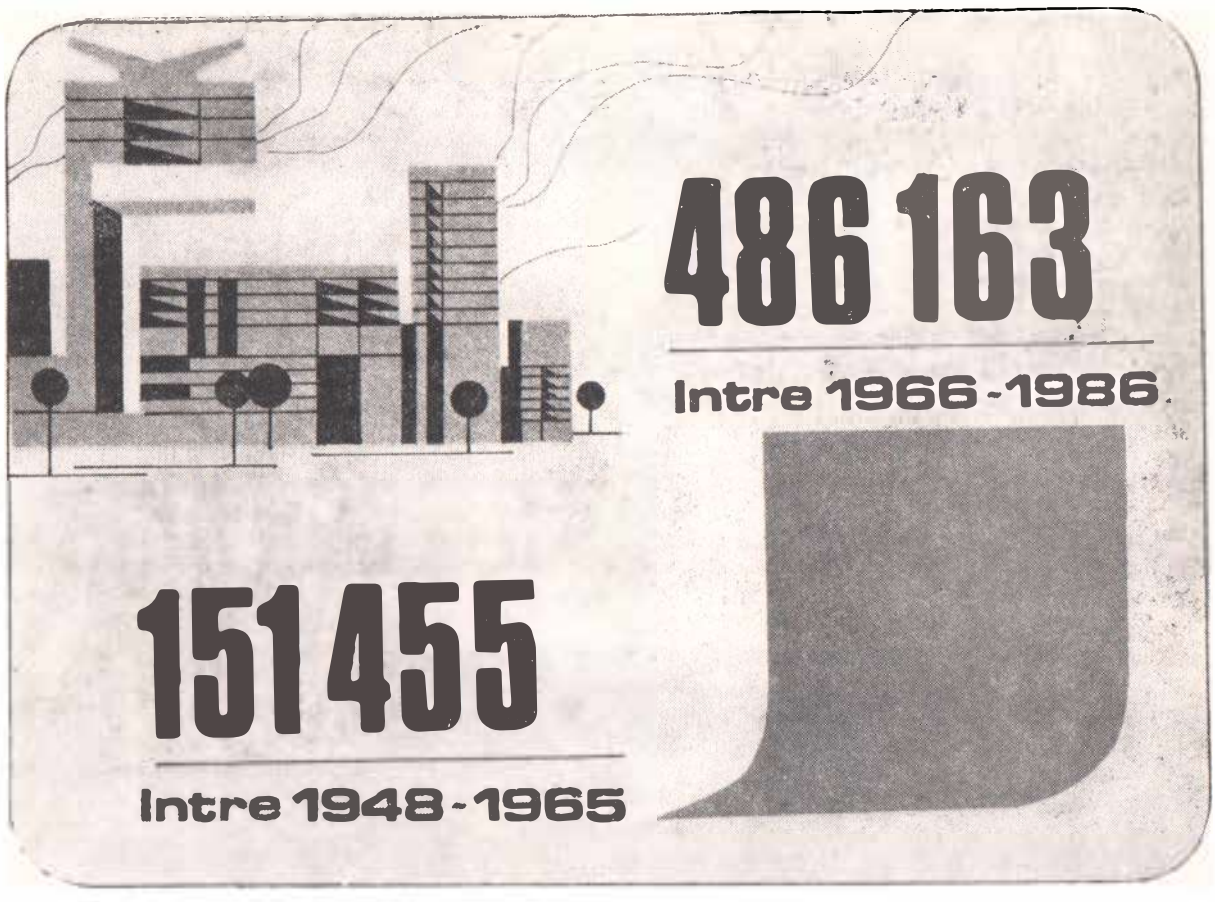

Astfel, unul dintre primele, Ferentari, avea în 1952 un număr de 588 apartamente; în 1955 a dispărut pentru totdeauna celebra « groapă » Floreasca, pe locul căreia s-au ridicat 3.159 apartamente. O dată cu creșterea puterii economice a țării, a Capitalei, construcția de locuințe capătă ritmuri tot mai intense. Din 1948, cînd s-a dat în folosință primul bloc nou, pînă în 1965, un număr de peste 151 455 de familii bucureștene și-au sărbătorit mutarea în casă nouă.

Dar creșterea pe scară largă, desfășurată, a noilor ansambluri urbanistice din cadrul orașului, a început cu istoricul Congres al IX-lea, cînd la cîrma partidului, a destinelor țării a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu, de numele căruia sînt nemijlocit legate și marile edificii arhitectonice ale Bucureștiului, ale întregii țări.

În noua vîrstă a Capitalei, cartierele Titan, Drumul Taberei, Berceni, cu zecile de mii de apartamente date în folosință, se înscriu ca semne ale puterii creatoare a omului, ca semne ale grijii față de om. Geometria noilor construcții a început să cucerească treptat arterele de penetrație în oraș, lăsînd practic fără conținut noțiunea de periferie de odinioară, pe ample desfășurări ale șoselelor Colentina, Pantelimon, Olteniței, Berceni, Giurgiului, Alexandria — Rahova, Armata Poporului. Marile discrepanțe ale orașului, vechile plăgi ale trecutului au dispărut pe neobservate, măturate parcă de o mînă de uriaș, care a așezat în locul lor, rînduind cu rigla matematicianului și imaginația arhitectului, noile locuințe.

Impresionantul volum de locuințe construite în anii « Epocii Nicolae Ceaușescu » a conferit universului citadin bucureștean valențe noi, făcînd de nerecunoscut înfățișarea unor întinse zone și cartiere. Acolo unde, altădată, se adunau gunoaiele, s-au înălțat blocuri-turn. Vechile locuințe insalubre sînt înlocuite cu fronturi impunătoare de locuințe și magazine, străjuite de bulevarde largi, cu trotuare generoase și insule de plantații și verdeață. Bulevardele centrale dobîndesc, rînd pe rînd, o perspectivă deschizătoare de largi și nebănuite orizonturi.

Concepute ca o replică firească la fondul arhitectural valoros, care este protejat și integrat armonios în structurile viitoare ale orașului, ele alcătuiesc un vast sistem de magistrale ce înfrățesc diversele zone și cartiere. Preluînd elementele valoroase ale arhitecturii românești s-au realizat ansambluri armonioase pe Calea Dorobanți, Șoseaua Ștefan cel Mare — Mihai Bravu, Calea Moșilor între pasajul Obor și bd. Republicii, Șoseaua Pantelimon — Iancului, bd. Lacul Tei, bd. D-na Ghica, Calea Văcărești, Șoseaua Olteniței, bd. Metalurgiei, Șoseaua Berceni, Șoseaua Giurgiului, Calea Rahovei — Șoseaua Alexandriei, bd. Păcii — Armata Poporului, bd. Nicolae Titulescu, Banu Manta, bd. 1 Mai etc. Apar pe harta orașului cartierele Băneasa, Electronicii, Teiul Doamnei, Berceni — Olteniței, Tineretului, Brîncoveanu, Rahova — Ferentari — Mărgeanului, Crîngași — Constructorilor, Turda și altele.

În conștiința locuitorilor săi, marile prefaceri înnoitoare ale Bucureștiului contemporan s-au impus nu numai prin amploarea dimensiunilor, ci mai ales prin viziunea novatoare, originală, situată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la baza întregii concepții de sistematizare și remodelare substanțială a Capitalei. Toate noile mari cartiere și construcții au constituit obiectul unor analize minuțioase, exigente, în cursul cărora secretarul general al partidului a cerut refaceri, îmbunătățiri, înfrumusețări, dotări edilitare corespunzătoare. Fiecare schiță de sistematizare, fiecare machetă au fost examinate cu atenție în repetate rînduri, iar apoi urmărite pe teren în transpunerea lor întocmai. Se poate aprecia deci că tovarășul Nicolae Ceaușescu este cu adevărat « arhitectul noilor orașe » ale Capitalei, ale noilor orașe ale României. O cifră semnificativă: 486 163 apartamente au fost ridicate în diferite zone ale Bucureștiului în perioada 1966—1986. Mai bine de jumătate din fondul său de locuințe a fost înnoit în acest răstimp, ceea ce înseamnă că practic a fost construit echivalentul locativ al unei noi Capitale.

Pe lîngă realizarea acestui impunător număr de apartamente, atenția arhitecților, proiectanților și constructorilor s-a concentrat — la îndem-

CREȘTEREA SUPRAFEȚEI COMERCIALE

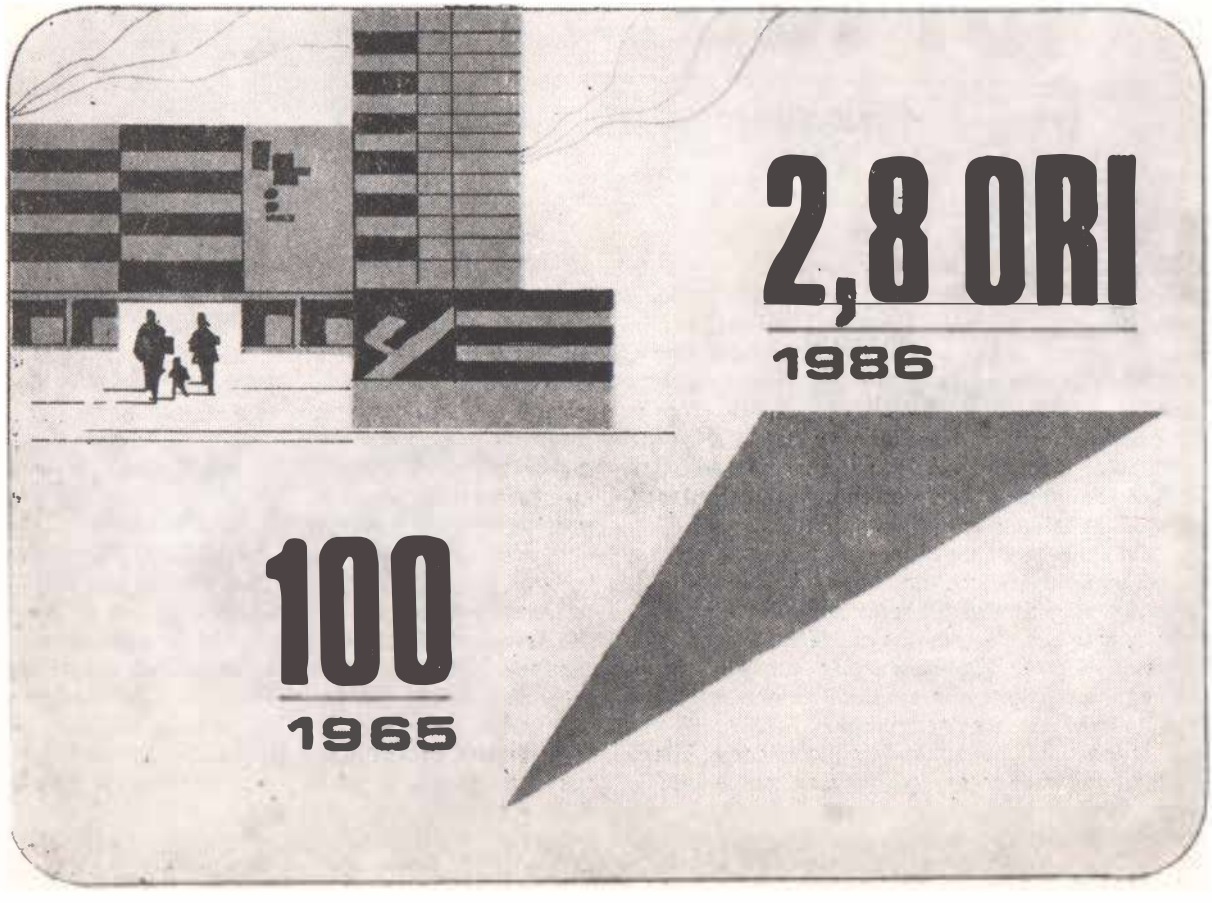

nul permanent al secretarului general al partidului — asupra diversificării mai accentuate a expresiei arhitecturale, folosirii unor modalităţi mai inspirate de individualizare a construcţiilor şi ansamblurilor de locuinţe, printr-o judicioasă reliefare a detaliilor şi folosirea unor finisaje îmbunătăţite. S-a îmbogăţit şi se diversifică gama dotărilor publice, adăugîndu-se în sfera dotărilor comerciale şi obiectivelor social-culturale, nenumărate şcoli, creşe, grădiniţe, licee, dispensare, policlinici, săli de cinematograf, parcuri şi locuri de joacă pentru copii, mari magazine universale, săli polivalente şi noi hoteluri.

Aşa a fost posibil ca, în perioada care a urmat anului 1966, Bucureştiul să fie transformat într-o nouă metropolă, un mare şi modern oraş, înnoit, aerat, civilizat, cu soluţii arhitectonice şi urbanistice funcţionale şi inspirate, cu o viaţă economică şi culturală viguroasă, dinamică, asociată în permanenţă de lumea întreagă cu o vie politică de pace, de muncă şi înţelegere între popoare.

În prezent, Bucureştiul traversează stadiul de finalizare a remodelării urbanistice şi edilitare, în care se caută răspunsuri la probleme deosebit de complexe, menite să confere întregii acestei opere un spor de frumuseţe şi durată caracteristică măreţelor ctitorii. Oraşul de astăzi se grăbeşte parcă spre oraşul de mîine, înfăţişîndu-se totodată ca un oraş în permanentă schimbare. Dintr-o asemenea perspectivă este reconsiderată vasta zonă a perimetrului central, supusă unor metamorfoze cu implicaţii adînci pentru întregul proces de modernizare şi dezvoltare a Capitalei. Pe fronturi largi sînt în curs de execuţie lucrări în cartierele Ghencea, Mărgeanului, 13 Septembrie, Panduri, în devenire noi cartiere ale marii constelaţii sud, ridicată firesc la numitorul comun al confortului şi civilizaţiei socialiste a întregului oraş.

Dezvoltarea impetuoasă a Bucureştiului reprezintă, în zilele noastre, o tonică aspiraţie spre împlinire pe care o putem măsura permanent în fapte. O autentică stare de spirit, de acţiune şi angajare plenară a energiilor, ce se relevă pregnant în muncă şi rezultatele pe care oamenii muncii le obţin în transpunerea în viaţă a istoricelor obiective ale noii etape de dezvoltare a societăţii româneşti, a hotărîrilor adoptate de Congresul al XIII-lea al partidului. O retrospectivă, oricît de succintă, a multiplelor împliniri pe care le-a cunoscut Bucureştiul în toţi aceşti ani confirmă un adevăr fundamental: calitatea tot mai înaltă a muncii locuitorilor Capitalei a însemnat şi înseamnă, în ultimă instanţă, o calitate mereu mai înaltă a vieţii.

Fie şi numai succint să urmărim cîteva imagini sugestive din salba marilor *oraşe ale Capitalei*.

BALTA ALBĂ — TITAN. Întîia nestemată din salba Capitalei, a cărei construcţie a început în 1966, cartierul Balta Albă — Titan avea să întreacă orice precedent în istoria ţării în ceea ce priveşte îndrăzneala concepţiei arhitectonice şi amploarea lucrărilor. Astăzi, marele ansamblu cuprinde aproape 100 000 apartamente, cu aproximativ 300 000 locuitori. Dispune de 19 şcoli generale, 11 licee, 34 creşe şi grădiniţe, de zeci de bulevarde.

COLENTINA — TEI. Poartă de intrare şi ieşire a Bucureştiului spre litoral, este un defileu de blocuri-unicat din beton şi sticlă cu 15 000 apartamente şi aproximativ 60 000 locuitori. Tot în cuprinsul acestei magistrale se află marele complex comercial « Bucur-Obor », cu un spaţiu comercial de aproape 40 000 metri pătraţi. Asta în afară de cei peste 18 000 metri pătraţi ocupaţi de restul unităţilor comerciale.

DRUMUL TABEREI. În 1959, un cîmp gol. Astăzi, numărul apartamentelor este de peste 60 000, cu o populaţie egală cu cea a Ploieştiului. Reţeaua comercială şi a prestărilor de servicii cuprinde sute şi sute de unităţi moderne; 12 şcoli generale, două licee şi un grup şcolar pentru telecomunicaţii, un cinematograf modern, garaje subterane cu 330 de locuri întregesc zestrea sa edilitară.

În mijlocul cartierului se află un splendid parc, un loc de agrement. Dar, întregul cartier este o grădină: în spaţiile verzi în fiecare vară înfloresc peste un milion de trandafiri.

BERCENI-SUD. « Oraş » cu peste 100 000 locuitori, în 25 000 apartamente, destinat în special făuritorilor de turboagregate de mare putere, coloane de sinteză, linii tehnologice de înaltă complexitate, echipamente pentru centrale nucleare, Berceni-Sud se află încă supus prefacerilor urbanistice. Adevărată placă turnantă din care pornesc oraşele sale « satelit » — Berceni-Olteniţa, Piaţa Sudului, Şoseaua Olteniţa — marele cartier bucureştean mai dispune de 12 şcoli generale, 24 creşe şi grădiniţe, 3 săli de sport, două cinematografe, un spital de copii cu 500 locuri, o policlinică şi două dispensare.

MILITARI. Constituindu-se de-a lungul unei impunătoare magistrale a oraşului, dotat cu numeroase magazine şi unităţi de servicii, cartierul dispune de peste 40 000 apartamente şi are aproximativ 160 000 de locuitori. Blocurile sale sînt construite în peste o sută de variante, de la cele cu parter şi patru etaje, la cele cu parter şi 17 etaje.

INIMA CAPITALEI — Centrul politico-administrativ. Ca urmare a indicaţiilor şi îndrumărilor date personal de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în anul 1977 au fost începute studiile de sistematizare pentru realizarea noului centru politico-adminis-

trativ al Capitalei țării, lucrare de o inestimabilă valoare pe plan politico-social, tehnico-economic și edilitar-arhitectural în vederea definitivării sistematizării Capitalei, a implementării noilor ansambluri de locuințe, restructurării centrului orășenesc pentru ca toate acestea să se integreze organic în marele și modernul oraș.

Transformările de amploare fără precedent ce au loc acum în inima Capitalei, de la alegerea unor amplasamente și trasee la conformarea edificiilor și a detaliilor arhitecturale se datorează integral viziunii originale și înnoitoare a secretarului general al partidului. Orientările date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu ocazia vizitelor de lucru efectuate pe acest vast șantier, dialogul neîntrerupt purtat cu constructorii și proiectanții au ridicat moment cu moment nivelul exigențelor calitative ce au extins cu cutezanță aria și complexitatea lucrărilor, în scopul împlinirii unei imagini generale, care să simbolizeze cele mai înalte valori și aspirații ale societății noastre socialiste. Schimbînd fundamental trăsăturile și caracteristicile arhitectural-urbanistice ale zonei centrale, ansamblul Casa Republicii, bulevardul Victoria Socialismului, noua Piață a Unirii, sistematizarea și modernizarea cheiurilor și podurilor peste Dîmbovița, noile artere și ansambluri imediat învecinate — Calea 13 Septembrie, Calea Rahovei, Calea Văcărești — ies treptat, zi de zi, de sub schelele constructorilor, creînd sentimentul tonic și chezășia unor mărețe împliniri.

Nevoia de a da o înfățișare înnoită, plină de fantezie și monumentalitate zonei centrale, pe măsura actualelor realități economice și sociale ale unei capitale cu peste 2,2 milioane de locuitori, se împletește cu grija de a menține nealterate mărturiile istorice valoroase, de a descifra și a reconstitui, prin studii arheologice, trecutul. S-au deschis șantiere arheologice, au fost integrate în noile ansambluri sistematizate valoroase monumente arhitecturale și istorice precum Schitul maicilor, Mihai Vodă, Ilie Rahova și altele prin procedeul complex de translare, creație a specialiștilor români; s-au recuperat piese valoroase de la Cotroceni și Văcărești.

Marcînd o etapă de cea mai mare importanță, noul centru politico-administrativ prevede construirea unor obiective cu adevărat monumentale, care vor deveni punctele principale de referință ale întregului ansamblu.

Casa Republicii, bulevardul Victoria Socialismului, Piața Națiunii, ansamblurile de locuințe din zonă, celelalte obiective social-culturale de anvergură inițiate și concepute sub îndrumarea directă a secretarului general al partidului nostru cuprind practic tot perimetrul situat între Șoseaua Panduri, cartierul Cotroceni, cheiul Dîmboviței, Calea Călărași, noua arteră Bulevardul Mircea cel Mare, latura sudică a Pieței Națiunii, bd. Coșbuc.

Bulevardul Victoria Socialismului constituie axul principal de compoziție al întregului ansamblu urban avînd ca dominantă « Casa Republicii », un complex arhitectural amplu și impunător în silueta întregului Centru al orașului, încheindu-se în zona de est cu o mare piață circulară cu un diametru de 200 m.

Arteră de largă respirație urbană, avînd o lungime de peste 3 km și o lățime de 92 m în care monumentalitatea, claritatea și echilibrul compoziției de sistematizare și de tratare volumetrică, unitatea și stilul se împletesc într-o sinteză perfectă a tendințelor specifice epocii contemporane și tradițiilor valoroase ale arhitecturii românești, bulevardul este un simbol al epocii de mare efervescență creatoare pe care o trăim, reflectînd aspirațiile și trăsăturile poporului nostru.

Plastica clădirilor a căror funcționalitate se subordonează funcțiilor urbane de ansamblu devine purtătoarea unor valori artistice și culturale de mare expresie.

Pe axa bulevardului Victoria Socialismului s-au amplasat importante componente urbanistice ale noului centru: Piața Ministerelor, Piața Unirii, Biblioteca Națională, marele Centru cultural național, precum și alte dotări social-culturale.

Piața semicirculară, aflată la intersecția bulevardului Victoria Socialismului cu noul bulevard ce va lega Splaiul cu Piața Coșbuc, este flancată de fațada Casei Republicii și de cele ale sediilor ministerelor, edificii grandioase prin arhitectură și volumetrie, în concordanță cu poziția și importanța lor în cadrul noului centru politico-administrativ. Piața Unirii va fi punct nodal de interes al orașului, un ansamblu arhitectural armonios înscris în coordonatele zonei centrale, devenind un moment de cea mai mare importanță în desfășurarea viziunii urbanistice: fronturi de construcții cu o volumetrie și arhitectură sobră, monumentală, cu evidente rădăcini în tradițiile poporului nostru, spații verzi, fîntîni și pavimente decorative, toate acestea vor completa frumusețea urbanistică a ansamblului, integrîndu-se totodată în ansamblul fîntînilor și pavajelor decorative ce se vor realiza pe întreg axul principal al bulevardului Victoria Socialismului.

Vecinătatea rîului Dîmbovița, reîntinerită, va conferi o notă de originalitate și va contribui la înfrumusețarea aspectului arhitectural-urbanistic al pieței. Magazinul « Unirea » va fi completat atît pe latura dinspre Calea Călărașilor, cît și pe bule-

vardul Victoria Socialismului cu noi corpuri avînd aceeaşi destinaţie.

Ansamblul continuă pînă în zona Căuzaşi şi va oferi o frumoasă perspectivă spre Piaţa Unirii, împlinită cu dotări social-culturale de o deosebită importanţă: Biblioteca Naţională, Centrul naţional cultural, monumentul Victoria Socialismului, un mare magazin universal, precum şi alte dotări importante.

De asemenea, Calea Călăraşilor se modernizează şi se completează cu noi construcţii moderne, avînd în imediata vecinătate a magazinului « Unirea » marele complex agroindustrial Văcăreşti-Unirii, pentru servirea întregii populaţii din zonă.

Pe direcţia nord-sud, intersectîndu-se în unghi drept cu Calea Victoria Socialismului în Piaţa Semicirculară a Ministerelor, axa principală a noului centru este bd. Izvor-Coşbuc. Beneficiind de o poziţie care-i conferă o mare importanţă în cadrul ansamblului, bulevardul realizează un front de construcţii variat şi interesant, constituit dintr-o succesiune de pieţe la intersecţia cu Splaiul Independenţei, străpungerea Mihai Vodă, bulevardul Victoria Socialismului, Calea 13 Septembrie şi bd. Coşbuc. Pe latura de sud-vest a centrului a fost realizat noul traseu al Căii 13 Septembrie. Fronturile acesteia sînt compuse dintr-o succesiune variată de construcţii de locuit cu magazine.

Ansamblul urbanistic complex, de o deosebită amploare şi monumentalitate, al noului centru este completat de sediul Ministerului Apărării Naţionale şi noul Hotel pentru delegaţii oficiale de partid şi de stat.

Cadrul noului Centru politico-administrativ al Capitalei este completat prin spaţii verzi, studiate cu atenţie, pentru a asigura acestuia cea mai valoroasă şi potrivită variantă de spaţii plantate.

Întregul ansamblu este în curs de integrare în nucleul central al oraşului, arterele sale legîndu-se în mod firesc cu întreaga reţea de circulaţie.

Graţie permanentelor indicaţii şi îndrumări pe care secretarul general al Partidului Comunist Român le-a dat şi le dă pentru alegerea celor mai bune soluţii de finalizare a lucrărilor în zona centrală, cadrul construit al zonei învecinate va fi şi el realizat şi amenajat găsindu-se funcţiuni noi, moderne, pentru o serie de construcţii existente, asigurîndu-se în felul acesta o legătură firească, raţională a noilor construcţii cu structurile urbane moştenite.

UN ÎNDRĂZNEŢ PROIECT A DEVENIT REALITATE: METROUL!

Operă-simbol pentru stadiul înalt atins de creaţia ştiinţifică şi tehnică românească, metroul, a cărui integrare atît de benefică pe toate planurile în viaţa celui mai mare oraş al ţării este strîns legată de gîndirea şi acţiunea cutezătoare a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a intrat în epopeea marilor zidiri ale prezentului socialist.

Realizarea unei lucrări de o asemenea complexitate relevă, alături de numeroase alte performanţe, stadiul înalt atins de industria românească. Din cele 73 de oraşe din lume care şi-au durat artere subterane de circulaţie, doar şapte ţări, între care şi România, şi-au construit după propriile proiecte, cu propria tehnică, cu propriile forţe, reţele de metrou cu echipamente originale, capabile să le asigure funcţionarea în condiţii de siguranţă ireproşabilă.

Actul de naştere al metroului bucureştean a fost semnat de Congresul al XI-lea al partidului. Se continuă tradiţia, puternic afirmată mai ales după Congresul al IX-lea, ca toate înfăptuirile fundamentale, socialiste, turnate în clipele de istorie şi durată ale acestor ani, să poarte sigiliul deschizător de drumuri al celei mai înalte agore a comuniştilor români. De atunci au trecut aproape 23 de ani, dar, la capătul lor, ultramodernul mijloc de transport, întregit mereu cu alte tronsoane, cu alte staţii, îşi marchează puternic prezenţa în viaţa şi conştiinţa urbei.

Sfîrşitul anului 1979 consemna, ca eveniment de excepţională însemnătate, startul în călătoriile cu metroul din Bucureşti, moment memorabil, onorat de prezenţa tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi a tovarăşei Elena Ceauşescu. De atunci începînd, drumul subteran a continuat să înainteze în cadenţă şi ritm alert pînă la 49,9 kilometri cît însumează astăzi, cînd se poate vorbi de o şcoală a construcţiei metroului românesc, de marele capital al experienţei tehnice dobîndite.

Departe de a fi uşor de croit, marele bulevard subteran al Capitalei a pretins soluţii şi rezolvări inedite ce s-au cerut adoptate, uneori, în scurte fracţiuni de timp, alteori — în urma unor ample confruntări de idei. Aşa a fost în cazul subversării Dîmboviţei, al trecerii scuturilor pe sub liniile feroviare în funcţiune din zona pasajului rutier Grant sau al construcţiei tunelelor sub albia lacului

Herăstrău. Și aici, în poligonul de naștere al metroului, gîndul vizionar al secretarului general al partidului, încrezător în energiile creatoare, a catalizat forțele constructive, a stimulat cutezanța, ambiția autodepășirii.

Prin repetatele vizite de lucru făcute pe vastul șantier, prin mobilizarea potențialului tehnic și științific al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a orientat și sprijinit pas cu pas mersul lucrării, începînd cu proiectul general și terminînd cu soluțiile fiecărei etape de construcție. El s-a aflat mereu alături de constructori, călăuzindu-i, îmbărbătîndu-i în biruirea tuturor greutăților, însuflețindu-le încrederea în forțele proprii, mîndria de a fi părtași la realizarea uneia dintre cele mai complexe investiții din istoria României.

Ingineri, arhitecți, urbaniști, proiectanți și-au unit forțele, proiectele încredințate au fost elaborate și au trecut cu brio examenul practicii. N-am avut utilaje, echipamente, industria noastră și-a asumat răspunderea și mîndria de a le realiza. N-am avut vagoane, echipamente electronice. Industria noastră le-a fabricat.

Ca atîtea construcții de prestigiu, metroul atestă afirmarea rolului științei și tehnicii românești în punerea în operă a marilor ctitorii ce se constituie în tot atîtea embleme de prestigiu ale glorioasei « Epoci Nicolae Ceaușescu ». 40 de institute de cercetare științifică și inginerie tehnologică, de proiectare și din învățămîntul superior și peste 45 de întreprinderi din întreaga țară au lucrat cu dăruire pentru ca visul metroului să prindă contur. Este răspunsul faptei la vibrantele chemări ale secretarului general al partidului, ctitorul marilor înfăptuiri ce au ridicat pe o nouă treaptă de civilizație viața localităților patriei, inspiratorul impresionantelor zidiri menite să vorbească peste veacuri despre vocația constructivă a unui popor ce-și făurește de sine stătător propriul destin.

Întregul traseu al magistralei I, est-vest, cu o lungime de 26 kilometri și 17 stații, situate la distanțe de 1,5—2 km, amplasate, de regulă, în apropierea intersecțiilor principalelor artere de circulație de la suprafață, este folosit din plin de bucureșteni. El este destinat să asigure legătura cu centrul orașului, pe de o parte, a cartierului Titan și a platformei industriale « 23 August », iar pe de altă parte, a zonei urbane și platformei industriale Militari. Avînd o viteză comercială de 36—40 km pe oră, metroul parcurge distanța dintre uzinele « Republica » și IREMOAS în numai 30 de minute, adică într-un timp de 3 ori mai scurt decît în condițiile folosirii mijloacelor clasice de transport.

Caracteristicile și amploarea lucrărilor sînt puse, în mod special, în evidență de principala stație a metroului, Unirii, impresionantă realizare arhitectonică și tehnică, cu multiple funcționalități. Proiectată pentru o capacitate de 60 000 de călători pe oră și sens, stația măsoară 300 metri lungime, permițînd gararea unui tren format din șase vagoane. Ea dispune de sisteme de circulație care asigură o maximă siguranță și regularitate traficului, precum și condiții superioare de climatizare. Dispusă pe două niveluri, stația realizează totodată legătura pietonală subterană între toate marile artere de circulație care converg în marea Piață a Unirii.

Transpunînd în viață recomandările făcute de secretarul general al partidului, proiectanții, arhitecții și constructorii s-au străduit să dea fiecăreia dintre stațiile realizate pe această magistrală — Crîngași, Semănătoarea, Grozăvești, Industriilor, Păcii, Armata Poporului, Politehnica, Eroilor, Izvor, Unirii, Timpuri Noi, Mihai Bravu, Dristor, Leontin Sălăjan, Titan, Muncii și Republica — o individualitate proprie, aparte. Dimensiunile, arhitectura și elementele decorative, specifice artei noastre naționale, materialele de finisaj folosite, plăci ceramice glazurate de diferite forme, mărimi și culori, din gresii, placaje din piatră naturală, travertin de Borsec, granit de Măcin, marmură albă de Ruschița, ori roșie și neagră de Moneasa, asigură tuturor stațiilor o ambianță modernă, un aspect plăcut. Fiecare dispune de sisteme — dispecer, comunicații radio, televiziune în circuit închis, aparate automate de taxare, prevăzute cu celule fotoelectrice, de alte dotări moderne.

La începutul anului 1986, au fost încheiate lucrările unei alte etape importante în extinderea rețelei metroului, punîndu-se în funcțiune mai bine de jumătate din traseul magistralei II, nord-sud, în lungime de 10,4 kilometri, cu 7 stații: Unirii II, aflată în vecinătatea marelui magazin « Unirea », Tineretului, Pieptănari, Piața Sudului, Apărătorii Patriei, IMGB, Depou-IMGB. Noul tronson se înscrie drept unul de cel mai mare interes, avînd un rol deosebit de important în rezolvarea exigențelor privind transportul în comun în Capitală.

Legătura puternicei platforme industriale a Bercenilor, a marilor cartiere de locuit din această parte a orașului cu centrul reprezintă cu adevărat un moment de referință în epopeea construirii metroului. De fapt, legătura nu este numai cu centrul ci și cu orașele-satelit ale Bucureștiului — Balta Albă, Titan, Militari — prin intersectarea în Piața Unirii a magistralei I, iar prin darea în funcțiune a tronsonului Unirii II — Pipera, care cuprinde stațiile Universității, Piața Victoriei, Aviatorilor, Aurel Vlaicu și Pipera, se asamblează în acest sistem de relații și noile cartiere și zone industriale din partea de nord a orașului. Realitate vie, metroul

bucureștean înseamnă, în egală măsură, și proiecte de perspectivă. Șantierul său poate fi văzut pe tot mai multe artere ale Capitalei, anunțînd că în adîncuri se croiesc, metru cu metru, noi trasee ale « săgeților aurii ». Ofensiva construirii marelui subteran este în plină desfășurare pe noi trasee. De curînd s-a dat în exploatare stația Gara de Nord, ce va fi integrată în viitoarea magistrală de metrou, în construcție, care va lega acest important nod de trafic de Piața Victoriei și, urmînd mai departe traseul arterelor Șos. Ștefan cel Mare și Mihai Bravu, va ajunge în zona Dristor, la confluența cu magistrala I.

Se lucrează intens la etapa a doua, de ghid operator, în care dispeceratul nu numai că va fi informat cu precizie și promptitudine despre situația parametrilor urmăriți, dar va oferi și soluții optime pentru desfășurarea unui trafic eficient, în funcție de fluxul călătorilor.

Pretutindeni, pe întinsul șantier cu panourile avînd de-acum familiara literă « M », se acționează cu răspundere comunistă, cu înflăcărat patriotism, pentru a se îndeplini exemplar această sarcină de onoare trasată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, obiectiv cuprins și în documentele Congresului al XIII-lea al partidului și potrivit căruia, la finele anului 1990, rețeaua metroului bucureștean să se apropie de 60 kilometri. O dată cu execuția noilor artere subterane de transport în comun, specialiștii studiază și alte opțiuni pentru dezvoltarea rețelei de metrou după anii' 90.

NOUL DRUM AL DÎMBOVIȚEI PRIN INIMA CETĂȚII LUI BUCUR

Întinerirea Dîmboviței reprezintă, cu certitudine, un moment de referință din marea strategie constructivă ce se desfășoară în Capitala țării, străbătută de la un capăt la altul de un viguros și activ suflu înnoitor. Astăzi, apa tutelară a orașului este tînără, vie, limpede, perfect regularizată, alunecînd într-o albie de beton și verdeață, un imens plămîn acvatic în luciul căruia Bucureștiul se răsfrînge ca o cetate întinerită.

Timp de doi ani și jumătate, Dîmbovița a fost însă o apă la ordinea zilei. De la Ciurel la Vitan, pe o lungime de 10 km, un impresionant șantier a pus în operă un proiect de o neobișnuită complexitate, cu numeroase puncte de lucru, veritabile « probe de foc » pentru constructori și proiectanți.

Intrarea în refacere a Dîmboviței devenise o necesitate. Pînă nu demult, toate apele reziduale, indiferent de proveniență, erau deversate în apele rîului, poluîndu-le și urîțind totodată chipul orașului. În ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 5 iulie 1985, care a examinat Propunerile privind amenajarea rîului Dîmbovița în municipiul București, se sublinia că, potrivit orientărilor date de secretarul general al partidului, această importantă lucrare are în vedere amenajarea complexă a rîului Dîmbovița, creîndu-se astfel, în municipiul București, o nouă arteră de apă curată ce se va încadra în ansamblul arhitectonic al noului centru civic al Capitalei. În acest fel, în zona vestică a orașului se va asigura o acumulare care asigură apă curată pentru Dîmbovița, apărarea municipiului împotriva inundațiilor, precum și un mare lac de agrement pentru locuitorii Bucureștiului. Totodată, se asigură igienizarea rîului Dîmbovița în zona municipiului, cît și îmbunătățirea microclimatului și ocrotirea mediului înconjurător. Se prevede, de asemenea, amenajarea în continuare a rîului Dîmbovița, de la podul Vitan și pînă la stația de epurare Glina, pentru navigație și asigurarea legăturii acestuia cu traseul Canalului București-Dunăre.

Direcții limpezi de acțiune ale unui cutezător și original proiect edilitar, conceput din inițiativa și în spiritul orientărilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, marele ctitor de istorie al României moderne, care a îndrumat direct și permanent evoluția lucrărilor de pe marele șantier din inima Capitalei. Și, asemeni ctitoriilor de anvergură ale ultimelor două decenii, și această lucrare de proporții a angajat din plin capacitatea întregii industrii românești. S-a muncit cu pricepere și abnegație pe acest întins șantier edilitar, s-a acționat coordonat, cu înaltă răspundere și fără întrerupere, zi și noapte. Chiar și în condițiile unor ierni aspre, pulsul fierbinte al muncii, ritmurile înalte de lucru n-au scăzut nici o clipă. Alături de detașamentul puternic al constructorilor cu experiență, Șantierul național al tineretului, constituit special pentru acest obiectiv de mare complexitate tehnică, și-a demonstrat, prin numeroase fapte de muncă, fermitatea și romantismul revoluționar puse în slujba dezvoltării minunatelor tradiții ale muncii închinate binelui țării. Gradul înalt de prefabricare și mecanizare a lucrărilor — peste 90 la sută — au asigurat noua haină edilitară a Dîmboviței într-un timp record, performanță cu care s-ar putea mîndri doar puține țări în lume.

Amenajarea Dîmboviței a impus, în primul rînd, realizarea unui mare canal colector, alcătuit

din casete de beton, cu rolul de a prelua apele uzate și pe cele pluviale de pe cei aproximativ 230 km pătrați ai Bucureștiului. Paralel cu acest curs al apelor a fost amplasat un sistem de drenaj pentru menținerea echilibrului freatic în spațiul urban. În sfîrșit, deasupra acestui canal a fost așezată o cuvă de beton prin care curge apa curată a Dîmboviței, avînd adîncimi cuprinse între 2 și 5 metri și lățimi între 28 și 38 metri.

În timpul lucrărilor, Dîmbovița a fost deviată metru cu metru, creîndu-i-se o albie uscată, în prealabil decolmatată, pe care a fost montat canalul colector. În același timp, s-a executat taluzarea malurilor pînă la cota normală a apei. De la luciul apei pînă la nivelul trotuarului au fost amenajate, cu gust și talent, taluze de iarbă și flori.

Cursul apei este fragmentat prin șapte trepte, obținute prin noduri hidrotehnice special proiectate, cerute de asigurarea unei diferențe de nivel de circa 15 metri, între cele două puncte exreme ale Dîmboviței, în drumul ei prin București, Ciurel și Vitan.

Apa limpede și curată a rîului este furnizată de cel mai mare lac artificial al Capitalei, lacul Dîmbovița, care se adaugă salbei de binecunoscute lacuri naturale bucureștene, răsfrîngînd în jur respirația pură și reflexele oglinzilor sale. Caracteristicile lacului sînt impresionante și semnificative pentru proporția acestei lucrări și eforturile depuse în vederea realizării ei are o suprafață de luciu de apă de aproape 220 hectare, o adîncime variind între 5 și 10 metri și o acumulare de apă de peste 20 milioane metri cubi. În mijlocul lacului a fost înălțată o insulă, tot artificială, cu o suprafață de 5 hectare, rezervată în exclusivitate unei frumoase zone de agrement în care locul principal îl ocupă un mare șirand. Dar cea mai importantă lucrare de pe noul lac bucureștean o reprezintă, desigur, barajul prevăzut cu trei stavile hidraulice, ce vor menține apa la cota superioară. Barajul mai cuprinde două « prize », una destinată apelor industriale și alta pentru punerea în mișcare a agregatelor viitoarei microhidrocentrale din imediata sa apropiere.

Amenajarea complexă a Dîmboviței nu este numai o lucrare hidrotehnică și edilitară de mare amploare, ci și de agrement. Șirandul Dîmbovița, denumit la fel ca și marele lac de acumulare cu care se învecinează, a fost conceput pentru 10 000 de vizitatori pe zi și, în această perspectivă, dispune de 5 bazine de înot. În dotarea șirandului mai este inclus un debarcader amplasat pe malul stîng al rîului, care va adăposti cîteva zeci de ambarcațiuni cu rame, destinate plimbărilor de agrement. Un alt debarcader similar se află lîngă podul Grozăvești.

Pornind din zona de început a lucrărilor de amenajare, Dîmbovița renăscută va fi traversată de 13 poduri, punți de legătură între cele două maluri, majoritatea construite pe vechile amplasamente, în mod evident datorită tramei stradale existente. Adevărate lucrări de artă, podurile dîmbovițene sînt concepute cu o broderie fină de cercuri, arcuri, linii drepte ori frînte. Sînt poduri placate cu piatră, granit, cu diferite ornamente, care le individualizează între ele, conferindu-i fiecăruia o personalitate aparte. Sînt poduri-planșee din beton, care lasă vederii doar capetele desenate pe undele apei, poduri de transport greu sau numai pentru agrement. Pe scurt, este vorba de o mare varietate de poduri, fiecare cu structura sa distinctă, înfrumusețate cu stîlpi de lumină, vaze și alte elemente decorative, care constituie imagini urbane monumentale, moderne.

Respectînd succesiunea lor, din amonte, pe cursul apei, podurile dîmbovițene sînt cele de la Chiajna și Roșu, construite în vecinătatea celor existente aici și destinate preluării traficului preorășenesc greu; podul Insula, care leagă insula marelui lac artificial cu cartierul Giulești ; podul Ciurel, situat pe șoseaua omonimă, prevăzut cu trei deschideri ample, două fire de circulație auto pe sens, bandă pentru tramvai, plus trotuarele ; urmează eleganta pasarelă Politehnica, podurile Grozăvești, Eroilor, Opera, Izvor — Coșbuc, Opereta. Cel mai vestit dintre ele este podul Unirii, lat de peste 200 metri, și care va avea în zona sa centrală o monumentală fîntînă decorativă ; urmează podurile Mărășești, Timpuri Noi, Mihai Bravu și, ultimul din această serie, podul Vitan-Bîrzești.

Opera de modernizare urbană complexă a Dîmboviței este întregită de Stația zonală de epurare de la Glina. O uriașă uzină prin care trec zilnic două milioane metri cubi de apă. Un obiectiv de proporții menit să purifice apele poluate, deversate în rîu, și să le aducă la un asemenea grad de limpezime, încît să le asigure o multiplă utilizare : pentru alimentarea sistemelor de irigații din jurul Bucureștiului și pentru navigația pe Dîmbovița, în aval de podul Vitan-Bîrzești, apoi în continuare pe Argeș și, mai departe, pe Dunăre, asigurînd ieșirea Bucureștiului la mare și totodată o nouă legătură cu restul țării.

ARTERE DE CIRCULAȚIE, PASAJE RUTIERE PENTRU UN TRAFIC FLUENT

Vastul program de sistematizare și înnoire a Capitalei, de restructurare a peisajului și remodulare a personalității celui dintîi oraș al țării, program inițiat nemijlocit și îndrumat permanent de tovarășul Nicolae Ceaușescu, are drept obiectiv fundamental soluționarea, într-o viziune originală și unitară, a problemelor complexe legate de dezvoltarea platformelor industriale, construcțiilor de locuințe și de edificii social-culturale, a locurilor de agrement și circulației. În concepția secretarului general al partidului, ridicarea Bucureștiului la înalte exigențe, calitativ noi, ale măreței opere de edificare socialistă a patriei este organic condiționată de rezolvarea cerințelor mereu în creștere puse de realizarea unui sistem modern și rapid de transport urban, materializat prin artere largi, capabile să asigure, pe lîngă o legătură îmbunătățită între diferitele zone ale orașului, și o fluență superioară pe sensurile majore de trafic, dezvoltarea judicioasă a rețelei de transport pe întreg teritoriul Capitalei.

Concepută la dimensiunile mult mai modeste ale traficului din trecut, rețeaua de străzi a orașului se adaptează, ca și orașul de altfel, noilor exigențe de confort urban. Pe măsura dezvoltării și sistematizării Bucureștiului, se produc transformări structurale în configurația căilor sale de acces, sînt lărgite, îndreptate și modernizate marile artere construite, se deschid căi rutiere noi, mai largi, mai directe, de legătură între cartiere și marile platforme industriale. Sînt acțiuni și măsuri vizînd direct descongestionarea circulației, economisirea de timp și carburanți. În anii « Epocii Nicolae Ceaușescu », rețeaua radial-inelară a străzilor orașului s-a îmbogățit cu sisteme stradale rectangulare situate în marile cartiere de locuințe, cu artere noi de circulație, au fost modernizate numeroase magistrale existente, toate contribuind la îmbunătățirea circulației rutiere și a transportului în comun, la o securitate sporită pentru toți participanții la traficul rutier.

În vechea textură stradală compusă din 5 400 străzi, în lungime de 1 956 km, construite în trecut pe principiul străzilor de acces pentru un trafic redus și ușor, se grefează noul sistem radial-inelar al rețelei stradale principale, alcătuit din artere magistrale cu 4, 6 și 8 benzi de circulație.

Sistemul radial-inelar este alcătuit, în principal, din 4 artere inelare, două artere radial-diametrale, 3 artere radial-secante și alte artere radiale sau parțial inelare.

Primul inel din zona actualelor străzi Știrbei Vodă, Fundației — Iorga, Dacia — Eminescu, Traian — Nerva Traian, Lînăriei, Șerban Vodă, Viilor — Tudor Vladimirescu — Panduri delimitează sîmburele zonei centrale. În interiorul acestui inel se prevede o restricționare a circulației de autovehicule de toate categoriile, cu excepția celor destinate transportului în comun, ale aprovizionării și gospodăriei comunale.

Cel de-al doilea inel ce leagă piețele Victoriei — Bucur Obor — Iancului — Muncii — Dudești — Sudului — Piscului, Sebastian, Ho-Și-Min, Grozăvești delimitează zona centrală propriu-zisă a orașului, cu restricții pentru circulația mijloacelor de transport greu.

Cel de-al treilea inel are rol de legătură directă între marile zone industriale și noile cartiere de locuințe, în nord: Aviației — Pipera; în est: Colentina — Obor, Titan — 23 August; în sud: Berceni — I.M.G.B., Giurgiului — Progresul; în vest: Drumul Taberei — Militari.

Cel de-al patrulea inel îl constituie drumul de centură cu funcțiuni orășenești indirecte, respectiv prin preluarea directă a traficului de tranzit.

O altă acțiune în sistematizarea transportului urban constă în dispecerizarea sistemului automat de dirijare a circulației, lucrări de semaforizare optimizată a intersecțiilor, prin echipamente automate, calculatoare electronice de proces și instalații de transmisie, cu ajutorul cărora se obțin reducerea numărului de opriri la intersecții, economisirea unor importante cantități de carburanți și o reducere substanțială a poluării fonice și chimice.

Sistemul are la bază semaforizarea intersecțiilor în timp real, cu cicluri variabile în funcție de traficul real detectat de sonde de trafic implementate în îmbrăcămintea rutieră.

Prin înlocuirea fondului de locuințe vechi, se lărgesc și se modernizează artere, se deschid noi culoare, mai sigure și rapide pentru mijloacele de transport, capătă amploare unele intersecții.

O arteră de interes major în sistemul circulației rutiere o reprezintă axa rîului Dîmbovița, splaiurile ce însoțesc malurile acestuia fiind modernizate și aduse la parametri funcționali și estetici ceruți de modificările impuse de crearea magistralei albastre ce străbate orașul. Între Piața Operei și Podul Mărășești, axa Dîmboviței devine parte integrantă a noului centru politico-administrativ.

În această zonă, Splaiul Independenței va întîlni artera Izvor-Coșbuc, iar apoi Piața Unirii care va reprezenta punctul nodal al organizării

spațiale a noului centru, în această piață făcîndu-se legătura între axa principală a Bulevardului Victoria Socialismului și axa nord-sud a bulevardelor 1848 — Dimitrie Cantemir. Piața va fi destinată în principal circulației pietonale ; aceasta se datorește sistematizării circulației, care constă din legătura Splaiului Unirii cu bd. Coșbuc și Calea Călărașilor pe la nordul Pieței și subtraversarea spațiului creat prin pasajul rutier pe direcția nord-sud. Proiectele, în curs de execuție, pentru cadrul Pieței Națiunii, prevăd ordonarea și înnoirea acestuia și asigură ample perspective către toate direcțiile convergente în piață, dar cu precădere de-a lungul Bulevardului Victoria Socialismului către Casa Republicii și, în direcția opusă, către ansamblul de edificii social-culturale ce încheie această axă monumentală în partea de est. Compoziția generală a pieței asigură condițiile pentru realizarea unui spațiu deosebit, rezultat nu numai din cadrul construit, ci și din plantațiile bogate, monumentele de artă, bazinele, fîntînile, pavimentele decorative, precum și alte elemente de mobilier urban.

Ansamblul polifuncțional al Pieței Unirii este completat prin amenajările ce se realizează în zona de nord-est a acesteia ; la intersecția bulevardului Gh. Coșbuc, Căii Călărașilor și Căii Văcărești s-a construit complexul agroindustrial de mari dimensiuni, zona fiind întregită prin realizarea unor clădiri de locuințe cu magazine, precum și a unui cinematograf.

Din această zonă începe amenajarea într-o formă nouă a vechiului traseu al Căii Văcărești, arteră de circulație care va fi mărginită pe partea ei de est, între Calea Călărașilor și Podul Mărășești, de blocuri de locuințe care vor forma fundalul construit pe care se profilează dotările social-culturale aflate la capătul de est al bulevardului Victoria Socialismului — Muzeul Victoriei Socialismului, Biblioteca Națională, precum și un mare magazin.

În partea de sud-est a noului centru politico-administrativ, rîul Dîmbovița devine principala axă de compoziție urbană, tronsonul pînă la podul Timpuri Noi avînd capăt de perspectivă construcția monumentală a Bibliotecii Naționale. Prospectul amplu al acestei artere va fi mărginit de locuințe noi, între care se vor integra unele dintre unitățile economice existente pe Splaiul Unirii (Întreprinderea de încălțăminte Dîmbovița, Întreprinderea Timpuri Noi ș.a.). Elemente funcționale și volume construite deosebit vor marca intersecțiile Splaiului cu două axe majore de circulație : axa bd. Mărășești pe direcția est-vest, la podul Mărășești, și Bulevardul Mircea cel Mare pe direcția nord-sud, la podul Timpuri Noi.

Una dintre cele mai importante împliniri urbanistice din acești ani în orașul București este reprezentată de realizarea, la inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a unei artere majore de circulație pe direcția nord-sud, care, de la intrarea în Capitală, din zona aeroportului Băneasa și pînă la Piața Sudului — dublează bulevardele existente ce străbat orașul pe această direcție. Ca rezultat al problemelor funcționale mereu crescînde ale orașului, ideea unei artere care să aibă un traseu paralel cu axa bulevardelor nord-sud a reprezentat un deziderat urbanistic încă de la elaborarea primelor schițe de sistematizare a Capitalei.

Realizarea în centrul orașului a acestui nou bulevard se înscrie nu numai în programul de organizare a unei circulații urbane moderne, dar și în acțiunea mai largă, începută în ultimii ani, de restructurare a zonei centrale a orașului. Din punct de vedere al circulației, această arteră, care are și o linie de tramvai, degrevează traficul de pe bulevardele existente și respectiv din Piața Unirii, facilitînd legătura centrului cu noile cartiere de locuințe din nordul orașului (Băneasa și Electronicii), precum și cu cele din sud (Berceni — Olteniței).

Începînd de la Aeroportul Băneasa, unde se leagă cu DN 1, noua arteră reprezintă un ax principal al ansamblurilor de locuințe Băneasa și Electronicii și constituie o legătură importantă pentru platformele industriale Aviației și Pipera; traversarea liniei de cale ferată București — Constanța se face printr-un pod realizat în zona Școala Herăstrău. Din zona Pipera noua arteră traversează lacul Tei și se înscrie pe strada Barbu Văcărescu, cu un profil lărgit, stradă pe care se vor realiza blocuri de locuințe, prin restructurarea laturii de est a acesteia. Acest tronson este limitat de intersecția cu Șos. Ștefan cel Mare, arteră principală de circulație a orașului, al cărui rol de legătură între cartiere va fi amplificat prin execuția pe acest traseu a magistralei 3 de metrou. Tronsonul următor al arterei se realizează prin restructurarea străzilor Tunari și Galați, inclusiv a Pieței Galați, care, ca punct de convergență a mai multor cartiere de mare importanță pentru oraș (noua magistrală Nord-Sud, Str. Galați, Str. Viitorului, precum și bd. Dacia și str. Mihai Eminescu) va constitui, prin restructurare, unul din centrele de interes ale orașului cu funcție de centru de cartier. În continuare, noua arteră Nord—Sud urmează traseul străzilor Italiană, Paleologul și Mîntuleasa, intersectînd bd. Republicii și Calea Călărașilor, prelungirea bulevardului Mărășești, pînă la podul « Timpuri Noi ».

De remarcat că și Calea Călărașilor, care constituie o legătură majoră a Splaiului Dîmboviței și a zonei noului centru cu Piața Muncii, va avea un profil transversal lărgit și va comporta o amplă acțiune de restructurare.

De la această intersecție pînă la podul Timpuri Noi se va constitui porțiunea cea mai reprezentativă a noului bulevard purtînd numele marelui voievod Mircea cel Mare. De la podul Timpuri Noi, artera de dublură nord-sud urmează traseul Căii Văcăreștilor, străbătînd cartierul Tineretului și trecînd pe lîngă marele parc al Tineretului. Traseul Căii Văcăreștilor, după intersecția cu Șos. Mihai Bravu, ajunge la Piața Sudului, important nod de circulație, unde noua magistrală nord-sud se întîlnește cu importantele artere orășenești: Șos. Olteniței și Șos. Berceni.

O dată cu sistematizarea și restructurarea părții de nord-vest a zonei centrale a orașului, se va realiza, de asemenea, o nouă arteră, care, pornind din Piața Victoriei, va facilita mult circulația spre zona Știrbei Vodă — Eroilor pînă la convergența bulevardelor Drumul Taberei și Emil Bodnăraș cu Șos. Pandurilor.

O altă arteră de importanță deosebită în organizarea circulației o reprezintă magistrala Șos. Pandurilor — bd. Tudor Vladimirescu — Șos. Viilor (de la Academia Militară la Piața Pieptănari), dublată pe o porțiune considerabilă de străpungerea Sebastian — Calea Ferentarilor, pentru o distribuție judicioasă a circulației în cartierele din zonă. Punctul de început al traseului magistralei se situează la Academia Militară, la intrarea în cartierul Drumul Taberei. Șos. Pandurilor, cu un profil transversal îmbunătățit, se va restructura pe latura de sud-vest — spre incinta Uzinelor Chimice Române și intersecția cu Calea 13 Septembrie — nod important pentru accesul în zona noului centru. Magistrala se continuă cu bd. Tudor Vladimirescu pe un traseu rectificat, pînă la intersecția cu Calea Rahovei și bd. Coșbuc, care va fi marcată de o amplă piață circulară cu fronturi reprezentative, replică modernă a vechii piețe Chirigiu. Din această piață bd. Gh. Coșbuc este artera care mărginește la sud noul centru politic administrativ. Tot de aici pornește spre exteriorul orașului Calea Rahovei, arteră de tradiție, care împreună cu cartierele învecinate cunoaște o transformare urbanistică substanțială. În continuarea noii artere, urmează să fie restructurată și modernizată Șos. Viilor pînă în Piața Pieptănari, concomitent cu sistematizarea străzii Dr. C. Istrati, care va ajunge la Calea Ferentarilor. Piața Pieptănari, cu o nouă propunere de sistematizare a circulației, va avea cadrul completat de ansamblurile de locuințe de pe Calea Șerban Vodă și de pe Șos. Giurgiului, precum și de construcția unui mare complex comercial amplasat între Șos. Giurgiului, Șos. Olteniței și str. Șura Mare.

Distribuirea circulației în cartierele din partea de sud-vest a orașului se va face din sistemul str. Sebastian — Calea Ferentarilor, arteră paralelă cu axa Panduri — T. Vladimirescu — Viilor; concomitent cu lărgirea acestei artere, urmează a se face importante restructurări în cartierele adiacente: Drumul Sării, Sebastian, Petre Ispirescu, Ferentari, Sălaj.

Elementul specific al acestei zone este existența unei puternice zone industriale, în care există importante unități, ca de pildă întreprinderile Vulcan, Electromagnetica, Autobuzul, Fabrica de ulei Muntenia, Uzinele Chimice Române. În această platformă industrială sînt în curs de efectuare importante transformări în scopul sistematizării incintelor, al folosirii cît mai bune a terenului, al sistematizării liniilor de cale ferată, de garaj, al cooperării în procesul de producție. Pe această linie se înscrie și realizarea unei artere de trafic greu, necesară deservirii unităților de pe platformă, arteră ce va avea ca efect degrevarea de traficul industrial a celor două artere importante care mărginesc la nord-est și sud-vest această platformă industrială și anume sistemul Panduri — T. Vladimirescu — Viilor și sistemul Sebastian — Ferentari.

În noua geografie rutieră a Capitalei un loc distinct îl va avea noua magistrală est-vest: Cartierul Ferentari — Mărășești — Piața Muncii. Această magistrală, realizată în partea de sud a noului centru politic-administrativ și folosind parțial unele artere al căror prospect urmează a se mări, are rolul de a face legătura între marile cartiere aflate în părțile de sud-vest, sud și est ale orașului și de a facilita accesul în zona centrală. Artera pornește din Calea Ferentarilor, din centrul cartierului cu același nume și se realizează printr-o străpungere a zonei industriale, intersectînd Șos. Viilor pe lîngă Întreprinderea Steaua Roșie, și ajungînd la fosta gară Filaret. Traseul ei continuă prin lărgirea str. Dr. C. Istrati, coborînd de-a lungul Parcului Libertății, pînă la Piața Libertății, loc de întîlnire cu str. 11 Iunie — arteră de acces în zona centrului politic-administrativ. Bulevardul Mărășești, propus spre lărgire și cu noi construcții pe ambele laturi, reprezintă tronsonul următor al acestei artere, tronson care se intersectează cu bd. Dimitrie Cantemir, de unde pornește pasajul de sub Piața Unirii. Traversarea Splaiului Unirii se face pe noul pod Mărășești, artera intrînd în zona nou sistematizată și trecînd pe sub Calea Văcăreștilor și bd. Mircea cel Mare.

Intersecția denivelată cu bd. Mircea cel Mare, asigurînd relații între cele două artere foarte

importante, reprezintă și un punct major al compoziției spațiale în această zonă.

Acțiunea de reconstrucție a centrului prin înlocuirea fondului de locuit cu grad mare de uzură se materializează și prin reorganizarea întregii zone cuprinse între bd. Mircea cel Mare și Piața Vitan, zonă în care se realizează prin străpungere tronsonul următor al arterei est-vest.

Piața Vitan, cu funcție de centru de cartier, va reprezenta o organizare funcțional-spațială deosebită. Aici, marea Magistrală Est-Vest — continuată cu str. Th. Speranția — se intersectează cu căile Dudești și Vitan. Între Piața Vitan și Piața Muncii noua magistrală Est-Vest preia traseul sistematizat al str. Th. Speranția asigurînd o legătură directă cu bd. Muncii, arteră care mărginește cartierul Titan și se intersectează cu Calea Călărașilor și cu Șos. Mihai Bravu.

Prin realizarea noii magistrale Est-Vest, cartierele aflate la jumătatea de sud a orașului — Rahova, Ferentari, Berceni, Vitan și Titan — vor beneficia de o arteră fluentă de legătură care va avea o ținută urbană deosebită.

Aceste itinerarii sugerează amploarea dezvoltării urbanistice a municipiului București, așa cum se prefigurează în proiectele actuale, dintre care o bună parte sînt în curs de execuție.

Un loc deosebit în cadrul unor astfel de proiecte revine amenajărilor de mari pasaje rutiere. Numărul crescînd de pasaje denivelate construite în București în ultimii ani reprezintă, indiscutabil, investiții de mare importanță publică, a căror funcționalitate și utilitate a fost strălucit și pe deplin confirmată.

Subterane sau supraterane, pasajele denivelate au devenit, în condițiile în care intensitatea circulației s-a dublat practic în decurs de numai un deceniu, o prezență deosebit de necesară. Degrevînd intersecțiile aglomerate, și permițînd, totodată, folosirea sistemului existent radial-inelar de circulație din Capitală ele și-au pus în valoare eficiența lor indiscutabilă. În plus, noile pasaje, cu precădere cele din cartierele de locuințe, oferă prilejul unor tratări urbanistice a fiecărei intersecții la un nivel arhitectonic superior. Concomitent cu construirea pasajelor, sînt lărgite și sistematizate piețele și arterele care converg către acestea, înălțate noi blocuri de locuințe și unități comerciale, asigurate legături rapide ale pasajelor pietonale cu stațiile metroului, sînt amenajate parcaje și spații verzi și amplasate monumente, sporindu-le interesul și puterea de atracție. Fiecare nou pasaj construit s-a constituit, prin grija și atenția permanentă cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu a urmărit realizarea lui, indicînd cele mai potrivite soluții, într-o lucrare urbanistico-edilitară complexă, singulară și individualizată, suprinzînd prin noutate și prospețime.

Pasajul Bucur-Obor, cu o suprafață construită de 30 000 metri pătrați, face legătura subterană între Șoseaua Ștefan cel Mare și Șoseaua Mihai Bravu, avînd o lungime de 510 metri, dintre care 168 metri o constituie partea centrală acoperită. Compartimentat în trei deschideri, cea din mijloc pentru tramvaie, iar cele laterale pentru traficul rutier, pasajul este încadrat pe ambele laturi de cîte un parcaj de mare capacitate, dispus pe două niveluri. Legătura între celelalte două artere principale care se întîlnesc în fosta « Barieră a Moșilor », adică între Șoseaua Colentina și Calea Moșilor, se face la nivelul solului, unde au fost construite cîte o linie de tramvai pe ambele sensuri, precum și cîte două benzi de circulație pentru autoturisme. Platforma de beton, care asigură această legătură, a fost prevăzută cu spații verzi, însemne ale unei ambianțe decorative moderne, plină de frumusețe pentru întreaga zonă. Întreaga lucrare a fost realizată cu un an și jumătate mai devreme decît era prevăzut inițial.

Pasajul Muncii, construit într-un punct nodal al circulației de pe Șoseaua Mihai Bravu, segment extrem de solicitat din sistemul inelar de circulație al Capitalei, asigură pe de o parte o relație directă între zona veche a orașului și cartierele noi, Pantelimon, Titan, Colentina, iar, pe de altă parte, accesul rapid spre marea platformă industrială « 23 August », cunoscută prin fluxurile foarte intense de trafic. Pasajul are o lungime de aproape 500 metri, două benzi de circulație auto pe fiecare sens, iar pe axul median o linie dublă de tramvai, cu stațiile aferente. Finisajele folosite — placaje de travertin, cărămidă Bratca, pardoseli de gresie — conferă noului sistem de circulație o ambianță aspectuoasă, plăcută, asemănătoare cu cea existentă în stațiile metroului.

Pasajul din Piața Victoriei, în lungime de 700 de metri, dintre care 300 metri sînt acoperiți, deschide o legătură directă și sigură pe axa est-vest, între bulevardele Nicolae Titulescu și Ilie Pintilie, facilitînd o capacitate corespunzătoare valorilor de trafic ce converg în această piață bucureșteană. Pasajul are două fire de circulație pe sens, iar în partea mediană un mare parcaj auto. Totodată, el permite o fluență sporită pentru circulația la nivelul solului între arterele stradale din partea de nord — bd. 1 Mai, Șoseaua Kiseleff, bd. Aviatorilor — și cele din partea centrală și de sud a pieții — bd. Ana Ipătescu, Calea Victoriei și Piața Buzești. În lungul și la extremitățile pasajului au fost asigurate relații locale de acces ale mijloacelor de transport auto în piața Victoriei, mărginite de trotuare pietonale. Tot în această piață, au fost

concepute accese pietonale către viitoarele stații de metrou amplasate sub pasaj, la al doilea și al treilea nivel subteran. Atît pasajul, cît și traseele de metrou reprezintă componente ale unui amplu program de sistematizare a acestui spațiu citadin, cu scopul de a-i spori zestrea de frumuseți arhitectonice și gradul de funcționalitate.

Pasajul de la podul Grant, una din cele mai reușite construcții de acest gen din țara noastră, este un pasaj superior care traversează liniile ferate din complexul feroviar București Nord, precum și căile Griviței și Giulești. Facilitînd, în acest mod, circulația între autostrada București—Pitești și bd. 1 Mai, fără să stinghereaască fluxul circulației feroviare și cel rutier de pe cele două mari artere, pasajul păstrează, în același timp, legătura cu ele prin 6 « bretele » de circulație. Totodată, s-a urmărit fluența pietonală prin executarea unor pasaje pe sub Calea Griviței și Calea Giulești, precum și peste calea ferată, printr-o porțiune integrată în structura podului. Cele două căi de acces spre impunătorul pasaj sînt str. Turda și Calea Crîngași, ambele fiind mari și moderne artere de circulație cu cîte trei benzi de sens, mărginite de mari ansambluri de locuințe.

Pasajul Băneasa, dat recent în folosință, subversează calea ferată ce leagă Capitala de litoral, constituindu-se într-o nouă poartă de intrare în Capitală pentru autovehiculele venite pe șoseaua Ploiești — București și pentru călătorii sosiți la Băneasa pe toate rutele aeriene interne. Începe la bd. Aerogării și ajunge în noul ansamblu de locuințe Aviației, unde asigură legătura cu str. Școala Herăstrău, integrîndu-se într-o mare magistrală de transport în comun directă și rapidă spre inima Capitalei. Lungimea pasajului, fără rampe, este de 288 metri, rampa de acces din bd. Aerogării are 110 metri, iar cea care face legătura cu str. Școala Herăstrău — 180 metri.

Pasajul Băneasa dispune de două benzi de circulație pe sens, la care se adaugă liniile de tramvai. El este lucrarea de debut a unei restructurări de anvergură în acest perimetru, care începe să cunoască o rapidă transfigurare urbanistică.

Pasajul Mărășești pornește de la podul Mărășești, subversează actualele străzi Olteni și Văcărești și ajunge pînă în str. Nerva Traian. Alcătuit din rampa Splai, cu o lungime de 111 metri, o zonă acoperită de 164,50 metri și rampa Nerva Traian — de 270 metri, pasajul asigură circulația pe două benzi pe sens, la care se adaugă linia dublă de tramvai.

Pasajul Lujerului deschide un traseu subteran, fără semafoare și staționări, spre strada cu același nume. Coborîrea în tunel se face în dreptul intersecției bd. Uverturii cu Șoseaua Virtuții. Partea acoperită subversează artera Armata Poporului — Păcii, va continua pe sub str. Lujerului, depășind calea ferată. Dincolo de linia feroviară, pasajul va continua descoperit pînă în apropierea intersecției cu arterele Emil Bodnăraș și Alexandru Moghioroș.

Lungimea totală a pasajului denivelat este de aproape 800 metri, din care mai mult de jumătate revin tunelului, iar lățimea este suficientă pentru două benzi de circulație pe sens și linie dublă de tramvai. Pasajul asigură legături rapide și sigure între cartierul Crîngași, cu marea zonă de agrement și cartierele Militari și Drumul Taberei.

O dată cu construcția pasajului, s-a rezolvat și problema căii ferate, eliminîndu-se trecerea de nivel. Pe o anumită lungime, traseul feroviar Cotroceni — Semănătoarea străbate un tunel, construit în paralel cu pasajul, și iese la suprafață în apropierea platformei Întreprinderii de mașini agricole.

Pasajul Unirea, obiectiv edilitar de o deosebită complexitate, ce asigură o circulație rutieră fluentă pe axa nord-sud a Capitalei, este amplasat în inima orașului, într-una din cele mai aglomerate zone de intens trafic. Lucrare monumentală, cu o arhitectură modernă, pasajul poate fi considerat un unicat în domeniu, prin numeroasele soluții tehnice și tehnologice aplicate în premieră și, mai ales, prin gradul lor de performanță.

Cu o lungime de 900 metri, din care 600 metri acoperiți, el începe din bd. 1848, în dreptul str. Bărăției, prin două rampe laterale cu lățimea carosabillului de 7 metri. În lungime de 141 metri, cele două rampe se unesc în subteran, în dreptul intersecției cu Calea Călărașilor, formînd o secțiune comună cu două benzi pe fiecare sens. Zona acoperită se termină în apropierea străzii Radu Vodă, ieșirea la suprafață făcîndu-se pe rampa Dimitrie Cantemir — lungime 141 metri — ce își păstrează același profil transversal ca în subteran, două benzi de circulație pe sens, încheindu-se în axul bulevardului Dimitrie Cantemir.

BUCUREȘTI

capitală a artei și culturii înfloritoare

ÎN MARELE PROCES AL FĂURIRII NOII CULTURI SOCIALISTE

Viața culturală a Capitalei a cunoscut, ca întreaga țară de altfel, după Eliberare și, mai ales, în glorioasa « Epocă Nicolae Ceaușescu », o înflorire fără precedent. În acești ani de mari împliniri, concomitent cu grija pentru creșterea bazei materiale a edificării socialismului, s-a manifestat o preocupare deosebită pentru viața spirituală a oamenilor, pentru îmbogățirea orizontului lor de cunoaștere, pentru satisfacerea nevoilor lor de frumos, de cinste și omenie, de bine și adevăr, de echitate și dreptate.

Faptul acesta a fost subliniat cît se poate de convingător și la cel de-al III-lea Congres al Educației Politice și Culturii Socialiste, în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, adoptată ca program pentru întreaga muncă ideologică și educativă din țara noastră. A reieșit limpede faptul că un rol de seamă în procesul de înnobilare a vieții spirituale a oamenilor, de plămădire a conștiinței lor revoluționare, l-au avut, fără îndoială, artiștii din toate domeniile creației și, evident, nu în ultimul rînd, cei ce-și desfășoară activitatea în capitala țării, unde funcționează toate uniunile și asociații de creație — respectiv ale scriitorilor, compozitorilor, artiștilor plastici, cineaștilor și artiștilor interpreți — unde își au sediul principalele locașuri de cultură : teatre, operă, operetă, filarmonică, biblioteci, săli de expoziții, edituri, reviste, case de cultură, casele de film, cinematografe, cluburi muncitorești, cenacluri etc. La plămădirea vieții spirituale noi o contribuție însemnată o aduc învățămîntul, știința și cultura, care, sub îndrumarea de înaltă competență a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, strălucit savant de reputație internațională, s-au implicat creator, cu remarcabile rezultate, în întreaga operă de edificare a României moderne și de formare a omului nou.

Literatura și artele sînt mereu prezente în procesul instructiv-educativ din școlile bucureștene de toate gradele și din întreaga țară. De aceea spunea secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la întîlnirea din 10 februarie 1971 cu oamenii de artă și cultură :

« Noi credem că datoria scriitorilor și artiștilor este aceea de a contribui activ la făurirea omului nou, la formarea conștiinței socialiste, la dezvoltarea umanismului socialist, a acelor virtuți morale pe care dorim să le cultivăm la fiecare cetățean și pe care poporul român le are în însăși structura sa psihică. Arta va contribui astfel la formarea unui tip înaintat de om, gata să lupte pentru fericirea, libertatea și independența patriei sale, pentru cauza socialismului, pentru pace și prietenie între popoare ».

În acest spirit și-au desfășurat și își desfășoară activitatea creatorii din București, ca și din întreaga țară, beneficiind de luminoasele îndrumări teoretice ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de climatul spiritual instaurat de Congresul al IX-lea al partidului, de libertatea de creație, de înțelegerea nuanțată a specificului artei și al creatorului.

De la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, eveniment crucial în istoria noastră contemporană și în destinul culturii românești umanist socialiste, au trecut peste două decenii, măreață și nepieritoare epocă istorică, pe al cărei frontispiciu poporul român a așezat, cu dragoste și mîndrie, numele celui mai iubit fiu al său, numele secretarului general al partidului și președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ctitorul României socialiste multilateral dezvoltate.

În acest scurt răstimp istoric, România și oamenii ei au crescut cu acea repeziciune miraculoasă de care vorbesc basmele noastre, într-o zi cît altădată într-un an sau un deceniu. Creșterea aceasta plină de semnificații a fost surprinsă în primul rînd de reportaj, specia cea mai strîns și mai prompt legată de actualitate, ca și în dramaturgie, proză și poezie, în arta plastică — de

la portret, la fresce ample sau la sculptura monumentală —, în muzică, de la cîntecul de muzică ușoară la cantată și operă, și mai cu seamă în film.

Sîntem acum un popor puternic, de oameni liberi, stăpîni la ei acasă, cu legi drepte, profund democratice, cu o industrie în plină dezvoltare, bazată pe cele mai noi cuceriri ale științei, cu o agricultură socialistă înfloritoare, cu o viață culturală în plină efervescență, cu oameni noi, deveniți eroi ai artei contemporane.

S-a petrecut o creștere și o împlinire cu dimensiuni de epopee, o transformare structurală, o mutație de valori care ne-a îmbogățit substanțial și ne-a nuanțat fizionomia spirituală, ne-a lărgit orizontul viziunii asupra lumii și vieții, ne-a sporit registrul sensibilității noastre de oameni noi și moderni, preocupați de crearea unor durabile valori materiale și intelectuale, atenți la toate mișcările sufletului, la toate bătăile inimii omenești și la toate fosnirile din aripa gîndului îndrăzneț, larg desfășurat peste țară.

Asemenea ipostaze ale omului României socialiste au fost complex și bogat reflectate în arta și literatura noastră umanist-socialistă, în «Epoca Nicolae Ceaușescu», în care s-a schimbat radical și revoluționar structura economică și socială a țării, s-a rezolvat principial și pentru totdeauna problema națională, asigurîndu-se o democrație reală pentru toți fiii patriei, o dezvoltare armonioasă a tuturor județelor țării și a tuturor localităților, precum și accesul real al întregului popor la binefacerile școlii, culturii, științei și civilizației socialiste. O societate într-o asemenea stare de geneză este o sursă inepuizabilă de inspirație care a înrîurit puternic creația actuală îmbogățindu-i și împrospătîndu-i substanța și formele de expresie. De aceea se poate spune cu toată certitudinea că în aceste două decenii societatea românească a parcurs o etapă calitativ superioară și în domeniul creației cultural-artistice. În acest răstimp a avut loc o puternică dezvoltare a creației literar-artistice, a mișcării cultural-educative de ridicare a conștiinței revoluționare, patriotice a maselor, pe coordonatele fundamentale promovate de Partidul Comunist Român, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Bucureștiul, ca și alte localități ale țării, înscrie în această epocă istorică pagini de grandioasă epopee. Bucureștiul, «orașul prăbușirilor», — cum îl numea metaforic și simbolic un scriitor din perioada interbelică; Bucureștiul mahalalelor mizere ale lui G. M. Zamfirescu, I. Peltz, Teodor Mazilu, Petre Belu; Bucureștiul contrastelor, al *Gropii* lui Eugen Barbu și al *Căii Victoriei*, cu protipendada ei îmbuibată, descrisă de Cezar Petrescu; Bucureștiul intelectualilor chinuiți și năruiți sufletește care «au văzut idei», din dramaturgia și proza lui Camil Petrescu; Bucureștiul marilor dezmoșteniți ai soartei, pe care i-au evocat condeiele scriitorilor, i-au plîns romanțele din margine de Capitală și i-au nemurit penelurile pictorilor; Bucureștiul — locul marilor lupte social-politice de odinioară și al atîtor acte istorice de răscruce; Bucureștiul, scenă a marilor bătălii politice, precum cele înfățișate în romanul *Un om între oameni;* Bucureștiul luptelor de clasă evocate în articole antologice de N. D. Cocea, Gala Galaction, Tudor Arghezi, de Zaharia Stancu în *Rădăcinile sînt amare*, Marin Preda în *Moromeții II*, *Delirul*, *Imposibila întoarcere* și în *Cel mai iubit dintre pămînteni*, Eugen Barbu în *Șoseaua Nordului*, Teodor Mazilu în *Bariera*, Corneliu Leu în *Romanul unei zile mari* și atîția alții — el, Bucureștiul din sufletul întregului popor român, este acum vatra marilor împliniri istorice. Nimeni n-ar mai putea spune astăzi despre el că e un loc al prăbușirilor și al deziluziilor sau «un mic oraș în mijlocul unui mare sat» — cum nota cîndva un scriitor francez.

Capitala României socialiste a intrat puternic și prestigios în istoria lumii contemporane, constituind o puternică vatră de cultură, care dispune de o puternică bază materială pentru cultivarea și afirmarea plenară a tuturor talentelor. Aici au fost create valori de referință ale culturii și artei românești, de natură să ateste geniul poporului român, disponibilitățile sale îndreptate spre îmbogățirea tuturor sferelor creativității.

Chiar de la începuturile culturii noastre moderne și continuînd cu perioada dintre cele două războaie mondiale, creatorii de seamă și oamenii de cultură, de orientări estetice și temperamente diferite, au resimțit dureros faptul că toate aceste bunuri culturale se află doar la îndemîna unui cerc îngust de privilegiați, de cele mai multe ori prea puțin dispuși să recunoască meritele artiștilor autohtoni.

Tentativele răzlețe ale unor cărturari în direcția atragerii spre actul de cultură a unui public mai numeros și, totodată, mai receptiv, n-au avut nici continuitatea, nici perseverența necesare străpungerii zidului de indiferență creat de atitudinea elitaristă, cosmopolită, de snobismul celor de care depindeau destinele culturii.

Ceea ce s-a petrecut în anii de după istoricul act revoluționar de la 23 August 1944 și îndeosebi în «Epoca Nicolae Ceaușescu» nu se referă doar la creșterea numerică a manifestărilor artistice și a mijloacelor de susținere — a ansamblurilor, locașurilor și dotărilor. Accesul la cultură al maselor largi de oameni ai muncii, simultan cu creșterea calității vieții în general, a condus la mutații spectaculoase în însăși accepțiunea ideii de public.

Cît de splendid caracteriza Tudor Arghezi această revărsare de cultură în era socialismului, cînd înfățișa forța dinamizatoare a partidului: «Socialismul a promovat cu dărnicie și entuziasm toate artele, puse la îndemîna fiecăruia, de la fluierul ciobănesc pînă la orchestre simfonice și pînă la pictură, arhitectură, sculptură și literatură. Mii de școli cu biblioteci și cămine de cultură au învățat țara să citească milioane de ziare cotidiene și alte milioane de cărți ieșite din marile rotative. Săteanul și orășeanul încep să aibă acasă bibliotecă. Folclorul întinerit cît și literatura cultă sînt în vastă desfășurare. Au ieșit artiști din uzină și brazdă. Radioul și televiziunea recrutează săptămînal, pînă în cătune, săteni cu neașteptate talente, pînă ieri pierduți într-un anonimat dispreţuit. Alcătuit din entuziaști promotori ai marilor transformări social-economice din patria noastră, ai ritmurilor de dezvoltare fără precedent, acest public, alcătuit din cei ce muncesc, se arată capabil să imprime un nou dinamism și formelor din sînul culturii». Așa cum recunoștea și Camil Petrescu în *Tradiții de luptă*... «astăzi această lume muncitoare luptă sub steagul propriului ei partid, același care a călăuzit-o și a condus-o spre cucerirea libertății. Luptă cu noi arme, cu noi obiective. Cu armele construcției pașnice Luptă făurindu-și singură ziua de mîine, pe care și-o vrea îmbelșugată, însorită. Luptă ca să sporească rodul ogoarelor, ca să scoată tot mai multe bogății din adîncul mineral al pămîntului, ca să ridice uzine și șantiere noi, ca să clădească spitale, creșe, lăcașuri de odihnă. Rezultatele le vede toată lumea. Cifrele statistice vorbesc singure categoric. Dar mai ales masele mari ale celor ce muncesc luptă azi ca să se ridice tot mai mult pe treptele culturii.

S-au răscolit străfundurile poporului român, straturile dezmoștenite cele mai din adînc ca să se înalțe spre lumină. Și această înălțare spre lumină este ireversibilă».

Ecoul în conștiință al tuturor prefacerilor, împreună cu stimularea accesului la toate sferele artei și cunoașterii, lărgirea bazei de masă a învățămîntului, au determinat apariția unor exigențe noi, repercutate asupra creatorilor, a tematicii abordate, a manierelor de tratare. Noua calitate, pentru care militează permanent secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în domeniul acțiunii sociale, al producției de bunuri, al stilului de muncă, și-a pus amprenta și asupra relațiilor dintre creatorii de artă și beneficiarii diferitelor valori, generînd o dinamică specifică și o fizionomie aparte în proiectarea actelor de cultură. Viața culturală a Capitalei a consfințit, astfel, în ultimele decenii, roade artistice de o mare diversitate și bogăție, menite să contribuie la continua modelare a personalității umane, în spiritul valorilor etice și estetice promovate de orînduirea socialistă.

Congresul al IX-lea al partidului a determinat o abordare nuanțată și a problematicii privitoare la creația artistică din toate domeniile: literatură, muzică, arte plastice, teatru și cinematografie. Asigurînd un climat de încredere în rîndul creatorilor și de respect pentru specificitatea creației, ale cărei stiluri variate și bogăție tematică să nu mai fie îngrădite de nici o prejudecată, partidul nostru, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au înlăturat dogmele estetice și ideologice, atît de stînjenitoare pentru actul creator, pentru înflorirea spirituală a țării.

Secretarul general al partidului a resuscitat în conștiința întregului popor sentimentul demnității naționale, mîndria patriotică, respectul pentru trecutul său glorios, dragostea și prețuirea pentru valorile materiale și spirituale create de precursori, care vibrează cu atîta intensitate în numeroase opere artistice și literare, realizate de creatorii din București și care împodobesc muzeele Capitalei, parcurile și piețele, îmbogățesc repertoriul teatrelor, operei, operetei, orchestrelor simfonice și ansamblurilor artistice — profesioniste și de amatori —, precum și bibliotecile atunci cînd e vorba, firește, de carte.

Ctitor de țară nouă și cultură socialistă, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adus în geniala sa operă contribuții teoretice strălucite privitoare la raportul dintre creație și viață, la rolul și statutul artei în societatea socialistă, la înțelegerea științifică a principalelor categorii estetice, la funcția educativă a artei și literaturii, la lupta dintre vechi și nou, deschizînd creatorilor din toate domeniile un cîmp larg de manifestare.

Îndrumînd permanent creația contemporană în sensul ridicării pe o treaptă superioară a celor mai bune tradiții ale artei naționale și universale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a acordat o atenție deosebită afirmării operelor noi, umanist-socialiste, viziunii artistice originale asupra timpului nostru, îndemnîndu-i pe creatori să redea în mod convingător, nuanțat și expresiv, marile probleme ale omului contemporan, viața, munca și idealurile sale.

Urmînd drumul indicat de secretarul general al partidului, arta noastră socialistă a purtat, mai ales în ultimele două decenii, dialogul cu realitatea din unghiul unor coordonate filosofice și estetice fundamentale, dintr-o nouă perspectivă asupra omului și a lumii. Tematic nimic din ceea ce e omenesc nu rămîne străin creației artistice

socialiste, fie ea literatură, muzică, artă plastică, cinematografie sau dramaturgie.

Raportul dintre existenţă şi conştiinţă, sensul muncii, al luptei şi al vieţii, mersul dialectic al istoriei, eroismul oamenilor, valorile morale, răspunderea civică, marile mituri ale cunoaşterii, totul apare acum interpretat din perspectiva omului multilateral, a devenirii sale, a unei optici izvorîte din asimilarea filosofiei materialist-dialectice şi istorice.

Secretarul general al partidului cere creatorilor realism şi angajare, respectarea adevărului vieţii:

« Redaţi în artă măreţele transformări socialiste ale ţării, munca clocotitoare a milioanelor de oameni; veţi găsi şi contradicţii şi conflicte reale, nu închipuite, şi fapte măreţe, emoţionante, demne de numele de om. Redaţi şi frumosul şi iubirea în înţelesul lor măreţ».

Creatorii din Bucureşti, alături de toţi artiştii ţării, s-au angajat, sub îndrumarea organizaţiilor de partid, pe acest drum fructuos dînd culturii socialiste opere de valoare, care exprimă cu putere geniul creator românesc şi îl reprezintă în faţa lumii.

« Epoca Nicolae Ceauşescu » a asigurat nu numai accesul la cultură al maselor largi populare, ci şi condiţiile cele mai prielnice de afirmare a talentelor, de realizare a unor valori materiale şi spirituale de excepţie în cadrul amplului Festival naţional « Cîntarea României », vastă şi măreaţă manifestare a geniului creator al poporului nostru, iniţiat de secretarul general al partidului.

Operă istorică conştientă, socialismul se construieşte nu numai pentru oameni ci şi prin oameni. Se construieşte cu trudă susţinută, ştiinţă înaltă şi conştiinţă revoluţionară. În măsura în care reflectă în mod adecvat necesităţile reale, obiective ale dezvoltării sociale, conştiinţa socială şi individuală exercită o tot mai puternică înrîurire asupra mersului înainte al societăţii, devin o forţă motrice a progresului social. Iată de ce subliniază secretarul general al partidului faptul că în condiţiile socialismului procesul de perfecţionare a întregii activităţi sociale, de adîncire continuă a democraţiei socialiste, este legat, în mod hotărîtor, de dezvoltarea conştiinţei tuturor membrilor societăţii, de formarea unor trăsături care să definească un nou tip de umanism, umanismul revoluţionar.

Nu întîmplător, în toate documentele partidului nostru, începînd cu Congresul al IX-lea, pînă la Congresul al XIII-lea şi la Conferinţa Naţională, se acordă o atenţie tot mai mare problemelor dezvoltării conştiinţei revoluţionare a maselor, pîrghie necesară şi esenţială a edificării vieţii economice, politice şi a plămădirii omului nou. Iată de ce *Programul construirii societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare a României spre comunism*, adoptat de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, este nu numai program economic, al dezvoltării bazei materiale a societăţii noastre, ci şi un program al edificării noii conştiinţe umane.

« În viziunea noastră — arată tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **omul nou, constructor al socialismului şi comunismului, trebuie să fie stăpîn pe cele mai înalte cuceriri ale ştiinţei, ale cunoaşterii umane, să se caracterizeze prin înalte virtuţi politice şi morale, prin pasiune pentru muncă şi creaţie, prin îndrăzneală în gîndire şi acţiune, prin cutezanţă în promovarea noului în întreaga viaţă socială, prin fermitate în lupta pentru dreptate şi adevăr, pentru înfăptuirea principiilor eticii şi echităţii socialiste, prin hotărîrea de a lupta cu abnegaţie şi vitejie pentru apărarea cuceririlor revoluţionare, a integrităţii şi suveranităţii patriei, a cauzei comunismului în patria noastră ».**

Este limpede că la formarea unui asemenea om concură o multitudine de factori: familia, şcoala, mediul micro şi macrosocial, organizaţiile din care individul face parte, reţeaua diferitelor instituţii culturale şi de mass-media şi, nu în ultimă instanţă, presa literară şi editurile, cărora le revine o mare răspundere în edificarea unui climat revoluţionar, în orientarea tematică a creaţiei în direcţia cerută de partid, în descoperirea şi afirmarea tinerelor talente, în educarea gustului estetic al publicului şi în respingerea nonvalorilor.

În concepţia estetică materialist-dialectică valorile artistice pot să îndeplinească un rol activ şi totodată pozitiv în modelarea omului în măsura în care, prin conţinuturile şi formele lor, răspund în mod adecvat cerinţelor ce izvorăsc din nevoile spirituale ale constructorilor socialismului, ale omului nou.

Pornind de la definiţia dată acestuia din urmă în documentele de partid, rezultă că literatura şi artele, în general, trebuie să fie capabile, cu mijloacele lor specifice, prin încărcătura lor de idei şi emoţii, să determine o dezvăluire şi o cunoaştere mai adîncă a realităţii umane, a raporturilor omului cu natura, societatea şi cu el însuşi şi, în acest fel, să contribuie la formarea unei concepţii înaintate despre lume şi viaţă, la crearea

unor atitudini și convingeri morale înaintate. În consecință, în arta noastră, ideologia, concepția despre lume și viață a autorului, modul în care el reușește să interpreteze faptele în lumina materialismului dialectic și istoric, constituie însăși condiția transmiterii unor semnificații, a unui mesaj umanist-revoluționar al cărui cod, descifrat de receptorul de artă, îl poate ajuta pe acesta din urmă să-și lărgească orizontul propriu de cunoaștere, să-și formeze atitudini morale ce definesc o conștiință înaintată. Rolul activ și eficient al suprastructurii artistice este, așadar, determinat de măsura în care actul cultural sau opera sa de artă, fie ea literară, plastică, muzicală sau cinematografică, cuprinde în sine — într-o transfigurare proprie — elemente ale cunoașterii științifice, filosofice, politice și morale.

În concepția partidului nostru, în viziunea estetică a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arta și literatura nu-și pot îndeplini rolul lor formativ decît în măsura în care se bazează pe cunoașterea aprofundată a caracterului dialectic al proceselor obiective din societate și din gîndirea oamenilor, respectă adevărul și înfățișează viața socială și individuală cu toate contradicțiile ei inerente, cu luminile și umbrele ei. E de neconceput o artă puternică, angajată, cu un pregnant caracter educativ, în afara reflectării dialectice a contradicțiilor, a luptei dintre vechi și nou, în toate domeniile vieții și gîndirii. Numai exprimînd cu o mare forță artistică adevărul obiectiv al vieții, numai situîndu-se ferm pe pozițiile noului, ale concepției despre lume a partidului, arta poate înrîuri în mod eficient formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste, contribuind la lărgirea orizontului intelectual și moral al oamenilor, la mersul ascendent al societății. Adevărul vieții înalta principialitate ideologică în reflectarea acestui adevăr, asigură creației autenticitate și vigoare, o înzestrează cu perspectivă filosofică și forță educativă, capabile să cucerească inimile oamenilor, să-i mobilizeze în marele efort de construire a societății socialiste și comuniste.

Punînd în lumină marile înfăptuiri obținute pe tărîmul culturii socialiste, secretarul general al partidului spunea în Raportul prezentat la Congresul al XIII-lea:

> **«Literatura, artele — care au cunoscut o puternică dezvoltare în anii socialismului și care în cincinalul trecut au dat noi opere de mare valoare, avînd un rol important în întreaga activitate cultural-educativă — trebuie să promoveze cu mai multă îndrăzneală spiritul revoluționar în noile creații».**

Sub îndrumarea organizațiilor de partid, creatorii din București, alături de toți creatorii din țară, au venit mereu în întîmpinarea acestui deziderat.

Astfel, ca urmare a dezvoltării continue a vieții materiale și spirituale a țării noastre în anii revoluției socialiste, succese notabile au fost obținute și în creația culturală, literar-artistică; au fost realizate opere valoroase inspirate din prezentul socialist al patriei, din lupta eroică a poporului nostru pentru eliberare socială și păstrarea ființei naționale.

Climatul spiritual revoluționar în care se construiește socialismul este echivalent cu o uriașă forță de producție, cu o putere modelatoare de conștiințe, capabilă să asigure condiții pentru afirmarea geniului creator al întregului popor, să mobilizeze pe toți cetățenii patriei la munca de edificare a noii societăți, de plămădire a omului nou, cu un larg orizont de cultură și civilizație și de cunoaștere a legităților dezvoltării lumii, militant activ pentru transformarea ei revoluționară, pentru idealurile nobile ale comunismului.

Iată de ce Partidul Comunist Român, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, apreciind rolul conștiinței revoluționare în dezvoltarea societății socialiste, acordă o atenție deosebită locului și rolului culturii în viața socială, în făurirea omului nou, în modelarea spiritului revoluționar, în definirea și afirmarea conștiinței de sine a poporului care construiește noua orînduire. De aceea, întărirea spiritului revoluționar, a răspunderii și exigenței comuniste față de întreaga muncă de educație constituie cerința fundamentală a documentelor Partidului Comunist Român de la Congresul al IX-lea încoace.

Socialismul — așa cum se arată și în documentele Congresului al XIII-lea al partidului — nu poate fi construit decît de oameni cu un vast orizont de cunoaștere, cultura fiecărui om al muncii manifestîndu-se direct în felul cum participă la realizarea producției, la asigurarea calității ei, la viața social-politică, la crearea de valori materiale și spirituale, demne de civilizația socialistă. În viziunea secretarului general al Partidului Comunist Român și în practica noastră de fiecare zi, cultura e o necesitate obiectivă, nu e doar un divertisment pentru timpul liber. Cultura este o cerință *sine qua non* a construcției socialiste și a procesului de formare a omului nou.

LITERATURA

În contextul realizărilor deosebite din domeniul producţiei materiale, al înfloririi ştiinţei şi culturii, al continuei adînciri a democraţiei socialiste, în anii care s-au scurs de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, literatura, ca şi toate artele, beneficiind de climatul de deplină libertate creatoare adus de tovarăşul Nicolae Ceauşescu a cunoscut o îmbogăţire sensibilă a sferei tematice, o orientare hotărîtă spre realism, spre politic şi social, spre problemele majore ale omului contemporan, spre teme de largă rezonanţă, semnificative pentru profilul spiritual al acestei epoci istorice.

Referindu-se la cultura socialistă, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a arătat că aceasta este o realitate vie, cu o conştiinţă critică selectivă şi nu un recipient pasiv, neutru, în care poate pătrunde orice şi oricum. Ea se află într-o permanentă luptă dintre nou şi vechi, dintre valoare şi nonvaloare, dintre ceea ce foloseşte cu adevărat poporului şi ceea ce este nociv.

În această luptă ideologică, secretarul general al partidului a chemat creatorii din domeniul literaturii şi artei să manifeste o atitudine militantă, ofensivă, de demascare a ideilor reacţionare şi nu una pasivă sau de simplă apărare. O atitudine revoluţionară care să arate minunatele realizări ale socialismului, capabilă să dea o ripostă hotărîtă denigratorilor socialismului. Şi avem suficiente şi măreţe realizări.

Numeroase şi renumite sînt ctitoriile durate în anii care s-au scurs de la Congresul al IX-lea al partidului, înflorind o epocă de măreaţă şi nepieritoare istorie, denumită cu îndreptăţire « Epoca Nicolae Ceauşescu ». Sînt ctitorii mai trainice decît bronzul evocat în lirica horaţiană, care atestă hărnicia, patriotismul şi geniul creator al poporului român. Sînt ctitorii istorice glorificate de artiştii bucureşteni şi de toţi creatorii din ţară în versuri şi proză, în opere dramatice şi muzicale, în opere plastice, în culori ce nu se vor şterge niciodată şi în marmura nepieritoare; bibliotecile, muzeele bucureştene sînt pline de astfel de lucrări. Cuvîntul înaripat, lemnul, piatra şi bronzul au făcut dovada că, însufleţite de talentul creatorilor, ştiu să păstreze memoria unor vremuri de glorii îndepărtate sau contemporane, pentru a imortaliza eroismul poporului român, evenimente şi oameni de seamă ilustrînd luptele pentru dreptate socială, libertate, unire, suveranitate şi independenţă naţională. Sînt nenumărate ctitoriile ilustre ale « Epocii Nicolae Ceauşescu », care i-au dat poporului român încrederea în geniul său creator, într-un destin istoric glorios, o dată cu demnitatea identităţii sale naţionale şi cu certitudinea înfăptuirii marilor sale năzuinţe şi care au fost reflectate în nepieritoare imagini artistice în toate speciile şi genurile artelor.

Unul dintre sentimentele cu cele mai profunde rezonanţe în sufletul poporului român este cultul pentru trecutul nostru glorios, respectul pentru marile figuri ale istoriei, ştiinţei şi culturii româneşti, pe care secretarul general al partidului le-a readus din neguri şi uitare în zarea conştiinţei noastre naţionale, integrîndu-le organic în fluxul vieţii noi, socialiste.

Iată de ce oameni politici din cei mai cunoscuţi i-au adus şi-i aduc preşedintelui Ţării Omeniei omagiul şi preţuirea, care se răsfrîng în chip firesc asupra istoriei noastre contemporane, asupra întregului popor român.

Activitatea şi geniul creator al tovarăşului Nicolae Ceauşescu constituie o mîndrie pentru marea noastră familie socialistă şi o pildă de patriotism pentru creatorii de frumos din toate domeniile.

Înalta pildă de dăruire şi slujire, încă din fragedă tinereţe, a idealurilor poporului şi partidului determină în conştiinţa întregii naţiuni căldura dragostei şi recunoştinţa nemărginită faţă de bărbatul înţelept şi viteaz din fruntea ţării şi a partidului, hotărîrea de a aplica în viaţă luminoasele sale învăţături şi îndemnuri. Într-o asemenea ipostază eroică îl cîntă poeţii, în dulcele grai al Mioriţei, îl slăvesc muzicienii şi-l glorifică pictorii, în lucrări care fac de acum parte din sufletul Cetăţii, din zestrea spirituală a Capitalei şi a întregii ţări.

Faptele — indiferent dacă este vorba de justa rezolvare a problemei naţionale, de realizările din economie, de introducerea cuceririlor ştiinţei şi tehnicii celei mai avansate în producţie, de dezvoltarea învăţămîntului, de perfecţionarea vieţii statale şi a legislaţiei, de continua adîncire a democraţiei socialiste, de înfăptuirea unui nou tip de umanism revoluţionar, de plămădirea unui om nou, de împlinirea visurilor şi idealurilor celor ce muncesc — s-au transformat în opere de artă durabile, reprezentative şi valoroase, pe măsura « Epocii Nicolae Ceauşescu ».

E firesc, pentru că epoca poartă în fizionomia ei intimă însemnele puternicei personalităţi a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, eminentul conducător care întruchipează cele mai de seamă atribute

ale personalității poporului român: geniul creator, omenia, demnitatea națională, patriotismul, curajul, o neîntrecută putere de muncă și dorința de a trăi în pace și colaborare cu toate popoarele lumii. Cu asemenea atribute îl evocă scriitorii și artiștii din toate domeniile creației.

În asemenea opere vibrează nu numai dimensiunile epopeice ale unei proeminente personalități, ci și întregul nostru univers istoric, întreaga noastră lume de gînduri și simțiri. Națiunea noastră socialistă, creatorii de frumos din toate ramurile artei rostesc cu sufletul cuvîntul *Ceaușescu*, adăugîndu-i sporul de bogăție și sensibilitate pe care istoria, cu anii ei de lupte și împliniri, l-a adus acestui nume ce strălucește alături de acela al poporului român pe firmamentul contemporaneității.

Scriitorii, toți oamenii de cultură și artă sînt unanimi în a recunoaște importanța deosebită a Raportului tovarășului Nicolae Ceaușescu prezentat la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, care a deschis perspectiva înnoitoare pentru dezvoltarea întregii societăți românești. Congresul ca atare se constituie într-un moment cardinal, de importanță istorică în dezvoltarea culturii noastre noi, socialiste.

În acest cadru de înnoiri revoluționare, la scara vieții noastre sociale și politice, se înscriu și luminoasele orizonturi deschise literaturii românești contemporane. Rapoartele tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresele Partidului și la Conferințele naționale, cuvîntările sale la plenarele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, la cele trei Congrese ale Educației Politice și Culturii Socialiste din anii 1976, 1983, 1987, la alte forumuri de manifestare ale vieții noastre sociale și politice, întîlnirile secretarului general al Partidului Comunist Român cu creatorii din toate domeniile în cadrul conferințelor ce au avut loc, ca și cu prilejul unor consfătuiri de lucru — toate laolaltă reprezintă etape esențiale ale definirii unei doctrine care a influențat în mod hotărîtor dezvoltarea culturii românești de astăzi, a statornicit epoca înfloririi sale fără precedent în întreaga noastră istorie. Întîlnirile secretarului general al Partidului Comunist Român cu creatorii au prilejuit, de fiecare dată, fructuoase dialoguri de lucru despre orientarea tematică a literaturii actuale, despre direcțiile ei de dezvoltare, despre funcțiile ei educative, despre raportul dintre creație și realitate etc., înscriindu-se ca momente de referință, semnificative exemple ale preocupării constante a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru dezvoltarea și diversificarea stilistică a literaturii române.

Încă de la prima sa întîlnire cu oamenii de știință și cultură, în luna mai 1965, secretarul general al Partidului Comunist Român, folosind o imagine plină de semnificații și de adînci înțelesuri, a îndemnat pe scriitori să se adreseze *izvorului*, nu *ulciorului*. Consecvența gîndirii sale revoluționare s-a manifestat prin îndemnul repetat adresat scriitorului de a cunoaște realitatea socialistă, de a merge în mijlocul oamenilor muncii, făuritorii bunurilor materiale, de a cunoaște viața, preocupările, aspirațiile, orizontul lor bogat de înțelegere, pentru a le oglindi în opere literare. Eliberînd cultura, arta, literatura noastră de dogmele constrîngătoare, de teorii care duceau la uniformizarea operelor, la scheme prestabilite în zugrăvirea vieții și a personajelor literare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a situat în centrul atenției principalele categorii și noțiuni estetice (realismul, eroul literar, conflictul, adevărul artistic, libertatea de creație, raportul dintre creația cultă și cea populară, modul special de a evoca trecutul istoric național) și, cerînd categoric respectarea specificității actului creator, a deschis larg calea afirmării talentelor, îndemnînd scriitorii să pună în evidență cu mult curaj, de pe pozițiile revoluționare ale ideologiei partidului nostru, tot talentul și toată fantezia lor. Astfel, tovarășul Nicolae Ceaușescu a oferit scriitorilor chezășia posibilității de a-și afirma nestingherit talentul, de a crea opere în care pecetea individualității lor să se exprime cu vigoare, opere oglindind veridic timpul nostru. Un moment hotărîtor ce dovedește încrederea și prețuirea de care se bucură oamenii de artă și cultură din partea secretarului general al Partidului Comunist Român îl constituie desființarea, în anul 1977, a cenzurii, conferirea unor înalte responsabilități tuturor celor ce lucrează în domeniul literaturii și artei și în primul rînd organizațiilor de partid din care aceștia fac parte.

Ar fi imposibil să enumerăm măcar operele importante ale scriitorilor din Capitală, apărute în cele două decenii, ca urmare a îndrumării nemijlocite a secretarului general al Partidului Comunist Român, a climatului de libertate și responsabilitate creat de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Merită să fie subliniată dezvoltarea, fără precedent, a romanului politic, a poeziei patriotice de foarte bună calitate, scrisă de poeți din toate generațiile și în toate structurile stilistice, de la Mihai Beniuc, Virgil Teodorescu, Eugen Jebeleanu, Șt. Augustin Doinaș, Virgil Carianopol, Emil Botta, Victor Tulbure, la Nichita Stănescu, Adrian Păunescu, Vasile Nicolescu, Violeta Zamfirescu, Constanța Buzea, Marin Sorescu, Niculae Stoian, Gh. Tomozei, Grigore Hagiu, Nicolae Dragoș, Ion Brad, Ion Gheorghe, Nicolae Dan Fruntelată, Lucian Avramescu, Mircea Florin Șandru, George Țărnea etc. Faptul esențial este că, așa cum sublinia secretarul general al partidului, literatura nu s-a mărginit să fie numai o

oglindire pasivă a realităţii, ci a devenit tărîmul unor dezbateri morale punînd în evidenţă noul din viaţă, exemplele de intransigenţă şi dăruire revoluţionară, combătînd tot ceea ce este vechi, osificat, opus progresului. În acelaşi timp, literatura a devenit nu numai o mărturie pentru generaţiile de astăzi ci şi o mărturie în timp despre transformările istorice din aceste două decenii. Peisajul literaturii româneşti este de o excepţională bogăţie tematică şi varietate stilistică. Avem o literatură care stă cu cinste alături de cele mai înfloritoare din lume. Ea cunoaşte toate tipurile de roman create în literatura universală: roman politic (Zaharia Stancu, Marin Preda, Dumitru Popescu, Petre Sălcudeanu, Al. Ivasiuc, Francisc Păcurariu, Eugen Uricariu şi alţii), social-filosofic sau istoric (Eugen Barbu, Radu Tudoran, Dumitru Radu Popescu, Ion Lăncrănjan, Fănuş Neagu, N. Ţic, Corneliu Leu, Dinu Săraru, Platon Pardău, Petru Vintilă, Dumitru Almaş, Constantin Chiriţă, Constantin Ţoiu, Olimpian Unghérea, Mihail Diaconescu, Viorel Ştirbu), roman de analiză psihologică şi introspecţie (Sorin Titel, Aurel Dragoş Munteanu, Octavian Paler, Laurenţiu Fulga, Ileana Vulpescu, Paul Georgescu, George Bălăiţă), roman frescă-epopee sau fluviu (Camil Petrescu, George Călinescu, Paul Anghel, Ioana Postelnicu, Ion Bărbulescu).

Firește, sferele tematice nu sînt rezervate pe scriitori, fiecare poet simţind nevoia să se manifeste pe o claviatură cît mai cuprinzătoare. Poezia evoluează pe o infinită gamă de modalităţi: de la cea romantică, patriotică, revoluţionară, la cea imnică sau de meditaţie filosofică asupra celor mai grave gînduri ale omului contemporan, pînă la poezia intimă, erotică, descriptivă sau de notaţie, genuri ilustrate şi de poeţi ca: A. E. Baconsky, Radu Boureanu, Maria Banuş, Eugen Frunză, Vlaicu Bîrna, Ioan Alexandru, Victor Tulbure, Ion Horea, Al. Rău, Alexandru Andriţoiu, Tiberiu Utan, ş.a.

Dramaturgia cu tematică istorică sau inspirată din realitatea actuală pune tot mai mult în centrul ei problemele omului şi ale lumii contemporane. E o dramaturgie de dezbateri profunde, de reflecţii adînci şi de căutări novatoare. O confirmă operele şi numele unor autori ca: Horia Lovinescu, Aurel Baranga, Paul Everac, Ion Brad, Leonida Teodorescu, Ecaterina Oproiu, Tudor Popescu, Teodor Mănescu, Paul Cornel Chitic, Ion D. Sîrbu, Dumitru Solomon, Valeriu Anania, Teodor Mazilu, Ion Băieşu, Eugenia Busuioceanu, Adrian Dohotaru.

Toate acestea sînt rodul unei desăvîrşite libertăţi creatoare şi al climatului spiritual în care lucrează scriitorii români. Avem astăzi perspectiva care ne permite să judecăm cu luciditate faptul că, din operele literare apărute, un mare număr s-a înscris pe orbita permanenţei, că a rezistat examenului greu al timpului, că îşi află ecou în faţa unor noi generaţii de cititori exigenţi, care nu se mulţumesc, aşa cum ne arată numeroasele întîlniri din Capitală, numai să parcurgă indiferenţi paginile unei cărţi, ci ţin să-i aprecieze sensurile şi împlinirile.

În condiţiile unei descentralizări din ce în ce mai accentuate a structurilor vieţii noastre sociale, economice, administrative, culturale, firește că literatura română nu se concepe, nu se scrie, nu se tipăreşte doar în Capitală. Se poate alcătui una din cele mai elocvente antologii privitoare la modul în care înainte de 23 August 1944 viaţa literară a ţării se concentra în Capitală, celelalte centre, unele dintre ele cu vechi şi nobile tradiţii, cunoscînd pe măsura trecerii anilor o diminuare rapidă, uneori pînă la totala dispariţie a unor nuclee literare înjghebate datorită trudei cîtorva entuziaşti. În perioada care a trecut de la cel de al IX-lea Congres al partidului, literatura s-a integrat procesului revoluţionar al cărui iniţiator a fost tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi care a avut drept rezultat înflorirea continuă, armonioasă a tuturor regiunilor ţării. Faptul că după 1965 au apărut în principalele centre ale ţării reviste de cultură, că în condiţiile reformei editoriale s-a realizat un cadru mai suplu, propice afirmării iniţiativelor şi satisfacerii comenzii sociale care a dus la profilarea editurilor din Bucureşti şi la crearea celor din Cluj-Napoca, Iaşi, Timişoara, Craiova, edituri cu un profil complex, că din 1969 au luat fiinţă asociaţii ale Uniunii Scriitorilor în oraşele menţionate, ca şi la Tîrgu Mureş, Sibiu, Braşov, că numeroase cenacluri activează în toate oraşele şi în multe sate ale ţării, determină condiţiile ca literatura noastră să fie scrisă în directă legătură cu realităţile concrete ale vieţii noi, cu cei ce devin eroii operei literare. Dispunem în prezent de o viaţă literară activă, dinamică, bogată, care oferă creatorilor din orice colţ de ţară posibilitatea valorificării înzestrărilor, a talentului lor prin lucrări izvorîte nemijlocit din viaţa oamenilor muncii, a transformărilor revoluţionare, ce se desfăşoară în ţara noastră.

Doritori să contribuie cît mai eficient la înfăptuirea Programului partidului, scriitorii din toate generaţiile ţin o legătură strînsă cu realitatea în continuă mişcare şi îmbogăţire. Ei sînt conştienţi că se modifică spectaculos nu numai peisajul ţării ci şi oamenii şi relaţiile dintre ei. Apar necontenit probleme noi de ordin social, filosofic şi moral care trebuie surprinse pe viu pentru ca literatura să fie credibilă şi să poată acţiona asupra conştiinţelor.

Secretarul general al Partidului Comunist Român a deschis, de asemenea, largi orizonturi teoriei și criticii literare, creînd condițiile pentru desfășurarea unei opere ce nu-și află nici un fel de comparație în trecut, pentru valorificarea tezaurului culturii clasice românești. Contribuind nemijlocit la educarea patriotică, în spiritul celor mai nobile tradiții ale poporului român, această acțiune de importanță națională își are în persoana secretarului general al Partidului Comunist Român, deschizătorul de drumuri, strălucitul teoretician care necontenit a dovedit dragostea pe care o poartă celor mai de seamă valori ale artei poporului român, creatorilor care s-au identificat cu gîndurile și năzuințele poporului.

MUZICA

Bucureștiul și-a păstrat și și-a dezvoltat în zilele noastre caracterul de etalon al nivelului vieții muzicale românești în toate privințele — de la creație și interpretare pînă la activitatea din domeniul criticii, muzicologiei, al învățămîntului muzical, al educației estetice de masă și al mișcării artistice de amatori. În acest context, creației muzicale, artei interpretative, exegezei și educației muzicale le revine o răspundere specifică.

«Ceea ce conferă prestigiu și autoritate muzicii noastre în ochii celorlalte națiuni — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu —, **ceea ce face să-i sporească valoarea pe plan internațional este nu imitarea sau copierea unor curente sau școli „la modă" în străinătate, ci exprimarea fidelă a personalității psihice, a țelurilor supreme cărora își consacră elanul și forțele creatoare».**

Evoluția vieții muzicale bucureștene este strîns legată de factorii ce și-au pus puternic amprenta asupra dezvoltării pe care a cunoscut-o această străveche vatră de istorie și de cultură, cu un rol deosebit în viața economică, politică și spirituală a patriei.

Bucureștiul s-a afirmat ca un centru al interferențelor dintre factorul străvechi și cultura muzicală dezvoltată în cadrul vieții urbane, fapt atestat de culegerile folclorice realizate începînd cu primele decenii ale secolului al XIX-lea. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu:

«Cîntecul i-a însuflețit odinioară pe înaintașii noștri în lupta pentru eliberarea națională și socială, pentru înfăptuirea unirii, crearea statului național unitar și cucerirea independenței, în lupta revoluționară împotriva exploatării și împilării».

Muzica a fost într-adevăr prezentă în cadrul luptei pentru libertate națională, independență și progres social dusă de forțele avansate ale societății, constituindu-se într-un veritabil jurnal sonor al marilor evenimente politice, generînd valori ale patrimoniului nostru spiritual. Exemplul muzicienilor precursori din veacul trecut, activitatea desfășurată de George Enescu pe planul creației și al operei de educare a publicului, sprijinul acordat compozitorilor prin premiul de compoziție care i-a purtat numele au avut un rol de orientare și stimulare a dezvoltării școlii naționale. Societatea Compozitorilor Români, înființată la București în 1920, a reunit eforturile tuturor creatorilor pe drumul unei arte originale, de orientare realistă, patriotică. De asemenea, activitatea desfășurată în trecut de Arhiva fonogramică și Arhiva de folclor este continuată pe un plan nou în anii culturii socialiste de Institutul de Cercetări Etnologice și Dialectologice.

O concepție nouă, în spiritul căreia valorile culturii sînt o expresie a geniului creator al poporului care consacră perenitatea acestora, stă la baza înfloririi fără precedent a tuturor domeniilor creației și vieții muzicale cu care se identifică anii orînduirii socialiste și, îndeosebi, perioada care a urmat după cel de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român. Punînd în valoare tradițiile culturii muzicale naționale, noua orînduire a asigurat în București, ca și în întreaga viață culturală a țării, condițiile de ordin organizatoric și material pentru democratizarea mișcării artistice, prin descoperirea și promovarea talentelor din rîndul maselor, prin dinamizarea dialogului fertil între arta profesionistă și cea de amatori.

În cadrul vieții artistice bucureștene activează instituții muzicale de prestigiu, reprezentative pentru cultura românească — Opera Română, Filarmonica «George Enescu», formațiile muzicale ale Televiziunii, Teatrul de stat de Operetă, Teatrul satiric-muzical «Constantin Tănase», Ansamblul artistic al C.C. al U.T.C., ansamblurile artistice «Doina» al Armatei, «Rapsodia Română» al Consiliului Central al UGSR și formația «Ciocîrlia» a Ministerului de Interne, corul de cameră «Madrigal» al Conservatorului «Ciprian Porumbescu», numeroase alte formații camerale și un număr impresionant de artiști amatori. Teatrul muzical bucureștean s-a impus atenției unui public

larg încă din secolul trecut. În 1835, Societatea Filarmonică Română a prezentat primul spectacol de operă în limba română. Mai tîrziu, pe lîngă « Teatrul cel mare » (Teatrul Naţional), s-a creat o trupă de operă, din anul 1885 avînd loc stagiuni permanente. Ca instituţie de stat, Opera Română a luat fiinţă în 1921. Pe scena sa au fost reprezentate lucrări importante din repertoriul universal, precum şi principalele creaţii româneşti. Opereta, gen de largă audienţă, a propăşit, iar spectacolul de revistă, apărut încă de acum un veac, s-a impus prin talentul şi verva unor artişti de seamă. Toate formele de manifestare ale teatrului muzical au cunoscut în anii construcţiei socialiste o puternică dezvoltare. Opera Română beneficiază, începînd din stagiunea 1953/1954, de un corespunzător edificiu, cu amenajări tehnico-scenice moderne, iar Opereta îşi susţine spectacolele în complexul noului Teatru Naţional. Totodată, s-au creat condiţii optime de afirmare a tuturor generaţiilor de compozitori (în fiecare stagiune au loc numeroase premiere de operă, balet, operetă, revistă), ca şi a noilor generaţii de interpreţi, mulţi dintre ei consacraţi prin turnee de răsunet, prin prestigioase distincţii obţinute la concursuri internaţionale.

O contribuţie importantă la îmbogăţirea vieţii culturale bucureştene o aduc formaţiile muzicale ale Filarmonicii « George Enescu » (care în 1988 îşi va sărbători 120 de ani de existenţă) şi ale Radioteleviziunii Române, apreciate pentru valoarea lor atît în ţară cît şi peste hotare, bucurîndu-se de prezenţa artiştilor noştri de prestigiu, precum şi a unor personalităţi ale artei interpretative mondiale. De asemenea, o prezenţă activă în viaţa cultural-artistică a Capitalei o constituie şi Conservatorul de muzică « Ciprian Porumbescu » (înfiinţat în 1864), în cadrul căruia activează şi corul de cameră « Madrigal », devenit un simbol al perfecţiunii interpretative şi consacrat ca atare prin numeroasele concerte prezentate în întreaga lume.

În România socialistă, muzica reprezintă un factor educativ de prim ordin pentru dezvoltarea multilaterală a personalităţii umane. Pe de o parte, publicul este atras spre manifestările muzicale profesioniste, iar pe de altă parte, mase largi sînt încadrate în numeroase formaţii de amatori care activează în întreprinderi industriale, unităţi agricole, şcoli şi facultăţi, case de cultură şi instituţii. Ele sînt îndrumate de către compozitori, pedagogi, interpreţi profesionişti, asigurîndu-se astfel un nivel superior, corespunzător exigenţelor actuale. Împreună, artiştii profesionişti şi amatori se străduiesc să traducă în viaţă înaltele îndemnuri adresate de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu:

« În cadrul Festivalului naţional „Cîntarea României" trebuie să asigurăm continuarea minunatelor tradiţii ale poporului român, care de-a lungul secolelor a fost făuritorul minunatelor doine, balade, culturii şi artei populare unice prin frumuseţea, patriotismul şi umanismul lor ».

Începînd din 1958, Bucureştiul găzduieşte din trei în trei ani Festivalul internaţional « George Enescu », eveniment care prilejuieşte afirmarea celor mai valoroşi interpreţi români şi străini (solişti, dirijori şi formaţii), permiţînd relevarea în acest cadru a potenţialului creator al culturii româneşti în genere, al celei actuale în special.

Capitala României, ca şi alte oraşe ale ţării, realizează fructuoase schimburi culturale trimiţînd ansambluri şi interpreţi de frunte care se afirmă în viaţa artistică internaţională, invitînd, totodată, în spectacole şi concerte artişti de peste hotare; sînt acţiuni desfăşurate sub semnul cunoaşterii şi preţuirii reciproce, ca expresie a politicii de prietenie şi pace promovate de partidul şi statul nostru, de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, preşedintele Republicii Socialiste România.

Un rol de seamă revine Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din R.S.R. (înfiinţată în 1949, pe baza fostei Societăţi a Compozitorilor Români), care reuneşte muzicieni din toate generaţiile, stimulîndu-i şi îndrumîndu-i în activitatea de creaţie şi ştiinţifică, în efortul de ridicare a nivelului profesional şi estetic, de dezbatere a problemelor privind locul şi rolul muzicii în viaţa naţiunii noastre socialiste. Prin secţiile sale de muzică simfonică, vocal-simfonică şi cameral, operă şi balet, operetă, muzică uşoară, corală şi de masă, fanfară, muzicologie, Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor asigură realizarea unei creaţii de înalt nivel, orientată în direcţia cerinţelor publicului larg, maselor de oameni ai muncii iubitori de artă. Totodată, Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor ia parte activă la organizarea unor concursuri de creaţie care se desfăşoară atît în Bucureşti, cît şi în alte localităţi. Cele mai reprezentative creaţii muzicale contemporane exprimă cu profunzime şi originalitate măreaţa epocă a edificării noii societăţi, intrată în conştiinţa naţiunii şi a întregii lumi sub numele de « Epoca Nicolae Ceauşescu ».

Dînd expresie angajamentului lor în calitate de artişti militanţi pentru înfăptuirea programului ideologic al partidului, răspunzînd astfel înaltelor chemări şi îndrumări adresate de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, compozitorii, interpreţii, muzicologii

și pedagogii muzicali desfășoară în permanență, în Capitală, ca și în întreaga țară, un fertil dialog cu oamenii muncii, avînd ca rezultat cunoașterea măreților realizări ale evului socialist — generoasă temă de inspirație în creația muzicală —, sprijinirea mișcării artistice de masă, fundamentarea creației muzicale originale pe valorile nepieritoare ale folclorului, contribuind la continua lărgire și adîncire a procesului de democratizare a culturii. În acest sens, orientările date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind necesitatea contactului direct cu viața și realizările oamenilor muncii, cu dinamismul înnoirilor din societatea noastră, cunoscute de către creatorul de artă direct de la sursă, constituie o premisă și o finalitate a procesului de creație. Muzicienii sînt prezenți în modul cel mai activ în cadrul vieții Capitalei, participînd la întîlniri cu oamenii muncii, la concerte-dezbatere în întreprinderi industriale, în unități agricole, în școli, case de cultură, cămine culturale și sprijinind buna desfășurare a manifestărilor organizate la București pe plan republican sau municipal (Festivalul național «Cîntarea României», concursul de cîntece ostășești «Te apăr și te cînt patria mea», concursul de cîntece patriotice, muncitorești și revoluționare organizat de Consiliul Central al U.G.S.R., concursul cîntecului politic pentru tineret, cît și alte acțiuni organizate de Comitetul Central al U.T.C., Consiliul Național al Organizației Pionierilor, «Primăvara culturală bucureșteană», «Arenele Romane» etc.). O formă specifică a dialogului muzicienilor profesioniști cu artiștii amatori o constituie atelierele de lucru organizate de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor în colaborare cu Conservatorul «Ciprian Porumbescu», cu care prilej sînt dezbătute probleme de repertoriu, de tehnică estetică a interpretării corale și sînt propuse modele în această direcție, oferite de dirijori și ansambluri de prestigiu.

Compozitorii aparținînd tuturor generațiilor își identifică propriile aspirații cu cele ale națiunii noastre socialiste, optînd pentru o artă cu bogat mesaj patriotic, umanist și revoluționar, reflex al realităților contemporane, al sensibilității specifice poporului nostru. Interpreții, pedagogii, criticii, editorii de partitură, carte muzicală și disc contribuie la rîndul lor la procesul de instruire și educare a oamenilor muncii, la progresul continuu al culturii noastre noi.

Gîndirea profundă, optimistă, sentimentul marilor împliniri ale epocii noastre, aspirațiile elevate ale națiunii socialiste, marile realizări în opera de edificare a patriei socialiste constituie fundamentul estetic, izvorul de inspirație al multor lucrări reprezentative ale compozitorilor noștri. De asemenea, un loc important îl ocupă lucrările inspirate din istoria națională, din lupta poporului nostru pentru eliberarea națională și socială, de împlinire a idealurilor progresiste, de viață materială și spirituală. Această bogată tematică își află rezonanța în creații de amploare realizate în ultimii ani, cum sînt: *Simfonia a III-a*, *Armonii pentru pacea lumii* și *Simfonia a IV-a*, *Ritmuri contemporane* de Liana Alexandra; *Simfonia a XV-a*, dedicată Anului internațional al păcii de Wilhelm Berger; *Simfonia Opus Dacicum* de Ștefan Niculescu; cantata *Pro humanitate* de Alexandru Pașcanu, *Poemă de August* pentru soprană și orchestră de Doru Popovici; oratoriile *Canti per Europa* de Theodor Grigoriu și *Mircea cel Mare* de Sorin Vulcu; operele *Tinerețe eroică* de Cătălin Ursu, inspirată din activitatea strălucitului patriot și revoluționar, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în perioada dinaintea celui de-al doilea război mondial; *Mihai Viteazul*, *Avram Iancu* și *Marea iubire* de Gheorghe Dumitrescu, cea din urmă punînd în lumină nobila luptă a omenirii pentru eliminarea spectrului războiului atomic; *Tudor Vladimirescu* de Teodor Bratu, *Dragoste și jertfă* de Cornel Trăilescu ș.a. Același conținut expresiv este caracteristic pentru un mare număr de vibrante cîntece patriotice și revoluționare, care redau pagini măreți ale eroismului de pe șantierele patriei, frumusețea Bucureștiului zilelor noastre, sentimentele de dragoste ale națiunii noastre pentru partid și patria socialistă, gratitudinea, respectul și înalta stimă pentru marele fiu al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

ARTA PLASTICĂ

Trăgîndu-și seva din substanța vie a spiritualității românești, valorile artistice realizate în spațiul geografic bucureștean s-au integrat și se integrează organic în matricea căreia îi aparțin.

În anii socialismului și, cu precădere, în «Epoca Nicolae Ceaușescu», în cadrul larg al Festivalului Național «Cîntarea României» activitatea expozițională din Capitală s-a intensificat în mod deosebit cuprinzînd un vast program cu manifestări tematice colective — dedicate celor mai de seamă evenimente și momente social-istorice —, cît și numeroase expoziții personale de pictură, sculp-

tură, grafică, desen, artă decorativă, fapt ce relevă o prodigioasă activitate artistică.

Din seria marilor expoziţii jubiliare tematice amintim pe cele găzduite în ultimii ani de Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România sau de Sala Dalles, dedicate revoluţiei de la 1848, Unirii Principatelor de la 1859, cuceririi Independenţei de stat a României din anul 1877, momentului revoluţionar din anul 1907, Aniversării Marii Uniri de la 1918, făuririi Partidului Comunist Român din 1921, eroicelor lupte ale proletariatului român din anii 1929—1933, istoricelor evenimente de la 1 Mai 1939, aniversării actului revoluţionar de la 23 August 1944, ca şi altor evenimente istorice care evocă luptele de veacuri ale poporului nostru pentru emancipare socială, unitate şi independenţă naţională.

Marile manifestări artistice din Capitală din ultimele două decenii au pus, însă, în valoare un adevăr fundamental: acela că arta, în întregul ei, este un element integrator, că o dată cu cele mai variate forme de manifestare, în tehnicile şi stilurile cele mai diferite sînt cuprinse răspunsuri, firește nuanţate, la aceleaşi fundamentale întrebări, impuse de dezvoltarea complexă a personalităţii umane, de progresiva dezvoltare a civilizaţiei noastre contemporane.

Se oglindeşte, astfel, imaginea complexă a preocupărilor cotidiene, demonstrînd de fiecare dată rolul activ, transformator care a revenit creaţiei artistice în mişcarea culturală a ţării.

În « Epoca Nicolae Ceauşescu » o dezvoltare fără precedent au cunoscut-o şi artele de for public — sculptura monumentală, pictura murală, artele decorative ornamentale — care înnobilează spaţiile publice cu elemente de interes istoric şi civic, fiind autentice repere artistice în peisajul urban al Capitalei.

De asemenea, sculptorii bucureşteni au împodobit marile parcuri cu evocatoare opere statuare (busturi, compoziţii, figuri alegorice), iar în prezent sînt preocupaţi de proiecte pentru monumente pe teme majore de glorificare a istoriei trecute şi prezente, pentru a releva marile victorii ale socialismului, sub semnul idealurilor de luptă pentru prosperitate socială, libertate şi independenţă naţională.

Aceste preocupări în vederea dezvoltării artei de for public se armonizează cu noua estetică urbană în plină dezvoltare a marilor centre citadine realizate după o concepţie modernă, printre care se remarcă măreţele edificii culturale ca Televiziunea, Teatrul Naţional, Politehnica, Palatul pionierilor şi şoimilor patriei, Palatul sporturilor şi culturii etc.

Alături de arhitecţi şi constructori, artiştii bucureşteni sînt angajaţi să realizeze noi şi noi monumente culminînd cu marele centru civic al capitalei României socialiste, care sintetizează cele mai moderne soluţii arhitectonice şi urbanistice, în care arta de for public are un rol de seamă în glorificarea marilor cuceriri ale istoriei noastre în perspectiva luminoasă a viitorului.

Prin acest măreţ ansamblu arhitectonic, Bucureştiul se înscrie ca o impunătoare metropolă a veacului care va începe, ca o chintesenţă a marilor ctitorii ce se edifică în această epocă de mari împliniri.

Activitatea plasticienilor români din toate generaţiile este coordonată de Uniunea Artiştilor Plastici, uniune înfiinţată în anul 1950 şi al cărei nucleu central se află în Capitală. Principalul obiectiv al acestei organizaţii este acela al dezvoltării conştiinţei colective în spiritul asimilării tradiţiilor umaniste ale culturii naţionale şi universale, al adîncirii cunoaşterii realităţilor contemporane, în scopul realizării unor opere de artă de înaltă valoare expresivă şi de mare plasticitate educativ-patriotică.

Uniunea Artiştilor Plastici, prin sprijinul acordat de partid şi de stat, asigură o bază materială (circa 400 ateliere de pictură, sculptură, grafică) celor aproape 1000 de artişti din Capitală, care au posibilitatea să-şi valorifice creaţia, atît anual — în marile saloane bucureştene, cît şi periodic — prin manifestări personale, avînd la dispoziţie 10 săli de expoziţii, în care îşi confruntă opera într-un dialog rodnic cu publicul.

Acest dialog este continuat în manifestări artistice organizate în uzine şi pe platforme industriale (23 August, Republica, I.M.G.B., Vulcan, Danubiana, Griviţa Roşie etc.), adeseori în colaborare cu Uniunea Scriitorilor şi Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor, realizîndu-se recitaluri de poezie şi muzică în atmosfera oferită de pictură, sculptură, grafică şi artă decorativă.

Un aport semnificativ în dezvoltarea plasticii româneşti, prin opere de pictură, sculptură, grafică, artă monumentală şi decorativă ce îmbogăţesc patrimoniul cultural al Cetăţii, îl au plasticieni de prestigiul lui Jalea, Ciucurencu, Catargi, Micaela Eleuhteriade, Irimescu, Baba, Vlasiu, Margareta Sterian, Ligia Macovei, Ion Popescu Negreni ş.a. În perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului s-au format şi s-au afirmat numeroşi slujitori ai frumosului ce se bucură de preţuirea publicului larg, reprezentînd cu cinste şcoala românească la confruntări internaţionale de prestigiu: Brăduţ Covaliu, Ion Pacea, Ion Sălişteanu, Ion Gheorghiu, Constantin Piliuţă, Sabin Bălaşa, Viorel Mărgi-

nean, Costel Badea, Dan Băncilă, Constantin Lucaci, Paul Vasilescu, Ileana Micodin, Val Munteanu, Done Stan, Vasile Grigore, Traian Brădean, Gheorghe Anghel, Pavel Codiță, Zamfir Dumitrescu, Carolina Iacob, Ileana Balotă și mulți alții.

O cerință fundamentală a dezvoltării artelor plastice în România socialistă o constituie și formarea de noi artiști, care sînt chemați să continue tradiția artei milenare a patriei noastre, să continue mesajul umanist și patriotic specific artei românești. În acest sens, un rol important revine școlilor de artă din Capitală și Institutului de Arte Plastice « Nicolae Grigorescu », principale focare de educație artistică a tinerelor talente.

MUZEELE

În ultimele două decenii, muzeul — instituție care nu presupune o atitudine conservatoare — și-a sporit considerabil profilul tematic, mijloacele de comunicare cu masele, diversificarea activităților ocupînd un loc remarcabil în contextul spiritualității socialiste, spiritualitate care pune în centrul preocupărilor omul, constructor al prezentului și viitorului, omul — stăpîn pe propriul său destin istoric.

Este vorba, în primul rînd, de marile focare de civilizație socialistă, muzeele de interes național, care concentrează în tezaurele lor cele mai reprezentative exponate — elemente de referință indubitabilă ale geniului creator din spațiul carpato-danubiano-pontic — identificat atît de plastic cu spațiul mioritic.

De la Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România, care adăpostește capodopere ale artei naționale și universale, la Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România, la Muzeul de Istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, Muzeul de istorie și artă al municipiului București, Capitala României socialiste dispune de o impresionantă frescă definitorie a unei străvechi și pururi tinere civilizații.

În cultivarea relațiilor dintre tradiție și contemporaneitate, un rol de seamă îl au muzeele de profil artistic, tezaure autentice de artă națională, veche și modernă, de artă populară românească și de artă universală.

Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România concentrează cele mai bogate colecții, fiind o instituție de prestigiu european, atît prin valoarea exponatelor, cît și prin ținuta de prezentare și expunere muzeografică. Muzeul de Artă al R. S. România desfășoară o complexă activitate cu publicul, organizînd impunătoare retrospective ale marilor artiști moderni și contemporani, creînd un fertil dialog între marile tradiții umaniste ale școlii românești moderne și arta contemporană, care a înflorit fără precedent în « Epoca Nicolae Ceaușescu ».

Din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, au luat naștere, în acest context al marilor împliniri, prestigioase instituții muzeale: Muzeul Colecțiilor de Artă și Muzeul Ceramicii și Sticlei, adevărate premiere europene.

Muzeul Colecțiilor de Artă realizează un ansamblu coerent și plin de farmec format din cele mai de seamă colecții de artă ale Capitalei (Zambaccian, Dona, Oprescu, Simu, Avachian, Slătineanu, Eftimiu), precum și din însemnate colecții donate în ultimii ani. Muzeul Ceramicii și Sticlei, instituție originală, ilustrează, în registrele multimilenare ale artei lutului, valori de esență ale culturii noastre naționale în domeniul frumosului.

TEATRUL

Viu, în directă legătură cu publicul, într-o continuă transformare determinată de schimbările radicale care au avut și au loc în viața noastră politică, socială și culturală, teatrul bucureștean a cunoscut o înflorire fără precedent după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

Cu rădăcini trainice înfipte adînc în pămîntul Capitalei, începînd cu formele de teatru popular, de păpuși, existente în secolele XVI—XVIII, dar mai cu seamă cu activitatea bogată a teatrului profesionist — îndeosebi a Naționalului, inaugurat în 1852 — arta scenică bucureșteană se definește printr-o puternică originalitate, întărită în ultimul timp de întregul climat spiritual și ideologic din țara noastră, de afirmarea României socialiste în cultura și arta universală.

Cu un pronunţat caracter militant, făurit de creatori, care au luptat încă de la primele spectacole ale Şcolii filarmonice, înfiinţate în 1834, pentru limba şi conştiinţa naţională, teatrul bucureştean a promovat şi promovează cu înflăcărată dăruire tot ceea ce reprezintă valoare spirituală şi culturală a poporului român, o dramaturgie ce zugrăveşte cu autenticitate şi forţă sugestivă viaţa adevărată, trecutul eroic al poporului, momentele cheie ale istoriei patriei.

Artiştii de astăzi, dramaturgii, regizorii şi scenografii, continuînd marile tradiţii ale teatrului românesc, sînt animaţi, în acelaşi timp, de dorinţa fierbinte de a răspunde înaltelor comandamente puse în faţa lor de către secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, care a subliniat cu diferite prilejuri înalta lor misiune de educatori şi slujitori ai adevărului şi ai poporului. În rapoartele la Congrese, începînd cu Congresul al IX-lea, în întîlnirile cu oamenii de artă şi cultură, în mesajele adresate special creatorilor artei scenice, cum a fost cel din decembrie 1969, prilejuit de împlinirea a 150 de ani de la primul spectacol de teatru bucureştean în limba română, la congresele educaţiei politice şi culturii socialiste, secretarul general al partidului a trasat cu adîncă înţelepciune şi admirabilă clarviziune drumul pe care trebuie să meargă teatrul românesc, sarcinile de înaltă răspundere ce stau în faţa creatorilor de spectacole de teatru şi film. La Congresul al XIII-lea, secretarul general al partidului a întărit din nou această idee:

« Cinematografia, teatrele trebuie, de asemenea, să creeze şi să pună în scenă piese inspirate din munca şi viaţa poporului nostru. Acestea trebuie să redea, desigur, şi trecutul, lupta revoluţionară a partidului şi statului, dar şi marea epopee a prezentului, prefigurînd, totodată, prin mijloacele cinematografiei şi teatrului, ale artei în general, viitorul luminos al României socialiste ».

Toţi slujitorii scenei din instituţiile teatrale bucureştene — Teatrul Naţional, Teatrul « Lucia Sturdza Bulandra », Teatrul Mic, Teatrul Giuleşti, Teatrul « C. I. Nottara », Teatrul Evreiesc de Stat, Teatrul de copii şi tineret « Ion Creangă », Teatrul de păpuşi şi marionete « Ţăndărică » — la care se adaugă şi Studioul Institutului de Artă Teatrală şi Cinematografică unde joacă viitorii absolvenţi — se străduiesc să îndeplinească prin arta şi munca lor măreţele şi nobilele sarcini ce le revin.

La diversificarea şi îmbogăţirea artei scenice bucureştene o contribuţie serioasă au avut-o în ultimele decenii şi noile spaţii destinate activităţii teatrale. Teatrul Naţional, în primul rînd, a fost înzestrat cu o impunătoare clădire nouă, dotată cu trei săli şi aparatură modernă, la care s-a adăugat, după reamenajările din anii 1984—1986, şi sala Amfiteatru. Teatrul Mic, devenit, îndeosebi în ultimul deceniu, un atelier propice celor mai îndrăzneţe montări, a deschis o a doua sală, Teatrul Foarte Mic, cu un spaţiu mobil, adecvat spectacolelor de tip ambiental. Teatrul Giuleşti, în afara completei reamenajări a sediului de bază din cartierul muncitoresc C.F.R., a primit în centrul oraşului şi sala « Majestic ». Teatrul de copii şi tineret « Ion Creangă » s-a mutat în sala Studio a Teatrului Naţional. Teatrul de păpuşi şi marionete « Ţăndărică », a cărui faimă internaţională a crescut în mod substanţial în această perioadă, primind şi marele premiu « Erasmus », a căpătat, de asemenea, noi spaţii de joc.

În ultimii ani s-a intensificat deplasarea unor spectacole de la sediile de bază la cluburile muncitoreşti, la casele de cultură şi în sălile de festivităţi ale marilor întreprinderi bucureştene, unde au loc adevărate microstagiuni ale teatrelor, numeroase premiere absolute sau premiere pe ţară.

A crescut substanţial numărul spectacolelor, publicul bucureştean fiind, după cum au afirmat numeroşi vizitatori străini sau actori din alte ţări care au jucat în capitala ţării noastre, « unul dintre cele mai bune din lume », un public entuziast care ştie să aprecieze cu exigenţă şi competenţă valorile autentice.

Teatrul bucureştean şi-a făcut în ultimele două decenii intrarea sa majoră în circuitul universal de valori. Turneele întreprinse de colectivele artistice ale Capitalei în lumea întreagă, din îndepărtata Japonie pînă în Mexic, Statele Unite ale Americii şi Canada, numeroasele premii cu care au fost distinse spectacolele teatrelor din Capitală la cele mai importante festivaluri internaţionale, succesul de care s-au bucurat actorii bucureşteni la « Teatrul Naţiunilor », la Festivalul de la Edinburgh — Anglia, la Arezzo — Italia, în Spania, în U.R.S.S., în Grecia ş.a.m.d., sînt o dovadă convingătoare a înaltului nivel artistic atins de actorii, regizorii şi scenografii bucureşteni.

Arta actorilor bucureşteni este o artă realistă prin excelenţă, în care se îmbină înflăcărarea romantică cu umorul popular, spiritul de observaţie ascuţit al creatorului conştient de misiunea sa socială cu luciditatea pătimaşă a artistului revoluţionar. Este o artă formată în lupta pentru afirmarea conştiinţei naţionale, consolidată în anii construcţiei socialismului prin aderarea fermă la

idealurile politice și civice ale comunismului. Deschis celor mai bune și valoroase experiențe universale, preluînd cu spirit critic și cu mare forță de asimilare cele mai importante principii ale artei interpretative din alte țări, actorul bucureștean și-a desăvîrșit măiestria sa prin interpretarea în primul rînd a pieselor de actualitate, prin crearea, cu veridicitate, sinceritate și autenticitate, cu fierbinte dăruire, a eroului comunist, a constructorului societății socialiste.

Nu există nici unul dintre marii actori bucureșteni care să nu-și fi legat numele de un erou memorabil al dramaturgiei noastre contemporane, de un erou comunist care luptă cu abnegație și curaj, cu pasiune revoluționară pentru edificarea noii orînduiri socialiste. Piese precum *Passacaglia* de Titus Popovici, *Matca* de Marin Sorescu, *Cartea lui Ioviță*, *Camera de alături* și *Simple coincidențe* de Paul Everac, *Noțiunea de fericire* de Dumitru Solomon, *Arheologia dragostei* de Ion Brad, *Ioneștii* și *Iubirile de-o viață* de Platon Pardău, *Cerul înstelat deasupra noastră* și *Nu sînt turnul Eiffel* de Ecaterina Oproiu, *Anchetă asupra unui tînăr care nu a făcut nimic* și *Concurs de împrejurări* de Adrian Dohotaru, *Acești îngeri triști* și *Piticul din grădina de vară* de Dumitru Radu Popescu, *Politica* de Theodor Mănescu, *Niște țărani* de Dinu Săraru, *Unul care face minuni* de Radu F. Alexandru și multe altele își trag substanța din ideologia comunistă, din prefacerile structurale aduse de socialism în felul de a fi, a gîndi și a simți al contemporanilor noștri.

Piesa contemporană românească, drama socială, drama de idei, piesa inspirată din trecutul de luptă al poporului, comedia satirică cu verb ascuțit, au fost slujite întotdeauna pe scenele bucureștene cu emoționantă convingere. Alături de piesa contemporană a căpătat valori noi și piesa clasică românească, interpretarea ei fiind pusă sub semnul evidențierii elementelor perene și a legăturilor organice cu actualitatea. Prezența clasicilor pe afișul teatral bucureștean, stagiune de stagiune, este rodul politicii partidului nostru comunist, în temeiul căreia socialismul valorifică tot ce este înaintat în cultura națională și universală, tot ce poate sluji nobilelor idealuri ale înălțării omului, ale emancipării lui sociale și spirituale. Pe lîngă operele clasicilor români, devenite obiect de studiu în școli și facultăți, Alecsandri, Caragiale, Delavrancea, Rebreanu, Sorbul, Camil Petrescu, Davila, Mușatescu, Kiriței, G.M. Zamfirescu etc., dramaturgia actuală de inspirație istorică s-a îmbogățit cu pagini relevante, semnate de Marin Sorescu *(Răceala* și *A treia țeapă)*, Horia Lovinescu *(Patima fără sfîrșit, Petru Rareș)*, Paul Anghel *(Viteazul)*, Al. Voitin *(Procesul Horea)* ș.a.

De asemenea, un loc important în repertoriul teatrelor bucureștene îl ocupă marile valori ale dramaturgiei universale clasice și contemporane, opere care reprezintă o pledoarie pentru om, pentru progres, pace și umanitate.

La înflorirea mișcării teatrale bucureștene, la îmbogățirea experienței colectivelor artistice din Capitală, la stabilirea profilului propriu al fiecărui teatru, o contribuție esențială aparține regizorilor. Continuînd și dezvoltînd funcțiile ideologice, estetice, pedagogice și organizatorice ale regiei românești, regizorii contemporani au ajuns la consolidarea a ceea ce pe drept cuvînt se numește astăzi « școala regizorală românească ». Spectacolele realizate de regizorii bucureșteni de astăzi se caracterizează printr-o lectură originală, printr-o viziune pătrunsă de răspundere ideologică și artistică. Modalitățile scenice propuse de regizori se definesc prin profundul respect al adevărului, prin armonizarea tuturor componentelor spectacolului, prin realizarea minuțioasă, exactă, de către actori, a eroului și a determinantelor sale sociale și politice.

Un teatru divers, mobil, legat organic de cele mai importante cerințe sociale și culturale, acesta este teatrul bucureștean din ultimele două decenii, în care lucrează ariști cetățeni, mîndri că trăiesc în anii construcției socialismului și contribuie prin arta lor la formarea universului spiritual al omului nou.

CINEMATOGRAFIA

Găsindu-și o strălucită expresie în cuvîntările pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a rostit la întîlnirile din martie 1971 și din aprilie 1974 cu cineaștii, grija permanentă, clarvăzătoare, plină de căldură, a conducerii de partid pentru prezentul și pentru viitorul cinematografiei naționale a chezășuit un drum ascendent, a dinamizat energiile creatoare, a stimulat o fecundă stare de emulație.

Înflorirea filmului românesc din ultimii douăzeci și trei de ani ni se înfățișează ca un proces complex, deloc linear, antrenînd o multitudine de factori. Întemeiată pe progresiva perfecționare a cadrului organizatoric (în căutarea unor formule mai

suple, mai eficiente, momentul de răscruce îl marchează înființarea, în 1972, a «Caselor de filme»), susținută de optimizarea fluxului tehnologic, dezvoltarea industriei cinematografice este ilustrată de creşterea cantitativă a producției: între anii 1965—1987, numărul lung-metrajelor de ficțiune, documentare şi de animație realizate în studiourile noastre a sporit considerabil; acest spectaculos avînt vorbeşte de la sine despre robustețea unei industrii cinematografice moderne, dotată cu o solidă bază tehnico-materială, capabilă să asigure ritmicitatea producției. Implicînd structurarea într-un ansamblu omogen a diverselor instituții şi canale comunicaționale, expansiunea «vieții cinematografice» este, astăzi, o realitate: semnele ei sînt pe cît de pregnante pe atît de numeroase, de la extinderea rețelei de cinematografie, la creşterea exportului de filme, de la amploarea manifestărilor de cultură cinematografică promovate de Cinemateca română în ideea educării gustului public la vitalitatea mişcării de cineamatori, de la tonusul mai viu al literaturii de specialitate consacrate cu precădere cinematografiei naționale, la afirmarea mai netă a filmelor româneşti în confruntările prilejuite de multele festivaluri internaționale, unde ele au cucerit premii prestigioase. Cu consecințe rodnice în planul creației, instituirea unui climat capabil să favorizeze inițiativa creatoare şi deschiderea cutezătoare spre nou rămîne o coordonată fundamentală a progresului înregistrat de întreaga noastră «civilizație cinematografică». În sfîrşit, fenomenul de netăgăduită importanță al apariției şi consacrării tinerei generații de cineaşti contribuie în mod hotărîtor la susținerea tendinței, atît de prețioase, spre înnoirile de viziune şi de stil. Aflați într-o intimă conexiune, toți aceşti factori stau la originea mutațiilor pe care practica cinematografică a ultimelor două decenii le-a cunoscut într-un ritm de-a dreptul impresionant, ceea ce a contribuit şi la o masivă creştere a numărului de spectatori la filmele româneşti.

Aflîndu-se mereu într-un contact viu cu realitatea istorică, operînd o serie întreagă de acumulări menite să pregătească impunerea unei «şcoli naționale», cinematografia românească a putut să-şi asume mai energic, în ultimele două decenii, rolul social, să participe mai intens la opera de modelare a conştiințelor, aspirînd să cuprindă viața națiunii noastre în ipostazele ei cele mai semnificative. În chip firesc, evocarea trecutului şi interpretarea prezentului alcătuiesc principalele orbite pe care se înscrie producția noastră de filme.

Închegată într-o perioadă în care reflecția asupra istoriei a devenit o dimensiune esențială a artelor româneşti, «epopeea cinematografică națională» îmbrățişează întreaga existență istorică a poporului nostru, se concentrează asupra multora dintre marile ei momente.

Prezentă, astăzi, în toate cîmpurile practicii cinematografice originale (film de ficțiune, documentar, film de animație), cultivarea temei istorice contribuie la cristalizarea unui adevărat program moral şi estetic al cineaştilor noştri. Nimic mai firesc, pentru că cinematograful de inspirație istorică poate fi — şi trebuie să fie — un mare educator popular, un mesager al spiritualității unui popor, oglinda unui univers de cultură şi de civilizație specifice. Menită să răspundă acestor nobile exigențe, «epopeea cinematografică națională» plasează filmul românesc într-o arie problematică centrală, îndreptîndu-l spre teme apte să incite reflecția: raportul dintre destinul individual şi destinul colectiv, devenirile istorice, legătura organică dintre trecut şi prezent, conştiința demnității naționale şi sociale. Efortul cineaştilor noştri de a potența semnificațiile sociale, politice, umane, extrase din «fila de hronic», tonul grav al dezbaterii caracterizează cele mai bune pagini ale «epocii cinematografice naționale».

Filmul consacrat actualității, cu un rol important în cinematografia românească din ultimele două decenii, se individualizează prin năzuința lui de a explora cu promptitudine toate ariile şi straturile vieții naționale, prin capacitatea de a răsfrînge multiplele dimensiuni ale existenței materiale şi spirituale de astăzi. Universul muncii şi cel al familiei, condiția femeii, preocupările şi aspirațiile tineretului nostru constituie doar cîteva dintre temele filmelor dedicate contemporaneității. Această conştiință a ataşamentului nedezmințit pe care cineaştii îl nutresc față de actualitatea stringentă reprezintă ceea ce ar putea constitui unul din izvoarele care asigură perenitatea operelor lor. Dînd glas idealurilor omului contemporan, sensibile la dinamica realității, dovedind o receptivitate mai vie la cotidian, cele mai izbutite filme se definesc prin tensiunea şi luciditatea dezbaterii etice pe care vin să o propună, prin afirmarea pasionată a valorilor morale ale societății noastre (afirmare implicînd deseori polemica la adresa mentalităților învechite), prin grija pentru autenticitatea restituirii mediilor şi pentru veridicitatea portretizării timpurilor, prin densitatea realistă a povestirii vizuale. Cineaştii noştri ni se înfățişează, aici, deopotrivă ca martori ai lumii efervescente din jur şi ca interpreți ai «istoriei pe care o trăim».

Dedicate măreților înfăptuiri ale epocii marcate de Congresul al IX-lea al P.C.R., filme documentare precum *Partidul, Patria, Poporul* (regia: Virgil Calotescu), *Cei mai frumoşi douăzeci de ani* (regia: Mircea Mureşan), *Cununa de lauri* (regia:

Anghel Mora), *Ani eroici* (regia: V. Calotescu), *Tineretul României Socialiste* (regia: Cornel Diaconu) omagiază contribuția hotărîtoare a conducerii de partid, a secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la edificarea noii societăți. Aspecte semnificative din realitățile contemporane sînt oglindite în pelicule ca: *Femeia din Ursa Mare* (regia: Adrian Petringenaru), *Miezul fierbinte al pîinii* (regia: Alecu Croitoru), *Din prea multă dragoste* (regia: Lucian Mardare), *Un oaspete la cină* (regia: Mihai Constantinescu), *Buletin de București* (regia: Virgil Calotescu), *Zile fierbinți* (regia: Sergiu Nicolaescu), *Cursa* (regia: Mircea Daneliuc), *Orașul văzut de sus* (regia: Lucian Bratu), *Mere roșii* (regia: Alexandru Tatos), *Clipa* (regia: Gheorghe Vitanidis), *Iarba verde de acasă* (regia: Stere Gulea), *Salutări de la Agigea* (regia: Cornel Diaconu), *Liceenii* (regia: Nicolae Corjos), *O zi în București* (regia: Ion Popescu Gopo), *Anotimpul iubirii* (regia: Iulian Mihu), *Cale liberă* (regia: Nicu Stan) ș.a. Epopeea cinematografică națională s-a îmbogățit cu evocări ale unor momente de referință din lupta poporului pentru libertate națională și dreptate socială: *Dacii*, *Columna*, *Burebista*, *Mihai Viteazul*, *Vlad Țepeș*, *Ștefan cel Mare—Vaslui 1475*, *Buzduganul cu trei peceți*, *Cantemir*, *Horea*, *Tudor*, *Munții în flăcări*, *La răscrucea marilor furtuni*, *Ani eroici*, *Zidul*, *Pe aici nu se trece*, *Ziua Z*, *Răscoala*, *Speranța*, *Noi, cei din linia întîi*, *Puterea și Adevărul*, *Serata*, *Pe malul stîng al Dunării albastre* ș.a.

Prezentul tematic amplu și diversitatea de formule stilistice se regăsesc și în producția studiourilor «Alexandru Sahia» și «Animafilm». Asumîndu-și din ce în ce mai energic vocația cronicărească, vocația primordială a genului pe care îl practică, cineaștii de la «Sahia film» desfășoară o investigație amănunțită a realității: epopee a prezentului, cu înfăptuirile ei economice și sociale, morale și culturale, și-a aflat în documentarist un reporter meticulos sau un poet inspirat, preocupat de concretețea și de esențialitatea observației asupra vieții, febril susținător al noului, capabil să descifreze semnele zilei de mîine. Destinate fie micilor spectatori, fie publicului adult, filmele produse de «Anima» se recomandă prin orientarea decisă spre problematica de mare interes filosofic, social ori etic, prin consistența valorilor instructiv-educative, prin folosirea sigură a resurselor expresive proprii celei «de-a opta arte».

FESTIVALUL NAȚIONAL «CÎNTAREA ROMÂNIEI» — CADRU PROFUND DEMOCRATIC DE AFIRMARE A CREATIVITĂȚII MASELOR

Organizat din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca cea mai cuprinzătoare, mai generoasă și stimulatoare manifestare a muncii și creației, Festivalul Național «Cîntarea României» s-a dovedit, în cele șase ediții ale sale de pînă acum, cel mai fertil și democratic cadru de promovare și afirmare a creativității maselor, cea mai amplă scenă de descoperire și realizare a talentelor din rîndurile întregului nostru popor.

Expresie elocventă a grijii partidului și statului nostru pentru armonioasa dezvoltare a personalității umane, pentru lărgirea orizontului de cunoaștere și afirmare plenară a tuturor capacităților creatoare, Festivalul național «Cîntarea României» și-a găsit în Capitală — ca și în întreaga țară — semnificative forme de manifestare, confirmînd strălucit forța geniului popular, vocația constructivă a maselor largi de oameni ai muncii.

Sub impulsul grandiosului Festival al muncii și creației, Bucureștiul se dovedește azi a fi o capitală a culturii socialiste, un puternic centru al educației patriotice și revoluționare. Cele 14 instituții teatrale și muzicale, cele 10 muzee, cele peste 1 500 de biblioteci, numeroasele săli de cinematograf și librăriile popularizează anual interesul a milioane și milioane de oameni de diferite vîrste și categorii socio-profesionale, aducînd o contribuție valoroasă la educația lor politică (patriotică, revoluționară), civică și estetică. Un aport substanțial în lărgirea orizontului de cunoaștere, în perfecționarea profesională îl are acea veritabilă școală a adulților care este Universitatea Cultural-Științifică, colaborînd cu peste 100 de întreprinderi și instituții din domeniul activității tehnico-științifice, cultural-artistice, coordonînd 11 universități similare din sectoarele Capitalei și 38 din comunele Sectorului Agricol Ilfov. La rîndul lor, cele 13 case de cultură, cele 17 cluburi (muncitorești, ale tineretului, studenților, cooperației) se constituie în puternice centre ale educației multilaterale. Alături de artiștii profesioniști, în cadrul generosului Festival național «Cîntarea României», vibrantul mesaj patriotic, revoluționar al tuturor artelor este trans-

mis cu pregnanţă, cu talent şi dăruire de cele aproape 12.000 de formaţii şi cercuri de amatori de toate categoriile ce-şi desfăşoară activitatea în întreprinderi, instituţii, aşezăminte de cultură de masă, şcoli, facultăţi, unităţi militare etc. Graiul elocvent al cifrelor vorbeşte despre dinamica fără precedent a mişcării artistice de masă bucureştene, stimulată de profundul dinamism ce caracterizează ampla manifestare a creaţiei şi muncii socialiste. Astfel, dacă în 1977, anul inaugurării « Cîntării României », activau în Capitală doar 3 694 formaţii şi cercuri artistice de amatori, la cea de-a VI-a ediţie a Festivalului, numărul acestora a ajuns la 11937. Valoarea artistică, precum şi a activităţii de creaţie tehnico-ştiinţifică este exprimată elocvent prin numărul mare de premii obţinute, care a crescut de la o ediţie la alta, prin conţinutul tot mai bogat şi mai angajant al manifestărilor şi repertoriilor, prin ecoul profund în conştiinţa oamenilor muncii, Capitala situîndu-se pe un loc fruntaş, pe măsura potenţialului şi a condiţiilor optime create de partidul şi statul nostru.

Dar, dincolo de etapele de concurs din fiecare nouă ediţie a Festivalului naţional « Cîntarea României », Bucureştiul este un centru cu o efervescenţă vie spirituală în care, sub aceeaşi generoasă egidă se desfăşoară, periodic, manifestări cultural-artistice de anvergură, menite să afirme mesajul înalt umanist, revoluţionar al artei şi culturii, valorile autentice ale creaţiei româneşti izvorîte din tradiţiile de muncă şi luptă ale poporului nostru, din viaţa clocotitoare a locuitorilor de azi ai Capitalei. Astfel, formaţiilor corale le este deschis, anual, concursul « Te cîntăm, iubit partid », cineamatorilor — competiţia « Pelicula de aur », teatrelor muncitoreşti, tuturor colectivelor de actori — întrecerea « Masca », interpreţilor de muzică uşoară — concursul « Bucureşti », iar brigăzilor artistice — concursul « Opinia noastră ». Se cuvine remarcat faptul că, în afara forurilor municipale de specialitate, o contribuţie importantă în alegerea repertoriilor şi îndrumarea artistică a formaţiilor de amatori o au uniunile şi asociaţiile de creaţie, instituţiile profesioniste de spectacole şi concerte. Un loc important în amplul proces de educare patriotică şi revoluţionară, de perfecţionare profesională şi tehnică a oamenilor muncii îl ocupă vasta activitate politico-ideologică, cultural-educativă şi tehnico-ştiinţifică desfăşurată în întreprinderi şi instituţii, în şcoli şi facultăţi, în case de cultură şi cluburi muncitoreşti prin conferinţe şi dezbateri, simpozioane şi mese rotunde etc., la care se adaugă numeroasele manifestări de amploare, devenite tradiţionale, grupate sub generice ca: « Imn pămîntului românesc », « Erou între eroii neamului », « Imn partidului şi ţării », « Casa de cultură în slujba formării omului nou ». Un bun prilej de afirmare a bogatei activităţi a artiştilor profesionişti şi amatori din Capitală îl constituie prestigioasa manifestare « Primăvara culturală bucureşteană » — cu larga sa paletă de acţiuni politico-ideologice şi cultural-artistice, transformîndu-se, de fiecare dată, într-un fructuos dialog cu publicul — precum şi « Trofeul Bucureşti », care se desfăşoară sub forma unor mari spectacole populare, de puternică vibraţie patriotică, prezentate de cele mai valoroase formaţii artistice de amatori din sectoarele Capitalei.

Este de menţionat faptul că Bucureştiul găzduieşte şi participă la organizarea şi desfăşurarea a numeroase manifestări cultural-artistice de amploare, dedicate marcării unor evenimente importante din istoria naţională, din lupta şi activitatea partidului nostru, la care se adaugă un număr mare de concursuri de creaţie şi interpretare, festivaluri, gale de filme şi expoziţii de interes naţional şi internaţional.

Prin eforturile conjugate ale tuturor factorilor educaţionali din Capitală, Festivalul naţional « Cîntarea României » se afirmă ca o înaltă tribună de educaţie patriotică şi revoluţionară, concretizînd, prin efortul creator al maselor, menirea cu care iniţiatorul acestei grandioase manifestări, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a învestit această mare întrecere a muncii şi creaţiei libere: afirmarea geniului poporului nostru, a creaţiei lui organic integrată în amplul proces de edificare a socialismului şi comunismului pe pămîntul patriei noastre.

BUCUREŞTI

capitală a unei înalte civilizaţii

PROFUNDE PREFACERI DESTINATE OMULUI, BUNĂSTĂRII SALE

București, inima mereu tînără a patriei, este nu doar o frumoasă metaforă, ci o revelatoare, tonică realitate, nucleul vital al țării pulsînd astăzi în ritmuri capabile să mențină la înalte cote de intensitate coloana vertebrală a industriei românești, flacăra vie a științei și culturii și, prin marea ei avuție umană, suflul viu al unei nobile munci creatoare. Regăsim oglindindu-se în acest spațiu românesc însăși vigoarea patriei socialiste, pentru că Bucureștiul ne reprezintă pe noi, generațiile acestui sfîrșit de mileniu, epoca pe care o trăim, dinamismul ei fără precedent, noua sa geografie urbană și de perspectivă.

Admirăm chipul de azi al Capitalei care tezaurizează toate prefacerile istorice, revoluționare, trăite de România ultimelor decenii dar, în mod deosebit, în ultimii 23 de ani, cînd la cîrma țării se află fiul cel mai iubit al poporului nostru, strălucitul strateg și revoluționar, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prefaceri ce i-au remodelat fundamental destinul de poartă a orientului european sortită să rămînă la periferia civilizației, proiectînd-o spectaculos și definitiv pe traiectoria unor dezvoltări de largă anvergură nicicînd sperate de strămoși, capabile să-i confere o robustă dezvoltare economico-socială și edilitar-urbanistică, cu adînci implicații pozitive în planul calității vieții. Demersul întreprinzător al întregii societăți românești spre o edificare multilaterală pe temeiuri socialiste, puternic implantat și în această vatră de locuire pentru mai bine de două milioane de oameni, aduce în cîmpul vieții fiecăruia reverberația unor mutații impresionante, cu atît mai marcant puse în evidență dacă evocăm imagini bucureștene nu prea îndepărtate. Să subliniem aducînd din memorie tristul tablou al muncii la «Malaxa», «Grivița» sau în alte fabrici și ateliere mizere și cortegiul de șomeri ai acelor timpuri ; sau să ne amintim chipul sordid și insalubru al atîtor mahalale bucureștene, cu străzi desfundate și murdare, cu oameni nevoiași ce-și duceau viața de la o zi la alta, marcați de boli și sărăcie, morți înainte de vreme, din cauza exploatării și lipsurilor de tot felul, sortiți să trăiască o viață de neîmpliniri și lipsită de orice perspectivă? Vom avea atunci și mai pregnant în minte faptul că întreaga politică a partidului nostru de dezvoltare economico-socială a patriei, uriașele transformări, în special în ultimele două decenii, nu sînt un scop în sine, ci ele se subordonează unui țel generos, profund uman, sînt destinate pe deplin OMULUI.

Concepută și promovată științific, această politică țintește să optimizeze corelația între dezvoltare și bunăstare în fiecare etapă de ascensiune a societății și, în concordanță cu aceasta, să contribuie la ridicarea nivelului de trai și de civilizație al populației, dezvoltînd forțele de producție, baza tehnico-materială, prin realizarea unei împletiri armonioase a intereselor imediate cu cele de perspectivă. În strînsă corelație și determinat de progresul realizat în crearea bunurilor materiale și spirituale, precum și prin perfecționarea relațiilor sociale, obiectivul fundamental, finalitatea umană, element definitoriu al civilizației socialiste din țara noastră, se regăsește astfel în toată plenitudinea în ridicarea continuă a bunăstării, în creșterea calității vieții întregului popor. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu,

«Orînduirea noastră, politica partidului de construcție socialistă nu cunosc țel mai înalt decît bunăstarea și fericirea poporului. Tot ceea ce realizăm în România este destinat omului, creșterii nivelului general de civilizație al întregii noastre națiuni socialiste».

EVOLUȚIA PERSONALULUI MUNCITOR

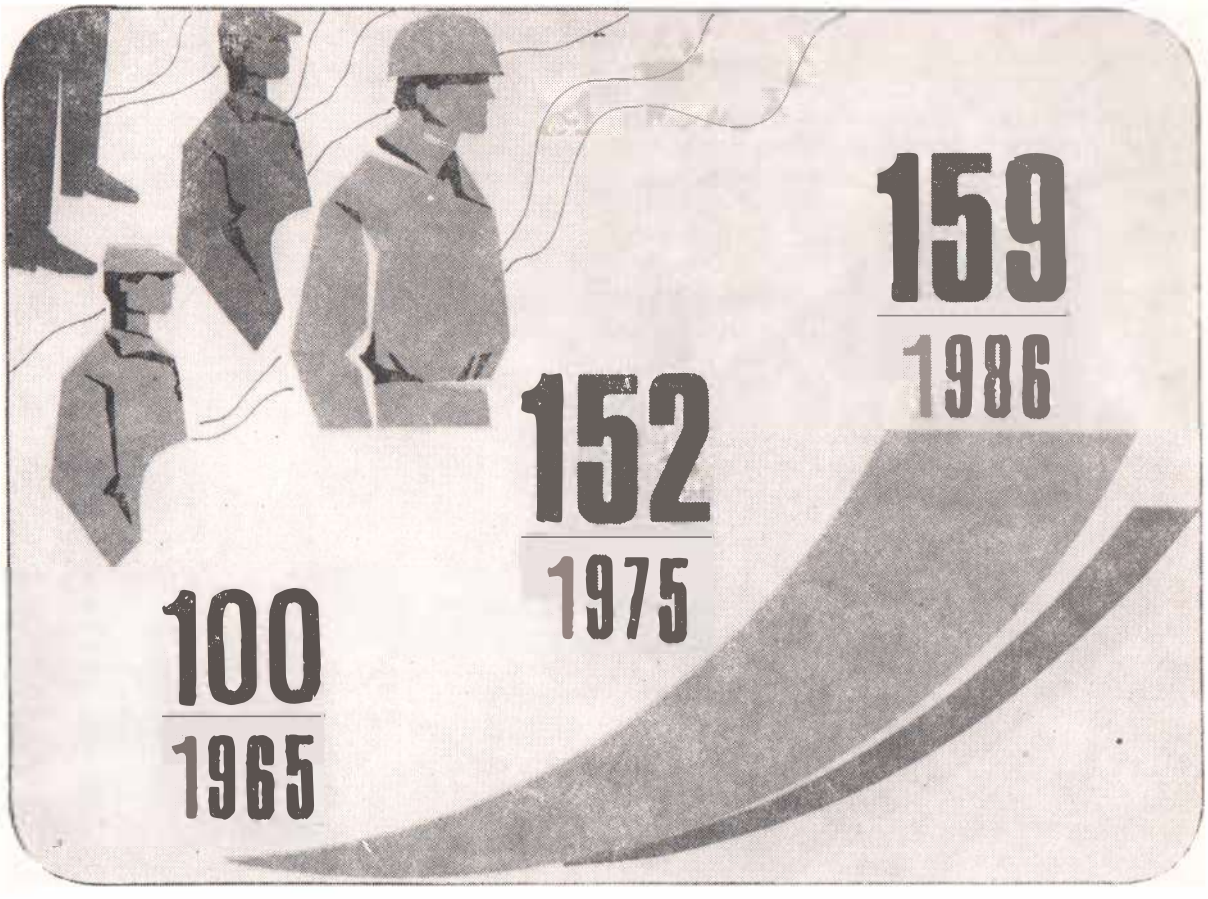

Se conturează astfel și mai pregnant faptul că dacă astăzi aproximativ jumătate din populația Capitalei este ocupată în cîmpul muncii, dacă mai bine de 80 la sută din bucureșteni trăiesc în locuințe noi, dacă durata medie a vieții lor a urcat de la 42,5 ani la peste 70 de ani, ca să numim numai cîteva din coordonatele fundamentale ale creșterii calității vieții, atunci desigur trebuie să subliniem strînsa lor concordanță cu dezvoltarea generală a țării și cu faptul că astăzi industria Capitalei reprezintă 14 la sută din industria țării, că numai în perioada 1966—1986 s-au creat peste 330 000 noi locuri de muncă, că societatea și-a permis, în condițiile unui avînt fără precedent al construcțiilor de locuințe în toate așezările țării, să construiască, numai în Capitală, din 1948 pînă în prezent peste 600 de mii de apartamente, la care se adaugă nenumărate obiective de interes social și cultural, toate menite să ofere bucureștenilor un înalt standard de viață, pe deplin meritat. Toate acestea reprezintă rezultatul firesc al politicii generoase, profund științifice a partidului nostru, al preocupării secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a da un sens uman politicii de dezvoltare economico-socială a patriei, de a aboli pentru totdeauna exploatarea, inechitatea și de a-i oferi omului, creatorul bunurilor materiale și spirituale, condiția împlinirii multilaterale a personalității sale.

Trăgîndu-și seva trăiniciei materiale din însăși seva țării, care astăzi are o producție industrială de peste 100 de ori superioară celei de acum 44 de ani, Capitala, cu o industrie de aproape șase ori mai mare decît cea din 1965, oferă locuitorilor săi un nivel de trai tot mai prosper Astfel, în ultimele două decenii, ca urmare a creșterii venitului național, fondul de retribuire a personalului muncitor a crescut de circa cinci ori, iar retribuția medie de aproape trei ori.

Înscriindu-se în tendința generală de creștere a veniturilor tuturor oamenilor muncii de pe întreg cuprinsul țării, veniturile oamenilor muncii din Capitală au sporit pe măsura măririi productivității muncii, în condițiile ridicării calificării întregului personal muncitor și sporirii locurilor de muncă. Numai în ultimele două decenii, spre

exemplu, retribuția medie nominală a crescut de aproape trei ori și de aproape nouă ori din 1950 pînă în prezent, ceea ce a făcut ca la sfîrșitul anului 1986, aceasta să ajungă la valoarea de 3018 lei. Este de subliniat, totodată, grija deosebită a partidului și statului nostru pentru creșterea mai rapidă a veniturilor mici ale oamenilor muncii iar, pe de altă parte, reducerea treptată a deosebirilor esențiale dintre diferitele forme de muncă și accentuarea procesului de omogenizare socială.

Standardul de viață al bucureștenilor este în același timp influențat pozitiv și de creșterea veniturilor suplimentare, rezultate din fondurile sociale de consum. Standard reflectat în creșterea veniturilor reale, ceea ce proiectează existența fiecărui locuitor într-un con de lumină, de siguranță și optimism, în măsură să-l mobilizeze mai activ și mai eficient în efortul general de propășire a țării. Această capacitate a societății de a converti o însemnată parte a resurselor în interesul statisfa-

CREȘTEREA RETRIBUȚIEI MEDII NOMINALE
— în procente —

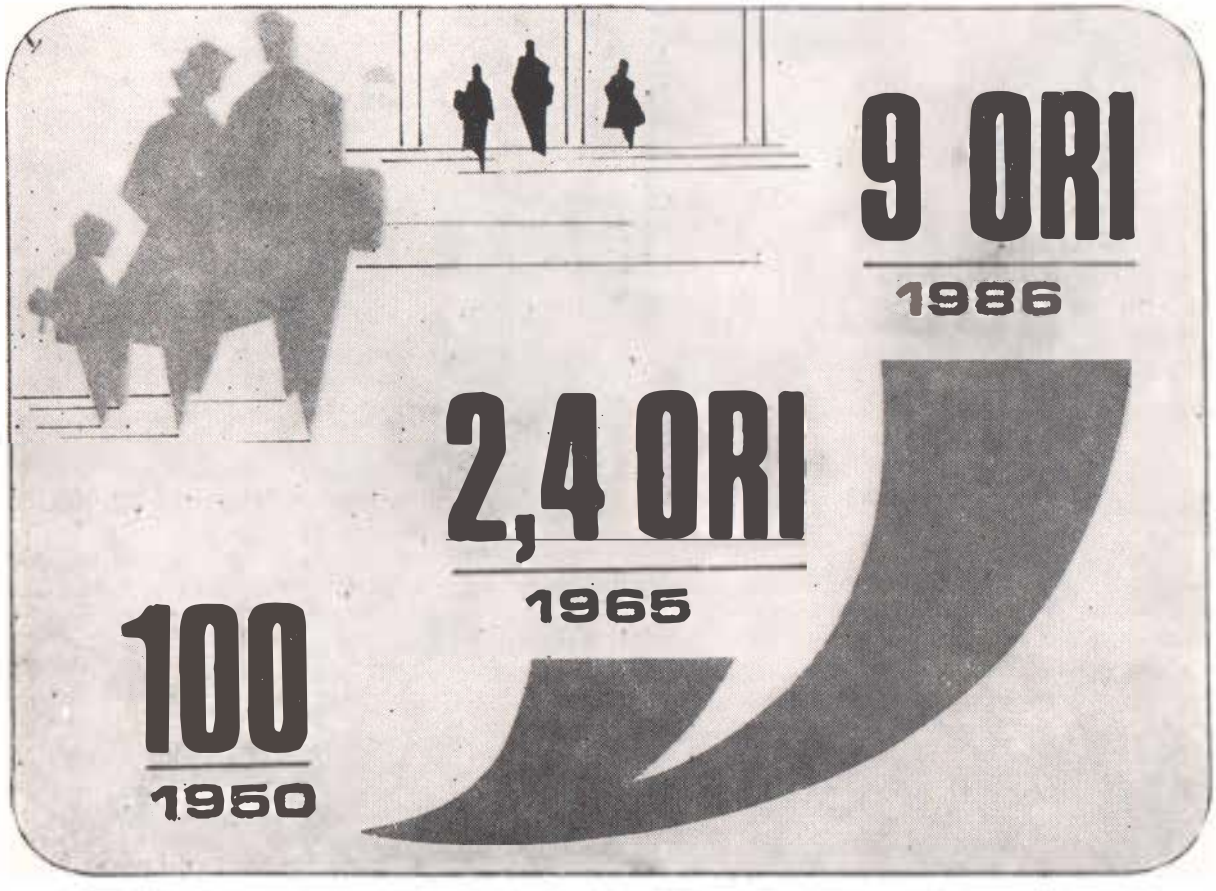

Respectarea raportului de 1 la 5 între retribuția minimă și maximă reflectă creșterea puternică a complexității muncii și deci a contribuției oamenilor muncii la dezvoltarea economiei Capitalei, precum și reducerea treptată a diferențelor de complexitate a muncii din diferite domenii de activitate, pe fondul perfecționării mai accentuate a calificării, o mărturie în plus a consecvenței cu care partidul și statul nostru aplică principiile eticii și echității socialiste.

cerii nevoilor de consum ale populației dovedește o dată în plus robustețea ei economică. Să consemnăm deci, în acest context, faptul că fondul de consum individual în economia Capitalei — ca de altfel pe întreaga economie — este de circa 80 la sută și care împreună cu fondul de consum social determină satisfacerea necesităților oamenilor muncii din București, subliniind contribuția lor la ridicarea nivelului de trai și calității vieții. Astfel, veniturile din fondurile sociale de consum de care

beneficiază în medie o familie se ridică în prezent la peste 12 000 lei, aportul fondurilor sociale reflectîndu-se atît în creșterea posibilităților de consum individual, cît și în realizarea unor importante alte componente: ocrotirea sănătății și asistență socială, învățămînt, odihnă, sport. Cîteva cifre sînt revelatoare. La nivelul Capitalei cheltuielile social-culturale însumează azi aproximativ 15 miliarde de lei față de 4,5 miliarde în 1965; în același timp, sumele alocate din bugetul de stat pentru finanțarea acțiunilor social-culturale au crescut de la 20,9 miliarde lei în 1965 la 116 miliarde lei în 1986, revenind în medie pe o persoană 5080 lei în 1986 față de numai 1100 lei în 1965 (de trei ori mai mult, de 10 ori mai repede, de 100 de ori mai bine). Sînt relații pe care le vehiculăm adesea sintetizînd de fapt un uriaș efort creator al întregii noastre națiuni. Ne-am obișnuit ca atunci cînd consemnăm progresele dintr-un domeniu sau altul, avînd ca referință poli temporali la distanță de numai cîteva decenii, să înregistrăm salturi spectaculoase, ce transpun în planul evoluției societății noastre românești distanțe de secole.

Într-adevăr, nemaiîntîlnitul avînt, pe care a fost propulsată România după cel de al IX-lea Congres al partidului, a convertit timpul, îmbogățindu-l infinit. Cum altfel am putea, spre exemplu, caracteriza acest fenomen cu rezonanțe sociale profunde, de lungă durată, care este cel al construcției de locuințe. Cîte capitale ale țărilor lumii se mîndresc cu faptul că pot oferi la mai mult de 80 la sută din locuitorii lor condiții de viață civilizate și confortabile în locuințe nou construite. Și să nu uităm că întărim această remarcă cu sublinierea că în mai puțin de 40 de ani populația Bucureștiului a crescut de la 1 174 749 de locuitori la 2 272 526 ! Un număr aproape dublu !

Niciodată în alte vremuri Bucureștiul n-ar fi putut visa măcar o asemenea grandioasă operă. În mijlocul secolului trecut un vizitator străin spunea despre București: « Oraș mic într-un sat mare » sau altădată, « Orașul secolului XX înconjurat de sărăcie medievală ». De la evul mediu la orașul strălucitor al României socialiste, Capitala și-a remodelat necontenit chipul, printr-o uriașă operă constructivă și de creativitate, orașul putînd aspira astăzi la un alt viitor. În această măreață și necontenită devenire a capitalei patriei se regăsesc pas cu pas orientările, îndemnurile și indicațiile clarvăzătoare ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care de-a lungul celor 23 de ani de cînd conduce cu înalt spirit patriotic și revoluționar destinele țării s-a aflat în permanență în mijlocul acestor mărețe transformări. În fața schițelor și machetelor proiectanților, în mijlocul constructorilor pe șantierele Capitalei, sfatul său înțelept, analizele exigente, îndemnurile și orientările formulate, au adus o inestimabilă și hotărîtoare contribuție la prefigurarea Bucureștiului înfloritor de azi, demnă capitală a României socialiste.

Peste 600 de mii de apartamente noi, alcătuind adevărate orașe în trunchiul orașului, înseamnă un uriaș și generos efort al statului socialist de natură să proiecteze în planul individual influențe benefice pentru procesul de constituire și existență a familiei și, deopotrivă, în cîmpul colectivității unei metropole, ca a noastră. Modificarea configurației sale, adaptarea la funcțiile citadine tot mai complexe, realizarea operei de asanare urbană, crearea unui habitat confortabil de odihnă și recreere s-au înscris de-a lungul acestor ani într-un proces amplu în continuă perfecționare, de la asigurarea minimală a spațiilor de locuit și dotarea cît de cît satisfăcătoare cu utilități moderne, la restructurarea și moderniazarea, atît a orașului în ansamblu, cît și a rolului și funcțiilor sale într-un cadru mai larg, social și zonal.

Retrospectiva devenirii urbanistice a Bucureștiului pune astfel în lumină cîteva jaloane care au orientat închegarea orașului înlăuntrul chipului pe care i-l cunoșteam astăzi. Să amintim, în primul rînd, rigoarea acestei opere, direcționată de planul de sistematizare, elaborat sub directa orientare a secretarului general al partidului, plan care alături de fixarea perimetrului construibil, a diferitelor sale funcții și rezolvarea lor urbană, și a etapelor constructive, a ordonat într-un proces coerent toate elementele acestei activități.

Pentru început, opera de amploare a construcției Capitalei avea în vedere ocuparea terenurilor « albe » de la marginea orașului, apte de a fi rapid mobilate urban, răspunzîndu-se în acest fel nevoii urgente de locuințe. S-au conturat astfel noile cartiere Drumul Taberei, Berceni, Balta Albă-Titan, Giulești, Constructorilor, Crîngași, Militari, Aviației, concepute și construite încît să înglobeze un sistem integrat de locuire. Dimensiunile unor asemenea zone adiacente, care uneori însumează peste 180 000 de locuitori, au determinat construirea și a acelor dotări de învățămînt, sanitare, de cultură, comerciale, care pot permite asigurarea unor condiții de viață civilizate pentru cei ce le populează. Astfel, cartierul a devenit, de la bun început, un cadru bine închegat de locuire și viață, în așa fel încît, din perspectiva consumului de timp al familiei, principalele activități legate de îngrijirea și instruirea copiilor, cumpărături, servicii publice au fost concentrate în imediata apropiere a locuinței. O dată cu apariția lor, pe harta Capitalei, s-a impus o viziune nouă asupra

modelării urbane : realizarea unor ample ansambluri de locuințe, desfășurate pe verticală, cu alură de adevărate orașe după numărul de locuitori și înzestrare edilitară.

Rațiunea dezvoltării de asemenea proporții a unor perimetre citadine a fost în alte situații dictată și de necesitatea împlinirii unei cerințe sociale exprese, și anume apropierea de locul de muncă — crearea unor mari platforme industriale, atrăgînd după sine și organizarea perimetrului locuibil adecvat. Și astfel, de-a lungul anilor, la dispoziția bucureștenilor — și ei tot mai numeroși — au fost puse locuințe situate în marile cartiere ce conturau o nouă personalitate orașului și care, prin funcțiile lor multiple, ca entități distincte și complexe l-au vitalizat.

Acest amplu proces de transformare a orașului a răspuns pozitiv unor deziderate esențiale, anvergura, dinamismul și ritmul realizării construcțiilor moderne coexistînd cu grija de a grefa firesc, fără ostentație, în trunchiul secular, clădiri noi, impozante, cu preocuparea de a alătura armonios stiluri diferite în ideeea menținerii patrimoniului imobiliar valoros, cultivării tradițiilor arhitecturii românești, promovării cu îndrăzneală a soluțiilor și tendințelor specifice epocii contemporane. Să nu uităm, apoi, că această grijă a fost permanent dublată de ideea de a construi mai frumos, mai atrăgător, într-o arhitectură inspirată, elegantă și ne bucurăm să constatăm că fiecare dintre zonele recent construite poartă o amprentă proprie, o distincție ce o particularizează în ansamblul urban.

Preocuparea mereu prezentă a partidului și statului nostru de a îmbunătăți condițiile de trai ale oamenilor muncii a adus modificări substanțiale în ceea ce privește restructurarea spațiului de locuire, prin creșterea suprafeței locuibile pe persoană, prin redistribuirea mai adecvată la nevoile familiilor a diferitelor funcțiuni gospodărești, prin calitatea finisajelor.

Spre deosebire de alte metropole, proiectate ca mari aglomerări constructive, în care omul se simte strivit și înstrăinat, dominat de coloși din sticlă și beton, proiectanții concep un București umanizat prin incinte de verdeață și odihnă, prin parcuri și locuri de recreere, noile cartiere asigurînd premisa comunicării și conviețuirii, a legăturilor interumane și într-o mare colectivitate, în care omul să se regăsească pe sine și, alături de semeni, să-și împlinească personalitatea. Bucureștiul, ca și sufletul românului, se prezintă deschis și ospitalier.

Procesul transformării orașelor, inclusiv a Capitalei, pe măsură ce dezvoltarea economico-socială devine tot mai profundă și afectează domenii din ce în ce mai largi de activitate, capătă alte aspecte. Ne aflăm în prezent într-o etapă cînd punctul de intrare se deplasează către ariile centrale ale orașelor, către inelele de circulație și către structura interurbană. O asemenea activitate, de asemenea anvergură are loc pentru prima dată în țara noastră, ea cuprinzînd nu numai anumite orașe, ci toate cele existente, ca și viitoarele centre agroindustriale zonale.

Este un proces dialectic firesc, în care vechiul perimat și lipsit de valoare lasă loc noului reconfortant, modificare destinată să elimine treptat aspectul nearmonios al unora dintre orașele noastre — inclusiv al Bucureștiului — înconjurate de cartiere moderne, dar cu centre și perimetre semicentrale construite neechilibrat, în epoci diferite. În cazul Bucureștiului aceste lucrări de anvergură, declanșate în ultimii ani, antrenează ample modificări constructive, mari lucrări inginerești — metroul, pasajele supra și subterane, restructurarea rețelei de transport, a celei edilitare, schimbarea structurilor și densităților de locuire, a aspectului propriu-zis al întregului oraș.

O asemenea grandioasă operă a fost inaugurată la 25 iunie 1984, zi în care tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au pus temelia măreței opere urbanistice din inima Capitalei — începerea lucrărilor de construcție la Casa Republicii și bulevardul Victoriei Socialismului. Lucrări de înaltă cutezanță, construirea acestor obiective precum și realizarea programului de sistematizare a unor mari cartiere din această zonă a Capitalei, proiectate într-o arhitectură monumentală, vor conferi prestanță și demnitate Bucureștiului, punînd pregnant în lumină vocația constructivă a poporului nostru, preocuparea neabătută a Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a crea condiții de viață tot mai prospere locuitorilor patriei, un chip strălucit primului oraș al țării, demn de epoca pe care o trăim.

Cincinalul pe care îl străbatem și în care întreg poporul nostru este angajat cu dăruire și abnegație într-un efort conjugat pentru transpunerea neabătută în viață a istoricelor hotărîri ale celui de-al XIII-lea Congres al partidului reprezintă, de asemenea, o etapă deosebit de importantă în îmbogățirea și înnobilarea zestrei urbane a Capitalei. Alături de înălțarea unor edificii social-culturale impozante, lăcașuri reprezentative pentru București, zestrea imobiliară a Capitalei va fi îmbogățită cu un număr impresionant de clădiri de locuit, reprezentînd peste 125 000 apartamente, ceea ce va permite unui număr de aproximativ 400 000 de locuitori să se mute în locuințe noi, această etapă asigurînd rezolvarea în linii mari a problemei locuințelor în Capitală.

Un standard superior de viață, ca urmare a creșterii veniturilor populației a determinat în aceste decenii și lărgirea gamei producției bunurilor de consum și de servicii, amploarea și modernizarea rețelei comerciale. Pentru satisfacerea cît mai deplină a cerințelor de consum, toate ramurile industriei ușoare s-au situat pe o curbă ascendentă sub raportul producției realizate, Bucureștiul ocupînd în prezent un loc însemnat în producția bunurilor de consum: peste o cincime din producția totală pe țară a industriei de încălțăminte, 16,9 la sută în industria textilă, 12,1 la sută în industria confecțiilor, 12,1 la sută în industria alimentară. În concordanță cu gusturile și cerințele cumpărătorilor, industria ușoară bucureșteană și-a diversificat și modernizat permanent structura sortimentală, realizînd o gamă largă de țesături, tricotaje, confecții, îmbrăcăminte, sortimente pentru noi născuți, copii și tineret, în condițiile creșterii de la an la an a producției realizate.

EVOLUȚIA REȚELEI COMERCIALE ȘI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ ÎN PERIOADA 1965—1986

Rețeaua comercială (exclusiv chioșcurile)	1965		1986		*Creșteri* 1986/1965	
	Număr de unități	*Suprafața comercială — mp —*	*Număr de unități — mp —*	*Suprafața comercială — mp —*	*Număr de unități*	*Suprafața comercială*
Rețeaua comercială total	4 330	420 990	6 119	1 156 318	141,3	274,7
Unități comerciale cu amănuntul total	3 649	313 436	4 440	828 673	121,7	264,4
din care:						
— magazine alimentare	1 838	147 859	2 013	350 879	109,5	237,3
— magazine nealimentare	1 711	148 899	2 298	384 786	134,3	258,4
— magazine universale	9	14 104	13	75 799	144,4	537,4
Unități de alimentație publică	681	107 554	1 679	327 645	246,5	304,6

La rîndul ei, industria alimentară și-a mărit considerabil producția, concomitent cu îmbogățirea gamei sortimentale și creșterea calității producției realizate cu un conținut nutritiv echilibrat, care să garanteze în principal normele de consum științific. În continuare, pe baza indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, sînt stabilite măsuri pentru dezvoltarea producției de preparate culinare, realizate atît în industrie cît și în unitățile de alimentație publică și cantine, asigurîndu-se diversificarea sortimentelor de mîncăruri gătite, ale semipreparatelor de pescărie, patiserie și alte produse, valorificînd într-o proporție mai mare legume și fructe care să permită alcătuirea unor meniuri variate, ușurarea muncii în gospodărie și o mai bună aprovizionare a populației. Totodată, în vederea ridicării gradului de dotare, a nivelului de confort și ușurare a muncii în gospodărie a crescut substanțial producția bunurilor de folosință îndelungată, a articolelor de uz casnic și a altor mărfuri cerute de populație, într-o structură sortimentală îmbunătățită, cu caracteristici tehnico-funcționale superioare.

Creșterea producției bunurilor de consum și a veniturilor locuitorilor Capitalei se reflectă direct și în sporirea volumului desfacerilor de mărfuri către populație, în 1986 vînzările cu amănuntul prin comerțul socialist fiind de peste 3,2 ori mai mari față de 1965.

Perspectivele deschise de planurile cincinale elaborate și realizate în procesul construcției socialiste au permis comerțului bucureștean, ca pe baza succeselor deosebite obținute în dezvoltarea industrială a agriculturii, precum și a celorlalte ramuri, să înregistreze o creștere continuă a volumului și sortimentului de mărfuri desfăcute. Acest fenomen a generat la rîndul său noi cerințe cu privire la dezvoltarea și modernizarea rețelei comerciale, fapt ce a făcut ca importantul efort de investiții în domeniul comerțului socialist să se concretizeze într-o permanentă extindere, înnoire și modernizare a rețelei respective. Ea s-a dezvoltat astfel echilibrat, în cadrul unei concepții unitare, fundamentată științific, cuprinzînd acțiuni privind atît extinderea unităților de desfacere în toate sectoarele, cartierele și noile ansambluri de locu-

CREȘTEREA VOLUMULUI DESFACERILOR DE MĂRFURI

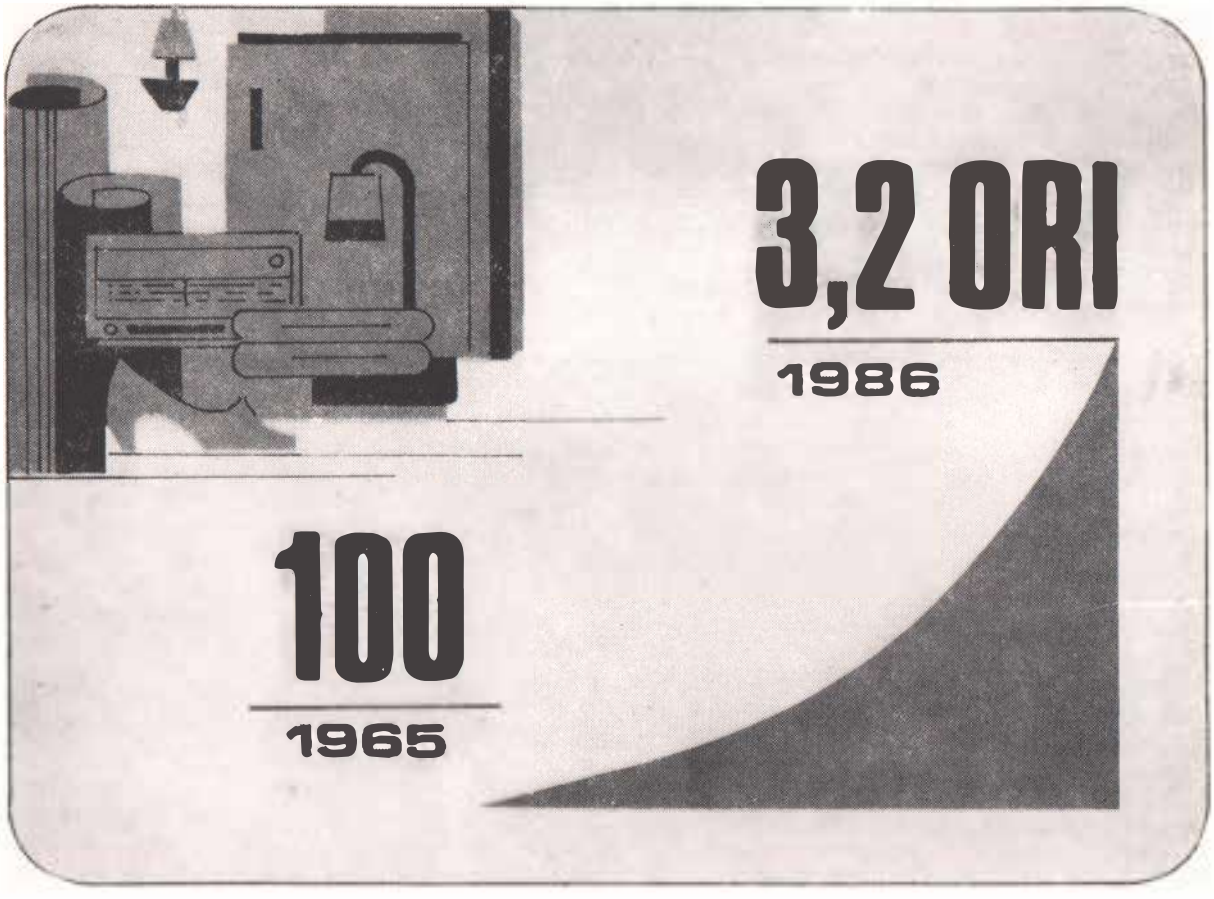

ințe, cît și revitalizarea și modernizarea centrelor comerciale tradiționale și a piețelor agroalimentare.

Potrivit indicațiilor conducerii de partid, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în municipiul București s-au construit și pus în funcțiune în perioada 1965 —1986 numeroase magazine universale și generale cu posibilități de expunere și valorificare a fondului de mărfuri și de practicare a formelor moderne de servire. Concomitent a fost dezvoltată o rețea comercială specializată, prin realizarea, mai cu seamă în ultimii ani, de magazine tip « Materna » cu articole pentru copii, tricotaje, încălțăminte, blănuri, mobilă și alte bunuri de uz îndelungat, auto-moto-velo-sport, produse electronice, articole de uz casnic și gospodăresc, unelte, utilaje și alte articole de uz agricol și de grădinărit, materiale de construcții și finisaj etc. S-a extins și modernizat, totodată, rețeaua specializată pentru desfacerea produselor de calitate superioară, care asigură o mai bună valorificare a fondului de mărfuri și un nivel înalt de servire. În alimentația publică s-au extins, îndeosebi, unitățile cu profil preponderent culinar, unitățile pentru preparate și semipreparate « gospodina », cantinele, cantinele-restaurant și alte unități specifice amplasate pe platformele industriale, în marile întreprinderi, în școli.

Toate acestea au făcut ca în perioada 1965—1986 rețeaua comercială a municipiului București să cunoască o puternică dezvoltare, atît sub aspect numeric, cît și al suprafeței de care dispune, sporind de la 4 330 de unități cu o suprafață de 420 990 mp în 1965, la 6 119 unități și o suprafață de 1 156 318 mp în anul 1986. Elocvente prin ele însele, datele referitoare la rețea pun în același timp în evidență amploarea și factura calitativă a prefacerilor structurale înregistrate în perioada de după 1965 de comerțul bucureștean. În contextul unei creșteri de 1,4 ori a numărului de unități și de peste 2,7 ori a suprafeței comerciale totale, rețeaua comercială cu amănuntul a cunoscut o creștere de 1,2 ori a suprafeței comerciale. În cadrul acestei categorii de unități, cele mai mari creșteri s-au înregistrat în rețeaua magazinelor universale al căror număr, în perioada analizată,

a crescut cu 4,4%, iar suprafața lor comercială a sporit de peste 5 ori. Creșteri deosebite a cunoscut și rețeaua de alimentație publică al cărei număr de unități s-a triplat, iar suprafața comercială de asemenea. La toate acestea se adaugă înfăptuirea, din indicațiile secretarului general al partidului, a unui amplu program de modernizare și dezvoltare a unei rețele de complexe agroindustriale, menite să asigure o bună aprovizionare a tuturor cartierelor orașului. În acest cadru a fost realizat complexul agroindustrial « Unirea », precum și cel din zona Pantelimon ; s-au realizat noi complexe și piețe agroalimentare în cartierele Aviației, Floreasca, Crîngași, Cotroceni ș.a.

Spectaculoasa evoluție pe care a cunoscut-o rețeaua comercială bucureșteană, atît sub aspectul creșterii numărului de unități, cît și, în special, sub aspectul sporirii puternice a suprafeței destinată vînzării mărfurilor, a dus, în primul rînd, la lichidarea dezechilibrelor în dezvoltarea comerțului din diferitele zone ale Capitalei, programele privind dotările comerciale fiind corelate cu cele ale construcțiilor de locuințe. În al doilea rînd, trebuie subliniat că în perioada 1965—1986, pe fondul creșterilor amintite, în municipiul București au fost rezolvate o serie de probleme deosebit de importante pentru aprovizionarea cu mărfuri a populației. Între acestea, mai semnificative sînt : stabilirea profilului și dimensionarea corectă a fiecărui tip de unitate, în funcție de caracteristicile de amplasare și perspectiva în ceea ce privește mărimea suprafeței locuibile a cartierelor de locuințe deservite ; rațională amplasare a dotărilor comerciale în cadrul sectoarelor, în vederea asigurării unui echilibru corespunzător între rețeaua comercială din centrul orașului și celelalte cartiere, precum și realizarea unei vecinătăți optime a rețelei de unități din cadrul fiecărui centru comercial asigurarea unei legături organice între mijloacele de transport și fluxul populației către rețeaua comercială ; stabilirea unor soluții privind construcția și amenajarea spațiilor comerciale în strînsă concordanță cu spațiile destinate serviciilor, precum și cu celelalte dotări tehnico-utilitare.

Pornind de la faptul că edificarea modului de viață socialist implică acțiuni convergente din

CREȘTEREA VOLUMULUI PRESTĂRILOR DE SERVICII

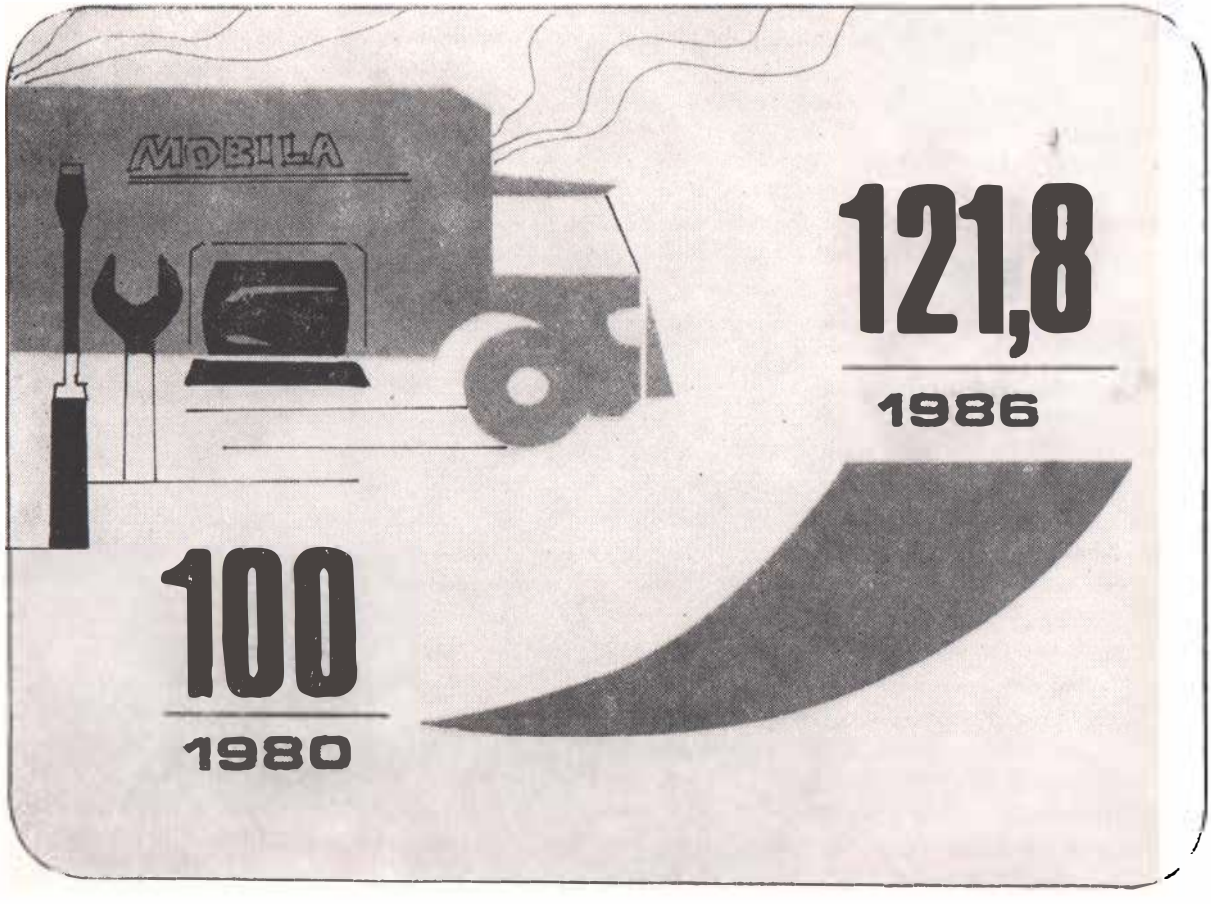

toate domeniile de activitate economico-socială, iar corelarea acestora conturează elementele politicii de ridicare a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor în concordanță cu cerințele noii calități a vieții, specifice procesului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, sectorul prestărilor de servicii, prin marea sa diversitate, a fost implicat în toate zonele vieții sociale, contribuind la satisfacerea unei game largi de solicitări din partea populației. O asemenea implicare a serviciilor în procesul de edificare a modului de viață socialist a făcut ca întreaga evoluție a rețelei de unități de care dispune sectorul respectiv să fie integrată în dezvoltarea de ansamblu a municipiului, particularizîndu-se în funcție de trăsăturile specifice drumului parcurs de Capitală în diversele etape ale construirii noii societăți.

Bucurîndu-se de o atenție deosebită din partea conducerii superioare de partid, activitatea sectorului prestărilor de servicii a beneficiat din plin de eforturile de investiții privind sistematizarea și dezvoltarea urbanistică a Capitalei, ceea ce a făcut ca în perioada 1976—1985 să se înregistreze o creștere permanentă a numărului de unități, ritmul mediu anual de creștere fiind de 3 la sută. Din totalul de 2 809 unități existente la sfîrșitul anului 1985, 645 au fost construite în intervalul respectiv.

Concomitent cu creșterea numerică a unităților, preocupările au fost îndreptate spre dezvoltarea complexă, armonioasă a rețelei respective, prin darea în folosință a unor unități noi, moderne, amplasate la parterul blocurilor sau în complexe autonome. Au fost dezafectate unitățile nespațioase, improprii unei activități eficiente și de calitate superioară pentru populație, trecîndu-se la modernizarea și dotarea corespunzătoare a tuturor unităților mai vechi, asigurîndu-se astfel o distribuire armonioasă în teritoriu a rețelei de prestări servicii. Aceste preocupări au permis lichidarea sistemului de concentrare excesivă a rețelei în zona centrală și a dotării cu totul necorespunzătoare a zonelor periferice și trecerea la o rețea echilibrată, atît din punct de vedere numeric, cît și ca profil, toate cartierele devenind din acest punct de vedere importante nuclee economico-sociale.

Dezvoltarea impetuoasă și prefacerile structurale ale societății românești în ultimele patru decenii au determinat în planul calității vieții schimbări esențiale, cu efecte majore pozitive în destinul a milioane de oameni, marcat profund de două elemente benefice: creșterea speranței de viață și a duratei medii a acesteia. Aceste date fundamentale ale existenței, cu ample ecouri la nivelul individual și al colectivității, sînt menite să contribuie major la împlinirea umană a fiecăruia, respectiv să asigure robustețe și vigoare națiunii noastre. Dacă astăzi în România, anii epocii socialiste au adăugat vieții trei decenii în plus, aceasta se datorește schimbării fundamentale a condițiilor de muncă și viață, în care se regăsește grija deosebită acordată de partidul și statul nostru ocrotirii sănătății. Atenția pe care societatea noastră socialistă, însuși secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă sănătății populației se reflectă an de an în îmbogățirea substanțială a indicatorilor stării de sănătate și în creșterea generală a calității actului medical.

Un element determinant pentru perfecționarea activității sectorului sanitar îl constituie sporirea de la an la an a fondurilor repartizate de la bugetul de stat: de la 0,6 miliarde lei în anul 1950 s-a ajuns la peste 18 miliarde lei în 1986, de aproape 30 de ori mai mult. Pe aceste coordonate se înscrie și activitatea destinată să supravegheze sănătatea locuitorilor Capitalei care beneficiază de o rețea amplă și modernă de așezăminte medicale, deservită de un corp medical cu înaltă pregătire profesională. A dispărut pentru totdeauna situația Bucureștiului antebelic, cînd starea de sănătate, ca expresie directă a condițiilor economice, sociale, culturale era pregnant marcată de flagelul unor boli ca tuberculoza, difteria, malaria, precum și de o rată ridicată a mortalității generale și, în special, ca urmare a lipsei de atenție față de sănătatea mamei și copilului, de o înaltă curbă a mortalității infantile.

Astăzi, ca urmare a prefacerii acestui sector, în contextul îmbunătățirii activității sociale în ansamblu, asistența medicală a locuitorilor din Capitală se deosebește de anii anteriori, în primul rînd prin creșterea gradului de accesibilitate a populației la actul medical și deci prin posibilitatea creată fiecărui cetățean de a beneficia mai prompt și mai eficient pentru propria sănătate de prestația medicală. Au fost create în acești ani policlinici și dispensare în toate zonele nou construite, cabinete specializate, stație de salvare, dispensare medicale în întreprinderi pentru ocrotirea sănătății la locul de muncă; în vederea creșterii calității actului medical s-a organizat pe principii științifice acordarea diversificată a asistenței medicale pe categorii de vîrstă, bucurîndu-se de aceeași atenție îngrijirea copiilor și tinerilor, a populației adulte și vîrstnice.

Pagini de referință
din istoria noii deveniri a Capitalei,
înscrisă pe coordonatele unor ample
și profunde prefaceri
urbanistice și edilitare

Imagini din noua geografie a Capitalei

Prin înfăptuirea unei opere constructive de o anvergură fără precedent,
Bucureștiul urmează să devină
« un oraș socialist modern, o mîndrie a întregului nostru popor »

CARNE

Podul Grant —
impunătoare rampă de lansare peste întinerita Cale a Griviței, liniile ferate ale Gării de Nord
și noua Cale Giulești, spre marile cartiere Crîngași și Militari

Complexul comercial agroindustrial Unirea,
însemn de marcă al urbanismului modern, al înscrierii pe noi coordonate
a calității vieții locuitorilor Capitalei

DECORATION
CONFECTION

Tot ceea ce investim și realizăm,
prin munca unită și entuziastă a întregului popor, investim pentru om,
pentru creșterea bunăstării lui materiale și spirituale

Metroul București —
măreață ctitorie a unui timp eroic
pentru tinerețea perpetuă
a Capitalei patriei

23 AUGUST
XX
METROU
UNIRII

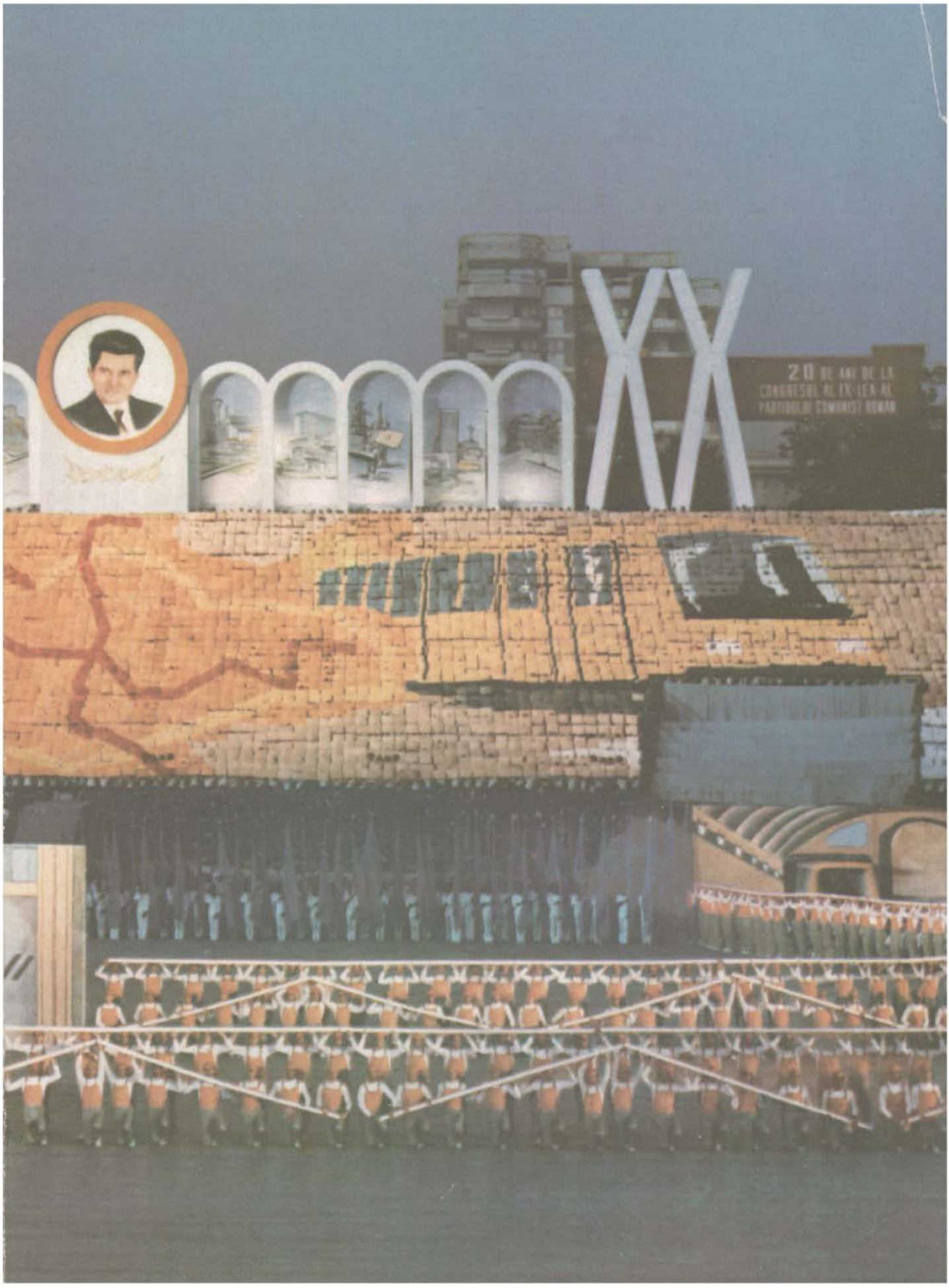
XX

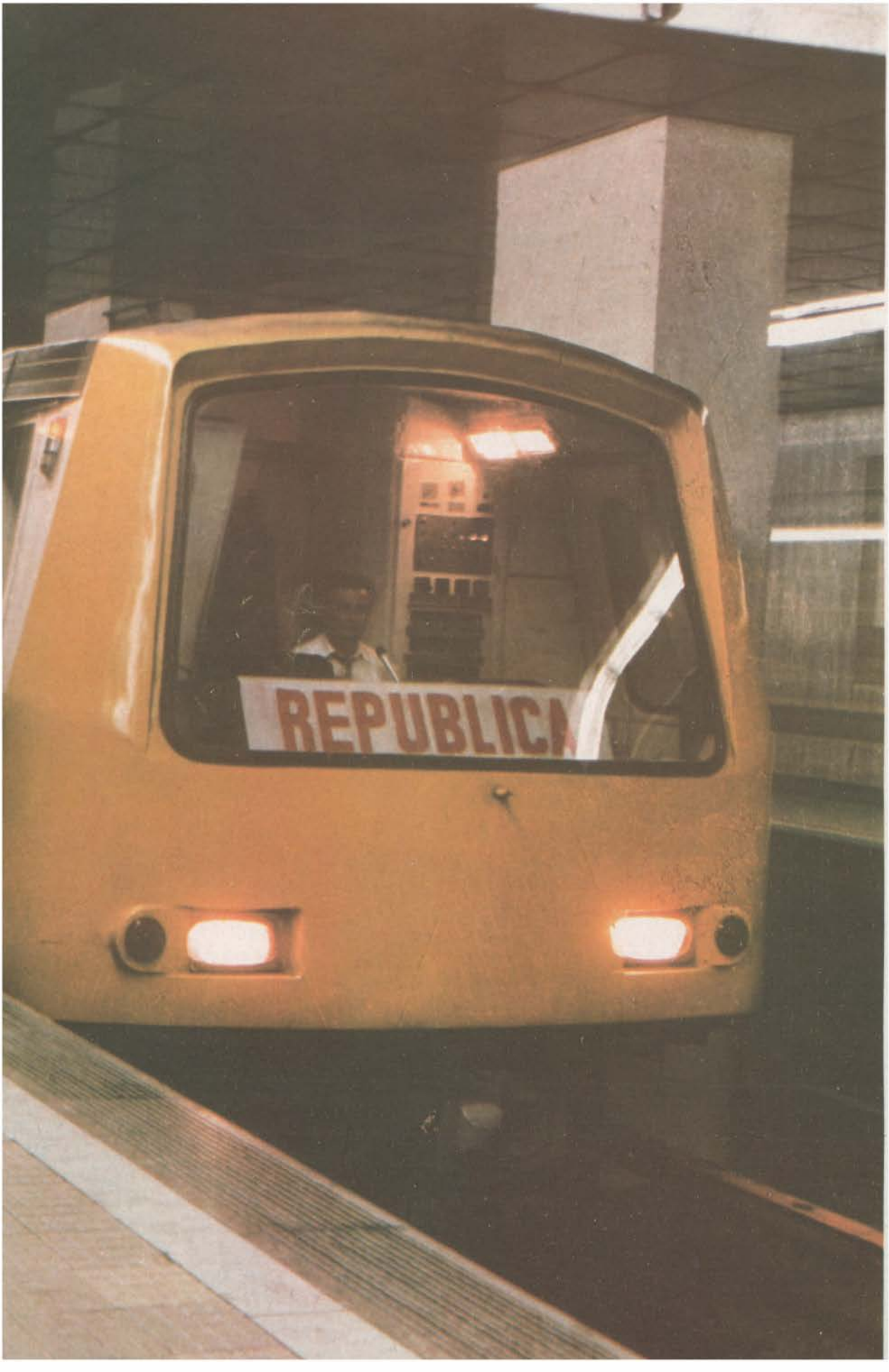
REPUBLICA

Momentele ce au marcat
finalizarea și inaugurarea succesivă
a diverselor etape de realizare
a rețelei metroului au însemnat
tot atîtea însuflețitoare îndemnuri
pentru continuarea
acestei grandioase construcții
care este acum
o mîndrie pentru fiecare bucureștean

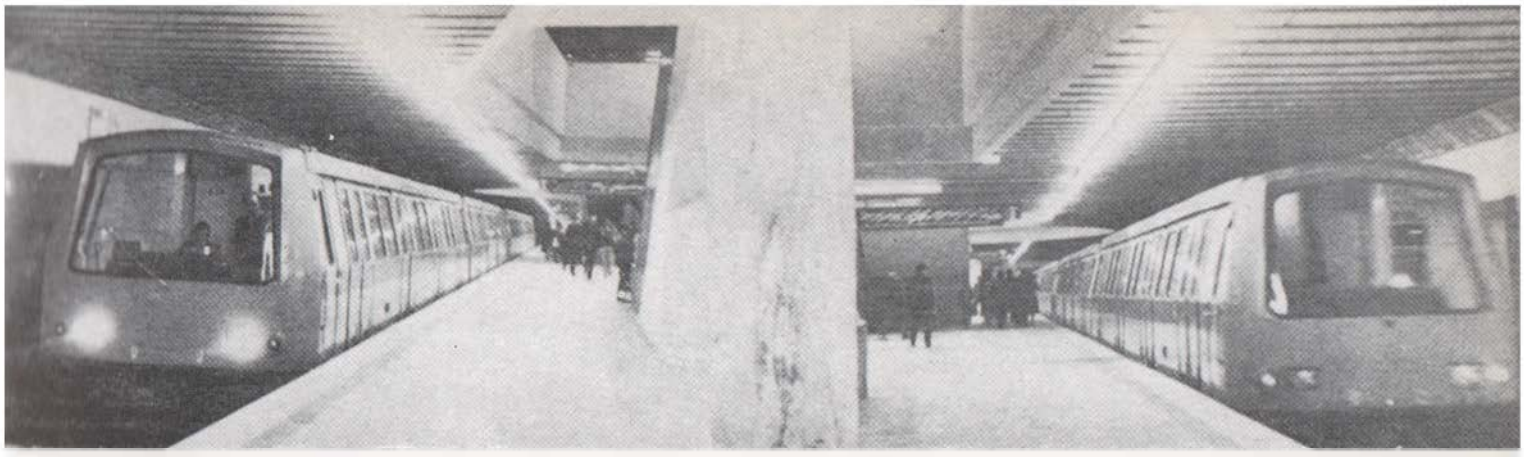

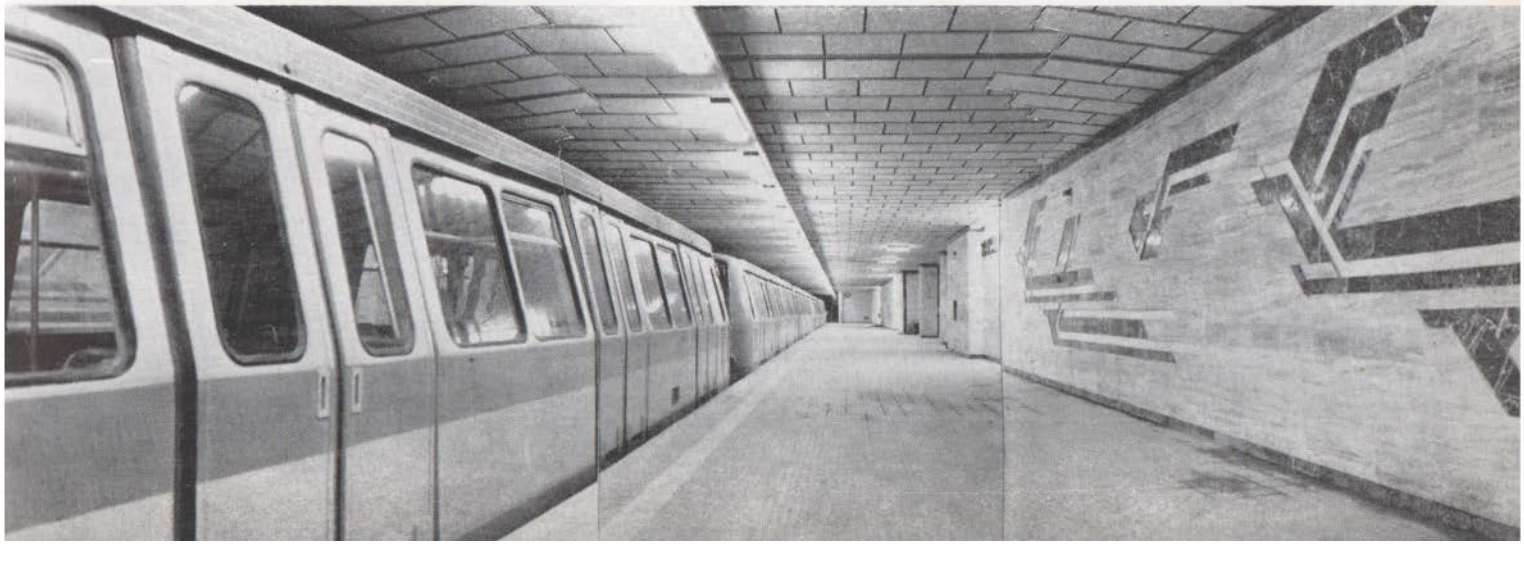

La poalele Mărțișorului, în lumea minunată a copilăriei —
Palatul pionierilor și șoimilor patriei

Poarta de Nord a Capitalei — cartierul Băneasa-Aviației,
într-o ținută arhitecturală
ce prefațează demna și eleganta ascensiune pe verticală a întregii Capitale

GALANTERIE FEMEI

Gînduri și flori
ale bucuriei și recunoștinței oamenilor

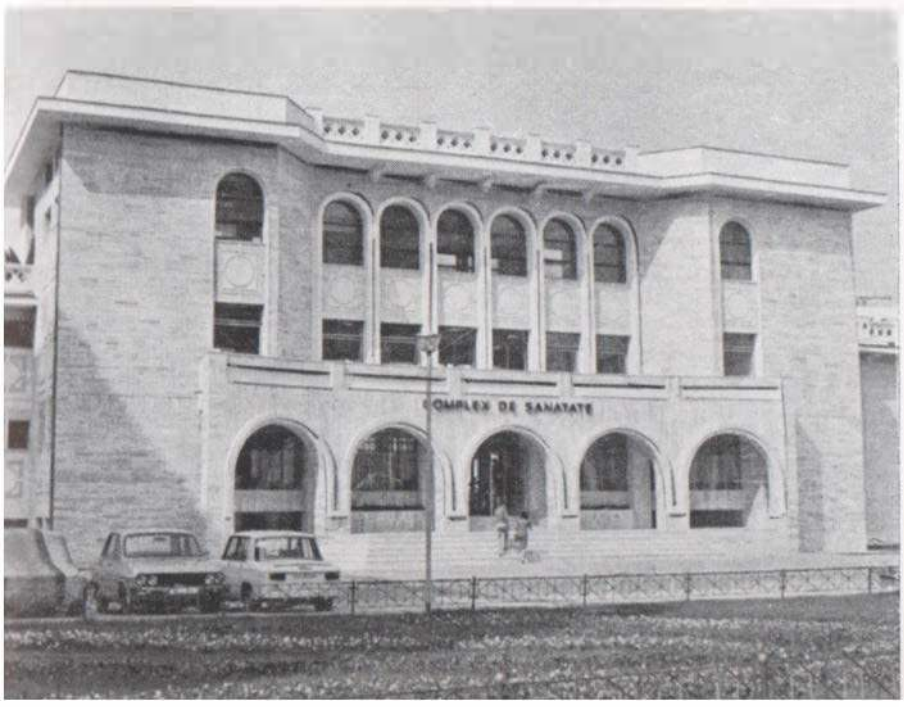

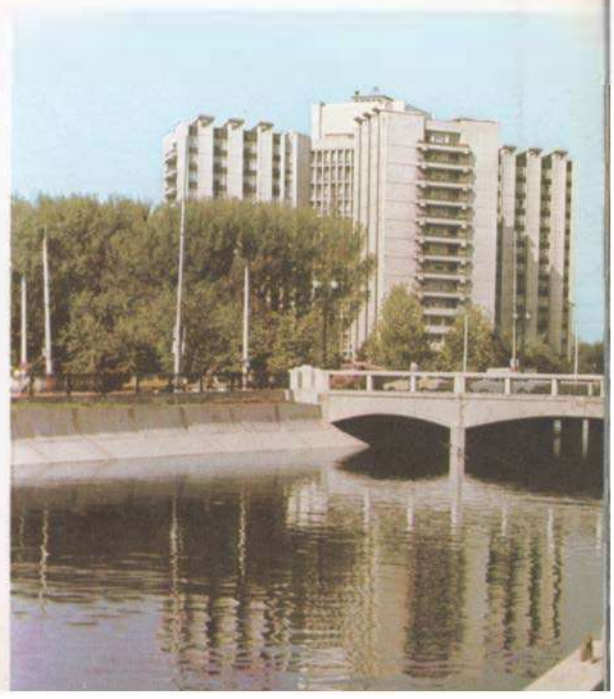

Din inițiativa tovarășului
Nicolae Ceaușescu,
Bucureștiul și-a înnobilat chipul, înnoind
și întinerind rîul Dîmbovița,
de care și-a legat existența și istoria

LOTHOARA
CAP NAX
50PERS

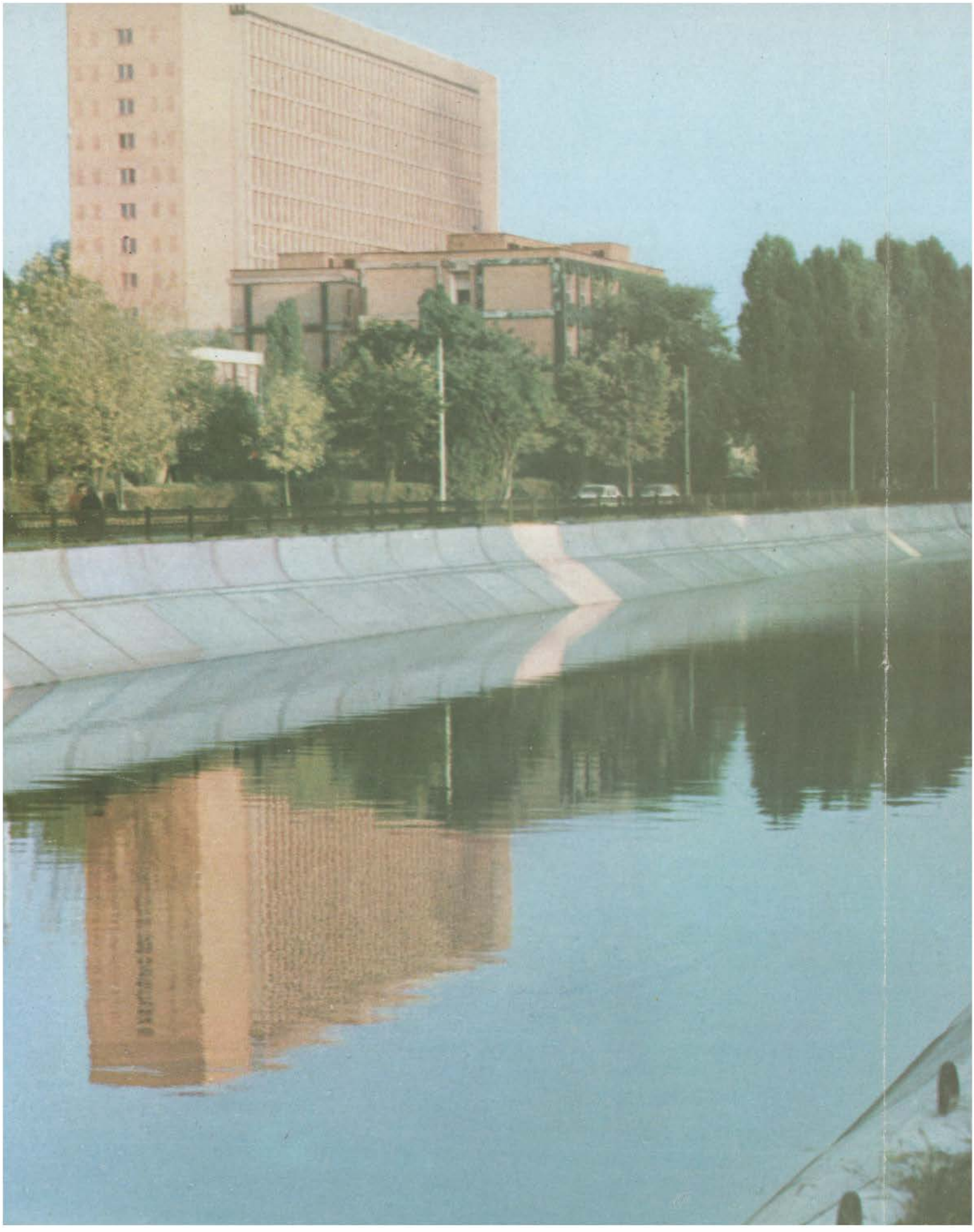

Înflorirea puternică a științei, învățământului și culturii
constituie premisa sporirii continue
a aportului lor la înfăptuirea programelor de dezvoltare intensivă a patriei.
Vizitele efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu,
în unități de cercetare și învățământ din Capitală
au prilejuit ample și fructuoase deschideri ale integrării tot mai puternice
a activității din aceste domenii cu producția,
pentru accelerarea progresului tehnico-științific în toate ramurile economiei

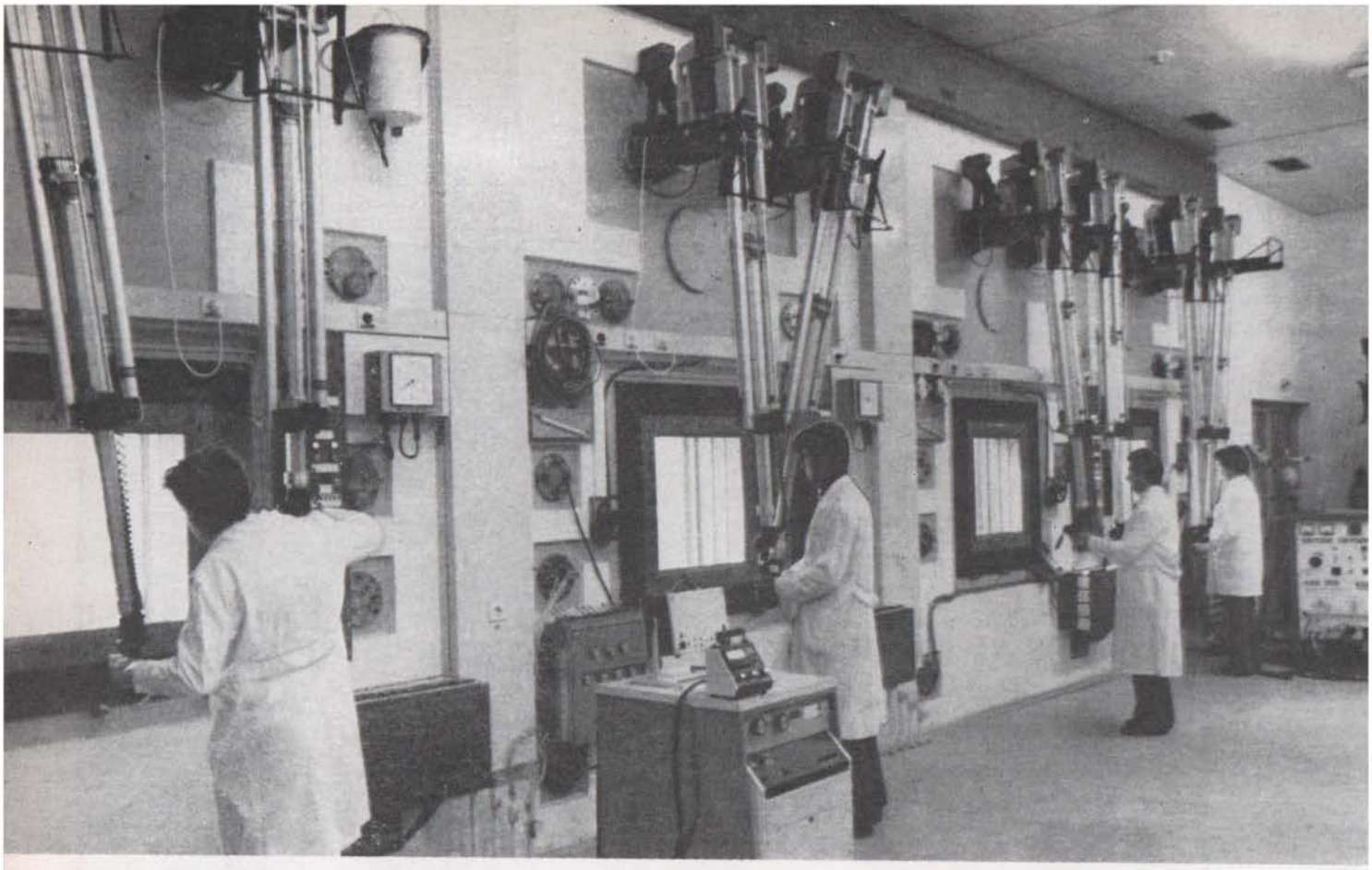

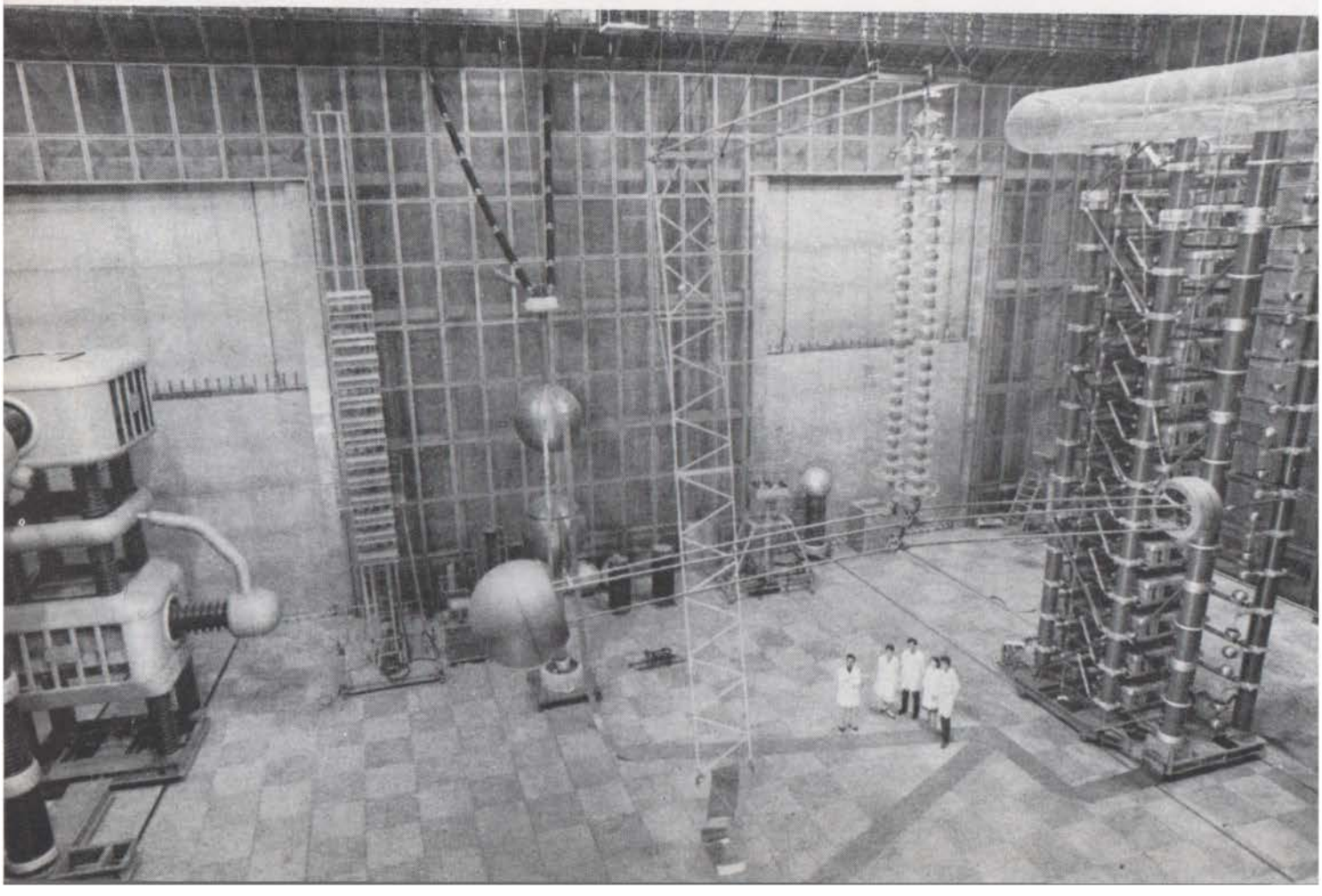

O bază materială modernă,
pe măsura cerințelor înalte puse în fața științei și învățământului
în opera de edificare a noii societăți

▶
Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a formulat,
în cadrul marilor forumuri ale celor ce lucrează în domeniul științei,
învățământului și culturii,
orientări de inestimabilă valoare teoretică și practică
pentru angajarea fermă a tuturor forțelor creatoare în vederea soluționării eficiente
a problemelor fundamentale ale progresului economico-social al țării

Chimie

A învăța și a aplica în practică
tot ceea ce este mai nou și mai valoros în fiecare domeniu — iată calea afirmării plenare a tinerei generații,
a împlinirii celor mai înalte aspirații ale sale

Bucureștiul, puternică citadelă a învățământului modern,
în care au fost ridicate impunătoarele edificii ale Institutului politehnic, Institutului de construcții,
Facultății de fizică, Academiei de studii economice, Institutului de arhitectură ș.a.,
dispune de condiții optime pentru formarea specialiștilor de care țara are nevoie
în toate sectoarele creației materiale și spirituale

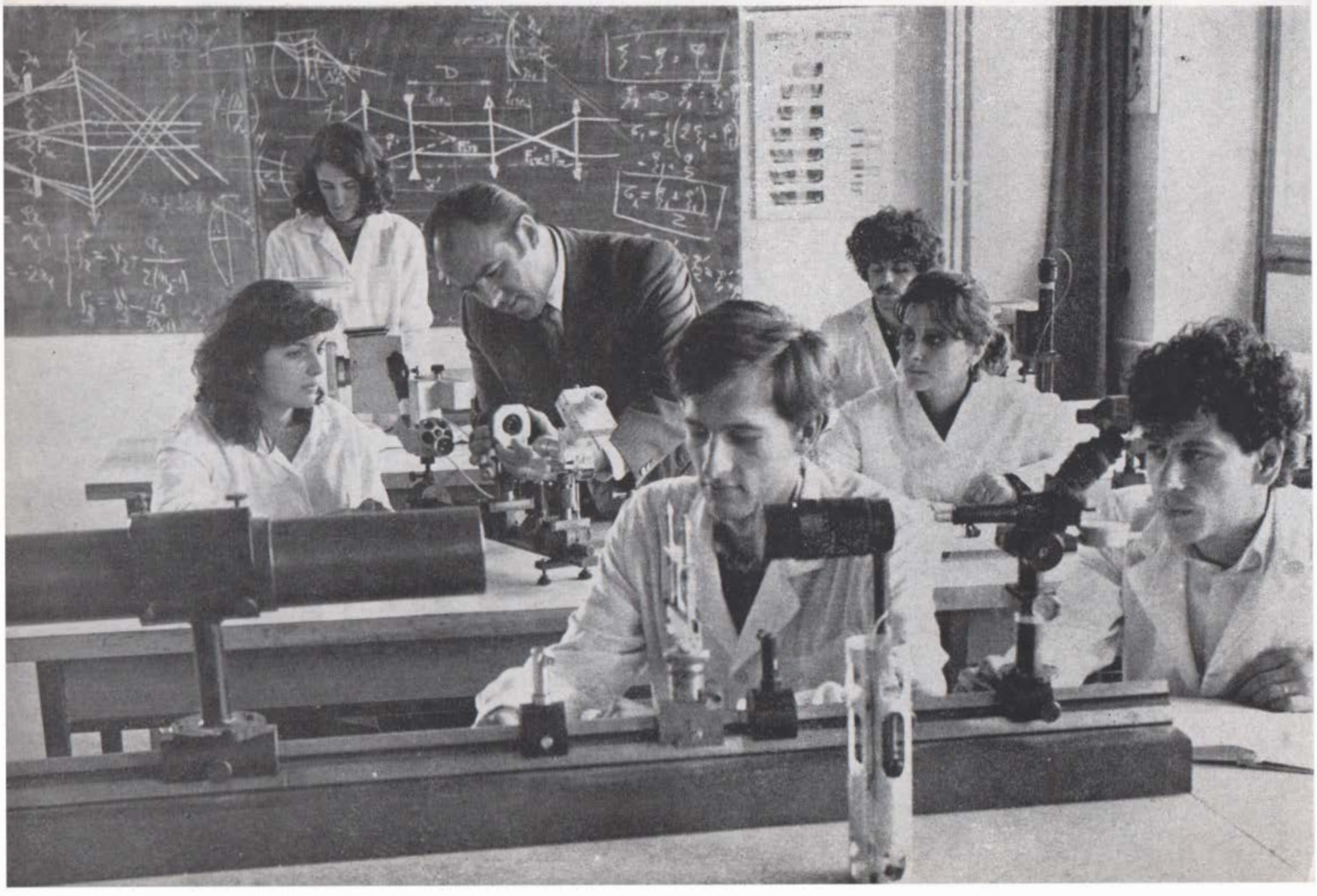

Un act cu valoare de simbol pentru destinul și rolul artei în societatea socialistă.
Din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu,
în Capitală a fost constituit Muzeul colecțiilor de artă

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu,
participînd la inaugurarea expoziției
organizate cu prilejul sărbătoririi a 65 de ani de la crearea U.T.C.

Congresul Educației Politice și Culturii Socialiste —
moment cu ample și profunde rezonanțe în procesul formării omului nou,
constructor conștient și devotat al socialismului și comunismului

Noua clădire a Teatrului Național

CÎNTAREA
ROMÂNIEI

◀
Festivalul național « Cîntarea României » —
sub auspiciile căruia, pe marea scenă a țării, se afirmă mereu noi talente
în pasionanta competiție a muncii și creației libere

Locuitorii municipiului București
aduc un fierbinte omagiu conducătorului iubit al partidului și statului
pentru întreaga sa operă și eroică activitate revoluționară
pusă de peste cinci decenii și jumătate în slujba binelui și măreției patriei.
Sub însemnele acestui gînd de aleasă recunoștință și nețărmurită gratitudine
au rămas adînc gravate în inimi și în conștiințe
întîlnirile tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu
cu oamenii muncii din Capitala patriei

VĂ MULȚUMIM DIN INIMĂ

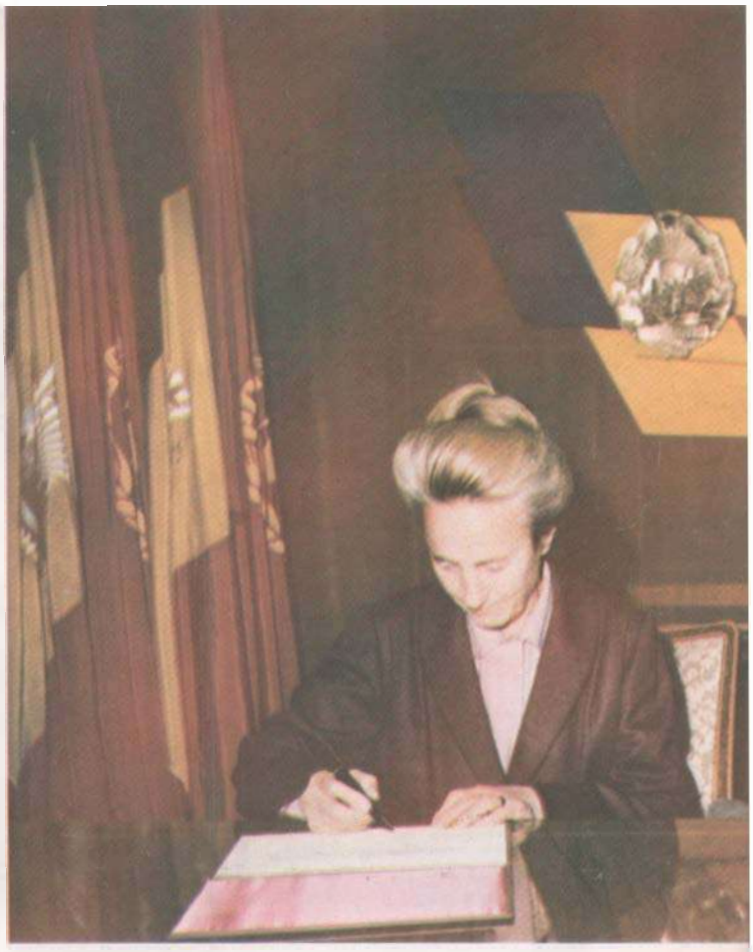

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşa Elena Ceauşescu semnînd buletinul de vot
în cadrul referendumului de la 23 noiembrie 1986
privind reducerea armamentelor, efectivelor şi cheltuielilor militare ale ţării

Miting de pace în capitala României socialiste

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu,
vizite oficiale în capitala României socialiste
consacrate păcii, prieteniei
și colaborării internaționale: Mihail Gorbaciov,
secretar general al C.C. al P.C.U.S.;
Kim Ir Sen, secretar general
al C.C. al Partidului Muncii din Coreea,
președintele Republicii Populare Democrate Coreene;
Robert Mugabe,
prim-ministru al Republicii Zimbabwe

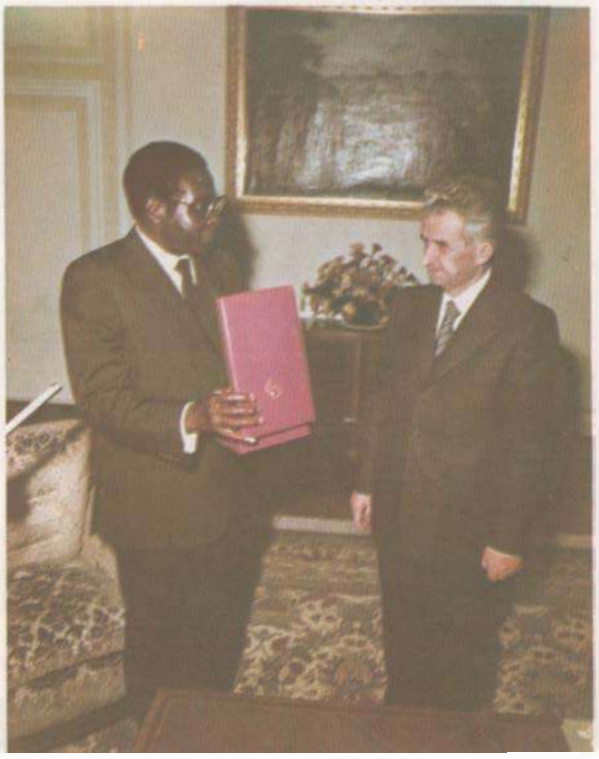

Dialog la înalt nivel între președintele României, Nicolae Ceaușescu, și Hosni Mubarak, președintele R.A. Egipt

Convorbiri între președintele României, Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Turcia, Kenan Evren

XX

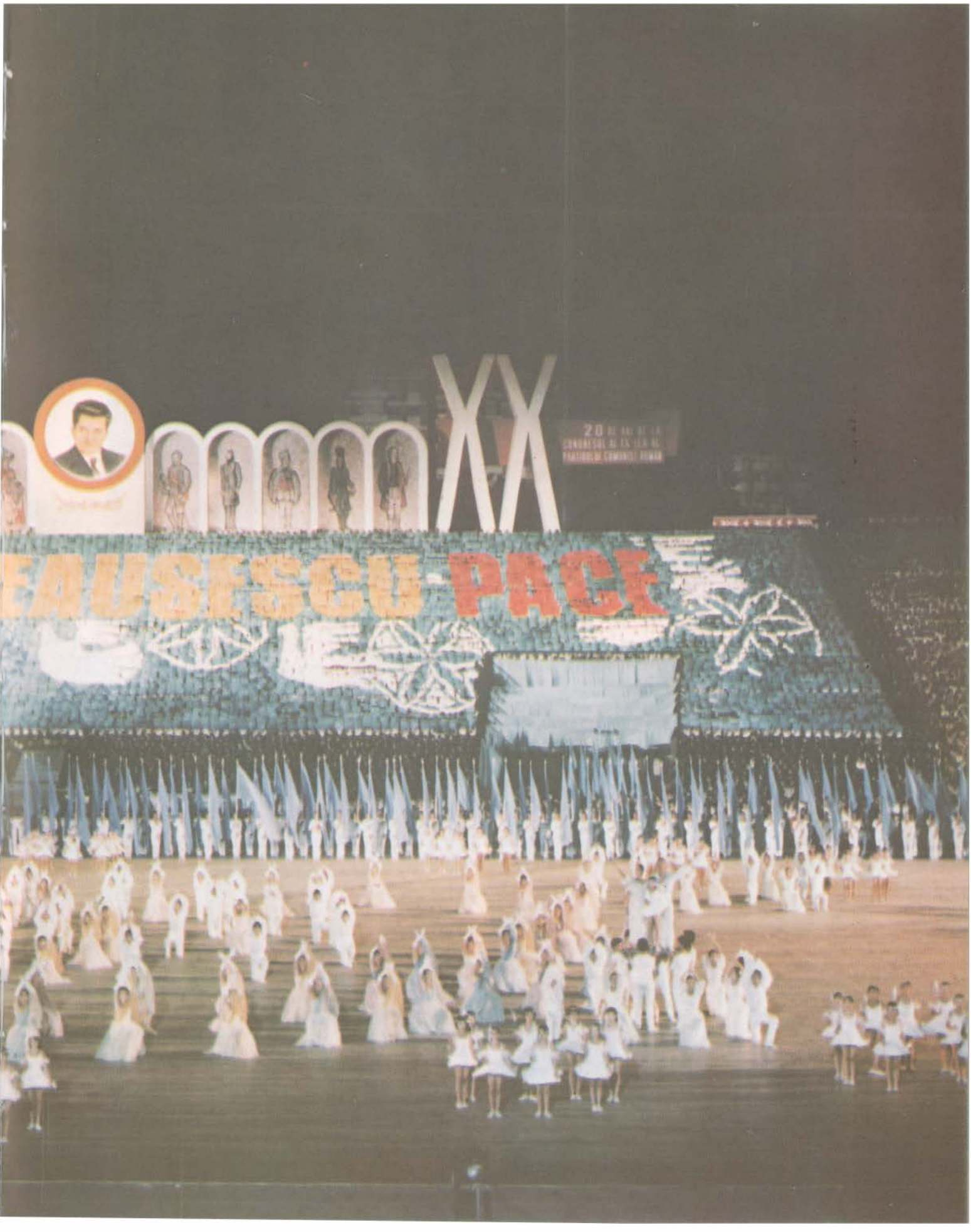
XX
PACE

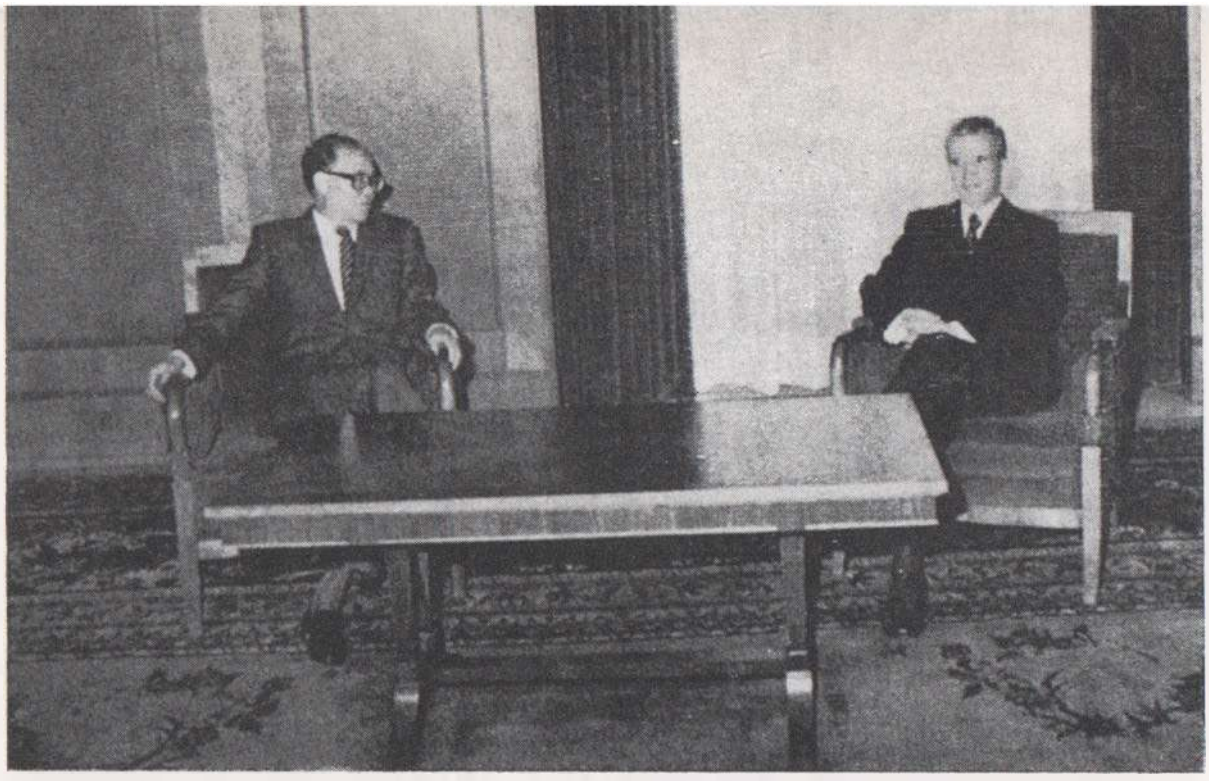

3 iulie 1986:
Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit
cu Zhao Ziyang, aflat la București în vizită oficială
în calitate de premier
al Consiliului de Stat al R. P. Chineze

Aspecte din timpul vizitelor efectuate la București,
la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu,
de Erich Honnecker,
secretar general al C.C. al P.S.U.G.,
președintele Consiliului de Stat al R. D. Germane,
și Fidel Castro Ruz,
prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Cuba,
președintele Consiliului de Stat
și al Consiliului de Miniștri al Republicii Cuba

Momente din vizitele oficiale
efectuate la București, la invitația președintelui României, Nicolae Ceaușescu,
de Karl Carstens, în calitate de președinte al Republicii Federale Germania;
Mauno Koivisto, președintele Republicii Finlanda,
San Yu, președintele Republicii Socialiste a Uniunii Birmane

Opera politică și științifică a tovarășului Nicolae Ceaușescu
apreciată pe toate meridianele lumii

Întîlnire a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu
cu prestigioase personalități ale științei mondiale

În același timp, numărul locurilor în spitale a crescut considerabil, prin așezămintele nou construite — între care se remarcă în mod deosebit Spitalul clinic municipal, cel mai mare din țară — astăzi în Capitală existînd peste 27 000 de paturi. Locuitorii orașului beneficiază, de asemenea, de serviciile asigurate de casele de sănătate realizate în zonele Pantelimon și Șerban Vodă, la care se vor adăuga și altele similare, de numeroase alte dotări destinate ocrotirii sănătății întregii populații, ridicării continue a calității vieții.

Important centru universitar și științific medical, Capitala a beneficiat din plin de fondurile alocate an de an de statul nostru pentru dezvoltarea și modernizarea diferitelor sectoare de activitate. S-au putut astfel organiza unități sanitare de vîrf în unele domenii ale medicinei cum sînt: neurochirurgia, chirurgia cardiacă, chirurgia plastică și reparatorie; în aceeași sferă de preocupări ale statului nostru, destinate să ridice parametrii vieții și prin asigurarea unei depline sănătăți, se înscrie și dotarea unor unități sanitare cu aparatură modernă, de înaltă tehnicitate: tomografe computerizate, ecografe pentru diagnosticul cu ultrasunete, instalații de monitorizare și pentru tratamente cu cobalt.

Politica partidului și statului nostru a avut în permanență în centrul atenției problemele demografice, sporirea natalității, creșterea și dezvoltarea armonioasă a copiilor, întărirea familiei, anticipînd astfel cu clarviziune și răspundere însuși viitorul poporului nostru. Subliniind în nenumărate rînduri răspunderea pentru promovarea tinereții națiunii noastre, pentru asigurarea echilibrului între generații și a permanenței fluxurilor de energii umane, secretarul general al partidului arăta:

« Întreaga noastră activitate trebuie să aibă permanent în vedere asigurarea unei sănătăți cît mai bune a populației, sporirea natalității, realizarea unei structuri cît mai armonioase de vîrstă a populației. De aceasta depind viitorul poporului, însăși făurirea cu succes a socialismului și comunismului în patria noastră ».

În cadrul acestor generoase preocupări, asistența mamei și copilului în Capitală a înregistrat progrese de la an la an atît în ceea ce privește sporirea bazei materiale a acestui compartiment — creșterea numărului de paturi în spital, crearea de secții noi pentru asistența mamei, pentru nou născuți, sporirea numărului de dispensare de pediatrie — cît și în asigurarea unui personal medical bine pregătit. Acțiunile sanitare destinate acestei categorii de populație au căpătat în ultima vreme un caracter profilactic mai accentuat, ceea ce a dus la scăderea numărului de îmbolnăviri, a mortalității infantile, la dezvoltarea unor copii sănătoși. Cercetările medicale demonstrează că în ultimele decenii dezvoltarea fizică și psihică a copiilor și a tinerilor între 0 și 18 ani relevă creșterea continuă a nivelului lor statural și ponderal ca un reflex direct al factorilor sociali — îmbunătățirea calității vieții, dezvoltarea și modernizarea asistenței medicale.

În ultimii ani, acțiunile complexe menite să ridice nivelul calitativ al asistenței medicale au impus un concept nou, cel de « medicina omului sănătos »— concept care accentuează latura profilactică, de prevenire a îmbolnăvirilor, concomitent cu desfășurarea unor programe pe termen lung pentru combaterea bolilor cronice. Institute specializate din București studiază și promovează măsuri în acest sens, în plus două așezăminte destinate acestui scop — casele de sănătate Socului și Șerban Vodă—oferă bucureștenilor în condiții civilizate posibilitatea de a-și menține sănătatea.

Cultivarea mișcării și sportului, folosirea factorilor naturali de cură, călirea organismului, petrecerea timpului liber în aer curat, iată tot atîtea posibilități de întreținere a sănătății. Numeroasele parcuri, oazele de verdeață și locurile de recreere din Capitală oferă din plin asemenea condiții bucureștenilor.

În ultimii ani, la indicația secretarului general al partidului, edilii Capitalei s-au preocupat în mai mare măsură de dezvoltarea și modernizarea bazei turistice și de agrement, în vederdea satisfacerii cerințelor mereu crescînde ale oamenilor muncii de petrecere reconfortantă a timpului liber.

Numeroasele grădini și parcuri naturale sau amenajate, nou construite, extinse sau modernizate se întîlnesc fără excepție în toate cartierele. Pe lîngă cele tradiționale — parcurile Herăstrău, Libertății, Tei, Grădina Cișmigiu—s-au creat cele noi, înzestrate cu dotări moderne de agrement, cu lacuri și stranduri: Parcurile Titan, Drumul Taberei, Plumbuita, Străulești, Parcul de cultură și sport « 23 August », Tineretului și, mai nou,

marea zonă de agrement din jurul lacului Dîmbovița, ștrandul Dîmbovița și lucrarea de mare anvergură privind amenajarea rîului Dîmbovița. În cronica mereu mai bogată a marilor ctitorii ale « Epocii Nicolae Ceaușescu », de bună seamă se înscrie și această impresionantă operă edilitară de întinerire a Dîmboviței. Noua albie lungă de peste 10 km și lată de 28 de metri poartă prin trupul orașului undele argintii ale apei oglindind în ele imaginea malurilor străjuite de salcîmi și a siluetelor noilor, elegantelor construcții. Proiectată din inițiativa și la înflăcăratul îndemn al secretarului general al partidului, această nouă operă constructivă destinată să restituie Dîmboviței menirea sa milenară, într-o ipostază nouă, agrementată pe tot parcursul de maluri și poduri noi, elegante, conferă Bucureștiului socialist carate noi de frumusețe.

Bucureștiul — capitala unei înalte civilizații. Așa ni se înfățișează ea astăzi, rod al unui măreț și superb efort al întregului popor, condus de partid, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, înflăcăratul revoluționar, strălucitul vizionar și conducător al destinelor națiunii noastre. Un București care asigură tot mai mult locuitorilor săi satisfacerea în condiții de deplină egalitate a dreptului la muncă, a nevoilor de învățămînt, cultură, sănătate, odihnă.

Întinerit în anii « Epocii Nicolae Ceaușescu », ca niciodată în existența sa multiseculară, Bucureștiul, capitala României socialiste, se pregătește, la întîlnirea cu mileniul trei, să devină mai frumos ca oricînd.

BUCUREȘTI
capitală a păcii

UN APORT SUBSTANȚIAL LA CAUZA PĂCII, ÎNȚELEGERII ȘI COLABORĂRII

Centru politico-administrativ al țării, principalul loc de afirmare a principiilor și direcțiilor de acțiune ale politicii externe românești, vatră de lumină a științei și culturii, univers generos al artelor și creației, citadelă a învățămîntului, cetate a industriilor de vîrf, metropolă modernă de unde iradiază spre lume ideile nobile ale păcii și prieteniei — Bucureștiul de astăzi își definește destinul, profilul și personalitatea în perfectă simbioză cu destinele întregii țări, purtînd amprenta capacității și dinamismului de a merge impetuos pe drumul marilor împliniri, jalonat cu cutezanță revoluționară și clarviziune științifică de președintele Nicolae Ceaușescu. Bucureștiul este atestat documentar de peste cinci veacuri, dar fizionomia și atributele de capitală modernă și le-a dobîndit în ultimii 23 de ani; Bucureștiul are mai bine de jumătate de mileniu, dar personalitatea, pregnantă și distinctă, și-a conturat-o numai în ultimele două decenii; Bucureștiul este de peste un veac capitala țării, dar profilul de capitală a dialogului internațional și l-a dobîndit abia după Congresul al IX-lea al partidului, perioadă încununată de izbînzi fără seamăn, intrată în istoria neamului sub denumirea de « Epoca Nicolae Ceaușescu ».

Putem afirma, cu legitimă mîndrie patriotică, că datorită politicii promovate de partidul și statul nostru, care a făcut din România socialistă un important factor în procesul de democratizare a relațiilor internaționale, un apărător statornic al independenței, suveranității și libertății popoarelor, numele Bucureștiului a fost proiectat printre capitalele cu aportul cel mai substanțial la cauza păcii, securității și înțelegerii în lume. Ampla deschidere a capitalei României spre lume s-a cristalizat ca o coordonată fundamentală a politicii externe românești, găsindu-și cea mai pregnantă expresie în dialogul permanent purtat de președintele Nicolae Ceaușescu cu șefi de stat și de guvern din țări de pe toate continentele, cu conducători de partide și mișcări de eliberare națională, cu alte personalități ale vieții politice, economice și cultural-științifice. În perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea, Bucureștiul a fost vizitat de peste 300 șefi de stat, de guvern și de parlament din țări de pe toate continentele.

Concepția de politică externă a României socialiste, a președintelui Nicolae Ceaușescu afirmă cu vigoare spiritul răspunderii față de soarta păcii. De la București au pornit spre zările lumii îndemnuri permanente pentru excluderea cu desăvîrșire din relațiile internaționale a politicii de forță și amenințare cu forța, pentru soluționarea tuturor problemelor litigioase dintre state numai și numai pe calea tratativelor, a dialogului politic. De la București au pornit mereu și mereu inițiative și acțiuni de răsunet internațional vizînd angajarea unui proces real de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară. Același spirit al responsabilității față de soarta păcii a determinat Bucureștiul să adopte principiul de a fi prezent la toate forurile în care se abordează probleme internaționale importante, de a-și spune deschis și răspicat părerea în toate marile probleme care confruntă lumea contemporană. Este, de asemenea, bine cunoscut rolul Bucureștiului de gazdă ospitalieră și de organizator desăvîrșit al unor prestigioase reuniuni internaționale și de veritabilă « placă turnantă » a colaborării cu toate statele lumii, indiferent de orînduire socială, de concepții politice și filozofice.

Potrivit concepției partidului și statului nostru despre lume și viață, politica externă promovată de România militează pentru o adevărată democrație și un adevărat umanism, incompatibile cu perpetuarea exploatării omului de către om, cu asuprirea altor popoare. Nu poate fi o politică mai umanistă decît aceea care pune la baza sa dreptul popoarelor de a fi stăpîne pe destinele și bogățiile lor naționale, de a se dezvolta libere și independente, fără nici un amestec din afară. Politica ce emană de la București este o politică consacrată omului, dreptului omului la viață, profund umanitară, după cum

tot profund umanitară este și cerința instaurării unei noi ordini economice internaționale, bazată pe egalitate și echitate, abolirii monopolului tehnologic și acordării accesului larg tuturor popoarelor la cuceririle științei și tehnicii moderne, teme cărora Bucureștiul le-a consacrat numeroase inițiative în forurile internaționale.

Dacă România este astăzi mai mult ca oricînd în trecut cunoscută și prețuită în conștiința generală a umanității, dacă numele capitalei și al președintelui țării se regăsesc practic în fiecare zi în coloanele presei internaționale, în emisiunile radioului și televiziunii, dacă poziția României socialiste este astăzi privită cu interes pe toate meridianele globului, iar cuvîntul ei este ascultat cu atenție în incintele marilor reuniuni internaționale — toate acestea se datorează politicii clarvăzătoare și realiste promovată de partidul și statul nostru pe plan mondial, concepției revoluționare, novatoare cu care a fost înzestrată gîndirea politică românească.

NUME ROSTIT CU ALES RESPECT PE TOATE MERIDIANELE GLOBULUI

Capitala României socialiste, București, a devenit în anii postbelici, dar mai cu seamă în perioada de după 1965, un loc privilegiat de unde marile publicații și agenții de presă internaționale își trag seva pentru numeroasele știri, comentarii, relatări pe teme de unanim interes pentru întreaga omenire. Evenimentele politice de la București — congresele și conferințe naționale ale partidului, sesiunile Marii Adunări Naționale, reuniunile altor forumuri naționale la care tovarășul Nicolae Ceaușescu rostește cuvîntări sînt urmărite cu legitim și firesc interes. Deschizînd noi orizonturi pentru dezvoltarea multilaterală a patriei, potrivit obiectivelor istorice inaugurate de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, continuate de congresele al X-lea și al XI-lea, al XII-lea și al XIII-lea — rapoartele și cuvîntările secretarului general al partidului, președintele Republicii, s-au înscris de fiecare dată drept contribuții de inestimabilă valoare la elaborarea și transpunerea în viață a principiilor și direcțiilor politicii externe românești, compunînd un ansamblu coerent, realist și dinamic de acțiuni externe care au avut și au un profund ecou pe toate meridianele lumii, se bucură de cea mai largă audiență internațională. Își găsește în aceasta o strălucită expresie unitatea dialectică dintre politica internă și cea externă a partidului și statului nostru, bazată pe adevărul peremptoriu că pentru înfăptuirea cu succes a planurilor și programelor de dezvoltare economică și socială este nevoie de asigurarea condițiilor internaționale de liniște și pace, de o largă și echitabilă colaborare cu toate statele lumii, numai în asemenea condiții fiind posibilă concentrarea eforturilor fiecărui popor pentru mai binele său, progresul și independența tuturor popoarelor planetei.

Între numeroasele surse ale imensului prestigiu internațional al țării noastre, ale profundei stime și aprecieri la adresa României, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, la loc de frunte se înscrie afirmarea principialității politicii externe românești, principialitate definitorie atît sub aspect conceptual cît și sub aspectul acțiunii practice. Este un merit incontestabil al tovarășului Nicolae Ceaușescu, strălucit analist al mutațiilor și tendințelor politice, economice și sociale de pe arena mondială, de a fi sesizat caracterul legic, obiectiv al necesității așezării pe baze noi, calitativ superioare a ansamblului raporturilor internaționale, de a fi definit cu limpezime de cristal principiile și normele ce trebuie să guverneze relațiile dintre state și de a fi făcut totul pentru implementarea și generalizarea lor în viața internațională.

Departe de a se fi limitat la simpla proclamare a importanței acestor principii, de la București s-a acționat cu fermitate pentru aducerea noilor relații în perimetrul activității practice, România socialistă întemeindu-și întreaga politică externă pe respectarea și promovarea fermă, consecventă a acestora. Pe o asemenea bază, țara noastră — acționînd în spiritul demersurilor principiale ale tovarășului Nicolae Ceaușescu — a dezvoltat ample raporturi de prietenie și colaborare multilaterală cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, situare geografică, nivel de dezvoltare sau apartenență la alianțe militare, aceasta fiind un permanent catalizator al amplificării prezenței României în lumea contemporană, imprimînd acestei largi deschideri valențele unui dinamism fără precedent. Astfel, dacă în 1965 România avea relații diplomatice cu 67 de state și economice cu 68 de state, în prezent avem relații diplomatice și economice cu 155 de state situate pe toate meridianele. Simpla alăturare a acestor cifre este în măsură să evidențieze atît dezvoltarea impetuoasă a relațiilor externe ale României în anii « Epocii Nicolae Ceaușescu », cît

și faptul că, prin înseși raporturile sale bilaterale, țara noastră și-a adus și își aduce o contribuție deosebit de valoroasă la transpunerea în practică a acestor principii, pe care președintele României le aprecia în mod sugestiv într-una din primele cuvîntări rostite după Congresul al IX-lea ca fiind pentru viața internațională precum apa și aerul pentru menținerea vieții în general.

De la București, în repetate rînduri, președintele României sublinia că într-o lume complexă și contradictorie se impune mai mult ca oricînd respectarea strictă a principiilor egalității depline în drepturi, a suveranității și integrității naționale, a neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu folosirea forței. În concepția poporului român, a celui mai fidel reprezentant al său, numai clădite pe o asemenea trainică temelie, relațiile internaționale pot genera soluții viabile la gravele probleme care confruntă umanitatea acestui sfîrșit de mileniu. Cît de viabile sînt aceste argumente o demonstrează însăși realitatea: ori de cîte ori aceste principii au fost încălcate sau nesocotite, consecința directă n-a fost alta decît înveninarea climatului internațional, apariția unor noi focare de tensiune sau chiar izbucnirea unor conflicte armate care cauzează popoarelor respective pierderi irecuperabile, contribuind totodată la tensionarea și mai accentuată a situației mondiale, generînd mari pericole la adresa păcii și stabilității în lume.

În concepția președintelui Nicolae Ceaușescu — concepție pe deplin confirmată de evoluția vieții mondiale — respectarea neabătută a principiilor fundamentale ale relațiilor dintre state constituie condiția sine qua non a rezolvării juste, viabile și trainice, în interesul întregii umanități, a tuturor problemelor vitale ale epocii noastre. Salvgardarea păcii și înfăptuirea dezarmării — problema cardinală în actualul moment istoric —, abolirea politicii de dominație, de perpetuare a zonelor și sferelor de influență, înfăptuirea securității și colaborării în Europa, soluționarea, prin tratative, a dosarelor litigioase, democratizarea vieții internaționale, lichidarea subdezvoltării și edificarea unei noi ordini economice și politice, extinderea și intensificarea relațiilor de colaborare economice, politice, științifice, culturale, etc. dintre state — toate acestea sînt direct și nemijlocit condiționate de afirmarea principiilor noi de relații între state, de traducerea lor în viață și respectarea fermă de către toate statele membre ale comunității internaționale.

Din acest punct de vedere, în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, între afirmarea largă, neîngrădită a noilor principii internaționale și reglementarea tuturor problemelor care primejduiesc viața, independența, progresul există o legătură intrinsecă. Elaborînd acest postulat de importanță covîrșitoare, secretarul general al partidului nostru sublinia că participarea fiecărui stat la viața internațională, departe de a avea caracterul unui simplu deziderat, devine un comandament practic de prim ordin al ansamblului convietuirii pașnice mondiale. De aici, o concluzie esențială cu profunde semnificații pentru viața și liniștea planetei: în lumea contemporană nici o problemă nu poate fi soluționată doar de cîteva țări, oricît ar fi ele de mari, rezolvarea problemelor complexe ale evoluției impunînd participarea activă la viața internațională a tuturor statelor. Viața a demonstrat și demonstrează că numai acele soluții adoptate cu o participare democratică, prin aportul și liberul consimțămînt al tuturor statelor sînt trainice. Acționînd de pe asemenea poziții principiale, în cadrul dialogului bilateral sau multilateral desfășurat la București, România a depus eforturi susținute în vederea democratizării vieții internaționale, pentru asigurarea accesului tuturor statelor — mari, mijlocii, mici — la abordarea problematicii de interes arzător pentru popoarele lumii.

În împrejurările actuale, cînd lumea se găsește în fața unor probleme de o gravitate fără precedent, cu atît mai mult se simte nevoia implicării responsabile a tuturor statelor, pentru ca, prin eforturi unite, susținute, acestea să-și găsească soluționarea. Problema cursei înarmărilor, care a ajuns la proporții uriașe, depășind orice limite raționale, noile arme racheto-atomice, proiectele de militarizare a spațiului cosmic, accentuarea subdezvoltării, recrudescența conflictelor militare, a disputelor dintre state din diferite regiuni ale lumii fac să planeze asupra întregii omeniri primejdii imense, impun cu atît mai mult o largă participare la dezvoltarea și implementarea unor soluții raționale eficiente.

În opinia României, reafirmată în capitala țării în numeroasele ocazii, în cuvîntări sau luări de poziție ale secretarului general al partidului, prezența activă, principială și constructivă în miezul fierbinte al problemelor internaționale nu poate fi întîmplătoare, ea trebuie să fie rodul manifestării unei permanente responsabilități.

Militînd neobosit pentru o prezență dinamică a tuturor statelor în asigurarea păcii și progresului în lume, România, președintele Nicolae Ceaușescu, într-o deplină concordanță între vorbe și fapte, a dat, în același timp, prin acțiunile întreprinse pe plan internațional, un exemplu din cele mai convingătoare. Practic, nu există problemă importantă a contemporaneității la a cărei dezbatere România,

șeful statului român să nu fi participat, să nu-și fi adus contribuția, prin prezentarea unor multiple propuneri, inițiative, programe, idei, din cele mai prețioase — țara noastră fiind astăzi unanim apreciată ca un factor stimulator al unei activități politice responsabile.

Este un argument în plus pentru care, atunci cînd la București, în forumurile politice, se discută problemele păcii, independenței, progresului — spre capitala României să-și îndrepte speranțele de liniște și mai bine milioane și milioane de oameni de pe toate meridianele Terrei.

DIN CAPITALA ROMÂNIEI — MARI IDEI ȘI PROPUNERI DE AMPLĂ REZONANȚĂ INTERNAȚIONALĂ

Bucureștiul deține un loc aparte printre capitalele lumii, fiind astăzi mai cunoscut și mai prețuit ca oricînd, iar ideile ce emană de aici primite cu interes și apreciere pe toate meridianele globului, datorită politicii clarvăzătoare și realiste promovată pe plan mondial de România socialistă, de președintele Nicolae Ceaușescu.

Dintre multiplele fapte pe care istoria contemporană este datoare să le consemneze la loc de frunte este acela că România se numără printre pionierii îmbunătățirii relațiilor dintre state în Europa, fiind deosebit de semnificativ faptul că Declarația de la București, unul din documentele multilaterale de referință care au făcut posibilă declanșarea amplului proces politico-diplomatic materializat în semnarea Actului final de la Helsinki, iar apoi asigurarea continuității acestui curs pozitiv în viața continentului, a fost lansată în capitala țării noastre. Tovarășului Nicolae Ceaușescu îi revine meritul, general recunoscut și apreciat, de a fi elaborat și fundamentat o definiție clară și completă a conceptului de securitate europeană. De altfel, întreg procesul de securitate și cooperare europeană, de la începuturile sale, la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa de la Helsinki și adoptarea Actului final, pînă la Conferința de la Stockholm pentru măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa și actuala reuniune general-europeană de la Viena, este puternic jalonat de ideile fertile și inițiativele constructive și dinamice ale Bucureștiului.

De asemenea, țara noastră s-a aflat printre primele țări din lume care au făcut din obiectivul edificării unei noi ordini economice și politice internaționale o direcție principală de acțiune a politicii lor externe. Deosebit de valoroasă în acest context este contribuția României, a președintelui Nicolae Ceaușescu, la lansarea, cristalizarea și îmbogățirea conceptului de nouă ordine economică și politică internațională privită de către țara noastră ca o necesitate obiectivă a creării unei noi atmosfere internaționale, a unor noi relații între state, a lichidării marilor decalaje ce persistă și se adîncesc în domeniul economic și social între statele bogate și cele sărace. Încă din 1975, țara noastră prezenta, la sesiunea specială a Adunării generale a O.N.U., documentul de amplă rezonanță intitulat « Poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale », tezele elaborate la București cuprinzînd considerentele în legătură cu căile și direcțiile de acțiune pentru lichidarea decalajelor economice dintre state, relevînd totodată corelația dintre factorii interni și externi ai procesului dezvoltării.

Partidul și statul nostru se dovedesc factori activi ai luptei pentru pace, securitate și dezvoltare, România s-a afirmat de-a lungul anilor ca dispunînd de un imens potențial de acțiune în cadrul demersurilor vizînd realizarea de progrese pe calea edificării unei lumi a păcii și stabilității, a unei lumi fără arme și fără războaie. Cu peste două decenii în urmă, de la tribuna Congresului al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu definea încetarea cursei înarmărilor, înfăptuirea dezarmării, în primul rînd nucleare, drept una dintre direcțiile esențiale de acțiune în politica internațională. Cu conștiința acestei răspunderi, în toate documentele adoptate după istoricul forum al comuniștilor din 1965, România a înscris problematica dezarmării ca unul din obiectivele programatice ale întregii sale politici și activități internaționale. În virtutea acestui deziderat, la București a fost elaborat, pe baza concepției președintelui Nicolae Ceaușescu, un program unitar, profund realist și constructiv, materializat în propuneri concrete prezentate de-a lungul anilor la Organizația Națiunilor Unite, în alte foruri internaționale, în demersuri de amplu ecou internațional. Măsurile și propunerile pornite de la București au în vedere oprirea producerii, experimentării și amplasării de noi arme nucleare — inclusiv în spațiul cosmic —, lichidarea celor existente, scoaterea în afara legii a întregului armament atomic. România se pro-

nunță, totodată, în favoarea unui program complex de dezarmare, care să cuprindă și armele chimice, precum și toate armele convenționale. Concepția realistă, constructivă a țării noastre privind complexa și dificila problematică a dezarmării s-a dovedit și se dovedește un izvor nesecat de inițiative și acțiuni, care converg spre un unic și unanim dorit obiectiv: dezarmarea generală și totală.

De același spirit de înaltă răspundere față de destinele păcii și civilizației umane este guvernată și contribuția substanțială a României la eforturile vizînd reglementarea pe cale exclusiv pașnică, prin tratative, a problemelor litigioase dintre state și prevenirea transformării lor în conflicte armate « locale » sau « regionale » care, în epoca actuală, pe lîngă pierderile de vieți umane și distrugerile materiale pe care le provoacă, datorită posibilității permanente a extinderii și scăpării lor de sub controlul instanțelor naționale și internaționale, reprezintă și un pericol pentru pacea mondială. După cum este cunoscut, România, președintele Nicolae Ceaușescu și-au cucerit un înalt prestigiu internațional prin activitatea teoretică și practică deosebit de valoroasă desfășurată în această direcție și care la O.N.U. s-a materializat într-o inițiativă de amplu răsunet: « Declarația Adunării Generale a O.N.U. cu privire la reglementarea pașnică a diferendelor internaționale », adoptată prin consens de Adunarea Generală în 1982. În 1985, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat în unanimitate, la propunerea României, « Apelul solemn către toate statele aflate în conflict de a pune capăt fără întîrziere acțiunilor armate și a soluționa problemele dintre ele pe calea tratativelor » și « Angajamentul statelor membre ale O.N.U. de a reglementa stările de încordare și conflict, diferendele existente exclusiv pe cale politică, de a se abține de la folosirea forței, de la orice intervenție în treburile interne ale altor state ».

Și pentru zona Balcanilor, în care se află situată țara noastră, și pentru Europa, și pentru ansamblul eșichierului mondial, România a prezentat în timp o impresionantă suită de idei, inițiative și propuneri care s-au bucurat de o largă audiență, de un interes maxim și aceasta tocmai pentru faptul că toate aceste idei, inițiative și propuneri au în vedere deopotrivă interesele vitale ale poporului român și ale umanității în general.

România a avut un rol de pionierat și în abordarea problematicii tinerei generații la Națiunile Unite. « Declarația cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare », inițiată de țara noastră în 1960 și adoptată în 1965, constituie practic începutul preocupării instituționalizate a organizației mondiale în acest domeniu. Preocupare jalonată în toată această perioadă de numeroase rezoluții în problemele tineretului inițiate de România, cea mai importantă fiind proclamarea și marcarea în 1985 a « Anului Internațional al Tineretului » sub deviza « Participare, Dezvoltare, Pace », manifestare al cărui punct culminant l-a constituit desfășurarea, în cadrul Adunării Generale din 1985, a Conferinței mondiale a O.N.U. pentru A.I.T.

Toate aceste fapte se constituie în argumente de netăgăduit ale contribuției de mare valoare pe care România, președintele Nicolae Ceaușescu, o pun la dispoziția umanității în vederea soluționării în interesul general al marilor probleme ce confruntă lumea contemporană.

LARG ŞI RODNIC DIALOG PAŞNIC

Cronica contemporană a capitalei patriei are cinstea de-a înregistra ca momente dintre cele mai semnificative pentru amploarea crescîndă a prezenței României în viața internațională, a demersurilor strălucite întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru promovarea celor mai înalte aspirații ale poporului român, ale tuturor popoarelor, vizitele efectuate și convorbirile purtate în capitala României de către înalți oaspeți de pe mai toate meridianele. De fiecare dată, asemeni întregului nostru popor, oamenii muncii din București și-au exprimat și cu asemenea prilejuri profundul lor atașament, deplina satisfacție față de înțeleapta politică internă și externă a partidului și statului nostru — al cărui făuritor și promotor strălucit este tovarășul Nicolae Ceaușescu. Totodată, în spiritul tradiționalei ospitalități românești, al sentimentelor de stimă și respect pe care poporul român le nutrește față de celelalte popoare ale lumii, populația Bucureștiului a primit cu prietenie și căldură pe înalții oaspeți. Se poate spune cu mîndrie că orașul de pe Dîmbovița reînnoită a devenit în anii « Epocii Nicolae Ceaușescu » un veritabil centru al dialogului internațional, una din intersecțiile primordiale ale diplomației mondiale. Un argument incontestabil: în perioada care

a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, președintele Nicolae Ceaușescu a avut întîlniri și convorbiri la București cu peste 300 de șefi de state și guverne. La aceasta se adaugă cele 200 de vizite întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, de-a lungul unor itinerare istorice în țări din Europa, Africa, America Latină, Asia. Cele peste 100 de Declarații solemne și Declarații comune și circa 560 de alte documente oficiale semnate cu aceste prilejuri au deschis ample perspective de dezvoltare a colaborării României cu aceste state, pe plan bilateral, ca și pe arena internațională, pentru promovarea intereselor de pace, destindere, independență și progres ale tuturor popoarelor.

În cadrul acestor preocupări statornice, extinderea și diversificarea, pe cele mai diverse planuri, a raporturilor de prietenie, colaborare și solidaritate cu toate țările socialiste, a constituit și constituie una din componentele fundamentale ale politicii externe a partidului, a întregii sale activități pe plan internațional. În această orientare programatică își găsesc o strălucită continuitate bogatele tradiții de solidaritate militantă ale mișcării muncitorești din România cu clasa muncitoare, cu forțele progresiste din lumea întreagă. În condițiile create după actul revoluționar de la 23 August 1944, dar mai cu seamă după Congresul al IX-lea al P.C.R., s-a deschis un cîmp vast pentru extinderea și intensificarea relațiilor cu toate statele unde se edifică noua orînduire. Realitatea a învederat cu putere că întărirea legăturilor de prietenie și solidaritate dintre partidele care conduc opera de făurire a noii orînduiri are un rol hotărîtor în dezvoltarea raporturilor de colaborare între țările socialiste. În acest cadru, o însemnătate deosebită l-au avut și îl au numeroasele întîlniri și convorbiri dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și conducători de partid și de stat ai celorlalte state socialiste, fiecare dintre aceste întîlniri — soldate cu semnarea unor importante documente — constituind în relațiile noastre evenimente remarcabile, care au impulsionat continuu colaborarea, i-au conferit dimensiuni tot mai ample, un conținut tot mai bogat. Acționînd cu principialitate și înaltă răspundere, prin intensul dialog cu țările socialiste, cu partidele comuniste și muncitorești din aceste țări, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a adus o contribuție de excepțională însemnătate la cristalizarea și afirmarea noilor relații dintre aceste state, relații care, după cum se știe, nu au avut, întotdeauna, un curs firesc, normal. În mod constant, în convorbirile purtate la București și în alte capitale ale statelor socialiste, conducătorul partidului și statului nostru a susținut că deosebirile de păreri generate de marea diversitate a condițiilor proprii din fiecare țară nu trebuie să împiedice în nici un fel dezvoltarea colaborării dintre statele respective. Viața a învederat justețea deplină a acestei orientări. Evoluțiile salutare din ultima perioadă în raporturile dintre unele țări socialiste în direcția colaborării, grevate ani în șir de tensiune și neîncredere, constituie cea mai concludentă confirmare a justeței poziției pe care în mod constant s-a situat partidul nostru în sprijinul unității tuturor țărilor socialiste, factor esențial pentru creșterea prestigiului și influenței socialismului în lumea contemporană.

Acționînd permanent de pe aceste poziții, România socialistă și-a dezvoltat continuu relațiile politice, economice, științifice, culturale, ca și în alte domenii cu statele socialiste. S-a intensificat schimbul de experiență în diferite probleme care privesc opera de construire a noii orînduiri, s-au înregistrat mutații profunde în colaborarea economică. Pornind de la adevărul fundamental că pacea și socialismul sînt de nedespărțit, partidul nostru conlucrează strîns cu aceste state în lupta pentru oprirea cursului periculos al evenimentelor spre confruntare și război, pentru dezarmare și pace.

În policromia drapelelor naționale, arborate sărbătorește la București cu prilejul vizitelor la cel mai înalt nivel, un loc de frunte l-au ocupat cele ale tinerelor state independente, în curs de dezvoltare și nealiniate. Poporul român, care de-a lungul întregii sale istorii a desfășurat o necurmată luptă pentru neatîrnare, pentru o dezvoltare independentă, înțelege pe deplin aspirațiile de libertate și emancipare politică, economică și socială ale tuturor popoarelor ce s-au eliberat de sub dominația străină și își manifestă solidaritatea activă și militantă cu ele. În deplin acord cu această orientare de principiu, ce se regăsește în toate documentele programatice ale partidului și statului, secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a desfășurat o intensă activitate pentru amplificarea și aprofundarea continuă a relațiilor cu aceste state. Congresul al IX-lea al partidului a marcat în acest sens începutul unei perioade fără precedent în dezvoltarea raporturilor multilaterale ale României. Un factor de deosebită importanță pentru dezvoltarea colaborării cu țările în curs de dezvoltare și nealiniate îl reprezintă legăturile de prietenie și solidaritate statornicite între Partidul Comunist Român și partidele democratice și progresiste din aceste țări, iar o elocventă expresie a stadiului înalt al colaborării cu acest grup de state îl constituie faptul că țara noastră întreține

în prezent relații diplomatice cu 100 de țări în curs de dezvoltare de pe toate continentele.

Tocmai ca o recunoaștere a nivelului acestor relații, a preocupărilor comune în lupta pentru abolirea practicilor anacronice din viața politică și economică internațională, a aprecierii de care se bucură modul pilduitor în care țara noastră, președintele Nicolae Ceaușescu, acționează pentru îndeplinirea aspirațiilor de independență, dreptate și progres, România a devenit membru activ al « Grupului celor 77 », care cuprinde cvasiunanimitatea țărilor în curs de dezvoltare, și participă, cu statut de invitat permanent, la activitățile mișcării de nealiniere.

Un salt, de asemenea spectaculos, l-au cunoscut și relațiile României cu statele capitaliste dezvoltate. Așa cum a arătat în repetate rînduri conducătorul partidului și statului nostru, coexistența pașnică nu poate fi redusă la absența ostilităților armate; în condițiile interdependențelor din lumea contemporană ea presupune ameliorarea permanentă a relațiilor interstatale, lărgirea schimburilor și a colaborării prietenești, ca mijloc sigur de sporire a încrederii și, implicit, de evitare a confruntării.

În acest spirit România și-a extins raporturile pe planuri multiple cu statele capitaliste dezvoltate, un rol determinant în această privință avîndu-l promovarea cu consecvență a metodei dialogului la cel mai înalt nivel. Astfel, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, președintele României s-a întîlnit la București cu peste 40 de șefi de stat și guvern, cu numeroși lideri, membri de guvern, parlamentari, reprezentanți ai vieții politice din aceste țări.

Întîlnirile și convorbirile la nivel înalt s-au încheiat cu semnarea de documente politice de o deosebită importanță — cu țări de o mare diversitate, incluzînd republici și monarhii, membre ale unor alianțe militare sau state neutre —, documente care au constituit contribuții importante la dezvoltarea legăturilor bilaterale cu țările respective și, în același timp, la afirmarea unui nou tip de relații internaționale, la promovarea unei politici de înțelegere și colaborare, independență și pace.

Ca rezultat al traducerii în viață a acestei orientări, a principiilor pe care se bazează, țara noastră întreține bune relații cu toate statele lumii, iar politica promovată de România, de președintele Nicolae Ceaușescu se bucură de cea mai înaltă apreciere pretutindeni. Aflați în capitala României, nu o dată șefi de stat și guvern, personalități politice de cele mai diferite orientări au ținut să releve cu admirație principialitatea și consecvența acestei politici, faptul că țara noastră oferă un exemplu de conlucrare rodnică cu toate țările, indiferent de orînduire. Temeiul acestei aprecieri unanime îl constituie tocmai promovarea consecventă a unui sistem de relații interstatale purtînd amprenta gîndirii novatoare, revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Potrivit politicii sale tradiționale, reafirmată în mod strălucit în documentele adoptate de cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, România va acționa și în viitor, așa cum a subliniat în repetate rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru amplificarea continuă a relațiilor sale externe, cu convingerea că acest lucru corespunde pe deplin intereselor vitale ale poporului român, cauzei păcii și înțelegerii în întreaga lume. Este de fapt un argument în plus pentru toți oamenii muncii din Capitală de a sprijini pe deplin politica externă a partidului și statului nostru, de a da glas celor mai profunde sentimente de recunoștință și respect față de tovarășul Nicolae Ceaușescu — ctitorul României moderne, denumit, în semn de aleasă cinstire, Erou al păcii.

VIZITE LA BUCUREŞTI ALE UNOR ŞEFI DE STATE ŞI GUVERNE, ŞEFI DE PARTIDE

1965

Dr. S. RADHAKRISHNAN, preşedintele Indiei

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P. C. Bulgar, preşedintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

1966

JANOS KADAR, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Ungar

LEONID BREJNEV, secretar general al C.C. al P.C.U.S.

CIU EN-LAI, premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze

NE WIN, preşedintele Consiliului Revoluţionar al Uniunii Birmane

IOSIP BROZ TITO, preşedintele R.S.F. Iugoslavia, preşedintele U.C.I.

1967

LUIGI LONGO, secretar general al P. C. Italian

ALI YATA, secretar general al P. C. Marocan

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P. C. Bulgar., preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria

GUY MOLLET, secretar general al Partidului Socialist Francez

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

JOSEF KLAUS, cancelarul federal al Austriei

WILLY BRANDT, vicecancelar al R. F. Germania

WALDECK ROCHET, secretar general al P. C. Francez

JENS OTTO KRAG, primul ministru al Danemarcei

SULEYMAN DEMIREL, prim-ministru al Turciei

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P. C. Bulgar, preşedintele Consiliului de Stat al R.P. Bulgaria

INDIRA GANDHI, primul ministru al Indiei

MOHAMMAD AYUB KHAN, preşedintele Pakistanului

1968

ABDIRASHID ALI SHERMARKE, preşedintele Somaliei

CHARLES DE GAULLE, preşedintele Republicii Franceze

HABIB BOURGUIBA, preşedintele Republicii Tunisiene

JOHN GOLLAN, secretar general al P. C. din Marea Britanie

1969

IOSIP BROZ TITO, preşedintele R.S.F. Iugoslavia, preşedintele U.C.I.

TAGE ERLANDER, primul ministru al Suediei

FRANZ JONAS, preşedintele Republicii Austria

URHO KEKKONEN, preşedintele Republicii Finlanda

PIET DE JONG, premierul Olandei

1970

CEDVET SUNAY, preşedintele Republicii Turcia

KENNETH DAVID KAUNDA, preşedintele Zambiei

A . N. KOSÎGHIN, preşedinte al Consiliului de Miniştri al U.R.S.S.

MOBUTU SESE SEKO, preşedintele Zairului

WLADISLAW GOMULKA, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Unit Polonez

1971

GUSTAV HUSAK, prim-secretar al C.C. al P. C. din Cehoslovacia

GUSTAV HEINEMANN, preşedintele R. F. Germania

DOM MINTOFF, primul ministru al Maltei

IOSIP BROZ TITO, preşedintele R. S. F. Iugoslavia, preşedintele U.C.I.

1972

JANOS KADAR, prim-secretar al C.C. al P.M.S.U.

GOLDA MEIR, primul ministru al Israelului

ERICH HONECKER, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G.

FIDEL CASTRO RUZ, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cuba

NORODOM SIANUK, şeful statului Cambodgia

1973

GAAFAR MOHAMMED NIMEIRI, preşedintele Sudanului

NORODOM SIANUK, şeful statului Cambodgia

MARIEN N'GOUABI, președintele R. P. Congo

FAN VAN DONG, președintele Consiliului de Miniștri al R. D. Vietnam

KURT WALDHEIM, secretar general al O.N.U.

VERAHAGIRI VENKATA GIRI, președintele Republicii India

1974

HUSSEIN IBN TALAL, regele Iordaniei

AGOSTINHO NETO, președintele Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei

PEDRO ANTONIO SAAD, secretar general al Partidului Comunist din Ecuador

ALVARO CUNHAL, secretar general al Partidului Comunist Portughez

REIDAR LARSEN, președintele Partidului Comunist din Norvegia

JOSE FIGUERES FERRER, președintele Republicii Costa Rica

KALEVI SORSA, primul ministru al Finlandei

DOLORES IBARRURI, președintele Partidului Comunist din Spania

UMBERTO BARRULI, secretar general al P.C. Sanmarinez

MAHMUD RIAD, secretar general al Ligii Arabe

ALFONSO LOPEZ MICHELSEN, președintele Republicii Columbia

MOKTAR OULD DADDAH, președintele Republicii Islamice Mauritania

ANKER JOERGENSEN, președintele Partidului Social Democrat din Danemarca

KURT BIEDENKOPF, secretarul general al U.C.D. din R.F.G.

MOHAMMED ANWAR EL SADAT, președintele Republicii Arabe Egipt

IOSIP BROZ TITO, președintele R.S.F.I., președintele U.C.I.

SIAKA STEVENS, președintele Republicii Sierra Leone

PIOTR JAROSZEWICZ, președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Polone

TITO DE MORAIS, prim-secretar național al P. C. Portughez

KURT WALDHEIM, secretar general al O.N.U.

DOMINIQUE URBANI, președintele Partidului Comunist din Luxemburg

ANDRÉ COOLS, președintele Partidului Socialist Belgian

GUY DANINTHE, secretar general al Partidului Comunist din Guadelupa

KNUT JESPERSEN, președintele Partidului Comunist din Danemarca

HAFEZ AL ASSAD, președintele Republicii Arabe Siriene

RUBEN DARIO SOUZA, secretar general al Partidului Poporului din Panama

WILLIAM R. TOLBERT jr., președintele Republicii Liberia

SIRIMAVO BANDARANAIKE, primul ministru al Republicii Sri Lanka

HERBERT BÖHLMAYER, secretar general al Partidului Populist din Austria

MASASHI ISHIBASHI, secretar general al Partidului Socialist din Japonia

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

POMPEYO MARQUEZ, secretar general al Mișcării pentru Socialism din Venezuela

KENNETH DAVID KAUNDA, președintele Republicii Zambia

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P. C. din Spania

MEIR VILNER, secretar general al Partidului Comunist din Israel

1975

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P. C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

MANUEL PINTO DA COSTA, secretar general al Mișcării de Eliberare din Sao Tome și Principe

GUILLERMO RODRIGUEZ LARA, președintele Republicii Ecuador

GUNNAR HELEN, președintele Partidului Liberal din Suedia

JULIUS NYERERE, președintele Tanzaniei

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

HAZIZ MOHAMMAD, prim-secretar al C.C. al P.C. Irakian

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

DAVID LEWIS, liderul federal al Partidului Nou Democrat din Canada

HERBERT MIES, președintele P. C. German

KAMAL JUMBLAT, președintele Partidului Socialist Progresist din Liban

Regina IULIANA a Olandei

KIM IR SEN, secretar general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, președintele R. P. D. Coreene

CARLOS ALTAMIRANO, secretar general al C.C. al P.S. din Chile

CONSTANTIN CARAMANLIS, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Elene

FRANCESCO DA COSTA GOMES, președintele Portugaliei

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P. C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R.P. Bulgaria

JESUS REYES HEROLES, președintele P.R.I.— Mexic

ALBERT BERNARD BONGO, președintele Republicii Gaboneze

MARTIN BANGEMAN, secretar general al Partidului Liberal-Democrat din R.F.G.

A. CECCHETI și M. RIGHI, căpitanii regenți ai Republicii San Marino

BRUNO KREISKY, cancelar federal al Austriei

DOLORES IBARRURI, președintele P.C. din Spania

SHAFIR HANDAL, secretar general al P.C. din Salvador

BÜLENT ECEVIT, președintele Partidului Republican al Poporului din Turcia

JACQUES CHIRAC, primul ministru al Franței

LEOPOLD SEDAR SENGHOR, președintele Republicii Senegal

GERALD FORD, președintele S.U.A.

MARGARET THATCHER, liderul Partidului Conservator din Marea Britanie

JOACHIM JOSE CATANHO, secretar național al C.C. al P. S. Portughez

HAROLD WILSON, primul ministru al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

CHARLES FERDINAND NOTHOMB, președintele Partidului Social-Creștin (valon) din Belgia

CEDDID JAGAN, secretar general al Partidului Progresist Popular din Republica Cooperatistă Guyana

PAUL VERGES, secretar general al P.C. din Réunion

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

ILIAS ILIOU, președintele Uniunii Democratice de Stînga din Grecia

GERHARD DANELIUS, președintele Partidului Socialist Unit din Berlinul Occidental

LE DUAN, prim-secretar al C.C. al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

NORODOM SIANUK, șeful statului Cambodgia

MANUEL PINTO DA COSTA, președintele Republicii Democratice Sao Tome și Principe

1976

FELIPE GONZALEZ, prim-secretar al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol

ANDREAS PAPANDREU, președintele Partidului Mișcarea Socialistă Panelenă din Grecia

ALVARO CUNHAL, secretar general al P. C. Portughez

ROMESH CHANDRA, președintele Consiliului Mondial al Păcii

LEOPOLD SEDAR SENGHOR, președintele Republicii Senegal

RAMON LOBATO, secretar general al Partidului Muncii din Spania

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

BERNARD BIZINDAVYI, secretar național executiv al UPRONA din Burundi

KEMAL GÜVEN, președintele Adunării Naționale a Turciei

HELMUT KHOL, președintele U.C.D. din R.F.G.

RAUL MORODO, secretar general al Partidului Socialist Popular din Spania

Lordul CARRINGTON, liderul Partidului Conservator din Marea Britanie

HAFEZ AL ASSAD, președintele Republicii Arabe Siriene

DOLORES IBARRURI, președintele Partidului Comunist din Spania

MATHIEU KEREKOU, președintele Republicii Populare Benin

ILIAS ILIOU, președintele Uniunii Democratice de Stînga din Grecia

RODNEY ARISMENDI, prim-secretar al C.C. al P.C. din Uruguay

PEDRO PABLO AGUILAR, secretar general al partidului COPEI din Venezuela

KAISONE PHOMVIHANE, secretar general al C.C. al Partidului Popular Revoluționar Laoțian

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P. C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

EDWARD GEREK, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Unit Polonez

BAUDOUIN, regele Belgiei

JEAN, Marele Duce al Luxemburgului

B. R. BHAGAT, președintele Camerei Reprezentanților din India

LEONID BREJNEV, secretar general al C.C. al P.C.U.S.

RICHARD ANDRIAMANJATO, președintele Partidului Congresul pentru Independența Madagascarului

BETTINO CRAXI, secretar general al Partidului Socialist Italian

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

DEV KANTA BAROOAH, președintele Partidului Congresul Național Indian

NAHUM GOLDMAN, președintele Congresului Mondial Evreiesc

CI PÎN-FEI, secretar general al Comitetului Permanent al Adunării Naționale a Reprezentanților Populari a R. P. Chineze

1977

ENRICO BERLINGUER, secretar general al Partidului Comunist Italian

KHALED AL-FAHOUM, președintele Consiliului Național Palestinian

AMADOU MAHTAR M'BOW, directorul general al UNESCO

ERICH HONECKER, secretar general al C.C. a P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D.G.

ALI YATA, secretar general al Partidului Progresului și Socialismului din Maroc

HAFEZ AL ASSAD, președintele Republicii Arabe Siriene

DOBROSAD CIULAFICI, președintele interimar al Consiliului Executiv Federal al R. S. F. Iugoslavia

PIER LUIGI ROMITA, secretar general al Partidului Socialist Democratic Italian

ENRIQUE TIERNO GALVAN, președintele Partidului Socialist Popular din Spania

JOHN PARKINSON, președintele Partidului Cooperatist din Marea Britanie

BRADFORD MORSE, directorul general al Programelor Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

LUIS CORVALAN, secretar general al Partidului Comunist din Chile

GIULIO ANDREOTTI, președintele Consiliului de Miniștri al Italiei

JORGE DEL PRADO, secretar general al Partidului Comunist Peruan

GUSTAV HUSAK, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, președintele R.S. Cehoslovace

JOSHUA NKOMO, președintele Z.A.P.U. din Zimbabwe

AARNE SAARINEN, președintele Partidului Comunist Finlandez

ASSEM KANSOU, secretarul general al partidului Baas Arab Socialist din Liban

MCKINLEY A. DESHIELD, secretar general al Partidului Liberal Autentic «True Whing» din Liberia

HERBERT MIES, președintele Partidului Comunist German

ARNOLDO MARTINEZ VERDUGO, secretar general al C.C. al P. C. Mexican

HAMILTON S. AMERASINGHE (Sri Lanka), președintele în exercițiu al Adunării Generale a O.N.U.

EDMOND LEBURTON, președintele Camerei Reprezentanților, și ROBERT VANDERKERCKHOVE, președintele Senatului din Belgia

TAN SRI NIK AHMAD KAMIL, președintele Camerei Reprezentanților din Malayezia

MOHAMMED ANWAR EL SADAT, președintele Republicii Arabe Egipt

ANTHONY I. J. A. LOOIJEN, director executiv al Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare

KI GE RIONG, președintele C.C. al Uniunii Tineretului Muncitoresc Socialist din R. P. D. Coreeană

IOSIP BROZ TITO, președintele R. S. F. Iugoslavia, președintele U.C.I.

MARIN TETINICI, președintele Conferinței Federale a Uniunii Socialiste a Poporului Muncitor din Iugoslavia

1978

HELMUT SCHMIDT, cancelarul federal al R.F.G.

MOHAMMED ANWAR EL SADAT, președintele Republicii Arabe Egipt

MEIR TALMI, secretar general al Partidului Muncitoresc Unit din Israel

SHIMON PERES, președintele Partidului Muncii din Israel

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al Partidului Comunist din Spania

MUSTAFA CUSTUNDAG, secretar general al Partidului Republican al Poporului din Turcia

TOH CHIN CHYE, președintele Partidului Acțiunea Populară din Singapore

SHARIF EMAMI, președintele Senatului iranian

LARS WERNER, președintele Partidului de Stînga — Comuniștii din Suedia

OTUNFUO OPOKU WARE AL II-LEA, președintele adunării șefilor de trib din Ghana

GEORGES MARCHAIS, secretar general al Partidului Comunist Francez

JOERGEN JENSEN, președintele Partidului Comunist din Danemarca

KENJI MIYAMOTO, președintele Prezidiului C.C. al P.C. din Japonia

WILLIAM KASHTAN, secretar general al Partidului Comunist din Canada

GERT PETERSEN, președintele Partidului Socialist Popular din Danemarca

ARMAND MAGNIN, secretar general al Partidului Elvețian al Muncii

ELADIO GARCIA CASTRO, secretar general al Partidului Muncii din Spania

HUA KUO-FEN, președintele C.C. al Partidului Comunist Chinez

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al Partidului Comunist din Spania

ALFRED BUSSEY, președintele Consiliului Național al Adunării Federale a Confederației Elvețiene

DIDIER RATSIRAKA, președintele Republicii Democratice Madagascar

HARILAOS FLORAKIS, secretar general al C.C. al P.C. din Grecia

HERMAN VERBEEK, președintele Partidului Politic Radical din Olanda

ZIAUR RAHMAN, președintele R. P. Bangladesh

ANTONIO MAIDANA, prim-secretar al C.C. al P. C. Paraguayan

DAVID STEEL, liderul Partidului Liberal din Marea Britanie

AHTI PEKKALA, președintele Parlamentului finlandez

TAN SRI DATUK HAJI OMAR JOKE LIN ONG, președintele Senatului Malaeziei

BETTINO CRAXI, secretar general al Partidului Socialist Italian

ALAIN POHER, președintele Senatului francez

ROBERT MUGABE, președintele Uniunii Naționale Africane Zimbabwe

RUDOLF KIRCHSCHLÄGER, președintele federal al Austriei

BÜLENT ECEVIT, primul ministru al Turciei

MENGISTU HAILE MARIAM, președintele Consiliului Militar Administrativ Provizoriu al Etiopiei Socialiste

1979

LARS WERNER, președintele Partidului de Stînga — Comuniștii din Suedia

WALID JOUMBLATT, președintele Partidului Socialist Progresist din Liban

VALÉRY GISCARD D'ESTAING, președintele Republicii Franceze

EDGAR TEKERE, secretar general al Uniunii Naționale Africane Zimbabwe

CONSTANTIN CARAMANLIS, primul ministru al Republicii Elene

ANTONIO RAMALHO EANES, președintele Portugaliei

MÎRZA GOLAM HAFIZ, președintele Adunării Naționale a R. P. Bangladesh

GÜNTHER VERHENGEN, secretar general al Partidului Liber-Democrat din R. F. Germania

THOMAS THURLINS, președintele primei camere a Statelor Generale din Olanda

BLAS ROCA CALDEIRO, președintele Adunării Naționale din Republica Cuba

ASSEM KANSOU, secretar general al Partidului Baas Arab Socialist din Liban

K. S. HEGDE, președintele Camerei Reprezentanților din India

NARCISO ISA CONDE, secretar general al Partidului Comunist Dominican

SAM NUJOMA, președintele SWAPO

SPYROS KYPRIANOU, președintele Republicii Cipru

MEIR VILNER, secretar general al C.C. al P.C. din Israel

AHMED SEKOU TOURE, președintele Republicii Populare Revoluționare Guineea

JOSHUA NKOMO, președintele Uniunii Poporului African Zimbabwe

JOSE FIGUERES FERRER, președintele Partidului Eliberării Naționale din Costa Rica

IANNIS ZIGDHIS, președintele Partidului Uniunea Centrului Democratic din Grecia

ROBERT MUGABE, președintele Uniunii Africane Zimbabwe

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

HARALAMBOS DRACOPOULOS, secretar al C.C. al Partidului Comunist (interior) din Grecia

CLODOMIRO ALMEYDA, secretar general al P.C. din Chile

FERNANDO MALDONADO, secretar general al Partidului Socialist din Ecuador

ODDO BIASINI, secretar general al Partidului Republican Italian

LEONIDAS RODRIGUEZ FIGUEROA, președintele Partidului Socialist Revoluționar din Peru

CALCIDON AGIUS, președintele Camerei Reprezentanților din Malta

AMNON RUBINSTEIN, președintele Partidului Inițiativă și Schimbare din Israel

ROBERT DAVID MULDOON, primul ministru al Noii Zeelande

AHMED SEKOU TOURE, președintele Republicii Populare Revoluționare Guineea

YEOH GHIM SENG, președintele Parlamentului din Singapore

FRANÇOIS MITTERRAND, prim-secretar al Partidului Socialist Francez

ALI YATA, secretar general al Partidului Progresului și Socialismului din Maroc

1980

JACK SPITZER, președintele Asociației Evreiești B'nai B'rith

FRANZ JOSEPH STRAUSS, președintele Partidului Uniunea Creștin Socială din R.F.G.

ANDRÉ QOOLS, președintele Partidului Socialist Valon din Belgia

KAREL VAN MIERT, președintele Partidului Socialist Flamand din Belgia

ARMAND MAGNIN, secretar general al Partidului Elvețian al Muncii

HUSSEIN IBN TALAL, regele Iordaniei

SADOK MOKADDEM, președintele Adunării Naționale a Tunisiei

MOBUTU SESE SEKO, președintele Republicii Zair

VASSOS LYSSARIDES, președintele Partidului Socialist din Cipru

REIULF STEEN, președintele Partidului Muncitoresc Norvegian

FELIPE GONZALEZ, secretar general al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol

AHMED SEKOU TOURE, președintele Republicii Populare Revoluționare Guineea

HUA GUOFENG, președintele C.C. al P. C. Chinez

KIM IR SEN, secretar general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, președintele R.P.D. Coreene

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

KAMEL AL ASSAD, președintele Adunării Naționale a Libanului

MARIO SUARES, secretar general al Partidului Socialist Portughez

ROBERT KUATES, președintele Partidului Progresist Conservator din Canada

ERICH HONECKER, secretar general al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D.G.

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

GIOVANNI SPADOLINI, secretar general al Partidului Republican Italian

EMIL MWOROHA, secretar general al UPRONA din Burundi

ARNOLDO MARTINEZ VERDUGO, secretar general al C.C. al Partidului Comunist Mexican

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

TOM TURVEY, președintele Partidului Cooperatist din Marea Britanie

AHMADOU AHIDJO, președintele Camerunului

ANTONIO MACEDO, președintele Partidului Socialist Portughez

CONSTANTIN CARAMANLIS, președintele Republicii Elene

KENNETH DAVID KAUNDA, președintele Zambiei

LUIS CORVALAN, secretar general al P.C. din Chile

SAMORA MOISES MACHEL, președintele Mozambicului

OKUTWER BEKOE III, președintele național al Partidului Poporului din Ghana

CANAAN SODINDO BANANA, președintele Republicii Zimbabwe

GODOFREDO GONZALES, președintele Congresului Național și al Senatului din Venezuela

NAIEM HADDAD, președintele Adunării Naționale a Irakului

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P. C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

K. B. ANDERSEN, președintele Parlamentului din Danemarca

BOONTHENG THONGSWASDI, președintele Camerei Reprezentanților din Tailanda

ISSAM AL-KADI, secretar general al Organizației Palestiniene al Saika

LEETORAJ CHUNDRAMUN, președintele Partidului Comunist din Mauriții

1981

LARS WERNER, președintele Partidului de Stînga-Comuniștii din Suedia

JEAN GANGA-ZANGZOU, președintele Adunării Naționale Populare din Congo

TVIETIN MIATOVICI, președintele Prezidiului R. S. F. Iugoslavia

HAFEZ AL ASSAD, președintele Republicii Arabe Siriene

LUCIEN XAVIER MICHEL ADRIANARAHINJAKA, președintele Adunării Naționale Populare din Madagascar

NILDE IOTTI, președintele Camerei Deputaților a Italiei

SAM NUJOMA, președintele SWAPO-Namibia

FRANZ JOSEF STRAUSS, președintele Partidului Uniunea Creștin Socială din R.F.G.

JACK SPITZER, președintele Organizației Internaționale Evreiești B'nai B'rith

VALERIO ZANONE, secretar general al Partidului Liberal Italian

ADAM SAPI MKWAWA, președintele Adunării Naționale din Tanzania

JEAN MARCHAND, președintele Senatului canadian

ANDREAS PAPANDREU, președintele PASOK din Grecia

LEETORAJ CHUNDRAMUN, președintele P.C. din Mauritius

HILLA LIMANN, președintele Republicii Ghana

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

FRANZ MUHRI, președintele P.C. din Austria

MOHAMED SIAD BARRE, președintele Somaliei

EMILIO EDUARDO MASSERA, șeful partidului Mișcarea pentru Democrație Socială din Argentina

ALHAJI SULEIMAN TAKUMA, secretar național al Partidului Național din Nigeria

ABDALLAH IBRAHIM, secretar general al Uniunii Naționale a Forțelor Populare din Maroc

GHEORGHIOS MAVROS, președintele Partidului Uniunea de Centru din Grecia

CLODOMIRO ALMEYDA, secretar general al Partidului Socialist din Chile

ROBINSON MWAAKWE NABULYATO, președintele Adunării Naționale din Zambia

ATHOS FAVA, secretar general al P.C. din Argentina

NARCISO ISA CONDE, secretar general al P. C. Dominican

JABEL AL-AHMAD AL-JABER AL-SABAH, emirul statului Kuweit

ALBERTO SALOM ECHEVERRIA, secretar general al Partidului Socialist Costarican

ILIAS ILIOU, președintele Uniunii Democratice de Stînga din Grecia

UMBERTO BARULLI, secretar general al P. C. Sanmarinez

STANKO TODOROV, președintele Adunării Populare a R. P. Bulgaria

NORMAN MCLEOD, președintele Partidului Liberal din Canada

LIONEL JOSPIN, prim-secretar al Partidului Socialist Francez

RODNEY ARISMENDI, secretar general al P.C. din Uruguay

INDIRA GANDHI, primul ministru al Indiei

KARL CARSTENS, președintele R.F.G.

SERGHEI KRAIGHER, președintele Prezidiului R. S. F. Iugoslavia

BETTINO CRAXI, secretar general al Partidului Socialist Italian

ROBERT MUGABE, primul ministru al Republicii Zimbabwe

HWANG JANG YOP, președintele Comitetului Permanent al Adunării Populare Supreme din R. P. D. Coreeană

HORST SCHMIDT, președintele Partidului Socialist Unit din Berlinul Occidental

ABDELRAHMAN BOURAOUI, secretarul general al Uniunii Interparlamentare Arabe

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

1982

MAJHEMOUD DIOP, președintele Partidului African al Independenței din Senegal

TODOR JIVKOV, secretar general al C.C. al P. C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

PIETRO LONGO, secretar general al Partidului Socialist Democratic Italian

MOHAMMAD ZIA-UL HAQ, președintele Pakistanului

GERD PETERSEN, președintele Partidului Socialist Popular din Danemarca

ODDO BIASINI, secretar național executiv al Partidului Republican Italian

WALID JOUMBLATT, președintele Partidului Socialist Progresist din Liban

DIDYMUS NOEL EDWINMUTASA, președintele Camerei Adunării din Zimbabwe

CEDLI KLIBI, secretar general al Ligii Arabe

KENAN EVREN, șef de stat al Republicii Turcia

LEETORAJ CHUNDRAMUN, președintele Partidului Comunist din Mauritius

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

EDWARD SCHREYER, guvernatorul general al Canadei

EDGAR BRONFMAN, președintele Consiliului Mondial Evreiesc

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

WOJCIECH JARUZELSKI, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Polone

JOHANNES KOIKKALAINEN, președintele Consiliului P.S.D. din Finlanda

YEOH GHIM SENG, președintele Parlamentului din Singapore

FRANÇOIS MITTERRAND, prim-secretar al Partidului Socialist Francez

ALI YATA, secretar general al Partidului Progresului și Socialismului din Maroc

1980

JACK SPITZER, președintele Asociației Evreiești B'nai B'rith

FRANZ JOSEPH STRAUSS, președintele Partidului Uniunea Creștin Socială din R.F.G.

ANDRÉ QOOLS, președintele Partidului Socialist Valon din Belgia

KAREL VAN MIERT, președintele Partidului Socialist Flamand din Belgia

ARMAND MAGNIN, secretar general al Partidului Elvețian al Muncii

HUSSEIN IBN TALAL, regele Iordaniei

SADOK MOKADDEM, președintele Adunării Naționale a Tunisiei

MOBUTU SESE SEKO, președintele Republicii Zair

VASSOS LYSSARIDES, președintele Partidului Socialist din Cipru

REIULF STEEN, președintele Partidului Muncitoresc Norvegian

FELIPE GONZALEZ, secretar general al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol

AHMED SEKOU TOURE, președintele Republicii Populare Revoluționare Guineea

HUA GUOFENG, președintele C.C. al P. C. Chinez

KIM IR SEN, secretar general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, președintele R.P.D. Coreene

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

KAMEL AL ASSAD, președintele Adunării Naționale a Libanului

MARIO SUARES, secretar general al Partidului Socialist Portughez

ROBERT KUATES, președintele Partidului Progresist Conservator din Canada

ERICH HONECKER, secretar general al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D.G.

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

GIOVANNI SPADOLINI, secretar general al Partidului Republican Italian

EMIL MWOROHA, secretar general al UPRONA din Burundi

ARNOLDO MARTINEZ VERDUGO, secretar general al C.C. al Partidului Comunist Mexican

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

TOM TURVEY, președintele Partidului Cooperatist din Marea Britanie

AHMADOU AHIDJO, președintele Camerunului

ANTONIO MACEDO, președintele Partidului Socialist Portughez

CONSTANTIN CARAMANLIS, președintele Republicii Elene

KENNETH DAVID KAUNDA, președintele Zambiei

LUIS CORVALAN, secretar general al P.C. din Chile

SAMORA MOISES MACHEL, președintele Mozambicului

OKUTWER BEKOE III, președintele național al Partidului Poporului din Ghana

CANAAN SODINDO BANANA, președintele Republicii Zimbabwe

GODOFREDO GONZALES, președintele Congresului Național și al Senatului din Venezuela

NAIEM HADDAD, președintele Adunării Naționale a Irakului

TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al P. C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

K. B. ANDERSEN, președintele Parlamentului din Danemarca

BOONTHENG THONGSWASDI, președintele Camerei Reprezentanților din Tailanda

ISSAM AL-KADI, secretar general al Organizației Palestiniene al Saika

LEETORAJ CHUNDRAMUN, președintele Partidului Comunist din Mauriții

1981

LARS WERNER, președintele Partidului de Stînga-Comuniștii din Suedia

JEAN GANGA-ZANGZOU, președintele Adunării Naționale Populare din Congo

TVIETIN MIATOVICI, președintele Prezidiului R. S. F. Iugoslavia

HAFEZ AL ASSAD, președintele Republicii Arabe Siriene

LUCIEN XAVIER MICHEL ADRIANARAHINJAKA, președintele Adunării Naționale Populare din Madagascar

NILDE IOTTI, președintele Camerei Deputaților a Italiei

SAM NUJOMA, președintele SWAPO-Namibia

FRANZ JOSEF STRAUSS, președintele Partidului Uniunea Creștin Socială din R.F.G.

JACK SPITZER, președintele Organizației Internaționale Evreiești B'nai B'rith

VALERIO ZANONE, secretar general al Partidului Liberal Italian

ADAM SAPI MKWAWA, președintele Adunării Naționale din Tanzania

JEAN MARCHAND, președintele Senatului canadian

ANDREAS PAPANDREU, președintele PASOK din Grecia

LEETORAJ CHUNDRAMUN, președintele P.C. din Mauritius

HILLA LIMANN, președintele Republicii Ghana

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

FRANZ MUHRI, președintele P.C. din Austria

MOHAMED SIAD BARRE, președintele Somaliei

EMILIO EDUARDO MASSERA, șeful partidului Mișcarea pentru Democrație Socială din Argentina

ALHAJI SULEIMAN TAKUMA, secretar național al Partidului Național din Nigeria

ABDALLAH IBRAHIM, secretar general al Uniunii Naționale a Forțelor Populare din Maroc

GHEORGHIOS MAVROS, președintele Partidului Uniunea de Centru din Grecia

CLODOMIRO ALMEYDA, secretar general al Partidului Socialist din Chile

ROBINSON MWAAKWE NABULYATO, președintele Adunării Naționale din Zambia

ATHOS FAVA, secretar general al P.C. din Argentina

NARCISO ISA CONDE, secretar general al P. C. Dominican

JABEL AL-AHMAD AL-JABER AL-SABAH, emirul statului Kuweit

ALBERTO SALOM ECHEVERRIA, secretar general al Partidului Socialist Costarican

ILIAS ILIOU, președintele Uniunii Democratice de Stînga din Grecia

UMBERTO BARULLI, secretar general al P. C. Sanmarinez

STANKO TODOROV, președintele Adunării Populare a R. P. Bulgaria

NORMAN MCLEOD, președintele Partidului Liberal din Canada

LIONEL JOSPIN, prim-secretar al Partidului Socialist Francez

RODNEY ARISMENDI, secretar general al P.C. din Uruguay

INDIRA GANDHI, primul ministru al Indiei

KARL CARSTENS, președintele R.F.G.

SERGHEI KRAIGHER, președintele Prezidiului R. S. F. Iugoslavia

BETTINO CRAXI, secretar general al Partidului Socialist Italian

ROBERT MUGABE, primul ministru al Republicii Zimbabwe

HWANG JANG YOP, președintele Comitetului Permanent al Adunării Populare Supreme din R. P. D. Coreeană

HORST SCHMIDT, președintele Partidului Socialist Unit din Berlinul Occidental

ABDELRAHMAN BOURAOUI, secretarul general al Uniunii Interparlamentare Arabe

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

1982

MAJHEMOUD DIOP, președintele Partidului African al Independenței din Senegal

TODOR JIVKOV, secretar general al C.C. al P. C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

PIETRO LONGO, secretar general al Partidului Socialist Democratic Italian

MOHAMMAD ZIA-UL HAQ, președintele Pakistanului

GERD PETERSEN, președintele Partidului Socialist Popular din Danemarca

ODDO BIASINI, secretar național executiv al Partidului Republican Italian

WALID JOUMBLATT, președintele Partidului Socialist Progresist din Liban

DIDYMUS NOEL EDWINMUTASA, președintele Camerei Adunării din Zimbabwe

CEDLI KLIBI, secretar general al Ligii Arabe

KENAN EVREN, șef de stat al Republicii Turcia

LEETORAJ CHUNDRAMUN, președintele Partidului Comunist din Mauritius

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

EDWARD SCHREYER, guvernatorul general al Canadei

EDGAR BRONFMAN, președintele Consiliului Mondial Evreiesc

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

WOJCIECH JARUZELSKI, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Polone

JOHANNES KOIKKALAINEN, președintele Consiliului P.S.D. din Finlanda

BAHJAD TALHOUNI, președintele Senatului din Iordania

HUMPHREY MULEMBA, secretar general al Partidului Unit din Zambia

STANTISLAW GUCWA, mareșalul Seimului R. P. Polone

GAAFAR MOHAMED NIMEIRI, președintele Sudanului

NORODOM SIANUK, președintele Kampuchiei Democrate

SANTIAGO CARRILLO, secretar general al P.C. din Spania

MOHAMMAD YOUSIF AL-ADSANI, președintele Adunării Naționale din Kuweit

JACK SPITZER, președintele Organizației Evreiești B'nai B'rith

MOHAMED HOSNI MUBARAK, președintele Republicii Arabe Egipt

ALHAJI SHEHU SHAGARI, președintele Nigeriei

YANNIS BANNIAS, secretarul C.C. al P.C. din Grecia (Interior)

AHMED SEKOU TOURE, președintele Guineei

POMPEYO MARQUES, secretar general al M.A.S. din Venezuela

GUY DANINTHE, secretar general al P.C. din Guadelupa

RUGGERO POLETTI, secretar general al Partidului Socialist Democratic Italian

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al OEP

SOUFI ABOU TALEB, președintele Adunării Poporului din Egipt

1983

MOAMMER EL GEDDAFI, conducătorul Marii Revoluții de la 1 Septembrie, al Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste

HUSSEIN IBN TALAL, regele Iordaniei

BERJE FURRE, președintele Partidului Socialist de Stînga din Norvegia

RENÉ MAUJE MOSQUERA, secretar general al Partidului Comunist din Ecuador

COLOF LIENDO, președintele Partidului Radical din Chile

PIETRO LONGO, secretar general al Partidului Socialist Democratic Italian

SHIMON PERES, președintele Partidului Muncii din Israel

HERNAN GARRON SALAZAR, președintele Adunării Legislative din Costa Rica

PENCIO KUBADINSKI, președintele Consiliului Național al Frontului Patriei din R. P. Bulgaria

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

GRO HARLEM BRUTLAND, președintele Partidului Muncitoresc Norvegian

MAX VAN DEN BERG, președintele Partidului Muncii din Olanda

KHALED AL-FAHHOUM, președintele Consiliului Național Palestinian

HUMBERTO ALEJANDRO LUGO GIL, președintele Camerei Deputaților din Congresul Mexican

HARILAOS FLORAKIS, secretar general al C.C. al P. C. din Grecia

INAAM RAAD, președintele Partidului Național Social Sirian din Liban

FRANZ JOSEF STRAUSS, președintele Partidului Uniunea Social Creștină din R.F.G.

DAISAKU IKEDA, președintele Organizației « Soka Gakkai » din Japonia

JOSE FIGUERES FERRER, președintele Partidului Eliberării Naționale din Costa Rica

NAEEM HADDAD, președintele Adunării Naționale din Irak

LARS WERNER, președintele Partidului de Stînga — Comuniștii din Suedia

HAJIME FUKUDA, președintele Camerei Reprezentanților din Japonia

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

MAHMOUR MESSAADI, președintele Camerei Deputaților din Tunisia

WALID JOUMBLATT, președintele Partidului Socialist Progresist din Liban

SAM NUJOMA, președintele S.W.A.P.O. — Namibia.

KALEVI KOIVISTO, președintele Uniunii Democratice a Poporului Finlandez

MOHAMED HOSNI MUBARAK, președintele Republicii Arabe Egipt

MITIA RIBICICI, președintele Prezidiului C.C. al U.C.I.

HU YAOBANG, secretar general al C.C. al P. C. Chinez

LEABUA JONATHAN, primul ministru al Regatului Lesotho

JUMJAAGHIIN ȚEDENBAL, secretar general al C.C. al Partidului Popular Revoluționar Mongol, președinte al Prezidiului Marelui Hural Popular al R. P. Mongole

Q. K. J. MASIRE, președintele Republicii Botswana

TODOR JIVKOV, secretar general al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

JACK SPITZER, președintele Organizației Internaționale Evreiești B'nai B'rith

ENRICO BERLINGUER, secretar general al Partidului Comunist Italian

VASSOS LYSSARIDES, președintele Partidului Socialist din Cipru

1984

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

ALVARO CUNHAL, secretar general al Partidului Comunist Portughez

NAYEF HAWATMEH, secretar general al C.C. al Frontului Democratic pentru Eliberarea Palestinei

IOANNIS PEZMAZOGLU, președintele Partidului Socialismului Democratic din Grecia

ANTON BENYA, președintele Consiliului Național din Austria

NGUYEN HUU THO, președintele Adunării Naționale a Republicii Socialiste Vietnam

JULIO GARRET AYLLON, președintele Senatului bolivian

DATUK MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, președintele Camerei Reprezentanților din Malaezia

JUAN ANTONIO SAMARANCH, președintele Comitetului Internațional Olimpic

EDWARD JOSEF LEEMANS, președintele Senatului belgian

GERARDO IGLESIAS, secretar general al P.C. din Spania

ALI YATA, secretar general al C.C. al Partidului Progresului și Socialismului din Maroc

RICHARD ANDRIAMANJATO, președintele Partidului Congresul pentru Independența Madagascarului

AARNO AITAMURO, secretar general al Partidului Comunist Finlandez

1985

ANDREAS PAPANDREU, primul ministru al Republicii Elene

SHIMON PERES, președintele Partidului Muncii, primul ministru al statului Israel

FRANZ MUHRI, președintele Partidului Comunist din Austria

DANIEL ORTEGA SAAVEDRA, președintele Republicii Nicaragua

GHIORGHIOS LADAS, președintele Camerei Reprezentanților din Cipru

ROBERT MUGABE, primul ministru al Republicii Zimbabwe

JOSE ANTONIO NAME TERAN, președintele Senatului și Congresului Național din Columbia

THORKILD MÖLLER, președintele Partidului Liberal Radical din Danemarca

HEINZ EPLER, președintele Organizației Internaționale de Întrajutorare a Evreilor

GERARDO IGLESIAS, secretar general al Partidului Comunist din Spania

JOERGEN JENSEN, președintele Partidului Comunist din Danemarca

TODOR JIVKOV, secretar general al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

KRIAN SAK CHOMANN, președintele Partidului Democrației Naționale din Thailanda

TSUZO FUWA, președintele Prezidiului C.C. al P.C. Japonez

THORVALDUR GARDAR KRISTJANSSON, președintele Parlamentului din Islanda

DANIEL ORTEGA SAAVEDRA, președintele Republicii Nicaragua

NARCISO ISA CONDE, secretar general al Partidului Comunist Dominican

LI XIANNIAN, președintele Republicii Populare Chineze

SAMORA MOISES MACHEL, președintele partidului FRELIMO, președintele Mozambicului

ERICH HONECKER, secretar general al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D.G.

GAAFAR MOHAMED NIMEIRI, președintele Sudanului

MOHAMMAD ZIA-UL HAQ, președintele Pakistanului

JOSE EDUARDO DOS SANTOS, președintele Angolei

CANAAN SODINDO BANANA, președintele Republicii Zimbabwe

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

CLODOMIRO ALMEYDA, secretar general al Partidului Socialist din Chile

MUTSUO KIMURA, președintele Camerei Consilierilor din Dieta japoneză

FRANK SWAELEN, președintele Partidului Social Creștin Flamand din Belgia

RENÉ URBANY, președintele Partidului Comunist Luxemburghez

THOMAS SANKARA, președintele Burkinei Faso

CONSTANTIN CARAMANLIS, președintele Republicii Elene

TODOR JIVKOV, secretar general al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

VESELIN GIURANOVICI, președintele Prezidiului R.S.F. Iugoslavia

ANDREAS PAPANDREU, primul ministru al Republicii Elene

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

SHIMON PERES, primul ministru al statului Israel

DANIEL ORTEGA SAAVEDRA, președintele Republicii Nicaragua

DENIS SASSOU NGUESSO, președintele R. P. Congo

MOHAMED HOSNI MUBARAK, președintele Republicii Arabe Egipt

JUAN CARLOS I, regele Spaniei

ROBERT MUGABE, primul ministru al Republicii Zimbabwe

MAUNO KOIVISTO, președintele Republicii Finlanda

AGATHA BARBARA, președintele Republicii Malta

SUHARTO, președintele Republicii Indonezia

MILKA PLANINȚ, președintele Consiliului Executiv Federal al R.S.F. Iugoslavia

WOJCIECH JARUZELSKI, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Stat al R. P. Polone

GUSTAV HUSAK, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, președintele R.S. Cehoslovace

TODOR JIVKOV, secretar general al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria

HANS KLEVEN, președintele Partidului Comunist din Norvegia

1986

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

NOLLAN CHIPO MAKOMBE, președintele Senatului din Zimbabwe

NECMETTIN KARADUMAN, președintele Marii Adunări Naționale din Turcia

NAJMA HEPTULLAH, secretar general al Comitetului pe întreaga Indie al Partidului Congresul Național Indian

JORGE DEL PRADO, secretar general al P.C. Peruan

HUSSEIN EL HUSSEINI, președintele Adunării Naționale din Liban

SANTIAGO CARRILLO, președintele Comisiei pentru unitatea comuniștilor din Spania

ABDUL HAMID AL-SAYEH, președintele Consiliului Național Palestinian

DANIEL MICALLEF, președintele Camerei Reprezentanților din Malta

ZHAO ZIYANG, premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze

UZI BARM, secretar general al Partidului Muncii din Israel

MAUNG MAUNG KHA, primul ministru al Birmaniei

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

HILAL BIN AHMED LOOTAH, președintele Consiliului Național Federal din Emiratele Arabe Unite

ALVARO MONTERO MEJIA, secretar general al Partidului Socialist Costarican

ANDREAS PAPANDREU, primul ministru al Republicii Elene

GIOCONDO DIAS, secretar general al Partidului Comunist Brazilian

MEIR VILNER, secretar general al Partidului Comunist din Israel

ALI YATA, secretar general al Partidului Progresului și Socialismului din Maroc

JEAN SPAUTZ, președintele Partidului Creștin Social din Luxemburg

ROBINSON MWAAKWE NABULYATO, președintele Adunării Naționale din Zambia

ALVARO CUNHAL, secretar general al Partidului Comunist Portughez

GUY DANINTHE, secretar general al Partidului Comunist din Guadelupa

AMIN GEMAYEL, președintele Libanului

ARISTIDES MARIA PEREIRA, președintele Republicii Capului Verde

ANDREAS PAPANDREU, primul ministru al Republicii Elene

SAMUEL KANYON DOE, președintele Republicii Liberia

1987

GERT PETERSEN, președintele Partidului Socialist Popular din Danemarca

NORODOM SIANUK, președintele Kampuchiei Democrate

VASSOS LYSSARIDES, președintele Partidului Socialist din Cipru

ARTHUR SCHNEIR, președintele Fundației « Apelul pentru conștiință din S.U.A. »

WILLI STOPH, președintele Consiliului de Miniștri al R.D.G.

LEONIDAS KYRKOS, secretar general al C.C. al Partidului Comunist din Grecia — interior

HERBERT MIES, președintele Partidului Comunist German

MAYEF HAWATMEH, secretar general al C.C. al Frontului Democratic pentru Eliberarea Palestinei

MIHAIL GORBACIOV, secretar general al C.C. al P.C.U.S.

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

MOHAMED SIAD BARRE, președintele Republicii Democratice Somalia

SON SANN, primul ministru al Guvernului de Coaliție al Kampuchiei Democrate

JACK SPITZER, președintele de onoare și președintele Organizației evreiești « B'nai B'rith International »

GEORGES HAOUNI, secretar general al C.C. al P.C. Libanez

WOJCIECH JARUZELSKI, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Stat al R.P. Polone

BOȘKO KRUNICI, președintele Prezidiului C.C. al U.C.I.

ELIAZAR GRANOT, secretar general al Partidului Muncitoresc Unit din Israel

ANDREAS PAPANDREU, primul ministru al Republicii Elene

ROGER GAILLIEZ, secretar general al Partidului Socialist Valon din Belgia

JEAN GANGA-ZANDZOU, președintele Adunării Naționale Populare a R.P. Congo

YITZHAK SHAMIR, primul ministru al statului Israel

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

UKRIT MONGKOLNAVIN, președintele Adunării Naționale din Thailanda

MAMADOU FAYE, secretar permanent al Biroului Politic al Partidului Socialist Senegalez

DANIEL ARAP MOI, președintele Republicii Kenya

RIFAAT EL MAHGOUB, președintele Adunării Poporului din Egipt

CHANDRA RAJESHWARA RAO, secretar general al Consiliului Național al P.C. din India

EL SAYED AHMED EL MIRGHANI, președintele Consiliului Suprem al Republicii Sudan

HARILAOS FLORAKIS, secretar general al C.C. al P.C. din Grecia

NORODOM SIANUK, președintele Kampuchiei Democrate

LOUIS JUNG, președintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei

ERICH HONECKER, secretar general al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D.G.

SAN YU, Președintele Republicii Socialiste a Uniunii Birmane

SOLOMON TANDENG MUNA, președintele Adunării Naționale a Republicii Camerun

K. P. SILVA, secretar general al P.C. din Sri Lanka

ALESSANDRO NATTA, secretar general al Partidului Comunist Italian

M. KANEKO, președintele secretariatului C.C. al P.C. Japonez

MENGISTU HAILE MARIAM, secretar general al C.C. al Partidului Muncitoresc din Etiopia, președintele Republicii Populare Democrate Etiopia

YASSER ARAFAT, președintele Comitetului Executiv al O.E.P.

HAFEZ AL ASSAD, președintele Republicii Arabe Siriene

«ROMÂNIA—CEAUŞESCU—PACE»

În întreaga sa istorie multimilenară, poporul român şi-a indentificat existenţa cu lupta pentru pace. O pace pentru apărarea sau cîştigarea căreia a trebuit să aducă enorme jertfe. O luptă devenită, de-a lungul veacurilor, o adevărată tradiţie la români, puternic întipărită în istoria şi conştiinţa poporului nostru care, învingînd vicisitudinile timpului, a apărat de înstrăinare însăşi fiinţa, însăşi existenţa noastră, a făcut ca acest popor să rămînă mereu el însuşi în această parte a Europei şi a lumii. Ideea de pace ne-a devenit, astfel, indisolubil legată de ideea de libertate, de independenţă, de suveranitate şi demnitate naţională.

Toate aceste adevăruri, care. începînd cu Congresul al IX-lea al partidului, au fost ridicate la rang de principii şi au stat în mod consecvent şi ferm la baza întregii politici internaţionale a României, aveau să fie pe deplin confirmate de evoluţia evenimentelor. Căci omenirea trăieşte astăzi un adînc proces revoluţionar, cu multiple faţete pozitive, benefice omului, dar şi cu unele potrivnice lui, cursa înarmărilor, în primul rînd nucleare, constituind problema numărul unu a vieţii internaţionale, de soluţionarea ei depinzînd prezentul şi viitorul omenirii. Iar pentru ca acest prezent şi viitor să existe, ca aspiraţiile legitime, firesti ale oamenilor de pretutindeni la libertate, înţelegere, conlucrare şi prosperitate să se împlinească, omenirea are nevoie de pace. De o pace reală şi trainică, o pace care să încununeze întreaga luptă a omenirii de a supravieţui pe această planetă, de a trăi într-o lume a înţelegerii şi demnităţii.

Unul dintre meritele istorice ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu în cadrul înţelegerii proceselor dialectice ale epocii contemporane este acela de a fi elaborat o concepţie coerentă, riguroasă despre pace şi forţele ei motrice în condiţiile actuale. În acest context este de o importanţă hotărîtoare faptul că dispunem de o doctrină ştiinţifică, fundamentată pe cele mai înaintate valori ale umanismului revoluţionar cu privire la pace, într-un moment cînd omenirea se află la o adevărată şi dramatică răscruce. Aşa cum sublinia cu deosebită pregnanţă şi forţă de pătrundere preşedintele ţării încă la începuturile dezbaterilor privind securitatea europeană, drumul spre viitor este deschis, dar omenirea trebuie să aleagă în deplină cunoştinţă de cauză calea pe care o va urma: drumul care conduce spre pace, sau cel ce duce spre autodistrugere. Pentru că, o dată cu creşterea aberantă a cheltuielilor militare, cu dezvoltarea unor arme şi tehnologii militare tot mai sofisticate, primejdia distrugerii nucleare a omenirii a sporit considerabil. Faptul că s-a ajuns la acumularea unui potenţial formidabil, capabil să distrugă de cîteva ori omenirea, deşi fiinţa umană nu moare decît o singură dată, impune mai mult ca oricînd unirea tuturor forţelor progresiste, înaintate, a tuturor popoarelor în lupta pentru oprirea cursei înarmărilor şi trecerea la măsuri concrete de dezarmare, pentru salvgardarea păcii şi viitorului omenirii.

Convins de rolul important ce revine mişcărilor pentru pace şi dezarmare, poporul român s-a alăturat, la îndemnul preşedintelui Nicolae Ceauşescu, cu întreaga sa forţă manifestărilor pentru pace, situîndu-se în primele rînduri ale uriaşei mişcări pentru dezarmare, pentru o evoluţie paşnică în lume. În istoria contemporană a patriei, ca şi în conştiinţa fiecăruia dintre noi, marea manifestaţie din decembrie 1981 de la Bucureşti, consacrată dezarmării şi păcii, la care au participat 300 000 de oameni ai muncii, se va înscrie ca un moment cu rezonanţe ample şi profunde, ca un eveniment care îmbogăţeşte cu noi valori şi cu noi semnificaţii viaţa noastră social-politică, constituind una din expresiile cele mai elocvente ale înaltei conştiinţe politice a poporului român, ale hotărîrii sale de a imprima un curs mai dinamic luptei generale pentru dezarmare şi pace. Totodată, prin impresionantele manifestări politice, adunări populare, demonstraţii, marşuri — între care se disting cele desfăşurate sub genericul «Tineretul român doreşte pacea» din noiembrie 1981 şi noiembrie 1983 —, prin cele 18 milioane de semnături pe Apelul păcii transmis sesiunii speciale din 1982 a Adunării Generale a O.N.U., ca şi prin alte acţiuni desfăşurate în ultima perioadă la Bucureşti, în întreaga ţară, România se înscrie în primele rînduri ale luptei pentru dezarmare şi pace, pentru dezvoltare liberă şi independentă, pentru cooperare paşnică între naţiuni.

Conjuncţia dintre politică şi ştiinţă şi implicaţia ei asupra viitorului posibil al omenirii sporesc într-un grad înalt responsabilitatea oamenilor de ştiinţă, chemaţi să acţioneze cu hotărîre pentru ca toate cuceririle ştiinţei şi tehnicii, ale cunoaşterii umane să servească omului şi bunăstării lui, nu să se întoarcă împotriva lui. Aşa se şi explică existenţa, la nivel naţional şi internaţional, a numeroase organizaţii şi asociaţii care adună laolaltă oameni de ştiinţă şi cadre didactice din diverse domenii, remarcîndu-se ca factori activi în domeniul păcii şi educaţiei în spiritul păcii. Într-un asemenea spirit îşi desfăşoară activitatea Comitetul naţional român «Oamenii de ştiinţă

și pacea » al cărui președinte este tovarășa Elena Ceaușescu, militant de seamă al partidului și statului nostru, savant de largă recunoaștere internațională. Într-un spirit de înaltă responsabilitate pentru soarta omenirii, în cadrul lucrărilor Congresului științei și învățămîntului a fost adoptat « Apelul către oamenii de știință, de cultură și cadre didactice din întreaga lume pentru colaborare, dezarmare și pace », chemîndu-i să-și unească eforturile în lupta pentru preîntîmpinarea unui război termonuclear, pentru apărarea păcii și a vieții pe Pămînt.

În istoria contemporană a patriei, ca și în memoria colectivă a obștii se va fixa pentru totdeauna și imaginea atît de impresionantă a uriașului și vibrantului consens în care poporul român a aprobat, în ziua de 23 noiembrie 1986, printr-un DA rostit din adîncul ființei sale, hotărîrea adoptată și legiferată la București de Marea Adunare Națională, pe baza strălucitei inițiative a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca România să reducă în mod unilateral cu 5 la sută armamentele, efectivele și cheltuielile militare. Organizarea și desfășurarea referendumului național au constituit o puternică manifestare a profundului democratism al orînduirii noastre socialiste, o mărturie grăitoare a maturității și demnității națiunii, hotărîtă să demonstreze întregii lumi că atunci cînd există voință politică, viața internațională, atît de grav încercată de primejdii, poate fi deblocată, se pot găsi eficiente soluții pentru înlăturarea spectrului războiului care amenință omenirea și care s-ar transforma inevitabil într-un cataclism nuclear.

Prin amploarea participării, care a angajat practic pe toți cei care, într-un fel sau altul, își pot asuma răspunderi în dezbaterea și dezvoltarea problemelor majore ale societății, consultarea de la 23 noiembrie 1986 se înscrie în galeria celor mai frumoase tradiții ale poporului român. Atmosfera sărbătorească din București și din toate localitățile patriei sugera acele Areopaguri în care străbunii noștri se întruneau periodic pentru a delibera asupra chestiunilor esențiale pentru comunitățile lor. Ea ne-a adus în minte adunările de pe Cîmpia Direptății de lîngă Suceava, întîlnirea pandurilor sub steagul lui Tudor la Padeș, veritabilele parlamente în care s-au adoptat documentele de la Izlaz și Blaj, dar mai ales Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, care a stabilit pentru eternitate statutul României de stat național unitar. Referendumul de la 23 noiembrie 1986 a ilustrat în mod strălucit acest flux și această geneză.

București, capitala României socialiste, inima mereu tînără a țării, un oraș cu o istorie multimilenară, un nume de rezonanță care dintotdeauna a avut valoare de simbol în conștiința întregului nostru popor. Un nume care a devenit tot mai cunoscut și prețuit în conștiința generală a umanității pentru marea valoare a ideilor emanate de aici, pentru contribuția românească substanțială la consolidarea securității, păcii și colaborării în Europa și în lume, la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, fără arme și fără războaie.

AMBIANȚĂ PRIETENEASCĂ, PRIMITOARE PENTRU ÎNTRUNIRI INTERNAȚIONALE DE PRESTIGIU

Cîndva un oraș pierdut într-un colț al Europei, capitala României socialiste, beneficiind din plin de roadele politicii înțelepte promovate statornic de secretarul general al partidului, a devenit tot mai puternică și modernă, adăugîndu-și, prin munca, inteligența și hărnicia locuitorilor, la atributele unei adevărate citadele politice, economice, sociale și culturale și pe cele de ospitalieră gazdă a unor bogate și rodnice manifestări internaționale. Prestigiul înalt dobîndit de România socialistă, demersurile consecvente ale președintelui Nicolae Ceaușescu îndreptate spre făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, o lume a păcii, progresului și înțelegerii, ca și succesele remarcabile dobîndite de poporul nostru în edificarea socialismului — atît de pregnant vizibile și în București ca și în întreaga țară — au făcut ca un mare număr de reuniuni internaționale, cu o tematică deosebit de largă, să se desfășoare în capitala patriei noastre. În acest fel, alăturîndu-se ambianței prietenești cu care cetățenii Bucureștiului au întîmpinat pe șefii de stat și de guvern cu prilejul vizitelor efectuate în țara noastră, desfășurarea cu succes a numeroaselor manifestări internaționale, caracterul lor fructuos, constituie noi mărturii ale eforturilor depuse pentru încheierea acestora cu rezultate cît mai bune, pentru a spori și pe această cale aprecierile față

de ţara noastră. O sumară trecere în revistă a acestor reuniuni — peste 120 la număr — evidenţiază caracterul plurivalent al acestora: congrese şi conferinţe mondiale, europene, balcanice, simpozioane, seminarii, mese rotunde — cu o largă cuprindere în tematica abordată a unor probleme de larg şi viu interes.

Pornind de la marile pericole care ameninţă umanitatea, de la necesitatea unor eforturi comune din partea tuturor celor cărora le este scumpă viaţa, liniştea şi munca, un loc prioritar l-au ocupat în cadrul manifestărilor internaţionale găzduite la Bucureşti problemele salvgardării păcii, ale înfăptuirii dezarmării, în primul rînd ale lichidării armamentelor nucleare, ale edificării unei lumi din care spectrul războaielor să dispară pentru totdeauna. În acest cadru s-au înscris, între altele, « Conferinţa mondială a populaţiei », « Conferinţa mondială a comitetelor naţionale pentru Anul Internaţional al Tineretului », masa rotundă « Măsuri de încredere, dezangajare militară, dezarmare — componente esenţiale ale unui sistem trainic de securitate în Europa », simpozionul organizat sub auspiciile O.N.U. în perspectiva Anului Internaţional al Păcii, simpozionul internaţional « Oamenii de ştiinţă şi pacea », simpozionul internaţional Pugwash, sesiunea Uniunii Interparlamentare, Conferinţa europeană a comitetelor naţionale ale UNICEF, întîlnirea europeană a uniunilor naţionale studenţeşti, colocviul « Dezvoltarea cooperării între statele europene — premisă a unui climat de pace şi securitate în Europa », Colocviul european « Problemele Conferinţei pentru cooperare şi securitate în Europa», conferinţa mondială de cercetare a viitorului, Festivalul european al prieteniei, simpozionul internaţional « Creşterea rolului O.N.U. pentru ştiinţă şi tehnologie».

În numeroase alte manifestări — cum au fost de pildă reuniunea ministerială a « Grupului celor 77 », sesiunea Comisiei economice a O.N.U. pentru Europa, desfăşurată la Bucureşti pentru prima oară în afara sediului de la Geneva, întîlnirea cu tema « Problemele noii ordini economice internaţionale. Modul în care este concepută noua ordine de către preşedintele Nicolae Ceauşescu », Conferinţa regională europeană a F.A.O., şcoala internaţională « Cercetarea ştiinţifică şi nevoile societăţii », colocviul internaţional « Conducerea întreprinderilor în strategia dezvoltării », simpozionul « Populaţia şi dezvoltarea social-economică » — s-au discutat aspecte din cele mai actuale care privesc înlăturarea subdezvoltării, instaurarea unei noi ordini economice mondiale, promovarea unor schimburi economice lipsite de orice discriminări şi bariere.

După cum se ştie, întărirea prieteniei, colaborării şi securităţii în Balcani, crearea unei zone fără arme nucleare şi chimice în această arie, constituie unul din obiectivele pentru înfăptuirea căruia ţara noastră, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, acţionează cu consecvenţă. Înscriindu-se în acest perimetru, oraşul Bucureşti a fost gazda a numeroase întîlniri balcanice — în cadrul cărora au fost abordate o paletă largă de aspecte — de la cele privitoare la politica de pace şi dezarmare şi perspectiva intensificării colaborării economice, la cele juridice, turistice, sportive şi culturale.

De asemenea, la Bucureşti au avut loc numeroase manifestări internaţionale cu profil special, aşa cum au fost congresele mondiale sau internaţionale de energie, chimie industrială, logică, filozofia ştiinţei, marketing, ştiinţa istoriei, umanistică, învăţămînt etc.

Aceste manifestări de prestigiu au fost onorate prin cuvîntul rostit sau mesajul adresat de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu, participanţii avînd de fiecare dată aprecieri elogioase faţă de modul pilduitor în care ţara noastră, preşedintele României îşi aduc contribuţia la dezvoltarea şi soluţionarea problemelor lumii contemporane.

Fără îndoială, un loc deosebit în cadrul manifestărilor care au devenit deja tradiţionale îl reprezintă Tîrgul Internaţional Bucureşti, ajuns la a XII-a ediţie. De la o ediţie la alta, tîrgul şi-a cîştigat un recunoscut prestigiu internaţional, demonstrat atît prin participări, de la un an la altul, tot mai numeroase, prin calitatea şi performanţele produselor expuse — multe din ele purtînd marca de fabricaţie a unor cunoscute întreprinderi bucureştene — cît şi prin amploarea tranzacţiilor comerciale încheiate de firmele româneşti şi străine. Promovarea cu consecvenţă a idealurilor de pace şi colaborare ale poporului nostru, preocuparea constantă de a amplifica relaţiile economice cu toate statele au creat premisele unor tot mai ample şi intense legături comerciale. Astfel, de exemplu, la ediţia din toamna anului 1986, au fost prezente circa 500 de firme străine din 36 de ţări. După opiniile multor vizitatori străini, Bucureştiul a oferit de-a lungul anilor climatul propice încheierii unor tranzacţii de deosebită valoare, iar deviza sub care se desfăşoară această importantă manifestare economică — « Comerţ, cooperare, dezvoltare, pace » — este puternic confirmată.

În zilele Tîrgului, în Bucureşti, la Complexul expoziţional din Piaţa Scînteii se află o uriaşă platformă economică a României socialiste, unde sînt reunite, într-o generoasă competiţie inter-

națională, roadele muncii creatoare ale întregului popor.

Capitala României, București, oraș conectat trup și suflet la procesul revoluționar imprimat întregii țări de anii « Epocii Nicolae Ceaușescu », își demonstrează tot mai mult valențele de prestigioasă gazdă și organizator priceput al unor manifestări internaționale de largă amploare, cu un profund răsunet peste hotare.

Bucureștiul — centrul politic și administrativ al țării, cetate a economiei moderne românești, vatră de lumină a științei și culturii, univers generos al artelor, principalul loc de afirmare a politicii externe, de unde iradiază în cele patru zări cuvîntul de pace, prietenie și colaborare al tovarășului Nicolae Ceaușescu, omul care și-a dedicat întreaga viață și activitate binelui propriului popor, umanității.

București — la cumpăna dintre milenii — o veche și unică vatră de civilizație românească, un oraș care, într-un scurt timp, s-a transformat din temelii și care va urca în anii ce vin noi trepte de frumusețe. Deja multe din aspirații au devenit realități cotidiene. Multe însă, izvorîte din gîndirea cutezătoare a secretarului general al partidului și în deplin consens cu aspirațiile celor peste două milioane de locuitori ai marelui oraș, urmează a fi înfăptuite.

Pentru a-și adăuga noi și noi nestemate în cunună este însă nevoie de un climat de pace, de liniștea necesară marilor acte de creație. Sub un cer senin, lipsit de orice amenințări, într-o atmosferă pașnică, de rodnică și egală colaborare, fără nici o constrîngere, orașul și oamenii săi se vor împlini, vor înflori lăsînd generațiilor viitoare mărturia muncii lor creatoare. Iată motivul pentru care comuniștii, toți oamenii muncii din Capitală, sub conducerea organizației municipale de partid, îndeplinindu-și cu cinste sarcinile ce le revin, dau glas sentimentelor de aleasă prețuire și nețărmurit respect față de tovarășul Nicolae Ceaușescu — revoluționarul neîntrecut, comunistul de omenie, personalitate proeminentă a lumii contemporane care-și consacră toate puterile înfloririi multilaterale a patriei, creării condițiilor necesare împlinirii aspirațiilor de pace ale poporului român, ale tuturor popoarelor lumii.

BUCUREŞTI

în pragul mileniului trei

ORAŞUL DE MÎINE ÎN LUMINA PROIECTELOR DE AZI

La capătul incursiunii noastre pe cărările îndelungi ale istoriei sau pe magistralele în necontenită prefacere ale prezentului, urmînd firul neîntreruptei deveniri a oraşului învestit să poarte peste vremi nobila emblemă a celor mai înalte năzuinţe ale ţării, privirea ne poartă firesc pe coordonatele larg deschise ale viitorului. În întîmpinarea gîndului de mai frumos şi mai bine, sub însemnele generoase ale ritmurilor dinamice în care Bucureştiul zilelor noastre îşi făureşte noua istorie, să pornim, aşadar, la drum spre luminoasele orizonturi de mîine. Ne stau la îndemînă, pentru o asemenea incursiune, reperele sigure ale vastei acţiuni de sistematizare pe care o cunoaşte în prezent oraşul. Acestea sînt ferm orientate spre bornele pe care le prefigurează progresele ce călăuzesc drumul nostru ascendent spre împlinirile definitorii ale acestui sfîrşit de mileniu.

Prefacerile ample ce vor marca profund viitoarea imagine a capitalei României îşi profilează desfăşurarea maiestuoasă pe temelia trainică a hotărîrilor istorice ale Congresului al XIII-lea al partidului, a orientărilor, tezelor şi conceptelor elaborate de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, pentru angajarea puternică a forţelor şi capacităţii creatoare ale naţiunii în marea operă de ridicare pe noi trepte de progres şi dezvoltare a tuturor zonelor şi localităţilor patriei.

Sub raza de lumină a unei asemenea proiecţii prospective, de la cotele înalte ale cincinalului ce încheie deceniul 9, gîndul de mai frumos şi mai bine întinde o punte trainică spre piscurile de lumină ale anului 2000. Urmînd firesc sensurile majore ale înaintării şantierelor ce dau mereu la iveală noi bijuterii dăltuite în marmura timpului, pasionantul itinerar anticipativ continuă pe traseele proiectelor ce-şi apropie neîncetat momentul punerii în operă. Date la iveală din gîndul şi fapta marelui ctitor, care, prezent zi de zi pe şantiere, imprimă ritmuri fără precedent vastei opere constructive, aceste proiecte, avansînd idei şi soluţii îndrăzneţe, de o anvergură fără precedent în întregul proces de dezvoltare a oraşului, cristalizează, într-o imagine unitară, elementele definitorii ale sistematizării Capitalei pînă în anul 1990.

Procesul amplu şi complex de sistematizare şi modernizare pe care-l străbate capitala ţării prefigurează cu pregnanţă elementele definitorii ale marilor sale prefaceri viitoare. Impunătoarele obiective edilitar-urbanistice care urmează să fie realizate în cincinalul 1986—1990 anticipează imaginea de mîine a Capitalei în tot ceea ce va avea ea mai reprezentativ pentru mersul său înainte, pentru ridicarea tuturor zonelor şi cartierelor marelui oraş pe trepte tot mai înalte de civilizaţie. Şi, mai mult decît oricînd, acum, cînd aceste obiective încep să prindă contur şi să confere noi dimensiuni geografiei urbane, ele îşi relevă locul şi rolul deosebit ce le-au fost rezervate în acţiunea de sistematizare şi modernizare a Capitalei, concepută şi realizată sub directa îndrumare şi conducere a secretarului general al partidului.

> **« În capitala patriei noastre —** sublinia în acest sens tovarăşul Nicolae Ceauşescu în Raportul la Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român din 14—16 decembrie 1987 **— s-au înfăptuit ample lucrări de modernizare şi sistematizare — noul centru politico-administrativ, metroul, amenajarea rîului Dîmboviţa. Pînă în anul 1990 vom încheia modernizarea Bucureştiului, astfel încît el să devină un centru, o capitală modernă a României socialiste ».**

Transpunerea în viaţă a unui program de o asemenea anvergură implică, în mod firesc, reconstrucţia zonei centrale, finalizarea tuturor ansamblurilor de locuinţe şi a celorlalte dotări, a arterelor majore de circulaţie, concomitent cu renovarea

și modernizarea edificiilor reprezentative din fondul tradițional al orașului.

Perimetrul central va dobîndi astfel atribute distincte în noua geografie urbană, întregind, printr-o ordonare armonioasă în spațiu a structurilor arhitecturale, imaginea tonică a orașului menit să poarte peste timp însemnele de noblețe, măreție și demnitate ale unui popor dintotdeauna încrezător în forțele sale creatoare.

Transformări de substanță vor cunoaște, de asemenea, și zonele adiacente, întrucît, în această perioadă, vom asista la încheierea marilor cartiere de locuințe și dotarea lor completă cu toate funcțiunile necesare, ceea ce va conduce la definitivarea aspectului urbanistic al principalelor zone orășenești.

Un loc aparte în acest vast proces modelator îl vor ocupa, în mod firesc, dotările social-culturale de mare importanță, spațiile plantate, platformele industriale, sistemul de circulație și de transport în comun, lucrările edilitare majore, urmărind o transformare calitativă a orașului, care va avea ca rezultat îmbunătățirea permanentă a nivelului de viață al locuitorilor săi.

Se va crea astfel un sistem complex de centre cu structuri complementare, în care rolul principal va reveni centrului orașului, completat cu centrele de cartier. În aceste centre de cartier, precum și în alte zone de interes, se vor amplasa importante obiective social-culturale, fapt ce va conduce la completarea întregii game de dotări necesare servirii în bune condiții a populației.

Va continua într-un ritm mai înalt acțiunea de sistematizare și modernizare a platformelor și grupărilor industriale prin comasarea și regruparea unor unități, în scopul îmbunătățirii fluxului tehnologic și folosirii intensive a terenului.

Traseul Dîmboviței, numită pe drept magistrala albastră a orașului, a fost remodelat structural în cea mai mare parte prin înfăptuirea unor proiecte cu un rol deosebit în viitoarea configurație urbană, astfel încît să pună cît mai bine în valoare trăsăturile de relief ale unei importante părți din suprafața orașului.

În zona lacului, Dîmbovița se vor completa o serie de funcțiuni urbane existente, cum sînt: ansamblul de locuințe Virtuții—Uverturii—Dreptății, cartierul Giulești—Crîngași, platforma Institutului de Cercetări Metalurgice (ICEM) și cea a Institutului Pasteur ș.a. Pe Splaiul Independenței, în vecinătatea Institutului Politehnic și legat de specificul funcțional al acestuia, urmează a se realiza două obiective importante — Muzeul Științei și Tehnicii și Centrul de Cultură și Educație Socialistă a Tineretului; în completarea ansamblului se prevăd ample zone plantate, cea mai importantă fiind parcul dintre noua șosea Grozăvești și bd. Armata Poporului. În continuare, Splaiul Independenței se va intersecta cu axa Știrbei Vodă — Eroilor, viitor traseu al marilor demonstrații ce se vor organiza cu prilejul sărbătorii naționale în Capitală; la confluența lor, clădirea Muzeului Național de Istorie — în curs de execuție — va servi și ca fundal al tribunei oficiale. În strînsă relație cu aceste mutații, va dobîndi o nouă înfățișare și actuala Piață a Operei.

Mai departe, între Piața Operei și Podul Mărășești, Dîmbovița reîntinerită se va integra noului centru politico-administrativ, prin realizarea unui cadru urbanistic și arhitectural menit să devină imaginea simbol a capitalei țării. Pe malul drept al Dîmboviței, într-un cadru bogat plantat, se vor afla edificii reprezentative, între care locul cel mai important îl ocupă Casa Republicii. În această zonă au fost și vor fi ridicate blocuri de locuințe și alte edificii monumentale: ansamblul de locuințe și magazine situat de-a lungul Dîmboviței — între artera Izvor—Coșbuc și începutul Căii Victoriei, precum și cel de pe malul stîng, care va primi unele completări volumetrice, între Piața Operei și Piața Unirii.

Piața Unirii va reprezenta punctul principal de convergență spre noul centru, asigurînd legătura între axa principală a bulevardului Victoria Socialismului și axa nord-sud a bulevardelor 1848 — Dimitrie Cantemir. Piața va fi destinată în principal circulației pietonale, deschizînd ample perspective către zonele adiacente. Reperele dominante ale acesteia vor fi Casa Republicii și bulevardul Victoria Socialismului, ansamblul de edificii social-culturale și blocurile de locuințe dispuse de-a lungul acestei axe monumentale. Compoziția generală a pieței va cuprinde, de asemenea, plantații și spații verzi, monumente de artă, bazine, fîntîni și pavimente decorative.

Pe latura estică a pieței și în legătură cu magazinul universal Unirea este în curs de realizare un ansamblu multifuncțional, cuprinzînd magazine și blocuri de locuințe avînd o ținută arhitecturală în relație nemijlocită cu cea a clădirilor reprezentative ale Bibliotecii Naționale și Centrului Cultural care vor conferi o personalitate distinctă bulevardului Victoria Socialismului. Din această zonă și pînă la podul Timpuri Noi, Dîmbovița va constitui axa unui ansamblu de locuințe ce va aduce modificări de substanță în înfățișarea unui spațiu cu multiple funcțiuni urbane. Elemente de referință în acest cadru vor fi intersecțiile Splaiului cu bulevardul Mărășești, la podul Mărășești, și axa noului bulevard Mircea cel Mare, la Podul Timpuri Noi, unde se prevede realizarea unui important complex comercial agroindustrial.

În aval de podul Vitan-Bîrzești, Dîmbovița va deveni navigabilă, întrunind condițiile corespunzătoare acestei inedite funcțiuni, prin amenajarea portului de mărfuri, pentru a permite și navigația fluvială, ceea ce va avea un rol important în modernizarea și ieftinirea transporturilor necesare orașului București.

O amplă transformare va cunoaște zona situată la sud de rîul Dîmbovița, cuprinsă între Calea Văcărești și Șoseaua Vitan-Bîrzești, prin realizarea lacului Văcărești și a parcului din zona acestuia. În acest parc își vor găsi locul o serie de dotări și amenajări pentru agrement. Dotarea cea mai importantă din zonă o va reprezenta o mare sală polivalentă cu o capacitate de 12.000 locuri, amplasată în vecinătatea Pieței Sudului.

Prin asemenea proiecte de anvergură, concepute în strînsă relație cu monumentalele edificii și dotări urbane de excepție, vasta zonă ce însoțește traseul bucureștean al Dîmboviței se va integra organic și armonios cu marile cartiere realizate de o parte și de alta a rîului, îmbogățind cu elemente de mare diversitate imaginea urbanistică și arhitecturală a Capitalei.

Magistrala nord-sud, de la Băneasa la Piața Sudului, una dintre cele mai importante împliniri urbanistice bucureștene, va marca realizarea, la inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a unei artere majore de circulație. Ideea unei artere care să aibă un traseu paralel cu axa nord-sud a bulevardelor actuale a reprezentat un deziderat urbanistic încă de la elaborarea primelor schițe de sistematizare a Capitalei.

Realizarea în centrul orașului a acestui nou bulevard se înscrie nu numai în programul de organizare a unei circulații urbane moderne, dar și în acțiunea mai largă, începută în ultimii ani, de restructurare a zonei centrale. Din punctul de vedere al circulației, această arteră degrevează traficul de pe bulevardele centrale existente, facilitînd legătura cu noile cartiere din nordul orașului (Băneasa — Aviației și Electronicii), precum și cu cele din sud (Berceni—Olteniței). Începînd de la Aeroportul Băneasa, noua arteră reprezintă axul principal al ansamblurilor de locuințe Băneasa și Electronicii și constituie o legătură importantă pentru platformele industriale Aviației și Pipera cu centrul orașului. De-a lungul ei, pe traseul străzilor Barbu Văcărescu, Tunari și Galați se vor realiza ansambluri de locuințe reprezentative, marcate de accente deosebite la intersecțiile cu Șoseaua Ștefan cel Mare și bulevardul Republicii, care în această zonă va cunoaște ample restructurări strîns legate de prefacerile înnoitoare ale celorlalte artere centrale învecinate.

Soluții arhitecturale și urbanistice care vor înscrie transformări de anvergură în noua geografie a Capitalei sînt în fază de finalizare pentru remodelarea într-o concepție nouă a amplului perimetru orășenesc situat între bulevardul Republicii și Dîmbovița. În strînsă relație cu funcțiunile noi, cu rolul deosebit al acestei vaste zone aflate în apropierea marilor ansambluri arhitectonice ale centrului politico-administrativ, o seamă de fronturi stradale, prin minuțioase restructurări, vor dobîndi ample perspective, concomitent cu acțiunea de realizare a unor noi artere și ansambluri de locuințe ce vor fi armonios integrate în structurile arhitecturale adiacente. O bună parte din această zonă va dobîndi coordonate arhitectonice superioare, prin restructurarea străzilor Paleologu — Mîntuleasa și construirea unor ansambluri reprezentative de-a lungul noului bulevard ce va purta numele voievodului Mircea cel Mare, punctate cu accente maiestuoase, îndeosebi la intersecțiile acestuia cu bulevardul Victoria Socialismului și prelungirea bulevardului Mărășești. Un loc aparte în ampla acțiune de sistematizare a întregii zone va reveni restructurării unei artere tradiționale a orașului — Calea Călărașilor, care va deveni o legătură majoră a zonei noului centru civic cu Piața Muncii. De asemenea, prin remodelarea și redimensionarea, potrivit unor funcționalități noi, a Căii Dudeștilor se vor crea structuri urbane cu ample deschideri spre cartierul Titan, precum și spre ansamblurile grupate în zona de sud a Dîmboviței.

Acțiunea de reconstrucție și înlocuire a fondului de locuințe cu grad mare de uzură se materializează și prin reorganizarea întregii zone cuprinse între Splaiul Unirii și Șos. Mihai Bravu, zonă în care prelungirea b-dului Mărășești are, pînă la Poșta Vitan, un traseu paralel cu bulevardul Victoria Socialismului. Vor fi astfel realizate ansambluri ce vor permite relații directe cu bulevardul Mircea cel Mare și străzile Nerva Traian și Traian. De asemenea, va fi sistematizată Calea Dudeștilor, de la Poșta Vitan pînă la Șos. Mihai Bravu, unde se face legătura cu cartierul Titan și cu platforma industrială Dudești. Largi teritorii aflate în vecinătatea prelungirii bulevardului Mărășești și a Căii Dudeștilor cunosc un proces de restructurare, în afara locuințelor aici realizîndu-se dotări noi, un complex comercial agroindustrial și spații plantate.

În felul acesta, un important spațiu urban, prin realizarea unui mare număr de construcții noi, în completarea unor clădiri vechi, în stare bună sau cu valoare arhitecturală, va cunoaște o spectaculoasă ridicare urbanistică la nivelul calitativ, mereu mai înalt, al întregului oraș.

Succintul nostru periplu în universul proiectelor ce urmează a fi puse nu peste multă vreme în operă ne rezervă numeroase ipostaze inedite şi în partea de sud a oraşului.

Calea Văcăreştilor, pornind de la podul Timpuri Noi şi trecînd printre parcurile Tineretului şi Văcăreşti, va dobîndi atributele unei artere cu o perspectivă dominată de ansamblurile grupate în jurul Pieţei Sudului, impunătoare placă turnantă cu frumoase deschideri spre marele cartier Berceni, spre Sala Polivalentă şi spre zonele verzi ale parcurilor întinse pînă la rîul Dîmboviţa.

Piaţa Pieptănari va reprezenta un ansamblu urbanistic cu o factură distinctă, concepută în strînsă relaţie cu ansamblurile de locuinţe de pe Calea Şerban Vodă şi de pe Şoseaua Giurgiului. Aici se va realiza, între altele, construcţia unui mare complex comercial agroalimentar.

Alte proiecte caracterizate, aşa cum este firesc, prin numeroase elemente specifice, sînt prevăzute a fi înfăptuite spre a crea noi şi impunătoare structuri urbane de-a lungul întregului aliniament al axei Şos. Viilor — bd. Tudor Vladimirescu — Şos. Panduri, tratat astfel încît să întrunească exigenţele impuse de vecinătatea acestuia cu zona centrului politico-administrativ. Între altele, vor fi efectuate o serie de transformări pentru sistematizarea incintelor unor importante unităţi industriale — cum sînt întreprinderile Vulcan, Electromagnetica, Autobuzul şi altele — şi reorganizarea lor astfel încît să se realizeze o folosire eficientă a terenurilor şi o integrare armonioasă a fiecărei platforme în structurile urbane nou create. Funcţiuni de polarizare urbană vor primi ansamblurile ce vor fi sistematizate în zona Piaţa Chirigiu — Filaret, care va deveni principal punct de legătură spre Calea Ferentarilor, dar şi spre ansamblurile ce se vor realiza în jurul Parcului Libertăţii şi, mai departe, spre bulevardul Mărăşeşti, Splaiul Unirii şi pînă dincolo de Dîmboviţa, la confluenţa cu bulevardul Mircea cel Mare. Piaţa Chirigiu, cu fronturi reprezentative, într-o dispunere circulară, va deveni un amplu punct de confluenţă a bulevardelor Tudor Vladimirescu şi George Coşbuc, precum şi a Căii Rahovei, redimensionate şi ele în profiluri distincte, de aleasă ţinută arhitecturală. În dreptul Întreprinderii Electromagnetica urmează a se realiza centrul cartierului, constituit din sediul politico-administrativ al sectorului 5, casă de cultură, un complex agroindustrial şi un magazin universal. Restructurări asemănătoare vor cunoaşte, de asemenea, cartierele adiacente Sălaj, Ferentari, Sebastian, Petre Ispirescu, Drumul Sării.

O serie de prefaceri urbanistice structurale sînt prevăzute a fi realizate de-a lungul viitoarei magistrale Buzeşti — Ştirbei Vodă—Eroilor, care va face o legătură directă între Splaiul Independenţei şi Piaţa Victoriei. Aceasta va avea un cadru construit în care clădirile existente vor fi încadrate în compoziţia realizată din noi construcţii de locuinţe, cu magazine la parter, amplasate pe toate arterele ce se intersectează aici. Spaţiul pieţei, astfel determinat în noua ei configuraţie, va fi îmbogăţit prin plantaţii în completarea celor existente, prin monumente de artă plastică şi elemente de mobilier urban.

Strada Buzeşti va avea un prospect lărgit şi un cadru arhitectural înnoit, prevăzut cu un mare număr de spaţii comerciale. O tratare specială va căpăta intersecţia cu Calea Griviţei, arteră ale cărei funcţiuni se vor îmbogăţi cu noi spaţii hoteliere, amplasate în apropierea Gării de Nord. În apropierea acestei intersecţii, locul de veche tradiţie — Piaţa Buzeşti, amplificată şi modernizată, va dobîndi un rol aparte între funcţiunile importante ale noului ansamblu. Un punct important al compoziţiei îl constituie ampla piaţă proiectată la intersecţia străzilor Berzei şi Ştirbei Vodă; de aici se va deschide o impunătoare perspectivă spre Muzeul Naţional de Istorie, a cărui faţadă principală va servi drept tribună oficială pentru demonstraţii şi defilări. Cel mai important tronson al traseului pentru demonstraţii îl va constitui strada Ştirbei Vodă — între str. Berzei şi Splaiul Independenţei — porţiune în curs de restructurare. Între strada Berzei şi Calea Plevnei se vor realiza blocuri de locuinţe cu magazine reprezentative, păstrîndu-se unele construcţii bune. Pentru completarea cadrului construit al acestei zone reprezentative, sînt prevăzute construcţii de locuinţe de-a lungul Căii Plevnei, pe întregul tronson cuprins între str. Vasile Pîrvan şi Şos. Orhideelor. Ansamblul monumental al Muzeului Naţional şi cel al tribunei oficiale va fi situat astfel la intersecţia a două importante axe de înnoire ale oraşului — traseul rîului Dîmboviţa şi axa Ştirbei Vodă — Eroilor. Bulevardul Eroilor, conducînd către Monumentul Eroilor Patriei, va dobîndi o importanţă majoră, constituind totodată principala arteră de intrare în cartierul Drumul Taberei. Acest punct al oraşului va fi îmbunătăţit prin aplicarea unui proiect ce prevede convergenţa bulevardelor Drumul Taberei şi Emil Bodnăraş cu Şos. Pandurilor, precum şi cele două artere, care în continuarea bulevardului Eroilor flanchează ansamblul Academiei Militare. Întreaga zonă va căpăta o volumetrie adecvată marcării acestui important punct de reper în noua geografie urbană a Capitalei.

Pretutindeni, în noua sa desfăşurare arhitecturală, Bucureştiul va cunoaşte prefaceri ce îşi vor releva tot mai mult valenţele revitalizatoare

și dinamice în consens cu prevederile schiței de sistematizare — sinteză de vaste proporții, elaborată pe baza orientărilor și indicațiilor secretarului general al partidului, ce anticipează și îmbogățește permanent imaginea viitoare a orașului.

Aflate în stadii diferite de elaborare, proiectele de modelare în viitorul apropiat a unor importante zone citadine, la care, nu în ultimul rînd, se cuvine să adăugăm și pe cele vizînd restructurarea într-o concepție modernă a principalelor localități din Sectorul Agricol Ilfov, în procesul devenirii lor ca așezări cu profiluri distincte în viața economică și socială a municipiului București, propun soluții multiple de ridicare a tuturor zonelor orașului pe coordonatele civilizației socialiste, echiparea lor cu dotări edilitare moderne. În mod firesc, sînt luate în studiu, printre altele, variantele cele mai avantajoase din punct de vedere tehnic și economic pentru realizarea de rețele de alimentare cu apă, de canalizare și termoficare, dimensionate în funcție de cerințele actuale și de dezvoltare în perspectivă. O dată cu noile locuințe, vor fi realizate spații pentru comerț, prestări de servicii, învățămînt și cultură, zone verzi și baze de agrement menite să satisfacă în condiții optime exigențele ridicării calității vieții, cerințele populației.

O STRATEGIE DE MODELARE A VIITORULUI

În dinamica lui complexă și multidimensională, Bucureștiul de astăzi marchează viguros trăsăturile de esență ale imaginii Bucureștiului de mîine. Tot ceea ce se construiește astăzi se integrează astfel firesc într-un proces de durată. Tot ceea ce se proiectează acum se înscrie într-o operă ce continuă pe un plan superior eforturile materializate în aceeași unică direcție: modelarea orașului în raport cu funcțiunile lui prezente și viitoare. Din această perspectivă, Bucureștiul de astăzi reprezintă investiția inestimabilă și opțiunea noastră statornică pentru permanenta lui înnoire în timp, ca etern simbol al dăinuirii, creației și cutezanței.

Mai mult decît oricînd pînă acum, prefacerile de amploare pe care le cunoaște orașul în prezent prefigurează, pe traiectoria continuității unei acțiuni modelatoare de anvergură, coordonatele majore ale dezvoltării lui viitoare.

La baza strategiei pe termen lung a vastei opere de edificare a structurilor ce vor defini imaginea Bucureștiului acestui sfîrșit de mileniu se află orientările și indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, neobositul ctitor de țară nouă, a cărui gîndire novatoare și acțiune practică revoluționară jalonează cu magistrală clarviziune direcțiile evoluției actuale și în perspectivă ale societății românești, sub impactul revoluției științifico-tehnice contemporane. Orizonturile largi și atotcuprinzătoare ale gîndirii tovarășului Nicolae Ceaușescu, forța ei de veritabilă călăuză a procesului revoluționar ce se desfășoară în România își află temeiul în spiritul creator și în capacitatea secretarului general al partidului de a sintetiza fenomenele noi, de a întemeia noi orientări care deschid generoase perspective activității practice, constructive a întregii națiuni. Aceste trăsături, proprii activității teoretice a secretarului general al partidului, se interferează organic în preocuparea de a analiza problemele făuririi noii orînduiri în dialectica și devenirea lor legică, de a le raporta la exigențele viitorului, de a orienta permanent investigația, precum și soluțiile conturate, cu fața la cerințele mereu mai înalte ale zilei de mîine.

Transformările înnoitoare fără precedent înregistrate în viața localităților patriei, îndeosebi în ultimele două decenii, poartă în mod pregnant pecetea acestei gîndiri prospective care a dinamizat eforturile creatoare ale întregului popor.

Circumscrisă în acest amplu context, îmbogățirea zestrei productive, a valorilor arhitecturale, urbanistice și sociale ale Capitalei reflectă elocvent grija statornică a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru a conferi acțiunii de modernizare și dezvoltare armonioasă a orașului un caracter profund științific, prin dimensionarea ei în funcție de cerințele de perspectivă. Numeroasele vizite de lucru efectuate de secretarul general al partidului în unitățile economico-sociale și pe șantierele bucureștene, dialogul său neîntrerupt cu constructorii și proiectanții, întîlnirile consacrate examinării proiectelor și machetelor viitoarelor construcții, reprezintă momente de referință pentru întregul proces de transformare a Capitalei țării într-un oraș socialist modern, care să stea cu mîndrie alături de cele mai frumoase metropole ale lumii. Marile prefaceri înnoitoare ale Bucureștiului contemporan reprezintă o strălucită confirmare a viziunii novatoare, plină de îndrăzneală, situată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la baza întregii concepții de sistematizare și remode-

lare urbanistică a Capitalei, care, ținînd seama de tradițiile valoroase ale arhitecturii românești și promovînd totodată elementele și trăsăturile tendințelor specifice epocii contemporane, asigură soluții optime și eficiente de rezolvare a problemelor complexe ale dezvoltării actuale și viitoare a celui mai mare oraș al țării.

Analizele conducerii superioare de partid și de stat, personal ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în legătură cu diferitele proiecte, machete și propuneri de sistematizare, indicațiile și orientările date pentru continuarea și aprofundarea studiilor au permis fundamentarea, pe baza unor principii directoare riguroase, a unei concepții unitare, de lungă perspectivă, menite să confere Capitalei un loc deosebit în vasta operă de remodelare a tuturor localităților țării.

Amplele lucrări declanșate în anii '80 pentru modernizarea Bucureștiului răspund tocmai unor astfel de necesități de rezolvare a problemelor orașului-capitală în baza unei concepții globale, unitare — rod al gîndirii creatoare a președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Întreaga semnificație economică, politică, socială și istorică a acestei acțiuni de restructurare a cadrului construit al Capitalei vădește revelator rolul sistematizării teritoriului în înfăptuirea politicii de înflorire armonioasă a tuturor localităților țării promovată cu consecvență după Congresul al IX-lea al partidului.

O etapă calitativ nouă în această direcție a marcat Congresul al XIII-lea, care, prin hotărîrile și programele adoptate, a imprimat și acestui proces trăsăturile dezvoltării intensive. Documentele recentei Conferințe Naționale a partidului, purtînd cu putere trăsăturile spiritului revoluționar și patriotic, care caracterizează gîndirea președintelui țării — tovarășul Nicolae Ceaușescu, îmbogățesc cu noi idei patrimoniul gîndirii noastre naționale în privința obiectivelor și mijloacelor de dezvoltare a satelor și orașelor din patria noastră. Obiectivul major situat în centrul preocupărilor privind sistematizarea teritoriului îl constituie îmbunătățirea calității vieții pentru toți oamenii muncii din patria noastră, omogenizarea calității vieții între diferitele zone ale țării sub aspectul locurilor de muncă disponibile, calității condițiilor de locuit, dotărilor social-culturale și infrastructurii edilitare și creșterea contribuției factorilor sociali la ridicarea performanțelor productive ale economiei naționale.

Pentru dezvoltarea economico-socială multilaterală și armonioasă a tuturor zonelor și localităților țării, se impune — așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul la Conferința Națională a Partidului Comunist Român din 14—16 decembrie 1987 —, **«să acționăm cu toată hotărîrea în direcția înfăptuirii programelor de sistematizare, de organizare a orașelor și comunelor, de restrîngere a suprafețelor construite, de modernizare a orașelor, îndeosebi a comunelor, astfel încît, pînă în anii 2000, să încheiem, în linii generale, și la sate înfăptuirea acestor programe. Aceasta va asigura schimbarea întregii înfățișări a patriei noastre, apropierea condițiilor de viață și de muncă ale satelor de cele ale orașelor, va duce la întărirea și mai puternică a alianței dintre clasa muncitoare, țărănime, intelectualitate, dintre toate categoriile de oameni ai muncii, va accelera procesul de omogenizare a societății socialiste românești, de dispariție a deosebirilor esențiale dintre orașe și sate, dintre diferite clase și categorii sociale, va duce la crearea societății unice a poporului muncitor, constructor conștient al socialismului și comunismului!».**

În realizarea unor astfel de obiective, un rol esențial revine structurilor menite să ducă la amplasarea rațională a forțelor de producție în profil teritorial, echilibrarea rețelei naționale urbane, prin favorizarea creșterii orașelor mici și mijlocii, prin crearea unor zone de localități urbane și rurale cu nivel ridicat de integrare și complementaritate funcțională.

Așa cum este firesc, unul dintre principalii factori în funcție de care se ține seama în elaborarea prognozei pe termen lung asupra sistematizării îl reprezintă populația, tendințele majore ale evoluției demografice în contextul politicii generale de dezvoltare economico-socială armonioasă și echilibrată a tuturor zonelor țării. Din acest punct de vedere procesul de urbanizare promovat în anii socialismului, îndeosebi în ultimele două decenii, în țara noastră se caracterizează prin opțiunea pentru o dezvoltare echilibrată atît sub aspectul mărimii orașelor, cît și al distribuției lor în teritoriu. Ca o consecință a punerii ei în practică, ponderea populației din municipiul București în populația urbană a țării a scăzut de la 22% în 1966 la 17,4% în 1985. Dezvoltarea în continuare a orașelor mici și mijlocii și a centrelor de comune va contribui și în viitor la manifestarea aceleiași tendințe de stabilizare a volumelor demografice din orașele cu peste 100 mii de locuitori. Corespunzător, ponderea populației Capitalei în totalul populației din orașe este de așteptat să se reducă, la nivelul anului 2000, la o valoare apropiată de 14%. Expresie a aceleiași tendințe de echilibrare a rețelei urbane

naționale este și faptul că raportul dintre populația Bucureștiului și populația medie a următoarelor trei orașe ca rang de mărime are o tendință de reducere continuă de la 9,6 în 1948 și 7,8 în 1966 la 6,0 în 1985.

În cadrul politicii demografice promovate de partidul și statul nostru care are în vedere asigurarea condițiilor necesare menținerii și întăririi permanente a sănătății și vigorii națiunii, păstrarea unei proporții optime în ce privește ponderea populației Capitalei în aceea a întregii țări se preconizează a se realiza îndeosebi pe calea creșterii sporului natural. Pe această bază, populația orașului va ajunge, către începutul mileniului trei, la circa 2,3 milioane de locuitori. Ca urmare a acestei creșteri, precum și a măsurilor de îmbunătățire a nivelului de trai și sănătate al locuitorilor, populația tînără (pînă la 18 ani) și cea vîrstnică (peste 60 ani) vor reprezenta fiecare cîte 1/5 din numărul locuitorilor; ca urmare, populația aptă de muncă va fi de cca. 3/5 din total. Firește, pentru această populație vor fi asigurate în București locurile de muncă în sectoarele de activitate corespunzătoare profilului social-economic complex al orașului, ponderea hotărîtoare avînd-o populația ocupată în sectorul producției materiale. Asociată cu problema volumului de populație este cea a caracteristicilor sociale și demografice ale acesteia, politica socială a partidului și statului urmărind creșterea ponderii populației tinere și sporirea numărului de persoane cu un nivel ridicat de instrucție și calificare profesională.

În elaborarea unui model orientativ pentru dezvoltarea pe termen lung a Capitalei, alături de evoluția indicatorilor demografici, un rol important îl au și alți factori, cum sînt raportul dintre locuire și producția economică, ponderea diferitelor tipuri de industrie în ansamblul producției industriale a orașului, localizarea diferitelor tipuri de activități în spațiul urban, modul de integrare funcțională a respectivelor activități în cadrul orașului și integrarea lor cu activitățile desfășurate în afara acestuia. În funcție de acești parametri, se urmărește favorizarea funcțiilor rezidențiale și productive, prin eliberarea orașului de industriile poluante, separarea spațiilor rezidențiale de cele de producție sau distribuirea lor diferențiată în teritoriul urban, integrînd sub acest aspect funcțional orașul în zona de care aparține.

O coordonată majoră a dezvoltării viitoare a Capitalei o constituie continuarea preocupărilor pentru crearea de structuri în care zonele rezidențiale vor fi eliberate de povara industriilor nocive, poluante, funcțiile productive ale orașului fiind armonios îmbinate cu cele de locuire, de refacere a capacității de muncă a populației. Sub aspect funcțional Bucureștiul va deveni tot mai eficient, consolidîndu-se tot mai mult legăturile sale cu localitățile rurale din zona periurbană, cu orașele din apropiere și cu întreg sistemul economic național. Canalul București—Dunăre va constitui o importantă arteră prin intermediul căreia ritmurile economice ale Capitalei vor fi corelate mai strîns cu cele ale întregii țări.

Firește, dimensiunea politică a fost și este hotărîtoare pentru profilul de dezvoltare al municipiului București, în această direcție confluența dintre trecutul și viitorul Capitalei fiind mai evidentă decît în oricare alta. De sute de ani, loc al deciziilor de importanță majoră pentru viața poporului român, capitala țării a cîștigat o semnificație particulară în ansamblul orașelor noastre, numele ei avînd rezonanță de simbol de care se leagă unitatea, independența, suveranitatea, progresul și prosperitatea întregii națiuni.

În anii socialismului, Bucureștiul a cunoscut o continuă înflorire, ritmurile de dezvoltare economico-socială fiind reprezentate exemplar la nivelul orașului-capitală. În numeroase domenii, hotărîtoare pentru asigurarea progresului continuu al întregii țări, cotele înalte ale producției materiale și creației spirituale bucureștene s-au impus în conștiința națiunii drept elemente de referință. Izbînzile înregistrate aici se repercutează benefic pe frontul muncii și creației întregii țări. Inima mereu tînără a patriei este nesecat izvor de energie și vigoare pentru toate ținuturile spațiului românesc.

De la importanța acestor exigențe pe care trebuie să le satisfacă Bucureștiul în calitate de centru politic al țării a pornit și inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, de a conferi Bucureștiului un nou chip, pe măsura funcțiunilor vitale pe care acesta trebuie să le îndeplinească în viața politică, economică și socială a României. Sporirea rolului dinamizator al Capitalei în viața politică, economică și socială a patriei, precum și puternica dezvoltare a funcțiilor sale internaționale își găsesc expresia în construcțiile ce constituie noul centru politico-administrativ.

Construirea noului centru politico-administrativ al Capitalei se înscrie astfel ca o acțiune de amplă semnificație istorică în procesul general de modernizare a capitalei patriei noastre. În ansamblurile arhitectonice ale acestei grandioase ctitorii menite să ducă peste secole mărturia eroismului unei epoci de neasemuite prefaceri revoluționare, se integrează organic edificii reprezentative, de o aleasă expresivitate, care, prin volumetria exterioară, prin tratarea fațadelor și interioarelor vor constitui adevărate simboluri ale dezvoltării orașului. Acestea se vor impune în conștiința națiunii ca embleme ale capitalei noastre, capabile să pună în

lumină componentele fundamentale ce conferă un relief aparte spiritualității românești.

Prefacerile pe care le-a cunoscut și le cunoaște neîncetat Bucureștiul, în toate domeniile, sînt strîns legate de coordonatele dezvoltării forței lui industriale. Este edificator în această privință numai simplul fapt că astăzi Bucureștiul realizează o producție de peste 5 ori mai mare decît în 1965. O atare creștere marchează limpede un salt cu reflexe polivalente și de lungă durată pentru întreaga sa înaintare pe calea progresului. Din perspectiva ei, putem descifra sensurile ample ale afirmării unei vocații menite să determine adînci mutații calitative pe multiple planuri ale vieții orașului. Dincolo de această cifră, desluşim elementele de esență ale dinamismului dezvoltării industriale, concretizate în modernizarea, extinderea și apariția a numeroase întreprinderi și secții noi, a unor mari și complexe platforme industriale; dar înțelegem, în aceeași măsură, sporirea și diversificarea numărului de locuri de muncă, îndeosebi în sfera producției materiale, și, prin aceasta, lărgirea posibilităților de realizare și împlinire a destinelor umane; pornind de la ea, ni se proiectează cu claritate direcțiile spre care se orientează dezvoltarea urbanistică, realizăm imediat de ce în apropierea marilor platforme a fost necesar să fie ridicate mari cartiere de locuințe, de ce se cer create și lărgite mereu alte zone de agrement, de ce trebuie reorganizată și ajustată în permanență circulația orășenească, de ce s-a impus și se impune o anume orientare în dezvoltarea învățămîntului și cercetării științifice, a culturii și artei. Dintr-o asemenea perspectivă, înțelegem mai bine orașul și oamenii săi.

Așadar, dintre toate componentele ce alcătuiesc vastul panoramic bucureștean contemporan, cel ce se impune în prim plan, prin dinamismul pe care-l imprimă în toate sectoarele vieții citadine, este, fără îndoială, universul său industrial, al cărui puls plin de vigoare conferă o mereu sporită amplitudine ritmurilor în care orașul se dezvoltă în « Epoca Nicolae Ceaușescu ».

Date fiind potențialul de forță de muncă și creație, caracterizat printr-un înalt nivel de calificare profesională, și marea concentrare de mijloace materiale pentru producție (clădiri, tehnologii, infrastructură edilitară etc.), Bucureștiul își va amplifica vocația creatoare prin dezvoltarea industriilor prelucrătoare, a ramurilor de vîrf, promotoare ale unei producții de mare randament, bazată pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii: industria electronică și electrotehnică, producția de echipamente automatizate, mecanică fină și optică, aeronautică, industria chimică de mic tonaj ș.a. Chiar pentru celelalte ramuri de producție industrială, de factură mai mult sau mai puțin tradițională, condițiile de muncă vor fi caracterizate prin promovarea pe scară largă a mecanizării, automatizării și robotizării. Încă de pe acum, colective interdisciplinare de arhitecți și ingineri proiectanți, ingineri tehnologi, sociologi, medici și psihologi lucrează la fundamentarea de noi structuri necesare implementării tehnologiilor de vîrf, capabile să asigure crearea unor locuri de muncă apte să satisfacă în cît mai mare măsură cerințele de confort psihic și de randament economic. În contextul impus de schimbarea rapidă a tehnologiilor și profilurilor de fabricație ale multor unități devine oportună realizarea unor clădiri industriale polifuncționale, cu un coeficient ridicat de adaptabilitate la noile tendințe și cerințe ale pieții interne și externe. Procesele de producție se vor desfășura într-un mare număr de unități, care, în bună măsură, vor fi grupate, în funcție de specific, în platforme industriale sistematizate și amplasate în vecinătatea cartierelor de locuințe. Dezvoltarea intensivă a industriei orașului se va reflecta în sistematizarea incintelor, în gradul înalt de ocupare a acestora cu construcții și amenajări, în modernizarea proceselor tehnologice, în construcții cu mai multe niveluri care vor folosi fluxuri de fabricație pe verticală; în acest fel, tradiționalele incinte industriale vor fi înlocuite de unități reprezentative și modern utilate, complet echipate edilitar și în care oamenii muncii vor beneficia de dotări social-culturale. În platformele industriale își vor găsi locul și unitățile de mică industrie, cooperînd cu cele mari și beneficiind de dotări și utilități comune.

Pe măsură ce nivelul de dezvoltare economică a țării va atinge parametri tot mai ridicați, iar resursele economice care pot fi alocate dezvoltării sociale vor deveni tot mai bogate, este de așteptat să se acorde o atenție sporită clădirilor anexe în raport cu cele industriale, realizării de cantine, vestiare, băi, cămine, terenuri de sport, săli de gimnastică și cluburi sportive aferente întreprinderilor și respectiv clădirilor industriale. Este de presupus că o astfel de integrare — cu certe consecințe pozitive nu numai pentru refacerea și dezvoltarea capacității de muncă, ci și pentru performanțele economice — se va realiza cu prioritate pentru întreprinderile care încorporează tehnologii de vîrf, de mare productivitate, întreprinderi care vor exista în număr tot mai mare în economia noastră națională, în capitala țării.

Alături de industrie, un alt important sector al vieții economice a Capitalei va fi agricultura, în cadrul căreia modernizarea tehnică și optimizarea organizării economice, înscrise ca trăsături definitorii ale noii revoluții agrare, se vor manifesta din plin ca importante pîrghii ale creșterii continue a producției. Atît sectorul de stat, cît și cele coopera-

tist și particular vor contribui nemijlocit la satisfacerea pieței Capitalei cu produse agroalimentare. Un accent deosebit se va pune în agricultura ilfoveană pe dezvoltarea legumiculturii și zootehniei, acordîndu-se totodată atenție valorificării superioare a resurselor disponibile pentru creșterea producției cerealiere și extinderea unor activități industriale anexe, între care industrializarea și semiindustrializarea legumelor și fructelor ș.a., care vor ocupa un loc tot mai important în programele de autoaprovizionare a fiecărei localități în parte. O atenție deosebită se va acorda sporirii randamentelor prin aplicarea în continuare a programului de măsuri privind creșterea potențialului productiv al pămîntului, utilizarea rațională și cu eficiență sporită a îngrășămintelor. În zootehnie se va construi un important număr de capacități de producție în sistem industrial — ca principală formă de modernizare și creștere a producției animaliere. Un accent deosebit se va pune pe aplicarea și generalizarea în practică a celor mai bune rezultate obținute în domeniul științei agricole și biologice.

Amplele acțiuni de sistematizare a teritoriului și localităților rurale vor avea drept rezultat, pe lîngă asigurarea unor condiții optime de sporire a producției agricole, și creșterea confortului de locuire din mediul rural. Modernizarea locuinței rurale și creșterea productivității muncii în agricultură sînt două obiective la fel de importante care nu se pot realiza decît printr-o concepție unitară de sistematizare rurală ce îmbină optim exigențele de dezvoltare a cadrului construit cu cele ale producției agricole și gospodăriei familiale. Rezolvarea problemelor care țin de o astfel de dezvoltare integrală în comunele din jurul Capitalei va constitui o premisă importantă pentru difuzarea acestui model de dezvoltare la nivelul întregii țări.

O privire de ansamblu asupra muncii ca sector hotărîtor al existenței populației din Capitală, al viitorului ei economic, ne permite să o caracterizăm, într-o viziune prospectivă, prin: marea diversitate a ocupațiilor în condițiile dezvoltării cu precădere a industriilor de creștere, cu tehnologii de vîrf, a cercetării științifice și proiectării, precum și a producției agroindustriale în zona periurbană; creșterea componentei intelectuale a muncii în detrimentul celei fizice; integrarea în mai mare măsură a spațiilor de producție cu cele social-culturale destinate nemijlocit refacerii capacității de muncă a populației; modernizarea condițiilor de muncă în sensul asigurării unui microclimat fizic și social optim, atît pentru producție cît și pentru forța de muncă.

Un sector cu o pondere tot mai importantă în configurarea viitorului profil economico-social al orașului îl va reprezenta dezvoltarea serviciilor destinate ridicării nivelului de viață al populației. Între altele, se remarcă amplificarea bazei materiale a învățămîntului, culturii, artei, ocrotirii sănătății, transporturilor și gospodăriei comunale. În viitor, serviciile vor ajunge să folosească un număr de oameni ai muncii aproape egal cu numărul celor din industria republicană. De o mare atenție se vor bucura transporturile de mărfuri și de călători, care vor avea asigurate mijloace noi, cum sînt liniile de metrou sau cele de transporturi navale pe Dîmbovița și Argeș, care vor conferi orașului și o puternică funcție portuară.

Dezvoltarea serviciilor în Capitală se va face, așa cum am menționat deja, în strînsă legătură cu cea a unităților economice, industriale și agricole, dar și cu cea a ansamblurilor de locuințe.

În raport cu serviciile sociale existente în prezent, cele care se vor dezvolta în viitor la nivelul Capitalei vor fi caracterizate în mai mare măsură prin orientarea spre reducerea timpului social necesar de obținere a lor. Aceasta se va realiza atît prin optimizarea modului de distribuire și aprovizionare a unităților comerciale și de servire a populației pe teritoriul orașului, cît și prin extinderea volumului unităților care vor asigura servirea la domiciliu. O atenție specială se va acorda dezvoltării rețelei de unități de creștere și îngrijire a copiilor preșcolari (creșe, grădinițe). Prin aceasta se va contribui nemijlocit la ușurarea sarcinilor gospodărești în familie și, implicit, la creșterea timpului liber al populației active.

Industria, agricultura și serviciile vor asigura, deci, Capitalei, un profil economic complex, pe deplin adecvat cerințelor unei economii moderne, de înaltă productivitate, pusă nemijlocit în slujba satisfacerii cerințelor majore ale populației.

Profilul social-economic complex al orașului va fi întregit de dezvoltarea fără precedent a cercetării științifice, proiectării și ingineriei tehnologice, puternic integrate cu producția și învățămîntul. Bucureștiul va reprezenta și în viitor cel mai puternic centru științific al țării, activitatea desfășurată în numeroasele sale unități de cercetare, proiectare și învățămînt superior fiind nemijlocit subordonată cerințelor majore ale modernizării economiei naționale, ale asigurării unei competitivități sporite a produselor românești pe piața mondială. Cercetarea științifică și proiectarea se impun a fi dezvoltate în foarte mare măsură tocmai în vederea asigurării unei competitivități sporite a produselor, atît pe plan intern — în condițiile accentuării autoconducerii și autogestiunii întreprinderilor — cît și pe piața internațională.

Alături de marile unități de cercetare fundamentală sau fundamental-aplicativă, vor continua

să se dezvolte în spațiul bucureștean unități de cercetare-proiectare pe lîngă marile întreprinderi industriale, agricole și agroalimentare. Tradiția integrării învățămîntului cu cercetarea va fi valorificată în tot mai mare măsură, atît în scopuri instructiv-formative, cît și economice. Locurile de muncă din cercetare-proiectare vor cunoaște o creștere substanțială, pe de o parte ca urmare a extinderii cererii social-economice pentru produse de cercetare și proiectare, iar, pe de altă parte, ca o consecință nemijlocită a proceselor interne ale științei, tehnologiei și proiectării. În acest sens, o sporire a locurilor de muncă va fi impusă datorită nevoilor de specializare. Corelativ cu aceasta se va manifesta tot mai puternic tendința de integrare a diferitelor ramuri științifice, tehnologice și de proiectare. Nevoia de a crea specialiști capabili să lucreze în echipe interdisciplinare se va manifesta cu intensitate sporită în sensul formării unor colective care să integreze diferite științe exacte, matematica și statistica aplicată în științele naturii sau în cele sociale.

Pentru a realiza performanțele dorite în acest important domeniu, baza tehnico-materială a cercetării științifice, proiectării și învățămîntului va cunoaște un amplu proces de extindere și modernizare.

Unul dintre factorii de deosebită însemnătate pentru determinarea desfășurării arhitecturale specifice Capitalei, așa cum este firesc, îl va constitui și în viitor textura construcțiilor de locuințe, a dotărilor menite să asigure condiții tot mai bune pentru ridicarea continuă a calității vieții locuitorilor săi.

În acest domeniu, se vor înregistra mutații de esență pe toate planurile. Ca urmare a importantelor eforturi materiale ale partidului și statului nostru, în cincinalul 1986—1990 se va îndeplini deziderатul ca fiecare familie să poată avea la dispoziție un apartament. Practic, într-un viitor foarte apropiat se va ajunge ca fiecare locuitor să aibă cîte o cameră cu o suprafață locuibilă de 14—15 mp. Zestrea fondului locativ al orașului va depăși 900 000 de apartamente, care, realizate în proporție de circa 90% după anul 1948, vor îndeplini în condiții optime cerințele contemporane de funcționalitate, soliditate și igienă.

În conformitate cu resursele economice ale Capitalei, cu exigențele de confort ale populației și cu experiența superioară de cercetare sociologică, medicală, arhitecturală și de proiectare în domeniul locuirii, este de așteptat ca, în ansamblu, locuința viitorului în București să fie caracterizată prin: creșterea suprafeței locuibile pe persoană și asigurarea unei camere de locuit pentru fiecare persoană din gospodărie; asigurarea unui spațiu suplimentar în locuință pentru studiu sau pentru lucru la domiciliu; satisfacerea în mai mare măsură a cerințelor specifice creșterii, îngrijirii și educării copiilor, atît prin modul de proiectare a locuinței propriu-zise, cît și prin asigurarea unor spații de joacă sau pentru activități sportive în cadrul spațiilor de folosință comună din bloc și din afara acestuia; eficiență socială sporită, în sensul de a contribui direct la menținerea și îmbunătățirea stării de sănătate a populației, la dezvoltarea familiei și a natalității, creșterea performanțelor școlare ale copiilor, stimularea consumului și producției culturale la nivelul familiei, optimizarea relațiilor sociale la nivelul grupurilor familiale, de rudenie, de vecinătate și de prietenie. Sporirea eficienței sociale a locuinței, în sensul mai sus menționat, se va răsfrînge și asupra performanțelor populației la locul de muncă, asupra productivității muncii în ultimă instanță.

Pe măsură ce solicitările intelectuale ale muncii devin mai importante, cu o extensiune socială tot mai mare, se accentuează tot mai mult rolul locuinței în calitate de « factor de producție », de mediu care trebuie să asigure refacerea capacității de muncă.

Pentru ca locuința de masă din Bucureștiul anilor 2000 să capete astfel de caracteristici, vor fi necesare o serie de acțiuni care vizează atît fondul locativ existent, cît și pe cel care se va crea, atît proiectarea cît și cercetarea, directivarea și gospodărirea în domeniul locuințelor. Realizarea parametrilor de confort menționați va implica: modernizarea unora din locuințele existente (în special în vederea măririi suprafeței locative, a recompartimentării corespunzătoare, creșterii capacității lor de protecție termică, asigurării spațiilor funcționale corespunzătoare ca mărime și amplasare pentru bucătării, grup sanitar, spații de depozitare), precum și conceperea noilor locuințe astfel încît să fie caracterizate prin adaptabilitate sporită în timp, în funcție de evoluția nevoilor familiei, mare diversitate a fațadelor, spații comune pentru activități specifice copiilor, pensionarilor etc.

Prin înfăptuirea proiectelor deja elaborate, precum și a celor prevăzute pentru anii '90, spre sfîrșitul acestui mileniu se va încheia în linii mari sistematizarea orașului în sensul definitivării principalelor zone funcționale ale acestuia. Construcțiile destinate locuințelor vor fi structurate în mod firesc în mari cartiere avînd între 100 000 și 300 000 de locuitori (cum sînt cartierele Titan, Drumul Taberei, Berceni, Ferentari, cartierele centrale de la Nord și Sud de Dîmbovița, Bucureștii Noi, Colentina, Pantelimon ș.a.). Fiecare dintre aceste cartiere va avea o configurație urbanistică clară, va fi delimitat de alte zone funcționale prin

mari artere de circulaţie, iar structura sa va fi asemănătoare unui oraş mai mic, beneficiind de o reţea de dotări social-culturale, pentru locuitorii de toate vîrstele, de un centru propriu şi de un sistem de spaţii plantate. Aceste cartiere vor avea — graţie volumelor construite, faţadelor şi detaliilor şi, mai ales, graţie spaţiilor ambientale create — o fizionomie proprie.

Partea cea mai semnificativă a oraşului va fi, fără îndoială, centrul său, în care vor domina edificiile de maximă importanţă pentru principalele funcţiuni politico-administrative. Crearea unei ambianţe specifice acestor funcţiuni este realizată din punct de vedere urbanistic printr-o configuraţie spaţială deosebită ce combină vaste pieţe cu artere pietonale bogat plantate, prilejuind ample perspective către principalele construcţii. Imaginea va fi completată de plantaţii de aliniament, parcuri şi oglinzi de apă, cum sînt amenajările de pe rîul Dîmboviţa.

Noul centru politico-administrativ va forma, împreună cu construcţiile şi spaţiile reprezentative din zona centrală a oraşului, un ansamblu funcţional omogen — imagine simbol pentru întreaga ţară. Acest ansamblu funcţional central al Capitalei va fi completat de sistemul centrelor de cartier, precum şi de alte zone cu dotări de interes orăşenesc, formînd împreună osatura funcţiunilor celor mai reprezentative ale oraşului.

Punînd în valoare elementele naturale ale oraşului — relief şi oglinzi de apă — sistemul de spaţii plantate va fi constituit în primul rînd dintr-o serie de amenajări de parcuri de mari dimensiuni, axate pe văile rîurilor Dîmboviţa şi Colentina. Amenajările aferente lacurilor rîului Colentina vor reprezenta completări ale sistemului de parcuri existente, iar cele de pe valea Dîmboviţei vor conduce la un salt calitativ în ambianţa generală a oraşului, rezolvînd în acelaşi timp şi unele probleme edilitare majore.

Relaţiile funcţionale determinate de viaţa social-economică a oraşului vor conduce la o circulaţie foarte activă care îşi va găsi rezolvarea într-un sistem ierarhizat de artere; intersecţiile importante vor fi rezolvate prin pasaje denivelate, mărindu-se astfel viteza, economicitatea şi siguranţa circulaţiei urbane.

Un salt calitativ în rezolvarea circulaţiei va fi constituit prin realizarea unor artere destinate exclusiv circulaţiei pietonale, în legătură cu sistemul de centre de interes al oraşului şi în principal cu centrul nou al Capitalei, unde amenajările destinate circulaţiei pietonilor vor contribui la definirea unui amplu spaţiu de maximă importanţă civică.

Funcţionalitatea diverselor structuri ale oraşului va fi asigurată în primul rînd prin căile şi mijloacele de circulaţie. Chipul de mîine al Bucureştiului sub acest aspect este făurit astăzi prin mobilizarea unor forţe uriaşe, sub semnul ideilor moderne de sistematizare urbană transpuse pe planşetă şi realizate în practică potrivit indicaţiilor şi orientărilor promovate de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

Transportul în comun se va realiza printr-un sistem integrat, la care vor coopera mijloacele de transport de suprafaţă, cele subterane, precum şi trenul electric, a cărui pondere în transportul călătorilor va creşte, avînd în vedere calităţile sale de economicitate şi viteză. Transportul de mărfuri — cu un mare volum pentru satisfacerea nevoilor producţiei şi ale locuitorilor oraşului — va fi rezolvat în cele mai bune condiţii prin utilizarea căilor ferate, a canalului navigabil Dunăre — Bucureşti, precum şi a unor trasee de transport urban de tip troleibuz şi tramvai. Tot un salt calitativ va fi înfăptuit prin asigurarea legăturilor rutiere rapide dintre Capitală şi alte zone ale ţării printr-un sistem de autostrăzi, ce a început să fie deja înfăptuit prin modernizarea principalelor şosele din zonă.

Eforturile de sistematizare a Capitalei vor avea ca rezultat faptul că, la începutul mileniului trei, oraşul va prezenta o funcţionalitate completă, bine organizată şi care îşi va găsi expresia teritorială printr-o folosire raţională a terenului. Aceasta va consta, pe de o parte, din realizarea unei densităţi mai mari în locuire şi în rezolvarea celorlalte funcţiuni, şi pe de altă parte, printr-un contur mai ordonat al suprafeţei urbane.

Sistematizarea teritoriului localităţilor de pe cuprinsul Sectorului Agricol Ilfov reprezintă, de asemenea, o componentă esenţială a concepţiei pe care se fundamentează întreaga dezvoltare în perspectivă a municipiului Bucureşti. De fapt, pentru dimensionarea realistă a proporţiei şi direcţiilor majore incluse în această vastă acţiune, o condiţie deosebit de importantă o constituie luarea în considerare a fenomenului de intercondiţionare între funcţiunile specifice oraşului şi teritoriului înconjurător.

O caracteristică a bilanţului teritorial actual şi cel prevăzut este preocuparea pentru folosirea cît mai intensivă şi raţională a terenului în limita perimetrului construibil al fiecărei localităţi, raportul între suprafeţele necesare funcţiunilor fiecărei aşezări urmînd a se modifica sensibil, cu consecinţe favorabile în satisfacerea cerinţelor populaţiei.

Studiile de sistematizare ce se elaborează prevăd ca în aceste localităţi să fie realizate clădiri de locuit cu 2—3 niveluri şi anexe gospodăreşti dispuse astfel încît să permită folosirea intensivă a terenurilor intravilane, în scopul obţinerii unor cantităţi sporite de produse agricole şi animaliere.

Aceasta va conduce la restrîngerea și limitarea extinderii teritoriului construit.

O atenție deosebită va fi acordată în acest context localităților din imediata apropiere a Capitalei, care, pe lîngă profilul tradițional agricol, dobîndesc și un pronunțat profil industrial: Jilava, Popești-Leordeni, Pantelimon, Otopeni, Bragadiru, Chitila, Voluntari, pe raza cărora funcționează o serie de întreprinderi industriale de însemnătate națională. De asemenea, și alte localități, cum sînt orașul Buftea, comunele Periș, Baloteşti, Brănești etc., își vor diversifica actualul profil, devenind importante centre industrial-agrare, cu o dezvoltare strîns corelată cu aceea a Capitalei. Supuse unui amplu proces de modernizare, zonele din amonte și aval de oraș (Buftea — Mogoșoaia și Cernica — Tunari), precum și zona de păduri din nord (complexul Băneasa — Tunari, Andronache — Crețuleasca) vor fi destinate unor amenajări de odihnă și agrement, punîndu-se astfel în valoare fondul natural, menit să introducă într-un circuit turistic activ un mare număr de localități. În funcție de condițiile lor specifice, se prevede amplificarea și amenajarea pe etape a unor zone de odihnă și recreație, capabile să preia volumul de vizitatori ce urmează a se deplasa la sfîrșit de săptămînă. Aceste zone, formînd un sistem închegat și distribuit pe toate direcțiile din jurul orașului, urmează a fi înzestrate cu amenajări și dotări în funcție de specificul lor și de condițiile naturale deosebit de valoroase pe care le oferă.

Principalele zone în care urmează a fi realizate asemenea amenajări sînt: Snagov — Căldărușani, Buftea — Mogoșoaia, Băneasa, Tunari, Cernica — Pasărea, Argeș — Mihăilești, Adunații Copăceni și zona Călugăreni — Comana, toate acestea însumînd o capacitate de 400 000 de vizitatori pe zi.

Aplicarea cu stricteţe a prevederilor schiţelor de sistematizare a localităţilor Sectorului Agricol Ilfov, închegarea noilor centre civice, dotarea lor edilitară corespunzătoare, vor conferi noi dimensiuni procesului de dezvoltare rapidă a întregii zone implicate prin toate structurile sale în asigurarea unor funcţiuni deosebit de importante pentru configuraţia viitoare a Capitalei.

Procesul amplu de sistematizare va ridica astfel pe noi trepte de civilizaţie şi bunăstare atît oraşul cel mai mare al ţării, cît şi localităţile ce-l înconjoară.

Cadrul urban şi cadrul rural se vor interfera astfel într-o structură unitară şi armonioasă, punînd tot mai bine în valoare toate acele elemente menite să confere o ambianţă elevată mediului de muncă şi de viaţă, de afirmare plenară a personalităţii umane. Marele oraş şi constelaţia de aşezări complexe şi polivalente din jurul său, puternic angajate pe magistrala modernizării, îşi vor revela, aşadar, din plin caracteristicile lor de profundă esenţă umanistă, oferind locuitorilor lor condiţii tot mai bune în vederea împlinirii celor mai înalte aspiraţii.

Capitala va înainta astfel viguros, o dată cu ţara, pe drumul luminos al civilizaţiei socialiste şi comuniste, permanenta ei înnoire fiind mărturia mereu vie în care vom regăsi întregul dinamism al vieţii noastre social-economice, specificul nostru naţional de viaţă şi de cadru construit, împlinirile şi idealurile decantate de-a lungul a zeci şi zeci de generaţii ce au purtat şi vor purta în inimi Bucureştiul, simbol tonic al identităţii şi dăinuirii unui popor adînc încrezător în virtuţile şi forţa sa creatoare, Bucureştiul — inima mereu tînără a ţării.

CUPRINS

CUVÎNT ÎNAINTE 3

BUCUREŞTI — ISTORIE MĂREAŢĂ DIN MĂREAŢA ISTORIE A PATRIEI

Ales respect faţă de « cea dintîi carte a naţiei » 14
Dovezi grăitoare ale continuităţii..... 16
Rădăcini adînci ale mişcării revoluţionare, democratice şi muncitoreşti din Capitală..... 23
Un tînăr revoluţionar în vîltoarea bătăliilor de clasă, în fruntea marilor acţiuni antifasciste din Capitală 37
Citadela revoluţiei din august 1944 46
În luminoşii ani ai socialismului 53

BUCUREŞTI — CAPITALĂ POLITICĂ A ŢĂRII

Borna de aur a unei grandioase epoci 58
Proiecte îndrăzneţe pentru măreţia României socialiste 60
Marile forumuri ale comuniştilor, ale democraţiei muncitoreşti-revoluţionare desfăşurate în capitala patriei în anii « Epocii Nicolae Ceauşescu » 61
Omul nou — o mare operă constructivă, o mare cucerire..... 64
Democraţia muncitorească revoluţionară în acţiune 65
Un susţinut şi rodnic dialog cu oamenii muncii din capitala patriei 67
Un mare om de stat, strălucit promotor al idealurilor păcii şi progresului. Mărturii de înaltă stimă şi preţuire, aprecieri elogioase pe toate meridianele 75

BUCUREŞTI — CAPITALĂ A ECONOMIEI MODERNE

O concepţie originală, revoluţionară privind contribuţia Capitalei la dezvoltarea economică şi socială a ţării 82
Rod al opţiunii profund ştiinţifice de dezvoltare. Industria — dinamică, eficientă şi competitivă 88
Citadele-emblemă ale industriei Capitalei 104
Răspundere patriotică pentru prezent şi viitor. Un program de investiţii fără precedent 107
Sectorul Agricol Ilfov pe coordonatele noii revoluţii agrare 114

BUCUREŞTI — CAPITALĂ A ŞTIINŢEI AVANSATE

O concepţie originală privind rolul şi locul ştiinţei ca puternică forţă în dezvoltarea societăţii 124
Impresionantă operă ştiinţifică, izvor nesecat de idei pentru perfecţionarea activităţii economice, sociale şi politice 128
Un vast laborator de creaţie 132
Largă recunoaştere internaţională a ştiinţei şi tehnicii româneşti, a creaţiei tehnico-ştiinţifice bucureştene 136
Gazdă a unor prestigioase manifestări ştiinţifice internaţionale..... 137

BUCUREŞTI — CAPITALĂ A ÎNVĂŢĂMÎNTULUI MODERN

Un suflu nou pe toate planurile instructiv-educative 140
O viziune revoluţionară, profund ştiinţifică privind menirea socială a învăţămîntului 141
Baza materială amplă, complexă şi funcţională a învăţămîntului bucureştean 146

BUCUREȘTI — CAPITALĂ A NOII URBANISTICI

O viziune originală și novatoare asupra sistematizării și modernizării orașului 152
Drum prin « orașele » Bucureștiului 156
Un îndrăzneț proiect a devenit realitate: metroul! 161
Noul drum al Dîmboviței prin inima cetății lui Bucur 163
Artere de circulație, pasaje rutiere pentru un trafic fluent 165

BUCUREȘTI — CAPITALĂ A ARTEI ȘI CULTURII ÎNFLORITOARE

În marele proces al făuririi noii culturi socialiste 172
Literatura 177
Muzica 180
Arta plastică 182
Muzeele 184
Teatrul 184
Cinematografia 186
Festivalul național « Cîntarea României » — cadru profund democratic de afirmare a creativității maselor 188

BUCUREȘTI — CAPITALĂ A UNEI ÎNALTE CIVILIZAȚII

Profunde prefaceri destinate omului, bunăstării sale 192

BUCUREȘTI — CAPITALĂ A PĂCII

Un aport substanțial la cauza păcii, înțelegerii și colaborării 204
Nume rostit cu ales respect pe toate meridianele globului 205
Din Capitala României — mari idei și propuneri de amplă rezonanță internațională 207
Larg și rodnic dialog pașnic 208
Vizite la București ale unor șefi de state și guverne, șefi de partide 211
« România — Ceaușescu — Pace » 222
Ambianță prietenească, primitoare pentru întruniri internaționale de prestigiu 223

BUCUREȘTI — ÎN PRAGUL MILENIULUI TREI

Orașul de mîine în lumina proiectelor de azi 228
O strategie de modelare a viitorului 232

VOLUM EDITAT
DE COMITETUL MUNICIPAL BUCUREŞTI AL P.C.R.

AU COLABORAT

SILVIU ACHIM, ION ALBESCU, CRISTIAN ANTONESCU, ION ARDELEANU, TUDOR BARON, PETRE BĂETONIU, ION DODU BĂLAN, ROMEO BELEA, ILEANA BERLOGEA, RADU BOGDAN, PAUL BRAN, NICOLAE CĂLINOIU, ALEXANDRU CEBUC, FLOREA CHIRIAC, DUMITRU CIUCUR, IULIAN CÎRŢÎNĂ, LIZETA COANDĂ, N. N. CONSTANTINESCU, DAN CONSTANTIN, SANDU COSTACHE, GABRIEL CRISTEA, DAN CRUCERU, SILVIAN DAŞCHIEVICI, DUMITRU DINU, NIŢĂ DOBROTĂ, ŞTEFAN DROCAN, CORNELIU DUMITRESCU, NICOLAE DAN FRUNTELATĂ, PAUL FOCŞA, ALEXANDRU GHEORGHIU, ILIE GAVRILĂ, VIRGIL GHEORGHIŢĂ, TEODOR GHEORGHE, PETRU IGNAT, GHEORGHE IONIŢĂ, NICOLAE IORDACHE, MARIN IVAŞCU, ION JINGA, CONSTANTIN JUGURICĂ, GEORGE LITTERA, GHEORGHE MARINOIU, MIHAI MILCA, MIRCEA MUŞAT, CONSTANTIN MOCANU, GEORGE SORIN MOVILEANU, DUMITRU NECŞOIU, OVIDIU NICOLAESCU, CONSTANTIN OLTEANU, PANAIT I. PANAIT, NICOLAE PETREANU, CONSTANTIN PINTILIE, CONSTANTIN POPESCU, ŞERBAN POPESCU-CRIVEANU, ALEXANDRU PUIU, DUMITRU PUGNA, VALERIU RĂPEANU, ION ROMÂNU, DUMITRU SANDU, LUCIA STANCIU, VOICU TACHE, FLORIN TĂNĂSESCU, ION TIMOFTE, EUGEN ŢIGĂNESCU, ADRIAN VASILESCU, RADU VOINEA, LETIŢIA ZAHIU.

COORDONAREA ŞI REDACTAREA FINALĂ
CONSTANTIN OLTEANU,
NICOLAE CROITORU, VIOREL SĂLĂGEAN, DUMITRU TÂRCOB

MATERIALUL ILUSTRATIV A FOST ASIGURAT DE:
STUDIOUL FOTO AL COMBINATULUI POLIGRAFIC « CASA SCÎNTEII »
FOTOTECA AGERPRES

REDACTOR:
GHEORGHE BALA
PREZENTAREA GRAFICĂ:
MIHAI BOITOR
TEHNOREDACTOR:
VALERIA PETROVICI, DOINA PODARU

EDITURA MERIDIANE
1988

BUN DE TIPAR : 14. I. 1988
APĂRUT 1988; COLI DE TIPAR 30,5; PLANŞE 44
ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ ARTA GRAFICĂ
STR. ŞERBAN VODĂ NR. 133
BUCUREŞTI, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Bucuresti: Omagiu ma...
Pret: 80.99 lei
170628112914